

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנגד

לש"ס דף היומי מפכת סנהדרין

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

זוהר ספר במדבר כרך ו' וספר במדבר כרך ז'
לפי ספר הזוהר 10 כרכים (70-79 כרכים) עמודים ח"ו תכו עד ח"ז קעח
[מפרשת בלק דף רג: עד פרשת פנחס דף רמו:]

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד
דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין כי כל דברי חז"ל
הקדושים הם סודות נוראים (הקדמות המהרה"י לעץ חיים), ובזה יזכה להכנס
לגן עדן העליון (זוהר החדש שיר השירים - כי בלי למוד הזוהר חוזר בגלגול [זוהר, תרמ"ק,
והאר"י]). וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס
בעו"ם הבא (פמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר
הסוד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרמ"ה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר
ובזה יכנסו בתבת נח להנצל מדור המבול ומפפצות אטום. וזוהי חובה על
כל מגידי השיעורים בדף היומי, לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי
זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פמוכבים לעו"ם
ועד (תמוזי זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ט ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:



שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם, כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם מארזים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.



מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרבת את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור



פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמנו הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה..

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור



עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך
מואב ומה ענה אתו בלעם בן
בעור (מיכה ו). זכר נא, היה זוכר
בבקשה ממך, מה יעץ. כעת יש
להסתפלל מה היתה עצת בלק על
העם הקדוש, והתורה לא
החשיבה את בלק כלום, כמו
שהיה ללבן, שפתיב (דברים כו)
ארמי אבד אבי.

אשורנו וגו', ציור ודמות אביו
נרשם בו ממש. ומאותו זמן
שהיה במעי אמו, מצד שלה
התפתח והושיט פסיעה לחוץ
יותר. פי מראש צרים אראנו, זו
דמות וציור אביו (ממש). כיון
שהיה במעי אמו, אשורנו,
הושיט פסיעה לחוץ, כמו זה ת'
(^ו).

וזהו ומגבעות אשורנו. בישיבה
העליונה גבעת חסר ו' (גבוהת הכל
אותה עליונת הכל). בישיבת הרקיע
ומגבעות, באות ו'. ומשלים
לשני צדדים. אחד, שהרי הגבעת
הזו לא נפרדת מבנה לעולמים
ואינה עוזבת אותו, ועל פן נכלל
ו' אתה לעולם. ואחד, שהרי
גבעה שלמטה, בנה שנכלל עמה
צריך לעתיד לבא כשיבא מלך
המשיח לקחת לו גבעת עליונה,
ולחנניסו תוף כנפיה כדי לחזק
אותו ולהעמידו בחיים עליונים,
וממנה יצא באותו יום מלך
המשיח.

יסוד זה - (תהלים ב) אספרה אל חק
ה' אמר אלי בני אתה אני היום
ילדתיך. עתיד אני לומר לאותו
מקום שנקרא חק ולבשרו, (ה' אמר
אלי בני אתה אני היום ילדתיך). באותו יום
ממש יוציא אותו החק שהוא
מתחת כנפיה בכמה חיים, בכמה
עטרות, בכמה ברכות פראוי.
ואותו חק לא ישאר לבדו. יכלל
בו משיח אחר, בן יוסף, ושם
יתחזק, ולא במקום אחר. ומשום

עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה
אותו בלעם בן בעור. זכר נא, הוי דכיר
במטו מינך מה יעץ. השתא אית לאסתפללא,
מה הוה עיטא דבלק על עמא קדישא (חסר כאן)
ואורייתא לא חשיבת ליה לבלק כלום, כמה
דהוה ללבן, דכתיב, (דברים כו) ארמי אבד אבי.
אשורנו וגו', ציורא ודיוקנא דאבוי, אתרשים
ביה ממש. ומהוהא זמנא דהוה
במעא דאמיה, מסטרא דילה, אתמתח
ואושיט פסיעה לבר יתיר. פי מראש צורים
אראנו, דא דיוקנא וציורא דאבוי (ממש). כיון
דהוה במעא דאמיה, אשורנו, אושיט פסיעה
לבר, כגוונא דאת' (נ"א ו').

ורא הוא ומגבעות אשורנו, במתיבתא עלאה,
גבעת חסר ו'. (רמאה דכלא תהיא עלאה דכלא)
במתיבתא דרקיעא, ומגבעות באת ו'. ואשלים
לתרין סטריין. חד, דהא האי גבעת לא
אתפרשא מן ברה לעלמין, ולא שבקת ליה.
ועל דא אתפליל ו' בהדה לעלם. וחד, דהא
גבעה דלתתא ברה דאתפליל בה, אצטריף
לזמנא דאתי כד ייתי מלכא משיחא, לנטלא
ליה גבעת עלאה, ולא עלא ליה גו גדפהא,
בגין לאתקפא ליה, ולאוקמא ליה בחיין
עלאין, ומנה יפוק בהוה יומא משיחא דדוד.
ורוא דא, (תהלים ב) אספרה אל חק יי אמר אלי
בני אתה אני היום ילדתיך. זמין אנא
לומר ליהוה אתר דאקרי חק, ולבשרא ליה,
(ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך). בהוהא יומא ממש,
יפיק ליה ההוה חק מתחות גדפהא, בכמה
חיין, בכמה עטריין, בכמה ברכאן, כדקא
יאות.

והוה חק לא ישתאר בלחודוי, יתפליל ביה
משיחא אחרא בריה דיוסף, ותמן

יִתְתַּקֶּף, וְלֹא בְּאֶתֶר אֲחֵרָא. וּבִגְיִן דְּאִיהוּ גְבַעָה
 תַּתְּאָה, דְּלִית בָּהּ חֵיּוֹן, יָמוּת מְשִׁיחַ דָּא,
 וַיִּתְקַטֵּל, וַיְהִי מִית עַד דְּתִלְקוּט חֵיּוֹן גְּבַעָה
 דָּא, מִהֵּיָא גְבַעָה עֵילְאָה, וַיְקוּם.

וּבְגִין כֶּף, בְּמַתִּיבְתָא דְרִקִּיעָא וּמְגַבְעוֹת שְׁלִים
 בְּאוֹת ו', עַל תְּרִין סְטָרִין אֲלִין (כְּתִיב). אֲבָל
 בְּמַתִּיבְתָא עֵלְאָה, חֶסֶר, בְּלֹא ו', לְאַחֲזָא מְלָה
 דְּלִית בָּהּ קוּשְׂיָא וְסַפְקָא. הֵן עִם לְבַדְד יִשְׁפוּן,
 בְּיַחְוּדָא, בְּלֹא עֲרֻבּוּבֵי אֲחֵרָא.

כֶּף יַחְוּדָא שְׁלִים, הֵכָא אִיהוּ. יִי אֱלֹהֵינוּ יִי.
 דְּהָא רְזָא דִּילֵיהּ, מְרַאשׁ צוּרִים אִיהוּ,
 וְאַתְיִיחַד בְּרִישָׁא, בְּגִזְעָא וּשְׁבִילָא. יִי: דָּא
 רִישָׁא עֵלְאָה, אֲוִירָא דְסִלְקָא. אֱלֹהֵינוּ: דָּא
 גִּזְעָא, דְאַתְמַר (יִשְׁעִיָּה יא) גִּזְעַ יְשִׁי. יִי: דָּא שְׁבִילָא
 דְלַתְתָּא. וְעַל רְזָא דָּא אַתְיִיחַד בֵּיהּ כְּדָקָא יָאוּת.
 וּבִגְיִן דְּאַתְמַתַּח בֵּיהּ שְׁבִילָא אֲצִטְרִיךְ (כַּאן חֶסֶר).
 רְזָא דְאַתְגְּזֹר בְּתַרֵּי מַתִּיבְתֵי.

זְבָאָה חוּלְקֵךְ רַבֵּי שְׁמַעוֹן, דְּזָכִית לְמַלְיָן עֵלְאִין
 דְּמֵאֲרִיף, וּמֵאֲרִיף אַתְרַעֵי בָךְ, כְּמָה
 שִׁיעוּרָא דְמַתִּיחֵן דְּשְׁבִילָא דָּא בְּשִׁיעוּרָא
 עֵלְאָה, דְרִישָׁא (דף ר"ד ע"א) וּגִזְעָא וּשְׁבִילָא,
 וְאַתְלַבְּשֵׁן בְּמַתִּיחוּ דָּא. (ג"א ועל דא מתיחו דאחר, שיעורא
 דשית סמרון. ובלא אתיחד כהאי את ד' אח ד'), ועל דא מתיחו
 ד'א' (ג"א ה') שִׁיעוּרָא דְשִׁית סְטָרִין. וְכֹלְא אַתְיִיחַד
 בְּהֵאי אַת (ג"א אח) וּבִגְיִן כֶּף, לְבַדְד יִשְׁפוּן כְּדָקָא
 יָאוּת.

וּבְגוּזִים לֹא יִתְחַשְׁב, יִשְׂרָאֵל אִית לֹוֹן כְּתָב
 וְלִשׁוֹן. וּבְכָל אַת, יְכַלִּין לְאַסְתְּפֻלָּא
 כְּדִיוּקְנָא וְצִיּוּרָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל בְּגוּזִים
 עוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, לֹא יִתְחַשְׁב. רְזָא דְנָא,
 בְּגִין דְּלִית לֹוֹן כְּתָב וְלִשׁוֹן, וְלִית לֹוֹן לְאַסְתְּפֻלָּא
 וּלְמַנְדַּע פְּלוּם, דְּהָא (ירמיה י) הֶבֶל הַמָּה מַעֲשֵׂה

שֶׁהוּא גְבַעָה תַּחְתּוֹנָה שְׂאִין כְּה
 חֵיִים, יָמוּת מְשִׁיחַ זֶה וַיְהַרְג,
 וַיָּמוּת עַד שְׁתִּלְקֹוט גְבַעָה זֶה חֵיִים
 מֵאוֹתָהּ גְבַעָה עֵלְיוֹנָה, וַיְקוּם.

וּמִשּׁוּם כֶּף בְּיִשְׁבִית הַרְקִיעַ
 וּמְגַבְעוֹת שְׁלִם, בְּאוֹת ו', עַל שְׁנֵי
 צְדָדִים אֵלוֹ (כְּתוּב). אֲבָל בְּיִשְׁבִיבָה
 הַעֵלְיוֹנָה חֶסֶר, בְּלִי ו', לְהִרְאוֹת
 דְּכַר שְׂאִין בּוֹ קוּשְׂיָה וְסַפְקָא. הֵן עִם
 לְבַדְד יִשְׁפוּן, בְּיַחְוּד, בְּלִי
 עֲרֻבּוּבֵי אֲחֵרָת.

כֶּף יַחְוּד שְׁלִם כַּאן הוּא. ה'
 אֱלֹהֵינוּ ה'. שְׁתַּרֵּי סוּדוֹ מְרַאשׁ
 צְרִים הוּא, וְהַתִּיחַד בְּרַאשׁ, בְּגִזְעַ
 וּשְׁבִיל. ה' - זֶה הַרַאשׁ הַעֵלְיוֹן,
 אֲוִיר שְׁעוּלָה. אֱלֹהֵינוּ - זֶה הַגִּזְעַ,
 שְׁנַאֲמַר (יִשְׁעִיָּה יא) גִּזְעַ יְשִׁי. ה' - זֶה
 הַשְּׁבִיל שְׁלִמְטָה. וְעַל סוּד זֶה
 הַתִּיחַד בּוֹ כְּרַאוּי. וּמִשּׁוּם שְׁנַמְתַּח
 בּוֹ שְׁבִיל, צְרִיךְ סוּד שְׁנַגְזֹר בְּשְׁתֵּי
 יִשְׁבִיבוֹת.

אֲשַׁרֵּי חֲלָקְךָ, רַבֵּי שְׁמַעוֹן, שְׁזָכִית
 לְדַכְרִים עֵלְיוֹנִים שֶׁל רַבּוּנְךָ,
 וְרַבּוּנְךָ הַתְרַצָּה בָּךְ. כְּמָה שְׁעוּר
 שֶׁל הַתְּפַשְׁטוֹת שֶׁל שְׁבִיל זֶה
 כְּשִׁיעוּר עֵלְיוֹן שֶׁל רַאשׁ וּגִזְעַ
 וּשְׁבִיל, וְהַתְּלַבְּשׁוֹ בְּהַתְּפַשְׁטוֹת
 זֶה. (ועל זה התפשטות של אחר, שעור של
 ששה צדדים, והכל התיחד באות ד' הוּא, אח ד'
 ועל זה התפשטות של א' ה')
 שְׁעוּר שֶׁל שְׁשֵׁה צְדָדִים. וְהַכֵּל
 הַתִּיחַד בְּאוֹת (אח) הַזֶּה. וּמִשּׁוּם כֶּף
 לְבַדְד יִשְׁפוּן כְּרַאוּי.

וּבְגוּזִים לֹא יִתְחַשְׁב. לְיִשְׂרָאֵל יִשׁ
 כְּתָב וְלִשׁוֹן, וּבְכָל אוֹת יְכוּלִים
 לְהִסְתַּפֵּל בְּדַמוּת וְצִיּוּר כְּרַאוּי,
 אֲבָל בְּגוּזִים - עוּבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת - לֹא יִתְחַשְׁב. הַסּוּד
 שְׁלָנוּ, מִשּׁוּם שְׂאִין לְהֵם כְּתָב
 וְלִשׁוֹן, וְאִין לְהֵם לְהִסְתַּפֵּל וְלַדְעַת
 פְּלוּם, שְׁתַּרֵּי (ירמיה י) הֶבֶל הַמָּה
 מַעֲשֵׂה תַּעֲתוּעִים, וְלֹא יִתְחַשְׁב סוּד

תַּעֲתוּעִים. וְלֹא יִתְחַשְׁב רְזָא דְנָא בְּמַחְשָׁבָה וּבְאַסְתְּפֻלוֹתָא דְלַהוֹן, הוּאִיל

מתעורר בעולם, והוא עת רצון לכל, ולעשות טוב לכל העולם, לצדיקים ולרשעים. ואז זמן תפלה הוא להתפלל לפני המלך הקדוש.

ועל זה, בשעה שבא הבקר, כל אותם אסירי המלך מוצאים מנוחה, זמן תפלה הוא עליהם, וכל שכן אותם שחוזרים בתשובה ומבקשים בקשותיהם לפני המלך הקדוש, משום שבשעה זו יוצא ממנה אחד לצד דרום, ורפאל שמו, וכל מיני רפואה בידו. ומצד דרום יוצאת רוח אחת ומגיעה לאותו הממנה שממנה על הרפואה. וכשמגיעה הרפואה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא פוקד לבית דינו שלא יפתחו בדין, משום שהחיים ביד הקדוש ברוך הוא, ולא בידיהם.

ומתוך שהוא עת רצון, רצה הקדוש ברוך הוא זכות אותו האיש. אם ימצא בתפלה (יפה. ואם לא - נחשב לו בשוגג) או שהוא בעל תשובה - חס עליו. באותה שעה נשמע קול צפרים המקננות, שכתוב (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו. ואותן צפרים מודות ומשבחות לקדוש-ברוך-הוא. ואותה אילת השחר מתעוררת בעולם ואומרת, (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. אז אותו ממנה יוצא, ועושה כל מה שנוצטוה.

ואם תאמר שמיני רפואה בידו כמו שאמרנו - לא כף! שהרי רפואה לא היתה, רק בידי המלך הקדוש. אבל בשעה שפוקד הקדוש ברוך הוא רפואה לאותו האדם, הוא יוצא, וכל המקטרגים הממנים על מחלות רעות פוחדים ממנו. אז אותה הרוח שנסעה מצד דרום מושיטה לו לאותו אדם, והרי הרפואה נמצאת, והכל בידי הקדוש ברוך הוא.

ולמעבד טיבו לכל עלמא, לזכאין ולחייבין. וכדין עידן צלותא הוא, למצלי קמי מלכא קדישא.

ועל דא, בשעתא דאתי צפרא, כל אינון אסירי מלכא, אשפחו נייחא, עידן צלותא איהו עלייהו. וכל שפן אינון דתייבין בתיובתא, ובעאן בעותהון לקמי מלכא קדישא. בגין, דהאי שעתא, חד ממנא נפיק לסטר דרום, ורפאל שמיה, וכל זיני אסוותא בידוי. ומסטר דרום, נפק חד ריחא, ומטי לגבי ההוא ממנא, דממנא על אסוותא. וכד מטי צלותא לקמי קדשא בריך הוא, פקיד לבי דינא דיליה, דלא יפתחון בדינא, בגין דחיים בידא דקודשא בריך הוא, ולא בידיהון.

ובגו דאיהו עידן רעוא, בעא קדשא בריך הוא זכותא דההוא בר נש, אי ישתכח בצלותא, (אות, ואי לא חשיב ליה בשוגג) או דאיהו מאריה דתיובתא, חס עליה. בההיא שעתא קל צפרין דמקננן אשתמעו, דכתוב, (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו. ואינון צפרין אודאן ומשבחן לקודשא בריך הוא. וההוא אילת השחר אתער בעלמא ואמר, (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. בדין ההוא ממנא נפיק, ועביד כל מה דאתפקד.

ואי תימא דזיני אסוותא בידוי כמה דאמרן. לאו הכי. דהא אסוותא לא הוי, אלא בידוי דמלכא קדישא. אבל בשעתא דפקיד קדשא בריך הוא אסוותא לההוא בר נש, איהו נפיק, וכל אינון מקטרגין דממנן על מרעין בישין, דחלין מגיה. בדין ההוא ריחא דקא נסע מסטרא דדרום, אושיט ליה לההוא בר נש, והא אסוותא אשתכח, וכלא בידוי דקודשא בריך הוא.

וְעַרְיָה כְּתוּב (שם ה) ה' בְּקָר תִּשְׁמַע
 קוּלִי, וְלֹא כְּתוּב ה' בְּבִקְרָתְךָ תִּשְׁמַע
 קוּלִי. אֵלֶּה לְגַבֵּי הַבְּקָר שֶׁל
 אֲבָרָהָם הוּא אָמַר. בְּקָר אֶעֱרָךְ לָךְ
 וְאַצְפָּה. שְׁנֵי בְּקָר לְמָה? אֵלֶּה
 אֶחָד בְּקָר שֶׁל אֲבָרָהָם, וְאֶחָד בְּקָר
 שֶׁל יוֹסֵף, שְׁפָתוֹב (בראשית מד)
 הַבְּקָר אִוֵּר, וּמִתְרַגְּמִים: בְּקָר
 מֵאִיר, מֵאִיר וְדָאִי. אֶעֱרָךְ לָךְ
 וְאַצְפָּה, מָה זֶה אֶעֱרָךְ לָךְ? אֵלֶּה
 אֶסְדֵּר לָךְ גֵּר שֶׁלָּךְ לְהַדְלִיק, כְּמוֹ
 שְׁנֵי אֶמֶר (תהלים קלב) עֲרַכְתִּי גֵר
 לְמִשְׁיַחִי. וְלְגַבֵּי הַבְּקָר שֶׁל יוֹסֵף
 הוּא אָמַר, שְׁאוֹתוֹ סְדוּר שֶׁל גֵּר
 שְׁלוֹ הוּא.

וְאַצְפָּה, מָה זֶה וְאַצְפָּה? הֲרִי כֵל
 בְּנֵי הָעוֹלָם מְצַפִּים וּמְחַפְּיִים לְטוֹב
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶפְלוּ בְּהִמּוֹת
 הַשְּׂדֵה, וּמָה שֶׁבַח שֶׁל דָּוִד יוֹתֵר
 מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם? אֵלֶּה דְבַר זֶה
 שֶׁאֶלְתִּי, וְכַךְ אָמְרוּ לִי, וְהוּא דְבַר
 אֲמַת שֶׁבָא מִרְחוֹק. אִוֵּר רֵאשׁוֹן
 שֶׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה
 מֵאִיר עַד שֶׁלֹּא יָכְלוּ הָעוֹלָמוֹת
 לְסַבֵּל אוֹתוֹ. מָה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא? עָשָׂה אִוֵּר לְאוּרוֹ
 לְהַתְּלַבֵּשׁ זֶה בְּנֵה. וְכֵן כָּל שְׂאֵר
 הָאוֹרוֹת, עַד שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת
 הִתְקַיְּמוּ בְּקִיּוּמָם וְיָכְלוּ לְסַבֵּל.

וּמִשּׁוּם כֵּן הִתְפַּשְׁטוּ דְרָגוֹת
 וְהִתְלַבְּשׁוּ אוֹרוֹת, וְהֵם נִקְרְאוּ
 כְּנָפִים עֲלִיוֹנִים, עַד שֶׁמְגִיעִים
 לְבִקְרָתָהּ שֶׁל יוֹסֵף, וְהוּא לֹקַח
 כָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וּמִתּוֹךְ
 שֶׁכָּל הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים בּוֹ
 תְּלוּיִים, זִיוו עוֹלָה מִסּוֹף הָעוֹלָם
 עַד סוֹף הָעוֹלָם שֶׁלְמַעְלָה, עַד
 שֶׁהָעוֹלָמוֹת שֶׁלְמַטָּה לֹא יְכוּלִים
 לְסַבֵּל. בָּא דָּוִד וְהִתְקַיֵּן גֵּר זֶה,
 כְּסוּי לְבִקְרָתָהּ שֶׁל יוֹסֵף לְהִתְכַּפֵּסוֹת
 בּוֹ וּלְהַעֲמִיד עוֹלָמוֹת שֶׁלְמַטָּה
 בְּסְדוּר הַגֵּר הַזֶּה, וְעַל זֶה כְּתוּב
 בְּקָר אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵי אֶמֶר (שמות לו) וְיִצְפְּהוּ זָהָב

וְעַרְיָה כְּתוּב, יִי בְּקָר תִּשְׁמַע קוּלִי. וְלֹא כְּתוּב
 יִי בְּבִקְרָתְךָ תִּשְׁמַע קוּלִי. אֵלֶּה לְגַבֵּי בְּקָר
 דְּאֲבָרָהָם קָאָמַר. (תהלים ה) בְּקָר אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה.
 תְּרִי בְּקָר אֲמַאי. אֵלֶּה חֵד בְּקָר דְּאֲבָרָהָם. וְחֵד
 בְּקָר דְּיוֹסֵף. דְּכְתוּב, (בראשית מד) הַבְּקָר אִוֵּר,
 וּמִתְרַגְּמִין צְפָרָא (דף ר"ד ע"ב) נְהִיר, נְהִיר וְדָאִי.
 אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה, אֶעֱרָךְ לָךְ מָהוּ. אֵלֶּה אֶסְדֵּר
 לָךְ בּוֹצִינָא דִילָךְ לְאַדְלָקָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר
 (תהלים קלב) עֲרַכְתִּי גֵר לְמִשְׁיַחִי. וְלְגַבֵּי בְּקָר דְּיוֹסֵף
 קָאָמַר, דִּיהוּא סְדוּרָא דְּבוֹצִינָא דִילִיָּהּ הוּא.
 וְאַצְפָּה, מָהוּ וְאַצְפָּה. הָא כָּל בְּנֵי עֲלָמָא מְצַפְּאֵן
 וּמְחַפְּאֵן לְטִיבּוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְאֶפְלוּ בְּעִירֵי דְּחֻקְלָא, וּמָה שֶׁבַחָא דְּדוּד יִתִּיר
 מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, אֵלֶּה מְלָה דָּא שְׁאִילָנָא, וְהִכִּי
 אָמְרוּ לִי, וְאִיָּהּ מְלָה קְשׁוּט דְּאֵתִי מִרְחִיק.
 נְהוּרָא קְדָמָא דְּבָרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָוֵה
 נְהִיר עַד דְּלֹא הוּוּ יְכַלִּין עֲלָמִין לְמַסְבְּלִיָּהּ. מָה
 עֲבַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲבַד נְהוּרָא לְנְהוּרִיָּהּ,
 לְאַתְלַבְּשָׁא דָּא בְּדָא. וְכֵן כָּל שְׂאֵר נְהוּרִין, עַד
 דְּעֲלָמִין כְּלָהוּ אֶתְקַיְּמוּ בְּקִיּוּמֵיהוּ, וְיְכַלִּין
 לְמַסְבֵּל.

וּבְגִין כֵּן אֶתְפַּשְׁטוּ דְרָגִין, וְאַתְלַבְּשׁוּ נְהוּרִין,
 וְאִינוּן אֶקְרוּן כְּנָפִים עֲלָאִין, עַד דְּמָטוּ
 לְהֵאִי בְּקָר דְּיוֹסֵף, וְאִיָּהּ נְטִיל כָּל נְהוּרִין
 עֲלָאִין, וּמַגּוּ דְּכָל נְהוּרִין עֲלָאִין בֵּיהּ תְּלִיין,
 זִיוִיָּהּ סְלִיק מִסִּיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא
 דְּלְעִילָא, עַד דְּעֲלָמִין דִּלְתַתָּא לֹא יְכַלִּין
 לְמַסְבֵּל. אֶתָּא דוּד וְאַתְקֵן הֵאִי בּוֹצִינָא, חוֹפְאָה
 לְהֵאִי בְּקָר דְּיוֹסֵף, לְאַתְחַפְּאָה בֵּיהּ, וְלְקַיְּמָא
 עֲלָמִין דִּלְתַתָּא, בְּסְדוּרָא דְּבוֹצִינָא דָּא וְעַל דָּא
 כְּתוּב, בְּקָר אֶעֱרָךְ לָךְ וְאַצְפָּה. כְּמָה דְּאֵת אָמַר,
 (שמות לו) וְיִצְפְּהוּ זָהָב טְהוֹר. (ג"א וּבְגִין דִּיהוּא בּוֹצִינָא דוּד
 בֵּיהּ תְּלִיָּא וְכוּ) בְּגִין דִּיהוּא בּוֹצִינָא דְּדוּד אִיָּהּ,

ובָּהּ תִּלְיָיא, אָמַר דְּאִיהוּ לִיהוּי חוּפְאָה לְהָאֵי בְּקָר. אָתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר אֶלְמָלָא לֹא נִפְקָנָא בְּאַרְחָא, אֶלָּא לְמִשְׁמַע מַלְּהָ דָּא דִּי.

עַד דִּהוּוּ אֲזִלִּי, הָא יוֹנָה חַד מְטָא לְגַבֵּי רַבִּי אֶלְעָזָר. שְׂרִיאַת, וְקָא מְצַפְצָפָא קַמֵּיהּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹנָה כְּשֶׁרָה מְהִימָנָא הָוִית תְּדִיר בְּשְׁלִיחוּתֵיהּ, זִילִי וְאִימָא לֵיה, הָא חֲבַרְיָיא אָתָּאן לְגַבְהּ, וְאָנָּא עֲמָהוּן. וְנִסָּא יִתְרַחֵשׁ לֵיה לְתַלְתָּא יוּמִין, וְלֹא יִנְפוּל עֲלֵיה דְּחִילוֹ, דְּהָא בְּחֻדָּה אֲנִן אֲזִלִּין לְגַבֵּיהּ. אָתִיב זְמָנָא אַחְרָא וְאָמַר, לֹא חֲדִינָא סְגִיָּא, וּבְאִישׁ בְּעִינֵי סְגִי, עַל חַד רְמוּנָא מְלִינָא דְּאִתְיָהִיב תְּחוּתֵיהּ, וְיוּסִי שְׁמִיָּה. אֲזִלַּת הֵהִיא יוֹנָא מִקַּמֵּיהּ, וְאִינוּן חֲבַרְיָיא אֲזִלוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מָאִי הָאֵי, תְּוֹהֵנָּא סְגִי, מִמָּה דְּחֲמִינָא. אָמַר לֵיה, יוֹנָה דָּא אָתָּאת לְגַבֵּאֵי בְּשְׁלִיחוּתֵיהּ דְּרַבִּי יוּסִי חָמִי, דְּאִיהוּ בְּבֵי מְרַעִיָּה, וְיִדְעָנָא מְהֵאִי יוֹנָה דְּאִשְׁתַּזִּיב, וְחִלוּפָא אִתְיָהִיב עֲלֵיהּ וְאִתְסִי.

עַד דִּהוּוּ אֲזִלִּי, הָא עוֹרְבָא חַד קָאִים לְקַמֵּיָּהּ, קָרִי בְּחִילָא, וּמְצַפְצָפָא צְפֻצְפָּא סְגִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְהֵכִי אִתְּ קִימָא, וְלְהֵכִי אֲנַתְּ מִתְקַן, זִיל לְאַרְחָךְ, דְּהָא יִדְעָנָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲבַרְיָיא גִּיזִיל וְנִגְמוּל חֶסֶד לְרְמוּנָא, דְּהוּה מְלִינָא מְכֻלָּא, וְרַבִּי יוּסִי דְּפָקִיעִין שְׁמִיָּה אִיהוּ, דְּהָא אִסְתַּלַּק מְעֻלְמָא דִּין, וְלִית מָאן דְּחִזִּי לְאִשְׁתַּדְּלָא בֵּיה, וְאִיהוּ קָרִיב לְגַבְהּ.

סְטוּ מְאַרְחָא, וְאֲזִלוּ לְתַמָּן. פִּיּוּן דְּחִמוּ לֹוּן כֹּל בְּנֵי מְאַתָּא, נִפְקוּ לְגַבֵּיָּהּ. וְעָאֵלוּ תַמָּן בְּבֵי רַבִּי יוּסִי דְּפָקִיעִין, אִינוּן חֲבַרְיָיא אֲלִין. בְּרָא זְעִירָא הָוִה לֵיה לְרַבִּי יוּסִי, וְלֹא שְׁבִיק לְבַר נָשׁ דִּימְטִי לְעֶרְסָא דְּאַבּוּי, בְּתַר דְּמִית.

טְהוּר. (ומשום שאותו נר, דוד תלוי בו וכו') ומשום שאותו הנר הוא של דוד ובו תלוי, אמר שהוא יהיה כסוי לבקר הזה. בא רבי אבא ונשקו, ואמר, אלמלא לא יצאתי לדרך רק לשמע דבר זה - די לי!

עד שהיו הולכים, באה יונה אחת לרבי אלעזר, שרתה וצפצפה לפניו. אמר רבי אלעזר, יונה פשרה, תמיד היית נאמנה בשליחותך. לכי ואמרי לו, הרי החברים באים אליך, ואני עמכם, ונר יתרחש לנו לשלשה ימים, ולא יפל עליו פחד, שהרי בחדוה אנו הולכים אליו. השיב פעם אחרת ואמר, לא שמחנו מספיק, ורע בעיני הרבה על רמון אחד מלא שנתן תחתיו, ויוסי שמו. הלכה אותה היונה מלפניו, ואותם החברים הלכו.

אמר רבי אבא לרבי אלעזר, מה זה? תמתי הרבה ממה שראיתי. אמר לו, היונה הזו באה אלי בשליחות רבי יוסי חמי, שהוא בבית חליו, וידעתי מהיונה הזו שהוא נצל, וחלוף נתן עליו ונתרפא.

עד שהיו הולכים, הרי עורב אחד עמד לפניכם, קורא בכח ומצפצף צפצופו גדול. אמר רבי אלעזר, לכה אתה קים ולכה אתה מתקן. לך לדרךך, שהרי ידעתי. אמר רבי אלעזר, חברים, גלף ונגמל חסד לרמון שהיה מלא מהפל, ורבי יוסי מפקיעין הוא שמו, שהרי הסתלק מהעולם הזה ואין מי שראוי להשפדל בו, והוא קרוב אלינו.

סטו מהדרך והלכו לשם. פיין שראו אותם כל בני העיר, יצאו אליהם, ונכנסו שם לבית רבי יוסי מפקיעין אותם החברים הללו. בן קטן היה לו לרבי יוסי, ולא נתן לשום אדם שיגיע למשת

אָלֵא הוּא בְּלַחֲדוּדֵי הָהָה סְמִיךְ לֵיהּ, וּבְכִי עָלֶיהָ,
פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה מִתְדַבְּקָא.

פְּתַח הַהוּא יַנּוּקָא וְאָמַר, מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא,
כְּתִיב בְּאוּרִייתָא, (דברים כב) כִּי יִקְרָא קִן
צְפוּר לְפַנְיָהּ וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'.
הָהָה גְּעִי הַהוּא יַנּוּקָא וּבְכִי, אָמַר, מְאֲרִיָּה
דְעֵלְמָא, קִיִּים מְלָה דָא דְאוּרִייתָא, תְּרִין בְּנִין
הוּינָא מֵאָבָא וְאָמִי, אָנָא וְאַחֲתִי זְעִירְתָא מְנָאִי.
הָהָה לָךְ לְמִיסַב לָן, וּלְקִיִּמָא מְלָה דְאוּרִייתָא.
וְאִי תִימָא מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, אִם כְּתִיב, וְלֹא אָב,
הָא הֲכָא כּוֹלָא הוּא, אָבָא וְאָמָא. אִימָא מִיתַת,
וְנִסְיַבַת לָהּ מֵעַל בְּנִין. הַשְׁתָּא אָבָא דְהוּי חֲפִי
עֲלֹן, אֲנִסִּיב מֵעַל בְּנִין, אֵן דִּינָא דְאוּרִייתָא.
כְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחֲבֵרִיָּיא, לְקַבֵּל בְּכֵיהּ וְגַעוּ
דְהַהוּא יַנּוּקָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה) שָׁמַיִם לְרוּם
וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד דְּהָהָה אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר קָרָא דָא, הָהָה עֲמוּדָא דְאַשָּׁא פְּסִיק
בִּינְיֵיהוּ, וְהַהוּא יַנּוּקָא הָהָה דְבִיק בְּפּוּמִיָּה
דְאַבּוּי, וְלֹא הוּוּ מִתְפְּרָשָׁאן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
אוּ בְעֵי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַרְחֵשׁ נִיסָא, אוּ
בְעֵי דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ אַחֲרָא עָלֶיהָ, אָבָל
עַל מְלִין דְהַהוּא יַנּוּקָא וְדַמְעוּי, לֹא יִכִּילָנָא
לְמַסְבַּל.

עַד דְּהוּוּ יַתְבִּין, שְׁמַעוּ חַד קְלָא, דְּהָהָה (דף ר"ה
(א"ד) אָמַר, זַפְּאָה אֲנִתְּ רַבִּי יוֹסִי, דְּמְלִין דְּהָאִי
גְּדִיא זְעִירָא, וְדַמְעוּי, סְלִיקוּ לְגַבִּי כְּרִסְיָא
דְּמַלְפָּא קַדִּישָׁא, וְדַנּוּ דִינָא, וְתַלְיִסָר בְּנֵי נֶשׁא
אֲזַמִּין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִינְךָ,
וְהָא עֲשָׂרִין וְתַרְיִין שְׁנִין אוֹסִיפוּ לָךְ, עַד דְּתוּלִיף
אוּרִייתָא, לְהָאִי גְּדִיא שְׁלִימָא, חֲבִיבָא קַמִּי
קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

כְּמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחֲבֵרִיָּיא, וְלֹא שְׁבָקוּ לְבַר נֶשׁ

אָבִיו אַחַר שְׁמַת, אֲלֵא הִיָּה לְבַדּוּ
סְמוּךְ לוֹ, וּבְכָה עָלָיו, פִּיו בְּפִיו
מִתְדַבֵּק.

פְּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דברים כב) כִּי
יִקְרָא קִן צְפוּר לְפַנְיָהּ וְגו', שְׁלַח
תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'. הִיָּה צוּעֵק
אוֹתוֹ תִּינוּק וּבּוֹכָה, וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, קִיִּים דְּבַר זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה!
שְׁנֵי בָנִים הִיִּינוּ מֵאָבָא וְאָמִי, אָנִי
וְאַחֲוִיתִי הַקְּטָנָה מִמֶּנִּי, הִיָּה לָךְ
לְקַחַת אוֹתָנוּ וּלְקַיֵּם דְּבַר הַתּוֹרָה.
וְאִם תֹּאמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם
כְּתוּב, וְלֹא אָב - הֲרִי כָּאֵן הַכֹּל
הוּא, אָבָא וְאָמָא. אָמָא מֵתָה,
וְלְקַחַת אוֹתָהּ מֵעַל הַבָּנִים. כַּעַת
אָבָא שְׁהִיָּה מְכֻסָּה עָלֵינוּ נְלַקַּח
מֵעַל הַבָּנִים. אִיפֹה דִּין הַתּוֹרָה?
כְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים מוּל
הַבְּכִי וְהַצְעָקָה שֶׁל אוֹתוֹ תִּינוּק.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה)
שָׁמַיִם לְרוּם וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד
שְׁהִיָּה אוֹמַר רַבִּי אֶלְעָזָר פְּסוּק זֶה,
הִיָּה עֲמוּד אֵשׁ מִפְּסִיק בִּינְיֵיהֶם,
וְאוֹתוֹ תִּינוּק הִיָּה דְבַק בְּפִי אָבִיו
וְלֹא הָיוּ גִפְרִדִּים. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אוּ שְׂרוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַרְחִישׁ נֶס, אוּ שְׂרוּצָה שְׁלֹא
יִשְׁתַּדַּל אָדָם אַחַר עָלָיו, אָבָל עַל
דְּבַרֵּי אוֹתוֹ הַתִּינוּק וְדַמְעוֹתָיו אִינִי
יִכּוֹל לְסַבֵּל.

עַד שְׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, שְׁמַעוּ קוֹל
אֶחָד שְׁהִיָּה אוֹמַר: אֲשַׁרְיָךְ רַבִּי
יוֹסִי שְׂדַבְרֵי הַגְּדִי הַקְּטָן הַזֶּה
וְדַמְעוֹתָיו עָלוּ אֵל פְּסָא הַמְּלָךְ
הַקְּדוּשׁ, וְדַנּוּ דִין, וְשַׁלְשָׁה עֶשֶׂר
בְּנֵי אָדָם הִזְמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִלְלָךְ, וְהָרִי
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שְׁנִים הוֹסִיפוּ לָךְ
עַד שֶׁתַּלְמֵד תּוֹרָה אֶת הַגְּדִי הַשְּׁלֵם
הַזֶּה הַחֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא.

כְּמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים, וְלֹא
הִשְׁאִירוּ אָדָם לְעַמֵּד בְּבֵית. מִיָּד

ראו אותו עמוד אש שעולה, ורבי יוסי פתח עיניו, ואותו תינוק דבוק פיו בפיו. אמר רבי אלעזר, אשרי חלקנו שראינו תחית המתים עין בעין. קרבו אליו, והיה אותו תינוק ישן כאלו שגוע מהעולם הזה. אמרו, אשרי חלקך רבי יוסי, וברוך הרחמן שהרחיש לך גס על הצעקה והבכי של בנך וברכריו, שפך דחק בדרךים יפים לשער השמים, בדרךיו ובדמעותיו הוסיפו לך חיים.

רקחו את אותו תינוק ונשקוהו, וככו עמו מרב חדות, והוציאוהו לבית אחר, והתעוררו עליו, ולא הודיע לו מיד, אלא אחר כך. שמחו שם שלשה ימים, וחדשו יחד עם אותו רבי יוסי כמה חדושי תורה.

אמר לו רבי יוסי, חברים, לא נתנה לי רשות לגלות ממה שראיתי באותו עולם, אלא לאחר שתיים עשרה שנים. אבל שלש מאות וששים וחמש דמעות ששפך בני, נכנסו בחשבון לפני המלך הקדוש, ואני נשבע לכם, חברים, שבשעה שפתח באותו הפסוק וצעק בדרךים ההם, הודעו שלש מאות אלה ספסלי ישיבת הרקיע, וכלם עומדים לפני המלך הקדוש, ובקשו עלי רחמים וערבו לי, והקדוש ברוך הוא התמלא רחמים עלי.

ויבה לפניו אותם דברים ואיך מסר נפשו עלי. ואפוטרופוס אחד היה לפניו, ואמר: רבון העולם, הרי כתוב (תהלים ח) מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם. יהי רצון מלפניך שזכות התורה וזכות אותו התינוק שמסר נפשו על אביו, שתחוס עליו וינצל.

למיקם בביתא, מיד חמו ההוא עמודא דאשא דסליק, ורבי יוסי פתח עיניו. וההוא ינוקא דביק פומיה בפומיה. אמר רבי אלעזר, זכאה חולקנא דחמינא תחית המתים, עינא בעינא. קריבו לגביה, והוה ההוא ינוקא נאים, כמה דגוע מהאי עלמא, אמרו זכאה חולקך רבי יוסי, וברוך רחמנא דארחיש לך ניסא, על געיא ובכיא דבנה, ובמלוי, דהכי דחיק במלין שפירין לתרע שמיא, במלוי ובדמעוי אוסיפו לך חיים.

נטלוהו לההוא ינוקא, ונשקוהו וככו עמיה מחדה סגיא. ואפקוהו לביתא אחרא, ואתערו עליה, ולא אודעו ליה מיד, אלא לבתר הכי. חדו תמן תלתא יומין, וחדישו בהדי ההוא רבי יוסי, כמה חדושין באורייתא.

אמר לון רבי יוסי, חבריא, לא אתיהיבת לי רשו לגלאה מההוא דחמינא בההוא עלמא, אלא לבתר תריסר שנין. אבל תלת מאה ושתיין וחמש דמעין, דאושיד ברי, עאלו בחושבנא קמי מלפא קדישא, ואומינא לכו חבריא, דבשעתא דפתח בההוא פסוקא, וגעא באינון מלין, אזדעזעו תלת מאה אלפי ספסלי דהוו במתיבתא דרקיעא, וכלהו קיימי קמיה דמלפא קדישא, ובעו רחמי עלי, וערבו לי. וקודשא בריך הוא אתמלי רחמין עלי.

ושפיר קמיה, אינון מלין, והיה מסר נפשיה עלי. וחד אפוטרופוסא הוה קמיה,

ואמר, מארי דעלמא, הא כתיב (תהלים ח) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם. יהא רעוא קמך, זכו דאורייתא, וזכו דההוא רביא, דקא מסר נפשיה על אבוה דתחוס עליה, וישתזיב.

וְשִׁדְשָׁה עֶשֶׂר בְּנֵי אָדָם הַזְּמִין לוֹ תַּחְתֵּי, וְעָרְבוּן נָתַן לוֹ מִדֵּין קִשָּׁה זֶה. אִזְּ קָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמָּוֶת, וְצוּהוּ אוֹתוֹ עָלֵי שִׁיחֹזֵר לְאַחַר עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים, שֶׁהָרִי אֵין הָעָרְבוּן לְפָנָיו, אֲלֵא לְהַשִּׁיב לִידוֹ מִשְׁכּוֹנוֹת שֶׁהָיוּ בְּיָדוֹ. כְּעַת חֲכָרִים, מִשׁוּם שֶׁרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאֵתָם צְדִיקֵי אָמֶת, הַתְּרַחֵשׁ הַגֵּס לְעִינֵיהֶם.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א-ב) ה' מְמִית וּמְחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל, וְכִי ה' מְמִית? וְהָרִי שֵׁם זֶה סֵם חַיִּים הוּא לְכָל, וְדָבָר זֶה שֶׁל מוֹת לֹא שׁוֹרֵה בוֹ, וּבְכָל מְקוֹם שֵׁם זֶה נֹתֵן חַיִּים לְכָל הָעוֹלָם, אִזְּ מָה זֶה ה' מְמִית? חוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם שֶׁהוּא הוֹרֵג לְכָל בְּנֵי הָאָדָם! אֲלֵא ה' מְמִית בְּיָדָיו. אֵיךְ הוּא מְמִית? אִם תֹּאמְרוּ מִשׁוּם שֶׁהַסְתַּלַּק מֵעַל בְּנֵי אָדָם, שֶׁהָרִי בְּעוֹד שֶׁהוּא עָלָיו, לֹא יִכּוֹלִים כָּל מְקַטְרְגֵי הָעוֹלָם לְהוֹזִיק לוֹ. בְּשַׁעֲהַ שְׁמַסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, מִיָּד כָּל הַמְקַטְרְגִים יִכּוֹלִים לוֹ וּמֵת הַבֶּן אָדָם. לֹא כֵּךְ?!

אֲלֵא ה' מְמִית, אֵת מִי הוּא מְמִית? לְאוֹתָהּ הַתַּפְּשׁוּת הַצַּד הָאֲחֵר הָרַע. בִּיּוֹן שֶׁמְשִׁיכּוֹת הַצַּד הָרַע רוֹאָה אֵת זֵיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִיָּד מֵתָה, וְאֵין לָהּ קִיוּם אֲפִלּוּ רִגַע אֶחָד. בִּיּוֹן שְׂאוֹתָהּ הַתַּפְּשׁוּת צַד הָאֲחֵר מֵתָה וְעִבְרָה מִן הָעוֹלָם, מִיָּד מְחִיָּה. אֵת מִי הוּא מְחִיָּה? אוֹתָהּ הַתַּפְּשׁוּת רוּחַ הַקְּדוּשׁ שֶׁבָּאָה מִצַּד הַקְּדוּשָׁה, מְחִיָּה אוֹתָהּ וּמְעַמְדָּהּ בְּקִיּוּם שְׁלָם. הַכָּל עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִמְן אֶחָד. וּמָה שְׂאֵמַר מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל - מוֹרִיד אוֹתָהּ רוּחַ קְדוּשָׁה לְשְׂאוּל, וְעוֹשֶׂה לָהּ שֵׁם טְבִילָה לְהַטְהָרָה, וּמִיָּד מְעַלָּה

וְתַלְיָסָר בְּנֵי נֶשֶׁא אֲזַמִּין לִיָּה תַּחְתֵּי, וְעָרְבוּנָא יִהְיֶה לִיָּה, מְדִינָא תְּקִיפָא דָא. כְּדִין קָרָא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמָּוֶת, וּפְקִיד לִיָּה עָלֵי, דְּלִיתָב לְבַתָּר עֶשְׂרִין וּתְרִין שָׁנִין, דְּהָא לָאו עָרְבוּנָא קָמִיָּה, אֲלֵא לִיתוּב לִידוֹי, מִשְׁכּוֹנֵין דְּהוּוּ בִּידוֹי, הַשְׂתָּא חֲבַרְיָא, בְּגִין דְּחָמָא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאֵתוֹן זְפָאֵי קְשׁוּט, אַתְּרַחִישׁ נִיסָא לְעִינֵיכוֹ.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) יי מְמִית וּמְחִיָּה מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. הָאֵי קָרָא אֵית לְאַסְתַּפְּלָא בֵּיה, וְכִי יי מְמִית, וְהָא שְׂמָא דָא סְמָא דְּחִיִּין אִיהוּ לְכָלְא. וּמְלָה דָא דְּמוֹתָא, לֹא שְׂרִיָּא בֵּיה, וּבְכָל אַתְר שְׂמָא דָא יִהְיֶה חִיִּין לְכָל עֲלָמָא, מַהוּ יי מְמִית, חֲשָׁבִין בְּנֵי נֶשֶׁא דְּאִיהוּ קְטִיל לְכָל בְּנֵי נֶשֶׁא. אֲלֵא יי מְמִית וְדָאֵי הֵיאָךְ אִיהוּ מְמִית, אֵי תִימָא בְּגִין דְּכַד אֲסַתַּלַּק מֵעַל בְּנֵי נֶשֶׁא דְּהָא בְּעוֹד דְּאִיהוּ עָלִיָּה, לֹא יִכְלִין כָּל מְקַטְרְגִין דְּעֲלָמָא לְנַזְקָא לִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דְּאֲסַתַּלִּיק מִנֵּיה, מִיָּד כָּל מְקַטְרְגִין יִכְלִין לִיָּה, וּמִית בְּר נֶשׁ. לָאו הָכִי.

אֲלֵא יי מְמִית, לְמֵאן מְמִית. לְהֵהוּא מְשִׁיכוֹ דְּסַטְרָא אַחְרָא בִּישָׂא. בִּיּוֹן דְּמְשִׁיכוֹ דְּסַטְרָא בִּישָׂא, חָמִי לִיָּה לְזִיו יִקְרִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיָּד מִית. וְלִית לִיָּה קִיוּמָא אֲפִילוּ רִגַעָא חָדָא. בִּיּוֹן דְּהֵהוּא מְשִׁיכוֹ דְּסַטְרָא אַחְרָא מִית וְאֵתְעֵבֵר מִן עֲלָמָא, מִיָּד מְחִיָּה. לְמֵאן מְחִיָּה. לְהֵהוּא מְשִׁיכוֹ דְּרוּחַ קְדֻשָׁא, דְּאֵתִי מְסַטְרָא דְּקְדוּשָׁה, מְחִיָּה לִיָּה, וְאוֹקִים לִיָּה בְּקִיוּמָא שְׁלִים. כָּלְא עֵבִיד קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּזִמְנָא חָדָא. וּמָה דְּאָמַר מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. מוֹרִיד לְהֵהוּא רוּחַ קְדֻשָׁא לְשְׂאוּל, וְעֵבִיד לִיָּה תַּמָּן טְבִילָה, לְאַתְדַּכְּאָה, וּמִיָּד סְלִיק לִיָּה, (לְשְׂאוּל, לְאַתְדַּכְּאָה תַּמָּן, וּמִיָּד סְלִיק לִיָּה וְעֵבִיד

אוֹתָהּ, (לשאל, להדון שם, ומיד מעלה אותה ועושה לה טבילה) וּנְכַנְסֵם לְמָקוֹם שְׂצִירָךְ בְּגֵן עֵדֶן.

וְאֵנִי, חִבְרִים, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהִסְתַּלַּקְתִּי מֵהָעוֹלָם, רוּחִי עָלְתָה וְנִדְדָמָה מִיָּד, עַד שְׁעָה קְלָה שֶׁהִחְיִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַגּוֹף הָיָה מֵת. בְּשְׁעָה שֶׁפָּתַח בְּנֵי בְּאוֹתָם דְּבָרִים, אֲזַי פָּרְחָה נִשְׁמָתוֹ (בְּשִׁמְתוֹ), וּפְגָשָׁה בְּנִשְׁמָתִי שֶׁהִיְתָה עוֹלָה מִתּוֹךְ טְהוֹרָה וּמִתּוֹךְ טְבִילָה, וְנִכְנְסָה בְּמָקוֹם שֶׁנִּכְנְסָה, וְשֵׁם דָּנוּ אֶת דִּינָהּ, וְנִתְּנוּ לִי עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנוֹת חַיִּים בְּגִלְל דְּמַעוֹת וְדִבְרֵי בְּנֵי מִכָּאן וְהִלְאָה יֵשׁ לִי לְהִשְׁתַּדֵּל בְּמָה שְׂרָאִיתִי, שֶׁהָרִי אֵין לִי לְהִשְׁתַּדֵּל בְּדִבְרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. כִּיּוֹן שְׂרָאִיתִי מָה שְׂרָאִיתִי, וְרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂלֹא יֵאבֵד וְיִשְׁכַּח מִמֶּנִּי כְּלוּם.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיח) יִסֹּר יִסְרָנִי יְהוָה וְגוֹ', דָּוִד מִלְּפָא אָמַר דָּא, עַל כָּל מָה (ס"א דְּאֶעְבֵּר) דְּעַבַּד בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְאָמַר עַל אַבְטָחוּתָא דְהוּהוּ לִיָּה בְּהָהוּא עֲלָמָא. עַל כָּל מָה דְּאֶעְבֵּר בְּהָאֵי עֲלָמָא, דְּרִדִּיפוּ לִיָּה, וְהוּהוּ (לִיָּה) עָרִיק בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב, וּבְאַרְעָא דְּפִלְשִׁתַּי, וּמִכְּלָהּוּ שְׂזִיב לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה לְמוֹתָא, וְאָמַר עַל אַבְטָחוּתָא דְּהָהוּא עֲלָמָא.

אָמַר דָּוִד, אֵי הָכָא חִבְנָא לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכָא אֶלְקִינָא, וְקַבִּילְנָא עוֹנָשָׁא דִּילִי, וְאֶדְכִּי לִי מִכָּל מָה דְּחִבְנָא, וְלֹא שְׂבִיק עוֹנָשָׁא דִּילִי לְהָהוּא עֲלָמָא, בְּתַר מִיתָהּ. וְדָאֵי יִסֹּר יִסְרָנִי יְהוָה, בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּגֵין לְנִקְאָה לִי. וְלַמּוֹת לֹא נִתְּנִי, בְּהָהוּא עֲלָמָא, לְנִטְלָא נִקְמָתָא מִנָּאֵי, וְאֵנָּא, הָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנִקִּי לִי זְמַנָּא חָדָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, מִכָּאן וְלְהִלְאָה אֶצְטְרִיכְנָא דְלֹא אָהָא בְּכִסּוּפָא בְּעֲלָמָא דָּאֵתִי.

לִיָּה טְבִילָה) וְעָאֵל לְאַתְר דְּאַצְטְרִיךְ בְּגֵן עֵדֶן. וְאֵנָּא, חִבְרִיָּא, בְּהָהוּא שְׁעָתָא דְאַסְתַּלְקָנָא מֵעֲלָמָא, רוּחָא דִּילִי אֶסְתַּלַּק וְדַמְךָ מִיָּד, עַד שְׁעָתָא זְעִירָא דְאַחֲיָא לִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְגוֹפָא הָוָה מִיָּת. בְּשְׁעָתָא דְפָתַח בְּרִי בְּאֵינוֹן מְלִין, כְּדִין פָּרְחָה נִשְׁמָתִיהָ (נ"א נִשְׁמָתִי), וְאַעֲרַעַת בְּנִשְׁמָתָא דִּילִי, דְהוּהוּ סִלְקָא מִגּוֹ דְכִיּוּ וּמִגּוֹ טְבִילָה, וְעָאֵלֵת בְּאַתְר דְּעָאֵלֵת, וְתַמָּן אֶתְדַן דִּינָהּ, וְאַתִּיָּהִיבּוּ לִי עֲשָׂרִין וְתָרִין שָׁנִין דְּחַיִּין, בְּגֵין דְּמַעֲיָן (דְּרַח"ע"ב) וּמְלִין דְּבָרִי, מִכָּאן וְלְהִלְאָה, אֵית לִי לְאַשְׁתַּדֵּלָא בְּמָה דְּחִמִּינָא, דְּהָא לִית לִי לְאַשְׁתַּדֵּלָא בְּמְלִין דְּהָאֵי עֲלָמָא. כִּיּוֹן דְּחִמִּינָא מָה דְּחִמִּינָא, וּבְעֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלֹא יִתְאַבִּיד וְיִתְנַשֵּׁי מִנָּאֵי כְלוּם.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיח) יִסֹּר יִסְרָנִי יְהוָה וְגוֹ', דָּוִד מִלְּפָא אָמַר דָּא, עַל כָּל מָה (ס"א דְּאֶעְבֵּר) דְּעַבַּד בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְאָמַר עַל אַבְטָחוּתָא דְהוּהוּ לִיָּה בְּהָהוּא עֲלָמָא. עַל כָּל מָה דְּאֶעְבֵּר בְּהָאֵי עֲלָמָא, דְּרִדִּיפוּ לִיָּה, וְהוּהוּ (לִיָּה) עָרִיק בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב, וּבְאַרְעָא דְּפִלְשִׁתַּי, וּמִכְּלָהּוּ שְׂזִיב לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא שְׂבִיק לִיָּה לְמוֹתָא, וְאָמַר עַל אַבְטָחוּתָא דְּהָהוּא עֲלָמָא.

אָמַר דָּוִד, אֵי הָכָא חִבְנָא לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכָא אֶלְקִינָא, וְקַבִּילְנָא עוֹנָשָׁא דִּילִי, וְאֶדְכִּי לִי מִכָּל מָה דְּחִבְנָא, וְלֹא שְׂבִיק עוֹנָשָׁא דִּילִי לְהָהוּא עֲלָמָא, בְּתַר מִיתָהּ. וְדָאֵי יִסֹּר יִסְרָנִי יְהוָה, בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּגֵין לְנִקְאָה לִי. וְלַמּוֹת לֹא נִתְּנִי, בְּהָהוּא עֲלָמָא, לְנִטְלָא נִקְמָתָא מִנָּאֵי, וְאֵנָּא, הָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנִקִּי לִי זְמַנָּא חָדָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, מִכָּאן וְלְהִלְאָה אֶצְטְרִיכְנָא דְלֹא אָהָא בְּכִסּוּפָא בְּעֲלָמָא דָּאֵתִי.

פָּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק בְּנוֹ וְאָמַר, (במדבר כו) אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה וְגו'. אָבִינוּ, הָרִי הַטַּעַם לְמַעַלָּה, הָאָרֶץ בְּמִלָּה וּמִשָּׁף אוֹתָהּ. אֵי חֲסִידִים קְדוּשִׁים, כְּמָה מְשִׁיכוֹת צַעַר בְּקִרְיַת אָבִינוּ. אֵין צַעַר וְאֵין כָּאֵב שֶׁל רוּחַ וְנִפְשׁ אֲלֵא כְּשֶׁקְרָאנוּ כֶּף, אָבִינוּ, בְּכָאֵב מִלֵּב. מֵת בְּמִדְבָּר, וְכִי אַחֲרִים לֹא מֵתוּ בְּמִדְבָּר שְׁפָאן רֶשֶׁם אוֹתוֹ וְאָמַר שֶׁהוּא מֵת בְּמִדְבָּר? וְהָרִי אֲלֵפִים וְרַבְּכוֹת מֵתוֹ בְּמִדְבָּר!

אֲרֵא כְּמָה בְּנֵי אָדָם מְעֻרְטִלִים עַל זֶה, מֵהֶם אוֹמְרִים שֶׁהוּא הָיָה מְקוּשָׁשׁ הַעֲצִים, שְׁכַתוֹב פִּי בְּחֻטְאוֹ מֵת. וּמֵהֶם אָמְרוּ כֶּף, וּמֵהֶם אָמְרוּ כֶּף, וְאָנִי כֶּף לְמִדְתִּי: יוֹם שֶׁאָבָא נֶפֶל בְּבֵית חֲלִיו, לְמִדְנֵי אֵת זֶה, וְאָנִי רְאִיתִי מָה שֶׁרְאִיתִי, שְׁצִוָּה אוֹתִי אָבָא שֶׁלֹּא לְגַלּוֹת. אֲלֵא כְּמָה וְכְמָה הָיוּ שְׁמֵתוֹ בְּמִדְבָּר, וְלֹא עַל חֻטְא קִרְחָ וְלֹא עַל חֻטְא הַמְרַגְּלִים. כֶּף נִגְזְרָה הַגְּזֵרָה. (וְלֹא עַל חֻטְא הַעֲגֵל שֶׁעָשׂוּ וכו')

אֲלֵא קִדְּם (שְׁמֵתוֹ עַל חֻטְא קִרְחָ, עַל חֻטְא הַמְרַגְּלִים, כֹּאשֶׁר נִגְזְרָה הַגְּזֵרָה, וְקוּדְם) מִתַּן תּוֹרָה, וְאַחַר הַעֲגֵל שֶׁעָשׂוּ אוֹתָם מִטְעֵי הָעוֹלָם וְאֵלוֹ שֶׁנִּמְשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם.

אָבֵר טַעֲנָה שֶׁטַּעֲנֵנו אוֹתָן בְּנוֹת, שְׁמֵת בְּמִדְבָּר הוּא, וְהָיָה צְלֻפְחָד גְּדוֹל לְבֵית יוֹסֵף, וּמֵתוֹף שֶׁלֹּא יָדַע דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה כְּרֵאוּי, לֹא הָיָה נָשִׂיא, וְהוּא הָיָה שֶׁלֹּא שָׁמַר פִּיּוֹ וּדְבָרָיו מוּל מִשָּׁה, וְעָלְיוֹ פְתוּב (שֵׁם כֹּא) וַיִּמֵּת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל. גָּבַר שֶׁלֹּא יָדַע אֵת הַתּוֹרָה, (לֹא גְדוֹל בְּתוֹרָה) וְהוּא גְדוֹל הַמְשַׁפְּחָה. גְּדוֹל שֶׁל זֶרַע יוֹסֵף, מְבַנֵּי מְנַשֶּׁה. וּמִשׁוּם שֶׁחֻטְא בְּמִדְבָּר בְּדַבּוּר לְמִשָּׁה, חֲשָׁבוּ שֶׁמִּשָּׁה שָׁמַר לוֹ שְׂנֵאָה, וּמִשׁוּם כֶּף קָרְבוּ לְפָנֵי מִשָּׁה וְאֲלַעְזָר וְכָל הַנְּשִׂאִים וְכָל רְאִשֵׁי הָאֲבוֹת, וְלֹא דַבְּרוּ עִם מִשָּׁה אֲלֵא לְפָנֵיהֶם,

פָּתַח הֵהוּא יַנוּקָא בְּרִיָּה וְאָמַר, (במדבר כז) אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה וְגו'. אָבִינוּ, הָא טַעֲמָא לְעִילָא, אָרֶץ מְלָה וּמְשִׁיף לָהּ, אֵי חֲסִידֵין קְדִישִׁין, כְּמָה מְשִׁיכוֹ דְצַעְרָא בְּמִקְרֵי אָבִינוּ. לֵית צַעְרָא, וְלֵית כְּאָבָא דְרוּחָא וְנִפְשָׁא, אֲלֵא כַד קָרְאָן הָכִי, אָבִינוּ, בְּכָאֵב מִלְּבָא. מֵת בְּמִדְבָּר, וְכִי אַחֲרָנִין לֹא מֵיתוּ בְּמִדְבָּרָא, דְּהִכָּא רִשִׁים לִיָּה, וְאָמַר דְּאִיְהוּ מֵת בְּמִדְבָּר, וְהָא אֲלֵף וְרַבְּכָן מֵיתוּ בְּמִדְבָּרָא.

אֲרֵא כְּמָה בְּנֵי נָשָׂא עֲרֻטִילָאִין עַל דָּא, מְנַהוֹן אֲמַרִי דֵּהוּא מְקוּשָׁשׁ עֲצִים הָוָה, דְּכַתִּיב פִּי בְּחֻטְאוֹ מֵת. וּמְנַהוֹן אֲמַרִי הָכִי, וּמְנַהוֹן אֲמַרִי הָכִי, וְאָנָּה הָכִי אוֹלִיפְנָא, יוֹמָא דְאָבָא נֶפֶל בְּבֵי מְרַעִיָּה, אוֹלִפִּי לִי דָא. וְאָנָּה חֲמִינָא מָה דְחֲמִינָא, דְּפָקִיד לִי אָבָא דְלֹא לְגַלּוֹתָהּ.

אֲלֵא כְּמָה וְכְמָה הָיוּ דְמֵיתוּ בְּמִדְבָּרָא, וְלֹא עַל חוּבָא דְקִרְחָ, וְלֹא עַל חוּבָא דְמְרַגְּלִים, כַּד אַתְּגַזֵּר גְּזֵרָה, (ס"א וְלֹא עַל חוּבָא דְעִנְיָא דְעָבְדוּ וכו') אֲלֵא קוּדְם (ס"א דְמֵיתוּ עַל חוּבָא דְקִרְחָ, עַל חוּבָא דְמְרַגְּלִים, כַּד אַתְּגַזֵּר גְּזֵרָה,

וְקוּדְם) מִתַּן תּוֹרָה, וּבְתַר עֲגָלָא דְעָבְדוּ, אֵינוֹן מִטְעֵי עֲלֻמָּא, וְאֵינוֹן דְּאֵתְמַשְׁכוּ אַבְתְּרִיָּהוּ.

אָבֵר טַעֲנָה דְטַעֲנֵנו אֵינוֹן בְּנֵתִין, דְּמֵית בְּמִדְבָּר, אִיְהוּ, וְהָוָה צְלֻפְחָד רַב לְבֵי יוֹסֵף, וּמִגּוֹ דְלֹא הָוָה יָדַע אֲרַחוּי דְאוּרִייתָא כְּדָקָא יָאוֹת, לֹא הָוָה נָשִׂיא. וְהוּא הָוָה דְלֹא נָטַר פּוּמִיָּה וּמְלוּי לְקַבְּלִיָּה דְמִשָּׁה, וְעָלִיָּה פְתִיב, (במדבר כא) וַיִּמֵּת עִם רַב מִיִּשְׂרָאֵל.

גָּבַר דְלֹא יָדַע אוּרִייתָא, (ס"א לָאוּ רַב כְּאוּרִייתָא) וְאִיְהוּ רַב מְשַׁפְּחָה. רַב דְזִרְעָא דְיוֹסֵף, מְבַנֵּי דְמְנַשֶּׁה. וּבְגִין דְחַב בְּמִדְבָּר בְּמְלוּלָא לְגַבֵּי מִשָּׁה, חֲשִׁיבוּ דְמִשָּׁה אֲנָטִיר דְחָבּוּ. וּבְגִין כֶּף קָרְיָבוּ לְקַמִּיָּה דְמִשָּׁה, וְאֲלַעְזָר, וְכָל הַנְּשִׂאִין, וְכָל רִישֵׁי אַבְהֵן, וְלֹא מְלִילוּ עִם

משה אלא לקמיהו, בגין דקניאו קנאה מניה. מכאן, מאן דחייש מן דינא, יקרב אתרנין, ויסגי בגוברין בהדי ההוא דינא, בגין דישמעון דינא מניה, וידחל מניהו, ולא יהא דן אלא כדקא יאות, ואי לא, ידחי ליה מן דינא. ואינון לא ידעו דהא (במדבר יב) משה ענו מאד מפל האדם אשר על פני האדמה. ולא ידעו דמשה לאו הכי.

משום שקנאו ממנו קנאה. מכאן, מי שחושש מן הדין, יקרב אחרים וירבה אנשים אצל אותו דין, כדי שישמעו דין ממנו ויפחד מהם, ולא יהא דן אלא כראוי, ואם לא - ידחה אותו מן הדין. והם לא ידעו שהרי (שם יב) משה ענו מאד מפל האדם אשר על פני האדמה, ולא ידעו שמשה לא כף.

ביון דחמא משה כף, אמר חמינא דכל פנופיא דגוברין רברבין מישראל, וכל רישי אבהן וכל נשיאי פנשתא, עלי קריבו. מיד אתפרש משה מן דינא, הדא הוא דכתיב, (במדבר כז) ויקרב משה את משפטן לפני יי. (אמר משה לא אתחוו לי לדינא דא) ענותנותא דמשה, אקריב את משפטן לפני יי. דינין אתרנין, ארחא דא לא נטלי, דאף על גב דכנופיא סגי עליהון. אינון דיני אקרון עזי פנים, לית בהו מענותנותא דמשה כלל. זכאה חולקיה דמשה. חדו רבי אלעזר וחרבייא.

ביון שראה משה כף, אמר, ראיתי שכל התפנסות של אנשים גדולים מישראל וכל ראשי האבות וכל נשיאי הכנסת קרבו אלי. מיד פרש משה מן הדין, זהו שכתוב (שם כז) ויקרב משה את משפטן לפני ה'. (אמר משה, לא ראוי לי לדין זה) ענותנותו של משה, הקריב את משפטן לפני ה'. דינים אחרים לא לוקחים דרף זו, שאף על גב שהתפנסות גדולה עליהם. הם נקראים דינים עזי פנים, אין בהם מענותנותו של משה כלל. אשרי חלקו של משה. שמחו רבי אלעזר והחברים.

אמר ההוא ינוקא, אהדרנא למלין קדמאין. אבינו מת במדבר אבינו האי טעמא דאמי, לנחש תלייא על גדליה, ומשיף זנביה בפומיה, בטעמא, דההוא דאתמשף עליה לעילא. מת במדבר, במלולא דפומיה. אתבהיל ההוא ינוקא בבהילו, ואתקיף בקודלא דאבוי, ובכה ואמר, צלפחד דא במלולא מית, ואנת אבא במלולא אהדרת לעלמא דא. אהדר אבוי ונשיק (דף ר"ו ע"א) ליה, וגפיף ליה. בכו רבי אלעזר, וחרבייא כלהו, ואבוי בכה בהדייהו, נטלוהו כלהו ונשקוהו בפומוי, על רישיה, ועל עינוי, ואבוה הוה בכי בהדיה.

אמר אותו תינוק, חזרנו לדברים הראשונים. אבינו מת במדבר. אבינו, הטעם דומה לנחש שתלוי על ערפו, ומושף זנבו בפיו בטעם שאתו שנמשף עליו למעלה. מת במדבר, בדבור פיו. התבהל אותו תינוק בבהלה ותפס בערף אביו, ובכה ואמר, צלפחד זה מת בדבור, ואתה אבא, בדבור חזרת לעולם הזה. חזר אביו ונשקו וחבקו. בכו רבי אלעזר וכל החברים, ואבוי בכה אתם. לקחוהו כלם ונשקוהו בפיו, על ראשו, ועל עינוי, ואבוי הנה בוכה עמו.

אמר ליה רבי אלעזר, פרי, הואיל ואמרת מלה דא, מהו כי בחטאו מת.

מת? אָמַר אוֹתוֹ תִּינוּק, אָבָא אָבָא, בְּדָבָר אֶחָד מִסְפִּיק לָהֶם, בְּחֻטְאוֹ שֶׁל אוֹתוֹ (בִּין שְׁאוֹתוֹ) נָחַשׁ הַכְּרוֹף בְּזַנְבוֹ לְמַעְלָה, מִשָּׁךְ טַעַם בְּחֻטְאוֹ. מַה זֶה בְּחֻטְאוֹ? בְּחֻטְאוֹ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ (וְלֹא בְּחֻטְאֵי אַחֵר). וּמַהוּ? דְּבוּר פִּי, כִּי בְּחֻטְאוֹ מֵת, טַעַם אוֹתָהּ מְשִׁיכוֹת שֶׁל אוֹתוֹ נָחַשׁ הַכְּרוֹף בְּזַנְבוֹ, בְּחֻטְאוֹ וְדַאי.

לְקַחוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּכַחוּ בֵּין זְרוּעוֹתָיו, וּבְכוּ כָּל הַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם, רַבּוֹתֵינוּ, הַשְּׂאִירוּנִי אֶצֶל אָבָא, שְׂעֵד עֲכָשׁוּ לֹא הִתְיַשְׁבָּה רוּחִי (רוּחִי). אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, אָמַר כְּמָה יָמִים וְשָׁנִים לְתִינוּק הַזֶּה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, אֵל תְּבַקְשׁוּ זֶה, שְׁהָרִי עוֹד לֹא הִגִּיעוּ עָלָיו חֲמֵשׁ שָׁנִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁהָרִי בְּעֵין טוֹבָה אֲנִי מְשַׁגְּיחִים בּוֹ. וְמָה שְּׂאִמְרַת חֲמֵשׁ שָׁנִים, אוֹתָם חֲמֵשׁ שָׁנִים (בְּרֵאשִׁית מַה) אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקָצִיר, שְׁלֹא תִקְצַר אוֹתוֹ לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אָבָא, נִשְׁבַּח פֶּאֶן עַד שְׁבַעַה יָמִים כְּדִי שֶׁהִתְיַשְׁבַּת הַבֵּית. שְׁהָרִי כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים שֶׁהִנְשָׁמָה יוֹצֵאת מִהַגּוֹף, הוֹלֶכֶת עֲרֻמָּה. וְכַעַת שְׁחֻזָּה, עַד עֲכָשׁוּ לֹא הִתְיַשְׁבָּה בְּמִקּוּמָה עַד שְׁבַעַה יָמִים.

אָמַר רַבִּי אָבָא, כְּתוּב (דְּבָרִים טו) פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאַחִיךָ לְעִנְיָךְ וּלְאַחִינְךָ. פְּסוּק זֶה הָרִי לְמַדְנֹו אוֹתוֹ, שְׁלֹא יִשְׁאִיר אָדָם אֶת הָעֵנִי שְׁלוֹ וְיִתֵּן לְאַחֵר. הָרִי רַבִּי יוֹסִי חֲמִיד בְּבֵית חֲלִי, גִּלְף וּנְגַמֵּל אִתּוֹ חֶסֶד, וְאַחַר שְׁנַחְזוֹר, נִכְנָס בְּזֶה. וְהָרִי כָּל זְמַן שְׁגִלְף וְנַחְזוֹר בְּדָרְךָ זוֹ, נִרְאֶה תַּחֲתֵת הַמַּתִּים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כֶּף הוּא. נִשְׁקוּ אֶת אוֹתוֹ תִּינוּק, בְּרַכּוּהוּ וְהִלְכוּ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, תְּמַהֲנִי עַל

אָמַר הֵהוּא נְנוּקָא, אָבָא, אָבָא, בְּחַד מְלָה סָגִי לֹן, בְּחֻטְאוֹ דִּהֵהוּא (ס"א בֵּין דִּהֵהוּא) נָחַשׁ דְּכָרִיךְ בְּזַנְבִּיהּ לְעִילָא, מְשִׁיךְ טַעַמָא בְּחֻטְאוֹ, מָאִי בְּחֻטְאוֹ. בְּחֻטְאוֹ דִּהֵהוּא נָחַשׁ. (וְלֹא בְּחֻטְאֵי אַחֵרָא) וּמָאִי אִיהוּ. מְלוּלָא דְּפוּמִיָּה, כִּי בְּחֻטְאוֹ מֵת, טַעַמָא דִּהֵהוּא מְשִׁיכוֹ דִּהֵהוּא נָחַשׁ דְּכָרִיךְ בְּזַנְבִּיהּ, בְּחֻטְאוֹ וְדַאי.

נְטַלְיָה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּתוּקָפִיָּה, בֵּין דְּרוּעוּי, וּבְכוּ כְּלָהוּ חֲבָרִיָּא. אָמַר לֹן, רַבָּנָן, שְׁבוּקוּ לִי בְּהַדִּי אָבָא, דְּעַד פְּעֵן לֹא אִתְיַשְׁבָּא רוּחִי (ס"א רוּחִי). אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יוֹסִי, אִימָא כְּמָה יוֹמִין וְשָׁנִין לְהָאִי נְנוּקָא. אָמַר לֹן, חֲבָרִיָּא, בְּמִטּוֹ מְנַיִיכוּ לֹא תַבְעוֹן דָּא, דִּהָא עַד לֹא מְטוֹן עָלוּי חֲמֵשׁ שָׁנִין.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, חֵס וְשְׁלוֹם, דִּהָא בְּעֵינָא טָבָא אֲשַׁגְּחָנָא בִּיהּ. וְמָה דְּאִמְרַת חֲמֵשׁ שָׁנִין, אֵינּוֹן חֲמֵשׁ שָׁנִין (בְּרֵאשִׁית מַה) אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקָצִיר. דִּלָּא תִקְצוֹר לִיָּה לְעִלְמִין. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אָבָא, נִיתִיב הָכָא עַד ז' יוֹמִין, בְּגִין דְּאִתְיַשְׁבָּא בֵּיתָא. דִּהָא כָּל שְׁבַעַה יוֹמִין דְּנִשְׁמַתָּא נִפְקַת מִן גּוּפָא, אֲזִלַּת עֲרִטִילָאָה. וְהִשְׁתָּא דְּאִהְדַּרַת, עַד פְּעֵן לֹא אִתְיַשְׁבָּת בְּדוּכְתָהָא, עַד שְׁבַעַה יוֹמִין.

אָמַר רַבִּי אָבָא, כְּתִיב (דְּבָרִים טו) פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לְאַחִיךָ לְעִנְיָךְ וּלְאַחִינְךָ, קָרָא דָּא, הָא תְּנִינָן לִיָּה, דִּלָּא יִשְׁבוּק בְּרַשׁ עֲנִיָּא דִּילִיָּה, וְיָהִב לְאַחֵרָא. הָא רַבִּי יוֹסִי חֲמוּף בְּבִי מְרַעִיָּה, נִיזִיל וּנְגַמֵּל חֶסֶד עֲמִיָּה. וּבְתַר דִּנְהַדְר, נִיעוּל בְּהָאִי. וְהָא כָּל זְמַנָּא דִּנְהַדְר וְנְהַדְר בְּאַרְחָא דָּא, נְחִמִי תַּחֲתֵית הַמַּתִּים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְדַאי הָכִי הוּא, נִשְׁקוּהוּ לְהֵהוּא נְנוּקָא, בְּרַכּוּהוּ וְאֲזַלוּ.

אָמַר רַבִּי אָבָא, תּוּוּהֵנָּא עַל דְּרִדְקֵי דְּדָרָא דָּא,

הַדְרָדְקִים שֶׁל דוֹר זֶה, כַּמָּה חֲזַק כַּחֲסֵם, וְהֵם סִלְעִים גְּדוֹלִים רְמִים. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אָבָא בְּעַל הַדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהָרִי בְּיָמָיו רָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְקַיֵּן שְׁתֵּי יְשִׁיבוֹת שֶׁלוֹ וּלְעִשׂוֹת לָהֶם יִשׁוּב גְּדוֹל וְעֲלִיּוֹן פְּרָאוּי, שֶׁהָרִי לֹא יִהְיֶה כְּדוֹר הַזֶּה עַד שְׂיָבֵא מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחָא. הֲלָכוּ.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אָבָא, הָרִי שְׁנֵינוּ, עַל אֶחָד עֶשֶׂר דְּבָרִים בָּאִים נִגְעִים עַל בְּנֵי אָדָם, וְאֵלוּ הֵם: עַל עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל קָלְלַת הַשֵּׁם, וְעַל גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וְעַל גְּנֵבָה, וְעַל לְשׁוֹן הָרַע, וְעַל עֲדוּת שֶׁקָּרָה, וְעַל דִּיּוֹן שֶׁמְקַלְקֵל אֶת הַדִּין, וְעַל שְׁבוּעַת שְׁוֹא, וְעַל שְׁנִכְנֹס בְּתַחוּם חֲבֵרוֹ, וְעַל הַחֹשֶׁב מִחֲשֻׁבוֹת רְעוּת, וְעַל הַמְשַׁלַּח מְדָנִים בֵּין אַחִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים אִף עַל עֵין הָרַע. וְכֻלָּם שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה.

עֲבוּדָה זָרָה מִנֵּין? שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת לב) וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת הָעַם כִּי פָרַע הוּא כִּי פָרַעַה אֶהְרֵן. מַה זֶה כִּי פָרַע הוּא? שֶׁלְקוֹ בְּצַרְעַת. כְּתוּב כָּאֵן כִּי פָרַע הוּא, וְכָתוּב שָׁם, (ויקרא יג) וְהִצְרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּגַע בְּגִדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרָאוּ יִהְיֶה פְרוּעַ. וְעַל קָלְלַת הַשֵּׁם, שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל א יז) הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרוּ ה' בְּיָדִי, וְכָתוּב (ויקרא יג) וְהִסְגִּירוּ הַכֹּהֵן.

אָמַר רַבִּי אָבָא, דְּבַר זֶה לֹא הִתְיָשַׁב, וְצָרִיךְ לַעֲיֵן בּוֹ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּפֶּךָ הוּא בּוֹדְאִי, פְּלִשְׁתִּי זֶה קְרוֹב לַיְחֻסּוֹ שֶׁל דּוֹד הִנֵּה, וְכֵן עֲרֻפָה הִנֵּה, וְהֵינּוּ מֵה שְׁכָתוּב (שְׁמוּאֵל א יז) מִמַּעֲרֻכוֹת פְּלִשְׁתִּים. אֵל תִּקְרִי מִמַּעֲרֻכוֹת, אֲלֵא מִמַּעֲרוֹת פְּלִשְׁתִּים, שְׁשָׂמוּ אֶת אִמּוֹ כַּמַּעֲרָה הַזֹּאת. וְכֵינֵן שְׁכָתוּב וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דּוֹד בְּאֵלֵהֶיו, וְכָכָל הַסְּתַפֵּל בּוֹ דּוֹד בְּעֵין רַעְהָ. וְכָכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה מִסְתַּפֵּל בְּעֵין רַעְהָ,

כַּמָּה תִּקְיָפָא חִילֵיָהּ, וְאֵינוֹן טְנָרִין רַבְרָבִין רַאמִּין. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זַכָּאָה חוֹלְקִיהָ דְאָבָא, מְאִרִיהָ דְדָרָא דָא. דְהָא בְיוֹמוֹי, בְּעֵי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַתְקָנָא, תְרִין מְתִיבְתִין דִּילֵיהָ, וּלְמַעַבְד לוֹן יִשׁוּבָא רַבְרָבָא וְעֲלָאָה כְּדָקָא יֵאוּת. דְהָא לֹא יְהָא כְּדָרָא דָא, עַד דִּיִּיתִי מִלְכָּא מְשִׁיחָא. אֲזֵלוּ.

עַד דִּהְיוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי אָבָא, הָא תְנִינֵן, עַל חַד סְרִי מְלִין נִגְעִין אֲתִיין עַל בְּנֵי נָשָׂא. וְאֵלִין אֵינוֹן: עַל עֲבוּדָה זָרָה. וְעַל קָלְלַת הַשֵּׁם. וְעַל גְּלוּי עֲרִיּוֹת. וְעַל גְּנֵיבָה. וְעַל לְשׁוֹן הָרַע. וְעַל עֲדוּת שֶׁקָּרָה. וְעַל דִּיּוּנָא דְמְקַלְקֵל יֵת דִּינָא. וְעַל שְׁבוּעַת שְׁוֹא. וְעַל דְּעֵאל בְּתַחוּמָא דְחֲבֵרִיהָ. וְעַל דְּמַחְשָׁב מִחֲשָׁבִין בִּישִׁין. וְעַל דְּמַשְׁלַח מְדָנִים בֵּין אַחִים. וְאֵית דְאִמְרִי, אִף עַל עֵינָא בִישָׂא. וְכֻלְהוֹ תְנִינֵן בְּמִתְנִיתָא.

עֲבוּדָה זָרָה מִנֵּין. דְכָתִיב, (שְׁמוֹת לב) וַיִּרְא מֹשֶׁה אֶת הָעַם כִּי פָרוּעַ הוּא כִּי פָרַעַה אֶהְרֵן. מֵאִי כִי פָרוּעַ הוּא. דְאֵלְקוֹ בְּצַרְעַת. פְּתִיב הָכָא כִּי פָרוּעַ הוּא, וְכָתִיב הָתָם, (ויקרא יג) וְהִצְרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּגַע בְּגִדָיו יִהְיוּ פְרוּמִים וְרָאוּ יִהְיֶה פְרוּעַ. וְעַל קָלְלַת הַשֵּׁם, דְכָתִיב, (שְׁמוּאֵל א יז) הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרוּ יְיָ בְּיָדִי, וְכָתִיב, (ויקרא יג) וְהִסְגִּירוּ הַכֹּהֵן.

אָמַר רַבִּי אָבָא, מְלָה דָא לֹא אֲתִיִּישְׁבָא, וְאַצְטְרִיךְ לַעֲיֵינָא בִיהָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָכִי הוּא וְדָאִי, פְּלִשְׁתִּי דָא קָרִיב לַיְחֻסָּא דְדוֹד הָוָה, וְכֵרָה דְעֲרֻפָה הָוָה, וְהֵינּוּ דְכָתִיב, (שְׁמוּאֵל א יז) מִמַּעֲרֻכוֹת פְּלִשְׁתִּים, אֵל תִּקְרִי מִמַּעֲרֻכוֹת, אֲלֵא מִמַּעֲרוֹת פְּלִשְׁתִּים, דִּישׁוּיָוְהָ לְאִמִּיהָ כַּמַּעֲרָתָא דָא. וְכֵינֵן דְכָתִיב, (שְׁמוּאֵל א יז) וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת דּוֹד בְּאֵלֵהֶיו, אִסְתַּפֵּל בִּיהָ דּוֹד בְּעֵינָא בִישָׂא. וְכָכָל אֲתֵר דְהָוָה מִסְתַּפֵּל

כָּל מִינֵי צָרַעַת נִמְשָׁכוּ מֵעֵינֵי דָּוִד.
וְכִף הָיָה בְּיוֹאֵב, כִּינּוֹן שֶׁהִסְתַּפֵּל
בּו בְּדוֹד בְּעֵינֵי רָעָה, מֵה כְּתוּב?
(שם-ב א) וְלֹא יִכְרַת מִבֵּית יוֹאֵב זָב
וּמִצָּרַע וְגו'.

וְכֵאן בְּפִלְשְׁתֵי הַזֶּה, כִּינּוֹן שֶׁקָּלַל
אֶת הַשֵּׁם, הִסְתַּפֵּל בּו בְּעֵינֵי רָעָה,
וְרָאָה שֶׁהִצְטָרַע בְּמִצְחוֹ. מִיָּד -
וּתְטַבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ, וְדִבְקָה
הַצָּרַעַת בְּמִצְחוֹ. וְהַכֹּל הָיָה;
הַשְׁתַּקְּעָה עֵינֵי רָעָה שֶׁל צָרַעַת
בְּמִצְחוֹ, וְהַשְׁתַּקְּעָה אֶבֶן מִמֶּשׁ
בְּמִצְחוֹ, וְדָאֵי מִצָּרַע הָיָה.

בְּרַעֲם הַרְשָׁע עֵינָו הִיטָה בְּהַפּוֹף
מֵעֵינֵי דָּוִד. עֵינֵי דָּוִד הִיטָה מִרְקַמַת
מִפֶּל מִינֵי גְנוּבִים. לֹא הִיטָה עֵינֵי
בְּעוֹלָם יָפָה לְמִרְאָה כְּעֵינֵי דָּוִד. כָּל
גְּנוּבֵי הָעוֹלָם נּוֹצְצִים בָּהּ, וְהַכֹּל
בְּאַהֲבָה לְמֵי שִׁירָא חֲטָא, שְׁכַתּוּב
(תהלים קיט) 'רִאֲיֶיךָ יִרְאוּנִי וְיִשְׁמְחוּ,
שְׁמַחִים כְּשִׂרְוֹאִים אוֹתִי. וְכֹל
אוֹתָם רִשְׁעִים פּוֹחֲדִים מִפְּנֵיו.
אֲבָר עֵינָו שֶׁל בְּלַעַם הַרְשָׁע, עֵינֵי
רָעָה בְּכֹל. בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהָיָה
מִסְתַּפֵּל, כְּשֶׁלְּהִבַּת שׁוֹרֵף אוֹתוֹ.
שְׁהָרִי אֵינֵן עֵינֵי רָעָה בְּעוֹלָם כְּעֵינֵי
אוֹתוֹ רִשָׁע, שֶׁהָיָה בְּהַפּוֹף מֵעֵינָו
שֶׁל דָּוִד.

עַל גְּלוּי עֲרִיזוֹת - שְׁכַתּוּב (ישעיה א)
וְשִׁפַח ה' קִדְקֹד בְּנוֹת צִיּוֹן, וְכַתּוּב
(ויקרא יד) וְלִשְׂאֵת וְלִסְפַּחַת. עַל
הַגְּנֵבָה - שְׁכַתּוּב (זכריה ה)
הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם ה' צְבָאוֹת וּבָאָה
אֶל בֵּית הַגְּנֵב וְגו' וְכִלְתּוּ וְאֵת
עֲצֵיו וְאֵת אֲבָנָיו. מֵהוּ הַדְּבָר
שֶׁמְכִלָּה עֲצִים וְאֲבָנִים? זוֹ צָרַעַת,
שְׁכַתּוּב (ויקרא יד) וְנִתְּן אֶת הַבֵּית
אֶת אֲבָנָיו וְאֵת עֲצָיו.

עַל לְשׁוֹן הָרַע - שְׁכַתּוּב (במדבר יב)
וּתְדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהָ וְגו',
וְכַתּוּב (שם) וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל מִרְיָם
וְהִנֵּה מִצָּרַעַת. עַל עֲדוּת שְׁקָר -

בְּעֵינָא בִישָׂא, כָּל זֵינֵי צָרַעַת אֶתְמַשְׁכֵּן מֵעֵינֵיהָ
דְּדָוִד. וְהָכֵי הָיָה בְּיוֹאֵב, כִּינּוֹן דְּאִסְתַּפֵּל בֵּיהָ
דְּדָוִד בְּעֵינָא בִישָׂא, מֵה כְּתִיב, (שמואל ב א) וְלֹא יִכְרַת
מִבֵּית יוֹאֵב זָב וּמִצָּרַע וְגו'.

וְהָבֵא בְּפִלְשְׁתֵי דָא, כִּינּוֹן שֶׁקָּלַל אֶת הַשֵּׁם,
אִסְתַּפֵּל בֵּיהָ בְּעֵינָא בִישָׂא, וְחֲמָא
בְּמִצְחֵיהָ דְּאִצְטָרַע. מִיָּד (שמואל א יז) וְתְטַבַּע הָאֶבֶן
בְּמִצְחוֹ, וְאֶתְדִבְקַת הַצָּרַעַת בְּמִצְחוֹ. וְכֹלֵא הָיָה
אִשְׁתַּקְּעַת עֵינָא בִישָׂא דְּצָרַעַת בְּמִצְחוֹ,
וְאִשְׁתַּקְּעַת אֲבָנָא מִמֶּשׁ בְּמִצְחוֹ, וְדָאֵי מִצָּרַע
הָיָה.

רִשָׁע חֲיִיבָא (דף ר"ו ע"ב) דְּבִלְעָם, עֵינָא דִּילֵיהָ,
הָיָה בְּהַפּוֹכָא מֵעֵינָא דְּדָוִד עֵינָא דְּדָוִד
הָיָה מִרְקַמָא מִפֶּל זֵינֵי גְוּוֹנִין, לֹא הָיָה עֵינָא
בְּעֵלְמָא שְׁפִירָא לְמַחְזִי, כְּעֵינָא דְּדָוִד. כָּל גְּוּוֹנִין
דְּעֵלְמָא מְנַצְצֵן בֵּיהָ, וְכֹלֵא בְּרַחֲמֵיו לְמֵאן
דְּדַחִיל חֲטָאָה, דְּכַתִּיב, (תהלים קיט) 'רִאֲיֶיךָ יִרְאוּנִי
וְיִשְׁמְחוּ. חֲדָאן פֶּד חֲמָאן לִי. וְכֹל אֵינּוֹן חֲיִיבִין
דְּחֲלִין מִקַּמֵּיהָ.

אֲבָר עֵינָוֵי דְּבִלְעָם חֲיִיבָא, עֵינָא בִישָׂא בְּכֹלֵא,
בְּכֹל אֶתְרֵי דְּהָיָה מִסְתַּפֵּל, כְּשֶׁלְּהוֹבָא שְׂצִי
לֵיהָ. דְּהָא לֵית עֵינָא בִישָׂא בְּעֵלְמָא, כְּעֵינָא
דְּהָהוּא רִשָׁע, דְּאִיהוּ בְּהַפּוֹכָא מֵעֵינָוֵי דְּדָוִד.

עַל גְּלוּי עֲרִיזוֹת, דְּכַתִּיב, (ישעיה א) וְשִׁפַח יְיָ קִדְקוֹד
בְּנוֹת צִיּוֹן. וְכַתִּיב (ויקרא יד) וְלִשְׂאֵת וְלִסְפַּחַת.
עַל הַגְּנֵבָה, דְּכַתִּיב, (זכריה ה) הוֹצֵאתִיהָ נְאֻם יְיָ
צְבָאוֹת וּבָאָה אֶל בֵּית הַגְּנֵב וְגו' וְכִלְתּוּ וְאֵת
עֲצֵיו וְאֵת אֲבָנָיו. מֵאן הוּא מְלָה דְּמְכִלָּה עֲצִים
וְאֲבָנִים. דָּא צָרַעַת. דְּכַתִּיב, (ויקרא יד) וְנִתְּן אֶת
הַבֵּית אֶת אֲבָנָיו וְאֵת עֲצָיו.

עַל לְשׁוֹן הָרַע, דְּכַתִּיב, (במדבר יב) וּתְדַבֵּר מִרְיָם
וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁהָ וְגו', וְכַתִּיב (במדבר יב) וַיִּפֶן
אַהֲרֹן אֶל מִרְיָם וְהִנֵּה מִצָּרַעַת. עַל עֲדוּת שְׁקָר,
בְּגִין דְּסַהֲיָדוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁקָר,

משום שהעידו עדות שקר ואמרו (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, בקל תקיף, דכתיב (שמות לב) קול מלחמה במחנה. בגין דא, (במדבר ה) וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו'.

על דייני דמקלקל דינא, דכתיב, (ישעיה ה) פאכול קש לשון אש וחשש וגו' ופרחם פאבק יעלה וגו', מאי טעמא. פי מאסו את תורת יי צבאות. ואין פרחם, אלא צרעת. דכתיב, (ויקרא יא) ואם פרוח בתחומא דחכריה מנין. מעוזיהו. דעאל בתחומא דכהונה. דכתיב, (דברי הימים ב כו) והצרעת זרחה במצחו. ועל דמשלח מדנים בין אחים. דכתיב, (בראשית יב) וינגע יי את פרעה, דאיהו שלח מדנים בין אברהם ושרה. ועל עין הרע, כמו שנאמר. וכלם היו באותו בלעם הרשע.

בא וראה מה פתוב, פתורה אשר על הנקה. מה זה על הנקה? שנתן עין הרע על אותו נהר שעומד על ישראל, שכתוב (ישעיה סו) הנני נטה אליה כנהר שלום. והוא בא באותו שלחן והתגרה בהם.

אמר רבי אבא, כל הדברים הללו היו בודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מנין? שכתוב (במדבר לא) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בני וגו'. הא הכא עבודה זרה וגלוי עריות. סהדותא דשקרא, דכתיב וידע דעת עליון, ודעת פהמתו לא הוה ידע. קלקל ית דינא, דכתיב לך איעצך. דהא כדינא קיימא, ויהי עיטא בישא לאבאשא, וסטא מן דינא, ואמליך בישין עלייהו.

עאל בתחומא דלאו דיליה, דכתיב ואעל פר ואיל במזבח, וכתיב את שבעת המזבחות ערכתי. משלח

לאתיהם שבשמים. לשון

ואמרו (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, בקל תקיף, דכתיב (שמות לב) קול מלחמה במחנה. בגין דא, (במדבר ה) וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו'.

על דייני דמקלקל דינא, דכתיב, (ישעיה ה) פאכול קש לשון אש וחשש וגו' ופרחם פאבק יעלה וגו', מאי טעמא. פי מאסו את תורת יי צבאות. ואין פרחם, אלא צרעת. דכתיב, (ויקרא יא) ואם פרוח בתחומא דחכריה מנין. מעוזיהו. דעאל בתחומא דכהונה. דכתיב, (דברי הימים ב כו) והצרעת זרחה במצחו. ועל דמשלח מדנים בין אחים. דכתיב, (בראשית יב) וינגע יי את פרעה, דאיהו שלח מדנים בין אברהם ושרה. ועל עינא בישא, פמה דאתמר. וכלהו הוו ביה ביהווא רשע דבלעם.

תא חזי, מה כתיב, פתורה אשר על הנקה. מאי על הנקה. דיהב עינא בישא, על ההוא נהר, דקיימא בהו בישראל. דכתיב, (ישעיה סו) הנני נוטה אליה כנהר שלום. והוא אתא בההוא פתורא, ואגרי בהו.

אמר רבי אבא, כל הני מלין הוו ודאי בבלעם. אבל גלוי עריות מנין, דכתיב, (במדבר לא) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בני וגו'. הא הכא עבודה זרה וגלוי עריות. סהדותא דשקרא, דכתיב וידע דעת עליון, ודעת פהמתו לא הוה ידע. קלקל ית דינא, דכתיב לך איעצך. דהא כדינא קיימא, ויהי עיטא בישא לאבאשא, וסטא מן דינא, ואמליך בישין עלייהו.

עאל בתחומא דלאו דיליה, דכתיב ואעל פר ואיל במזבח, וכתיב את שבעת המזבחות

ערכתי. משלח מדנים בין אחים, בין ישראל

מִדְּנִים בֵּין אַחִים, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים. לְשׁוֹן הָרַע לֹא הָיָה בְּעוֹלָם כְּמוֹתוֹ. קָלֵל הַשֵּׁם, שְׁפָתוֹב וְאֹנְכֵי אֶקְרָה כֹּה. וְכֹלָם הָיוּ בּוֹ. עֵין רָעָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר. וְהַפֵּל עַל אוֹתוֹ נִהַר שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתַּן עֵינוֹ לְהִתְגַּרְוֹת בּוֹ. אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹ, וְכִי לֹא יִדְעֵנוּ שֶׁהִיא אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹ? אֲלֹא סוּד זֶה שֶׁפֵּל בְּנֵי עַמּוֹ מִתְדַבְּקִים בּוֹ, וְהָרִי נִתְפָּאֵר. וַיֵּרָא בָּלֶק בֶּן צְפוּר וְגוֹ'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (מְשַׁלֵּי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לְחָם רַע עֵין וְגוֹ'. רַע עֵין וְגוֹ' - זֶה בִּלְעָם שֶׁבְּרוּךְ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְאֵל תִּתְאַוּ לְמִטְעַמְתֵּי - זֶה בָּלֶק, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִתְרַצָּה לְאוֹתָן עוֹלוֹת שֶׁהִתְקִין לָפְנָיו.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲהַ שְׂרָאָה בָּלֶק שְׁפִיחוֹן וְעוֹג נִהְרָגוּ וְאַרְצָם נִלְקַחָה, רָאָה מַה שְׂרָאָה, שֶׁהוּא אָמַר וַיֵּרָא. אֲלֹא רָאָה בְּחֻכְמָתוֹ שֶׁהוּא, וְחֻמְשָׁה עֲלִיוֹנֵי מִדֵּין וְעַמּוֹ נוֹפְלִים בְּיַדֵּי יִשְׂרָאֵל. רָאָה וְלֹא יָדַע. וְעַל זֶה הִקְדִּים לְבִלְעָם, שֶׁכָּחוּ בְּפִיו, כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל כָּחַם בְּפִיהֶם.

וְאַפְּיָדוּ בִּלְעָם הָיָה תָּאֵב יוֹתֵר מִבָּלֶק, וְאוֹתָהּ יָדִיעָה שֶׁהוּא יָדַע הָיָה יוֹדַע בְּלִילָה, מִשּׁוּם שְׁאוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים וְחֻמּוּרִים לֹא נִמְצְאִים אֲלֹא בְּמִשְׁמְרָה הִרְאֵשׁוֹנָה שֶׁל הַלִּילָה, וְלִכֵּן הִיָּתָה לוֹ אֶתוֹן שֶׁל צַד זֶה, לְהִתְחַבֵּר חֻמּוּרִים אִתָּהּ בְּרֵאשִׁית הַלִּילָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי פְתוּב וַיִּכָּא אֱלֹהִים אֵל בִּלְעָם לִילָה? כִּף זֶה בּוֹדָאֵי. וּבִארְנוּ, אוֹתוֹ מְמַנָּה שְׁמִמְנָה עֲלֵיהֶם, וְהוּא בָּא לְמוּלּוֹ. כְּגוֹן זֶה, (בְּרֵאשִׁית לא) וַיִּכָּא אֱלֹהִים אֵל לְבָן הָאֲרָמִי וְגוֹ'. וְהַפֵּל דְּבַר אַחַד. בְּגִלָּל זֶה הוּא אָמַר לְגִדּוּלֵי בָּלֶק לִינוּ פַּה הַלִּילָה.

בֵּינָן שֶׁהָיָה בָּא אוֹתוֹ מְמַנָּה, בִּלְעָם הָיָה בָּא עַל אֲתוֹנוֹ, וְעָשָׂה מַעֲשָׂהוּ

הָרַע, לֹא הָוָה בְּעֶלְמָא כְּגִינְיָה. קָלֵל הַשֵּׁם, דְּכִתִּיב וְאֹנְכֵי אֶקְרָה כֹּה. וְכִלְהוּ הוּוּ בֵּיה. עֵינָא בִישָׂא כְּמָה דְאַתְמַר. וְכֹלָא עַל הַהוּא נִהַר דִּישְׂרָאֵל, יִהֵב עֵינוֹי לְאַתְגָּרָא בֵּיה. אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹ, וְכִי לֹא יִדְעֵנָא דְאַרְץ בְּנֵי עַמּוֹ הִיא. אֲלֹא רְזָא דָא, דְּכָל בְּנֵי עַמּוֹ מִתְדַבְּקוֹן בֵּיה וְהָא אֲתַמַּר.

וַיֵּרָא בָּלֶק בֶּן צְפוּר וְגוֹ'. (בְּמִדְבָּר כב) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (מְשַׁלֵּי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לְחָם רַע עֵין וְגוֹ'. דָּא בִלְעָם, דְּבְרִיף לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְאֵל תִּתְאַוּ לְמִטְעַמְתֵּיו, דָּא בָּלֶק, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לֹא אֲתַרְעֵי לְאִינוֹן עֲלוּוֹן דְאַתְקִין קַמֵּיהָ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְחָמָא בָּלֶק דְּהָא סִיחוֹן וְעוֹג אֲתִקְטְלוּ, וְאַתְנַסְיַבַת אֲרַעְהוֹן, חָמָא מַה חָמָא, דְּאִיהוּ אָמַר וַיֵּרָא. אֲלֹא חָמָא בְּחֻכְמָתָא דִּילֵיהָ, דְּאִיהוּ, וְחֻמְשָׁה עֲלָאֵי דְמִדֵּין, וְעַמֵּיהָ, נִפְלִין בִּידָא דִּישְׂרָאֵל. חָמָא, וְלֹא יָדַע, וְעַל דָּא אֶקְדִּים לְבִלְעָם, דְּחִילֵיהָ בְּפוּמֵיהָ, כְּגוֹוֹנָא דִּישְׂרָאֵל דְּחִילֵיהוֹן בְּפוּמֵיהוֹן.

וְאַפְּיָדוּ בִּלְעָם תָּאִיב הָוָה יִתִּיר מִבָּלֶק. וְהֵהִיא יָדִיעָא דְּאִיהוּ הָוָה יָדַע, בְּלִילָא הָוָה יָדַע, בְּגִין דְּאִינוֹן פְּתָרִין תַּתְּאִין וְחֻמְרֵי, לֹא שְׁכִיחוּ אֲלֹא בְּמִשְׁמְרָה רֵאשׁוֹנָה דְּלִילָא, וְעַל דָּא הָוָה לֵיה אֲתָנָא, דְּהֵאֵי גִיסָא, לְאַתְחַבְּרָא (דף ר"ז ע"א) חֻמְרֵי בַּהֲדָה בְּרִישָׁא דְּלִילָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב וַיִּכָּא אֱלֹהִים אֵל בִּלְעָם לִילָה. הָכִי הוּא וְדָאֵי, וְאוֹקִימָנָא הַהוּא מְמַנָּא דְּמְמַנָּא עֲלֵיהוּ, וְהוּא הָוָה אֲתֵי לְקַבְּלֵיהָ. כְּגוֹוֹנָא דָּא (בְּרֵאשִׁית לא) וַיִּכָּא אֱלֹהִים אֵל לְבָן הָאֲרָמִי וְגוֹ'. וְכֹלָא חֲדָ מְלָה. בְּגִין דָּא אִיהוּ אָמַר לְרַבְרְבֵי בָּלֶק לִינוּ פַּה הַלִּילָה.

בֵּינָן דְּהָוָה אֲתֵי הַהוּא מְמַנָּא, בִּלְעָם הָוָה אֲתֵי לְגַבֵּי אֲתַנְיָה, וְעַבְד עוֹבְדֵיהָ, וְאָמַר מֵלֵי,

ואמר דברים, ואז האתון היתה מודיעה לו, והוא מראה מעשה להשרות עליו אותה רוח. ומה הראה? הוא היה יודע שחמורים משוטטים ושורים בתחלת הלילה, ואז הראה מעשה והעמיד את אתונו במקום מתקן, ועשה מעשהו וסדר דבריו. ואז היה בא מי שבא, והודיע לו על ידי אותה האתון.

ביון שלילה אחד אמר לו לא תלך עמהם, מדוע שב פעם שנית לזה? אלא הם ברשות עליונה עומדים, והרי שנינו, בדרך שאדם רוצה ללכת, בה מוליכין וכו'. בהתחלה כתוב לא תלך עמהם. ביון שראה הקדוש ברוך הוא שרצונו ללכת, אמר לו, קום לך אתם ואף את הדבר וגו'. מה עשה בלעם כל אותו הלילה? היה מהרהר ואומר: ואיפה הוא הפכוד שלי? האם בקשר אחר התקשרתי? השגיח כל אותו הלילה בכשפיו ולא מצא צד שיהיה הוא ברשותו, אלא מצד אתונו.

והינו מה שאמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, בפתרים התחתונים הללו יש זמין ויש שמאל. מצד זמין חמורים, כפי שבארנו, ומצד שמאל אתונות. ושנינו, עשרה הם לזמין, ועשרה לשמאל. וזהו שאמר רבי יוסי, יוסף פשנפרד מאביו ידע בחכמה העליונה בסוד פתרים קדושים עליונים. ביון שהיה במצרים, למד באותה חכמה שלהם באותם פתרים תחתונים, איך אחוים אלה של זמין ואלה של שמאל. עשרה של זמין ועשרה של שמאל חמורים ואתונות. ומשום זה רמז לאביו ממה שלמד שם, שכתוב (שם מה) ולאביו שלח פזאת עשרה חמורים וגו'.

וכדין אתנא אודעא ליה. ואיהו אחזי עובדא למשרי עלוי ההוא רוחא. ומאי אחזי. הוא הוה ידע דחמרי שטאן ושראן בקדמיתא דליליא, כדין אחזי עובדא, וקאים לאתניה באתר מתתקן, ועביד עובדוי וסדר מלוי. וכדין הוה אתי מאן דאתי, ואודע ליה על ידא דההיא אתון.

ביון דליליא חד אמר ליה לא תלך עמהם, מאי טעמא תב תניינות להאי. אלא אינון ברשותא דלעילא קיימי, והא תנינו, בדרך שאדם רוצה ללכת בה מוליכין וכו'. בקדמיתא כתיב, לא תלך עמהם. ביון דחמא קדשא בריך הוא, דרעותא הוא למיהו. אמר ליה קום לך אתם ואף את הדבר וגו'. מה עבד בלעם כל ההוא ליליא הוה מהרהר ואמר ומה אן הוא יקרא דילי, אי בקטורא אחרא אתקטורא. אשגח כל ההוא ליליא בתרשוי, ולא אשפח סטרא, דיהא הוא ברשותיה, אלא מסטרא דאתניה.

והינו דאמר רבי יצחק אמר רבי יהודה, באלין פתרין תתאין אית ימינא ואית שמאלא. מסטרא דימינא חמרי, כמה דאוקימנא. ומסטרא דשמאלי אתני. ותאנא, עשרה אינון לימינא, ועשרה לשמאלא. ודא הוא דאמר רבי יוסי, יוסף כד אתפרש מאבוי, ידע בחכמתא דלעילא, ברזא דכתרין קדישין עלאין. ביון דהוה במצרים, אוליה ביהיא חכמתא דלהון, באינון פתרין תתאין, היך אחידן אינון דימינא, ואינון דשמאלא. עשרה דימינא ועשרה דשמאלא חמרי ואתני. ובגין כך רמז לאבוי כמה דאוליה תמן, דכתיב (בראשית מה) ולאביו שלח פזאת עשרה חמורים וגו'.

אמר רבי יוסי, אלו של ימין כלולים כלם באחד שנקרא חמו"ר. וזהו אותו חמור שכתוב (דברים כב) לא תחרש בשור ובחמ"ר יחדו. וזהו חמור שעתיד מלך המשיח לשלט עליו, כמו שבארנו. ואותם של שמאל כלולים כלם באחד שנקרא אתון, שהרי מצדה נקרא עירה, מקטרג התינוקות, כמו שבארנו. והינו שכתוב (זכריה ט) עני ורכב על חמור ועל עיר בן אתנות. אתנת חסר. עשרה שכלולים באחד.

וזהו שאמר רבי שמעון, מהו שאמר (בראשית מט) אסרי לגפן עירה? אסרי לגפן, עתיד הקדוש ברוך הוא לקשר משום שישראל נקראו גפן. עירה, שהיא קטגור שלקחם, ומשום שנקראים שורק, שכתוב (ירמיה ב) ואנכי נטעתיה שורק. בני אתנו, אותו שיוצא מצד האתון הזה.

ואלו עשרה מימין ועשרה משמאל, ונכללים בשנים האלה, כלם נמצאים בקס"ם. ויש עשרה אחרים של ימין ועשרה של שמאל שנמצאים בנח"ש. ולכן כתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מה הטעם? בגלל כי ה' אלהיו עמו. מצד הנח"ש יצא שור, מצד הקס"ם יצא חמו"ר, וזהו שור וחמו"ר. ועל זה בלעם, כיון שידע שנקשר ברשות אחרת, ואמר לו אף את הדבר וגו' - הדיק לו, ואמר, ואיפה כבודי? מיד הסתכל בכשפיו ולא מצא שיהיה ברשותו, רק אתון זו.

מיד - ויקם בלעם בפקר ויחבש את אתנו, לעשות את רצונו בה ורצון בלק. ועל זה, ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דוקא, שהוציא עצמו מרשותו, ממה שאמר לו ואף את הדבר וגו'. בא

אמר רבי יוסי, אינון דימינא כלילין בלהו בחד, דאקרי חמו"ר. והאי הוא ההוא חמור, דכתיב, (דברים כב) לא תחרוש בשור ובחמו"ר יחדיו. והאי הוא חמור, דזמין מלפא משיחא למשלט עליה, כמה דאוקימנא. ואינון דשמאלא, כלילין בלהו בחד דאקרי אתון, דהא מסטרהא נפיק עירה, קטרוגא דדרדקי, כמה דאוקימנא. והיינו דכתיב, (זכריה ט) עני ורכב על חמור ועל עיר בן אתנות, אתנת חסר, עשרה דכלילין בחד.

ודא הוא דאמר רבי שמעון, מאי דכתיב, (בראשית מט) אסרי לגפן עירה. אסרי לגפן, זמין קדשא בריה הוא לקשרא בגיניהון דישראל דאקרון גפן. עירה. דאיהו קטיגורא דילהון, ובגין דאקרון שורק, דכתיב, (ירמיה ב) ואנכי נטעתיה שורק. בני אתנו, ההוא דנפיק מסטרא דהאי אתון.

והני י' מימינא, וי' משמאלא, ואתכלילין בהני תרי, כלא אינון משתכחי בקס"ם. ואית עשרה אחרנין דימינא ועשרה דשמאלא, דמשתכחי בנח"ש. ועל דא כתיב, כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל. מאי טעמא, בגין כי יי אלהיו עמו. מסטרא דנח"ש, נפק שור, מסטרא דקס"ם, נפק חמו"ר. ודא הוא שור וחמור, ועל דא בלעם, כיון דידע דאתקשר ברשותא אחרא, ואמר ליה אף את הדבר וגו', אבאיש ליה, ואמר, ומה אן היא יקרא דילי. מיד אסתפל בחרשו, ולא אשפח דיהא ברשותיה, אלא האי אתון.

מיד (במדבר כ"ב) ויקם בלעם בפקר ויחבש את אתונו למעבד רעותיה בה, ורעותא דבלק. ועל דא ויחר אף אלהים כי הולך הוא. הוא דייקא, דאפיק גרמיה מרשותיה, ממה

תראה שפך הוא, שהרי בהתחלה נתן לו רשות, ואמר קום לך אתם. עכשו שהיה הולך, למה ויחר אף אלהים? אלא משום שהולך הוא, הוא ברשותו, להוציא מאותו שאמר לו ואף את הדבר.

אמר לו הקדוש ברוך הוא, רשע, אתה מתקן ומזרז וזינך לנפקא מן רשותי, חייך אנת ואתנך ברשותי תהוון. מיך ויתיצב מלאך יי. מאי ויתיצב. אמר רבי אבא, נפק וקאים באומנותא אחרא, מאומנותא דיליה, דהאי מלאכא דרחמי הוה. והיינו דאמר רבי שמעון, חייביא מהפכי רחמי לדינא. לשטן לו, דהא לא אומנותא דיליה הוה.

אמר רבי אלעזר, לא שני מלאכא, ולא נפק מאומנותא דיליה, אלא בגין דהוה האי מלאכא מסטרא דרחמי, וקאים לקבליה, סתיר חכמתא דיליה, וקלקל רעותיה. הדא הוא דכתיב לשטן לו. לו הוה שטן, ואשתכח שטן, אבל לאחרא לא הוה שטן.

תאנא, אמר רבי שמעון, פמה חפים הוה בלעם בחרשוי, על כל בני עלמא, דהא בשעתא דאשגח, לאשפחא עיטא לנפקא מרשותיה דקודשא בריך הוא, מההיא מלה דכתיב, ואף את הדבר וגו'. אסתפל בחרשוי, ולא אשכח בר ההיא אתון, מה כתיב, ויחבוש את אתונו, אטעין לה בכל חרשין, ובכל קסמין דהוה ידע, ואעיל בה, ואכליל לה מפלהו, בגין למילט להו לישראל. מיך ויחר אף אלהים פי הולך הוא. הוא דייקא כמה דאתמר. מה עבד קדשא בריך הוא, אקדים למלאכא דרחמי. לקיימא לקבליה, ויסתיר חרשוי וקסמיו.

אמר רבי אלעזר, לא שני מלאכא, ולא נפק מאומנותא דיליה, אלא בגין דהוה האי מלאכא מסטרא דרחמי, וקאים לקבליה, סתיר חכמתא דיליה, וקלקל רעותיה. הדא הוא דכתיב לשטן לו. לו הוה שטן, ואשתכח שטן, אבל לאחרא לא הוה שטן.

תאנא, אמר רבי שמעון, פמה חפים הוה בלעם בחרשוי, על כל בני עלמא, דהא בשעתא דאשגח, לאשפחא עיטא לנפקא מרשותיה דקודשא בריך הוא, מההיא מלה דכתיב, ואף את הדבר וגו'. אסתפל בחרשוי, ולא אשכח בר ההיא אתון, מה כתיב, ויחבוש את אתונו, אטעין לה בכל חרשין, ובכל קסמין דהוה ידע, ואעיל בה, ואכליל לה מפלהו, בגין למילט להו לישראל. מיך ויחר אף אלהים פי הולך הוא. הוא דייקא כמה דאתמר. מה עבד קדשא בריך הוא, אקדים למלאכא דרחמי. לקיימא לקבליה, ויסתיר חרשוי וקסמיו.

אמר רבי אלעזר, לא שני מלאכא, ולא נפק מאומנותא דיליה, אלא בגין דהוה האי מלאכא מסטרא דרחמי, וקאים לקבליה, סתיר חכמתא דיליה, וקלקל רעותיה. הדא הוא דכתיב לשטן לו. לו הוה שטן, ואשתכח שטן, אבל לאחרא לא הוה שטן.

תאנא, אמר רבי שמעון, פמה חפים הוה בלעם בחרשוי, על כל בני עלמא, דהא בשעתא דאשגח, לאשפחא עיטא לנפקא מרשותיה דקודשא בריך הוא, מההיא מלה דכתיב, ואף את הדבר וגו'. אסתפל בחרשוי, ולא אשכח בר ההיא אתון, מה כתיב, ויחבוש את אתונו, אטעין לה בכל חרשין, ובכל קסמין דהוה ידע, ואעיל בה, ואכליל לה מפלהו, בגין למילט להו לישראל. מיך ויחר אף אלהים פי הולך הוא. הוא דייקא כמה דאתמר. מה עבד קדשא בריך הוא, אקדים למלאכא דרחמי. לקיימא לקבליה, ויסתיר חרשוי וקסמיו.

ובא וראה, שעד עכשו לא כתוב ה', ולא נראה בקסמיו ובכשפיו, והרי פשוטה. ועכשו, פיון שהתקין את אתונו וזוה בתקוני כשפיו בצד הדין לקלל את ישראל, הקדים הקדוש ברוך הוא את מלאך הרחמים למולו, ובשם הרחמים, כדי לסתור חכמתו ולהטות את אתונו מאותו הדרך, כמו שכתוב ותט האתון מן הדרך. וזקא מן הדרך. ועל זה לא כתוב ויתיצב מלאך האלהים, ויעמד מלאך האלהים, אלא מלאך ה', של רחמים.

אמר הקדוש ברוך הוא, רשע, אפה הטענת את אתונך בכשפך בכמה צדדי דין מול בני - אני אעביר את המטען שלך ויהפך מדרך זה. מיז הקדים מלאך רחמים לשטן לו. וזקא לו, כמו שנתבאר.

ותרא האתון את מלאך ה' וגו'. אמר רבי יצחק, וכי למה ראתה היא, ובלעם שהיה חכם כל כך לא ראה? אמר רבי יוסי, חס ושלום שאותו רשע יסתפל במראה קדש. אמר לו, אם כך, הרי כתוב נפל וגלוי עינים! אמר לו, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו, אני שמעתי. כשהיה צריך להסתפל, היה נופל ורואה, וכעת לא הצטרף להסתפל.

אמר לו, אם כך, בדרגה עליונה יותר היה על כל נביאי האמונה, שהוא גלוי עינים, רואה ומסתפל בכבוד הקדוש ברוך הוא. והרי רבי שמעון אמר, בלעם היה יודע בכשפיו באותם פתרים פחתונים שלמטה, כמו שכתוב (יהושע יג) ואת בלעם בן בעור הקוסם. קראו הפתוב קוסם, של טנפת הטנפות, איך יסתפל בכבוד רבוננו? ועוד, הרי אמר רבי

ותא חזי, דעד השתא לא כתיב יי ולא אתחזי בקסמיו וחרשוי. והא אוקמוה. והשתא כיון דאתקין אתניה, וזרזה בתקוני תרשוי, בסטרא דדינא למילט לישראל, אקדים קדשא בריך הוא למלאכא דרחמי לקבליה, ובשמא דרחמי, בגין לסתור חכמתא דליה, ולאסטאה לאתניה מההוא ארחא, כמה דכתיב, ותט האתון מן הדרך. מן הדרך דייקא. ועל דא לא כתיב ויתיצב מלאך האלהים, ויעמד מלאך האלהים, אלא מלאך יי דרחמי. אמר קדשא בריך הוא, רשע, את אטענת לאתנך בחרשך, בכמה סטרי דדיני לקבל בני. אנא אעפר טעונך, ויהפך מארחא דא, מיז אקדים מלאכא דרחמי לשטן לו. לו דייקא. כמה דאתמר.

ותרא האתון את מלאך יי וגו'. (במדבר כב) אמר רבי יצחק, וכי אמאי חמאת היא, ובלעם דהיה חפים כל כך לא חמא. אמר רבי יוסי, חס ושלום דההוא רשע יסתפל בחיזו קדישא. אמר ליה, אי הכי, הא כתיב נופל וגלוי עינים. אמר ליה לא שמענא בהא מידי ולא אימא. אמר ליה אנא שמענא, דכד הוה אצטריך לאסתפל, הוה נפיל ורחמי. והשתא לא אצטריך לאסתפל.

אמר ליה, אי הכי, בדרגא עלאה יתיר הוה על כל נביאי מהימנותא, דאיהו גלוי עינים, חמי ואסתפל ביקרא דקודשא בריך הוא. והא רבי שמעון אמר, בלעם בחרשוי, הוה ידע באינון פתרי תתאין דלתתא, כמה דכתיב, (יהושע יג) ואת בלעם בן בעור הקוסם, קוסם קרייה קרא, דטנופא דטנופי, היך יסתפל ביקרא דמאריה. ועוד, הא אמר רבי שמעון, בחיזו חד דחזא לפום שעתא, דכתיב

שמעון, במראה אחד שראה לפי שעה, שפתיב ויגל ה' את עיני בלעם, התעקמו עיניו, ואתה אומר שהרי רואה בגלוי עינים ומסתפל בכבוד הקדוש ברוך הוא?

אמר לו, אני אחזר למולך, שלי ושליך צריך צחות. ודאי סודות תורה עליזים, ולא יכולים בני אדם לעמד עליהם. לכן אסור להקדים בדבר תורה עד שישמע דבר וידע אותו על בריו. באו לפני רבי שמעון ואמרו דבר לפניו.

פתח ואמר, (תהלים ח) מה אנוש פי תזכרנו וגו'. פסוק זה פשוטו שמשגי העולם אמרו אותו בשעה שעלה ברצון הקדוש ברוך הוא לברא אדם. קרא לכתות פתות של מלאכי עליון והושיבם לפניו. אמר להם, אני רוצה לברא אדם. אמרו לפניו, (שם מט) ואדם ביקר בל ילין וגו'. הושיט הקדוש ברוך הוא אצבעו ושרף אותם. הושיב פתות אחרות לפניו. אמר להם, אני רוצה לברא אדם. אמרו לפניו, מה אנוש פי תזכרנו? מה טיבו של אדם זה? אמר להם, בן אדם שיהיה בצלם שלנו, שתהיה חכמתו עליונה מחכמתכם.

ביון שברא אדם, וחסא, ויצא זכאי לפניו, באו עז"א ועז"ל, אמרו לפניו: פתחון פה יש לנו אליך, הרי בן אדם שעשית חטא לפניך! אמר להם: אלמלא תהיו מצויים אצלם וכו'. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הפילם מדרגתם הקדושה מהשמים.

אמר רבי שמעון, כעת השבתי לשאלתכם, שבלעם אמר נפל ויגלוי עינים. אם נאמר שלא היה כן, ושבתים היה משבח את עצמו - איך יכתב הקדוש ברוך הוא דבר כוזב בתורה?! ואם

ויגל יי את עיני בלעם, אתעקמו עיניו, ואת אמרת דהוה חמי בגלוי דעיינין, ואסתפל ביקרא דקודשא בריך הוא.

אמר ליה, אנא אהדרנא לקבלך. דידי ודידך בעי צחותא. ודאי רזי אורייתא עלאין, ולא יכלין בני עלמא למיקם עליהו. בגין כן אסיר לאקדמא במלה דאורייתא, עד דישמע מלה וידע לה על ברייה. אתו לקמיה דרבי שמעון אמרו מלה קמיה.

פתח ואמר, (תהלים ח) מה אנוש פי תזכרנו וגו', האי קרא אוקמוה, דממנן דעלמא אמרוה, בשעתא דסליק ברעותיה דקודשא בריך הוא למברי אנשא. קרא לכתות פתות דמלאכי עלאה, ואותיב לון קמיה. אמר לון, בעינא למברי אדם. אמרו קמיה, (תהלים מט) ואדם ביקר בל ילין וגו'. אושיט קדשא בריך הוא אצבעא דיליה, ואוקיד לון. אותיב פתות אחרנין קמיה, אמר לון בעינא למברי אדם. אמרו קמיה, (דף ר"ח ע"א) מה אנוש פי תזכרנו. מה טיבו דבר נש דא. אמר לון, בר נש דיהא בצלמא דידן, דיהא חכמתא דיליה, עלאה מחכמתכון.

ביון דברא אדם, וחסא, ונפק בדימוס קמיה, אתו עז"א ועז"ל, אמרו קמיה, פתחון פה אית לן גבך, הא בר נש דעבדת חטי קמך. אמר להו, אלמלא תהוון שכיחי גבייהו וכו'. מה עבד קדשא בריך הוא. אפיל לון מדרגא קדישא דלהון מן שמיא.

אמר רבי שמעון, השתא אהדרנא לתויבתייכו. דבלעם אמר נופל ויגלוי עינים, אי נימא דלא הוה הכי, ושבויהי קא משבח גרמיה, היך יכתוב קדשא בריך הוא מלה כדיבא באורייתא. ואי מלה דקשוט היא,

דבר אמת הוא, איך ישתבח אותו רשע בדרגה עליונה על כל נביאי האמת? ועוד, שהרי אין שורה קדשה העליונה, רק במקום הראוי לה.

בעת חזרנו לדבר הראשון. אחרי שהפילם הקדוש ברוך הוא ממקומם הקדוש, טעו אחר נשות העולם והטעו את העולם. כאן יש להסתכל, והרי פתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וגו'. והרי מלאכים אלו היו, איך יכלו להתקיים בארץ? אלא בא וראה, כל אותם (מלאכים) שלמעלה לא עומדים ולא יכולים לעמד, רק באור עליון שמאיר להם ומקיים אותם. ואם פוסק מהם אותו האור, לא יכולים לעמד. כל שפן אותם שהפילם הקדוש ברוך הוא והפסיק מהם אותו האור שלמעלה שהשתנה זיום. וכשירדו ושלט בהם אור העולם, השתנו בדרגה אחרת.

בא וראה, המן שהיה יורד לישראל במדבר, אותו מן היה מטל שלמעלה, שהיה יורד מהעתיק הנסתר של כל הנסתרים. וכשהיה נוחת, היה אורו מאיר בכל העולמות, וממנו נזון שדה התפוחים ומלאכים עליונים. וכשהיה יורד למטה ושולט בו אור העולם, היה מגלד נקפא, ומשתנה זיוו, ולא היה זיוו אלא כמו שכתוב (במדבר יא) והמן פרע גד הוא וגו', ולא יותר. וכל שפן המלאכים, כיון שירדו ושלט בהם אור, השתנו מאותה דרגה ראשונה שהיו בה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? ראה שהטעו את העולם, קשרם בשלשלאות ברזל בהר החשף. באיזה מקום יושבים? בעמק ההר. הושיב את עז"א, וזרק חשף הפנים. משום שבאותה שעה שקשרם הקדוש ברוך הוא, התחזק והרגיז כלפי מעלה, והקדוש

היה ישתבח ההוא רשע בדרגה עלאה על כל נביאי מהימנותא. ועוד, דהא לא שריא קדשה דלעילא, אלא באתריה דאתחזי ליה.

השתא אהדרנא למלה קדמאה. בתר דאפיל לון קדשא בריך הוא, מאתר קדישא דלהון. טעו בתר נשי עלמא, ואטעו עלמא. הכא אית לאסתפלא, והא כתיב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות וגו'. והא אלין מלאכין הוו, איך יכילו לאתקיימא בארעא. אלא תא חזי, כל אינון (מלאכים) דלעילא, לא קיימין, ולא יכלין למיקם, בר בנהורא עלאה דנהיר לון, וקיים לון. ואי פסיק מנייהו ההוא נהורא דלעילא, לא יכלין למיקם. כל שפן אלין דאפיל לון קדשא בריך הוא. ופסק מנייהו ההוא נהורא דלעילא, דאשתגי זיווייהו. וכך נחתו ושלטי בהו אוריא דעלמא, אשתנו בדרגא אחרא.

תא חזי, מנא דהוה נחית להו לישראל במדברא, ההוא מנא הוה, מטלא דלעילא, דהוה נחית מעתיקא סתימא דכל סתימין. וכד הוה נחית, הוה נהוריה נהיר בכלהו עלמין, ומניה אתזן חקל דתפוחין, ומלאכי עלאי. וכד הוה נחית לתתא, ושלטי ביה אוריא דעלמא, אגליד, ואשתגי זיויה, ולא הוה זיויה אלא כמה דכתיב, (במדבר יא) והמן פרע גד הוא וגו', ולא יתיר. וכל שפן מלאכין, כיון דנחתו ושלטי בהו אוריא, אשתנו מההוא דרגא קדמאה דהוו.

מה עבד קדשא בריך הוא. חמא דאטעיין עלמא, קשר לון בשלשלאי דפרזלא בטורא דחשוכא, באן אתר יתבי. בעמיקא דטורי. אותיב ליה לעז"א, ורמי חשוכא דאנפין. בגין דההיא שעתא דקשר לון קדשא

הפנים. משום שבאותה שעה שקשרם הקדוש ברוך הוא, התחזק והרגיז כלפי מעלה, והקדוש

ברוך הוא הפילו בעמק עד צוארו, ונרק חשף בפניו. עזא"ל שלא התחזק, הושיבו לפניו, והאיר לו החשף.

ובני העולם שיודעים מקומם, באים אליהם ומלמדים את בני האדם כשפים ונחשים וקסמים. ואותם הרי החשף נקראים הברי קדם. מה הטעם? משום שהחשף מקדים לאור, ומשום זה הרי החשף נקראים הברי קדם. לכן ובלעם למדו מהם כשפים, והיננו מה שאמר בלעם, מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהברי קדם וגו'. בא וראה, בלעם היה משבח את עצמו ממקום זה, ואמר, נאם שמע אמרי אל וגו'. משום שעז"א ועזא"ל אומרים לאותם בני העולם מאותם דברים עליונים שידעו בתחלה למעלה, ומדברים מעולם הקדוש שהיו בו. זהו שכתוב שמע אמרי אל. לא כתוב שומע קול אל, אלא אמרי אל, אותן אמירות שאומרים ממנו. מי שבא מהשעור ושואלים אותו מאיפה אתה בא - אומר: מלשמע דברי המלך הקדוש. כך נאם שמע אמרי אל. וידע דעת עליון, שהיה יודע בשעה שהדין תלוי בעולם, ומכון השעה בכשפיו.

אשר מחזה שדי יחזה. מה זה מחזה שדי? אלא הם נפל וגלוי עינים. ואלו הם עז"א ועזא"ל. נפל - זה עז"א, שהעמיקו הקדוש ברוך הוא בעמק החשף, ויושב בעמק עד צוארו כמו שאמרנו, וחשף נרק בפניו, ולכן נקרא נפל. נפל פעם אחת מהשמים, ונפל פעם אחרת אחר כך בעמק החשף. עזא"ל - הוא גלוי עינים, שהרי לא נרק חשף עליו, שלא התחזק ולא הרגיו למעלה כמו אותו שלמעלה. ובלעם קרא להם

ברוך הוא, אתתקף וארגזו כלפי מעלה, וקודשא בריך הוא אפיל ליה בעומקא עד קדליה, וזריק חשוכא באנפוי. עזא"ל דלא אתתקף, אותביה גביה, ונהיר ליה חשוכא.

ובני עלמא דידיעין אתרייהו, אתיין לגבייהו, ואולפין לון לבני נשא חרשין ונחשין וקסמין. ואינון טורי חשוכא, אקרון הרי קדם. מאי טעמא. בגין דחשוכא אקדים לנהורא. ובגין כך, טורי חשוכא, הרי קדם אקרון. לכן ובלעם מנייהו אולפי חרשין. והיננו דאמר בלעם, מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהברי קדם וגו'.

תא חזי, בלעם הוה קא משבח גרמיה מהאי אתר, ואמר נאם שומע אמרי אל וגו'. בגין דעז"א ועזא"ל, אמרי לאינון בני עלמא, מאילין מלין עלאין, דהוו ידעי בקדמיתא לעילא. ומשתעי מעלמא קדישא דהו ביה, הדא הוא דכתיב שומע אמרי אל. שומע קול אל, לא כתיב, אלא אמרי אל, אינון אמירן דאמרי מניה. מאן דאתי מפרקא, ושאלין ליה מאן את אתי. אמר, מלמשמע מלין דמלבא קדישא. כך נאם שמע אמרי אל. ויודע דעת עליון, דהוה ידע שעתא דתליא דינא בעלמא, ומכוין שעתא בחרשוי.

אשר מחזה שדי יחזה, מאן מחזה שדי. אלין אינון נפל וגלוי עינים. ואלין אינון עז"א ועזא"ל. נפל: דא עז"א, דאעמיק ליה קדשא בריך הוא בעומקא חשוכא, ויחזיק בעומקא עד קדליה פדקאמרן, וחשוכא אזדרק באנפוי. ועל דא אקרי נופל. נפל זמנא חדא מן שמיא, ונפל זמנא אחרא, לבתר, בעומקא דחשוכא. עזא"ל: הוא גלוי עינים, דהא לא אזדרק חשוכא עליה, דלא אתתקף, ולא ארגזו לעילא

מחזה שדי, שהם נפל וגלוי עינים.

ובאותו זמן לא נשאר בעולם מי שימצא לפניהם, פרט לו. ובכל יום הנה נסתר באותם הרים עמהם. זהו שכתוב ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם. מהררי קדם בודאי, ולא מארץ בני קדם. אמר רבי שמעון, כמה פעמים אמרתי לך דבר זה, ולא מסתכלים החברים, שהרי הקדוש ברוך הוא לא משרה שכניתו, רק במקום קדוש, במקום שראוי להשרות עליו. וכן הקדוש ברוך הוא מכריז ואומר, (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו וגו', והוא שבא (כא) להתערב אתם.

אמא אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא קדשם לשרות ביניהם. והינו מה שכתוב, (שם כג) כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנה וגו'. ומשום שהוא מתהלך בקרב מחנה, כתוב והנה מחנה קדוש וגו'. וכתוב (ויקרא ב) והייתם קדשים וגו'. וכתוב (שם יח) אל תטמאו בכל אלה וגו'. וכתוב (שם כ) ואקץ בם וגו'. שלא יכלתי לקרב אליהם, והשרו אותי בחוץ. אשרי חלקם של ישראל, ואשרי חלק הנביאים הנאמנים הקדושים, שהם קדושים, ויש להם חלק להשתמש בקדשה העליונה.

ותרא האתון את מלאך ה' נצב בדרך וחרבו שלופה בידו. (בדרך) באותו דרך שהנה שוקע (נמצא) בתוכה. וחרבו שלופה בידו, וכי אם הוא יצא מול האתון הוה לשם מה צריך חרב? ואם הוא יוצא מול בלעם, למה ראתה האתון שלו, והוא לא ראה? אלא הכל הודמן. אותו מלאך מזדמן מול האתון להוציאה מאותו

כהוא דלעילא. (דף ר"ח ע"ב) ובלעם קרי לון מחזה שדי, דאינון נפל וגלוי עינים.

ובהוא זמנא, לא אשתאר בעלמא, דישתכח גבייהו, בר איהו. ובכל יומא, הוה אסתים באינון טורי עמהון. הדא הוא דכתיב, ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם. מהררי קדם ודאי, ולא מארץ בני קדם.

אמר רבי שמעון, כמה זמנין אמיןא מלה דא, ולא מסתפלי חברייא, דהא קדשא בריך הוא לא שריא שכינתא, אלא באתר קדישא, באתר דאתחזי לשריא עלוי. וכן קדשא בריך הוא מכריז ואמר, (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו וגו'. והוא דאתי (ס"א אתי) לאתערב בהדייהו.

אמא זכאה חולקיהון דישראל, דקודשא בריך הוא קדיש לון לשריא ביניהו. והיינו דכתיב, (דברים כג) פי יי אלהיך מתהלך בקרב מחנה וגו'. ובגין דהוא מתהלך בקרב מחנה, כתיב והנה מחנה קדוש וגו'. וכתוב (ויקרא כ) והייתם קדושים וגו'. וכתוב (ויקרא יח) אל תטמאו בכל אלה וגו'. וכתוב (ויקרא כ) ואקץ בם וגו'. דלא יכילנא לקרבא גבייהו, ושרו לי לבר. זכאה חולקיהון דישראל, וזכאה חולקיהון דנביאי מהימני קדישי, דאינון קדישין, ואית לון חולקא לאשתמשא בקדושה עלאה.

ותרא האתון את מלאך יי נצב בדרך וחרבו שלופה בידו, (במדבר כב) (ס"א בדרך), בהוא ארחא דהוה אשתקע (ס"א אשתבח) בגווה. וחרבו שלופה בידו, וכי אי איהו נפיק לקביל האי אתון, מאי בעי חרבא. ואי איהו נפיק לקבליה דבלעם, אמאי חמאת אתניה, ואיהו לא חמא. אלא כלא אזדמן. ההוא מלאכא מזדמן לקבליה דאתון, לאפקא לה מן ההוא ארחא

הַדְרֵךְ שֶׁנִּטְעַן בָּהּ. וּבַמָּה?
בְּרַחֲמִים. וְהַזְדַּמָּן מוּל בִּלְעָם,
לְהַעֲנִישׁוּ עַל שְׂרָצָה לְלַכֵּת
בְּרִשׁוֹתָיו וְלֹא בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת

(שלמעלה).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּעַת יֵשׁ לְשָׁאֵל:
אִם דְּבָרָיו הֵיוּ בָּאִים מִצַּד כְּתָרִים
הַתְּחַתּוֹנִים וְלֹא מִמְּקוֹם אַחֵר,
לָמָּה כְּתוּב וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
בִּלְעָם וְגו', וְאֵף אֶת הַדְּבָר וְגו'?
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל חֹזֵר
הַמִּלְאָךְ לְדַבֵּר אִתּוֹ. שָׂאֵם תֹּאמַר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא דָּבַר אִתּוֹ, וְהוּא אָמַר אֵף אֶת הַדְּבָר וְגו') –
חֵס וְשְׁלוֹם: שְׁהָרִי אוֹתוֹ מִלְאָךְ אָמַר לוֹ, וְאַפְסֵי אֶת
הַדְּבָר וְגו'. שָׂאֵם תֹּאמַר, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם
(וְגו') כִּף לְמַדְתִּי, שְׁהָרִי אֱלֹהִים שֶׁל
כָּאֵן, כֹּלֵם מִלְאָךְ הִיָּה. וְאוֹתוֹ הוּא
מְקוֹם שֶׁבֹא מִצַּד דֵּין הַקְּשָׁה שְׁבוּ
אֲחוּזִים כַּח וְתַקֵּף אוֹתָם כְּתָרִים
תְּחַתּוֹנִים שֶׁבִּלְעָם הִיָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ
בָּהֶם. וּמִשׁוֹם כֵּף, וַיָּבֹא אֱלֹהִים
אֶל בִּלְעָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל
בִּלְעָם. שְׁלַפְעָמִים נִקְרָא מִלְאָךְ
בְּשֵׁם עֲלִיּוֹן.

וְהַטְּ הָאֵתוֹן מִן הַדְרֵךְ, סִטְתָּה
מֵאוֹתוֹ הַדְרֵךְ, שְׁהִיָּתָה טְעוּנָה
מִצַּד דֵּין הַקְּשָׁה כְּנֶגֶד יִשְׂרָאֵל.
וּבַמָּה רָאָה בִלְעָם שְׁהִיא סִטְתָּה
מֵאוֹתוֹ הַדְרֵךְ? אֵלֹא כִּף אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁאִפְלוּ בְּדֵרֵךְ רָצָה לְהִזִּיק
לְיִשְׂרָאֵל בְּכַח אֲתוֹנּוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁלֹּא
עָלְתָה בְּדוֹ, מֵה כְּתוּב? וַיֵּף אֶת
הָאֵתוֹן בַּמְקַל. הִטְעִין אוֹתָהּ
וְהַלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּזִרְזוּי דֵּין קֶשֶׁה
וְחִזְק. זְהוּ שְׁכָתוּב בַּמְקַל, בַּמְקַל
דְּנֻקָּא, שֶׁהוּא דֵּין קֶשֶׁה תְּקִיף.
בַּמְקַל לֹא כְּתוּב, אֵלֹא בַּמְקַל.
צָא וְרֹאֵה כַּמָּה תְּקִיפָה חֻכְמַת
אוֹתוֹ רֶשַׁע וְתֹארוֹתוֹ לְהִזִּיק לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַשְּׂגִיחַ לְצֹאת
מִרְשׁוֹת שְׁלַמְעֵלָה בְּגִלְל תֹּארוֹתוֹ
לְהִתְכַפֵּד וּלְהִזִּיק לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל.

דְּלַעֲלֵיא, בְּגִין דְּתִיאוּבְתִיָּה לְאַתִּיקְרָא, וְלֹאבְאָשָׁא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל.

דְּאֵתְטָעַן בָּהּ. וּבַמָּה. בְּרַחֲמִי. וְאֵזְדַּמָּן לְקַבְּלִיָּה
דְּבִלְעָם, לְאַעֲנֹשָׂא לִיָּה, עַל דְּאִיָּהוּ הָוָה בְּעֵי
לְמִיָּהוּ בְּרִשׁוֹתֵיהּ, וְלֹא בְּרִשׁוֹתָא אַחֲרָא (ס"א)
דְּלַעֲלֵיא).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַשְּׁתָּא אִית לְשָׁאֵלָא, אִי מְלוּי
הוּוּ אֲתִיָּין מְסִטְרָא דְכְּתָרִין תְּתִיָּין, וְלֹא
מֵאַתְרַי אַחֲרָא, אָמַאי כְּתִיב וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל
בִּלְעָם וְגו', וְאֵף אֶת הַדְּבָר וְגו'. אָמַר רַבִּי יִצְחָק
(בְּגִינִיָּהוּן דְּיִשְׂרָאֵל אֲתַתְּדֵר מִלְאָכָא לְמִלְלָא עֲמִיתָ. דְּאִי תִימָא דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא מְלִיל עֲמִיתָ וְהוּא אָמַר אֵף אֶת הַדְּבָר וְגו'). חֵס וְשְׁלוֹם דְּהָא הָהוּא מִלְאָכָא
אָמַר לִיָּה וְאַפְסֵי אֶת הַדְּבָר וְגו', דְּאִי תִימָא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם וְגו').
הָכִי אוֹלִיפְנָא. דְּהִיא אֱלֹהִים דְּהָכָא כְּלָהוּ
מִלְאָכָא הָוָה. וְהָהוּא אִיָּהוּ אֲתֵר דְּאֲתִי מְסִטְרָא
דְּדִינָא קְשִׁיא, דְּבִיָּה אַחֲדִין חִילָא וְתוּקְפָא
דְּאִינוּן כְּתָרִין תְּתִיָּין, דְּהָוָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהוּ
בִּלְעָם. וּבְגִין כֵּף, וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם.
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם. דְּלִזְמַנִּין אַתְּקִרִי
מִלְאָכָא בְּשָׂמָא עֲלָאָה.

וְהַטְּ הָאֵתוֹן מִן הַדְרֵךְ, סִטְתָּת מִן הָהוּא אַרְחָא,
דְּהוֹת טְעִינָא מְסִטְרָא דְּדִינָא קְשִׁיא,
לְקַבְּלִיָּהוּן דְּיִשְׂרָאֵל. וּבַמָּה חֻמָּא בִלְעָם, דְּהִיא
סִטְתָּת מֵהָהוּא אַרְחָא. אֵלֹא הָכִי אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, דְּאִפִּילוּ בְּאַרְחָא, בְּעָא לְאַבְאָשָׁא לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל, בְּחִילָא דְּאַתְנִיָּה. וְכִיּוֹן דְּלֹא סְלִיק
בִּידוּי, מֵה כְּתִיב, וַיֵּף אֶת הָאֵתוֹן בַּמְקַל. אֲטָעַן
לָהּ, וְאַלְבֵּשׁ לָהּ, בְּזִרְזוּי דִּינָא קְשִׁיא תְּקִיפָא.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב בַּמְקַל. בַּמְקַל דִּיִּיקָא. דְּאִיָּהוּ
דִּינָא קְשִׁיא תְּקִיפָא. בַּמְקַלוּ לֹא כְּתִיב, אֵלֹא
בַּמְקַל.

פּוּק חֲמִי, כַּמָּה תְּקִיפָא חֻכְמַתָּא דְּהָהוּא רֶשַׁע,
וְתִיאוּבְתָא דִּילִיָּה לְאַבְאָשָׁא לְהוּן
לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיָּהוּ אֲשַׁגַּח לְנַפְקָא מִרְשׁוֹתָא
דְּלַעֲלֵיא, בְּגִין דְּתִיאוּבְתִיָּה לְאַתִּיקְרָא, וְלֹאבְאָשָׁא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל.

ויעמד מלאך יי במשעול הפרמים וגו'. (במדבר כב) מה פתיב לעילא, בקדמיתא כתיב, ותט האתון מן הדרף ותלף בשדה, ותלף בדרף ישר, מצד השדה, (התעוררה) ונטתה ממה שהיה בה. ויף בלעם את האתון להסתה הדרף, להסתותה מאותו דרף של השדה. אמר רבי יוסי, בין המלאך ובין בלעם הייתה האתון במצוקה. אחר כך ראה בלעם שלא היה יכול, אז ויף את האתון במקל, כמו שנתבאר.

ויעמד מלאך ה' וגו'. אמר רבי אבא, כמה יש לנו להסתכל בדברי התורה. פסוקים אלו רמוזים בחכמה עליונה. וכי לחנם יצא מלאך זה להראות לאתון אחת, או לעמד מולה בין הפרמים פעם כן ופעם כן? אלא הכל סוד עליון הוא, והכל רצה הקדוש ברוך הוא כדי להגן על ישראל ולא ישלטו בהם מינים רעים, משום שהם חלקו של הקדוש ברוך הוא.

ויעמד מלאך ה' וגו'. למדנו מצד האמא, פשהיא מתעטרת, יוצאים בעטרותיה אלף וחמש מאות צדדים חקוקים בתכשיטיה. וכשרוצה להזדוג במלך, מתעטרת בעטרה אחת של ארבעה גונים. אותם גונים לוחטים בארבעת צדדי העולם, כל גון וגון לוחט שלש פעמים באותו צד, שהם שנים עשר תחומים חקוקים, ונכנסים ונכללים בשנים עשר אחרים. בראש העטרה יש ארבע חומות לארבעה צדדים, והם מגדלות, כמו שנאמר (שיר השירים ה) מגדלות מרקחים. מה זה מרקחים? כמו שנאמר (שם א) מפל אבקת רוכל. ועל כל מגדל ומגדל שלשה פתחים קבועים באבנים טובות

ויעמד מלאך יי במשעול הפרמים וגו'. (במדבר כב) מה פתיב לעילא, בקדמיתא כתיב, ותט האתון מן הדרף ותלף בשדה, ותלף בארץ מישר, מסטרא דשדה, (אתער) ואתרכינת ממה דהוה בה. ויף בלעם את האתון להטותה הדרף לאסטאה לה מההוא ארחה דשדה. אמר רבי יוסי, בין מלאכא ובין בלעם הות אתנא בעאקו. לבתר פד חמא בלעם, דלא הוה יכול, פדין ויף את האתון במקל. כמה דאתמר.

ויעמד מלאך יי וגו'. אמר רבי אבא, כמה אית לן לאסתפלא במלי דאורייתא, הגי קראי רמיזי (דף ר"ט ע"א) בחכמתא עלאה. וכי למגנא נפק האי מלאכא, לאתחזאה לחד אתנא. או למיקם בין פרמיא לקבלה, זמנא הכא וזמנא הכא. אלא כלא רזא עלאה הוא, וכלא בעי קדשא בריה הוא בגין לאגנא עלייהו דישראל, ולא ישלטו בהו זינין בישין, בגין דאינון חולקיה דקודשא בריה הוא.

ויעמד מלאך יי וגו'. תאנא, מסטרא דאמא, פד איהי מתעטרא, נפקין בעטרהא אלף וחמש מאה סטרי גליפין בתכשיטה. וכד בעאת לאזדווגא במלפא, מתעטרא בחד עטרא דארבע גוונין. (גוונין) אינון גוונין מתלהטן בארבע סטרי עלמא, פל גוונא וגוונא מתלהטא תלת זמנין בההוא סטרא. דאינון תריסר תחומי גליפין. ועאלין ואתפלילו בתריסר אתרנין.

ברישא דעטרא, אית ארבע שורין לארבע סטרין, ואינון מגדלות, כמה דאת אמר (שיר השירים ה) מגדלות מרקחים. מהו מרקחים. כמה דאת אמר, (שיר השירים ג) מפל אבקת רוכל. ועל פל מגדלא ומגדלא ג' פתחין, קביעין באבנין טבין, מפל סטרא

מִכָּל צַד וְצַד. עֲטָרָה זוֹ מֵאִירָה
(טְהוּרָה) (טְמִירָה) בְּדִלּוּגִים שֶׁל אֹפִיר
בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(ישעיה יג) אֹקִיר אָנוּשׁ מִפְּזוֹ וְגו'.

תַּחַת הָעֲטָרָה תְלוּיִים זְגֵי זָהָב
סְבִיבוֹתֶיהָ, זָג זָהָב מִצַּד זֶה, וְזָג
זָהָב מִצַּד זֶה, וְרִמּוֹן אֶחָד. (בתוך)
כְּגוֹן אוֹתוֹ רִמּוֹן יֵשׁ אֶלֶף זְגִים,
וְכָל זָג מֵהֶם לוֹהֵט בְּאֵדָם וְלִכְנָן.
אוֹתוֹ רִמּוֹן נִחְלַק לְאַרְבָּעָה
חֻלְקִים, וְיֵשׁ פֶּתַח לְרֵאוֹת זְגֵיו.
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה
זְגִים לְצַד זֶה, וְכֵן לְכָל צַד וְצַד,
עַד שְׁלוֹהֲטִים אַרְבָּעָה צַדֵּי
הָעוֹלָם מִמֶּרְאֵה כָּל פֶּלַח וּפְלַח,
וְהֵם נִקְרָאִים פֶּלַח הָרִמּוֹן, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שיר השירים ד) כְּפֶלַח הָרִמּוֹן
רִקְתָּ מִבְּעַד לְצַמְתָּךְ.

אַרְבָּעָה גִלְגָּלִים בְּפִלְחֵי אַרְבַּע
הַזְוִיּוֹת לּוֹקְחִים בְּגִלְגוּל אֶת אוֹתָהּ
עֲטָרָה, וּכְשֶׁלּוֹקְחִים אוֹתָהּ,
מִזְדַּקְפִּים לְמַעְלָה. עַד שֶׁמִּגִּיעִים
לְגִלְגוּל פֶּלַח הָעֲלִיּוֹן, שְׁנוֹהֵם
יּוֹמֵם וְלַיְלָה, מִתְחַבְּרִים כָּל אוֹתָם
פְּלָחִים, וְלוֹקְחִים הָעֲטָרָה
וְזוֹקְפִים אוֹתָהּ. וְקוֹל אוֹתָם
הַגִּלְגָּלִים נִשְׁמָע בְּכָל הָרְקִיעִים.
לְקוֹל גְּעִימוֹתָם רוֹעֵשִׁים כָּל כַּחוֹת
הַשָּׁמַיִם, וְכֹלֶם שׂוֹאֲלִים זֶה לְזֶה,
עַד שֶׁכֹּלֶם אוֹמְרִים: (יחזקאל ג) בְּרוּךְ
כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

בְּשִׁמּוֹרֵהוּ הַמֶּלֶךְ בְּמִלְכָּה, עוֹלָה
עֲטָרָה זוֹ וּמִתְיַשְׁבֵּת בְּרֵאשׁ
הַמֶּלְכָּה, וְאֵז יוֹרֶדֶת עֲטָרָה אַחַת
עֲלִיּוֹנָה קְבוּעָה שֶׁל כָּל אֶבֶן טוֹבָה,
וְכַפְתּוֹר וְפָרַח סְבִיבָה. בְּשִׁשָּׁה
גִלְגָּלִים בָּאָה לְשֵׁשׁ צַדֵּי
הָעוֹלָם, שֵׁשׁ כְּנָפֵי נֶשֶׁר לּוֹקְחִים
אוֹתָהּ. בְּפִלְחֶיהָ חֲמִשִּׁים (פֶּלַח)
עֲנָבִים סְבִיבָה שֶׁחֻקְקָה בָּהּ הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, קְבוּעִים בְּאֶבֶן טוֹבָה,
לְכָן וְאָדָם, יֵרֵק וְשָׁחַר, תְּכַלֵּת
וְאֶרְגָּמָן. שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
זְוִיּוֹת לְכָל צַד וְצַד.

וְסִטְרָא. הָאִי עֲטָרָא, נְהִירָא (כ"א טְהוּרָא) (כ"א טְמִירָא)
בְּדִלּוּגִין דְּאֹפִיר, בְּגִין יְקָרָא דְּמִלְכָּא, כְּמָה
דְּכִתְיב, (ישעיה יג) אֹקִיר אָנוּשׁ מִפְּזוֹ וְגו'.

תַּחוֹת עֲטָרָא, תְלוּיִין זְגֵי דְדִהָבָא בְּסַחְרָנְהָא, זְגָא
דְדִהָבָא מִסִּטְרָא דָא, וְזְגָא דְדִהָבָא
מִסִּטְרָא דָא, וְחַד רִמּוֹנָא. (כ"א גִּי) כְּגוֹן הֵהוּא
רִמּוֹנָא, אִית בָּהּ אֶלֶף זְגִין, וְכָל זְגָא מִנִּיּהוּ,
מִתְלַהֲטָא בְּסוּמְקָא בְּחַוּרָא. הֵהוּא רִמּוֹנָא
אַתְפְּלַג בְּפִלּוּגִין אַרְבַּע, וְקִיּמָא פְּתִיחָא,
לְאַתְחַזְזָא זְגָהָא. תְּלַת מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ זְגִין
לְסִטְרָא דָא, וְכֵן לְכָל סִטְרָא וְסִטְרָא, עַד
דְּמִתְלַהֲטִין אַרְבַּע סִטְרֵי עֲלֵמָא, מִחִיזוּ דְכָל פֶּלְכָא
וּפִלְכָא, וְאִינוּן אַקְרוּן פֶּלַח הָרִמּוֹן. כְּמָה דְכִתְיב,
(שיר השירים ד) כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רִקְתָּ מִבְּעַד לְצַמְתָּךְ.

אַרְבַּע גִּלְגָּלִין בְּפִלְחֵי אַרְבַּע זְוִיּוֹן, נְטֻלִין
בְּגִלְגוּלָא לְהֵהוּא עֲטָרָא, וְכַד נְטֻלֵי
לָהּ, אֲזִדְקֶפֶן לְעִילָא. עַד דְּמָטוּ לְגִלְגוּלָא
דְּפִלְכָא עֲלָאָה, דְּנָהִים יִמָּא וְלִילִיָא, מִתְחַבְּרִין
כָּל אִינוּן פִּלְכִין, וְנְטֻלִין לְעֲטָרָא, וְזִקְפֶן לָהּ.
וְקָלָא דְאִינוּן גִּלְגָּלִין, אֲשַׁתְּמַע בְּכִלְהוּ רְקִיעִין.
לְקַל נְעִימוֹתָא מִתְרַעֲשִׁין כָּל חִילֵי שְׁמִיָא,
וְכִלְהוּ שְׂאֵלִין דָּא לְדָא, עַד דְּכִלְהוּ אִמְרֵי (יחזקאל
ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ.

כַּד מְזַדְוּוּג מִלְכָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא, סִלְקָא עֲטָרָא
דָא, וְאַתִּישְׁבֵת בְּרִישָׁא דְּמִטְרוֹנִיתָא. כְּדִין
נְחִית חַד עֲטָרָא עֲלָאָה, קְבִיעָא דְכָל אֶבֶן טוֹבָא,
וְחִיזוּר וְשׁוּשָׁן, בְּסַחְרָנְהָא. בְּשִׁית גִּלְגָּלִין
אַתְנָא, לְשִׁית סִטְרִין דְּעֲלֵמָא, שִׁית גְּדַפִּין דְּנֶשֶׁר
נְטֻלִין לָהּ. בְּפִלְכוּי חֲמִשִּׁין (כ"א פֶּלַח) עֲנָבִין
סַחְרָנְהָא, דְּגִלְיָה בָּהּ אִימָא עֲלָאָה. קְבִיעָאן
בְּאֶבֶן טוֹבָא, חַוּוּר וְסוּמְקָ יְרוּק וְאוּכְם תְּכַלָּא
וְאַרְגָּוֹנָא. שִׁית מָאָה וְתְלַת עֶשְׂרֵה זְוִיּוֹן, לְכָל
סִטְרָא וְסִטְרָא.

אֲרָה וְשֵׁשׁ מֵאוֹת מִגְדָּלִים לְכָל צֵד וְצֵד, וְכָל מִגְדָּל וּמִגְדָּל הָרִים קְבוּעִים. פּוֹרְחִים לְמַעְלָה, נִשְׂאָבִים בְּכַתְנַת (בשלח) הָאֵם הָעֲלִינָה בְשֶׁמֶן מִשְׁחָה שְׁלֶה. אִזְ הָאֵמָא בְּלַחֵשׁ מִשְׁפִּיעָה מִתְּנוֹת עֲלִינּוֹת, וְשׁוֹלַחַת וְקוֹבְעַת אוֹתָם בְּאוֹתָהּ הָעֵטְרָה. אַחַר כֵּן מִשְׁפִּיעָה נְחֹלֵי שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמִהֲרָאשׁ יוֹרֵד אוֹתוֹ שֶׁמֶן טוֹב עֲלִיּוֹן עַל זְקָנוֹ הַמְּכַבֵּד, וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ עַל אוֹתָם לְבוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים א) בְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזְּקָן וְגו'.

אַחַר כֵּן חוֹזֶרֶת הָעֵטְרָה, וּמַעֲטֶרֶת אוֹתָהּ הָאֵם הָעֲלִינָה בְּאוֹתָהּ עֵטְרָה, וּפּוֹרְשֶׁת אוֹתָהּ עֲלִיוֹ וְעַל הַמֶּלֶכָה, לְבוּשֵׁי כְבוֹד בְּאוֹתָהּ עֵטְרָה. וְאִזּוֹ נִשְׁמָע קוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, (שיר השירים א) צִאֲיָנָה וּרְאֲיָנָה וְגו'. אִזּוֹ חֲדוּהָ הִיא בְּכָל בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. וּמִי הֵם? כָּל אוֹתָם שְׂבָאוֹ מִצֵּד יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי לֹא מוֹדוּגִים בָּהֶם וְלֹא עוֹמְדִים עִמָּהֶם, פָּרֵט לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַבַּיִת וּמִשְׁמָשִׁים אוֹתָם. וְאִזּוֹ בְּרָכוֹת שִׁיּוּצָאוֹת מֵהֶם, שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵן.

וְיִשְׂרָאֵל לּוֹקָחִים הַכֹּל, וְשׁוֹלְחִים חֶלֶק מִמֶּנּוּ לְשָׂאֵר הָעַמִּים, וּמֵאוֹתוֹ חֶלֶק נְזוּנִים כָּל אוֹתָם הָעַמִּים. וְלִמְדָנוּ, מִבֵּין צִדְדֵי חֶלְקָם שֶׁל הַמְּמָנִים עַל שָׂאֵר הָעַמִּים יוֹצֵא שְׁבִיל דְּקִיק אֶחָד שֶׁמִּשָּׁם נִשְׁפָּע חֶלֶק לְאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים, וּמִשָּׁם נִפְרָד לְכַמָּה צִדְדִים. וְלִזְהָ קוֹרְאִים תַּמְצִית, שִׁיּוּצָאֹת מִצֵּד הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. וְעַד זֶה כָּל הָעוֹלָם שׁוֹתֶה מִתַּמְצִית אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. מִי זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל? הָרִי בְּאֶרְנֹנו. וּבֵין לְמַעְלָה וּבֵין לְמַטָּה, כָּל אוֹתָם שָׂאֵר עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת לֹא נְזוּנִים

וְשֵׁשׁ מֵאוֹת מִגְדָּלִין, לְכָל סֵטְרָא וְסֵטְרָא. וְכָל מִגְדָּלָא וּמִגְדָּלָא, טוֹרִין קְבִיעִין. פְּרַחִין לְעִילָא, אֲשֶׁתְּאֲבָן בְּכִיתוּנָא (כ"א בפתורא) דְּאֵימָא עֲלָאָה, בְּמִשַׁח רְבוּת דִּילָהּ. פְּדִין אֵימָא, בְּלַחֵשׁוֹ, נְגִיד מִתְּנָן עֲלָאִין, וְשִׁדְר וְקָבַע לֹוֹן בְּהֵוֹא עֵטְרָא. לְבַתָּר אֲנְגִיד נְחֹלֵי דְמִשַׁח רְבוּת קְדִישָׁא, עַל רִישָׁא דְמִלְפָּא. וּמִרִישֵׁיהּ, נְחִית הֵוֹא מִשַׁח טָבָא עֲלָאָה, עַל דִּיקְנִיהּ יִקְרָא. וּמִתְּמָן נְגִיד עַל אֵינוֹן לְבוּשֵׁי מִלְפָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלג) בְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזְּקָן וְגו'.

לְבַתָּר אֲתֵהֵדֵר עֵטְרָא, וּמַעֲטָרָא לִיהּ אֵימָא עִילָאָה בְּהֵוֹא עֵטְרָא, וּפְרִישָׁא עֲלִיהּ, וְעַל מְטוֹרֹנִיתָא, לְבוּשֵׁי יִקְר בְּהֵוֹא עֵטְרָא. פְּדִין קָלָא אֲשֶׁתְּמַע בְּכִלְהוּ עֲלִמִין, (שיר השירים ג) צִאֲנָה וּרְאֲיָנָה וְגו'. פְּדִין חֲדוּוֹתָא הוּא בְּכָל אֵינוֹן בְּנֵי מִלְפָּא. וּמֵאֵן אֵינוֹן. כָּל אֵינוֹן דְּאֵתוֹ מְסֻטְרִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל. דְּהָא לָא מוֹדוּגִי בְּהוּ, וְלֹא קִיִּמִין עִמָּהוֹן, בְּר אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינוֹן בְּנֵי בֵיתָא, וּמִשְׁמָשִׁי לְהוּ. פְּדִין בְּרַכָּאֵן דְּנִפְיָקִי מִנֵּיהוּ, דִּישְׂרָאֵל הוּא.

וְיִשְׂרָאֵל נְטֻלִין כְּלָא, וּמִשְׁדְּרֵי חוּלְקָא מַנְיָה לְשָׂאֵר עַמִּין, וּמִהֵוֹא חוּלְקָא אֲתַזְנוּ כָּל אֵינוֹן שָׂאֵר עַמִּין. וְתַאנָא, מִבֵּין סֵטְרֵי חוּלְקִיהוֹן דְּמִמְנָן עַל שָׂאֵר עַמִּין, נְפִיק (דף ר"ט ע"ב) חֵד שְׁבִיל דְּקִיק, דְּמִתְּמָן, אֲתַנְגִיד חוּלְקָא לְאֵינוֹן תַּתְּאִי, וּמִתְּמָן מִתְּפָרֵשׁ לְכַמָּה סֵטְרִין. וְדָא קְרִינָן לִיהּ תַּמְצִית, דְּנִפְיָק מְסֻטְרָא דְּאֶרְעָא קְדִישָׁא.

וְעַד דָּא עֲלָמָא כּוֹלִיָּה מִתַּמְצִית דְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל קָא שְׁתִי. מֵאֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הָא אוֹקִימָנָא. וּבֵין לְעִילָא, וּבֵין לְתַתָּא, כָּל אֵינוֹן שָׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, לָא אֲתַזְנוּ אֶלָּא מִהֵוֹא

אֶלָּא מֵאוֹתָהּ תִּמְצִית. וְאֵל תֹּאמַר שֶׁהֵם בְּלִבְדָם, אֶלָּא אֶפְלוּ אוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שׁוֹתִים מֵאוֹתָהּ תִּמְצִית. וְזֶהוּ בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים, שְׁבִיל מַגְדוּלֵי שָׂרָר הַעֲמִים שֶׁמִּתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.

בְּשִׂרְיָהּ אוֹתוֹ מִלְאָף שְׁבִלְעָם מִסְטָה אֵת הָאֵתוֹן לְאוֹתוֹ שְׁבִיל, שְׁכָתוֹב לְהִטָּתָהּ הַדְּרָף, מִיָּד - וַיַּעֲמֵד מִלְאָף ה' בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים, לְהִסְתִּיר הַשְּׁבִיל, שְׁלֹא יִסְתַּיְעוּ בוֹ שָׂרָר עֲמִים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת וְאוֹתָם כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים. וְהִלְכָה זוֹ, כְּזוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק. כְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁמִי נִטְרָה וְגו', לְשִׁמּוֹר וּלְכַרְף אֵת שָׂרָר הַעֲמִים בְּגִלוֹת. וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם כְּרָמֵי שְׁלִי - לֹא נִטְרָתִי, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם בְּגִלוֹת וְלֹא מִתְבָּרְכִים כְּרָאוּי.

גֵּרֵר מִזָּה וְגֵדֵר מִזָּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֵיךְ יִכּוֹל אוֹתוֹ מִלְאָף לְהִסְתִּיר אוֹתוֹ הַשְּׁבִיל? אֶלָּא מִשּׁוֹם שֶׁסִּיּוּעַ אַחֵר הָיָה לוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַתּוֹרָה סִיּוּעָה לוֹ, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת לב) מִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתוּבִים.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִה כְּתוּב? וַתֵּרָא הָאֵתוֹן וְגו', וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר. מִה זֶה וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִשְׁעִיָּה כב) מִקְרָקֶר קִיר וְגו'. קִיר - פְּטְרוֹן, אוֹתוֹ שְׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. וַתִּלְחֹץ אֵת רִגְלָם בְּלִעָם אֶל הַקִּיר, הִיא לֹא נִתְּנָה לוֹ כָּלֵל סִיּוּעַ. וּבְמִצְוָה (וַרְקָה) הַנִּיחָה (שְׁלַחָה) אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ קִיר וְרִמְזָה לוֹ זֶה. אֲזַי וַיִּסַּף לְהַפְתָּהּ, בְּצַד הַזֶּה.

וַיִּוָּסֵף מִלְאָף ה' עֲבוּר וַיַּעֲמֵד בְּמִקוֹם צָר וְגו'. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִסְתִּיר לָהּ כָּל הַדְּרָכִים וְכָל הַסִּיּוּעִים, שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ סִיּוּעַ מִכָּל צֶדֶד שְׁבִעוּלָם. אֲזַי וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בְּלִעָם. כְּשִׂרְיָהּ בְּלִעָם שְׁלֹא

תִּמְצִית. וְלֹא תִימָא דַּאֲינוּן בְּלַחְדוּי, אֶלָּא אֶפְלוּ אֲינוּן כְּתָרִין תַּתְּאִין, מִהֵהוּא תִּמְצִית שְׁתִּיין. וְדָא הוּא בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים, שְׁבִיל מִרְבְּרְבֵי שָׂרָר עֲמִין דְּמִתְבָּרְכִין מִנֵּיהּ.

כִּד חִמָּא הֵהוּא מִלְאָכָא, דְּהָא בְּלִעָם אִסְטִי לְאֵתוֹן לְהֵהוּא שְׁבִילָא, דְּכָתִיב לְהִטוֹתָהּ הַדְּרָף, מִיָּד וַיַּעֲמֵד מִלְאָף יי בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים, לְאִסְתִּמָּא שְׁבִילָא, דְּלֹא יִסְתַּיְעוּן בֵּיהּ אֲינוּן שָׂרָר עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְאֲינוּן כְּתָרִין תַּתְּאִין. וְאִזְלָא הָא, כְּהָא דְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁמוֹנֵי נִוְטְרָה וְגו', לְנִטְרָא וּלְכַרְכָּא לְשָׂרָר עֲמִין בְּגִלוֹתָא. וַיִּשְׂרָאֵל דַּאֲינוּן כְּרָמֵי שְׁלִי, לֹא נִטְרָתִי, בְּגִין דַּאֲינוּן בְּגִלוֹתָא, וְלֹא מִתְבָּרְכִין כְּדָקָא חֲזִי.

גֵּרֵר מִזָּה וְגֵדֵר מִזָּה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, הִיךְ יִכּוֹל הֵהוּא מִלְאָכָא לְאִסְתִּמָּא הֵהוּא שְׁבִילָא. אֶלָּא בְּגִין דְּסִיּוּעָא אַחְרָא הָוָה לֵיהּ, קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אוֹרִייתָא מְסִיּוּעָא לֵיהּ, דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת לב) מִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתוּבִים.

בְּהֵהוּא שְׁעָתָא מִה כְּתִיב. וַתֵּרָא הָאֵתוֹן וְגו', וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר, מָאִי וַתִּלְחֹץ אֶל הַקִּיר. כְּמָה דְאֵת אָמַר (יִשְׁעִיָּה כב) מִקְרָקֶר קִיר וְגו'. קִיר: פְּטְרוֹנָא, הֵהוּא דְשִׁלְטָא עֲלֵיהּ. וַתִּלְחֹץ אֵת רִגְלָם בְּלִעָם אֶל הַקִּיר, הִיא לֹא יְהֵבָא לֵיהּ סִיּוּעָא כָּלֵל. וּבְעֵקוּוֹתָא, (ס"א אֲשֶׁרֶת) אֲשֶׁרֶת (ס"א אֲשֶׁרֶת) לֵיהּ לְהֵהוּא קִיר. וְרִמְזָא לֵיהּ הָאִי, כְּדִין וַיִּוָּסֵף לְהַכּוֹתָהּ בְּהָאִי סְטְרָא.

וַיִּוָּסֵף מִלְאָף יי עֲבוּר וַיַּעֲמֵד בְּמִקוֹם צָר וְגו'. בְּהֵהוּא שְׁעָתָא, אִסְתִּים לָהּ כָּל אַרְחִין, וְכָל סִיּוּעִין, דְּלֹא אֲשֶׁתַּכַּח בָּהּ מִכָּל סְטְרָא דְעֵלְמָא סִיּוּעָא. כְּדִין וַתִּרְבֹּץ תַּחַת בְּלִעָם. כִּד חִמָּא בְּלִעָם דְּלֹא הָוָה יִכּוֹל, מִה כְּתִיב. וַיַּחֲר

היה יכול, מה כתוב? ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל, כמו שנתפאר, שהתקינה והלבישה בזרזי דין קשה ומקיף.

ויפתח ה' את פי האתון וגו'. זה אחד מאתם דברים שנבראו ערב שבת בין השמשות. אמר רבי יצחק, מה הגדלה היו לבלעם או לאתון או לישראל. בהני מלין. אמר רבי יוסי, שצחקו עליו אותם גדולים שהיו עמו, וכשהגיעו לבלק, אמרו לו: וכי לשוטה הנה שלחת לכבד? לא תמצא בו ממש ולא בדבריו. ובאותו דבור של האתון התבונה מפבורדו. רבי חייא אמר, אלמלא לא אמרה האתון את זה, לא השאיר בלעם אותו שלו, ובדברי האתון ידע שנשכר פחו.

רבי אבא שאל, כתוב (במדבר טו) ותפתח הארץ וגו', וכתוב ויפתח ה' את פי וגו'. מה שונה ארץ מאתון שלא כתוב בה ויפתח ה' את פי הארץ? אלא שם משה גזר על הפה, ופתחה ועשתה הארץ את מצות משה, ולא נאה שהקדוש ברוך הוא יעבר מצותו, שהרי משה גזר וצוה, ופצתה האדמה את פיה. ולכן היא עשתה מצותו, שכתוב ותפתח הארץ את פיה. אבל פאן לא נמצא מי שגזר, אלא רצון הקדוש ברוך הוא היה, והואיל ורצונו היה בכך, פתוח ויפתח ה' את פי האתון. ממנו בא הדבר, וממנו נמצא.

רבי יהודה אמר, הסתפלתו בפרשה זו ובדברים הללו, ונראה שאלו דברים שלא צריכים. וכי מאחר שכתוב ויפתח ה' את פי האתון, צריך להיות דברים הללו דברים מעלים, דברי חכמה? ואם כמו שהתעוררו חברינו, שהוא משתבח שפוסתו רועה

אף בלעם ויך את האתון במקל, כמה דאתמר, דאטען לה, ואלבש לה, בזרזי דינא קשיא תקיפא.

ויפתח יי את פי האתון וגו'. (במדבר כב) היינו חד מאינון מלין, דאתבריאנו ערב שבת בין השמשות. אמר רבי יצחק, מאי סגי האי לבלעם, או לאתון, או לישראל. בהני מלין. אמר רבי יוסי, דחייכין ביה אינון רברבין דהוו עמיה, וכד מטו לבלק, אמרו ליה, וכי להאי שטיא שדרת ליקרא, לא תשפח ביה ממשות, ולא במלוי. ובאינון מלה דאתנא, אתפזא מן יקריה. רבי חייא אמר אלמלא לא אמרת אתנא האי, לא שביק בלעם ההוא דיליה, ובמלי דאתנא ידע דאתבר חיליה.

רבי אבא רמי, פתיב (במדבר טו) ותפתח הארץ וגו'. וכתוב ויפתח יי את פי וגו'. מאי שנא ארץ מאתון, דלא פתיב בה ויפתח יי את פי הארץ. אלא, התם משה גזר על פומא, ופתחת, ועבדת ארעא פקודא דמשה, ולא יאות דקודשא בריך הוא יעבר פקודיה, דהא משה גזר ופקיד, (במדבר טו) ופצתה האדמה את פיה. ועל דא היא עבדת פקודיו. דכתיב ותפתח הארץ את פיה. אבל הכא, לא אשתכח מאן דגזר, אלא רעותא דקודשא בריך הוא הוה, והואיל ורעותיה הוה בכך, פתיב ויפתח יי את פי האתון. מניה אתא מלה, ומניה אשתכח.

רבי יהודה אמר, אסתפלנא בפרשתא דא, ובאלין מלין, ואתחזיין דלאו מלין דצריכין אינון. וכי מאחר דכתיב ויפתח יי את פי האתון, בעיין למיהוי אינון מלין מלי מעלייתא, מלי דחכמתא, ואי כמה דאתערו חברנא, דאיהו משבח דסוסיא דיליה רעי

בְּאָחוּ, וְהִיא שָׁבָה וְאוֹמְרָת: הֲלוֹא אֲנֹכִי אֲתֹנָךְ - מִכָּאֵן הִיָּה לָהּ לִפְתּוֹחַ! וְהִיא לֹא פִתְחָהּ, אֲלֵא - מָה עֲשִׂיתִי לָךְ. וְאִם כֵּן, לְמָה טָרַח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לִפְתּוֹחַ אֶת פִּיהָ בְּדַבְרִים הַלְלוֹ?

אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי בְּדַבְרִים הַלְלוֹ לְמַדְנֵנוּ עַל דַּעַת בְּלָעַם שְׂאִינוּ כְדַאי לְשֵׁרוֹת עֲלֵינוּ רוּחַ הַקְדוּשׁ. וְלַמְדְּנוּ שְׁהָרִי אֵין בְּאַתּוֹנוּ יְכַלֵּת לְהִזְיֵק אוֹ לְהִיטִיב. וְלַמְדְּנוּ מֵאַתּוֹן זֶה שְׁהָרִי אֵין פִּתּוֹ בְּבִהְמוֹת לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶן דַּעַת שְׁלָמָה. בֵּא תִרְאֶה, בְּלָעַם, בְּאוֹתוֹ דְּבוּר שֶׁל אֲתוֹנוּ וּבְאוֹתָהּ דַּעַת טַפְשָׁה לֹא יְכוּל לַעֲמֵד. בְּדַעַת עֲלִיוֹנָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

וְהֵאמַר לְבַלְעָם מָה עֲשִׂיתִי לָךְ. וְכִי בְרִשׁוֹתֵי הָיָה לַעֲשׂוֹת טוֹב וְרַע? לֹא. שְׁהָרִי בְּהִמּוֹת לֹא מִתְנַהֲגוֹת אֲלֵא כַּמָּה שְׁמַנְהִיגִים אוֹתָן. וְאֵף עַל גַּב שְׂאוֹתָהּ אֲתוֹן בְּעַמְקָא (בְּמַצּוּקָה) יוֹתֵר, זֶה לֹא בְרִשׁוֹתָהּ, שְׁהָרִי הוּא הַטְעִינָה בְּכַשְׁפֵּי, וְעוֹמְדַת בְּרִשׁוֹתָהּ.

וַיֹּאמֶר בְּלָעַם לְאַתּוֹן כִּי הִתְעַלְלַת בִּי. הָיָה לוֹ לְצַחֵק מִמֶּנָּה, וְהוּא הַשִּׁיב כְּטַפְשׁוֹת דְּבָרֶיהָ לַעֲמֵתָהּ. אִזְ צַחֵקוֹ מִמֶּנּוּ, וְנִהְיָה קָל בְּעִינֵיהֶם, וַיִּדְעוּ שֶׁהוּא שׁוֹטֵה. וּמָה אָמַר? כִּי הִתְעַלְלַת בִּי לֹא יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדִי. אָמְרוּ: שׁוֹטֵה זֶה יְכוּל לְהַשְׁמִיד עַמִּים בְּפִיו, אֵיךְ לֹא יְכוּל לְהַשְׁמִיד אֶת אֲתוֹנוּ וְהוּא צָרִיךְ חֶרֶב?! וְלַמְדְּנוּ שְׂאֵין פִּתּוֹ בְּבִהְמוֹת לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶן רוּחַ אַחֲרָת. שְׂאֵם יֵאמְרוּ בְּנֵי אָדָם, אִם יְדַבְּרוּ בְּבִהְמוֹת כַּמָּה דַּעַת שְׁלָם יוֹצִיאוּ לְעוֹלָם - צֵא וְלַמַּד מֵאַתּוֹן זֶה, שְׁהָרִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּתְחָ פִּיהָ, רֵאָה דְּבָרֶיהָ.

וַיְהִי בְּבִקְרָא וַיִּקַּח בָּלָק אֶת בְּלָעַם וְגוֹ'. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בָּלָק הָיָה חֶסֶם בְּכַשְׁפִּים יוֹתֵר מִבְּלָעַם, פִּרְט

בְּרִטְיָבָא, וְהִיא תְּבַת וְאַמְרַת, הֲלֹא אֲנֹכִי אֲתוֹנָךְ. מִהֲכָא הָיָה לָהּ לְמַפְתַּח, וְהִיא לֹא פִתְחָהּ אֲלֵא מָה עֲשִׂיתִי לָךְ. וְאִי הָכִי, אֲמַאי קָא טָרַח קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמַפְתַּח פּוּמָה לְהַנִּי מַלְיָן.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי בְּאַלְיָן מַלְיָן אוֹלִיפְנָא דַּעְתָּא דְּבַלְעָם, דְּלֹאוּ כְדַאי הוּא לְמַשְׁרֵי עֲלֵיהּ רוּחַ קְדָשָׁא, וְאוֹלִיפְנָא, דְּהָא לִית יְכִילוּ בְּאַתְנִיָּה, לְאַבְאָשָׁא אוֹ (דף ר"י ע"א) לְאוֹטְבָא. וְאוֹלִיפְנָא מֵהֵא אֲתוֹן, דְּהָא לִית חִילָא בְּבַעֲרֵי לְאַשְׁרָאָה עֲלֵיהֶו דַּעְתָּא שְׁלִים. תָּא חֲזִי, בְּלָעַם, בְּהֵיָה מְלָה דְאַתְנִיָּה, וּבְהֵהוּא דַּעְתָּא טַפְשָׁא לֹא יְכִיל לְמִיקָם. בְּדַעְתָּא עֲלָאָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

וְהֵאמַר לְבַלְעָם מָה עֲשִׂיתִי לָךְ. (במדבר כב) וְכִי בְרִשׁוֹתֵי הָיָה לְמַעַבְדַּד טַב וּבִישׁ. לֹאוּ. דְּהָא בַעֲרֵי לֹא מִתְנַהֲגוֹן, אֲלֵא כַּמָּה דְנִהְגוּ לוֹן. וְאֵף עַל גַּב דְּהֵיָה אֲתַנָּא בְּעַמְיָקְתָא (ס"א בעקמא) יְתִיר, לֹאוּ בְרִשׁוֹתָהּ הִיא, דְּהָא הוּא אֲטַעֲיָן לָהּ בְּחַרְשׁוֹי, וּבְרִשׁוֹתֶיהָ קִיָּמָא.

וַיֹּאמֶר בְּלָעַם לְאַתּוֹן כִּי הִתְעַלְלַת בִּי. הָיָה לִיהּ לְחִיָּיבָא מִנָּה, וְהוּא אֲתִיב לְקַבְּלָא טַפְשׁוֹתָא דְּמִלְּהָא, כְּדִין חִיָּיכוּ מִנִּיהּ, וְאַתְקַלִּיל בְּעִינֵיהֶו, וַיִּדְעוּ דְּאִיהוּ שְׁטָיָא. וּמָה אָמַר. כִּי הִתְעַלְלַת בִּי לֹא יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדִי. אָמְרוּ, שְׁטָיָא דָּא אִיהוּ יְכִיל לְשִׁיבְעָאָה עַמִּין בְּפּוּמִיָּה, הֵיךְ לֹא יְכִיל לְשִׁיבְעָאָה לְאַתְנִיָּה, וְהוּא בְּעֵי חַרְפָּא. וְאוֹלִיפְנָא, דְּלִית חִילָא בְּבַעֲרֵי לְאַשְׁרָאָה עֲלֵיהֶו רוּחָא אַחֲרָא, דְּאִי יֵימְרוּן בְּנֵי נֶשֶׁא, אִי יְמַלְלוּן בְּעִירֵי, כַּמָּה דַּעְתָּא שְׁלִים יִפְקוּן לְעַלְמָא, פּוּק וְאוֹלִיף מֵהֵא אֲתַנָּא, דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲפִתַּח פּוּמָה, חֲמִי מַלְוִי.

וַיְהִי בְּבִקְרָא וַיִּקַּח בָּלָק אֶת בְּלָעַם וְגוֹ'. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בָּלָק חֶסֶם בְּכַשְׁפִּים יוֹתֵר מִבְּלָעַם, פִּרְט

שלא היה מכון השעה לקלל. משל וכו'. משום כך, ויקח בלק את בלעם וגו'. הוא היה מתקין אותו ואוחזו לכל.

ויעלהו במות בעל. מה זה ויעלהו במות בעל? אלא השגיח בכשפיו באיזה צד יאחזו בהם, ומצא שעתידים ישראל לעשות במות ולעבד לבעל, כמו שכתוב, וילכו אחרי הבעל. וירא משם קצה העם, ראה את גדולי העם ומלכם שעובדים לו, כמו שכתוב (מלכים א-יח) ויקראו בשם הבעל, וכתוב (שם) אם ה' האלהים וגו'. פיון שראה בלעם שעתידים ישראל לזה, מיד - ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחת.

רבי יוסי ורבי יהודה. אחד אמר, כנגד מזבחות של הראשונים הקריב אותם שבעה מזבחות. ואחד אמר, בחכמה עשה הכל, ומצא שחלק ישראל בשבע דרגות נקשרו. ומשום זה סדר שבעה מזבחות.

לאדם שהיה לו אהוב אחד שהשאיר לו אביו, ובני אדם פחדו להתקוטט עמו בגלל אותו אוהב. לימים בא אדם אחד ורצה לעורר קטטה עמו. אמר: מה אעשה? אם אעיר קטטה עמו, הרי אותו אוהב שקשור אתו, ואני לא אוכל. אמר: מה אעשה? שלח דורון לאותו אוהב. אמר אותו אוהב: וכי מה יש לאיש הזה איתי?! ידעתי שזה בגלל אותו בן אהובי. אמר: דורון זה לא יכנס לפני. ורקו אותו לכלבים שיאכלוהו.

כך בלעם בא לעורר קטטה בישראל, וראה שלא יכול, בגלל אותו אוהב עליון שלהם. (בבב)

מבלעם, בר דלא הוה מכיון שעתא ללטייא. משל וכו'. בגין כך ויקח בלק את בלעם וגו'. הוא הוה אתקין ליה ו אחיד ליה לכלא.

ויעלהו במות בעל. מאי ויעלהו במות בעל. אלא אשגח בחרשוי, במאי סטרא יתאחיד בהו, ואשפח דזמינין ישראל למעבד במות, ולמפלח לבעל. כמה דכתיב, וילכו אחרי הבעל. וירא משם קצה העם, חמא רברבי דעמא, ומלפא דלהון, דפלחין ליה, כמה דכתיב (מלכים א יח) ויקראו בשם הבעל, וכתיב (מלכים א יח) אם יי האלהים וגו'. פיון דחמא בלעם, דזמינין ישראל להאי, מיד ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחת.

(חסר כתיב).

רבי יוסי ורבי יהודה, חד אמר לקבלי מדבחן דקדמאי, אקריב אינון שבעה מדבחן. וחד אמר, בחכמתא עבד פלא, ואשפח דחולקיהון דישראל בשבעה דרגין אתקשרו. בגין כך אסדר שבעה מדבחן.

לבר נש דהוה ליה רחימא חד, דשבק ליה אבוי. ובני נשא מסתפו לקטטה בהדיה, בגין ההוא רחימא. ליומין, אתא בר נש חד, ובצא לאתערא קטטו בהדיה. אמר, מה אעביד, אי אתער ביה קטטא, הא ההוא רחימא דאתקשר בהדיה, ולא יכילנא, אמר מה עבד, שדר ליה דורון לההוא רחימא. אמר ההוא רחימא, וכי מה אית ליה להאי בר נש גפאי, ידענא דבגין ההוא בר רחימאי הוא. אמר, האי דורון לא ייעול קמאי, זמינו ליה לכלפי ויכלוגייה.

כך בלעם, אתא לאתערא קטטו בהו בישראל, וחמא דלא יכיל בגין ההוא רחימא עלאה

דלהון, (כמה דאת אמר (משלי כז) רעד ורע אביו אל תעזוב). שארי

שנאמר (משלי כז) רעך ורע אביך אל תעזב
התחיל לתקן לפניו דורון. אמר
הקדוש ברוך הוא: רשע! ומה
יש לך אלי? ! אתה רוצה להודו
אתי? הרי דורונך מזמן לכלבים.
בא וראה מה כתוב, ויקר אלהים
אל בלעם. ואמר רבי שמעון,
לשון קרי וטמאה. דורונך נמסר
לאלה ולא יכנס לפני.

רבי אבא אמר, ויקר - כמו
שנאמר (תהלים קמו) לפני קרתו מי
יעמד. הוא היה עתיד שבאותו
דורון יוכל לישראל. מה כתוב?
ויקר אלהים. קרר עצמו ממה
שניה חושב, ויקר אלהים, כמו
שנחבאר, שהתעורר עליו מצד
הטמאה.

רבי אלעזר אמר, ויקר - בלעם
חשב שבאותו דורון יכנס להזיק
את ישראל, והקדוש ברוך הוא
עקר אותו מלפני אותו דורון.
ועקר את בלעם ממה שחשב,
ועקר (אותו מאותה דרגה) את אותה
דרגה. זהו שכתוב ויקר, כמו
שנאמר (משלי ז) יקרונה ערבי נחל.
אמר לו: רשע! אינך פדאי
להתקשר אלי ולהכנס לפני.
דורונך נמסר לכלבים.

אמר רבי שמעון, בא ראה, רשע
זה היה געל הכל, שלא תמצא
בכל הפרשה הזו ויאמר ה' אל
בלעם, או וידבר ה', חס ושלום.
מה כתוב? וישם ה' דבר בפי
בלעם וגו', כמי שישם מחסום
בפי החמור שלא יסטה פאן או
פאן. כך - וישם ה' דבר בפי וגו'.
אמר לו הקדוש ברוך הוא:
רשע! אתה חושב שעל ידך
תהיה ותתקיים ברכה בבני או
ההפך - לא צריכים הם לך, כמו
שאומרים לצרעה וכו'. אלא אתה
שוב אל בלק, וכשתפתח פיך, לא
יהיה ברשותך. ולא בפיך תלוי
הדבור, אלא וכה תדבר. הרי פה,

קדשא בריך הוא, רשע ומה אית לך גבאי,
את בעי לאזדווגא בבני, הרי דורונך זמין
לכלבי. תא חזי, מה כתוב, ויקר אלהים אל
בלעם. ואמר רבי שמעון, לשון קרי וטמאה.
דורונך לאלין אתמסר ולא ייעול קמאי.

רבי אבא אמר, ויקר: כמה דאת אמר, (תהלים
קמו) לפני קרתו מי יעמוד. הוא היה זמין,
דבה הוא דורון, יכיל בהו בישראל. מה כתוב.
ויקר אלהים. קריר גרמיה מן דא דהיה חשיב.
ויקר אלהים, כמה דאתמר, דאתער עליה
מסטרא דמסאבותא.

רבי אלעזר אמר, ויקר, בלעם חשיב דבה הוא
דורון ייעול לאבאשא להו לישראל,
וקודשא בריך הוא אעקר ליה מקמיה לההוא
דורון. ואעקר ליה לבלעם, ממה דהיה חשיב.
ואעקר (ס"א ליה מההוא דרגא), לההוא דרגא הדיא הוא
דכתיב ויקר. כמה דאת אמר (משלי לו) יקרונה
עורבי נחל. אמר ליה, רשע, לית אנת פדאי
לאתקשרא בהדאי (דף ר"י ע"ב) ולמיעל קמאי.
דורונך לכלבי אתמסר.

אמר רבי שמעון, תא חזי, האי רשע, געלא
דכלא הוה. דלא תשפח בכל פרשתא
דא, ויאמר יי אל בלעם, או וידבר יי, חס
ושלום. מה כתוב. וישם יי דבר בפי בלעם
וגו', כמאן דישוי חסמא בפום חמרא, דלא
יסטי הקא או הקא, פה וישם יי דבר בפי וגו'.
אמר ליה קדשא בריך הוא, רשע, את חשיב
דעל ידך יהא ויתקיים ברכה בבני, או
אפכא. לא צריכין אינון לך, כמה דאמרין
לצרעה וכו'. אלא את שוב אל בלק, וכד
תפתח פומך, לא יהא ברשותך. ולא בפומך
תלייא מלולא, אלא וכה תדבר. הרי כ"ה,
דזמינא לברכא לון. פה, תמליל ברכה בבני,

שעתיד לברכם פה, תדבר ברכת בני, ששפתפתח פיך היא תדבר מלים להתקיים על בני, שלא אשאיר דברים לך.

בא וראה שפך הוא. כיון שבא בלק, ובלק שמע כל אותם דברים, הנה חושב שמפי בלעם יצאו, ואמר: לקב איבי לקחתיך. אמר בלעם: קח כשפים אלו בידך, כדי לעכב פאן את הכה הזאת. ואם תוכל לעכבה (לעקרה) כשפים הללו, אני אעקר אותה מאותם דברים שהיא אמרה.

מה כתוב? התיצב פה על עלתך. בזה ובכשפים הללו תעכב אותה, ואנכי אקרה כה. כלומר, אעקר אותה מהדברים הללו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע! אני אעקר אותך! מה כתוב אחריו? ויקר אלהים אל בלעם. ואתו דבר הרים קול בדבורים של פה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. כה תדבר בודאי.

בא וראה, בפתח לא כתוב התיצב פה על עלתך, אלא התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי. כיון שראה שפה אמרה אותן ברכות, אז אמר, התיצב פה על עלתך ואנכי אקרה כה.

לכה ארה לי יעקב, כלומר לקט. רבי יוסי אמר, זרק אותם מאותה דרגה שהם עומדים בה, כמו שנאמר (שמואל א-ב) צדה אורה. אמר, אם תוכל לזרק (אותם מאותה דרגה) את אותה דרגה שלהם, הרי כלם יעקרו מהעולם. ולכה זעמה ישראל - ישראל שלמעלה, שימצא רגז לפניו, כמו שנאמר (תהלים ז) ואל זעם בכל יום.

כי מראש צרים וגו'. אמר רבי יצחק, מראש צרים - אלו הם האבות, שכתוב (ישעיה נא) הביטו אל צור חצבתם. ומגבעות

דכד תפתח פומך, היא תמליל מלין, לאתקימא על בני, דלא אשבוק מלין לך.

תא חזי, דכך הוא, כיון דאתא לבלק, ובלק שמע כל אינון מלין, הוה חשיב דהא מפומיה דבלעם נפקין, אמר, לקוב אויבי לקחתיך. אמר בלעם. סב אלין חרשין בידך, בגין לאעפכא הכא להאי כה, ואי את תיכול לאעפכא (כ"א לאעקרה) לה בהאי חרשין, אנא אעקר לה מאינון מלין דהיא אמרה.

מה פתיב, התיצב פה על עלתך, בהאי ובאלין חרשין, תעכב לה, ואנכי אקרה כ"ה, כלומר, אעקר לה מאלין מלין. אמר ליה קדשא בריך הוא, רשע, אנא אעקר לך. מה כתיב בתריה. ויקר אלהים אל בלעם. והוא דבר ארים קלא, במלולי דכ"ה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר, כ"ה תדבר ודאי.

תא חזי, בקדמיתא לא כתיב התיצב פה על עלתך, אלא התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה יי לקראתי. כיון דחמא דכ"ה אמר אינון ברכאן, כדון אמר התיצב כ"ה על עלתך, ואנכי אקרה כ"ה.

לכה ארה לי יעקב, כלומר, לקוט. רבי יוסי אמר, אשדי לון מהווא דרגא דאינון קיימי, כמה דאת אמר (שמואל א ב) צדה אורה. אמר, אי תיכול למשדי (כ"א לון מהווא דרגא) להווא דרגא דלהון, הא כלהו אתעקרו מעלמא. ולכה זועמה ישראל, ישראל דלעילא, דישתכח רוגזא קמיה, כמה דאת אמר (תהלים ז) ואל זועם בכל יום.

כי מראש צורים וגו'. (במדבר כג) אמר רבי יצחק, מראש צורים, אלין אינון אבהתא. דכתיב (ישעיה נא) הביטו אל צור חוצבתם. ומגבעות אשורנו, אלין אמנהן, בין מהאי סטרא ובין

אֲשׁוּרְנוֹ - אֵלֹהֵי הָאֲמֵהוּת. בֵּין מֵצֵד
זֶה בֵּין מֵצֵד זֶה לֹא יְכוּלִים
לְהַתְקַלֵּל.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, כִּי מֵרֵאשׁ צָרִים
- מִי יְכוּל לְיִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי הוּא
אֲחוּז מֵרֵאשׁ שְׁכָל הַצּוּרִים
יּוֹצְאִים. וּמִי אֵלֹהֵי צָרִים? גְּבוּרוֹת,
שְׁהָרִי כָּל דֵּינֵי הָעוֹלָם יּוֹצְאִים
מֵאוֹתָן גְּבוּרוֹת, וְהֵם נֹאחֲזִים בָּהֶן.
וּמִגְּבֻעוֹת אֲשׁוּרְנוֹ - אֵלֹהֵי שְׂאֵר
הַמִּחְנוֹת (בְּתָרִים) שְׂאֲחֻזִּים בָּהֶם.
הֵן עִם לְבַדְד וְגו'. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(דְּבָרִים לב) ה' בְּדַר יִנְחֹנוּ.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו', הָרִי
פָּרְשׁוּהוּ. אֲלֵא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁתִּי
דְּרַגּוֹת הֵן - יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל.
בְּתַחֲלָה יַעֲקֹב, וְאַחַר כֵּן יִשְׂרָאֵל.
וְאָף עַל גֵּב שֶׁהִפְלֵ אֶחָד - שְׁתִּי
דְּרַגּוֹת הֵן, שְׁהָרִי דְרַגָּה עֲלִיוֹנָה
הִיא יִשְׂרָאֵל.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו'. לְמַטָּה,
מַה זֶה עֶפֶר? רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
זֶה שְׁכֵתוֹב בּוֹ (ישעיה מא) יִתֵּן כַּעֲפֹר
חֲרָבוֹ וְגו'. מִי חֲרָבוֹ? הָרִי יְדוּעַ,
שְׁכֵתוֹב (שם לד) חֲרָב לֵה' מְלֵאָה
דָּם. עֶפֶר, אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁמַמְנוֹ
נִבְרָא אָדָם הֵרָאשׁוֹן, שְׁכֵתוֹב
(בראשית א) וַיִּצְרֵ ה' אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם עֶפֶר וְגו'. וּמֵאוֹתוֹ עֶפֶר
כְּמַה חֲלִילוֹת וְכְמַה מִחְנוֹת יִצְאוּ,
כְּמַה שְׁלֵהָבוֹת, כְּמַה שׁוֹמְרֵי חֵק
וּמְנַהֲגִים, כְּמַה חֲצִים, כְּמַה
פְּלִיסְטְרָאוֹת, כְּמַה רְמָחִים
וְחֲרָבוֹת וְכֵלֵי זִנְן נִמְצְאוּ מֵאוֹתוֹ
עֶפֶר. מִי מְנַה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב

כה) הַיֵּשׁ מִסְפָּר לְגְדוּדָיו.
וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. רֹבַע
יִשְׂרָאֵל הִיא ה"א, וְדָבָר אֶחָד הִיא.
רֹבַע יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת
כה) רֹבֵץ פִּתַח מִשְׁאוֹ, רֹבִיעַ. זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב (שִׁיר הַשִּׁירִים א) מִטָּתוֹ
שֶׁלְשָׁלְמָה. דְּבָר אֶחָד רֹבַע - כְּמוֹ
רֹבִיעִית מִיִּשְׂרָאֵל לְמַטָּה, רֹבַע
נִקְרָא לְפִי הַכְּתָרִים מִשְׁמַע דָּוִד, שֶׁהוּא רִגְלֵ רֹבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶף.

מֵהֵאֵי סְטָרָא, לָא יְכַלִּין לְאַתְלִטְיָא.
רַבִּי אֲבָא אָמַר, כִּי מֵרֵאשׁ צוּרִים, מֵאֵן יְכִיל
לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל, דִּהָא הוּא אֶחָיד מֵרֵישָׁא
דְּכָל צוּרִים נְפִיקִין (שְׁמוֹת ס"ד), וּמֵאֵן אֵינוֹן צוּרִים.
גְּבוּרָן. דִּהָא כָּל דֵּינִין דְּעֵלְמָא מֵאֵינוֹן גְּבוּרָן
נְפִיקִי, וְאֵינוֹן אֲתֵאֲחֻדָּן בְּהוּ. וּמִגְּבֻעוֹת אֲשׁוּרְנוֹ,
אֵלִין שְׂאֵר מִשְׁרִיין (כ"א בְּתָרִין) דִּאֲתֵאֲחֻדָּן בְּהוּ. הֵן
עִם לְבַדְד וְגו'. כְּמַה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים לב) ה' בְּדַר
יִנְחֹנוּ.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו', הָא אוֹקְמוּהֵי. אֲלֵא
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תְּרִין דְּרַגִּין אֵינוֹן, יַעֲקֹב
וְיִשְׂרָאֵל. כְּקִדְמִיתָא יַעֲקֹב, וְלִבְתֵּר יִשְׂרָאֵל. וְאָף
עַל גֵּב דְּכֵלָא חַד, תְּרִין דְּרַגִּין אֵינוֹן, דִּהָא דְרַגָּא
עֲלָאָה יִשְׂרָאֵל הוּא.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגו'. לְתַתָּא, מֵאֵן הוּא עֶפֶר.
רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי דְכֵתִיב בֵּיה (ישעיה מא)
יִתֵּן כַּעֲפֹר חֲרָבוֹ וְגו'. מֵאֵן חֲרָבוֹ. הָא יְדִיעָא,
דְּכֵתִיב (ישעיה לד) חֲרָב לִי מְלֵאָה דָּם. עֶפֶר, הֵהוּא
אֲתֵר דִּאֲתַבְרֵי מִנֵּיה אָדָם הֵרָאשׁוֹן, דְּכֵתִיב (בראשית
ב) וַיִּצְרֵ יי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר וְגו'. וּמַה הֵהוּא
עֶפֶר, כְּמַה חֲיִילִין, וְכְמַה מִשְׁרִיין נְפִיקוּ, כְּמַה
טְפָסִין, כְּמַה גְּרִדִּינֵי נְמוּסִין, כְּמַה גִּירִין, כְּמַה
פְּלִיסְטְרָאוֹת, כְּמַה רוּמְחִין, וְסִיפִין, וְזִינִין,
אֲשֶׁתְּכַחוּ מֵהֵהוּא עֶפֶר. (מִי מְנַה) כְּמַה דְּאֵת אָמַר,
(איוב כה) הַיֵּשׁ מִסְפָּר לְגְדוּדָיו.

וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. רֹבַע יִשְׂרָאֵל הִיא
ה"א, וְחַד מְלָה הִיא. רֹבַע יִשְׂרָאֵל,
כְּמַה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת כג) רֹבֵץ פִּתַח מִשְׁאוֹ, רֹבִיעַ
הָדָא הוּא דְכֵתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִטָּתוֹ שֶׁלְשָׁלְמָה.
דְּבָר אֶחָד רֹבַע, כְּמוֹ רֹבִיעִית מִיִּשְׂרָאֵל לְתַתָּא,
רֹבַע אֲתֵקְרִי לְפּוּם כְּתָרִין מִשְׁמַע דָּוִד, דִּאֵיהוּ
רְגֵלָא רֹבִיעָא דְכּוּרְסִיָא.

נִקְרָא לְפִי הַכְּתָרִים מִשְׁמַע דָּוִד, שֶׁהוּא רִגְלֵ רֹבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶף.

דָּבַר אַחַר מִי מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב וְגו', כָּל אֵינּוֹן
 - כָּל אֵלוֹ שִׁחְשׁוּבִים עֵפֶר, כְּמוֹ
 שְׂבָאֲרָנוּ. וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל,
 שִׁפְתוֹב הַיֵּשׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדָיו. רִבְעֵי
 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ. דָּבַר אַחַר
 מִי מָנָה עֵפֶר - אֵלוֹ מַצּוֹת שֶׁהֵם
 בְּעֵפֶר, בְּזָרִיעָה, בְּנֻטִיעָה,
 בְּקִצְיָה, וְהָרִי פְרֹשֶׁה הַחֲכָרִים.
 וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֵר
 (ויקרא יא) בְּהַמֶּתֶדֶךָ לֹא תִרְבִּיעֵ. (אמר
 רבי אבא, בלק חכמים היה בכשפיו כבלעם. פרט
 שלא ידע לכוון השעה לקלל).

וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר. וַיְדַבֵּר לֹא
 כְּתוֹב. מַה זֶה וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ? רַבִּי
 חֲזִי אָמַר, הוּא הָיָה מְרִים קוֹל
 לְאוֹתוֹ מְדַבֵּר, וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ בְּלָעַם.
 וַיֹּאמֶר הִפָּה הַזֹּאת, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב
 וְכֵה תְדַבֵּר, וְאַמִּירָה הִיא מִמֶּנָּה.
 בֵּא וַיִּרְאֶה, פִּיּוֹן שֶׁרָאָה בְּלָעַם
 שֶׁבְּכָל כְּשָׁפָיו וּבְכָל אוֹתוֹ דוֹרוֹן
 לֹא יָכַל לַעֲקֹר אֶת אוֹתָהּ כֹּה, כְּמוֹ
 שְׂנֵאָמֵר וְאַנְכִי אֶקְרָה כֹּה, אֲעַקֵּר
 אֶת הַכֹּה הַזֹּאת - אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא: רָשָׁע! אֶתָּה סְבוּר
 לַעֲקֹר אוֹתָהּ?! אֲנִי אֲעַקֵּר אוֹתָךְ
 מִשְׁלֹשׁוֹתֶיךָ. מַה כְּתוֹב? וַיִּקֶּר
 אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם, כְּמוֹ שְׂנֵאָמֵר.
 אַחַר כֵּן, פִּיּוֹן שֶׁרָאָה שְׁלֹא יָכַל,
 חָזַר וַאֲמַר, וּבִרְךָ וְלֹא אֲשִׁיבְנָהּ.
 וְלֹא אֲשִׁיבְנֵנוּ הִיָּה צְרִיף לוֹ לוֹמַר!
 אֲלֵא וַדַּאי וְלֹא אֲשִׁיבְנָהּ לְאוֹתָהּ
 שִׁפְתוֹב עָלֶיהָ כִּי, וְכֵה תְדַבֵּר.
 אֵינִי יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ.

אָמַר בְּלָעַם: בְּשִׁפְתֵי דְרָגוֹת רְצִיתִי
 לְהַפְּנֵס בְּהֵם; רְצִיתִי לְהַפְּנֵס בְּהֵם
 מִדְּרָגַת יַעֲקֹב וְלֹא יָכַלְתִּי. רְצִיתִי
 לְהַפְּנֵס בְּהֵם מִצַּד אַחַר שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא יָכַלְתִּי. מַה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם שֶׁשֵּׁם זֶה אוֹ זֶה לֹא נִקְשֵׁר
 בְּמִינִים רָעִים. זֶהוּ שִׁפְתוֹב לֹא
 הֵבִיט אֹן בְּיַעֲקֹב וְגו'.

לְמַדְנֵנוּ, שְׁפִי דְרָגוֹת הֵן: נַחֲשׁ
 וְקֶסֶם. כְּנֻגָן - עֵמֶל וְאֹן. אָמַר
 בְּלָעַם: הָרִי וַדַּאי נִמְצָאתִי כְּנֻגָן

דָּבַר אַחַר מִי מָנָה עֵפֶר יַעֲקֹב וְגו', כָּל אֵינּוֹן
 דְּחֻשְׁבִּין עֵפֶר, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא.
 וּמִסְפָּר אֶת רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב הַיֵּשׁ מִסְפָּר
 לְגִדּוּדָיו. רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָה (דף ר"א ע"א)
 דְּאוּקִימָנָא. דָּבַר אַחַר מִי מָנָה עֵפֶר, אֵינּוֹן
 פְּקוּדִין דְּאֵינּוֹן בְּעֵפֶר, בְּזָרִיעָה, בְּנֻטִיעָה,
 בְּחִצְיָה, וְהָא אוּקִימוּהָ חֲבַרְיָא. וּמִסְפָּר אֶת
 רִבְעֵי, כְּמָה דְּאֵתָּ אָמַר (ויקרא יט) בְּהַמֶּתֶדֶךָ לֹא תִרְבִּיעֵ.
 (אמר רבי אבא, בלק חכמים הוה בחרשיו כבלעם. פר דלא ידע לכוון שעתא
 ללטיא).

וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר. (במדבר כג) וַיְדַבֵּר לֹא כְּתִיב,
 מַאי וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ. רַבִּי חֲזִי אָמַר, הוּא
 הָוָה זְקִיף קָלָא לְגַבֵּי הַהוּא מְמַלֵּל, וַיֵּשֶׂא מְשָׁלוֹ
 בְּלָעַם. וַיֹּאמֶר הָאִי כֹה כְּמָה דְּכִתִּיב וְכֵה תְדַבֵּר,
 וְאַמִּירָה מִנָּה הָוָה.

הָא חֲזִי, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא בְּלָעַם דְּבְּכָל חֲרָשׁוֹי וּבְכָל
 הַהוּא דוֹרוֹן, לֹא יָכִיל לַאֲעַקְרָה הַהוּא כֹּה,
 כְּמָה דְּאֵתָּ אָמַר וְאַנְכִי אֶקְרָה כֹּה, אֲעַקֵּר לְהָאִי
 כֹּה. אָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רָשָׁע, אֲנִתָּ
 סְבוּר לַאֲעַקְרָה לָהּ, אֲנָא אֲעַקֵּר לָךְ מִשְׁלֹשׁוֹךְ,
 מַה כְּתִיב. וַיִּקֶּר אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם, כְּמָה
 דְּאֵתָּמַר. לְבַתֵּר, פִּיּוֹן דְּחֻמָּא דְּלֹא יָכִיל, הָדָר
 וְאָמַר, וּבִרְךָ וְלֹא אֲשִׁיבְנָהּ, וְלֹא אֲשִׁיבְנֵנוּ מִיבְעִי
 לִיָּה. אֲלֵא וְלֹא אֲשִׁיבְנָהּ וַדַּאי, לְהִיָּה דְּכִתִּיב
 כֹּה, וְכֵה תְדַבֵּר. לִיתָּ אֲנָא יָכִיל לַאֲהַדְרָא לָהּ.
 אָמַר בְּלָעַם, בְּתַרְיִן דְּרָגִין בְּעֵינָא לַאֲעֵלָא בְּהוּ.
 בְּעֵינָא לַאֲעֵלָא בְּהוּ מִדְּרָגָא דְּיַעֲקֹב, וְלֹא
 יָכִילָנָא. בְּעֵינָא לַאֲעֵלָא בְּהוּ מִסְטָרָא אַחֲרָא
 דְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יָכִילָנָא. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
 דְּשָׂמָא דָּא אוֹ דָּא, לֹא אֶתְקַשֵּׁר בְּזִינִין בִּישְׁיִן,
 הָדָא הוּא דְּכִתִּיב לֹא הֵבִיט אֹן בְּיַעֲקֹב וְגו'.

תַּאנָּא, תַּרְיִן דְּרָגִין אֵינּוֹן: נַחֲשׁ, וְקֶסֶם,
 לְקַבְּלֵיהוֹן: עֵמֶל, וְאֹן. אָמַר בְּלָעַם,

אלה - יעקב וישראל. און פנגד יעקב, שהוא קשור בנחש. עמל כנגד ישראל, שקשור בקסם. פיין שראה שלא יכל, אמר, ודאי לא הביט און בייעקב וגו'. מה הטעם? משום שה' אלהיו עמו וגו'.

ואם תאמר, באלה לא יכלתי, בקסם ונחש וכלתי - פתוב כי לא נחש בייעקב וגו'. ולא עוד, אלא שכל הפחות שלמעלה וכל מחנותיהם כלם, לא יודעים ולא מסתכלים בנימוסי המלך העליון עד ששואלים לשנים הללו - יעקב וישראל. ומה אומרים? מה פעל אל. אמר רבי אלעזר, כל הדברים הללו, כה אמר. והוא הרים קול כנגדה ולא ידע מהו, ולא נשמע פרט לקולו.

הן עם פלביא יקום וגו'. מי עם תקיף כמו ישראל. בשעה שמאיר הבקר, קם ומתגבר פארי לעבודת רבונם בכמה שירים, בכמה תשבחות. משתדלים בתורה כל היום, ובלילה לא ישכב וגו'. פשוטצה האדם לשכב על מטתו, מקדש את השם העליון, ממליכו למעלה ולמטה. כמה שומרי החקים מתקשרים לפנייהם בשעה שפותחים פיהם על משתם בשמע ישראל, ומבקשים רחמים לפני המלך הקדוש בכמה פסוקי רחמים.

רבי אבא אמר, הן עם פלביא יקום - עתידים העם הזה לקום על כל עמים עובדי כוכבים ומזלות פאריה גבור ותקיף, ויתנפלו עליהם. דרך כל האריות לשכב על טרפם, אבל עם זה לא ישכב עד יאכל טרף.

דבר אחר הן עם פלביא יקום - להקריב קרבנות ועולות לפני מלכם על גבי המזבח. ולמדנו, בשעה שהקרוב היה נשרף על

הא ודאי אשפחנא לקבלי דהני יעקב וישראל. און, לקבליה דייעקב, דאיהו קטיר בנחש. עמל, לקבליה דישראל, דאיהו קטיר בקסם. פיין דחמא דלא יכיל, אמר, ודאי לא הביט און בייעקב וגו'. מאי טעמא. בגין דיי אלהיו עמו וגו'.

ואי תימא, בהני לא יכילנא. בקסם ונחש יכילנא. פתיב פי לא נחש בייעקב וגו'. ולא עוד, אלא דכל חילין דלעילא, וכל משריין פלהו, לא ידעי ולא מסתכלי בנמוסא דמלפא עלאה, עד דשאלי להני תרי יעקב וישראל. ומאי אמרי. מה פעל אל. אמר רבי אלעזר, כל הני מלין, כה אמר, והוא ארים קלא לקבליה, ולא ידע מאי הוא, ולא אשתמע בר קליה.

הן עם פלביא יקום וגו', מאן עמא תקיפא כישראל. בשעתא דאתנהיר צפרא, קם ומתגבר פאריא, לפולחנא דמאריהון, בכמה שירין, בכמה תשבחות. משתדלי באורייתא כל יומא, ובלילה לא ישכב וגו'. פד בעי בר נש למשכב על ערסיה, מקדש שמא עלאה, אמליך ליה לעילא ותתא. פמה גרדיני נמוסין מתקשרין קמיייהו, בשעתא דפתחין פומהון על ערסייהו, בשמע ישראל. ובעאן רחמי קמי מלפא קדישא, בכמה קראי דרחמי.

רבי אבא אמר, הן עם פלביא יקום. זמינין האי עמא, למיקם על כל עמין עובדי כוכבים ומזלות, פאריה גיבר ותקיף, ויתרמי עלייהו. ארחייהו דכל אריוותא למשכב על טרפייהו, אבל עמא דא לא ישכב, עד יאכל טרף.

דבר אחר הן עם פלביא יקום, לקרבא קרבנין ועלוון קמי מלפיהון, על גבי מדבחא.

גבי המזבח, היו רואים דמות אריה אחד רבוץ על אותו קרפן ואוכל אותו.

ואמר רבי אבא, אוריאל מלאך עליון היה, וראו אותו בדמות אריה תקיף רבוץ על המזבח ואוכל את הקרבנות. וכשישראל לא היו זכאים כל כך, היו רואים דמות כלב אחד חצוף רבוץ עליו, אז היו ישראל יודעים שצריכים תשובה, ואז שבים. לא ישכב וגו' - אלו קרבנות הלילה, כמו עולות. ודם חללים ישתה, שהקדוש ברוך הוא עורך קרב שלהם על שונאיהם.

רבי אלעזר אמר, לא ישכב, מהו לא ישכב? אלא בכל לילה ולילה כשבן אדם הולך במצוות רבוננו, לא שוכב על משתו עד שהורג אלה ומאה ועשרים וחמש מאותם מינים רעים ששורים עמו. רבי אבא אמר, אלה הם מצד שמאל, שכתוב (תהלים צא) יפל מצדך אלה, כמו שכתוב (שם קמט) יעלזו חסידים בכבוד וגו', רוממות אל בגרונם וגו', לעשות נקמה וגו'. זהו שכתוב לא ישכב וגו', וזהו לעשות בהם משפט וגו'.

אמר רבי חזקיה, כנגד שלש הפעמים שהפה את אתונו והטעינה בכשפיו, התברכו ישראל שלש פעמים. רבי חייא אמר, כנגדו התברכו ישראל שלש פעמים, שעולים ישראל להראות לפני המלך הקדוש.

וירא בלעם פי טוב בעיני ה' וגו', ולא הלך בפעם בפעם לקראת נחשים וגו'. מה זה לקראת נחשים? אמר רבי יוסי, שהפעמים הראשונות הללו היה הולך בכל כשפיו ורצה לקלל את

ותאנא, בשעתא דקורבנא אתוקד על גבי מדבחא, הוו חמן דיוקנא דחד אריה רביע על ההוא קרבנא, ואכיל ליה.

ואמר רבי אבא, אוריאל מלאכא עלאה הוה, וחסמאן ליה בדיוקנא דאריא תקיפא, רביע על מדבחא, ואכיל לון לקרבנין. וכד ישראל לא הוו זכאין כל כך, הוו חמאן דיוקנא דחד כלבא חציפא רביע עליה, כדין הוו ידעי ישראל דבעיין תשובה, וכדין תייבן. לא ישכב וגו', אליו קרבנין דליליא כגון עליון. ודם חללים ישתה, דקודשא בריה הוא אגח קרבא דלהון על שונאיהון.

רבי אלעזר אמר, לא ישכב, מהו לא ישכב. אלא בכל ליליא וליליא, כד בר נש איהו אזיל בפקודי דמאריה, לא (דף רי"א ע"ב) שכיב על ערסיה, עד דקטיל אלה ומאה ועשרים וחמש, מאינון זיינין בישין, דשריין עמיה. רבי אבא אמר, אלה אינון דסטר שמאלא, דכתיב, (תהלים צא) יפול מצדך אלה. כמה דכתיב, (תהלים קמט) יעלזו חסידים בכבוד וגו', רוממות אל בגרונם וגו', לעשות נקמה וגו', הדיא הוא דכתיב לא ישכב וגו' ודיא הוא לעשות בהם משפט וגו'.

אמר רבי חזקיה, לקבלי תלת זמנין דהוא מחא לאתניה, ואטעין לה בחרשוי, אתברכון ישראל תלת זמנין. רבי חייא אמר, לקבליה אתברכון ישראל תלת זמנין, דסלקין ישראל לאתחזאה קמי מלפא קדישא.

וירא בלעם פי טוב בעיני יי וגו', (במדבר כג) ולא הלך בפעם בפעם לקראת נחשים וגו'.

מאי לקראת נחשים. אמר רבי יוסי, דהני תרין זמנין קדמאי, הוה אזיל בכל חרשוי, ובקא למילט לישראל. פיון דחמא רעותיה דקודשא בריה הוא, דאמר שוב

ישראל. כיון שראה רצון הקדוש ברוך הוא שאמר שוב אל בלק, שהרי דבוריך לא רוצים בני - דבור אחר מזמן מהכה הזאת, כמו שכתוב וכה תדבר. כה תדבר - ולא אתה. כה תדבר - ששולטת על כל השליטים, מכשפים וקוסמים ומינים רעים שלא יכולים להרע לבני. ואז רצה להסתפל בהם בעין רעה.

בא וראה, רשע זה פשהסתפל בישראל, היה מסתפל בשתי דרגות אלו - יעקב וישראל - להרע להם, או בזה או בזה בכשפיו. בגלל כך כל ברכות וברכות, יעקב וישראל התברכו. וירא בלעם כי טוב וגו'. במה ראה? ראה שבשעה שפני המלך מאירות, מינים רעים לא עומדים בקיומם, וכל הכשפים וכל הקוסמים לא עולים בכשפיהם.

בא וראה, בשתי הפעמים האלה כתוב ויקר; ויקר אלהים. ויקר ה' אל בלעם וגו'. וכתוב וכה תדבר. ועכשו, כיון שראה שהרי לא נמצא רגז וכשפיו לא עלו, אז - ולא הלך בפעם בפעם וגו'. כיון שהפריד והעלה עצמו מכשפיו, התחיל (ברוח אחרת) בהתעוררות אחרת - לשבח את ישראל. אמר רבי יהודה, איזו התעוררות פאן? אמר לו, (רוח אלהים ולא רוח ה' / אלא) התעוררות של רוח אחת מצד שמאל, אותו שהתקשרו תחתיו אותם מינים וכשופים שלו.

אמר רבי אלעזר, כך למדנו, שאפלו בזמן הזה לא שרתה בו רוח הקדש. אמר לו רבי יוסי, אם כך, הרי כתוב ותהי עליו רוח אלהים, ובכל אותן פעמים אחרות לא כתוב בהן כך. אמר לו, כך זה. בא וראה, כתוב (משלי) טוב עין הוא יברך, ויהרי פרשוה, אל תקרי יברך אלא יברך. ובבלעם היה רע עין, שלא נמצא

אל בלק, דהא מלוךך לא בעיין בני. מלולא אוחרא זמין מהאי כה, כמה דכתיב וכה תדבר. כה תדבר, ולא אנת. כה תדבר, דשלטא על כל שליטין חרשין וקסמין וזניין בישין, דלא יכלין לאבאשא לבני. כדין בעא לאסתפל באהו, בעינא בישא.

תא חזי, האי רשע פד אסתפל בהו בישראל, הוה מסתפל באלין תרין דרגין יעקב וישראל, לאבאשא לון, או בהאי או בהאי בחרשוי, בגין כך פל ברפן וברפן יעקב וישראל אתבריכו. וירא בלעם פי טוב וגו'. במה חמא חמא די בשעתא דאנפי מלפא נהירין, זניין בישין לא קיימי בקיומיהו, וכל חרשין וכל קסמין לא סלקאן בחרשייהו.

תא חזי, בהני תרי זמני כתיב ויקר. ויקר אלהים. ויקר יי אל בלעם וגו'. וכתוב וכה תדבר. והשתא כיון דחמא דהא לא אשתכח רוגזא, וחרשוי לא סלקין, כדין ולא הלך בפעם בפעם וגו'. כיון דאפריש ואסתלק גרמיה מחרשוי, שארי (ברוח אחרת) באתערוותא אחרא לשבחא לישראל. אמר רבי יהודה, מאי אתערוותא הכא. אמר ליה, (רוח אלהים ולא רוח ה' / אלא) אתערוותא דרוחא חדא מסטרא דשמאלא, ההוא דאתקשרו תחותי אינון זניין וחרשין דיליה.

אמר רבי אלעזר, הכי אוליפנא, דאפילו האי זמנא לא שריא ביה רוחא דקודשא. אמר ליה רבי יוסי, אי הכי, הא כתיב ותהי עליו רוח אלהים, ובכל אינון זמנין אחרנין לא כתיב בהו הכי. אמר ליה הכי הוא. תא חזי, פתיב (משלי כב) טוב עין הוא יברך, והא אוקמוה אל תקרי יברך. אלא יברך. ובבלעם

טוב עין הוא יברך, ויהרי פרשוה, אל תקרי יברך אלא יברך.

רע עין בעולם כמותו, שבכל מקום שהיה מסתפל בעיניו, היה מתקלל.

וע"ז זה אמרו, מי שמעביר בנו בשוק ופוחד מעין רעה, ישים סודר על ראשו כדי שיעין רעה לא תוכל לשלט בו. גם כאן, כיון שראה בלעם שלא יכול בכשפיו ובקסמיו להזיק לישראל, רצה להסתפל בהם בעין רעה, בגלל שבכל מקום שהיה מסתפל בעיניו הרעות, היה מתקלל.

בא וראה מה רצונו כנגד ישראל. כתוב וישת אל המדבר פניו, כתרגמומו: (ושם פניו כנגד העגל) לעגל שעשו ישראל במדבר, כדי שיהיה לו צד סיוע להרע להם.

בעת ראה מה כתוב, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל. רצה להסתפל בהם בעין רעה. בשעה זו אלמלא הקדים הקדוש ברוך הוא רפואה, היה מאבד אותם בהסתכלות עיניו. ואיזו רפואה נתן הקדוש ברוך הוא לישראל באותה שעה? זהו שכתוב ותהי עליו רוח אלהים. ותהי עליו, על ישראל הוא אומר. כמי שפורש סודר על ראש התינוק כדי שלא תשלט בו עינו.

אז התחיל ואמר, מה טבו אהליך יעקב. בא וראה, כל מי שרוצה להסתפל בעין רעה, לא יכול, אלא כשמשבח ומכבד את אותו הדבר שרוצה לקלל בעין רעה. ומה דרפו? אמר, ראו כמה טוב זה, כמה נאה זה! כדי שתשלט בו עין רעה. גם כאן אמר, מה טבו אהליך יעקב, כמה יפים הם, כמה נאים הם, כמה נטיעות יפות שנטעו מהם, דומים לאותן נטיעות שנטע הקדוש ברוך הוא בגן עדן נאות. מי יתן ואלו (שאלו)

היה רע עין, דלא אשתכח רע עין בעלמא כוותיה, דבכל אתר דהיה מסתפל בעיניו, היה מתלטייא.

וע"ז דא אמרו, האי מאן דאעבר בריה בשוקא, ומסתפי מעינא בישא, יחפי סודרא על רישיה, בגין דלא יכיל עינא בישא לשלטאה עליה. אוף הכא, כיון דחמא בלעם, דלא יכיל בחרשוי וקסמוי לאבאשא לישראל, בעא לאסתפל בהו בעינא בישא, בגין דבכל אתר דהיה מסתפל בעיניו בישין, היה מתלטייא.

תא חזי מה רעותיה דיליה לקבלהון דישראל, כתיב וישת אל המדבר פניו, כתרגמומו,

(ושו"י ס"א לקבל עגלא) לעגלא די עברו ישראל במדברא אפיהו, בגין דיהא ליה סטר סיועא, לאבאשא להו.

השתא חמי מה כתיב, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל. בעא לאסתפל בהו בעינא בישא. ביה שעתא, אלמלא דאקדים לון קדשא בריך הוא אסוותא, היה מאבד לון באסתכלותא דעיניו. ומאי אסוותא יהב קדשא בריך הוא לישראל בההיא שעתא. דא הוא דכתיב ותהי עליו רוח אלהים. ותהי עליו, על ישראל קאמר. כמאן דפריש סודרא על רישיה דינוקא, בגין דלא ישלוט בהו עיניו.

כדון שארי ואמר, מה טבו אהליך יעקב. תא חזי, כל מאן דבעי לאסתפל בעינא בישא, לא יכיל, אלא כד משבח ואוקיר לה הוא מלה, דבעי לאלטייא בעינא בישא. ומה ארחיה. אמר, חמו כמה טבא דא. כמה יאה דא. בגין דישלוט ביה עינא בישא. אוף הכא אמר, מה טבו אהליך יעקב, כמה אינון יאן, כמה (דף רי"ב ע"א) אינון שפירן, כמה נטיעין שפירן דאתנטען מנייהו, דמיינ לאינון נטיעין דנטע קדשא בריך הוא בגנתא דעדן יאין. מאן יתן,

וְאֵלֶיךָ (נ"א דאל"ו) נְטִיעַן אֲשֶׁתְּכֶחָו מְאִינוֹן מִסְכְּנֵי דְבָהּוּ.

הַנְטִיעוֹת נִמְצְאוּ מֵאוֹתָם עֲנִיִּים שְׂבָהֵם.

יִזְרַ מִים מִדְּלִיּוֹ וְגו' . לְאָדָם שְׁהִיו לֹו יָדִים יְפוֹת נְאוֹת לְמֵרְאָה. עֵבֶר אָדָם אֶחָד בְּעַל עֵינַי הָרַע, הִסְתַּכַּל בְּאוֹתָן יָדִים, וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח. אָמַר: כִּמְהָ יְפוֹת הֵן, כִּמְהָ נְאוֹת הֵן, רְאוּ אֶצְבְּעוֹת שְׁנֹגְזָרוּ מִיַּפֵּי עֲלִיוֹן! אַחַר כֵּן אָמַר: מִי יִתֵּן יָדִים אֵלֹו שְׁשׁוּרוֹת בֵּין אֲבָנִים יְקָרוֹת וּבִלְבוּשֵׁי כְבוֹד שֶׁל אֲרָגְמָן (בְּבִיתָנוּ וְכו' בַּתְּכָה שְׁלוֹ) בְּבִיתוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, וְיִהְיוּ גְנוּזוֹת בַּתְּכָה שְׁלוֹ.

כֵּן בְּלַעַם, הִתְחִיל לְשַׁבַּח: מַה טָבוּ אֵהְלִיךְ, רְאוּ כִּמְהָ יַפִּים, כִּמְהָ נְאִים וְכו'. אַחַר כֵּן אָמַר, יִזְרַ מִים מִדְּלִיּוֹ, לֹא תִמְצָא נְטִיעָה יְפֵה זֹו, נְטִיעַת הַתּוֹרָה, מִחוּץ לְאוֹתָם עֲנִיִּים (דְּלִיּוֹ בְּלוֹמַר מִסְכְּנִים) (מִשְׁכְּנוֹת). וְזָרְעוּ בְּמִים רַבִּים, שְׁלֹא יִגְדֵל וְלֹא יִרְבֶּה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

אָמַר לוֹ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא: רִשְׁעִי! לֹא יוּכְלוּ עֵינֶיךָ לְהִזְיֵק, הָרִי פְרִישַׁת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵיהֶם. וְאִז אָמַר: אֵל מוֹצִיאֵו מִמְצָרִים וְגו', הָרִי לֹא יִכּוּלִים כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לְהִזְיֵק לָהֶם, שְׁהָרִי פֶת תַּקִּיף עֲלֵיוֹן אַחוּז בָּהֶם, וּמִיָּהוּ? אֵל מוֹצִיאֵו מִמְצָרִים. וְלֹא עוֹד, אֵלָא כְּתוּבָת רְאִים לוֹ, שְׁלֹא יִכּוּל בֶּן אָדָם לְהוֹשִׁיט יָדוֹ עֲלֵיו מִתּוֹךְ גְּבָהּוּ. וּמִשְׁנִמְצָא בְּזִקְיֹוֹת עֲלִיוֹנָה כֵּן, יֵאָכֵל גּוֹיִם צָרִיו וְגו', וְאִין מִי שְׂיִכּוּל לְהִזְיֵק לָהֶם.

וְאִפְּלִי בְּזִמְנָן שְׁלֹא זְקוּף, לֹא יִכּוּלִים. זֶהוּ שְׂכָתוֹב פְּרַע שְׂכָב. לֹא פוֹחַד, בְּגִלְל שְׁנִמְצָא גְבוּר כְּאָרִי וּכְלָבִיא, אִפְלוּ כְּשֵׁהֶם בֵּין הָעַמִּים, וְכָרַע וְשָׂכָב בִּינֵיהֶם, כְּאָרִי הוּא יִמְצָא בְּנִימוּסֵי הַתּוֹרָה, בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה. (וְאִף עַל פִּי כּוּ) יֵשׁ לָהֶם

יִזְרַ מִים מִדְּלִיּוֹ וְגו'. (בַּמְדַּבֵּר כּוּ) לְבַר נֶשׁ דֵּהוּוּ לִיָּה יָדָן שְׁפִירָן, יָאָן לְמַחְזִי. אַעֲבַר חַד בַּר נֶשׁ דְּעִינָא בִישָׂא, אִסְתַּכַּל בְּאִינוֹן יָדִין, נָקִיט בְּהוּ, שְׂאָרֵי לְשַׁבְּחָא, אָמַר, כִּמְהָ אִינוֹן שְׁפִירָן, כִּמְהָ אִינוֹן יָאָן, חָמוּ אֶצְבְּעָאן מִגְזָרָה דְשְׁפִירוּ עֲלָאָה. לְבַתֵּר אָמַר, מָאן יִתֵּן יָדִין אֵלֶיךָ דְשְׁרִיין בֵּין אֲבָנִין יְקִירִין, וּבִלְבוּשֵׁי יָקָר דְאַרְגָּוֹנָא (ס"א בְּבִיתָאֵי וְכו') בְּתִיבּוֹתָא דִּילִיָּה) בְּבִיתִיָּה לְאֲשֶׁתְּמִשָּׂא בְּהוּ, וְיִהוֹן גְּנִיזִין בְּתִיבּוֹתָא דִּילִיָּה.

כֵּן בְּלַעַם, שְׂרִי לְשַׁבְּחָא, מַה טָבוּ אֵהְלִיךְ, חָמוּ כִּמְהָ שְׁפִירָן, כִּמְהָ יָאָן וְכו', לְבַתֵּר אָמַר יִזְרַ מִים מִדְּלִיּוֹ, לֹא יִשְׁתַּכַּח נְטִיעָא שְׁפִירָא דָא, נְטִיעָא דְאוֹרֵייתָא, לְבַר מְאִינוֹן מִסְכְּנֵי (דְּלִיּוֹ בְּלוֹמַר מִסְכְּנֵי) (נ"א מִשְׁכְּנֵי), וְזָרְעוּ בְּמִים רַבִּים, דְּלֹא יִסְגִי וְלֹא יִרְבִּי רוּחָא דְקוּדְשָׁא.

אָמַר לִיָּה קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, רִשְׁעִי, לֹא יִכְלִין עֵינֶיךָ לְאַבְּאָשָׂא, הָא פְרִיסוּ דְקוּדְשָׁא עֲלֵייהוּ, כְּדִין אָמַר, אֵל מוֹצִיאֵו מִמְצָרִים וְגו', הָא לֹא יִכְלִין כָּל בְּנֵי עֲלָמָא לְאַבְּאָשָׂא לוֹן, דִּהָא חִילָא תַקִּיפָא עֲלָאָה אֶחִיד בְּהוּ, וּמֵאֵי אִיהוּ. אֵל מוֹצִיאֵו מִמְצָרִים. וְלֹא עוֹד, אֵלָא כְּתוּבָת רְאִים לוֹ, דְּלֹא יִכּוּל בַּר נֶשׁ לְאוֹשִׁיט יָדִיהָ עֲלֵיהָ, מִגּוּ רוּמִיָּה. וּמִדְּאֲשֶׁתְּכַח בְּזִקְיֹוֹ עֲלָאָה הָכֵי, יֵאָכֵל גּוֹיִם צָרִיו וְגו'. וְלִית מָאן דְיִכּוּל לְאַבְּאָשָׂא לוֹן.

וְאִפְּלִי בְּזִמְנָא דְלֹא זְקוּף, לֹא יִכְלִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב פְּרַע שְׂכָב. לֹא דְחִיל, בְּגִין דְאֲשֶׁתְּכַח גִּיבַר פְּאָרִי וּכְלָבִיא, אִפְּלוּ כַד אִינוֹן בִּינֵי עַמְמָיא, וְכָרַע וְשָׂכָב בִּינֵיהֶם, פְּאָרִי הוּא יִשְׁתַּכַּח בְּנִימוּסֵי אוֹרֵייתָא, בְּאוֹרְחֵי אוֹרֵייתָא.

(וְאִף עַל פִּי כּוּ) שׁוֹלְטָנוּתָא אֵית לָהּוּ בְּמֵאֲרִיהוֹן, דְּאִפְּלוּ כָּל מְלָכֵיא דְעֲלָמָא,

שלטון ברבונם שאפלו כל מלכי העולם לא יעקרו אותו, פאריה זה כששוכב על טרפו לא יכולים להקימו ממנו. זהו שכתוב פרע שכב פארי וגו'.

אמר רבי אלעזר, לא נמצא בעולם חכם להזיק כמו בלעם הרשע, שהרי בתחלה היה נמצא במצרים, ועל דו קשרו המצרים קשר על ישראל שלא יצאו מעבודתם לעולמים. וזהו שאמר, מה איכל להזיק להם? שהרי אני עשיתי שלא יצאו מעבודות המצרים לעולמים, אבל אל מוציא ממצרים, ונגדם (ונגדו) לא יכולים חכמים ומכשפים של העולם.

ועתה הנני הולך לעמי וגו'. רבי יהודה פתח, (דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדניו וגו' עמך ישב בקרבך. פמה חביבים דברי התורה. פמה חביבה התורה לפני הקדוש ברוך הוא. פמה חביבה התורה שהוריש אותה הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל. בא וראה, בשעה שיצאו ממצרים, שמע בלעם שהרי כשפיו וקסמיו וכל אותם קשרים לא עלו בישראל, התחיל לגרד עצמו ולמרט ראשו. הלך לאותם הרי החשף, והגיע לפני אותם שלשלאות ברזל.

וכך הוא דרך מי שמגיע אליהם. פיו שנוכנס האדם בראש ההרים, וואה אותו עזא"ל, אותו שנקרא גלוי עינים, מיד אומר לעז"א. אז נותנים קול, ומתכנסים אליהם נחשים גדולים שבוערים וסוככים אותם. שולחים חיה קטנה מול האדם, ולמדנו, כמין חתול היא, וראשה פראש הנחש, ושני זנבות לה, וידיה ורגליה קטנות. בן אדם שואה אותה, מכסה פניו, והוא מביא קטרת

לא יעקרונו להו. פאריא דא פד שכב על טרפיה, לא יכלין לאקמא ליה מניה, הדא הוא דכתיב פרע שכב פארי וגו'.

אמר רבי אלעזר, לא אשתכח בעלמא חפים לאבאשא, כבלעם רשיעא, דהא בקדמיתא הוה אשתכח במצרים, ועל ידוי, קשירו מצראי עליהו דישראל קשורא, דלא יפקון מעבודתהון לעלמין. ודא הוא דאמר, מה איכול לאבאשא להו, דהא אנא עבידנא דלא יפקון מעבידתא דמצראי לעלמין, אבל אל מוציא, ממצרים ולקבליהון (נ"א ולקבליה) לא יכלין חפמין וחרשין דעלמא.

ועתה הנני הולך לעמי וגו'. (במדבר כד) רבי יהודה פתח, (דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדניו וגו' עמך ישב בקרבך. פמה חביבין מלי דאורייתא. פמה חביבה אורייתא קמי קדשא בריך הוא. פמה חביבה אורייתא, דאורית לה קדשא בריך הוא לפנסת ישראל. תא חזי, בשעתא די נפקו ממצרים. שמע בלעם דהא חרשוי וקסמוי, וכל אינון קשרין, לא סליקו בהו בישראל, שארי לגררא גרמיה, ולמירט רישיה. אזל לאינון טורי חשוכא, ומטא לגבי אינון שלשלאי דפרזלא.

וכך הוא ארחא דמאן דמטי גביהו, פיון דעאל בר נש פרישי טוריא, חמי ליה עזא"ל, ההוא דאקרי גלוי עינים. מיד אמר לעז"א, פדין יהבין קלא, ומתפנשין גביהו חוין רבירבי דמתוקדן, וסחרין לון. משדרי אונמתא זעירתא לקבליה דבר נש, ותנא, פמין שונרא, היא, ורישה פרישא דחוויא, ותירין זנבין בה, וידהא ורגלהא זעירין. בר נש דחמי לה, חפי אנפוי, והוא מייתי חד קטורתא, מאוקידו דתרנגולא

חנורא, שדי באנפאה והיא אתת עמיה. עד דמטי לגבי רישא דשלשלאי, וההיא רישא דשלשלאי, נעיץ בארעא, ומטי עד תהומא. ותמן בתהומא. חד סמך, והוא נעיץ בתהומא תתאה, ובההוא סמך אתקשר רישא דשלשלאי. כד מטי בר נש לרישא דשלשלאה, בטש בה ג' זמנין, ואינון קראן ליה, כדין פרע וסגיד על ברפוי, ואזיל ואטים עינוי, עד דמטי גבייהו. כדין יתיב קמיהו, וכל אינון חויין סחרין ליה מהאי סטרא ומהאי סטרא. פתח עינוי, וחמי לון, אזדעזע, ונפל על אנפוי, וסגיד לקבלייהו.

כרתר אולפין ליה חרשין וקסמין, ויתיב גבייהו (דף ר"ב ע"ב) נ' יומין. כד מטא זמנא למיהו לארחיה, ההיא אונימתא, וכל אינון חויין, אזלין קמיה, עד דנפיק מן טוריאי, בין ההוא חשוכא תקיפא. וברעם כד מטא גבייהו, אודע לון מלה, ואסגר גרמיה בטוריאי עמהון. ובצא לקטרגא לון, לאתבא לון למצרים. וקודשא ברין הוא בלבל וקלקל כל חכמתא דעלמא, וכל חרשין דעלמא, דלא יכילו לקרבא בהדייהו.

תא חזי, השתא כיון דחמא בלעם דלא יכיל לאבאשא לישראל, אהדר גרמיה, ואמליך ליה לבלק, מה דלא בעא מגיה, בגין לאבאשא לון. ועיטא דיליה הנה באינון נוקבי דמדן דאינון שפירן, ואלמלא דאמר ליה משה, לא הוינא ידע, דכתוב, (במדבר לא) הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם.

בין דחמא קדשא ברין הוא עיטא דיליה, אמר, הא ודאי גרמך בעיטך יפול. מה עבד, ההוא חילא דשלט על כל חרשין, אחמי

ליה סופא דכלא. וכי אית

ששולט על כל הפשפים, הראה לו סוף הכל, וכי יש להם רשות לזמן רחוק. אמר רבי יצחק, עין ראה, ודברים נאמרו מאותו שעומד עליו, והרי פשוטה. וישא משלו ויאמר. מי שיש לו לומר. מה הטעם? בשביל שלא יתקיימו דברי געל ברצון עליו, (ובשביל שיתקיימו דברים שלמעלה) בדעת עליונה בתורה.

אראנו ולא עתה, שהרי דברים אלו - מהם התקיימו באותו זמן, ומהם לאחר זמן, ומהם בזמן מלך המשיח. שנינו, עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות את ירושלים ולהראות כוכב אחד קבוע נוצץ בשבעים רצים, ובשבעים רוחות מאירות ממנו באמצע הרקיע, ויבלעו בו שבעים כוכבים אחרים, ויהא מאיר ולוהט שבעים יום.

וביום הששי יראה בכ"ה לחדש הששי, ויתפנס ביום השביעי לסוף שבעים יום. יום ראשון יראה בעיר (אחת) של רומא, ואתו יום יפלו שלש חומות עליונות מאותה עיר של רומי, והיכל גדול יפל, ושליט אותה העיר ימות. אז יתפשט אותו כוכב להראות בעולם, ובאותו זמן יתעוררו קרבות חזקים בעולם לכל ארבעה צדדים, ונאמנה לא תמצא ביניהם.

ובאמצע העולם, פשיאיר אותו כוכב באמצע הרקיע, יקום מלך אחד גדול ושולט בעולם, ויתנאה רוחו על כל שאר המלכים, ויעורר קרבות בשני צדדים ויתגבר עליהם.

וביום שיבא (שיתפסה) הכוכב, תזדעזע הארץ הקדושה ארבעים וחמשה מילים סביב המקום שבו היה בית המקדש, ותתגלה מערה אחת מתחת הקרקע. ומאותה

להו רשותא לזמן רחיק. אמר רבי יצחק, עינא חמא, ומלין אתמריו מההוא דקאים עליה, והא אוקמוה. וישא משלו ויאמר. מאן דאית ליה למימר. מאי טעמא. בגין דלא יתקיימו מלין דגעלא, ברעותא עלאה, (ס"א ובגין דיתקיימו מלין דלעילא) בדעתא עלאה באורייתא.

אראנו ולא עתה, (במדבר כד) דהא מלין אלין מנייהו אתקיימו בההוא זמנא, ומנייהו לבתר, ומנייהו בזמנא דמלכא משיחא. תנן, זמין קדשא ברוך הוא למבני ירושלים, ולאחזאה חד ככבא קביעא, מנצצא בע' רהטין, ובע' זיקין נהרין מגייה באמצעות רקיע, וישתאלון ביה ע' ככבין אחרנין, ויהא נהיר ולהיט ע' יומין.

וביומא שתיתאה, יתחזי בכ"ה יומין לירחא שתיתאה, ויתפניש ביומא שביעאה, לסוף ע' יומין, יומא קדמאה יתחזי בקרפא (תרא) דרומא. וההוא יומא ינפלו ג' שורין עלאין מההיא קרפא דרומי, והיכלא רברבא ינפול, ושליטא דההיא קרפא ימות. כדין יתפשט ההוא ככבא לאתחזאה בעלמא. ובההוא זמנא יתערוז קרבין תקיפין בעלמא, לכל ארבע סטרין, ומהימנותא לא ישתפח ביניהו.

ובאמצעות עלמא, פד יתנהיר ההוא ככבא באמצעות רקיעא. יקום מלכא חד רב ושליט בעלמא, ויתנאה רוחיה על כל מלכין, ויתער קרבין בתרין סטרין, ויתגבר עלייהו.

וביומא דיתברי (ס"א דיתפסי) ככבא, יזדעזע ארעא קדישא מ"ה מילין, סחרניה אתר דהוה בי מקדשא. ומערפא חדא מן תחות ארעא יתגלי. ומההיא מערפא יפוק אשא

תקיפא לאוקדא עלמא. ומההיא מערתא יסגי
 חד עופא (ס"א ענפא), רברבא עלאה, דישלוט
 בכל עלמא, וליה אתיהיב מלכותא. וקדישי
 עליונין יתפנשוון גביה. וכדין יתגלי מלכא
 משיחא בכל עלמא, וליה אתיהיב מלכותא.
 ובני עלמא בשעתא דיתגלי, יהון משתפחין
 בעקתא פתר עקתא. ושנאיהון דישראל
 יתגברון, פדין יתער רוחא דמשיחא עלייהו,
 וישיצי לאדום חייבא, וכל ארעא דשעיר
 יוקיד בנורא. פדין פתיב, וישראל עשה חיל.
 הדא הוא דכתיב, והיה אדום ירשה והיה
 ירשה שעיר איביו. אויביו דישראל. וכדין
 וישראל עשה חיל. ובההוא זמן, יקים קדשא
 בריה הוא למתיא דעמיה, ויתנשי מנהון
 מיטה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) ימין יי עשה
 חיל. לא אמות פי אחיה. וכתיב (עובדיה א) ועלו
 מושעים וגו'. וכדין (זכריה יד) והיה יי למלך.
 אמר רבי אבא, מאי דכתיב, (ישעיה נה) פי בשמחה
 תצאו וגו'. אלא כד יפקון ישראל מן
 גלותא, שכינתא נפקא עמהון, ועמה יפקון.
 הדא הוא דכתיב, (ישעיה נא) פי בשמחה תצאו.
 ששון דא קדשא בריה הוא. רבי יצחק אמר
 דא צדיק. הדא הוא דכתיב, (ישעיה נה) ששון
 ושמחה ימצא בה.

אמר רבי שמעון, צדיק ששון אקרי. ומן
 יומא דכנסת ישראל נפלת בגלותא.
 אתמנעו ברפן מלנחתא לעלמא מהאי צדיק.
 בההוא זמןא מה כתיב, (ישעיה יב) ושאתם מים
 בששון, דא צדיק. ממעני הישועה, אלין
 אבא ואמא. דבר אחר, אלין נצ"ח והו"ד.
 וכלא ממבועי נביעין עמיקן. פדין (ישעיה יב)
 ואמרת פיום ההוא אודך יי וגו', (ישעיה יב)
 צהלי ורני ישבת ציון וגו'. ברוך יי לעולם
 אמן ואמן. ימלוך יי לעולם אמן ואמן.

מערה תצא אש חזקה לשרף את
 העולם. ומאותה מערה יגדל עוף
 (עוף) אחד גדול עליון שישלט בכל
 העולם, ולו תנתן המלכות.
 וקדושים עליונים יתפנסו אליו,
 ואז יתגלה מלך המשיח בכל
 העולם, ולו תנתן המלכות.
 ובני העולם, בשעה שיתגלה,
 יהיו נמצאים בצרה אחר צרה,
 ושונאיהם של ישראל יתגברו, אז
 יתעורר רוח המשיח עליהם
 ויכרית לאדום הרשעה, וכל ארץ
 שעיר ישראל עשה חיל. אז פתוב,
 וישראל עשה חיל. זהו שכתוב,
 והיה אדום ירשה והיה ירשה
 שעיר איביו. אויביו של ישראל.
 ואז - וישראל עשה חיל. ובזמן
 ההוא יקים הקדוש ברוך הוא
 למתים של עמו וישתפח מהם
 המות. זה שכתוב (תהלים קיח) ימין
 ה' עשה חיל. לא אמות פי אחיה.
 וכתוב (עובדיה א) ועלו מושעים
 וגו'. ואז (זכריה יד) והיה ה' למלך.
 אמר רבי אבא, מהו שכתוב (ישעיה
 נה) פי בשמחה תצאו וגו'? אלא
 כאשר יצאו ישראל מן הגלות,
 שכינה יוצאת עמהם ועמה יצאו.
 זהו שכתוב פי בשמחה תצאו.
 ששון - זה הקדוש ברוך הוא.
 רבי יצחק אמר - זה צדיק. זהו
 שכתוב (שם נא) ששון ושמחה
 ימצא בה.

אמר רבי שמעון, צדיק נקרא
 ששון, ומיום שפנסת ישראל נפלה
 בגלות, נמנעו ברכות מלדרת
 לעולם מזה הצדיק. בזמן ההוא
 מה כתוב? (ישעיה יב) ושאתם מים
 בששון. זה צדיק. ממעני הישועה
 - אלו אבא ואמא. דבר אחר, אלו
 נצ"ח והו"ד, והכל ממקורות
 עמקים הנוכעים. ואז, (שם) ואמרת
 פיום ההוא אודך ה' וגו', צהלי ורני
 יושבת ציון וגו'. ברוך ה' לעולם
 אמן ואמן. ימלוך ה' לעולם אמן
 ואמן.

פְּרֹשֶׁת פְּנַחֵס

פְּרֹשֶׁת פְּנַחֵס

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. פִּינַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אֲמִיךָ. שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אֲמִיךָ - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה מוֹסֵר אָבִיךָ? מוֹסֵר זו הַתּוֹרָה, שְׁלִישׁ בַּה פְּמָה תּוֹכַחְתוּ, פְּמָה עֲנֻשִׁים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם א) מוֹסֵר ה' בְּנֵי אֵל תִּמְאָס וְאַל תִּקַּץ בְּתוֹכְחָתוֹ.

וּכְמוֹשׁ שֶׁכָּל מִי שֶׁשִּׁמְשָׁתְדֵל בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה זוֹכֵה שִׁיפְתָּחוּ לוֹ כְּמָה שְׁעָרִים לְעוֹלָם הַהוּא, כְּמָה אוֹרוֹת - בְּשַׁעַר שִׁיִּצֵּא מִהָעוֹלָם הַזֶּה הֵיא מְקַדֵּמָה לְפָנָיו, וְהוֹלֶכֶת לְכָל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים, מְכַרְיָזָה וְאוֹמְרָת: (ישעיה כו) פְּתָחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֵא גוֹי צָדִיק! הַתְקִינּוּ כְּסָאוֹת לְפָלוֹנֵי עֶבֶד הַמֶּלֶךְ! שְׁאִין שְׁמַחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא אֵלָּא בְּמִי שֶׁשִּׁמְשָׁתְדֵל בַּתּוֹרָה, כָּל שֶׁכֵּן אֵדָם שֶׁשִּׁמְתַּעוֹרֵר בְּלִילָה לְהַשְׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁכֵּן עֵדֶן מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֵנִי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, פְּסוּקָה זֶה יֵשׁ בּוֹ סוּד חֲכָמָה. הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּגָלוּת עִם יִשְׂרָאֵל וְהוֹלֶכֶת עִמָּם בְּצָרָתָם. חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָהּ - מַחְנֹת עֲלִיוֹנִים כָּלֵם מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָהּ, לְקוֹל תִּשְׁבַּחְתָּהּ בְּגָלוּתָהּ.

הַשְּׁמִיעֵנִי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ב) הַרְאֵנִי אֶת מְרֹאֲיֶיךָ הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלָהּ. הַשְּׁמִיעֵנִי קוֹל אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁשִּׁמְשָׁתְדֵלִים בַּתּוֹרָה,

וַיְדַבֵּר יי אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, פִּנַחֵס בֶּן אֶלְעָזָר וְגו', (במדבר כה) רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח וְאָמַר, (משלי א) שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אֲמִיךָ. שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אֲמִיךָ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מַאי מוֹסֵר אָבִיךָ, מוֹסֵר, דָּא אוֹרְיִיתָא, דָּאִית בַּה פְּמָה תּוֹכַחְתִּין, פְּמָה עוֹנְשִׁין. פְּמָה דָּאִתְ אָמַר, (משלי ג) מוֹסֵר יי בְּנֵי אֵל תִּמְאָס וְאַל תִּקוּץ בְּתוֹכְחָתוֹ.

וּבְגִין דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתְּדֵל בְּאוֹרְיִיתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, זְכִי דִיפְתָחוּן לִיה פְּמָה תְּרַעִין לְהַהוּא עֲלָמָא, פְּמָה נְהוֹרִין. בְּשַׁעַתָּא דִּינְפּוּק מִהָאֵי עֲלָמָא, הִיא אֶקְדִּימַת קַמִּיה, וְאַזְלָא לְכָל נְטוּרֵי תְּרַעִין, מְכַרְיָת וְאוֹמְרָת, (ישעיה כו) פְּתָחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֵא גוֹי צָדִיק. אֶתְקִינּוּ כְּרִסְיִין לְפִלְגְנֵי עֶבְדָּא דְּמִלְפָּא. דְּלִית חֲדוּ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵלָּא מָאן דְּאִשְׁתְּדֵל בְּאוֹרְיִיתָא, כָּל שֶׁכֵּן בַּר נֶשׁ דְּמַתְעַר בְּלִילָה לְאִשְׁתְּדָּלָא בְּאוֹרְיִיתָא, דְּהָא כָּל צְדִיקָיָא דְּבַגְנָתָא דְּעֵדֶן, צִיִּיתִין לְקַלִּיה, וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁתְּכָה בִּינֵיהוּ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ (שיר השירים ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֵנִי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר הֵיא קְרָא רְזָא דְּחֲכָמָתָא אִית בִּיה. הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי בְּגָלוּתָא עִם יִשְׂרָאֵל, וְאַזְלָא עִמָּהוּן בְּעַקְתֵּיהוּ. חֲבָרִים מְקַשִּׁיבִים לְקוֹלָהּ, מְשַׁרְיִין עֲלָאִין. כְּלָהוּ צִיִּיתִין לְקוֹלָהּ, לְקוֹל תִּשְׁבַּחְתָּהּ בְּגָלוּתָהּ. הַשְּׁמִיעֵנִי, כְּמָה דָּאִתְ אָמַר (שיר השירים ב) הַרְאֵנִי אֶת מְרֹאֲיֶיךָ הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלָהּ. הַשְּׁמִיעֵנִי, קָלָא דְּאִינוּן חֲבָרָיָא דְּמִשְׁתְּדֵלִי בְּאוֹרְיִיתָא דְּהָא לִית

שְׁהָרִי אֵין תְּשַׁבַּחַת לְפָנָי כְּאוֹתָם
שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּבִיכּוּל כָּל
אוֹתָם שׁוֹכְאִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה,
וּמְכַשְׁנֵחֶצֶה הַלֵּילָה וּבָאִים עִם
הַמְּלָכָה כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם לְקַבֵּל פְּנֵי
הַמְּלָךְ, מִתְחַזֵּק יוֹרֵשׁ בְּשִׁכְנֵיהָ.
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׁשׂוּרָה בּוֹ חוֹט
שֶׁל חֶסֶד, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

בֵּא וְרָאָה, כָּל מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְחַזֵּק
בְּשִׁכְנֵיהָ, יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מֵאוֹתָם
דְּבָרִים שְׁאַחֲזוּזִים מוֹלָה, כְּמוֹ מִי?
אוֹתָם שְׁלֹא מְשַׁקְרִים בְּאוֹת
הַקְּדוֹשׁ, כְּגוֹן בַּת אֵל נְכָר. וְכָל מִי
שְׁשׂוֹמֵר עֲצָמוֹ, כְּבִיכּוּל כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל אַחֲזוּזָה בּוֹ וְשׁוֹמֵרֶת אוֹתוֹ
וְהִיא מְקַדֶּימָה לוֹ שְׁלוֹם, וְכָל שֶׁכֵּן
אִם זוֹכָה וְקוֹנֶה אֶת זֶה.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רְאוּיִים הֵיוּ
יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת מְשַׁמְדִים בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה, פָּרַט לָזֶה שֶׁהַקְּדִים פְּנִיחַס
לְמַעַשְׂהָ הַזֶּה וְשִׁכַּף אֶת הַרְגָּזוֹ. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן
הַכֹּהֵן הַשֵּׁיבִיב וְגו'. דְּבָר אַחַר
פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר וְגו' - אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בֶּן בֶּן פְּעֻמִּים, כֹּא
לְהַשְׁלִים הָאֲבָדָה (הַמַּעֲשֶׂה).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָדָם זֶה שְׁנוֹטֵל
גְּלוּל הַנְּשֵׁמָה וְלֹא זָכָה לְהִתְתַּקֵּן
בּוֹ, כְּאִלוֹ מְשַׁקֵּר בְּאֵמַת הַמְּלָךְ,
וְאֵין קוֹרָא עָלָיו פְּסוּקָה זֶה, (וַיִּקְרָא
ה) אוֹ מֵצָא אֲבָדָה וְכַחֵשׁ בָּהּ
וְנִשְׁבַּע עַל שֶׁקֶר. וְכַחֵשׁ בָּהּ, טוֹב
לוֹ שְׁלֹא נִכְרָא.

שְׁנֵינוּ, צְדִיק גְּמוּר אֵינוֹ נִדְחָה,
וְצְדִיק שְׂאִינוֹ גְּמוּר נִדְחָה. מִיֵּהוּ
צְדִיק גְּמוּר וּמִיֵּהוּ צְדִיק שְׂאִינוֹ
גְּמוּר? וְכִי מִי שְׁלֹא שְׁלָם בְּדַכְרֵיו
נִקְרָא צְדִיק? אֶלָּא צְדִיק גְּמוּר,
יְדוּעַ שְׁהָרִי לֹא לוֹקַח גְּלוּלִים
עֲקָמִים, וּבִירְשָׁתוֹ בּוֹנֶה בְּנֵין,
וּמִתְקַיֵּן חוֹמוֹת, וְחוֹצֵב בּוֹרוֹת
וְנוֹטֵעַ אֵילָנוֹת.

תּוֹשְׁבַּחְתָּא קַמָּאִי, כְּאֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּבִיכּוּל, כָּל אֵינוֹן דְּזַפְּאֵן
לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרֵייתָא, וּמִכַּד פְּלִיג
לֵילֵיאָה, וְאַתֵּיין בְּמִטְרוּנֵיתָא פַּד נְהִיר יְמָמָא,
לְקַבֵּל אֲנָפִי מִלְּפָא, אַתְקִיף וְאַחֲסִין
בְּשִׁכְנֵיתָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְשִׁרְיָא בֵּיהּ חוֹט
שֶׁל חֶסֶד, כְּמָה דְאוֹקִימָנָא.

הָא חֲזִי, כָּל מָאן דְּזָכִי לְאַתְתַּקֵּף בְּשִׁכְנֵיתָא,
יִסְתַּמַּר גְּרַמּוּהֵי מְאֲנוֹן מְלִין דְּאַחֲזִידֵן
לְקַבֵּלָהּ. כְּגוֹן מָאן. אֵינוֹן דְּלֹא מְשַׁקְרִי בְּאֵת
קְדִישָׁא, כְּגוֹן בַּת אֵל נְכָר. וְכָל מָאן דְּנִטִיר
גְּרַמִּיָּה, כְּבִיכּוּל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אַחֲזִידָא בֵּיהּ,
וְנִטְרָא לֵיהּ, וְהִיא אַקְדִּימַת לֵיהּ שְׁלָם. וְכָל
שֶׁכֵּן אִי זָכִי וְקָנִי לְהָאִי.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַתְחַזֵּיין יִשְׂרָאֵל לְאַשְׁתַּצָּאָה
בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא, בַּר דְּאַקְדִּים פְּנִיחַס לְהָאִי
עוֹבְדָא, וְשִׁכִּיף רוּגְזָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, פְּנִיחַס
בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיבִיב וְגו'. דְּבָר
אַחַר, פְּנִיחַס בֶּן אֶלְעָזָר וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
בֶּן בֶּן תְּרֵי זְמַנֵּי, לְאַשְׁלֵמָא אוֹבְדָא (נ"א עוֹבְדָא) קָא
אַתִּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִי בַר נֶשׁ דְּנִטִיל גְּלוּלָא
דְּנִשְׁמַתָּא, וְלֹא זָכִי דִיתְתַּקֵּן בֵּיהּ, כְּאִלוֹ
מְשַׁקֵּר בְּקוֹשְׁטָא דְּמִלְּפָא. וְאַנָּא קְרִינָא עָלֵיהּ
הָאִי קָרָא (וַיִּקְרָא ה) אוֹ מֵצָא אֲבָדָה וְכַחֵשׁ בָּהּ
וְנִשְׁבַּע עַל שֶׁקֶר. וְכַחֵשׁ בָּהּ, טַב לֵיהּ דְּלֹא
אַבְרִי.

תְּנִינֵן צְדִיק גְּמוּר, אֵינוֹ נִדְחָה. וְצְדִיק שְׂאִינוֹ
גְּמוּר, נִדְחָה. מָאן הוּא צְדִיק גְּמוּר, וּמָאן
הוּא צְדִיק שְׂאִינוֹ גְּמוּר, וְכִי מָאן דְּלֹא שְׁלָם
בְּמַלּוּי, צְדִיק אַקְרִי. אֶלָּא, צְדִיק גְּמוּר, יְדִיעַ,
דְּהָא לֹא נִטִיל גְּלוּלִין עַקִּימִין, וּבְאַחֲסַנְתֵּיהּ
בְּנֵי בְנֵיין, וְאַתְקִין שׁוּרִין, וְחָצֵב בִּירִין, וְנוֹטֵעַ אֵילָנִין.

צדיק שאינו גמור בונה בנין בירשה אחרת, חופר בה בורות ועוד, הרי התקין אבני יסוד כמו מקדם ועמל בה, ולא יודע אם נשאר שלו. מצדו הוא נקרא טוב וצדיק, ומצד אותה ירשה לא כף. לראים שבונה בנין יפה, נאה למראה, הסתפל ביסוד וראה אותו שוקע עקם מפל הצדדים. הרי הבנין לא שלם עד שפותר אותו ומתקין אותו כמקדם. מצד אותו בנין שלו נמצא טוב ויפה - מצד היסוד רע ועקם, ולכן לא נקרא מעשה שלם, לא נקרא בנין שלם. בגלל כף נקרא צדיק שאינו גמור, ונדחה. ועל זה (חבוק א) כבלע רשע צדיק ממנו.

בא וראה, מי שמקנא לשם הקדוש של הקדוש ברוך הוא, שאפלו לא יזכה לגדלה ולא יהיה ראוי לה, (שירש אותה) ירויח אותה ויקח אותה. פנחס לא היה ראוי לה באותו זמן, ומשום שקנא לשם רבונו הרויח את הכל, ועלה לכל והתפקן בו הכל, וזכה להשפמש בכהנה עליונה. מאותה שעה - פניחס בן אלעזר בן אהרן הפכה, שהשלים לשתי דרגות משום שקנא לשם רבונו, שתקן מה שהתעקם.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים 10) שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך וגו'. יש להסתפל בסוף הפסוק, ואחר כף על כל הפסוק. בסוף הפסוק כתוב הבוטח אליך, צריך לו להיות הבוטח בך! מה זה הבוטח אליך? אלא כביכול דוד מבטיח לו שלא יעבר עליו חצות הלילה בשנה, כמו שכתוב (שם קט) חצות לילה אקום להודות לך. קמתי הנה לו להיות! אלא אקום, ואתקשר בך לעולמים.

אקום להודות לך. קמתי מיבעי ליה. אלא, אקום, ואתקשר בך לעלמין.

צדיק שאינו גמור, דבני בניין באחסנתא אחרא, חפר בה בירין, ואעדר, הא אתקין אבני יסודא כמלקדמין, ואעמל בה, ולא ידע אי אשתאר דיליה. מסטרא דיליה, טב וצדיק אקרי. ומסטרא דהוא אחסנתא, לאו הכי.

לבר נש דבני בניין שפירן, יאן למחזי, אסתפל ביסודא, וחמי ליה שקיע עקימא מכל סטריין. הא בניינא לא שלים, עד דסתר ליה, ואתקין ליה כמלקדמין. מסטרא דהוא בניינא דיליה, אשתכח טב ושפיר. (דף רי"ג ע"ב) מסטרא דיסודא, ביש ועקים. ובגין כף, לא אקרי עובדא שלים, לא אקרי בניינא שלים. בגין כף צדיק שאינו גמור אקרי, ונדחה. ועל דא (חבוק א) כבלע רשע צדיק ממנו.

תא חזי, מאן דמקנא לשמא קדישא דקודשא בריך הוא, דאפילו לא יזכי לגדולה, ולא אתחזי לה, (ס"א דרית לה) רווח לה ונטיל לה. ודא ירית לה ועייל לה. פנחס לא אתחזי ליה בההוא זמנא, ובגין דקנא לשמא דמאריה, רווח לכלא, וסליק לכלא, ואתתקן ביה כלא וזכה לאשתמשא בכהונה עלאה. מההיא שעתא, פנחס בן אלעזר בן אהרן הפכה, דאשלים לתרין דרגין, בגין דקנא לשמא דמאריה, דאתתקן מה דאתעקם.

רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים 10) שמרה נפשי כי חסיד אני הושע עבדך וגו'. סופיה דקרא אית לאסתפל, ולבתר קרא כלא, סופיה דקרא כתיב, הבוטח אליך, הבוטח בך מיבעי ליה, מאי הבוטח אליך. אלא כביכול דוד מבטיח ליה, דלא יעבר ליה פלגות ליליא בשנתא, כמה דכתיב, (תהלים קט) חצות לילה

אקום להודות לך. קמתי מיבעי ליה. אלא, אקום, ואתקשר בך לעלמין.

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁמוֹר מִיבְעֵי לִיָּהּ. וְהָא תְּנִינָן
 דְּלִית אַתְּ בְּאוֹרֵייתָא דְּלֹא אִית בְּהָ רְזִין
 עֲלָאִין וְיִקְרִינָן. שְׁמֵרָה. לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 קָאָמַר, שְׁמֵרָה לְהֵוּא חוּלְקָא, דְּאִתְאַחַד בֵּיהּ
 נִפְשִׁי. דְּכַד נִפְשָׁא נִפְקָא מֵהָא עֲלֵמָא, אִתְּנָא
 לְמִירַת עֲלֵמָא (דְּאִתְּנָא). אִי זְכִי, כְּמָה חֵילִין עֲלָאִין
 נִפְקִין לְקַבְּלָא, וְלִנְטָרָא לָהּ, וְלֵאֲעֵלָא לָהּ
 בְּמִדּוּרָא דְּדוּכְתָהָא, וְהָאִי ה' נְטִיל לָהּ,
 לְאִתְאַחַדָּא עִמָּה בְּרִישׁ יְרֵחִי וְשַׁבְתִּי.

וְאִי לֹא זְכִי, כְּמָה גְרִדִּינִי טְהִירִין אֲזַדְמָנָן
 לְקַבְּלָהּ, וְדָחוּ לָהּ לְבַר. וְוִי לְהֵהִיא נִפְשָׁא,
 דְּמִתְגַּלְגְּלָא בְּרִיקְנִיא, כְּפִאֲבָנָא בְּקוּסְפִיתָא. הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב, (שְׁמוּאֵל א כה) וְאִתְּנָא נִפְשִׁי אִיבִידָּהּ יְקַלְעֵנָהּ
 בְּתוֹף כַּף הַקְּלָע. וְדוּד בְּעֵי בְּעוּתִיהָ קָמִי קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר, שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, דְּלֹא יִדְחוּן לָהּ
 לְבַר. וְכַד מְטִי (ס"א לְקַבְּלָהּ יִפְתָּחוּן לָהּ) לְקַבְּלָהּ, יִפְתָּחוּן
 לָהּ פְּתָחִין, וְתִקְבַּל לָהּ קַמָּךְ. פִּי חֲסִיד אֲנִי, וְכִי
 חֲסִיד אֲקָרִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין. דְּכִתִּיב,
 (ישעיה נה) חֲסִידֵי דְּוֹד הִנָּאֲמָנִים. בְּגִין כַּף שְׁמֵרָה
 נִפְשִׁי, דְּלֹא תִשְׁבּוּק לָהּ לְמַהֲדָּ לְבַר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל בַּר נִשׁ דְּאִית לִיָּהּ חוּלְקָא
 בְּצַדִּיק, יָרִית לְהָאִי אַרְצָן, כְּמָה דְּכִתִּיב,
 (ישעיה ס) וְעַמָּךְ כָּלָם צַדִּיקִים וְגו'. וְהָאִי צַדִּיק
 חֲסִיד אֲקָרִי. אָמַר דְּוֹד בְּתַר דְּבַהֲאִי אִתְּר
 אַחִידְנָא, חֲסִיד אֲנִי, וּבְגִין כַּף שְׁמֵרָה נִפְשִׁי,
 לְאִתְקַשְׂרָא בָּךְ.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים פא) עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ
 וְגו'. הָא אוֹקְמוּהָ, דְּאוּלִּיף שְׁבַעֲיָן פְּתָקִין,
 וְלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ יִתִּיר. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (תהלים פא)
 שְׁפַת לֹא יִדְעֵתִי אֲשַׁמְעַ. אֲבָל מָאִי עֲדוּת. תָּא
 חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְתִּיהָ דְּפוּטִיפֵר הוּת אַחִידָא
 בִּיהּ לְהֵהִיא מְלָה, הָוָה יוֹסֵף עֲבִיד גְּרַמִּיהָ כְּמָאֵן
 שְׁאֲשַׁת פּוּטִיפֵר אַחֲזָהּ בּוּ לְאוּתוּ הַדְּבַר, עָשָׂה יוֹסֵף עֲצֻמוֹ כְּמִי
 שְׁלֹא יוֹדַע לְשׁוֹנָה, וְכֵן בְּכָל יוֹם

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁמוֹר הִיָּה צְרִיךְ לֹ
 לְהִיתּוּ! וְהָרִי לְמַדְנּוּ שְׁאִין אוּת
 בְּתוֹרָה שְׁאִין בְּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים
 וְנִכְבְּדִים. שְׁמֵרָה - לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא הוּא אָמַר, שְׁמֵרָה אַתְּ אוּתוּ
 חֶלֶק שְׁנֵאֲחֻזַּת בּוּ נִפְשִׁי.
 שְׁפִשְׁיֻצְאָת הַנֶּפֶשׁ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה,
 כְּאֵה לְרִשְׁתָּ עוֹלָם (הַבָּא). אִם זוֹכָה,
 כְּמָה חֵילוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים
 לְקַבְּלָהּ וּלְשְׁמוֹר אוּתָהּ וּלְהַכְנִיסָהּ
 לְמִדּוּר מְקוּמָה. וְהָרִי הוּוּ לְקַחְתָּהּ
 לְהִתְאַחַד עִמָּה בְּרִאשֵׁי חֲדָשִׁים
 וְשַׁבְּתוֹת.

וְאִם לֹא זוֹכָה, כְּמָה שׁוֹמְרֵי חֶק
 בְּעֵלֵי דִינִים מְזַדְמָנִים מוּלָהּ,
 וְדוּחִים אוּתָהּ הַחוּצָה. אוּי
 לְאוּתָהּ נִפְשִׁי שְׁמֵתְגַלְגְּלָת
 בְּרִיקְנוֹת, כְּמוֹ אֲבָן בְּכַף הַקְּלָע.
 זְהוּ שְׁפַתוֹב (שְׁמוּאֵל א כה) וְאִתְּנָא נִפְשִׁי
 אִיבִידָּהּ יְקַלְעֵנָהּ בְּתוֹף כַּף הַקְּלָע.
 וְדוּד בְּקַשׁ בְּקַשְׁתוֹ לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר שְׁמֵרָה נִפְשִׁי,
 שְׁלֹא יִדְחוּ אוּתָהּ הַחוּצָה.
 וְכִשְׁפִּיגֵעַ (לְמוּלָהּ יִפְתָּחוּ לָהּ) מוּלָהּ,
 יִפְתָּחוּ לָהּ פְּתָחִים, וְתִקְבַּל אוּתָהּ
 לְפָנֵיהּ. פִּי חֲסִיד אֲנִי, וְכִי חֲסִיד
 נִקְרָא? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֵּן,
 שְׁפַתוֹב (ישעיה נה) חֲסִידֵי דְּוֹד
 הִנָּאֲמָנִים. בְּגִלְל כַּף שְׁמֵרָה נִפְשִׁי,
 שְׁלֹא תַעֲזוֹב אוּתָהּ לְלֶכֶת הַחוּצָה.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כָּל אָדָם שִׁישׁ
 לוֹ חֶלֶק בְּצַדִּיק, יוֹרֵשׁ אַרְצָן זוּ,
 כְּמוֹ שְׁפַתוֹב (שם ס) וְעַמָּךְ כָּלָם
 צַדִּיקִים וְגו'. וְצַדִּיק זְהוּ נִקְרָא
 חֲסִיד. אָמַר דְּוֹד, אַחַר שְׁבַמְקוּם
 זְהוּ נִאֲחֻזְתִּי, חֲסִיד אֲנִי, וְלִכְן
 שְׁמֵרָה נִפְשִׁי לְהִתְקַשֵּׁר בָּךְ.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים פא) עֲדוּת
 בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ וְגו'. הָרִי פְּרִשׁוּהָ
 שְׁלֵמֵד שְׁבַעֲיָם לְשׁוֹן, וְלִשׁוֹן
 הַקְּדָשׁ יוֹתֵר. זְהוּ שְׁפַתוֹב (שם)
 שְׁפַת לֹא יִדְעֵתִי אֲשַׁמְעַ. אֲבָל מָה
 זְהוּ עֲדוּת? בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲה
 שְׁלֹא יוֹדַע לְשׁוֹנָה, וְכֵן בְּכָל יוֹם

עד אותה שעה אחרונה, שכתוב (בראשית לט) ותתפשהו בכבדו. מה זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת כנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. מה פא להשמיענו? אלא כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה' שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו. גם פאן התוספה י' בפניחס על שקנא בזה.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלז) על נהרות ככל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את ירושלים היה צריך לו להיות, כמו שכתוב אם אשכחך ירושלם תשכח מיני! מה זה בזכרנו את ציון? לאדם שהיה לו היכל נכבד, נאה ויפה, פאו לסטים ושרפו אותו. צערו של מי הוא? לא של בעל ההיכל? גם פאן השכינה שרויה בגלות, צער של מי הוא? לא של הצדיק?! וזה הולך פפי שבארובה, שכתוב (ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. גם פאן בזכרנו את ציון, בזכרנו את אותו צער שלו על זוגתו, צער שלו הוא.

אמר רבי ייסא, מי שמוקיר שם רבנו בזה ושומר זה, זוכה שיוקיר אותו רבנו על הכל. מנין לנו? מיוסף, שכתוב (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, וכתוב ונתן אתו על כל ארץ מצרים. ולא עוד, אלא כשעברו ישראל את הים, ארונו של יוסף נכנס בפנים בהתחלה, ולא היו המים עומדים על עמדם לפניו. זהו שכתוב (תהלים קיד) הים ראה וינס. מה זה וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו (בראשית לט) וינס ויצא החוצה.

דלא ידע לישנא דילה, וכן בכל יומא עד ההיא שעתא בתרייתא, דכתיב (בראשית לט) ותתפשהו בכבדו. מאי ותתפשהו. אלא בגין דעביד גרמיה כמאן דלא ידע לישנא. ורוח הקדש צווח לקבליה, (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה אמריה החליקה. מאי קא משמע לן. אלא כל מאן דנטיר גרמיה מהאי, אתקשר בה בשכינתא, ואחיד בההוא עדות. ומאי הוא. ה' דאתוסף ביה. דכתיב, עדות ביהוסף שמו. אוף הכא י' אתוסף בפניחס, על דקני בהאי.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלז) על נהרות ככל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את ירושלם מיבעי ליה, כמה דכתיב, (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלם תשכח מיני, מאי בזכרנו את ציון. לפר נש דהוה ליה היכלא יקירא, יאה ושפירא, אתו לסטין ואוקידו ליה. צערא דמאן הוא, לאו דמאריה דהיכלא. אוף הכא שכינתא בגלותא שריא, צערא דמאן הוא, לאו דצדיק. ואזלא הא כמה דאוקמוה, דכתיב (ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. אוף הכא בזכרנו את ציון, בזכרנו ההוא צערא דילה על זוגתא, צערא דילה הוא.

אמר רבי ייסא, מאן דאוקיר שמא דמאריה בהאי, ונטיר האי, זכה דיוקיר ליה מאריה על פלא. מנלן. מיוסף. דכתיב, (בראשית מא) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו, וכתוב ונתן אתו על כל ארץ מצרים. (דף ר"ד ע"א) ולא עוד, אלא כד עברו ישראל ית ימא, ארונא דיוסף עאל בגו בקדמיתא, ולא הו מיא קיימין על קיומיהו קמיה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיד) הים ראה וינס. מאי וינס. אלא ראה ההוא דכתיב ביה (בראשית לט) וינס ויצא החוצה.

החוצה.

בא וראה, זוכה לכבוד בחייו וזוכה לכבוד במיתתו. בחייו מדוע? בגלל אותו זמן שלא רצה להתדבק בה, שכתוב (שם) וימאן ויאמר אל אשת אדניו. וכתוב, ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. בגלל זה זכה בזה העולם. כיון שכתוב ותתפשהו בכבודו, וכתוב ויגס ויצא החוצה, זכה לבסוף שנקנס לתוך מחצה עליונה, וכך ראוי לו - את שלו לקח בזה העולם, ואת שלו לקח בעולם האחר.

פנחס זכה בזה העולם, וזכה בעולם הבא, וזכה להתקיים יותר מכל אלו שיצאו ממצרים, וזכה לכהנה גדולה, הוא וכל בניו אחריו. ואם תאמר שלא (שהרי) זכה לכהנה עד שלא עשה מעשה זה - נכון (א). שהרי אותם שאומרים (שלא) זכה קדם - לא כך. אלא כמו שבארנו - תחת אשר קנא לאלהיו, שמשמע שבגלל מעשה זה הרויח הפהנה, מה שלא היה מקדם.

בא וראה, כל כהן שהורג נפש, נפסלה כהנתו לעולמים, שהרי ודאי פסל אותה דרגה שלו אליו. ופנחס מהדין היה פסול לכהנה, ובגל שקנא לקדוש-ברוך-הוא, הצטרף ליחס לו פהנת עולמים, לו ולבניו אחריו לדורי דורות. אמר רבי יצחק, בא וראה, פנחס רשום הוא למעלה, ורשום הוא למטה, עד שלא יצא לעולם, שהרי עם אותם שיצאו ממצרים נמנה.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים במדבר. אמר רבי יוסי, זה שכתוב בפנחס הנני נתן לו את בריתי שלום. שלום ממלאך המות שלא שולט בו לעולמים ולא נדון בדיניו. ואם תאמר שלא מת - ודאי לא מת

תא חזי, זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא במיתתיה. בחייו אמאי. בגין ההוא זמן דלא בעא לאתדבקא בה, דכתיב, (בראשית לט) וימאן ויאמר אל אשת אדניו. וכתוב ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה. בגין כן זכה בהאי עלמא. כיון דכתיב ותתפשהו בכבודו, וכתוב ויגס ויצא החוצה, זכי לבתר דעאל לגו פרוכתא עלאה, והכי אתחזי ליה, ידידיה נטל בהאי עלמא, ודידיה נטל בעלמא אחרא.

פנחס זכי בהאי עלמא, וזכה בעלמא דאתי, וזכה לקיימא יתיר מפל אינון דנפקו ממצרים, וזכה לכהנא עלאה, הוא וכל בנוי אבתריה. ואי תימא דלא (ניא דהא) זכה לכהנא עד לא עבד עובדא דא. אין (ס"א לא). דהא אינון דאמרי (דלא) דזכה קודם. לאו הכי אלא במאי אוקימנא תחת אשר קנא לאלהיו, דמשמע דבגין עובדא דא רווח פהונתא, מה דלא הוה קודם.

תא חזי, כל כהן דקטיל נפש, פסיל ליה פהונתיה לעלמין. דהא ודאי פסיל ההוא דרגא דיליה לגביה. ופנחס מן דינא פסיל לכהנא הוה, ובגין דקנא ליה לקודשא בריהו, הוא, אצטריך ליחסא ליה פהונת עלמין, ליה, ולבנוי אבתריה, לדרי דרין. אמר רבי יצחק, תא חזי, רשים הוא פנחס לעילא, ורשים הוא לתתא, עד לא יפוק לעלמא דהא עם אינון דנפקו ממצרים אתמני.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא, הוו אזלי במדברא, אמר רבי יוסי, הא דכתיב בפנחס הנני נותן לו את בריתי שלום. שלום ממלאך המות, דלא שליט ביה לעלמין, ולא אתדן בדינוי. ואי תימא דלא מית. ודאי לא מית כשאר בני עלמא, ואוריך יומין על כל

כשאר בני העולם, והאריך ימים על כל בני דורו, משום שהתאחז בברית העליונה הזו. וכשהסתלק מהעולם, בתאנה עליונה ובדבקות נאה הסתלק משאר בני העולם.

רבי אלעזר פתח ואמר, (זכריה א) ויראני את יהושע את יהושע הפהן הגדול עמד לפני מלאך ה' וגו'. בא וראה, אוי לאותם בני אדם שלא מסתכלים בכבוד רבונם, וכל יום ויום הפרוז קורא עליהם, ולא משגיחים. בא אדם להסתכל במצוות התורה - כמה סגורים עומדים להזכירו לטוב. בא אדם ועובר על מצוות התורה - אותם מעשים מקטרגים עליו לרע לפני הקדוש ברוך הוא. יהושע פהן גדול היה, ופרשוה, מה כתוב בו? והשטן עמד על ימינו לשטנו. ומה בזה פך, בשאר בני אדם שלא מסתכלים בכבוד רבונם על אחת כמה וכמה.

ראה מה פתוב, ויהושע היה לבש בגדים צואים, ופרשוה. אבל בגדים צואים, ודאי אותם לבושים שהרוח התלבשה בהם באותו עולם. אשרי חלקו של מי שלבושיו מתקנים ושלמים באותו עולם. והרי נתבאר, כל מי שצריכים להכניסו לגיהנם, אותם לבושים שמלבישים אותו איך הם? מה פתוב פאן? ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני המלאך. איזה מלאך? זה המלאך הממנה על גיהנם וממנה על מי שראה באותם לבושים. עד שבא קול ואמר: הסירו הבגדים הצואים מעליו.

מכאן יש להסתכל, שמעשים רעים של אדם עושים לו בגדים צואים. ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות. הלבישוהו לבושים

בני דרא, בגין דבהאי ברית עלאה אחיד, וכד אסתלק מעלמא, בתיאובתא עלאה ובדביקותיה שפירא אסתלק משאר בני עלמא.

רבי אלעזר פתח ואמר, (זכריה א) ויראני את יהושע הפהן הגדול עומד לפני מלאך ה' וגו'. תא חזי, ווי לאינן בני נשא, דלא מסתכלאן ביקרא דמאריהון, וכל יומא ויומא כרוזא קארי עליהו, ולא משגיחין. אתא בר נש לאסתכלא בפקודי אורייתא, כמה סניגורין קיימין לאדפרא עליה לטב. אתא בר נש ואעבר על פקודי אורייתא, אינן עובדין קטיגורין עליה לביש, קמי קדשא בריך הוא. יהושע פהן גדול הוה, ואוקמוה, מה פתיב ביה. והשטן עומד על ימינו לשטנו. ומה בהאי פך, בשאר בני עלמא דלא מסתכלי ביקרא דמאריהון, על אחת כמה וכמה.

חמי מה כתיב, ויהושע היה לבש בגדים צואים, ואוקמוה. אבל בגדים צואים, ודאי אינן לבושין דאתלבשא ביה רוחא בהווא עלמא. זפאה חולקיה דמאן דלבושוי מתתקנין ושלמין בהווא עלמא. והא אתמר, כל מאן דבעיין לאעלא לגיהנם, אינן לבושין דמלבשין ליה, היך אינן. מה כתיב הכא, ויהושע היה לבש בגדים צואים ועומד לפני המלאך. מאן מלאך. דא מלאך דממנא על גיהנם, וממנא על מאן דחמי באינן לבושין. עד דאתיב קלא ואמר, הסירו הבגדים הצואים מעליו.

מהכא אית לאסתכלא, דעובדין בישין דבר נש, עבדין ליה אינן לבושים צואים. ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אותך מחלצות. אלבישיניה לבושין אתרנין

אחרים מתקנים שבהם מסתפל
אדם בזיו כבוד רבנו.

בא וראה, כמו זה פנחס, שלא
הסתלק מהעולם עד שהתקינו
לפניו לבושים אחרים שהרוח
נהנית בהם לעולם הבא. בשעה
אחת התפשט מאלה והתלבש
באלה, לקיים את הכתוב הנני נתן
לו את בריתי שלום. עד שהיו
הולכים, השמש היתה חזקה,
וישבו תחת צל של סלע אחד של
המדבר. אמר רבי אלעזר, ודאי
צל חדות הנפש הוא.

אמר רבי חייא לרבי אלעזר,
זמים אלו מראש השנה עד יום
האחרון של חג בראשית לעמד
עליהם. אמר רבי אלעזר, זה
נאמר, והחברים התעוררו בזה.
אמר רבי חייא, ודאי כך הוא,
אבל אני שמעתי מהמנורה
הקדושה עליונה דבר בהם. אמר
לו, אמר אותו דבר. אמר לו, עדין
לא עמדתי בו. אמר רבי אלעזר,
אף על גב שהחברים בארו דבר
ויפה הוא, אבל סדור הימים
הללו הוא סוד חכמה בין קוצרי
השדה.

בא וראה, הרי נאמר סדור של
יחוד הכל באחד איך היה, והרי
נתבאר. פתח ואמר, (ישעיה נב) חשף
ה' את זרוע קדשו - זו זרוע אחת
שבה תלויה הישועה, שבה
תלויה הנקמה, שבה תלויה
הגאולה. ולמה? להקים את כנסת
ישראל מהעפר ולקבלה אליו
להודיג כחד. וכשה מתעורר
לקבלה, כמה פחד שרוי בעולם,
עד שיניח אותה זרוע תחת ראשה
להתחבר, כמו שנאמר (שיר השירים
ב) שמאלו תחת לראשי וגו'. ואז
נח הדין ומכפר על חטאים.

אחר כך באה הימין לחבק, ואז
חדוה שרויה בעולם וכל הפנים
מאירות. אחר כך מזדווגת בגוף,

מתתקנו, דבהו אסתפל בר נש בזיו יקרא
דמאריה.

תא חזי, פגוונא דא פנחס, דלא אסתלק
מעלמא, עד דאתתקנו קמיה לבושין
אחרנין, דרוחא אתהני בהו, לעלמא (דף ר"ד
ע"ב) דאתי. בשעתא חדא אתפשט מאלין.
ואתלבש באלין, לקיימא דכתיב הנני נתן לו
את בריתי שלום. עד דהו אולי, שמשא הוה
תקיפא, ויתבו תחות צלא דחד טנרא דמדברא.
אמר רבי אלעזר, ודאי צלא חדוותא דנפשא
הוא.

אמר רבי חייא לרבי אלעזר, אלין יומין,
מראש השנה עד יומא בתראה דחג,
בעינא למיקם עלייהו. אמר רבי אלעזר, הא
אתמר וחבריאי אתערו בהו. אמר רבי חייא,
ודאי הכי הוא, אבל אנא שמענא לבוצינא
קדישא עלאה מלה בהו. אמר ליה, אימא
ההוא מלה. אמר ליה עד לא קאימנא ביה.
אמר רבי אלעזר, אף על גב דחבריאי אוקמו
מלה, ושפיר הוא, אבל סדורא דהני יומי,
רזא דחכמתא הוא, בין מחצדי חקלא.

תא חזי, הא אתמר סדורא דיחודא כלא בחד
היך הוי. והא אתמר. פתח ואמר, (ישעיה נב)
חשף יי את זרוע קדשו, דא דרועא חדא,
דביה תליא ישועה, דביה תליא נוקמא, דביה
תליא פורקנא. ולמה, למיקם לה לכנסת
ישראל מעפרא, ולקבלא לה לגביה,
לאזדווגא כחדא. וכד האי אתער לקבלה,
כמה דחילו שריא בעלמא, עד דינח ההוא
דרועא תחות רישא לאתחברא. כמה דאת
אמר, (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי וגו',
וכדין נייחא דינא, ומכפר חובין.

דבתר אתי ימינא לחבקא, כדין חדוותא

וְאִזּוּ הַכֹּל נִקְרָא אֶחָד, כְּלִי פְרוּד,
וְאִזּוּ הוּא שְׁלֹמֹת וְחֲדוּת הַכֹּל,
וְאִחְזוּזִים בְּיָדָיו מֵה שְׁלֹא נִמְצָא
כֶּךָ בְּיַתֵּר הַזְּמַנִּים.

כְּמוֹ שֶׁל זֶה, סִדּוּר הַיָּמִים הִלְלוּ
מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
חֹג. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִתְעוֹרֶרֶת זְרוּעַ
שְׂמַאל לִקְבֵּל אֶת הַמַּלְכָּה, וְאִזּוּ כָּל
הָעוֹלָם בְּפֶחַד בְּדִין, וְצָרִיךְ אוֹתוֹ
הַזְּמַן בְּתִשְׁבּוּחַ שְׁלֹמֵה שְׂיִמְצָא
הָעוֹלָם לְפָנָיו הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
אֲחֵר כֶּךָ בָּאָה הַמַּלְכָּה,
וּמִתְבַּקְּשִׁים בְּנֵי הַהֵיכָל בְּתִשְׁבּוּעֵי
לְחַדֵּשׁ לַעֲשׂוֹת חֲדוּה וְלִטְבֹּל
בְּנֶהֱר, לְטַהֵר עֲצָמָם בְּזוּג הַמַּלְכָּה
בַּיּוֹם הָאֲחֵר, הוּא זְוִיג שְׁלֵה לְשִׁים
שְׂמַאל תַּחַת רֵאשֵׁה (רֵאשׁ הַמַּלְכָּה),
כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר שְׂמַאלוֹ תַּחַת
לְרֵאשֵׁי.

וְאִזּוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִית עַל חֲטָאֵיהֶם,
וּמִכְפָּרֶת לָהֶם. שְׁהָרִי הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה מֵאִירָה פְּנִיָּה לְמַלְכָּה
בְּזוּגָה, וּמִתְכַּפְּרִים כָּל בְּנֵי
הַהֵיכָל, בִּיּוֹן שְׁהַשְׂמַאל מִקְבֵּל
אוֹתָהּ בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׂרֵאשׁ הַמַּלְכָּה
עַל הַשְׂמַאל.

בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַחֹג יִתְעוֹרֵר
הַיָּמִין לִקְבֵּלָה בְּשִׁבִיל לְחַבְקָה,
וְאִזּוּ כָּל הַחֲדוּה וְכָל הַפְּנִים
מֵאִירוֹת, וְחֲדוּת הַפְּנִים הַצְּלוּלִים
לְנִסְף עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְצָרִיכִים בְּנֵי
אָדָם לְשַׂמַּח בְּכָל מִיּוֹן חֲדוּה,
שְׁהָרִי הַיָּמִין גּוֹרֵם. בְּכָל מְקוֹם
שְׁשׂוּרֵי יָמִין, חֲדוּה צְרִיכָה בְּכָל,
וְאִזּוּ חֲדוּה הִיא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ.

אֲחֵר כֶּךָ בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי חֲדוּת
הַתּוֹרָה הִיא, שְׁהָרִי אִזּוּ זְוִיג הַגּוֹף
הוּא, זְוִיג הַכֹּל, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד,
וְזֵהוּ שְׁלֹמֹת הַכֹּל, וְזֵהוּ יוֹם שֶׁל
יִשְׂרָאֵל וְדָאִי וְחֵלֶק שְׁלֵהָם לְבָדָם,
שְׂאִין בּוֹ חֵלֶק לְאַחֵר. אֲשֶׁרֵיהֶם

שְׂרֵיָא בְּעֵלְמָא, וְכָל אֲנָפִין נְהִירִין. לְבַתֵּר
אֲזִדְּיוּגַת בְּגוּפָא, וְכִדִּין כְּלָא אֲקָרִי אֶחָד, כְּלָא
פְרוּדָא, כְּדִין הוּא שְׁלִימוֹ דְכְּלָא, וְחֲדוּוֹתָא
דְכְּלָא, וְאֲחִידוֹ וְדָאִי, מַה דְלָא אֲשַׁתְּכַח הָכִי
בְּשָׂאֵר זְמַנֵּי.

בְּגוּזָא דְהָאִי, סִדּוּרָא דְהָנִי יוּמִין, מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה
עַד יוּמָא בְּתֵרָאָה דְחֹג. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה,
אֲתַעֵר דְרוּעָא דְשְׂמַאלָא, לִקְבֵּלָא לָהּ
לְמִטְרוּנִיתָא, וְכִדִּין כָּל עֵלְמָא בְּדַחִילוֹ בְּדִינָא,
וּבְעֵי הַהוּא זְמַנָּא בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִים, לְאַשְׁתְּכַחָא
עֵלְמָא קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְבַתֵּר אֲתִיָּאת
מִטְרוּנִיתָא, וּבְעֵינֵי בְנֵי הַיְכָלָא בְּתִשְׁבּוּעָה לִירְחָא,
לְמַעַבְד חֲדוּוֹתָא, וְלְמִטְבֹּל בְּנֵהֲרָא, לְדַכְּאָה
גְּרַמִּיָּהוּ בְּזוּגָא דְמִטְרוּנִיתָא, בַּיּוּמָא אֲחֵרָא,
הוּא זְוִיגָא דִּילָהּ לְשׁוּוּאָה שְׂמַאלָא תַּחַת
רִישָׁהָ, (נ"א רִישָׁא הַמַּלְכָּה) כְּמַה דְאַתָּה אָמַר שְׂמַאלוֹ
תַּחַת לְרֵאשֵׁי.

וְכִדִּין יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִיתָא עַל חוּבִיָּהוּ, וּמִכְפָּרָא
לָהּ. דְּהָא אֵימָא עֲלָאָה אֲנֵהִירַת אֲנַפְהָא
לְמִטְרוּנִיתָא בְּזוּגָהָא, וּמִתְכַּפְּרִין כָּל בְּנֵי
הַיְכָלָא. בִּיּוֹן דְשְׂמַאלָא מִקְבֵּלָהּ לָהּ בְּהָאִי
יוּמָא, דִּרִישָׁא דְמִטְרוּנִיתָא שְׂרֵיָא עַל שְׂמַאלָא.
בַּיּוּמָא קְדָמָאָה דְחֹג, יִתְעֵר יְמִינָא לִקְבֵּלָהּ, בְּגִין
לְחַבְקָה וְכִדִּין כָּל חֲדוּוָא וְכָל אֲנָפִין
נְהִירִין, וְחֲדוּוֹתָא דְמִים צְלִילָן, לְנִסְכָּא עַל
מִדְבַּחָא. וּבְעֵינֵי בְנֵי נִשָּׂא לְמַחְדֵי בְּכָל זִינִין
דְחֲדוּה, דְּהָא יְמִינָא גְרִים. בְּכָל אֲתֵר דְשָׂאֲרֵי
יְמִינָא, חֲדוּוֹתָא אֲצִטְרִיךְ בְּכְלָא, כְּדִין חֲדוּוֹתָא
הִיא לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַ.

לְבַתֵּר בַּיּוּמָא תְּמִינָאָה, חֲדוּוֹתָא דְאוּרִיָּיתָא
הוּא, דְּהָא כְּדִין זְוִיגָא דְגוּפָא, הוּא
זְוִיגָא דְכְּלָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד, וְדָא הוּא שְׁלִימוֹ
דְכְּלָא, וְדָא יוּמָא דִּישְׂרָאֵל אִיהוּ וְדָאִי, וְעַדְבָּא

דִּידְהוּ בְּלַחְדוּיָהוּ, דִּלִּית

ישראל בעולם הזה ובעולם הבא,
עליהם פתוב (דברים יד) כי עם קדוש
אתה לה' אלהיך וגו'.

פינחם בן אלעזר בן אהרן הפהן
השיב את חמתי מעל בני ישראל
וגו' רבי יהודה פתח, (איוב ד) זכר
נא מי הוא נקי אבד ואיפה ישרים
נכחדו. שם שנינו, מי שרואה
קשת בגוניה (מאירים), צריך לברך
ברוך זוכר הברית, משום שזהו
ברית הקים הקדוש ששם הקדוש
ברוך הוא בארץ כדי שלא יבא
עליה מי המבול. משום
שפשמטרבים ורשעים בעולם,
רוצה הקדוש ברוך הוא להאביד
אותם, ואז זוכר להם שבועה זו
שנשבע לארץ, שפתוב פעמים
לא לא: (בראשית ח) לא אסף לקלל,
ולא אסף עוד להכות. זוהי
השבועה, כמו שכתוב (ישעיה נד)

אשר נשבעתי מעבר מי נח.
רבי יוסי אמר, הקשת באה להגן
על העולם. למלך שכל הפעמים
שבנו חטא כנגדו, בא המלך
להלקותו - התגלתה עליו
המלכה בלבושי כבוד של
מלכות. כשהמלך רואה אותה,
מסתלק הרגז של בנו, ושמת בה,
שפתוב (בראשית ט) וראיתה לזכר
ברית עולם. ועל כך לא נראית
הקשת בעולם אלא בלבושי כבוד
של מלכות. ובשעה שיש צדיק
בעולם, הוא ברית להעמיד ברית
ומגן על העולם. אם אין צדיק,
הרי הקשת, להראות שהעולם
עומד להאבד, אלא בגלל קשת
זו.

רבי אלעזר אמר, לעולם לא
מתלפשת קשת זו, אלא בלבוש
האבות הראשונים, ירק אדם
ולבן. ירק, זה לבוש אברהם,
נצבע לבוש (גון) זה כשיצא ממנו
ישמעאל. אדם זה הגון של יצחק,
שבא אדם ונצבע כשיצא ממנו

ביה חולקא לאחרא. זפאין אינון ישראל
בעלמא דין, ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב (דברים
י) כי עם קדוש אתה ליי אלהיך וגו'.

פינחם בן אלעזר בן אהרן הפהן השיב את
חמתי מעל בני ישראל וגו' (במדבר כה)

רבי יהודה פתח, (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי
אבד ואיפה ישרים נכחדו, תמן תנינן, מאן
דחמי קשת בגונוני (ס"א נהר"ז), אצטריך לברכא
ברוך זוכר הברית. בגין דדא איהו ברית קיימא
קדישא, דשוי קדשא בריך הוא (דף רט"ו ע"א)
בארעא דלא ייתי עליה מי טופנא. בגין דכד
סגיאנו חייבין בעלמא, פעי קדשא בריך הוא
לאובדא לון, וכדין דכיר לון האי אומא
דאומי לארעא, דכתיב תרי זמני לא לא. (בראשית
ח) לא אוסיף לקלל, ולא אוסף עוד להכות,
דא איהו אומא. כמה דכתיב, (ישעיה נד) אשר
נשבעתי מעבור מי נח.

רבי יוסי אמר, קשת אתא לאגנא על עלמא.
למלכא, דכל זמנין דבריה חב לקבליה,
אתא מלכא לאלקאה ליה, אתגליא עליה
מטרוניתא בלבושי יקר דמלכו, מלכא חמי
לה סליק רוגזא דבריה, וחדי בה, דכתיב,
(בראשית ט) וראיתה לזכור ברית עולם. ועל דא,
לא אתחזי קשת בעלמא, אלא בלבושי יקר
דמלכו. ובשעתא דאית צדיק בעלמא, איהו
ברית, למיקם ברית, ואגין על עלמא. לא הוי
צדיק, הא קשת, לאתחזאה דהא עלמא איהו
קיימא לאובדא, אלא בגין קשת דא.

רבי אלעזר אמר, לעולם לא אתלפש קשת
דא, אלא בלבושא דאבהן קדמאי. ירוק
וסומק וחיוור. ירוקא, דא לבושא דאברהם,
אצטבע לבושא (ס"א גוון) דא, כד נפק מגייה
ישמעאל. סומקא, דא גוון יצחק. דאתיא

עשו, ונמשך אותו האדם למטה עד כוכב מאדים, שנאחז בו עשו. לכן זהו לבוש טוב של יעקב, שהרי לא השתנו פניו לעולמים. רבי אבא אמר, יפה הוא, אבל כף אמר המנורה הקדושה, לכן זה אברהם, שהתלבן בלבו האש. אדם זה ודאי יצחק. ירק זהו יעקב, שעומד בין שני גונים, וכתוב בו ביעקב, (ישעיה כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו, שהרי כל מטתו היתה שלמה. וכך הוא לא עתה יבוש יעקב - להראות בגון אדם פיצחוק שיצא ממנו עשו, ולא עתה פניו יחורו - כמו אברהם, להראות בגון לכו, שיצא ממנו ישמעאל. אלא לקח גונים להתעטר בהם על האבות שלו. ובלבושים הללו מתלבשת הקשת בשעה שנראית לפני המלך.

בא וראה, סוד הברית הקדושה היא אות יו"ד שמתעטרת ברשם עליון, והרי (ח) הוא שנרשם בברית תמיד לעולמים, ומשום שקנא פנחס על הברית, נרשמה בשמו האות הזו כאן, פינחס, יו"ד קטנה, היא יו"ד שהיא ברית ודאי, שיוצאת מתוך יו"ד עליונה קדושה. ולכן הוא עומד בקיום שלם לפני המלך הקדוש, שלא נאבד מתוך העולם. וכך הוא נקי מאותו חטא של פעור, ולא נאבד תמיד בתוך קדש העולם (ולא נאבד מתוך העולם). (איוב ד) ואיפה ישרים נכחדו - אלו נדב ואביהוא שלא נשמדו מאותו העולם בגללו.

רעיא מהימנא

אמר לו הרועה הנאמן, יפה אמרת, אבל משום שאליהו,

סומקא ואצטבע, פד נפיק מניה עשו. ואתמשך ההוא סומקא לתתא, עד ככבא דמאדים, דאתאחיד ביה עשו. חוורא, דא איהו לבושא טבא דיעקב, דהא לא אשתנו אנפוהי לעלמין.

רבי אבא אמר יאות הוא, אבל הכי אמר בוצינא קדישא, חוור, דא אברהם. דאתלבן בתוורא דנורא. סומקא, דא יצחק ודאי. ירוק, דא הוא יעקב, דקיימא בין תרין גוונין, וכתוב ביה ביעקב, (ישעיה כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו דהא כל ערסיה שלים הוה. והכי הוא לא עתה יבוש יעקב, לאתחזא בגוון סומק, פיצחוק דנפק מניה עשו. ולא עתה פניו יחורו, פאברהם לאתחזא בגוון חוור, דנפק מניה ישמעאל. אלא נטל גוונין, לאתעטרא בהו, על אבהן דיליה, (דף רט"ו ע"ב) ובאלין לבושין מתלבשת קשת, בשעתא דאתחזי קמי מלכא.

תא חזי, רזא דברית קדישא, היא את יו"ד, דמתעטרא ברשימו עלאה, והא (ס"א ודא) איהו דאתרשים בברית תדיר לעלמין, ובגין דקני פנחס על ברית, אתרשים בשמיה הכא את דא, פנחס יו"ד זעירא, איהו יו"ד דאיהו ברית ודאי, דנפיק מגו יו"ד עלאה קדישא. ועל דא, איהו קאים בקיומא שלים קמי מלכא קדישא, דלא אתאביד מגו עלמא. והכי הוא נקי מההוא חובא דפעור, ולא אתאביד תדיר מגו קדישא דעלמא. (ס"א ולא אתאביד מגו עלמא) (איוב ד) ואיפה ישרים נכחדו, אלן נדב ואביהוא, דלא אשתצאו מן ההוא עלמא בגיניה.

רעיא מהימנא

אמר ליה רעיא מהימנא, שפיר קאמרת, אבל בגין דאליהו דאיהו פנחס, קני על ברית,

שהוא פנחס, קנא על הברית, צריך לחדש דברים רבים בה, שהרי הפרשה כתובה בתורה על שמו, שעליו נאמר (מלכים א ט) קנא קנאתי, שתי קנאות. אחת בשד"י שלמעלה, והשנית בשד"י שלמטה. ולכן עשה שתי שבועות (בשני לא לא) (בפעמים) בשתיהן, ופעמים לא לא.

אבל רבי יהודה אמר, מי שרואה קשת בגונים מאירים, צריך לברך ברוך זוכר הברית. ובגלות, שאינה מאירה בגוניה פראוי, ולא עוד, אלא שלפעמים מאירה מעט ולפעמים לא מאירה בכלל, לפעמים נראית בשלמות ולפעמים לא. שקשת רומזת גוניה לזכיות הפהנים לזים וישראלים כשהם יפים, שהקשת מאירה בגוניה שהם שלשה.

קום אתה רבי יוסי הגלילי ואמר, שהרי דברים יפים אמרת בחבור הראשון, שקשת לא באה אלא להגן על העולם. למלך, שבכל זמן שבנו חוטא והמלך רואה את המלכה, מסתלק רגז בנו, שכתוב (בראשית ט) וראיתה לזכר ברית עולם. ולכן לא נראית קשת אלא להגן על העולם. ולא נגלית אלא בלבוש נכבד של מלכות, ובשעה שיש צדיק בארץ, הוא הברית, להעמיד ברית.

וכי בגלות התרחק הקדוש ברוך הוא מהמלכה? ואיך המלכה התלבשה לבושי מלכות בגלות? לא. אבל בגלות לבושה של קדרות, והיא אומרת, (שיר השירים א) אל תראני שאני שחרחרת. אלא ודאי אותה קשת שנגלית בגלות אינה אלא מטטרו"ן, שנקרא שד"י, והוא עבדו זקן ביתו ששולט בכל אשר לו (בגלות), ובניו נקראים עבדי הקדוש ברוך הוא. ובני המלכה בנים, ומשום זה אם כבנים אם כעבדים.

ובשחרב בית המקדש, פרשה שעבדים חפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה. ודאי אנשי מעשה

צריך לחדתא מלין סגיאיין ביה, דהאי פרשתא כתיבא באורייתא על שמייה, דעליה אתמר (מלכים א ט) קנא קנאתי, תרי קנאות, חד בשד"י דלעילא, ותנינא בשד"י דלתתא, ובגין דא עביד תרין שבועות (נ"א בתרין לא) (כ"א בתרין זמנין) בתרווייהו, ותרין זמנין לא לא.

אבל רבי יהודה אמר, מאן דחמי קשת בגונוני נהירין, צריך לברכא ברוך זוכר הברית. ובגלותא דלאו איהו נהיר בגונוני כדקא יאות, ולא עוד אלא דלזמנין נהיר זעיר, וזמנין לא נהיר כלל, זמנין אתחזי בשלימו, וזמנין לאו. דקשת קא רמיז גונוני, לזכוון דכהנים לזים וישראלים, כד אינון שפירין, דנהיר קשת בגונוני דאינון תלת.

קום אנת רבי יוסי הגלילי, ואימא, דהא מלין שפירין קאמרת בחבורה קדמאה, דקשת לא אתיא אלא לאגנא על עלמא. למלכא, דבכל זמנא דבריה חב, ומלכא חזי למטרוניתא, סליק רוגזא דבריה, דכתיב, (בראשית ט) וראיתה לזכור ברית עולם. ועל דא לא אתחזי קשת, אלא לאגנא על עלמא. ולא אתגלגא, אלא בלבוש יקר דמלכו, ובשעתא דאית צדיק בארעא, איהו ברית. למיקם ברית.

וכי בגלותא, קדשא בריך הוא אתרחק ממטרוניתא, ואיך מטרוניתא אתלבשת לבושי מלכותא בגלותא (כ"א ל"ג לא) לא. אבל בגלותא, לבושה דקדרות, ואיהו אמרת (שיר השירים א) אל תראני שאני שחרחרת. אלא ודאי ההוא קשת דאתגלגיא בגלותא, לאו איהו אלא מטטרו"ן, דאתקרי שד"י ואיהו (בראשית כד) עבדו זקן ביתו, דשליט בכל דיליה (בגלותא), ובנוי, אתקריאו עבדים דקודשא בריך הוא. ובני מטרוניתא בנים, ובגין דא, אם כבנים אם כעבדים.

ובזמנא דאתחרב בי מקדשא, אוקמוה דעבדים חפו ביתו ששולט בכל אשר לו (בגלות), ובניו נקראים עבדי הקדוש ברוך הוא. ובני המלכה בנים, ומשום זה אם כבנים אם כעבדים.

ובשחרב בית המקדש, פרשה שעבדים חפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה. ודאי אנשי מעשה

נקראו על שם המלכה, שנאמר עליה (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. אבל אם יש צדיק שזכיותו ומעשיו להאיר בהם את המלכה, ולפשט ממנה לבושי קדרות הפשוטים ולקשט אותה בלבושים של גונים מאירים של סודות התורה, מה כתוב בו? וראייתה לזכר ברית עולם. וראייתה, בסודות מאירים של התורה, שאו"ר נקרא ר"ז. זהו שכתוב (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור. ובסודות הללו נאמר וראייתה.

ובאותו זמן עולה ממנו רגז בנו, (אסתר ו) וחמת המלך שככה, ויאמר לה המלך בתפלת העמידה לפניו, (שם) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך. באותו זמן שואלת על גאלתה ובניה עמה, זהו שכתוב (שם) תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי. אבל קשת שנראית בעולם בגלות, שעבד הוא, לפעמים יוצא בשלמות, כשבניו מכשירים מעשיהם, ולפעמים לא נמצא בשלמות, כשבניו לא מכשירים מעשיהם.

ואם לא בגלל אות יו"ד של שד"י שקנא עליה פנחס שהגנה עליו משבטו של שמעון, היו הורגים אותו ומאבדים אותו מן העולם. ומשום זה, (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד זה - זה פנחס. ואיפה רשעים נכחדו - אלו שמעשיהם כשרים לפני המלך ומקנאים על שמו ומקדשים אותו ברבים, כן מקדשים אותו למעלה בין ממני שאר העמים, ונודעים לו כל ממנה בכניו. אבל ישראל נודעים למעלה הכל בשם יהו"ה, שהוא מחיה כל הפנויים.

וכך שם וכנוי מעיד עליו. א"ל מעיד עליו שיש לו יכלת על כל אל, זהו שכתוב אני אדרש אל אל. אל - בעל האל. אלהים מעיד עליו שהוא אלהי האלהים. אדנ"י מעיד עליו שהוא אדוני

ראשם, ונתדלדלו אנשי מעשה. ודאי אנשי מעשה אתקריאו, על שם מטרוניתא, דאתמר עליה (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה. אבל אי אית צדיק, דזכווי ועובדוי לאנהרא, בהון מטרוניתא, ולמפשט מנה לבושי קדרותא דפשטין ולקשטא לה בלבושין דגוונין נהירין דרזין דאורייתא, מה כתיב ביה, וראייתה לזכור ברית עולם. וראייתה, ברזין נהירין דאורייתא, דאו"ר ר"ז אתקרי, הדא הוא דכתיב, (משלי ו) פי נר מצוה ותורה אור. ובאלין רזין אתמר וראייתה.

ובההוא זמנא סליק מגיה רוגזא דבריה, (אסתר ו) וחמת המלך שככה, ויניא לה מלכא בצלותא דעמידה קמיה, (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך. בההוא זמנא, שאלתא על פורקנא דילה, ובנהא עמיה, הדא הוא דכתיב, (אסתר ו) תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי. אבל קשת דאתחזיא בעלמא בגלותא, דעבדא איהו, זמנין דנפיק בשלימו, פד בנוי מכשירין עובדוי, ולזמנין לא אשתכח בשלימו, פד בנוי לא מכשירין עובדוי (כאן חסר).

ואי לאו בגין אות יו"ד דשד"י דקני עליה פנחס דאגין ליה משבטא דשמעון הוה קטלין ליה ואובדין ליה מעלמא. ובגין דא (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד דא פנחס. ואיפה ישרים נכחדו, אליו דמכשירין עובדיהון קמי מלכא, ומקנין על שמיה, ומקדישין ליה ברבים. הכי מקדשין ליה לעילא, בין ממנן דשאר עמין, ואשתמודעין ליה כל ממנא בכנויה. אבל ישראל אשתמודעין לעילא כלא בשם יהו"ה, דאיהו חיי כל פנויין.

וכל שם וכנוי סהיד עליה, א"ל סהיד עליה, דאית ליה יכולת על כל אל, הדא הוא דכתיב, (איוב ה) אני אדרוש אל אל. אל, מארי דאל. אלהים סהיד עליה,

הַאֲדוֹנִים. גַּם כִּף כָּל שָׁם. שְׁלָכְל (ספירה ומלאך) מְלֹאֲךָ יֵשׁ שָׁם יְדוּעַ, לְהוֹדִיעַ לְכָל פֶּת בְּאוֹתוֹ שֵׁם שֶׁל מַלְכוּ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל נֹדְעִים לוֹ בִּיהו"ה.

יְסוּד הַדְּבָר - לְכֵן אָדָם אַחַד יְכוּלִים לְהִיּוֹת כְּמֵה סוּסִים, גַּם כִּף כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵי שֶׁל אָדָם, וְכָל בֶּן צְרִיף לְהִיּוֹת לוֹ לְאָבִיו כְּסוּס וּכְחֻמּוֹר לְמִשָּׂא וּלְהִיּוֹת כְּפוּרָף תַּחְתּוֹ, וְזֶהוּ סוּד (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. שֶׁהוּא בֶּן שֶׁל אָדָם, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּבֵהמָה תַּחְתּוֹ.

וְכֵן זֶהוּ מִצְוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָה לְהִיּוֹת אִחַ מִיבֵם אֵת אֲשֶׁת אַחִיו לַעֲשׂוֹת בֶּן לְאָחִיו, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאָבֵד מֵאוֹתוֹ עוֹלָם. וְזֶהוּ כְּמוֹ סוּד כְּלָאִים בְּצִיצִית. שְׂאֲמָרוּ, מֵה שְׂאֲסֵרְתִי לָךְ כָּאֵן, מֵה אֲסֵרְתִי לָךְ כְּלָאִים שֶׁל הָעוֹלָם - הַתַּרְתִּי לָךְ כְּלָאִים שֶׁל צִיצִית. אֲסֵרְתִי לָךְ אֲשֶׁת אִחַ - הַתַּרְתִּי לָךְ יְבָמָה. כְּגוֹן מְרֻכְבִּים תַּפּוּחִים אוֹ דְקָלִים מִיֵּן בְּמִינוֹ, וְאֲסוּר לְהִרְכִּיב מִיֵּן בְּשֵׂאִינוֹ מִינוֹ. וְנֹאמְרוּ בּוֹ (דברים ט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. וּבִיבָמָה מְרֻכְבִּים מִיֵּן בְּשֵׂאִינוֹ מִינוֹ, כְּדִי שֶׁלֹּא תֵאָבֵד (להאבד) נֶפֶשׁ הַמֵּת, (שם כה) וְלֹא יִמְחָה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְזֶהוּ סוּד הַגְּלָגוּל. לְגַלְגַּל אֵין תְּנוּעָה בְּלִי אֲמַת הַמַּיִם, גַּם כִּף אֲמַת הַמַּיִם סוּד שֶׁל אוֹת ו', בְּהַ נַעֲשֶׂה הַגְּלָגַל גְּלָגוּל. וְסוּד הַדְּבָר - מֵה גְּלָגַל אֵין לוֹ תְנוּעָה בְּלֹא אֲמַת הַמַּיִם - גַּם כִּף גְּלָגַל הוּא י' וְאֵין לוֹ תְנוּעָה בְּלִי אֲמַת מַיִם, שֶׁהִיא ו'. יְבָמָה ה'. לְזֶה הוּא בִּינֵי"ה בִּינֵי"ה. בְּאוֹת י' בְּרָא אֵת הָעוֹלָם הַבָּא, עוֹלָם אֶרֶץ, שֶׁהוּא ו'.

בְּגִינָה זֶה מִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן אֵינוֹ מְבַנֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֵיטָל לְמוֹלוֹ, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא, מְבַנֵּי הֵם ו', וּמִמֶּנּוּ נִחְלָקִים כְּמֵה נְחָלִים שֶׁמְסוּכְבִּים אֵת הָעוֹלָם, עַד שֶׁחֲזָרִים לָיִם שֶׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם, וּמִשׁוּם זֶה אָמַר

דְּאִיהוּ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים. אֲדַנְי"י סְהִיד עָלֶיךָ, דְּאִיהוּ אֲדוֹנֵי הַאֲדוֹנִים. אוֹף הֵכִי כָל שָׁם. דְּכָל (ספירה ומלאך) מְלֹאֲךָ אֵית לְכָל חַד שָׁם יְדִיעַ, לְאֲשַׁתְמוּדְעָא לְכָל פֶּת בְּהוּא שָׁם דְּמַלְכָּא דִּילֵיךָ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל, אֲשַׁתְמוּדְעָן לִיה בִּיהו"ה.

וְרִזָּא דְמַלְכָּה, בְּרַ נֶשׁ חַד יְכִיל לְמַהוּי לִיה כְּמֵה סוּסוֹן, אוֹף הֵכִי כָל יִשְׂרָאֵל אֵינוֹן בְּנוֹי דְאָדָם, וְכָל בְּרָא צְרִיף לְמַהוּי לִיה לְאָבִיו כְּסוּס וּכְחֻמּוֹר לְמִשָּׂא, וּלְמַהוּי כְּפִיף תַּחְתּוֹ, וְהֵאֵי אִיהוּ רִזָּא (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ י'. דְּאִיהוּ בְּרָא דְאָדָם, וְעַבִּיד גְּרַמִּיה כְּבֵהמָה תַּחְתּוֹ.

וּבְגִין דָּא אִיהוּ פְקוּדָא דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּאוּרִייתָא, לְמַהוּי אִחַ מִיבֵם לְאֲתַתִּיה דְאֵת, לְמַעַבְד בְּרָא לְאֲחִיו, בְּגִין דְלָא יִתְאָבִיד מֵהוּא עַלְמָא. וְהֵאֵי אִיהוּ כְּגוֹן רִזָּא דְכְלָאִים בְּצִיצִית. דְאֶמְרוּ, מֵה שְׂאֲסֵרְתִי לָךְ כָּאֵן, הַתַּרְתִּי לָךְ כָּאֵן. אֲסֵרְתִי לָךְ כְּלָאִים דְעַלְמָא, הַתַּרְתִּי לָךְ כְּלָאִים דְצִיצִית. אֲסֵרְתִי לָךְ אֲשֶׁת אִחַ, הַתַּרְתִּי לָךְ יְבָמָה. כְּגוֹן מְרֻכְבִּים תַּפּוּחִים אוֹ דְקָלִים מִן בְּמִינוֹ. וְאֲסוּר לְאֶרְכָּבָא מִיֵּן בְּשֵׂאִינוֹ מִינוֹ. וְאֲתַמַּר בֵּיה (דברים ט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. וּבִיבָמָה מְרֻכְבִּין מִיֵּן בְּשֵׂאִינוֹ מִינוֹ, בְּגִין דְלָא לְתַתְּאִבִּיד (להאבד) נֶפֶשׁ הַמֵּת. (דברים כה) וְלֹא יִמְחָה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל.

וְהֵאֵי אִיהוּ רִזָּא דְגְלָגוּל. גְּלָגַל לִית לִיה תְנוּעָה בְּלֹא אֲמַת הַמַּיִם, אוֹף הֵכִי, אֲמַת הַמַּיִם רִזָּא דְאֵת ו', בֵּיה אֲתַעַבִּיד גְּלָגַל גְּלָגוּל. וְרִזָּא דְמַלְכָּה, מֵה גְּלָגַל אֵין לוֹ תְנוּעָה בְּלֹא אֲמַת הַמַּיִם, אוֹף הֵכִי, גְּלָגַל אִיהוּ י', וְלִית לִיה תְנוּעָה בְּלֹא אֲמַת הַמַּיִם דְאִיהוּ ו'. יְבָמָה ה'. לְהֵאֵי אִיהוּ בִּינֵי"ה בִּינֵי"ה. בְּאוֹת י' בְּרָא עַלְמָא דְאֵתִי, עוֹלָם אֶרֶץ, דְאִיהוּ ו'.

בְּגִין דָּא, מֵאֵן דְלִית לִיה בֶּן, לָאו אִיהוּ מְבַנֵּי עַלְמָא דְאֵתִי, דִּימָא לְקַבְלֵיה, וּמַגִּיה נְפִיק, מְבַנֵּייהוּ ו', וּמַגִּיה

בְּגִינָה זֶה מִי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן אֵינוֹ מְבַנֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֵיטָל לְמוֹלוֹ, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא, מְבַנֵּי הֵם ו', וּמִמֶּנּוּ נִחְלָקִים כְּמֵה נְחָלִים שֶׁמְסוּכְבִּים אֵת הָעוֹלָם, עַד שֶׁחֲזָרִים לָיִם שֶׁיֵּצְאוּ מִשָּׁם, וּמִשׁוּם זֶה אָמַר

הפסוק (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים יגו'. עד שחוזרים כמו שיצאו.

גם כף - (שם יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. כמו שנתן אותה שלמה אם תשוב בתשובה, שהיא בינ"ה, ב"ן י"ה, עליון. אות ה' עולה באות י' לחמשים, עשר פעמים חמש. הרי היא י"ם, י"ה. ב"ן, נחל שיוצא מהים ונחלק לכמה נחלים, כמו אילן שמתפשט לכמה ענפים.

ואם לא חזרה נשמה שלמה כמו שהשתלמה, נאמר בה (שם א) שם הם שבים ללכת, היא וכל הנשמות האחרות. גם כף איננו שלם בכך אם אין לו בת, שהיא העולם הזה, להיות שלם בעולם הזה שנברא בה. זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. (אלא)

יה"ו, (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. והרשעים שנאמר בהם (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קברים וכאו, גרמו (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, שנאמר עליהם (עמוס ב) על שלשה פשעי ישראל. אחרי שקלקלו עצמם שלוש פעמים ולא זכו ביה"ו, שנאמר בו (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהוא. [על ארבעה לא אשיכנו, דהינו ה'. ונדונו בגיהנם במשחית אף וחמה.

ורבנשים של שלש אותיות הללו נודעים בקשת, שהם לבן, אדם וירק. מי שיבא בזמן אחד הוא לבן, בשני אדם, בשלישי ירק. ומשום שביעקב נכללו האותיות, ונשרש האילן ונטע והתגדל ונעשה פרי טוב - (ישעיה כט) לא

עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו, להיות מרכבתו ביצר הרע, שהוא נחש וכל מיני חיה רעה, ומשום זה - (הושע יב) וישר אל מלאך ויוכל. ומשום שאדם נקרא אילן, הוא סוד זה לאילן

מתפלגין כמה נחלי, דאינון מסבבין עלמא, עד דחזרו לימא דנפקו מתמן, ובגין דא אמר קרא, (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים יגו'. עד דאהדרו כגוונא דנפקו.

אוף הכי, (קהלת יב) וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה. כגוונא דיהיב לה (דף רט"ו ע"ב) שלימתא. אם תשוב בתשובתא, דאיהו בינ"ה ב"ן י"ה, עלאה. את ה' סליקת באת י' לחמשים, עשר זמנין חמש. הא איהו י"ם, י"ה. ב"ן, נחל דנפק מן ימא, ואתפליג לכמה נחליו, כגוונא דאילנא דאתפשט לכמה ענפין.

ואי לא חזר נשמתא שלימתא, כגוונא דאשתלמת. אתמר בה, שם הם שבים ללכת, איהי וכל נשמתין אחרנין. אוף הכי לאו איהו שלים בכך, אי לית ליה בת, דאיהו עלמא דין, למהוי שלים בהאי עלמא דאתפרי בה', הדא הוא דכתיב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. (אלא)

יה"ו, (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. ורשיעייא דאתמר בהון, (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קבורים וכאו, גרמו אלה אלהיך ישראל, דאתמר עליהו, (עמוס ב) על שלשה פשעי ישראל. בתר דקלקלו גרמיהו תלת זמנין, ולא זכי ביה"ו, דאתמר ביה (קהלת יא) מקום שיפול העץ שם יהוא. על ארבעה לא אשיכנו, דהינו ה'. ואתדנו בגיהנם, במשחית אף וחימה.

ולבושין דתלת אתוון אליו, אשתמודעין בקשת, דאינון חינור סומק וירוק. מאן דיייתי בזמנא חדא, איהו חינור. בתנינא, סומק. בתליתאה, ירוק. ובגין דביעקב אתפלילו אתוון, ואשתרש אילנא ואתנטע ואתרפא, ואתעביד איבא טבא, (ישעיה כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו, למהוי מרפכתייה ביצר הרע, דאיהו נחש, וכל מיני חיה בישא. ובגין דא, (הושע יב)

עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו, להיות מרכבתו ביצר הרע, שהוא נחש וכל מיני חיה רעה, ומשום זה - (הושע יב) וישר אל מלאך ויוכל. ומשום שאדם נקרא אילן, הוא סוד זה לאילן

וישר אל מלאך ויוכל. ובגין דאתקרי אדם אילנא, איהו רזא דא, לאילנא דאתנטע באתר דלא עביד איבא. מה עבד. עקר ליה ונטעיה באתר אחרא. ובגין דא אוקמויה מארי מתניתין דלא הוי מוחזק למהוי עקר, עד דאזיל לארץ ישראל, ואתנטע תמן באתתא.

אוף הכי צדיק, דאיהו מטלטל מאתר לאתר, מבית לבית, כאלו ייתי בגלגולא זמנין סגיאין. והינינו (שמות כ) ועושה חסד לאלפים לאוהביו, עד דיזכה לעלמא (דאתי) שלים. אכל לחיבבא, לא אייתי ליה יתיר מתלת זמנין. ואי חזר בתיבתא, אתמר ביה גלות מכפרת עון. ובגין דא אוקמויה מארי מתניתין, צדיקים שוב אינן חוזרים לעפרם.

אלא קא רמיזו, (ויקרא יד) ועפר אחר יקח וטח את הבית. (איוב לד) ואדם על עפר ישוב. (קהלת יב) וישוב העפר על הארץ פשהיה. בגין דהוא מנוגע, ולית ביה אלא אשה רעה, יצר הרע, דאתמר בה אשה רעה צרעת לבעלה. מאי תקנתיה. יגרשנה ויתרפא. דאיהי גרמת (בראשית א) ויגרש את האדם האדם, דא נשמתא. א"ת, בת זוגו דאדם. (משלי כו) כצפור נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו.

ובגין דא, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית, היינו יבמה. ודרור קן לה, היינו גואל, אשר שתה אפרוחיה, בן ובת. זפאה איהו מאן דעבד (ליוז) קינא, (ויקרא כה) וגאל את ממפר אחיו. דאיהו מכור בעבור דלאו דיליה.

ובגין דא אמר משה, (דברים ג) ויתעבר יי בי למענכם. הכא הוא סוד העבור. רעיא מהימנא, שזיב שתיין רבוא, כמה זמנין דאתי בגלגולא, ובגין דא זכות פלהו תליא קדשא בריך הוא ביה. ובגין דא אוקמויה רבנן, אשה אחת ילדה במצרים ששים רבוא בכרס אחד. ואף על גב דאוקמויה רבנן במלין אחרנין, שבעים פנים לתורה.

ומשום זה פרושה חכמים, אשה אחת ילדה במצרים ששים רבוא בכרס אחד. ואף על גב שחכמים פרושה בדברים אחרים - שבעים פנים לתורה.

שנטע במקום שלא עושה פרי, מה עשה? עקר אותו ונטעו במקום אחר. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, שלא היה מחזק להיות עקר, עד שהלך לארץ ישראל ונטע שם באשה.

גם כף צדיק, שהוא מטלטל ממקום למקום, מבית לבית, כאלו יבא בגלגול פעמים רבות, והינו (שמות כ) ועושה חסד לאלפים לאהביו, עד שיזכה לעולם (הבא) שלם. אכל לרשעים לא מביאים יותר משלש פעמים. ואם חזר בתשובה, נאמר בו גלות מכפרת עון. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, צדיקים שוב אינן חוזרים לעפרם.

ארא רומז, (ויקרא יד) ועפר אחר יקח וטח את הבית. (איוב לד) ואדם על עפר ישוב. (קהלת יב) וישוב העפר על הארץ פשהיה. משום שהוא מנוגע, ואין בו אלא אשה רעה, יצר הרע, שנאמר בה אשה רעה צרעת לבעלה. מה תקנתו? יגרשנה ויתרפא, שהיא גרמת (בראשית כג) ויגרש את האדם. האדם - זו הנשמה. א"ת - בת זוג האדם. (משלי כו) כצפור נודדת מן קנה בן איש נודד ממקומו. ומשום זה, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית, הינו יבמה. ודרור קן לה, הינו גואל. אשר שתה אפרוחיה, בן ובת. אשרי מי שעושה (להם) קן, (ויקרא כה) וגאל את ממפר אחיו, שהוא מכור בעבור מה שלא שלו.

ומשום זה אמר משה, (דברים ג) ויתעבר היי בי למענכם. כאן הוא סוד העבור. רועה נאמן השאיר ששים רבוא, כמה פעמים שבא בגלגול, ומשום זה זכות כלם תלה בו הקדוש ברוך הוא. ומשום זה פרושה חכמים, אשה אחת ילדה במצרים ששים רבוא בכרס אחד. ואף על גב שחכמים פרושה בדברים אחרים - שבעים פנים לתורה.

שְׁבֹן דָּרָךְ בְּעֵלֵי הַסּוּדוֹת: אוֹמְרִים מְרַגְלִית לְתַלְמִידֵיהֶם, וְלֹא נֹדְעוּ כּוּ בְּרַמְיָהּ, חוֹזֵר לָהֶם אוֹתוֹ דָּכַר בְּדַבְּרֵי שְׁחוֹק, כְּמוֹ אוֹתוֹ שְׁאָמַר, בִּיצָה אַחַת הַפִּילָה שְׁשִׁים כְּרָכִים. וּבָאָה בִיצָה וְנִפְלָה מֵעוֹף שְׁהִיָּה פּוֹרֵחַ בְּאֵוִיר וְהִפְתָּה שְׁשִׁים כְּרָכִים אֵלָיו. וּבְעֵלֵי לִיצְנוּת אָמְרוּ שְׁלֹא אָמַר הוּא, רַק שְׁבֹן אָדָם כָּתַב שְׁשִׁים כְּרָכִים, וּבָאָה בִיצָה שִׁיצָאָה מֵעוֹף וּמַחֲקָה שְׁשִׁים כְּרָכִים שֶׁל פְּתִיבָה. וְחֹס וְשִׁלּוּם שֶׁבְעֵלֵי הַתּוֹרָה אוֹמְרִים דְּבָרֵי שְׁחוֹק וְדְבָרִים בְּטָלִים בַּתּוֹרָה.

אָרְא כִּף פְּרִשׁוּהָ, (דְּבָרִים כב) אֶפְרָחִים - אֵלָיו בְּעֵלֵי מִשְׁנָה. אוֹ בִיצִים - אֵלָיו בְּעֵלֵי מִקְרָא. וְכִמוֹ שֶׁנִּפְלָ מֵאוֹתוֹ אֶפְרוּחַ, שֶׁהוּא בַר נִפְלִי, נִפְלִית בִּיצָה שֶׁהוּא אֶתְרוּג שְׁעוֹר שֶׁכַּפִּיצָה, וּבִגְלָלָה נֶאֱמַר (עֲמוּס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִפְת דְּוִיד הַנִּפְלֵת. וְנִפְלו עֲמָה (שִׁיר ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, שֶׁהֵם כְּרוּכִים בָּהּ, כְּגוֹן פִּיצַד כּוֹרְכִים אֶת שְׁמַע. וְהֵם כְּנֶגֶד שְׁשִׁים מִסְּכָתוֹת. וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, אֵלָיו (תְּהִלִּים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רַעוּתֵיהָ, שֶׁהֵן הַלְכוֹת שְׁאֵין לָהֶן חֲשׁבוֹן.

וְאוֹתוֹ אֶפְרוּחַ הוּא בֶן י"ה, הוּא בְּתוֹף חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינֵיהֶן, דְּהֵינּוּ י"ה חֲמִשׁ פְּעָמִים עֶשֶׂר, ו' הוּא נִפְּוֹל, שֶׁנִּפְּוֹל אַחַר אוֹתָהּ שְׁנֶאֱמַר, (ישעיה יד) אֵיךְ נִפְּוֹת מִשְׁמַיִם הִילַל בֶּן שַׁחַר. וְנִקְרָא נִפְּוֹל, וְלֹא נִפְּוֹל, וְלֹא נִפְּוֹל. מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ נִפְּוֹל יֵשׁ י"ו, וְיִוֵּרַד בָּהֶם לְגַבֵּי ה' ה', שְׁנֶאֱמַר בָּהֶן (רות א) וּתְלַכְנָה שְׁתִּיָּהֶן. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים כב) שְׁלַח תְּשַׁלַּח. אֶחָד מִבֵּית רֵאשׁוֹן, וְהַשְּׁנִי מִבֵּית שְׁנִי, לְהַקִּימָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים צ) י"שְׁמַחוּ ה' שְׁמַיִם ו' תְּגַל ה' אֶרֶץ.

בֹּא וּרְאֵה, הַשְּׁמֶשׁ הַזֶּה מִתְּגַלָּה בַּיּוֹם, וּמִתְּכַסֶּה בַּלַּיְלָה, וּמֵאִיר בְּשִׁשִּׁים רְבוּא כּוֹכָבִים. גַּם כִּף רוּעָה הַנֶּאֱמָן, כְּשֶׁהִתְכַּסֶּה מִהָעוֹלָם, מֵאִיר בְּשִׁשִּׁים רְבוּא נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִם הַדּוֹר כְּרֵאשׁוֹ. וְזֶה

דְּהִכִּי אֶרַח דְּמֵאֲרֵי רִזִּין, אֶמְרִין מְרַגְלִית לְתַלְמִידֵיהוֹן, וְלֹא אִשְׁתַּמּוּדְעוֹן בֵּיהּ בְּרַמְיָא, אֶהְדָּר לּוֹן הַהוּא מְלָה בְּמִלֵּי שְׁחוֹק, כְּגוֹנוּנָא דְּהוּא דְּאָמַר, דְּבִיצָה אַחַת, אֶפִּילַת שְׁתִּין כְּרָכִין. וְאֶתָּא בִיצָה וְנִפְּוֹת מִן עוֹפָא דְּהִיָּה פְּרַח בְּאֵוִירָא, וּמַחֲקָת אֵלִין שְׁתִּין כְּרָכִין, וּמֵאֲרֵי דְּלִיצְנוּתָא אָמְרוּ, דְּלֹא אָמַר הוּא אֶלָּא דְּבַר נֵשׁ כָּתַב שְׁשִׁים כְּרָכִין, וְאֶתָּא בִיצָה דְּנִפְּוֹת מִן עוֹפָא וּמַחֲקָת שְׁתִּין כְּרָכִין דְּכִתִּיבָה. וְחֹס וְשִׁלּוּם דְּמֵאֲרֵי אוֹרִייתָא אֶמְרִין מִלִּין דְּשְׁחוֹק, וְדְבָרִים בְּטָלִים בְּאוֹרִייתָא.

אָלָא הָא אוֹקְמוּהָ, (דְּבָרִים כב) אֶפְרוּחִים, אֵלִין מֵאֲרֵי מִשְׁנָה. אוֹ בִיצִים, אֵלִין מֵאֲרֵי מִקְרָא. וּכְגוֹנוּנָא דְּנִפְּוֹל מֵהוּא נִפְּוֹל, דְּאִיהוּ בַר נִפְּוֹל, נִפְּוֹת בִּיצָה דְּאִיהוּ אֶתְרוּג שִׁיעוּרָא בְּכַפִּיצָה. וּבְגִינָה אֶתְמַר (עֲמוּס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִפְת דְּוִיד הַנִּפְּוֹת. וְנִפְּלו עֲמָה (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, דְּאֵינּוּן כְּרִיכִין בָּהּ, כְּגוֹן פִּיצַד כּוֹרְכִין אֶת שְׁמַע. וְאֵינּוּן לְקַבֵּל שְׁשִׁים מִסְּכָתוֹת. וְעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר, אֵלִין (תְּהִלִּים מה) בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רַעוּתֵיהָ, דְּאֵינּוּן הַלְכוֹת, דְּלִית לּוֹן חוֹשְׁבֹן.

וְהַהוּא נִפְּוֹל אִיהוּ בֶן י"ה אִיהוּ בְּתוֹף חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְּבֵינֵיהֶן, דְּהֵינּוּ י"ה חֲמִשׁ זְמַנִּין עֶשֶׂר ו' אִיהוּ נִפְּוֹל, דְּנִפְּוֹל בְּתַר הַהִיא דְּאֶתְמַר, (ישעיה יד) אֵיךְ נִפְּוֹת מִשְׁמַיִם הִילַל בֶּן שַׁחַר וְאֶקְרִי נִפְּוֹל, וְלֹא נִפְּוֹל. כְּגוֹן דְּבִיָּה נִפְּוֹל י"ו וְנַחֲתִית בְּהוֹן לְגַבֵּי ה' ה', דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (רות א) וּתְלַכְנָה שְׁתִּיָּהֶן. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים כב) שְׁלַח תְּשַׁלַּח חַד מִבֵּית רֵאשׁוֹן וְתְנַיִנָּא מִבֵּית שְׁנִי, לְאֶקְמָא לּוֹן. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (דף רט"ז ע"ב) (תְּהִלִּים צ) י"שְׁמַחוּ ה' שְׁמַיִם ו' תְּגַל ה' אֶרֶץ.

תָּא חֲזִי, הָאֵי שְׁמֵשׁ אֶתְגַּלִּיא בִּימְמָא, וְאֶתְכַסֶּיא בַּלַּיְלָא. וְנַהִיר בְּשְׁתִּין רְבוּא כְּכִבְיָא. אוֹף הָכִי רַעִיא מֵהִימְנָא,

מִבֵּית שְׁנִי, לְהַקִּימָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים צ)

בְּתֵר דְּאַתְבְּנִישׁ מֵעֲלָמָא, נְהִיר בְּשִׁתִּין רַבּוּא נִשְׁמַתִּין דִּישְׂרָאֵל, אִי דְרָא כְּדָקָא יֵאוּת. וְהֵאִי אִיהוּ רְזָא דְגִלְגּוּלָא, דְאָמַר עֲלִיָּה קְהֵלֶת, (קהלת א) דוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא. וְאוּקְמוּיָהּ דְלִית דוֹר פְּחוּת מִשְׁשִׁים רַבּוּא. וְהָאֲרָץ לְעוֹלָם עוֹמְדַת, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הֵיא דְאַתְמַר בְּה, (ישעיה טו) וְהָאֲרָץ הַדוֹם רַגְלִי, (בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ.

וְעוֹד רְזָא אַתְרָא אוּקְמוּיָהּ רַבְּנֵן, הַדוֹר שְׁהוֹלֵךְ הוּא הַדוֹר שְׁבָא, הַלֵּךְ חֲגַר בָּא חֲגַר, הַלֵּךְ סוּמָא בָּא סוּמָא. וְעוֹד אוּקְמוּיָהּ רַבְּנֵן, דְעֵתִיד הָוֵה מְשָׁה לְקַבְּלָא אוּרִייתָא כְּדָרָא דְטוֹפְנָא, אֶלָּא בְּגִין דְהוּוּ רְשִׁיעִיָּא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית ו) בְּשַׁגְ"ם הוּא בְּשָׂר. בְּשַׁגְ"ם זֶה מִשְׁ"ה. וְאִמָּאי קָרִי לִיָּה בְּשַׁגְ"ם. אֶלָּא קְהֵלֶת חֶסֶר ב' מִן בְּשַׁגְ"ם לְכַסָּא מְלָה. אָמַר (קהלת ח) אָמַרְתִּי שַׁגְ"ם זֶה הִבֵּל.

וְאוּקְמוּיָהּ עַל יְתָרו, לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ קִינִי, שְׁנַפְרָד מְקִינָן. קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְאָמַר, עַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ד) קְנִיתִי אִישׁ אֶת יְהוֹ"ה. דְחֻזָּאת לִיָּה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, דְעֵתִידִין בְּנוֹי לְמִיתָב בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית.

וְאוּף הָכִי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת, דְהוּוּ דְחִיקָא לִיָּה שְׁעֵתָא, דְלָא הָוֵה לִיָּה אֶלָּא קַב חְרוּבִין מְעַרְב שְׁבַת לְעַרְב שְׁבַת, כְּמוֹ לְרַבִּי חֲנִינָא. אָמַאי הָאִי, בְּתֵר דְהָוֵה בַּת קוּל נַפְקַת וְאוּמְרַת, כֹּל הָעוֹלָם כְּלוּ אִינוּ נִיזוּן אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֲנִינָא כְּנִי.

אֶלָּא אִיהוּ גְרִים קוֹדֶם, דְחֶרֶב ק"ב מִן י', דְאִיהוּ יב"ק. אוּף הָכִי לָא הָוֵה לִיָּה אֶלָּא קַב חְרוּבִין. דָּאֶת י' אִיהוּ יְחוּד, וּמַגִּיָּה אַתְיָא נְבִיעוּ לָאֶת ב', דְאִיהִי בְרָכָה, וְאִיהִי קֹדֶשׁ, וּמַגִּיָּה אַתְקַדֶּשׁ ק', דְאִיהִי קֹדֶשׁ. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת גְרִים לְמַהוּי חְרוּבִין דִּלְיָה ק"ב, דְאִינוּן ק"דוּשָׁה בְּרָכָה, אוּף הָכִי לָא הָוֵה לִיָּה אֶלָּא קַב חְרוּבִין, אוּף הָכִי אִיּוֹב בֶּן יִבְמָה הָוֵה, וּבְגִין דָּא אַתְעַנְשׁ, עַל מַה דְאִירַע לוֹ כְּפָר.

וְאִינוּן דְלָא יְדַעִי רְזָא דָּא, אָמַרִי בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי לָאוּ לוֹ אֶלָּא קַב חְרוּבִים. גַּם כֶּף אִיּוֹב בֶּן יִבְמָה הָיָה, וּמִשׁוּם זֶה נִעְנַשׁ עַל מַה שְׁכָּבַר אַרְעֵ לוֹ. וְהֵם שְׁלָא יְדַעוּ סוּד זֶה, אָמַרוּ, בְּנִים חַיִּים וּמְזוּנוֹת לָאוּ בְּזִכּוֹת תְּלוּי הַדְּבָר, אֶלָּא בְּמַזְל תְּלוּי

סוּד הַגִּלְגּוּל שְׁאָמַר עֲלֵיו קְהֵלֶת (קהלת א) דוֹר הוֹלֵךְ וְדוֹר בָּא. וּפְרָשׁוּיָהּ שְׁאִין דוֹר פְּחוּת מִשְׁשִׁים רַבּוּא. וְהָאֲרָץ לְעוֹלָם עוֹמְדַת - זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אוּתָהּ שְׁנַאָמַר בְּה (ישעיה טו) וְהָאֲרָץ הַדוֹם רַגְלִי, (בראשית כח) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ.

וְעוֹד סוּד אַחַר בְּאָרוּ הַחֲכָמִים, הַדוֹר שְׁהוֹלֵךְ הוּא הַדוֹר שְׁבָא. הַלֵּךְ חֲגַר בָּא חֲגַר, הַלֵּךְ סוּמָא בָּא סוּמָא. וְעוֹד פְּרָשׁוּיָהּ חֲכָמִים, שְׁעֵתִיד הָיָה מְשָׁה לְקַבְּלָא תוֹרָה בְּדוֹר הַמְּבוּל, אֶלָּא מִשׁוּם שְׁהוּוּ רְשָׁעִים, זְהוּ שְׁכַתוּב (שם) בְּשַׁגְ"ם הוּא בְּשָׂר. בְּשַׁגְ"ם זֶה מִשְׁ"ה. וְלְמָה קָרָא לוֹ בְּשַׁגְ"ם? אֶלָּא קְהֵלֶת חֶסֶר ב' מִבְּשַׁגְ"ם לְכַסּוֹת הַדְּבָר. אָמַר, (קהלת ח) אָמַרְתִּי שַׁגְ"ם זֶה הִבֵּל.

וּפְרָשׁוּיָהּ עַל יְתָרו, לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ קִינִי? שְׁנַפְרָד מְקִינָן. קָם מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר, עַל זֶה כְּתוּב (בראשית ד) קְנִיתִי אִישׁ אֶת יְהוֹ"ה. שְׁרָאֶתָה אוּתוֹ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעֵתִידִים בְּנוֹי לְשַׁבַּת בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית.

וְגַם כֶּף רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת, שְׁהִיָּתָה דְחוּקָה לוֹ הַשְּׁעָה, שְׁלָא הָיָה לוֹ אֶלָּא קַב חְרוּבִים מְעַרְב שְׁבַת לְעַרְב שְׁבַת, כְּמוֹ לְרַבִּי חֲנִינָא. לְמָה זֶה? לְאַחַר שְׁיַצְאָה בַּת קוּל וְאוּמְרַת: כֹּל הָעוֹלָם כְּלוּ אִינוּ נִזוּן אֶלָּא בְּשִׁבִיל חֲנִינָא כְּנִי.

אֶלָּא הוּא גְרָם קֹדֶם שְׁהַחְרִיב ק"ב מִן י', שְׁהוּא יב"ק. גַּם כֶּף לָא הָיָה לוֹ אֶלָּא קַב חְרוּבִים, שְׁאוּת י' הִיא יְחוּד, וּמַגִּיָּה בְּאֶה נְבִיעָה לָאוּת ב', שְׁהִיא בְרָכָה, וְהִיא קֹדֶשׁ, וּמַגִּיָּה מִתְקַדֶּשׁ ק, שְׁהִיא קֹדֶשׁ. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת גְרָם לְהִיּוֹת חְרוּבִים שְׁלוֹ ק"ב, שְׁהֵם ק"דוּשָׁה בְּרָכָה. גַּם כֶּף לָא הָיָה

הדבר. הרי ראינו את אברהם שראה במזלו שלא היה עתיד להיות לו בן, והקדוש ברוך הוא הוציא החוצה, כמו שכתוב (שם ט) ויוצא אתו החוצה ויאמר הבט וגו'. ופרשוה שאמר לו: צא מאצטגנינות שלך, והעלהו למעלה מהכוכבים, ואמר לו: הבט נא השמימה וספור הכוכבים. עד כאן דברי רבותינו, וצריך לפרש אותם בדרך נסתר. בא וראה, כל בריות העולם, קדם שנתנה התורה לישראל היו תלויים במזל, ואפלו בנים חיים ומזונות. אבל אחר שנתנה תורה לישראל, הוציא אותם מחיוב כוכבים ומזלות, וזה למדנו מאברהם, משום שהיו בניו עתידים לקבל ה' מאברהם, שהיא חמשה חמשי תורה, שנאמר בה (שם ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. אמר לאברהם: בגלל הה' הזו שנספח לשם, השמים תחתיך וכל הכוכבים והמזלות שמאירים בה'. ולא עוד, אלא שנאמר בה (שם מז) ה"א לכם זרע. וזרעתם בה"א. (שם כא) פי ביצחק יקרא לך זרע.

ומשום זה, כל המשתדל בתורה בטל ממנו חיוב כוכבים ומזלות, אם לומד אותה פדי לקיים מצוותיה. ואם לא - כאלו לא השתדל בה, ולא בטל ממנו חיוב כוכבים ומזלות. כל שפן עמי הארץ שנמשלו לבהמות, שבארו עליהם (דברים כז) ארור שכב עם כל בהמה, שלא התבטלו מהם חיוב של כוכבים ומזלות.

אנוש פחציר ימיו כציון השדה פן יצוץ (תהלים קג). ונאמר בו (שם לז) נער הייתי גם זקנתי. אחר כך (איוב ג) ישוב לימי עלומי. שאילן שנקצו ענפים עליו וצמחו כמו מקדם בשרשיו, חזרו בעולם כמקדם. מתו זקנים,

בזכותא תליא מלתא, אלא במזלא תליא מלתא. והא חזינא לאברהם דחזא במזליה, דלא הוה עתיד למיהוי ליה ברא, וקודשא ברוך הוא אפיק ליה לברא, כדכתיב (בראשית ט) ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט וגו'. ואוקמוה, דאמר ליה צא מאצטגנינות שלך, והעלהו למעלה מהכוכבים, ואמר לו הבט נא השמימה וספור הכוכבים. עד הכא מלין דרבנן, וצריך לפרשא לון בדרך נסתר.

תא חזי, כל ברין דעלמא, קודם דאתיהיבת אורייתא לישראל, הוה תליין במזלא, ואפילו בני חיי ומזוני. אבל פתר דאתיהיבת אורייתא לישראל, אפיק לון מחיובא דככביא ומזלי. ודא אוליפנא מאברהם. בגין דהוה עתידין פנוי לקבלא ה' מאברהם, דאיהי חמשה חומשי תורה. דאתמר בה (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. אמר לאברהם, בגין האי ה' דאתוסף בשם, השמים תחתך, וכל ככביא ומזלי דנהירין בה'. ולא עוד, אלא דאתמר בה (בראשית מז) ה"א לכם זרע, וזרעתם בה"א. (בראשית כא) פי ביצחק יקרא לך זרע.

ובגין דא, כל המשתדל באורייתא, בטיל מגיה חיובא דככביא ומזלי. אי אולוף לה פדי לקיימא פקודהא. ואם לאו, כאלו לא אשתדל בה, ולא בטיל מגיה חיובא דככביא ומזלי. כל שפן עמי הארץ דאינון אתמתלן לבעירן. דאוקמוה עלייהו (דברים כז) ארור שוכב עם כל בהמה, דלא אתבטלון מנהון חיובא דככביא ומזלי.

אנוש פחציר ימיו כציון השדה כן יצוץ (תהלים קג) ואתמר ביה, (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי. לבתר (איוב ג) ישוב לימי עלומי. דאילנא דאתקצו ענפין עתיקין דליה, וצמחו כמלקדמין בשרשוי, אהדרו בעלמא כמלקדמין. מיתו סבין, ואתהדרו להאי עלמא עולמין. והיינו רזא דמחדש קדשא ברוך הוא בכל יום תמיד שנקצו ענפים עתיקים שלו וצמחו כמו מקדם בשרשיו, חזרו בעולם כמקדם. מתו זקנים,

וְחָזְרוּ לְעוֹלָם הַזֶּה עַל־מִים. וְזָהוּ
סוּד שְׁמַחְדָּשׁ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית,
שְׁמַתִּים אֵלָּף בְּכָל יוֹם,
וּמְתַחֲדָשִׁים אֵלָּף בְּכָל יוֹם.

וַיֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אָנוּשׁ (תהלים קד) -
זֶה יֵין הַתּוֹרָה. שְׁכָף עוֹלָה יֵין,
כְּחֻשְׁבוֹן סוּ"ד. וּמָה יֵי"ן צְרִיף
לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֵא יִתְנַסֵּף
לְעַבּוּדָה זָרָה, גַּם כִּף צְרִיף לְהִיּוֹת
סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה, וְכָל
סוּדוֹתֶיהָ, וְלֹא מִשְׁקִים אוֹתָם, רַק
לִירְאָיו. וְלֹא לְחֻנָּם עוֹשִׂים כְּמָה
מַצּוֹת בֵּינָן וּמְבָרְכִים בּוֹ אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלֵינָן יֵשׁ שְׁנֵי
גּוֹנִים - לְכֹן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים,
וְהֵינּוּ ב' תּוֹסֶפֶת בֵּינָן. כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה
לְכַנָּה וְאָדָמָה. לְכֹן מַצַּד יָמִין,
אָדָם מַצַּד שְׂמָאל.

וּמָה זֶה לִבֵּב אָנוּשׁ? לֵב הִיָּה לוֹ
לוֹמַר! אֵלָּא שֵׁישׁ לֵב מְסוּר לְלֵב,
וְהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, ב' מְבָרְאשִׁית, ל'
מְלַעֲיָנִי כָל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ ל"ב שְׁנֵי.
זֶה ל"ב ל"ב (הס) שְׁנַיִם - ס"ד,
חֶסֶר שְׁמוֹנָה לַע"ב, שֶׁהוּא וַיְכַלּוּ.
הֵם שְׁבַעַה יָמֵי בְּרֵאשִׁית. שְׁמִינֵי
מַהוּ? שְׁבַעַה יָמֵי בְּרֵאשִׁית עִם
(בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם.

זֶה ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן בֵּינָן.
מַה זֶה לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמֵן? אֵלוֹ
שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּנִים - אַרְבַּעַה שֶׁל
אַרְיָה, אַרְבַּעַה שֶׁל שׁוֹר אַרְבַּעַה
שֶׁל נֶשֶׁר, שְׁהֵם: מִיכָאֵל אַרְיָה,
אַרְבַּעַה פְּנִים שֶׁלוֹ יְהוָה. אַרְבַּעַה
פְּנֵי שׁוֹר, וְהוּא גְּבֻרִיאֵל, וְהֵם
יְהוָה. אַרְבַּעַה פְּנֵי נֶשֶׁר, וְהוּא
נּוּרִיאֵל, וְהֵם יְהוָה. וְהֵם מְמַנִּים
תַּחַת חֶסֶד פַּח"ד אֶמ"ת, דְּרַגּוֹת
שְׁלֹשׁת הָאֲבוֹת. וּפְרָשׁוּהָ רְבוּתֵינוּ,
הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְעוֹלָיִם

(נְקוּדוֹת) הָאוֹרוֹת לְחֻשְׁבוֹן יב"ק. וְהֵם מְלַף מְלַף יְמַלֵּף, יְהוָה אֶהְיֶה אֲדוֹנָי. סֵף הַכֹּל - יב"ק.
רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיָּה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בְּפִרְשָׁה זו, בֹּא לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ. אָמַר לוֹ, נָדָב וְאָבִיהוּא מַה
עוֹשִׂים בְּפִנְחָס? אִם פִּנְחָס לֹא הִיָּה בְּעוֹלָם כְּשִׁמְתוֹ, וְאַחַר כֵּן בֹּא לְעוֹלָם וְהַשְּׁלִים מְקוֹמָם - אִז

מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. דְּמַתִּין אֵלָּף בְּכָל יוֹמָא וּמְתַחֲדָשִׁין אֵלָּף
בְּכָל יוֹמָא.

וַיֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אָנוּשׁ, (תהלים קד) דָּא יֵינָא דְאוּרִייתָא. דְּהֵכִי
סְלִיק יֵין, כְּחוּשְׁבֵּן סוּ"ד. וּמָה יֵי"ן צְרִיף לְמַהוּ
סְתוּם וְחֲתוּם, דְּלֹא יִתְנַסֵּף לְעַבּוּדָה זָרָה. אוּף הֵכִי צְרִיף
לְמַהוּ סְתוּם וְחֲתוּם סוּד דְאוּרִייתָא, וְכָל רְזִין דִּילָהּ, וְלֹא
אִשְׁתַּקְּיִין אֵלָּא לִירְאָיו. וְלֹא לְמַגְנָא עַבְדִּין כְּמָה פְּקוּדִין
בֵּינָן, וּמְבָרְכִין בֵּיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיֵּן אֵית לִיהּ
תְּרֵי גּוֹנִינָן, חֵינּוּר וְסוּמְקָא, דִּינָא וְרַחֲמֵי, וְהֵינּוּ ב' תּוֹסֶפֶת
בֵּינָן. כְּגוֹנוּנָא דְשׁוֹשְׁנָה חֵינּוּרָא וְסוּמְקָא. חֵינּוּר מְסֻטְרָא
דִּימִינָא, סוּמְקָא מְסֻטְרָא דְשְׂמָאלָא.

וּמָאֵי לִבֵּב אָנוּשׁ, לֵב הָוָה לִיהּ לְמִימַר. אֵלָּא אֵית לֵב
מְסוּר לִלֵּב. וְאֵינּוֹן ל"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית,
ב' מִן בְּרֵאשִׁית, ל' מִן לַעֲיָנִי כָל יִשְׂרָאֵל, אֵיהוּ ל"ב
תְּנִינָא. דָּא ל"ב ל"ב (ס"א אֵינּוֹן) שְׁנַיִם ס"ד, חֶסֶר תְּמַנְיָא
לַע"ב, דְּאֵיהוּ וַיְכַלּוּ. אֵינּוֹן שְׁבַעַה יָמֵי בְּרֵאשִׁית. תְּמַינְיָא
מָאֵי הִיא. ז' יָמֵי בְּרֵאשִׁית, עִם (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם. זֶה ע"ב, כְּחוּשְׁבֵּן בֵּינָן.

מָאֵי לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמֵן. אֵינּוֹן י"ב פְּנִים, אַרְבַּע דְּאַרְיָה,
אַרְבַּע דְּשׁוֹר, אַרְבַּע דְּנֶשֶׁר, (דְּרַי"ע"א) דְּאֵינּוֹן מִיכָאֵל
אַרְיָה, אַרְבַּע אַנְפִּין דִּילָהּ יְהוָה. אַרְבַּע אַנְפִּין דְּשׁוֹר,
וְאֵיהוּ גְּבֻרִיאֵל, וְאֵינּוֹן יְהוָה. ד' אַנְפִּין דְּנֶשֶׁר, וְאֵיהוּ
נּוּרִיאֵל, וְאֵינּוֹן יְהוָה. וְאֵינּוֹן מְמַנָּן, תַּחַת חֶסֶד פַּח"ד
אֶמ"ת, דְּרַגּוֹן דְּתַלַּת אֲבוֹתָן. וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, הָאֲבוֹת הֵן
הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְסְלִקִּין (ס"א נְקוּדוֹת) נְהוּרִין לְחֻשְׁבוֹן יב"ק.
וְאֵינּוֹן מְלַף מְלַף יְמַלֵּף, יְהוָה אֶהְיֶה אֲדוֹנָי. סֵף הַכֹּל
יב"ק.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה יְתִיב וְלַעֲזֵי כְּפָרְשָׁתָא דָּא, אֶתָּא לְקַמֵּיהּ
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, אָמַר לִיהּ, נָדָב וְאָבִיהוּא מָאֵי

זָפַח. אֲבָל פִּנְחָס הָיָה בְּעוֹלָם, (ויקרא
 ה'יח) וּנְשָׂמְתוּ בוֹ בְּקִיּוּם עוֹמְדָת.
 אָמַר לוֹ, בְּנִי, סוּד עֲלִיּוֹן כָּאֵן, וְכֹף
 הוּא. שְׁבִשְׁעָה שֶׁהִסְתַּלְּקוּ מִן
 הָעוֹלָם, לֹא הָיוּ נִסְתָּרִים תַּחַת
 כַּנְפֵי הַסֵּלַע הַקְּדוּשׁ. מָה הַטַּעַם?
 מִשּׁוּם שְׁכַתוּב (במדבר א) וּבְנִים לֹא
 הָיוּ לָהֶם. שֶׁהִקְטִינוּ דְמוּת הַמַּלְאָךְ,
 שֶׁהָרִי הֵם לֹא רְאוּיִים לְשִׁמְשׁ
 בְּכַהֲנָה גְדוֹלָה.

בְּשִׁעָה שֶׁקָּנָא פִּנְחָס עַל הַבְּרִית
 הַקְּדוּשׁ וְנִכְנַס בְּתוֹךְ כַּמָּה
 אוֹכְלוֹסִין וְהִרְיָמָם עַל הַרְמַח
 לְעֵינַי כֹּל יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁרָאָה שֶׁכַּט
 שְׂמֵעוֹן, בָּאוּ אֵלָיו בְּכַמָּה
 אוֹכְלוֹסִין. פָּרְחָה מִמֶּנּוּ נִשְׁמְתוּ,
 וּשְׁתֵּי נִשְׁמוֹת שֶׁהָיוּ מְעַרְטֻלוֹת
 בְּלֵי מְקוֹם קָרְבוֹ אֵלֶיהָ, וְנִכְלְלוּ
 כְּאֶחָד, וְחִזְרָה נִשְׁמְתוּ כְּלוּלָת
 רוּחַ, שֶׁנִּכְלְלָה בְּשְׁתֵּי רוּחוֹת,
 וְהִתְחַזְּקוּ בָּהּ, וְאֵז הַרוּחַ מְקוֹמָם
 לְהֵיוֹת כֹּהֵן (גְּדוֹל), מָה שֶׁלֹּא (ה'יח)
 רְאוּיָם מְקַדְּמִים.

וְלָכֵן כְּתוּב, (איוב ד) זָכַר-נָא מִי הוּא
 נָקִי אָבֵד, שֶׁלֹּא אָבֵד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה,
 וְלֹא אָבֵד רוּחַ כְּשֶׁפָּרְחָה מִמֶּנּוּ.
 וְאִיפָּה יִשְׂרָיִם נִכְחָדוּ - אֵלּוּ בְּנֵי
 אֶהֱרֹן שֶׁחֲזָרוּ לְעוֹלָם, מָה שֶׁאָבֵד
 בְּחַיֵּיהֶם. וְלָכֵן כְּתוּב בוֹ בְּפִנְחָס
 בֶּן בֶּן פְּעַמִּים, פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר
 בֶּן.

מָה כְּתוּב לְמַעַלָּה מִפְּרֻשָּׁה זוֹ?
 (במדבר כח) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה קַח
 אֶת כָּל רְאֵשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם
 לַה' נִגְדַּת הַשֶּׁמֶשׁ. וְכִי עַל שֶׁהֲרֹגוּ
 כְּלִלְיָהּ, אוֹ עַל שֶׁהֲרֹגוּ בַּיּוֹם, בַּיּוֹם
 מְעַנָּן, כְּתוּב נִגְדַּת הַשֶּׁמֶשׁ? אָמַר
 רַבֵּי יְהוּדָה, שֶׁתְּהִיָּה מִיתָתָם בְּגִלּוּי
 כְּמוֹ שֶׁחֲטָאוּ בְּגִלּוּי.

אָמַר רַבֵּי שְׂמֵעוֹן, לֹא בְּגִלּוֹל זֶה
 נִאֶמַר, אֶלָּא מִכָּאֵן לְמַדְנֹו, בְּדִרְגָּה
 שֶׁחֲטָא אָדָם לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 לְאוֹתוֹ מְקוֹם יֵשׁ לְעִשׂוֹת תְּקִנָּה
 לְנַפְשׁוֹ. הֵם חֲטָאוּ בְּבְרִית קֹדֶשׁ שֶׁנִּקְרְאת שְׂמֵשׁ, בְּגִלּוֹל כֹּף דִּין וְתִקּוֹן שֶׁלָּהֶם הוּא כְּנִגְדַּת הַשֶּׁמֶשׁ,

עֲבִידְתֵּיהֶוּ בְּפִנְחָס. אִי לֹא הָיָה פִּנְחָס בְּעוֹלָמָא כַּד מִיתוּ,
 וְכַתְּרָא אֶתָּא לְעוֹלָמָא וְאִשְׁלִים הִוְכְתִּייהוּ שְׁפִיר. אֲבָל פִּנְחָס
 בְּעוֹלָמָא הָרָה, (כ"א וסגו קא) וְנִשְׁמְתִיה בֵּיהּ בְּקִיּוּמָא קָאִי.

אָמַר לִיהּ בְּרִי, רְזָא עֲלָאָה הַכָּא, וְהָכִי הוּא. דְּבִשְׁעָתָא
 דְּאִסְתַּלְּקוּ מִן עוֹלָמָא, לֹא הָווּ מִתְטַמְרִין תַּחוּת גְּדַפֵּי
 טַנְרָא קְדִישָׁא. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּכַתִּיב, (במדבר א) וּבְנִים
 לֹא הָיוּ לָהֶם, דְּאִזְעִירוּ דִּיּוֹקְנָא דְּמִלְכָּא, דְּהָא אֵינּוּן לֹא
 אֶתְחַזּוּן לְשִׁמְשָׁא בְּכַהֲנָה רַבָּא.

בְּשִׁעָתָא דְקָנִי פִּנְחָס עַל בְּרִית קְדִישָׁא, וְעָל בְּגוּ כַּמָּה
 אוֹכְלוֹסִין, וְסָלִיק לוֹן, לְגַיִּיפִין עַל רוּמְחָא,
 לְעֵינֵיהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל. כַּד חָמָא שְׁבִטָא דְשְׂמֵעוֹן בְּכַמָּה
 אֶכְלוֹסִין דְּאָתוּ לְגַבִּיָּהּ, פָּרְחָא נִשְׁמְתִיהּ מִגְּיָה, וְתִרִין
 נִשְׁמְתִין דְּהוּוּ עֲרֻטִירָאִין בְּלֹא דוּכְתָא, אֶתְקָרְיבוּ בָּהּ,
 וְאֶתְכְּלִילוּ כַּחְדָּא, וְאֶתְהַדְרַת נִשְׁמְתִיהּ, כְּלִילָא רוּחָא,
 דְּאֶתְכְּלִיל בְּתִרִין רוּחִין, וְאֶתְתַּקְּפוּ בֵּיהּ, כְּדִין רוּחַ
 דְּוִכְתִּייהוּ, לְמִיָּהוּי כַּהֲנָא (רַבָּא) מָה דְלֹא (אֶתְחַזּוּ) מִן קַדְמַת
 דְנָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב ד) זָכַר נָא מִי הוּא נָקִי אָבֵד, דְלֹא
 אֶתְאָבֵד בְּהֵיא שְׁעָתָא, וְלֹא אָבֵד רוּחִיהּ כַּד פָּרְחָה
 מִגְּיָה. וְאִיפָּה יִשְׂרָיִם נִכְחָדוּ. אֵלִין בְּנֵי אֶהֱרֹן, דְּאֶתְהַדְרוּ
 לְעוֹלָמָא, מָה דְאָבֵד בְּחַיֵּיהוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב בֵּיהּ בְּפִנְחָס
 בֶּן בֶּן, תְּרִי זְמַנֵּי. פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן.

מָה כְּתִיב לְעִילָא מִפְּרֻשָּׁתָא דָּא. (במדבר כח) וַיֹּאמֶר יי אֵל
 מֹשֶׁה קַח אֶת כָּל רְאֵשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם לִי נִגְדַּת
 הַשֶּׁמֶשׁ. וְכִי עַל דְּקִטְלִין כְּלִילָא, אוֹ עַל דְּקִטְלִין בִּימְמָא
 בְּיוֹמָא דְעֵיבָא, כְּתִיב נִגְדַּת הַשֶּׁמֶשׁ. אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, דְּתֵהָא
 מִיתְתֵּהוֹן בְּאֶתְגַּלְיָא, כַּמָּה דְחִבּוּ בְּאֶתְגַּלְיָא.

אָמַר רַבֵּי שְׂמֵעוֹן, לֹא בְּגִין כֹּף אֶתְמַר. אֶלָּא מִהַכָּא
 אוֹלִיפְנָא, בְּדִרְגָּא דְחִבּוּ בְּרַשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לְהֵהוּא אֶתְרַ אֶצְטְרִיךְ לְמַעַבְדַּת תְּקִנְתָּא לְנַפְשֵׁיהּ. אֵינּוּן חִבּוּ
 בְּבְרִית קְדִישָׁא דְאֶקְרִי שְׂמֵשׁ. בְּגִין כֹּף דִּינָא וְתִקּוֹנָא דִּילְהוֹן
 לְנַפְשׁוֹ. הֵם חֲטָאוּ בְּבְרִית קֹדֶשׁ שֶׁנִּקְרְאת שְׂמֵשׁ, בְּגִלּוֹל כֹּף דִּין וְתִקּוֹן שֶׁלָּהֶם הוּא כְּנִגְדַּת הַשֶּׁמֶשׁ,

ולא במקום אחר. מפאן דלא צריך אדם לתקן נפשו אלא באותו מקום שחטא אליו, ומי שלא יעשה כן, אין לו תקון לעולמים פראוי.

רבי חייא פתח, (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. מה כתוב למעלה? ויין ישמח לבב אנוש וגו'. וכי מה זה לזה? אלא כן למדנו, שכתוב מצמיח חציר לבהמה וגו' - וכי שבח לבהמה שיש לה חציר, בא דוד לומר ברוח הקדש? אלא מצמיח חציר - אלה הם ששים אלף רבוא של מלאכים, שליחים, שנבראו ביום השני של בראשית, וכלם אש לוחטת. אלה הם חציר. למה חציר? משום שצומחים כחציר זה בעולם, שכל יום ויום נקצרו פעת, ואחר כך צומחים וחוזרים כמקדם.

ורבן כתוב מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו, אלף הרים מעלים לה בכל יום ויום, ובכל הר ונהר יש ששים רבוא, והיא אוכלת.

ועשב לעבדת האדם - אלו אותם נשמות הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט על בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם נזון כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות פמראה אדם וגו'. ועל זה כתוב האדם, אותו שנודע, כדי להוציא לחם מן הארץ, להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה.

ויין - זה יין עתיק ששופע מלמעלה. ישמח לבב אנוש - אנוש זה סוד של אותו נער שעלה לשיבה וחזר כמקדם. ועל זה כתוב (תהלים קג) אנוש פחציר ימיו. להצחיל פנים - אלו אותם פנים הבא, שמן ומשחה קדוש עליון.

איהו כנגד השמש, ולא באתר אחר. מפאן דלא אצטריך בר נש לתקנא נפשיה, אלא בההוא אתר דחב לגביה ומאן דלא יעביד הכי, לית ליה תקונא לעלמין כדקא יאות.

רבי חייא פתח, (תהלים קד) ישבעו עצי יי ארזי לבנון אשר נטע, מה כתיב לעילא, ויין ישמח לבב אנוש וגו'. וכי מאי האי להאי. אלא הכי אוליפנא, דכתיב, (תהלים קד) מצמיח חציר לבהמה וגו'. וכי שבחא דבהמה דאית לה חציר אתא דוד למימר ברוח קדשא. אלא מצמיח חציר, אלין אינון שתין אלף רבוא דמלאכין, שליחן, דאתבריוו ביומא תניינא דבראשית, וכלהו אשא מלהטא. אלין אינון חציר. אמאי חציר. בגין דצמחין כחציר דא בעלמא, דכל יומא ויומא אתקצירו השתא, ולבתר צמחין ומהדרין כמלקדמין.

ועל דא כתיב מצמיח חציר לבהמה, הדא הוא דכתיב (משלי יב) יודע צדיק נפש בהמתו, ותנינו, אלף טורין סלקין לה בכל יומא ויומא. וכל טורא וטורא שתין רבוא הוי, והיא אכלה.

ועשב לעבדת האדם, אלין אינון נשמתהון דצדיקינא, דההוא אדם דרכיב ושלית על בהמה דא אכיל, ואעיל לון בגווייה, ובזכותהון אתגון כל עלמא מההוא אדם, דכתיב ביה, (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות פמראה אדם וגו'. ועל דא כתיב האדם, ההוא דאשתמודע, בגין להוציא לחם מן הארץ, לאפקא מזונא לעלמא מן הארץ קדישא.

ויין, דא חמרא עתיקא דנגיד מלעילא. ישמח לבב אנוש, אנוש: דא רזא דההוא נער, (דף ר"ז ע"ב) דסליק לסיבו, ואתהדר כמלקדמין. ועל דא כתיב, (תהלים קג) אנוש פחציר ימיו.

להצחיל פנים: אלין אינון פנים, דאקרון אנפי רברבי, ואנפי זוטרי. משמן: מנגידו דעלמא דאתי,

שנקראים פנים גדולות ופנים קטנות. משמן, משפע העולם

וְלַחֵם לֶכֶב אָנוּשׁ יִסְעַד - אוֹתוֹ לַחֵם דְּאֲזִילוּ שְׁחָקִים, וְטַחְנוֹן מִנָּא לְמִיכְלָא דְצַדִּיקָיָא סַתְמָא, וּמַתְמָן אֲתַנְגִּיד לְכַמְה חַיִּילִין, דְּאֶקְרוּן לֶכֶב אָנוּשׁ. וְכַלָּא אֲתִי מִנְגִּידוּ עַלְאָה.

מִשַּׁח וְרִבּוּ קִדְיִשָּׁא עַלְאָה. וְלַחֵם לֶכֶב אָנוּשׁ יִסְעַד, הֵהוּא לַחֵם דְּאֲזִילוּ שְׁחָקִים, וְטַחְנוֹן מִנָּא לְמִיכְלָא דְצַדִּיקָיָא סַתְמָא, וּמַתְמָן אֲתַנְגִּיד לְכַמְה חַיִּילִין, דְּאֶקְרוּן לֶכֶב אָנוּשׁ. וְכַלָּא אֲתִי מִנְגִּידוּ עַלְאָה.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְיָ, אֵלִין אֵינּוֹן אֵילָנִין עַלְאִין פְּנִימָאִין. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, דְּהֵא אֲתַעְקְרוּ וְנָטַע לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָאִי בֵין עֲצֵי יְיָ, לְאַרְזֵי לְבָנוֹן. עֲצֵי יְיָ, אֵלִין עֵץ הַחַיִּים, וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אַרְזֵי לְבָנוֹן, אֵלִין חֲמִשִּׁין תַּרְעִין, דְּאֶקְרוּן חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְיָ, אֵלִין אֵינּוֹן אֵילָנִין עַלְאִין פְּנִימָאִין. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, דְּהֵא אֲתַעְקְרוּ וְנָטַע לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָאִי בֵין עֲצֵי יְיָ, לְאַרְזֵי לְבָנוֹן. עֲצֵי יְיָ, אֵלִין עֵץ הַחַיִּים, וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אַרְזֵי לְבָנוֹן, אֵלִין חֲמִשִּׁין תַּרְעִין, דְּאֶקְרוּן חֲמֵשׁ מְאוֹת שָׁנָה.

אֲשֶׁר נָטַע. אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ, בְּטוּלְהוֹן, מְקַנְנִין נִשְׁמַתִּיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, וְכָל חַיִּילִין קְדִישִׁין אֲתַנְנוּ מַתְמָן. חֲסִידָה, בְּרַתִּיה דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, דְּאֶקְרִי חֲסִיד, וְעַבִּיד חֲסִד עִם כָּל בְּנֵי עַלְמָא, בְּגִין כְּךָ אֶקְרִי חֲסִידָה. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה. בֵּין דְּרוּעֵי עַלְמָא יִתְבָּא. (ע"כ רעיא מהימנא).

אֲשֶׁר נָטַע. אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ, בְּטוּלְהוֹן, מְקַנְנִין נִשְׁמַתִּיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, וְכָל חַיִּילִין קְדִישִׁין אֲתַנְנוּ מַתְמָן. חֲסִידָה, בְּרַתִּיה דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, דְּאֶקְרִי חֲסִיד, וְעַבִּיד חֲסִד עִם כָּל בְּנֵי עַלְמָא, בְּגִין כְּךָ אֶקְרִי חֲסִידָה. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה. בֵּין דְּרוּעֵי עַלְמָא יִתְבָּא. (ע"כ רעיא מהימנא).

(עד כאן רעיא מהימנא)

רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי קָמוּ לְעַסְק בַּתּוֹרָה בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה. עַד שִׁישְׁבּוּ וְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שְׂאֵמֵר רַבִּי חַיִּיא (תהלים ap) אָנוּשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו - יָפָה אָמַר. אָבִל בְּמָה בְּאַרְנוֹ סוּף הַפְּסוּק - כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְיַרְנוּ עוֹד מְקוּמוֹ. אָמַר לוֹ, כְּךָ הוּא בְּנִדְאִי, אָנוּשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו כְּמוֹ שְׂאֵמֵר. כְּצִיץ הַשְּׂדֵה - כְּצִיץ אוֹתוֹ שְׂדֵה הַנוּדַע - כֵּן יִצִּיץ, שֶׁהַתְּחַדָּשׁ וְחֹזֵר כְּמַקְדָּם. (כַּר יִצִּיץ

רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, קָמוּ לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא בְּפַלְגוֹת לֵילִיא, עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי וְלַעְאֵן בְּאוּרִייתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא דְאָמַר רַבִּי חַיִּיא אָנוּשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו שְׂפִיר קָאֵמַר. אָבִל בְּמָאִי אוּקִימָנָא סוּפִיה דְּקָרָא, כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְיַרְנוּ עוֹד מְקוּמוֹ. אָמַר לֵיהּ הֲכִי הוּא וְדָאִי, אָנוּשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו כְּמָה דְאָמַר, כְּצִיץ הַשְּׂדֵה הֵהוּא שְׂדֵה דְאֲשַׁתְּמוּדַע. כֵּן יִצִּיץ דְאֲתַחְדָּשׁ וְאֲתַהֲדַר כְּמַלְקָדְמִין. (הכּוּ יִצִּיץ וְסָלִיק, כִּי

טעמא בגין)

ועולה. מה הטעם? משום)

כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ - זֶה רוּחַ עַלְיוֹן טְמִיר קְדוֹשׁ גְּנוּז מֵהַפֶּל, שְׁפוּלָל אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ, וְאֵז אֵינְנוּ. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל חֲנוּף, שְׂכַתוֹב בּוֹ (בראשית ה) וְאֵינְנוּ כִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים, זֶה אֱלֹהִים עַלְיוֹן. רוּחַ עַלְיוֹנָה, רוּחַ גְּנוּזָה וְטְמִירָה. וְלֹא מֵהַפֶּל עוֹד מְקוּמוֹ, שְׁהֵרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עַלְיוֹנָה. מֵהַפֶּל עוֹד מְקוּמוֹ, שְׁהֵרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עַלְיוֹנָה. מֵהַפֶּל עוֹד מְקוּמוֹ, שְׁהֵרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עַלְיוֹנָה.

כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ, דָּא הוּא רוּחָא עַלְאָה טְמִירָא קְדִישָׁא גְּנוּזָא מִפְּלָא, דְּכָלִּיל לֵיהּ בְּגוּיָה. וְכַדִּין וְאֵינְנוּ. וְדָא הוּא רְזָא דְחֲנוּף, דְּכַתִּיב בֵּיהּ (בראשית ה) וְאֵינְנוּ כִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים, דָּא אֱלֹהִים עַלְאָה. רוּחַ עַלְאָה, רוּחַ גְּנוּזָא טְמִירָא. וְלֹא יִכְיַרְנוּ עוֹד מְקוּמוֹ. דְּהֵא אֲתַכְלִיל רוּחָא זְעִירָא, בְּרוּחָא עַלְאָה. מֵהַפֶּתִיב

יִכְיַרְנוּ עוֹד מְקוּמוֹ, שְׁהֵרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עַלְיוֹנָה. מֵהַפֶּל עוֹד מְקוּמוֹ, שְׁהֵרִי נִכְלָלֵת רוּחַ קְטַנָּה בְּרוּחַ עַלְיוֹנָה.

ועד עולם. ונכנס לו כהן גדול לתוף קדש קדשים, ולוקחו ומולידו כמקדם, ומתחדש כנשר עלומיו, וחוזר הוא נער.

עד שישבו, ראו צל שעומד עליהם, הולך ויבא, הולך ויבא בתוף הבית. תמהו. אמר רבי אבא, יוסי בני, אמר לך מה היה לי עם המנוחה הקדושה. יום אחד היינו הולכים בבקעת אונו, והיינו עוסקים בתורה כל אותו יום, ומתוף חזק השמש ישבנו ליד סלע אחד בתוף נקב אחד. אמרתי לו, מה זה שבכל שעה שמתרבים הרשעים בעולם והדין שרוי בעולם, צדיקים שבהם לוקים עליהם? שפך שגיגו, בחטא הדור, קדושים וצדיקים יתפסו. למה? אם משום שהם לא מוכיחים את העולם על מעשיהם - פמה הם שמוכיחים ולא מקבלים מהם, והצדיקים כפופים לפניהם. ואם משום שאין מי שיגן על העולם - לא ימותו ולא יתפסו בחטאיהם, שהרי חדוה היא לצדיקים באבודם.

אמר לו, בודאי בחטא הדור נתפסים הצדיקים, והרי בארנו דברים אלו. אבל בשעה שנתפסים הצדיקים בחלאים או במכות, זה בשביל לכפר על העולם, ואז יתכפרו כל חטאי הדור. מנין לנו? מפל איברי הגוף. בשעה שפל האיברים במצוקה וחלי גדול שורה עליהם, איבר אחד צריך ללקות כדי שיתרפאו כלם. ומיהו? הדרוע. הדרוע לוקה ומוציאים ממנה דם, ואז הרי רפואה לכל איברי הגוף.

גם כך בני העולם הם איברים זה

בתריה, וחסד יי מעולם ועד עולם ועאל ליה פהנא רבא לגו קדש קדשים. ונטיל ליה, ואוליד ליה כמלקדמין, ואתחדש כנשר ועולמין. ואתהדר איהו נער.

עד דהוו יתבי, חמו חד טולא דקיימא עלייהו, אזלא ואתיא, אזלא ואתיא, בגו ביתא. תוהו. אמר רבי אבא, יוסי בני, אימא לך מה דהוה לי עם בוצינא קדישא. יומא חד הוינן אזלינן בבקעתא דאונו, והוינן לעאן באורייתא, פל ההוא (דף ר"ח ע"א) יומא, ומגו תוקפא דשמשא אותבנין גבי חד טינרא, בגו נוקפא חדא.

אמינא ליה, מאי האי, דבכל שעתא דחייבין אסגיאו בעלמא, ודינא שרייא בעלמא, זכאין דבהון לקאן עלייהו. דהכי תנינן, בחובא דדרא, קדישייא וצדיקייא יתפסון. אמאי, אי בגין דאינון דלא מוכיחין לעלמא על עובדייהו, פמה אינון דמוכיחין, ולא מקבלי מנייהו, וצדיקייא אתכפייין קמייהו. ואי בגין דלא הוי מאן דיגין על עלמא, לא יהון מתין, ולא יתפסון בחובייהו, דהא חדוה איהו לצדיקייא באבודא דלהון. אמר ליה, בחובה דדרא ודאי מתפסין צדיקייא, והא אוקימנא הני מילי. אבל בשעתא דיתפסון צדיקייא במרעין, או במכתשין, בגין לכפרא על עלמא הוי, פדין יתכפרון פל חובי דרא, מנלן. מפל שייפי גופא, בשעתא דכל שייפין בעאקו, ומרע סגי שרייא עלייהו, שייפא חדא אצטריף לאלקאה, בגין דיתסון פלהו, ומנו. דרועא. דרועא אלקי ואפיקו מיניה דמא, פדין הא אסוותא לכל שייפי גופא.

אוף הכי בני עלמא אינון שייפין דא עם דא. בשעתא דבעי קדשא בריף

עם זה. בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא לתת רפואה לעולם, מלקה צדיק אחד ביניהם במחלות ומכות, ובגללו נותן רפואה לכל. מנין לנו? שכתוב (ישעיה ג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו וגו', ובחברתו נרפא לנו. ובחברתו - הקצת דם, כמו מי שמקזי זרוע, ובאותה חברתו נרפא לנו, רפואה הוא לנו לכל איברי הגוף.

והעולם לא מלקה צדיק, אלא כדי לתת רפואה לדור ולכפר עליהם, (וסוד זה צדיק ורע לו) שזה נוח לצד האחר שהדין שולט (לשלט) על הצדיק יותר מהכל, שלא חושש אז לכל העולם ולא משגיח בהם מהשמחה שהוא שולט עלינו. ואותו צדיק זוכה לשלטון עליון בעולם הזה ובעולם הבא. צדיק וטוב לו, שלא חושש הקדוש ברוך הוא לכפר על העולם.

אמרתי לו, אלו לא היו בזמן אחד - יפה. אבל פאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש מחלות, ולזה יש את כל טוב העולם. אמר לי, באחד מהם או בשנים מספיק, שהקדוש ברוך הוא לא רוצה להלקות הכל, (ס"א כל עוד) כמו שלא צריך אלא זרוע אחת להלקות ולהקזי לתת רפואה לכל האיברים. גם פאן, בצדיק אחד מספיק.

ואם מתחזקת (מכבידה) המחלה על כל האיברים, אז צריך להקזי משתי זרועות. גם כן, אם התרבו החטאים וכבדים על העולם, אז כל הצדיקים לוקים, לתת רפואה על כל הדור. אבל בזמן שלא התרבו כל כן, אז רק צדיק אחד לוקה, ושאר הצדיקים בשלום, שהרי לא צריך העולם שכלם ילקו. נרפא העם - נרפאו

הוא למייהב אסוותא לעלמא, אלקי לחד צדיקא בינייהו, במרעין ובמכתשין, ובגיניה יהיב אסוותא לכלא. מנלן. דכתיב, (ישעיה ג) והוא מחלל מפשעינו מדוכא מעונותינו וגו'. ובחברתו נרפא לנו. ובחברתו, אקזותא דדמא, פמאן דאקזי דרועא, ובההוא חברתא נרפא לנו, אסוותא הוא לנא לכל שייפין דגופא.

והעולם לא אלקי צדיקא, אלא למייהב אסוותא לדרא, ולכפרא עליהו. (ורוא דא צדיק ורע לו) דהא ניחא לסטרא אחרא דדינא שלטא (לשליטה) על זכאה יתיר מפלא, דלא חייש כדין לכל עלמא, ולא אשגח בהו, מחדוה דשליט עליה. וההוא זכאה זכי לשולטנא עלאה, בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. צדיק (דף רי"ח ע"ב) וטוב לו, דלא חייש קדשא בריה הוא לכפרא על עלמא.

אמינא ליה, אלו לא הוו בחד זמנא, יאות. אבל אית צדיק הכא, ואית צדיק הכא, לדא אית מרעין ומכתשין, ולדא אית כל טיבו דעלמא. אמר לי, בחד מנייהו או תרין סגי, דלא בעא קדשא בריה הוא לאלקאה כלא, (ס"א כל דמה) כמה דלא אצטריך אלא דרועא חדא, לאלקאה ולאקזאה למייהב אסוותא לכל שייפין. אוף הכא, בחד צדיקא סגי.

ואי אתקף (ס"א אתיקר) ביה מרע, על כל שייפין, כדין אצטריך תרין דרועין לאקזאה. אוף הכי, אי אסגיאו חובין יקירין על עלמא, כדין כל זכאין אלקון, למייהב אסוותא על כל דרא. אבל בזמן דלא אסגיאו כל כן, כדין חד זכאה אלקי, ושאר צדיקיא בשלם, דהא לא אצטריך עלמא דילקון כלהו. אתסיאו עמא. אתסיאו צדיקיא. ולזמנין דכל יומיהון קיימין

הצדיקים. ולפעמים שכל ימיהם עומדים במחלות להגן על הדור. אם מתו - הרי נרפא הכל ונתפפר, לפעמים כשהחטאים הם נכבדים יותר.

קמנו והלכנו, וחזק השמש היה יותר, והדרך הייתה דחוקה לנו. ראינו אילנות במדבר ומים תחתיים. ישבנו תחת צל של איל אחד של המדבר. שאלנוהו, מה זה שכל עמי עולם לא עושים נענוע, רק ישראל לבדם? שפשעוֹסִקִים בתורה מתנענעים לכאן ולכאן בלי למוד של אדם בעולם, ולא יכולים לעמוד בעצמם?

אמר לי, הזפרתני דבר עליון, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים. ישב שעה ובכה. אמר, אוי לבני האדם שהולכים בבהמות השדה בלי שכל. בדבר הזה לבדו נודעות נשמות קדושות של ישראל בין נשמות עמים עובדי כוכבים ומזלות. נשמות ישראל נגזרו מתוך גר קדוש שדולק, שכתוב (משלי ב) גר ה' נשמת אדם. וגר זה, בשעה שנאחו (שנדלק) מתוך תורה העליונה, לא שוכף האור עליו אפלו רגע. וסוד זה - (תהלים פז) אלהים אל דמי לך. כמו זה כתוב - (ישעיה סב) המזכירים את ה' אל דמי לכם. אין שכוף לכם. אור הנר, פיון שנאחו תוף הפתילה, אותו האור לא שוכף לעולמים, אלא מתנענע האור לכאן ולכאן ולא שוכף לעולמים.

כמו זה ישראל, שנשמותיהם מתוך אותו אור הנר - פיון שאמר דבר אחד של התורה, הרי האור דולק, ולא יכולים הם לשכף, ומתנענעים לכאן ולכאן ולכל הצדדים כאור הנר, שהרי כתוב (משלי ב) גר ה' נשמת אדם.

במרעין, לאגנא על דרא. מיתו, הא אתסי כלא, ואתכפר. לזמנין דחובין אינון יקירין יתיר.

קמנא ואזלנא. ותוקפא דשמשא הוה יתיר, ודחיק לן באורחא. חמינן אילנין במדברא, ומיין תחותייהו. יתיבנא תחות חד טולא דאילנא דמדברא. שאילנא ליה, מאי האי דכל עמין דעלמא לא עבדין נענועא, אלא ישראל בלחודייהו, דכד לעאן באורייתא, מתנענען הכא והכא, בלא למודא דבר נש בעלמא, ולא יכלין למיקם בקיומיהו.

אמר לי, אדפרתן מלתא עלאה, ובני עלמא לא ידעין, ולא משגיחין. יתיב שעתא ובכה, אמר, ווי לבני נשא דאזלין בכעירי חקלא, בלא סוכלתנו. במלה דא בלחודוי אשתמודען נשמתהון קדישין דישראל, בין נשמתהון דעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. נשמתהון דישראל אתגזרו, מגו בוצינא קדישא דדליק, דכתיב, (משלי כ) גר יי נשמת אדם. והאי גר בשעתא דאתאחד (נ"א דאתדליק) (דף ר"ט ע"א) מגו אורייתא דלעילא, לא שכיף נהורא עליה אפילו רגעא. ורזא דא, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך. פגוונא דא כתיב, (ישעיה סב) המזכירים את יי אל דמי לכם, לא שכיכו לכוון. נהורא דשרגא פיון דאתאחדא גו פתילה, ההוא נהורא לא שכיף לעלמין, אלא מתנענעא נהורא לכאן ולכאן, ולא משתכיף לעלמין.

בגוונא דא, ישראל, דנשמתיהו מגו ההוא נהורא דשרגא, פיון דאמר מלה חדא דאורייתא, הא נהורא דליק, ולא יכלון אינון לאשתפכא, ומתנענען לכאן ולכאן, ולכל סטריין. פנהורא דשרגא, דהא (משלי כ) גר יי נשמת אדם כתיב.

וְכַתִּיב, (יחזקאל לד) אָדָם אֶתֶם, אֶתֶם קְרוּיִין אָדָם, וְלֹא אוֹמְיִן עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נְשַׁמְתִּין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, מְדַעִיכוּ דְקָשׁ, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהוּ. וְעַל דָּא מְשַׁתְּכִין, וְלֹא מְתַנְעֵנְעִין, דְּהָא לִית לֹון אֲנִיִּיתָא, וְלֹא דְלָקִין בָּהּ, וְלֹא נְהוּרָא שְׂרִיָּא בְּהוּן, אֵינֹון קְיִימִין פְּעֻצִים בְּגוּ נְהוּרָא דְדָלִיק, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהוּ, וְעַל דָּא מְשַׁתְּכִין בְּלֹא נְהוּרָא פְּלִל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא אִיהוּ בְּרִירוּ דְמַלְאָה, זַפְּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְהֵאֵי, לְמִשְׁמַע דָּא.

רַעִיא מְהִימְנָא (רועה הנאמן)

וּבְחַבְרוּרָא רַאשׁוֹן אָמַר הַרְוּעָה הַנְּאָמָן, מְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, זְפָה אָמְרוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי, אָבָל (תהלים ק) כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ וְאֵינְנוּ - פֶּאן צְרִיף לְפִתַח בְּדַבְרִים, מַה זֶה עֲבָרָה בּוּ? זוּ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, אָחַד מֵאוֹתָם מְלֹאכִים רַעִים.

שְׂמֻשׁוֹם שְׂלֹא יָדְעוּ בּוּ אוֹתָם בְּעַלְי חֲטָאִים, צְרִיף לְעִשׂוֹת לוּ שְׁנוּי מְקוּם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם וְשְׁנוּי מַעֲשָׂה, כְּמוֹ אַבְרָהָם, שְׁנֵאֵמַר בּוּ (בראשית יב) לָךְ לָךְ מְאַרְצָךְ וּמְמוֹלְדְתָךְ - הָרִי שְׁנוּי מְקוּם. (שם יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם - הָרִי שְׁנוּי הַשֵּׁם. שְׁנוּי מַעֲשָׂה - שְׁהַשְׁתַּנָּה מְמַעֲשִׂים רַעִים שְׁעֵשָׂה בְּתַחֲלָה לְמַעֲשִׂים טוֹבִים. הוּא מְשַׁל לְרוּחַ שְׁל אוֹתוֹ שְׁמַת בְּלֹא בְּנִים. כְּמוֹ זֶה עוֹשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא לְאָדָם כְּשֶׁגָּרַשׁ אוֹתוֹ מֵאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהִבְיָאוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאָר לְמַעְלָה.

מְשַׁנָּה פְּנִי וְתַשְׁלַחְהוּ (איוב טז). וּמְשׁוּם זֶה כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ. אָחַד מֵאוֹתָם מְלֹאכִים רַעִים, כְּשֶׁרוּאָה אוֹתוֹ מְשַׁנָּה בְּזִמְן שְׁנַפְגָּשׁ (בבא עמו, שוואלים אותו שאר

וְכַתִּיב, (יחזקאל לד) אָדָם אֶתֶם, אֶתֶם קְרוּיִין אָדָם, וְלֹא אוֹמְיִן עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נְשַׁמְתִּין דְּעַמִּין עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, מְדַעִיכוּ דְקָשׁ, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהוּ. וְעַל דָּא מְשַׁתְּכִין, וְלֹא מְתַנְעֵנְעִין, דְּהָא לִית לֹון אֲנִיִּיתָא, וְלֹא דְלָקִין בָּהּ, וְלֹא נְהוּרָא שְׂרִיָּא בְּהוּן, אֵינֹון קְיִימִין פְּעֻצִים בְּגוּ נְהוּרָא דְדָלִיק, בְּלֹא נְהוּרָא דְשָׂרֵי עַלְיֵיהוּ, וְעַל דָּא מְשַׁתְּכִין בְּלֹא נְהוּרָא פְּלִל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דָּא אִיהוּ בְּרִירוּ דְמַלְאָה, זַפְּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְהֵאֵי, לְמִשְׁמַע דָּא.

רַעִיא מְהִימְנָא

וּבְחַבְרוּרָא קְדַמָּאָה אָמַר רַעִיא מְהִימְנָא, בּוּצִינָא קְדִישָׁא, שְׁפִיר אָמְרוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי, אָבָל (תהלים ק) כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ וְאֵינְנוּ, הִכָּא צְרִיף לְמַפְתַּח מְלִין, מְאִי עֲבָרָה בּוּ. דָּא עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה. חַד מְאִינֹון מְלֹאכִין רַעִים.

דְּבַגִּין דְּלֹא יִשְׁתַּמוּדְעוּ בֵּיהּ אֵינֹון מְאִרֵי חוּבִין, צְרִיף לְמַעְבַּד לִיהּ שְׁנוּי מְקוּם, וְשְׁנוּי הַשֵּׁם, וְשְׁנוּי מַעֲשָׂה. פְּגוּוֹנָא דְאַבְרָהָם, דְאַתְמַר בֵּיהּ (בראשית יב) לָךְ לָךְ מְאַרְצָךְ וּמְמוֹלְדְתָךְ, הָרִי שְׁנוּי מְקוּם. (בראשית יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד שְׁמֵךְ אַבְרָם, וְהָיָה שְׁמֵךְ אַבְרָהָם, הָרִי שְׁנוּי הַשֵּׁם. שְׁנוּי מַעֲשָׂה דְאַשְׁתַּנִּי מְעוֹבְדִין בִּישִׁין דְּעַבַּד בְּקַדְמִיתָא, לְעוֹבְדִין טָבִין. אִיהוּ מְתַלָּא. לְרוּחַ דְּהָהוּא דְמִית בְּלֹא בְּנִין. פְּגוּוֹנָא דָּא עַבַּד קְדַשָּׁא בְּרִיף הוּא לְאָדָם, כַּד תְּרִיף לִיהּ מְהָהוּא עֲלָמָא, וְאִיִּיתִי לִיהּ לְהֵאֵי עֲלָמָא. וְהָא אֶתְמַר לְעִיל.

מְשַׁנָּה פְּנִי וְתַשְׁלַחְהוּ, (איוב יד) וּבַגִּין דָּא כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוּ, חַד מְאִינֹון מְלֹאכִין רַעִים, כַּד חִזִּי לִיהּ מְשׁוּנָה, בְּזַמְנָא דְאַעֲרַע (ס"א ביה) עַמִּיהּ, שְׁאַלִין לִיהּ שְׂאָר מְשַׁחִיתִין עֲלֵיהּ, דָּא הוּא מְאִרֵי חוּבָךְ. אִיהוּ עֲנִי לֹון וְאָמַר, וְאֵינְנוּ.

המשחיתים עליו: זהו בעל חובך? הוא עונה להם ואומר: איננו.

בשמותגרש ממקומו ונגטע במקום אחר, נאמר בו ולא יפירנו עוד מקומו, בגלל (ויקרא יד) שעפר אחר יקח וטח את הבית. וזהו סוד ונתן את הבית את אבניו ואת עציו - אותם עצמות וגידים ובשר שהיה, חזר לעפר. מה כתוב בו? (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, משום שהיה מנגע. ואחר כך, ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובונה לו עצמות וגידים ומתחדש, כמו בית ישן שעושים אותו חדש, ודאי שהוא מתחדש. ומה שאמר ולא יפירנו עוד מקומו - על רוח, שנכללה רוח קטנה ברוח עליונה. זהו משל לאילן שלא עושה פרות, לוקחים ענפים שלו ומרכיבים אותו בענף של עץ אחר עליון (מהבוח) שעושה פרות, ונכלל זה בזה ועושה פרות. באותו זמן נאמר בו, ולא יפירנו עוד מקומו.

גם כך בן אדם שיושב בעיר שיושבים בה אנשים רעים, ולא יכול לקיים מצוות התורה ולא מצליח בתורה - עושה שנוי מקום ונעקר משם, ונשרש במקום שגרים בו אנשים טובים, בעלי תורה, בעלי מצוות. שהתורה נקראת עץ, זהו שכתוב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. והאדם הוא עץ, שכתוב (דברים ט) כי האדם עץ השדה. והמצוות שבה דומות לפרי. ומה כתוב בו? רק עץ אשר תדע פי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרת. אתו תשחית - מהעולם בין והאדם מקום, וינטע במקום אחר בין צדיקים.

מה אדם בלי בנים נקרא עקר ואשתו עקרה, גם כך תורה בלי מצוות נקראת עקרה. ולכן פרשה, לא המדרש הוא עקר אלא המעשה. באו החברים והשתטחו לפניו ואמרו, כעת למדנו

כך אתתך מאתריה, ואתנטע באתר אחר, אתמר ביה ולא יפירנו עוד מקומו. בגין (ויקרא יד) דעפר אחר יקח וטח את הבית. ודא איהו רזא, ונתן את הבית את אבניו ואת עציו, אינון גרמין וגידין ובשרא דהיה חזר עפרא. מה כתיב ביה (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו. בגין דהיה מנוגע. ולבתר ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובני ליה גרמין וגידין. ואתחדש, כבית ישנה דעבדין ליה חדשה. ודאי איהו דאתחדש.

ומאי דאמר ולא יפירנו עוד מקומו. על רוח, דאתפליל רוחא זעירא, ברוחא עלאה. האי איהו מתלא, לאילן דלא עביד איבין, נטלין ענפין דיליה, ומרכיבין ליה בענפא דאילנא אחרא עלאה, (דא ברא) דעביד פירין, ואתפליל דא ברא, ועביד פירין. בההוא זמנא אתמר ביה, ולא יפירנו עוד מקומו.

אוף הכי בר נש דיתיב בקרתא דיתבין בה אנשין בישין, ולא יכיל לקיימא פקודין דאורייתא, ולא אצלח באורייתא, עביד שנוי מקום, ואתעקר מתמן, ואתשרש באתר דדירין ביה גוברין טבין, מארי תורה, מארי פקודין, דאורייתא אקרי עץ. הדא הוא דכתיב, (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. ובר נש הוא עץ, דכתיב, (דברים ט) כי האדם עץ השדה. ופקודין דבה, דמנין לאיבא, ומה כתיב ביה, (דברים ט) רק עץ אשר תדע פי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרת. אתו תשחית מעלמא דין, וכרת מעלמא דאתי. ובגין דא צריך לאעקרא (ליה מסהוא) מההוא אתר, ויתנטע באתר אחרא בין צדיקניא.

מה בר נש בלא בנין, אתקרי עקר, ואתתיה עקרה. אוף הכי אורייתא בלא פקודין, אתקריאת עקרה, ובגין דא אוקמוה, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. אתו

הזה. וכרת - מהעולם הבא. ולכן צריך לעקר (אותו מאותו) מאותו מקום, וינטע במקום אחר בין צדיקים.

חברייא ואשתטחו קמיה, ואמרו ודאי כען אולפנא חדושא, איך אתפליל רוח ברוח, כמאן דחזי מלה בעינא ואתבריר ליה. בקדמימא הוה לן קבלה, וכען ברירו דמלה.

ותו אתמר בחבורא קדמאה, דהא ניחא ליה לסטרא אתרא לשלטאה על זפאה, יתיר מפלא, ולא חייש בדין לכל עלמא. אדהכי, הא טולא אנדמן לגבייהו, ואמר ליה מנלן. מאיוב. דחזא קדשא בריך הוא דדרא הוה מחויבין פלגיה, ואתא שטן לקטרגא, אמר ליה קדשא בריך הוא, (איוב א) השמת לבך אל עבדי איוב פי אין כמוהו בכל הארץ, לאשתזבא ביה דרא. ואיהו מתלא לרעיא דאתא זאב למטרף עאניה, ולמיבד ליה. מה עבד ההוא רעיא דהוה חפימא, יהיב ליה אמרא תקיפא ושמנה ורבבא מפלהו, ההוא דהוה מתנהגין אפתריה פלהו. וברעו לשלטאה על ההוא אמרא טבא, שכח (נ"א ש"כ) לכלהו. מה עבד ההוא רעיא, בשעתא דהוה זאב אשתדל בההוא אמרא, ברח רעיא עם עאנא ושוי לון באתריהון. ולכתר תב לאמרא, ושזיב ליה מזאב.

הכי עביד קדשא בריך הוא עם דרא, יהיב קדשא בריך הוא לצדיק, ברשו מקטרגא, לשזבא לדרא בגיניה. ואם הוא תקיף פיעקב, אתמר ביה (בראשית לב) ויִאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, כָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן דִּנְצַח לִיָּהּ, עַד דְּאָמַר שְׁלַחֲנִי. אמר טולא טולא, הכי הוא, זפאה חולקיה דההוא צדיק, דאיהו תקיף למסבל ייסורין, כל שפן מאן דנצח בהון למקטרגא דיליה. דאיהו שולטנותיה על כל דרא, ואתחשיב ליה פאלו הוא שזיב לון, וקודשא בריך הוא עביד ליה רעיא עלייהו באתריה, ובגין דא זכה רעיא מהימנא. למהוי רועה על ישראל, ולא עוד אלא דהכי אשליט ליה עלייהו בעלמא דאתי. בגין דשזיב לון דלא אתאבידו מתמן, דאנהיג לון באורייתא ובעוכדין טבין.

להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכף משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

חדוש איך נכללת רוח ברוח, כמי שראה דבר בעין והכריז לו. מקדם זה היה קבלה לנו, וכעת ברור הדבר.

ועוד נאמר בחבור ראשון, שהרי נוח לו לסטרא אתרא לשלט על הצדיק יותר מהכל, ולא חושש אז לכל העולם. בין כך הרי צל הזדמן לפניהם, ואמר לו, מנין? מאיוב. שראה הקדוש ברוך הוא שהדור מחזיבם פליה, וכא שטן לקטרג, אמר לו הקדוש ברוך הוא: (איוב ב) השמת לבך אל עבדי איוב פי אין פמהו בןכך הארץ, להציל את הדור. והוא משל לרועה שפא הזאב לטרף את צאנו ולהאבידו. מה עשה אותו רועה שהיה חכם? נתן לו פיש חזק ושמן וגדול מפלם, אותו שפלם נוהגים אחריו, וכרצון לשלט על אותו פיש טוב, שכח (השאר) את כלם. מה עשה אותו רועה? בשעה שהזאב היה מתעסק עם אותו פיש, ברח הרועה עם הצאן ושם אותם במקומם, ואחר כך שב לפיש והצילו מהזאב.

כך עשה הקדוש ברוך הוא עם הדור. נתן הקדוש ברוך הוא את הצדיק ברשות המקטרג להציל את הדור בגללו. ואם הוא חזק פיעקב, נאמר בו (בראשית לב) ויִאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ. כל שפן וכל שפן שנצח אותו, עד שאמר שלחני. אמר, צל צל, כך הוא. אשרי חלקו של אותו צדיק שהוא חזק לסבל ייסורים. כל שפן מי שמנצח בהם את המקטרג שלו, שהוא שולט על כל דור, ונחשב לו פאלו הוא הציל אותם, והקדוש ברוך הוא עושה אותו רועה עליהם במקומו, ולכן זכה רועה הנאמן להיות רועה על ישראל. ולא עוד, אלא שכף משליטו עליהם בעולם הבא, משום שהציל אותם שלא נאכדו משם, שהנהיגם בתורה ובמעשים טובים.

בין כף בא רועה הנאמן, אמר להם, ולמה לוקה זרוע ימין? שדרך כל בעלי הרפואה שמקיזים בהתחלה זרוע ימין, והרי זרוע שמאל קרובה ללב, ומדוע לא מקיזים אותה? אמר לו, משום שהקדוש ברוך הוא לא רוצה להלקות יותר, שהרי בזה מספיק, ואם כבדה המחלה על איברי הגוף, מקיז מזרוע שמאל.

אמר לו, אם לא היו שניהם בזמן אחד - יפה, אבל כאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש חלאים ומכות, ולזה יש טוב. למה? אם יכבד החלי - יקיז לשניהם, שהם שתי זרועות, לתת רפואה לכל האיברים. ואם לא יכבד בו החלי על כל האיברים, למה מקיז לזרוע ימין יותר מהשמאל? אלא (אמר לו), אמר אתה.

אמר לו, ודאי גוף ושתי זרועות הם כנגד האבות. ראש כנגד אדם הראשון, זרוע ימין כנגד אברהם, זרוע שמאל כנגד יצחק, גוף כנגד יעקב. ומתוך לגוף - כבד לימין, טחול לשמאל - עשו וישמעאל. לב יעקב, באמצע. פנפי ראה וכליות כנגד אברהם ויצחק. ראה מים, שהם (כנפי ראה שואבים) שואבים כל מיני משקים. כליות אש, שמבשלות זרע שיוורד מהמח.

ומשום שאברהם הוא מים, שם זרעו בגלות אדם, ומשום זה כבד לימין אברהם. ומרה, שהכבד הוא חרב שלה, היא מרה, נאמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואם מתרבים החטאים בכני אברהם, שהם בגלות אדם, נכבד בו החלי

אברהם הוא רעיא מהימנא, אמר לון, ואמאי לקי זרועא ימינא. דאורח כל מארי אסוותא דאקיזין בקדמיתא דרועא ימינא, והא דרועא שמאלא איהו קריב ללבא, אמאי לא אקיזין ליה. אמר ליה בגין דקודשא בריך הוא לא בעי לאלקאה נתיר, דהא בהאי סגיי, ואי אתיקר מרעא על שייפין דגופא, אקיז דרועא שמאלא.

אמר ליה, אי לא הוו תרווייהו בחד זמנא, נאות אבל אית צדיק הכא, ואית צדיק הכא, לדא אית מרעין ומכתשין, ולדא אית טיבו. אמאי. אי אתיקר ביה מרעא יקני לתרווייהו, דאינון תרין דרועין, למיהב אסוותא לכל שייפין, ואי לא אתיקר ביה מרעא על כל שייפין, אמאי אקיז לדרועא ימינא, נתיר משמאלא. אלא (נ"א אמר ליה) אימא אנת.

אמר ליה, ודאי גופא ותרין דרועין, אינון לקבל אבהן. רישא, לקבל אדם קדמאה. דרועא ימינא, לקבל אברהם. דרועא שמאלא, לקבל יצחק. גופא, לקבל יעקב. ומלגו לגופא, כבד לימינא. טחול לשמאלא. עשו וישמעאל. לבא יעקב, באמצעיתא. פנפי ריאה וכוליין, לקבל אברהם ויצחק. ריאה מים. דאינון (ס"א כנפי ריאה שואבין) שואבין כל מיני משקין. כולין אשא, דבשיל זרע דנחית ממוחא.

ובגין דאברהם איהו מים, שוי זרעיה בגלותא דאדם ובגין דא כבד לימינא דאברהם, ומרה, דכבד חרב דיליה, איהי מרה, אתמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואי חובין מתרפין בכנוי דאברהם דאינון בגלותא דאדם, אתיקר ביה מרע עליהו מסטרא דכבד, דרועא ימינא צריך לאלקאה לאקזא דמיה מגיה, דמאן דנטלין מגיה ממוניה, כאלו שפיכו דמיה, ואשתאר עני, דעני חשוב כמת.

ואי חובין מתרפין מסטרא דכני יצחק, דאינון (ס"א בגלותא) עליהם מצד הכבד. זרוע ימין צריך להלקות, להקזיז ממנו דם. שמי שלקחו ממנו ממונו כאלו שפכו דמו, ונשאר עני, שעני חשוב כמת. ואם החטאים מתרבים מצד בני יצחק, שהם (בגלות) בין ישמעאל, בית חליו יכבד מצד טחול

שְׁבַשְׂמַאל, וְצָרִיף לְהַקִּיזוּ זְרוּעַ שְׂמַאל, וְלֹא יוֹתֵר.

וְאִם מִתְּרַבִּים הַחֲטָאִים בְּכַנִּי יַעֲקֹב, שֶׁהֵם אַחֲזִיזִים לְשֵׁנֵי צַדִּידִים, שֶׁהֵם מִפְּזָרִים בְּכַנִּי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, הָרִי הַחֲלִי נִכְבֵּד עַל הַגּוּף, וְצָרִיף לְהַקִּיזוּ מִשְׁתֵּי זְרוּעוֹת. וְאִם כָּל הַשְּׁלֵשָׁה בְּמַחְלוֹת כְּאֶחָד, הָרִי הַחֲלִי עֲלֵה לְרֹאשׁ, וְצָרִיף לְהַקִּיזוּ וְרִידֵי הָרֹאשׁ, וּשְׁלֹשֶׁת אֱלֹהֵי נַעֲשׂוּ מְרַפְּכָה לְאָדָם הָרֹאשׁוֹן וְלְאֲבוֹת, וּבָהֶם הַתְּחִזְקוּ לְסַבֵּל יִסּוּרִים, לְהִגָּן עַל הַדּוֹר לְאַרְבַּעַת צַדִּי הָעוֹלָם.

אוֹי לְהֵם לְדוֹר שְׂגוּרָמִים שִׁילְקוּ הָאֲבוֹת וְאָדָם הָרֹאשׁוֹן וְאֵלֶּה הַצַּדִּיקִים שֶׁבִּיְנֵיהֶם, שְׁאִין הַפְּרֻדָּה בֵּין צַדִּיקִים אֵלֶּה לְאֲבוֹת וְאָדָם, שֶׁהֵם נִשְׁמוֹת שְׁלֵהֶם, וְהַדַּחֵק וְהַצֶּעַר וְהַיְגוֹן שְׁלֵהֶם מְגִיעִים לְאֲבוֹת וְלְאָדָם. כְּמוֹ שֶׁהֵם, נַחְלִים אֵלֶּה שִׁיּוּצָאִים מִשָּׁם, אִם חוֹזְרִים עֲכוּרִים וּמְלַכְלָכִים לֵיָם, הָרִי הֵיָם נוֹטֵל מֵעֲכִירוֹת וְלְכַלּוֹף שְׁלֵהֶם. וּבִכַּח הֵיָם שֶׁהוּא תְּקִיף, לֹא סוֹבֵל לְכַלּוֹף שְׁלֵהֶם זוֹרֵק אוֹתוֹ הַחוּצָה, וְנִשְׁאַרְוּ הַנְּחָלִים צְלוּלִים וְזָפִים מְאוֹתוֹ לְכַלּוֹף.

כְּמוֹ שֶׁאֵמַר מְנַקֵּה לְכַלּוֹכֵי בְּנֵי הַקְּטָנִים, כִּף הָאֲבוֹת מְטַהְרִים חֲטָאִים וְלְכַלּוֹכִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁנִּמְצָאִים בָּהֶם צַדִּיקִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, חֲזָקִים לְסַבֵּל יִסּוּרִים עַל הַדָּרָס. בְּאוֹתוֹ זְמַן אֵין הַפְּרֻדָּה בָּהֶם. בָּאוּ כָּלֶם וּבְרַכּוּהוּ, וְאָמְרוּ לוֹ, סִינֵי סִינֵי, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתוֹ מְדַבֵּרֶת בְּפִיו, מִי יִכּוֹל לַעֲמֹד לְפָנָיו בְּכָל? אֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזַכִּינוּ לְחַדֵּשׁ חֲבוּר רֹאשׁוֹן זֶה בְּךָ לְהֵאִיר שְׁכִינָה בְּגִלּוֹת.

אָמַר לָהֶם, רַבָּנִים שֶׁל כָּל דוֹר הֵייתֶם בְּזִמְנָם, כָּל שֶׁכֵּן מְנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁחֲכַמְתּוּ מְאִירָה כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁהֵיוּ אַחֲרָיו, אֵל תִּתְּנוּ

בֵּין יִשְׁמַעֲאֵל, בִּי מְרַעִיָה יִתְקַר מִסְטָרָא דְטָחוּל לְשְׂמַאֲלָא, וְצָרִיף לְאֶקְזָא דְרוּעָא שְׂמַאֲלָא, וְלֹא יִתִּיר.

וְאִי חוֹבִין מִתְּרַבִּין בְּכַנִּי יַעֲקֹב, דְּאֵינוֹן אַחֲזִידֵן לְתַרִּין סְטָרִין, דְּאֵינוֹן מְפּוֹזְרִים בְּכַנִּי עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, הָא מְרַעָא אֲתִיקַר עַל גּוּפָא, וּבְעֵי לְאֶקְזָא ב' דְרוּעִין. וְאִי כְּלֵהוּ תְּלַת בְּמַרְעִין בְּחָדָא. הָא מְרַעָא סְלִיק לְרִישָׁא, וּבְעֵי לְאֶקְזָא וְרִידִין דְרִישָׁא, וְאֵלִין תְּלַת אֲתַעֲבִידוּ מְרַפְּכָה לְאָדָם קְדַמָּאָה וְלְאַבְהֵן, וּבַהוּן אֲתַתְּקִפוּ לְמַסְבֵּל יִסּוּרִין, לְאַגָּא עַל דָּרָא לְאַרְבַּע סְטָרֵי דְעֵלְמָא.

וְוִי לִיה לְדָרָא, דְגַרְמִין דִּילְקוֹן אַבְהֵן וְאָדָם קְדַמָּאָה, וְאֵלִין צַדִּיקֵיָא דְבִינֵיהוּ, דְלִית אַפְרָשׁוּתָא בֵּין אֵלִין צַדִּיקֵיָא, לְאַבְהֵן וְאָדָם, דְּאֵינוֹן נִשְׁמַתִּין דְלֵהוּן, וְדוּחַקָא וְצֶעֱרָא וּיְגוּנָא דְלֵהוּן, מְטִי לְאַבְהֵן וְאָדָם. כְּגוּוֹנָא דִּימָא, אֵלִין נַחֲלִין דְנַפְקִין מִתְּמָן, אִי חוֹזְרִין עֲכוּרִין וּמְלּוֹכְלָכִין לִימָא, הָא יִמָא נְטִיל מִן עֲכִירוֹ וְלְכַלּוֹכָא דְלֵהוּן. וּבַחֲלֵלָא דִימָא דְאִיהֵי תְּקִיפָא, לֹא סְבִילַת לְכַלּוֹכָא דְלֵהוּן, וְזִרְיַקַת לִיה לְבַר, וְאֲשַׁתָּרוּ נַחֲלִין צְלוּלִין וְדַכְיִין מֵהֵהוּא לְכַלּוֹף.

כְּגוּוֹנָא דְאִימָא, דְדַכִּיַּאת לְכַלּוֹכִין דְבַנְהָא זְעִירִין, הַכִּי אַבְהֵן מְדַכְּאִין חוֹבִין וְלְכַלּוֹכִין דְבַנְהָא דִישְׂרָאֵל, כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ בַהוּן צַדִּיקֵיָא כְּעוֹבְדֵיהוּן, תְּקִיפִין לְמַסְבֵּל יִסּוּרִין עַל דְרִיהוּן. בַּהֵהוּא זְמַנָּא לִית אַפְרָשָׁא בַהוּן. אָתוּ כְּלֵהוּ וּבְרִיכוּ לִיה, וְאָמְרוּ לִיה סִינֵי סִינֵי, דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא וְשִׁכְנֵיתִיה מְלִיל בְּפוּמוֹי, מָאן יִכִּיל לְקִימָא קַמִּיה בְּכֵלָא. זַפְּאָה חוּלְקָנָא, דְזַכִּינָא לְחַדְשָׁא חֲבוּרָא קְדַמָּאָה דָא כִף, לְאַנְהָרָא שְׁכִינְתָא בְּגִלּוֹתָא.

אָמַר לוֹן, רַבָּנָן דְכָל דָּרָא הָוִיתוּ בְזִמְנֵיהוּן, כָּל שֶׁכֵּן בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְנִהִיר חֲכַמְתִּיה בְּכָל דְרִין דֵּהוּוּ אַבְתְּרִיה, אֵל תִּתְּנוּ דְמִי לְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּאוּרִיַּיתָא, עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ קְדָשָׁא (לְנִיבֵי שְׁכִינְתִּיה) דֵּהָא לֹא אִית

הֵייתֶם בְּזִמְנָם, כָּל שֶׁכֵּן מְנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁחֲכַמְתּוּ מְאִירָה כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁהֵיוּ אַחֲרָיו, אֵל תִּתְּנוּ

דמי לקדוש-ברוך-הוא בתורה
עד יצרה עליו רוח הקדש (אל
שכינתו), שהרי אין רשות
להשתמש במטטרו"ן שר הפנים
רק לה, שאותיות שלו רמוזים
בשמה.

ובעת צריך רופא לדעת בכמה
מעלות עלה דפק אותו החולה
בגלות אדום, שנאמר עליו
שחולת אהבה אני. שהרי כמה
רופאים התכנסו עליו לדעת סוף
החלי שלו בדפיקות הללו, ולא
היה אחד מהם שיודע בהם
שדפק אותו חולה לא כל רופא
בקי לדעת בו, שיש דפיקות של
קשר"ק קשר"ק קשר"ק, שהנביא
אמר עליהם (ישעיה כו) כמו הרה
תקריב ללדת תחיל תזעק
בחכיה.

וכב"ם עשרה שופרות, כלולים
בשלושה, שהם סימן קשר"ר,
שהוא תקיעה שברים תרועה.
ותקיעה נראית ארץ הגלות,
שברים התקרבות הגלות.
בתרועה תבא הגאולה, שנגא
דחק אחר דחק, ואין רוח בין זה
לזה, שודאי כיון ששאר עמים
מעפבים את ישראל בגלות,
דחקם מקרב להם הגאולה. גם כף
מהירות הדפק זה אחר זה, בו
יוצאת נפש האדם, אחר שאין
רוח בין זה לזה.

קשר"ק קשר"ק קשר"ק, הוא ששם
קשר"ר, תקיעה שברים תרועה,
שיעבר בו שגר מן העולם, שבו
שבועה - (שמות יז) מלחמה לה'
בעמלק. יתעורר בעולם שיר
פשוט, וכפול, ומשולש, ומרבע,
שהוא עולה אותיות שלו: י',
י"ה, יה"ו, יהו"ה - ע"ב. באותו

זמן - ובכך צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו. ו' תוספת - אלף הששי.
קדם שלו עק"ב, חרב בית המקדש, ולאחריו עד תשלום רע"ב יהיה ער"ב. זהו שכתוב (שם טו)
ערב וידעתם כי ה' הוציא אתכם וגו'. (בראשית מד) כי עבדך ערב את הנער וגו'. (עד כאן רעיא מהימנא).

רשו לאשתמשא במטטרו"ן שר הפנים אלא לה, דאתון
דיליה רמיזין בשמה.

ובעז צריך אסיא, למנדע בכמה דרגין אסתלק דפיקו
דהוא חולה בגלותא דאדום, דאתמר עליה (שיר
השירים ה) שחולת אהבה אני. דהא כמה אסיין אתפגשו
עליה, למנדע קין דמרעא דיליה, באלין דפיקין, ולא
הוה חד מנייהו דאשתמודע בהון, דדפיקו דהוא חולה,
לא כל אסיא בקי לאשתמודע ביה, דאית דפיקין דקשר"ק
קשר"ק קשר"ק, דאמר נביא עליהו (ישעיה כו) כמו הרה
תקריב ללדת תחיל תזעק בחכיה.

ובלחו עשר שופרות, פלילין בתלת, דאינון סימן קשר"ר,
דאיהו תקיעה שברים תרועה. ותקיעה אחזי
אריכו דגלותא, שברים קריכו דגלותא. תרועה ביה ייתי
פורקנא, דאחזי דוחקא בטר דוחקא, ולית רוחא בין
דא לדא, דודאי כיון דשאר עמין מעפבין לון לישראל
בגלותא, דוחקא דלהון מקרב לון פורקנא. אוף הכי
מהירו דדפיקו דא בטר דא, ביה נפיק נפשא דבר נש,
בטר דלית רוח בין דא לדא.

קשר"ק קשר"ק קשר"ק, איהו דשוי קשר"ר, תקיעה שברים
תרועה. דאתעבר ביה שגר מן עלמא, (דף ר"ט
ע"ב) דביה אומא, (שמות יז) מלחמה ליי בעמלק. יתער
בעלמא. שיר פשוט, וכפול, ומשולש, ומרובע. דאיהו
סליק אתון דיליה, י', י"ה, יה"ו, יהו"ה, ע"ב. בהוא
זמנא, ובכך צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו
וחסידים ברנה יגילו. ו' תוספת, אלף שתיחא. קודם
דיליה עק"ב, חרב בי מקדשא, ולבטר דיליה, עד תשלום
רעב, יהיה ערב. הדא הוא דכתיב, (שמות טו) ערב וידעתם
כי יי הוציא אתכם וגו'. (בראשית מד) כי עבדך ערב את
הנער וגו'. (ע"כ רעיא מהימנא).

קום רבי אבא, לחדש מילין דאורייתא, דאמרת בחבורא קדמאה. פתח רבי אבא ואמר, (ישעיה מב) שירו לי שיר חדש תהלתו מקצה הארץ וגו'. פמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שחדוה שלהם ותשבחת שלהם אינה אלא (לשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו באותו שפך וכו') בו. שפך שנינו, כל חדוה של ישראל שלא משתפים בה את הקדוש ברוך הוא (ושכינתו), אינה חדוה. ועתיד הוא סמאל וכל סיעתו לקטרג לאותה חדוה, (יחזק) וישאר בצער ובכי, והקדוש ברוך הוא לא משתתף באותו הצער.

אבל מי שמשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו בחדותו, אם יבא מקטרג לקטרג באותה חדוה, הקדוש ברוך הוא ושכינתו משתתף באותו צער. מה פתוב בו? (שם טו) בכל צרתם לו צר. ובמה? משום שעמו אנכי בצרה.

ומנין לנו שיש להם לישראל לשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו בחדותם? (משום שאינה שמחה, אלא בשתפות שלו מאלו) שכתוב (תהלים קמט) ישמח ישראל בעשיו. אותה חדוה של ישראל אינה, אלא בעשיו. בעשיו?! בעושו צריף לו לכתב! אלא אלו הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ואביו ואמו. שאף על גב שמתו, הקדוש ברוך הוא עוקרם מגן עדן ומביאם עמו לאותה חדוה, לקחת חלק של חדוה עם הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כמו שנאמר (איוב מ) העשו יגש חרבו.

דבר אחר בעשיו - משום שפן אדם נעשה בשתפות איש ואשה והקדוש ברוך הוא, ועל סוד זה פתוב (בראשית א) נעשה אדם, בשתפות. ששנינו, שלשה אמנים

קום רבי אבא, לחדש מילין דאורייתא, דאמרת בחבורא קדמאה. פתח רבי אבא ואמר, (ישעיה מב) שירו לי שיר חדש תהלתו מקצה הארץ וגו'. פמה חביבים ישראל קמי קדשא בריך הוא, דחדוה דלהון ותושבחתא דלהון, לאו איהו אלא (ס"א לשתפא לקודשא בריך הוא ושכינתיה ביהוה דהכי תנינו, כל חדוה דישראל דלא משתתפי בה לקודשא בריך הוא (ושכינתיה), לאו איהו חדוה. וזמין איהו סמאל וכל סיעתא דיליה לקטרגא להווא חדוה, (ס"א ואתחזק) ואשתאר בצערא ובכיה, וקודשא בריך הוא לא אשתתף ביהווא צערא.

אבל מאן דשתיף קדשא בריך הוא ושכינתיה בחדוה דיליה, אם ייתי מקטרגא לקטרגא ביהווא חדוה. קדשא בריך הוא ושכינתיה משתתף ביהווא צערא. מה פתיב ביה (ישעיה טו) בכל צרתם לו צר. ובמאי. בגין (תהלים צא) דעמו אנכי בצרה.

ומנרן, דאית לון לישראל לשתפא לקודשא בריך הוא ושכינתיה בחדוה דלהון.

(גין דלאו איהו חדוה, אלא בשותפות דיליה מאליו) דכתיב, (שם קמט) ישמח ישראל בעושיו. ההוא חדוה דישראל לאו איהו, אלא בעושיו. בעושיו, בעושו מיבעי ליה. אלא אלן קדשא בריך הוא ושכינתיה, ואביו ואמו, דאף על גב דמיתו, קדשא בריך הוא אעקר לון מגן עדן, ואייתי לון עמיה להווא חדוה, לנטלא חולקא דחדוה עם קדשא בריך הוא ושכינתיה. פמה דאת אמר (איוב מ) העושו יגש חרבו.

דבר אחר בעושיו, בגין דבר נש אתעביד בשותפות, גברא ואתתא, וקודשא בריך הוא. ועל רזא דא פתיב, (בראשית א) נעשה אדם, בשותפו. דתנינו, תלת אמנין עבד קדשא בריך

עשה הקדוש ברוך הוא להוציא מהם עולם, ואלו הם: השמים, והארץ, והמים. וכל אחד שמש יום אחד, וחרו כמקדם.

יום ראשון הוציאו השמים אמנות שלהם, שכתוב (ש) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יום שני הוציאו המים אמנות למעשה, שכתוב (ש) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. עלו חצי מים למעלה, וחצי מים נשארו למטה. ואלמלא כף שהמים נפרדו, העולם לא היה עומד. יום שלישי עשתה הארץ והוציאה כמו שצותה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתוב ותוצא הארץ דשא וגו'. עד כאן כל אמנות משלשה אלה הוציאו אמנותו, ועשו מה שהצטוו. נשארו שלשה ימים אחרונים. יום רביעי הצטוו אמן ראשון לעשות אמנותו, שכתוב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והינו שמים. ביום החמישי הוציאו המים, שהוא אמנות אחרת, שכתוב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו'. ביום הששי עשתה הארץ אמנותה, שכתוב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'.

בין משלשת האמנים האלה השלימו מעשיהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אמנות אחת יש לי לעשות, והוא אדם. התחברו כאחד, ואני עמכם, נעשה אדם. גוף שלכם, ואני אהיה שפת עמכם ונעשה אדם. כמו שבתחלה היה בשתפות, גם אחר כך פן. אבא - שבו עושה מעשה השמים ומעשה המים, והאשה - שהיא אמן שלישי כמו הארץ, והקדוש ברוך הוא שהשתתף יחד אתם. ועל סוד זה כתוב בעשיו.

הוא, לאפקא מנהון עלמא, ואלין אינון: שמיא, וארעא, ומיאי. וכל חד שמש חד יומא, ואהדרו כמלקדמין.

יומא קדמאה, אפיק שמיא אומנותא דיליה, דכתיב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יומא תניינא, אפיקו מיא אומנותא לעבידתא, דכתיב ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. אסתלקו פלגא מיא לעילא, ופלגא מיא לתתא אשתארו. ואלמלא כף דמיא אתפרשו, עלמא לא הוה קאים. יומא תליתאה, עבידת ארעא ואפיקת כמה דאתפקדת, דכתיב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתיב ותוצא הארץ דשא וגו'. עד הכא כל אומנא מאלין תלתא, אפיק אומנותא דיליה, ועבדו מה דאתפקדו. אשתארו תלת יומין אחרנין. יומא ד', אתפקד אומנא קדמאה למעבד אומנא דיליה, דכתיב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והיינו שמים. ביומא חמשאה, אפיקו מיא דאיהו אומנא אחרא, דכתיב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו'. ביומא שתיתאה, עבדת ארעא אומנותא דילה, דכתיב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'.

בין דתלת אמנין אלין אשלימו עובדיהו. אמר לון קדשא בריך הוא, אומנותא חדא אית לי למעבד, ואיהו אדם. אתחברו כחדא, ואנא עמכון, נעשה אדם, גופא דלכון, ואנא אהא שותפו עמכון, ונעשה אדם. כמה דבבדמיתא הוה בשותפו, הכי נמי לבתר. אבא, דביה עביד עבידתא דשמיא, ועבידתא דמיא. ואתתא, דאיהו אומנא תליתאה, פגוונא דארעא. וקודשא בריך הוא דאשתתף בהדיהו. ועל רזא דא כתיב בעושיו.

ואף על גב שאבא ואמא נפרדו מהעולם הזה, יש חֲדוּה בְּכָל שְׁתַּפּוֹת. שְׁשִׁנּוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּף אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲדוּה שְׁלוֹ, בֵּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן וְעוֹקֵר מִשֶּׁם אֶת אָביו וְאִמּוֹ, שֶׁהֵם שְׁתַּפִּים אֹתוֹ, וּמְבִיא אוֹתָם עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּה, וְכֻלָּם מְזַמְּנִים שָׁם, וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים. אֲבָל בְּצַרַת הָאָדָם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן אֵלָיו לְבִדּוֹ, וְלֹא מוֹדִיעַ לְאָביו וְלְאִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים יח) בְּצַר לִי אֶקְרָא ה' וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ וְגו'.

רעיא מהימנא

אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָנִי וּשְׁכִינָתִי שְׁתַּפּוֹת הַנְּשִׁמָּה, וְאָביו וְאִמּוֹ שְׁתַּפּוֹת הַגּוּף. שְׁאָביו מְזַרְיע לְבָן שֶׁל הַעֵינַיִם וְשֶׁל הַעֲצָמוֹת וְשֶׁל הַגִּידִים וְהַמַּח, וְהַאֲשָׁה שְׁחֹר שְׁבַעֵינַיִם וְשַׁעַר וּבֶשֶׁר וְעוֹר. וְגַם כִּף שְׁמַיִם וְאַרְץ וְכָל חֵילֵיהֶם הַשְׁתַּתְּפוּ בִּיצִירְתוֹ: מְלֹאכִים, מִקֵּהם יֵצֵר הַטּוֹב וְיֵצֵר הַרַע לְהִיּוֹת מְצִיר מְשֻׁנְיָהֶם. שְׁמַשׁ וּלְבָנָה לְהַאִיר לוֹ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. חַיּוֹת וּבְהֵמוֹת וְעוֹפּוֹת וְדָגִים לְהַתְּפַרְנֵס מֵהֶם, וְכָל עֲצִים וְזָרְעֵי הָאָרֶץ לְהַתְּפַרְנֵס מֵהֶם.

מַה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא? עָקַר אֶת אָביו וְאִמּוֹ מִגֵּן עֵדֶן וְהִבְיֵאֵם עִמּוֹ, לְהִיּוֹת עִמּוֹ בְּחֲדוּת בְּנוֹ, וְאִין חֲדוּה בְּחֲדוּת הַגְּאֻלָּה, שְׁכַתוּב בֵּה (דברי הימים א טז) יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם ה' מְלֹךְ. אֲזַ יִרְנְנוּ עַצֵּי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בֵּא לְשִׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ. (ע"כ רעיא מהימנא).

כאן רעיא מהימנא.

חֹר אוֹתוֹ צֶל שֶׁל קִדְּם וְהִלֵּף לְתוֹף הַבֵּית כְּמוֹ דְמוֹת אָדָם. נָפַל עַל פָּנָיו רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נִזְכַּרְתִּי שְׁבִמְקוֹם זֶה רָאִיתִי אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֶאִיר, יוֹם אֶחָד הָיָה

וְאֵף עַל גַּב דְּאַבָּא וְאַמָּא אֶתְפָּרְשׁוּ מֵהָאֵי עֲלָמָא, חֲדוּה בְּכָל שׁוֹתְפוּתָא הוּי. דְתַנִּינָן, בְּשַׁעַתָּא דְבַר נָשׁ (דף ר"כ ע"א) שְׁתִּיף לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחֲדוּוה דִּילֵיהּ, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתִי לְגַנְתָּא דְעֵדֶן, וְאַעְקַר מִתְּמָן (כ"א דְאוֹדַע תְּמָן) לְאַבּוּהֵי וְאַמִּיָּה, דְאַיְנוּן שׁוֹתְפִין בַּהֲדִיָּה, וְאַיִתִּי לוֹן עַמִּיָּה לְהֵהוּא חֲדוּוה, וְכִלְהוּ זְמִינִין תְּמָן, וּבְנֵי נָשָׁא לֹא יוֹדְעִין. אֲבָל בְּעַקּוֹ דְבַר נָשׁ, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְגַבִּיָּה בְּלַחֲדוּדֵי, וְלֹא אוֹדַע לְאַבּוּהֵי וְלְאַמִּיָּה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים יח) בְּצַר לִי אֶקְרָא יי וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ וְגו'.

רעיא מהימנא

אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָנָּא וּשְׁכִינָתִי שׁוֹתְפוּתָא דְנִשְׁמָתָא, וְאַבּוּי וְאַמִּיָּה שׁוֹתְפוּתָא דְגוּפָא, דְאַבּוּי מְזַרְיע לוֹבָן, דְעֵינַיִן, וְדַגְרָמִין, וְגִידִין, וּמוֹחָא. וְאַתְתָּא שְׁחֹר דְעֵינַיִן, וְשַׁעַרָא, וּבֶשֶׁרָא, וּמִשְׁכָּא. וְאוּף הָכִי שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. וְכָל חֵילֵין דְלַהוֹן, אֲשַׁתְּפוּ בִּיצִירְתֵיהּ. מְלֹאכִין, מְנַהוֹן יֵצֵר הַטּוֹב וְיֵצֵר הַרַע לְמַהוּי מְצוּיָר מִתְּרוּוּיָהּ. שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא, לְאַנְהָרָא לֵיהּ בִּימְמָא וְלִילָלָא. חֵיוֹן וּבְעֵרָן וְעוֹפִין וְנוּנִין, לְאַתְפַּרְנְסָא מְנַהוֹן. כָּל אֵילָנִין וְזָרְעִין דְאַרְעָא, לְאַתְפַּרְנְסָא מְנַהוֹן.

מַה עָבַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶעְקַר לְאַבּוּי וְלְאַמִּיָּה מִגַּנְתָּא דְעֵדֶן, וְאַיִתִּי לְהוּ עַמִּיָּה, לְמַהוּי עַמִּיָּה בְּחֲדוּה דְבְנוּי, וְלִית חֲדוּה כְּחֲדוּה דְפּוֹרְקָנָא, דְכַתִּיב בֵּה, (דברי הימים א טז) יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יי מְלֹךְ. (דברי הימים א טז) אֲזַ יִרְנְנוּ עַצֵּי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יי כִּי בֵּא לְשִׁפּוֹט אֶת הָאָרֶץ. (ע"כ רעיא מהימנא).

אֶהָרַר הֵהוּא טוּלָא דְמִלְקָדְמִין, וְאַזְלָא גוּ בֵיתָא, כְּמוֹ דְיוֹקָנָא דְבַר נָשׁ. נָפַל עַל אַנְפוּי רַבִּי אַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲדַפְרַנָּא דְבֵהָאֵי אֶתְרָא חֲמִינָא לֵיהּ לְרַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֶאִיר,

עומד במקום זה והיה אומר כף:
פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן,
באות י' קטנה.

משום ששני א"ב רשומים -
אלפא ביתא של אותיות גדולות,
ואלפא ביתא של אותיות קטנות.
אותיות גדולות הן בעולם הבא,
ואותיות קטנות הן בעולם
התחתון. י' קטנה, אות ברית
הקדוש. כיון שפנחס קנא על
ברית זו, נתוספה לו י' קטנה, סוד
ברית זו.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך
הוא: מה אעשה עם משה? ברית
זו ממשה היתה, וכלתו היתה,
גנאי הוא לתת אותה לאחר בלי
דעת ורצון משה. לא נאה זה.
התחיל הקדוש ברוך הוא ואמר
למשה: משה, פנחס בן אלעזר
בן אהרן הכהן. אמר לו משה:
רבוננו של עולם, מהו? אמר לו,
אתה הוא שמסרת נפשך על
ישראל שלא יאבדו מן העולם
בכמה פעמים, והוא השיב את
חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר
משה: מה אתה רוצה ממני? הרי
הכל שלך!

אמר לו: הרי הכל שלך היא,
אמר לו שתשרה בתוכו. אמר
משה: הרי בלב שלם תהיה אליו.
אמר לו: אמר אתה בפיד והרם
קולך, שאתה מסרת אותה ברצון
ובלב שלם. זהו שכתוב לכן אמר.
אתה אמר ברצון: הנני נתן לו
את בריתי שלום. שאלו הקדוש
ברוך הוא, היה לו לומר: לכן
אמר לו הנני נתן לו את בריתי
שלום. אבל לא כתוב אלא לכן
אמר. ואם תאמר שהעברה
ממשה - לא. אלא כנר זה
שמדליקים ממנו - זה נתן
וקמה, וזה לא נגרע ממנו.

יומא חד הוה קאים בהאי דוכתא, והוה אמר
הכי, (במדבר כ"ב) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן,
באת י' זעירא.

בגין דתרין אלפין ביתין רשימין, אלפא ביתא
דאתון רברבן, ואלפא ביתא דאתון
זעירן. אתון רברבן, אינון בעלמא דאתי.
ואתון זעירן, אינון בעלמא תתאה. י' זעירא,
ברית קיימא קדישא. כיון דקני פנחס על ברית
דא, אתוסף ביה י' זעירא, רזא דברית דא.

בהווא שעתא, אמר קדשא בריך הוא, מה
אעביד עם משה, ברית דא ממשה
הוי, וכלה דיליה הוי. גנאי הוא למיהב ליה
לאחרא, בלא דעתא ורעותא דמשה, לאו יאות
הוא. שארי קדשא בריך הוא ואמר למשה,
משה, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר
ליה משה, רבוננו של עולם מהו. אמר ליה,
אנת הוא דמסרת נפשך על ישראל דלא
ישתצון מן עלמא בכמה זמנין, ואיהו השיב
את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה
מה את בעי מני, הא כלא דיך.

אמר ליה, הא כלא דיך היא, אימא ליה
דתשרי בגויה. אמר משה, הא בלבא
שלים תהא לגביה. אמר ליה אימא אנת
בפומך, וארים קלך, דאנת מסר ליה ברעותא,
בלבא שלים. הדא הוא דכתיב, לכן אמור,
את אימא ברעותא, הנני נתן לו את בריתי
שלום. משה הוה אמר הנני נתן לו וגו',
דאילו קדשא בריך הוא, הוה ליה למימר לכן
אמור לו הנני נתן לו את בריתי שלום, אבל
לא כתיב אלא לכן אמור. ואי תימא,
דאתעברת מן משה. לא. אלא כבוצינא דא
דאדליקו מינה, דא יהיב ואהני, ודא לא
אתגרע מנה.

בא אותו הצל, וישב, ונשקו. שמעו קול אחד שהיה אומר: פנו מקום, פנו מקום לרבי פנחס בן יאיר, שהוא אתכם. ששנינו, שכל מקום שצדיק חדש בו דברי תורה, כשהוא באותו העולם פוקד את אותו מקום וכא אליו, וכל שפן פשוריים בו צדיקים אחרים לחדש באותו מקום שאומרים דברי תורה, כמו זה שהיה בא רבי פנחס בן יאיר לפקד את מקומו ומצא צדיקים אלו מחדשים דברי תורה, והתחדש כמקדם אותו דבר של רבי פנחס בן יאיר לפניו.

אמר רבי אבא, נאה הדבר של רבי פנחס בן יאיר, שהרי לא כתוב לכן הנני נותן, אלא לכן אמר הנני נתן לו. וכי דבר זה היה גנוי מחסיד זה פתח ידך ולא היית אומר?! אשרי חלקנו שזכינו להיות בסיוע של הצל הקדוש כאן.

גם הוא פתח ואמר משמו של רבי פנחס, (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו' - כמה נאה לו לאדם בעוד שהגר דולק ושרוי על ראשו להשתדל ולעשות רצון רבונו, משום שאותו הגר הוא כ"ח ששרוי עליו, ולכן כתוב (במדבר יד) יגדל נא כח יי. כח יי, זהו כח ששורה על ראש הצדיקים וכל אותם שמשתדלים ברצון רבונם. ועל זה שנינו, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. (זהו כחו)

ודאי צריך לעורר כל איבריו בכח חזק, משום שבהתעוררות חזקה שהתחזק, התעורר אותו כח קדוש עליון ועלה לתוף הקדש, ונשבר כח וחזק הצד האחר. ולכן בכחך, שצריך לעשות רצון רבונוך.

רישיהון דצדיקייא, וכל אינון דמשתדלין ברעותא דמאריהון. ועל דא תנינן, כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו. (דא איהו כחו).

ודאי אצטריך לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף בגין דבאתערוותא תקיף דאתקף, אתער ההוא כח קדישא עלאה, ואסתלק גו קדשא ואתבר חילא ותוקפא דסטרא אחרא. ועל דא (דף ר"ב ע"ב) בכחך, אצטריך למעבד רעותא דמאריך.

אתא ההוא טולא, ויתיב, ונשיק ליה. שמעו חד קלא דהוה אומר, פנון אתר, פנון אתר לרבי פנחס בן יאיר, דאיהו גבייכו. דתנינן, דכל אתר דצדיקא אתחדש ביה מלי דאורייתא, פד איהו בההוא עלמא, פקיד לההוא אתר, ואתי ליה לגביה. ופל שפן פד שראן בגווייה צדיקייא אחרנין. לחדתא בההוא אתר, דאמרינן מלי דאורייתא. פגוונא דא דהוה אתי רבי פנחס בן יאיר למפקד לאתריה, ואשפח אלין צדיקייא מחדתין מלין דאורייתא, ואתחדש פמלקדמין, ההוא מלה דרבי פנחס בן יאיר קמיה.

אמר רבי אבא, יאות מלה דרבי פנחס בן יאיר, דהא לא כתיב לכן הנני נותן, אלא לכן אמור הנני נותן לו. וכי מלה דא הוה גניזא מחסידא דא תחות ידך, ולא הוית אומר. זכאה חולקנא, דזכינא למיהוי בסיעתא דטולא קדישא הכא.

אוף הוא פתח ואמר, משמיה דרבי פנחס (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יאות ליה לבר נש בעוד דבוצינא דליק ושריא על רישיה, לאשתדלא ולמעבד רעותא דמאריה. בגין דההוא נהורא דבוצינא, איהי כ"ח דשריא עליה. ועל דא כתיב, (במדבר יד) יגדל נא כח יי. כח יי, דא הוא כח, דשריא על

כי אין מעשה וחשבון וגו', משום שבאותו פח יש מעשה השתדלות להשתדל בעולם הזה שנקרא מעשה, עולם המעשה, להשלים סוף המחשבה. וחשבון - זהו עולם שתלוי בדבור, שהרי החשבון בדבור תלוי. ולכן כל הגימטריאות ותקופות העבורים של העולם הם בלבנה. ודעת - זהו סוד ששה צדדים שתלויים במחשבה, ונקראים עולם של אותה מחשבה. וחכמה - שהכל תלוי ממנה.

וכך אלו כלולים באותו פח, מה שאין פן בצד השאול, דרגת הגיהנם. שהרי כל אדם שלא משתדל בכ"ח זה בעולם הזה להכנס בו במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופו להכנס בשאול, שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה. שהרי הצד האחר הוא דרך שאול, שכתוב (משלי ז) דרכי שאול ביתה. מי שיתרפה מכ"ח הקדוש הזה, מתחזק בו צד האחר, ששאול ביתה.

אשר אתה הלך שמה. וכי כל בני העולם הולכים לשאול? פן, אבל עולים מיד, שכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאול ויעל. פרט לאותם רשעים שלא הרתרו תשובה לעולמים, שיורדים ולא עולים. ואפלו צדיקים גמורים יורדים לשם. למה יורדים? משום שלוקחים פמה רשעים משם, ומעלים אותם למעלה. (ושם גורמים להם לתרהר בתשובה) ומי הם? אותם שהרתרו תשובה בעולם הזה ולא יכלו, והסתלקו מהעולם. וצדיקים יורדים בגלל הרשעים לתוך השאול, ולוקחים אותם, ומעלים אותם משם.

אמר רבי יוסי, כתוב (קהלת) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון של גימטריאות שעומדים בלבנה, באיזו דרגה שלה הם? לא השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזפרתי

כי אין מעשה וחשבון וגו', בגין דבההוא כח אית מעשה, אשתדלותא לאשתדלא בהאי עלמא דאקרי מעשה, עלמא דעובדא, למשלם סופא דמחשבה. וחשבון, דא הוא עלמא, דתליא בדבורא, דהא חשבון בדבורא תליא. ועל דא, כל גימטריאות, ותקופין, ועבורין דעלמא, בסיהרא הוו. ודעת, דא איהו רזא דשית סטריין, דתליין במחשבה, ואקרון עלמא דההוא מחשבה. וחכמה, דכלא תליא מניה. ובר אלין פלילן בההוא כח, מה דלאו הכי בסטרא דשאול, דרגא דגיהנם. דהא כל בר נש דלא אשתדל בהאי כ"ח, בהאי עלמא, לאעלאה ביה, במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופיה לאעלאה בשאול, דלית ביה מעשה וחשבון ודעת וחכמה. דהא סטרא אחרא, ארח שאול איהי, דכתיב, (משלי ז) דרכי שאול ביתה. מאן דאתרפי מהאי כ"ח קדישא, אתקף ביה סטרא אחרא, דשאול ביתה.

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני עלמא אזלי לשאול. אין. אבל סלקין מיד, דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. בר אינון חייבין, דלא הרתרו תשובה לעלמין, דנחתין ולא סלקין. ואפילו צדיקים גמורים נחתין תמן. אמאי נחתין. בגין דנטלין פמה חייבין מתמן, וסלקין לון לעילא. (ותמן עברין לון לתרהר בתשובה) ומאן אינון. אינון דהרתרו בתשובה בהאי עלמא, ולא יכילו, ואסתלקו מן עלמא. וצדיקייא נחתין בגיניהון דחייבין גו שאול, ונטלין לון, וסלקין לון מן תמן.

אמר רבי יוסי, כתיב (קהלת) אחת לאחת למצא חשבון. חשבון דגימטריאות דקיימן בסיהרא, באן דרגא דילה אינון. לא אתיב גימטריאות שעומדים בלבנה, באיזו דרגה שלה הם? לא השיב לו. אמר, שמעתי ולא נזפרתי

בדבר. קם אותו הצל והכה
 בעיניו של רבי אבא. נפל על פניו
 מתוך פחד. עד שהיה נופל על
 פניו, נפל פסוק בפיו, שכתוב (שיר
 השירים ז) עיניך ברכות בחשבון על
 שער בת רבים. ואלו העינים
 שלה: פרפראות לתוף חכמה
 עליונה שנמשכה מלמעלה,
 ומתוף חשבון ותקופות ועבורים
 מתמלאים, ונעשו ברכות, שיצאו
 מימיו לכל הצדדים, (אוקן עינים) עד
 שנפקדו לכל חשבון ועבורי
 הלכנה בלבד (שבחין) וכוכבים
 ומזלות לעשות חשבון, וזהו
 שער בת רבים, זוהי הלכנה
 שבחין.

אמר רבי אבא לרבי יוסי, אותה
 מרגלית קדושה שהיתה תחת
 ידך, מתוף סיוע של החסיד
 הקדוש שהוא אצלנו, כמה יפה
 הוא, ותזונו בו. שהרי ודאי לא
 צריך להוציא אשה להשרות
 במקום אחר, עד שבעלה יצוה
 ויתן לה רשות ללכת, ומודיעים
 לבעלה בהתחלה, ומפיס אותו
 שהוא יצוה אותה ויתן לה רשות
 ללכת לאותו מקום. כן הקדוש
 ברוך הוא פיס את משה, ועד
 שנתן לו רשות ואמר לו: אמר
 אשה, הנני נתן לו את ברית
 שלום, לשרות בתוכו. ועד שנתן
 לה רשות ללכת לשם, לא הלכה.
 בנין לנו? מצדיקו של עולם,
 שנתן לה רשות לשרות בתוף
 צדיקי העולם הזה. וישבה עמם
 כמו כלה בתוף הקשונים שלה.
 וצדיק העולם רואה ושמח בזה.
 אבל בין זרועות בעלה שוכנת,
 וחוזרת להיות אדם, וישבה
 לבעלה, כמו שנאמר (אסתר ב)
 בערב היא ובבקר היא שבה,
 היא שבה. בערב היא באה לבעלה,
 ובבקר היא שבה לצדיקי העולם,
 והכל ברשות בעלה. (וזה שכתוב

ליה. אמר, שמענא, ולא אדפרנא מלה. קם
 ההוא טולא, ובטש בעינוי דרבי אבא, נפל
 על אנפוי מגו דחילו. עד דההו נפל על אנפוי,
 נפל קרא בפומיה, דכתיב, (שיר השירים ז) עיניך
 ברכות בחשבון על שער בת רבים. ואלין
 עינין דילה, פרפראות לגו חכמה עלאה,
 דאתמשכא מלעילא, ומגו חשבון ותקופין
 ועבורין אתמליין, ואתעבידו בריכות, דנפקו
 מימין, לכל סטרין, (ג"א אינון עינין) עד דאתפקדן
 לכל חשבון ועבורין דסיהרא בלבד (כ"א דלבר),
 וככבין ומזלי למעבד חשבון, ודא איהו על
 שער בת רבים, דא איהי סיהרא דלבר.

אמר רבי אבא לרבי יוסי, ההוא מרגלא
 קדישא דהוה תחות ידך, מגו סיעתא
 דחסידא קדישא דאיהו גבן, כמה שפיר איהו,
 ואהדרנא ביה. דהא ודאי לא אצטריך לאפקא
 אתתא, למשרי באתר אחרא, עד דבעלה נפקד
 לה ויהיב לה רשו למהך. ואודעין לבעלה
 בקדמיתא, ומפייסין ליה, דהוא נפקד לה,
 ויהיב לה רשו למיהך לההוא אתר. כן קדשא
 בריך הוא פייס למשה, ועד דיהיב ליה רשו,
 ואמר ליה אימא אנת, הנני נותן לו את בריתי
 שלום, למשרי בגויה, ועד דיהיב לה רשו
 למהך תמן, לא אזלת.

מנלן. מצדיקו של עולם, דיהיב לה רשו,
 למשרי גו צדיקי בהאי עלמא. ויתבא
 עמהון, ככלה גו קשוטאה. וצדיקא דעלמא
 חמי, וחדוי בהאי. אבל בין דרועי דבעלה
 שכיבת, ואתהדרת למהוי בהדייהו, ותבת
 לבעלה. כמה דאת אמר, (אסתר ב) בערב
 היא באה ובבקר היא שבה. בערב היא
 באה, לגבי בעלה. ובבקר היא שבה,
 לגבי צדיקיא דעלמא. וכלא ברשותא

דְּבַעְלָהּ. (הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים לו) וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן).
 וּמֹשֶׁה פָּךְ אָמַר, הֲנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי, כְּמָה
 דְּצַדִּיק דְּלַעֲיֵלָא נוֹתֵן, אוֹף אָנָּא הֲנִי
 נוֹתֵן, מִתְּנָה לְמַהְדָּר מִתְּנָה אִיהִי. וּבְגִין בְּרִית
 דָּא, רְיוּחַ כְּהוֹנָה עֲלָאָה. וְאִי לֹא תֵּהֵא בְּהַדְיָה,
 לֹא אֶתְקַשֵּׁר פְּנַחֶס בְּדַרְגָּא דְּכַהוֹנָה עֲלָאָה, דְּהָא
 בְּרִית דְּבִקָּא אִיהוּ תְדִיר בְּיַמִּינָא עֲלָאָה. וְיַמִּינָא
 עֲלָאָה דָּא, זְמִין לְמַבְנֵי בֵּי מְקַדְּשָׁא, דְּאִיהוּ
 בְּרִית.

(תהלים לו) וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן).
 וּמֹשֶׁה פָּךְ אָמַר, הֲנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת
 בְּרִיתִי. כְּמוֹ שְׁצַדִּיק שְׁלֹמְעֵלָה
 נוֹתֵן, גַּם אֲנִי הֲנִי נוֹתֵן, מִתְּנָה
 לְהַחֲזִיר מִתְּנָה הִיא, וּבְשִׁבִיל
 בְּרִית זוֹ הַרְוִיחַ כְּהוֹנָה עֲלִיּוֹנָה. וְאִם
 לֹא תֵּהֵי אִתּוּ, לֹא יִתְקַשֵּׁר פְּנַחֶס
 בְּדַרְגַּת כְּהוֹנָה עֲלִיּוֹנָה, שְׁהָרִי בְּרִית
 דְּבִקָּה תְּמִיד בְּיַמִּין עֲלִיּוֹן. וְזִמִּין
 עֲלִיּוֹן זֶה עֲתִיד לְכַנּוֹת בֵּית מְקַדְּשׁ,
 שֶׁהוּא בְּרִית.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִזְכַּרְתִּי בְּדַבְּרֵי
 אֶחָד שֶׁשָּׁמַעְתִּי מֵהַמְנוּרָה
 הַקְדוּשָׁה, שֶׁשָּׁמַע מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר. יוֹם אֶחָד בָּא לְפָנָיו גּוֹי
 אֶחָד וְאָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, שֶׁלֹּשׁ
 בְּעֵינַי אֲנִי רוֹצֵה לְתַבַּע מִמֶּךָ.
 אַחַת, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים שֶׁיִּבְנֶה לָכֶם
 בֵּית מְקַדְּשׁ אַחֵר, וְהָרִי לֹא הָיָה
 לְהַבְנוֹת אֶלָּא רַק פְּעָמִים - בֵּית
 רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנַי. בֵּית שְׁלִישִׁי (ובית
 רביעי) לֹא תִמְצָא בַּתּוֹרָה, וְהָרִי מָה
 שֶׁהָיָה לוֹ לְהַבְנוֹת כְּכֹר נִבְנוּ,
 וְלַעֲלוֹם אֵין בּוֹ יוֹתֵר, שֶׁהָרִי שְׁנַי
 כְּתִיב יִשְׂרָאֵל קָרָא לָהֶם הַפְּסוּק,
 וְכַתּוּב (חגי ב) גְּדוֹל יְהִי כְבוֹד
 הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.
 וְעוֹד, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים שְׂאֵתֶם
 קְרוּבִים לַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל
 שְׂאֵר הָעַמִּים. מִי שֶׁקְרוּב לַמֶּלֶךְ
 הוּא שְׂמַח (יוֹתֵר) תְּמִיד, בְּלִי צַעַר,
 בְּלִי פַחַד, בְּלִי דַחַק, וְהָרִי אֵתֶם
 בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבִגְיוֹן תְּמִיד יוֹתֵר
 מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלָנוּ לֹא הֵתְקַרַּב
 צַעַר וְדַחַק וּגְיוֹן כָּלֵל. אֲנוּ קְרוּבִים
 לַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וְאֵתֶם רְחוּקִים
 מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן יֵשׁ לָכֶם צַעַר וְדַחַק,
 אֲבָל וּגְיוֹן, מָה שְׂאֵין לָנוּ.

וְעוֹד, שְׂאֵתֶם לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת
 וּטְרָפוֹת כְּדִי שֶׁתֵּהִי בְּרִיאִים
 וְגוֹפְכֶם יְהִי בְּבְרִיאוֹת. אֲנוּ
 אוֹכְלִים כָּל מָה שְׂרוּצִים, וְאֲנוּ

אָמַר רַבִּי אַבָּא, אֲדַכְרְנָא מְלָה חֲדָא, דְּשָׁמַעְנָא
 מִבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְּשָׁמַע מִשְׁמִיָּה דְּרַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר. יוֹמָא חַד, אָתָּא לְקַמִּיָּה חַד חַפִּים גּוֹי,
 אָמַר לִיָּה סָבָא סָבָא, תְּלַת בַּעֲיִין (דף רכ"א ע"א)
 בַּעֲינָא לְמַתְבַּע מְנָה. חַד, דְּאֵתוֹן אֲמַרִּין דִּיתְבְּנֵי
 לְכוּ בֵּי מְקַדְּשָׁא אַחֲרָא, וְהָא לֹא הָוּוּ לְמַבְנֵי
 אֶלָּא תְרֵי זְמַנִּין, בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנַי, בֵּית
 שְׁלִישִׁי (ובית רביעי) לֹא תִשְׁפַּח בְּאוֹרֵייתָא, וְהָא מָה
 דְּהָוָה לִיָּה לְמַבְנֵי, כְּכֹר אֲתַבְּנוּן, וְלַעֲלוֹם לִית
 בֵּיהּ יַתִּיר, דְּהָא תְרֵי בְתֵי יִשְׂרָאֵל קָרָא לוֹן קָרָא.
 וּכְתִיב, (חגי ב) גְּדוֹל יְהִי כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה
 הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן.

וְתוּ, דְּאֵתוֹן אֲמַרִּין, דְּאֵתוֹן קְרַבִּין לְמַלְכָּא
 עֲלָאָה, יַתִּיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין, מָאֵן
 דְּמִתְקַרִּיב לְמַלְכָּא, אִיהוּ חֲדֵי (תִּיר) תְּדִיר, בְּלֹא
 צַעַרָא, בְּלֹא דַחִילוּ, וּבְלֹא דַחִיקוּ. וְהָא אֵתוֹן
 בְּצַעַרָא וּבְדַחַקָא וּבִגְיוֹנָא תְדִיר, יַתִּיר מִכָּל בְּנֵי
 עַלְמָא. וְאֲנֵן לֹא אֶתְקַרִּיב לָן צַעַרָא וְדַחַקָא
 וּגְיוֹנָא כָּלֵל. אֲנֵן קְרַבִּין לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וְאֵתוֹן
 רַחִיקִין מִגִּיָּה, וְעַל דָּא אִית לְכוּ צַעַרָא וְדַחַקָא
 אֲבָלָא וּגְיוֹנָא, מָה דְלָא אִית לָן.

וְתוּ, דְּאֵתוֹן לָא אֲכִלֵי נְבִלָה וּטְרָפָה, בְּגִין
 דִּתְהוֹוִן בְּרִיאִין, וְגוֹפָא דְלָכוֹן לְהָוִי
 בְּבְרִיאוֹתָא. אֲנֵן אֲכִלִּינָן כָּל מָה דְּבַעֲינָן, וְאֲנֵן

תְּקִיפִין בְּחִילָא בְּבְרִיאוֹתָא,

חֲזָקִים בְּכַח בְּכִרְיָאוֹת, וְכֹל אִיבְרִינוּ בְּעַמְדָם. וְאַתֶּם שְׂלֵא אוֹכְלִים, חֲלָשִׁים כְּלָכֶם בְּחֻלָּאִים רְעִים וּבְשֹׁכֵר יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים. עִם שְׂשׂוּנָא אֲתַכֶּם אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל. זָקֵן זָקֵן, אֵל תֹּאמֶר לִי דָבָר, שְׂלֵא אֲשַׁמַּע אוֹתְךָ וְלֹא אֶקְבֵּל מִמֶּךָ. הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו וְהִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וְנִעְשָׂה גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת.

בֵּינָן שָׁנַח רַגְזוֹ, הַחֲזִיר רֹאשׁוֹ וּבִכְהָ, וְאָמַר, (תהלים ח) ה' אֲדִנְיָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. כִּמָּה חֲזָק פַּח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲזָק בְּכָל הָאָרֶץ, וְכִמָּה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׂאִין לָךְ דְּבָר קִטְּן שְׂלֵא תִמְצָא בַתּוֹרָה, וְאִין לָךְ דְּבָר קִטְּן שֶׁבָּא בַתּוֹרָה שְׂלֵא יֵצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּבָרִים אֱלוֹ שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ רָשָׁע, אָנִי שְׂאֵלְתִי יוֹם אֶחָד אֶת אֱלֹהֵינוּ, וְאָמַר שְׁהָרִי בִישִׁיבַת הַרְקִיעַ הַסִּתְּדָרוֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכָף זֶה:

שְׁבִשְׂצִאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתָם בְּאָרֶץ כְּמִלְאָכִים קְדוּשִׁים שֶׁל מַעְלָה, וְרָצָה לִבְנוֹת לָהֶם בֵּית קְדוֹשׁ וּלְהוֹרִידוֹ מִתּוֹךְ שָׁמַי הַרְקִיעִים וּלְנַטֵּעַ אֶת יִשְׂרָאֵל, נְצִיב קְדוּשָׁה, כְּמוֹ הַדְּמוּת שֶׁלְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שמות טו) תִּבְאָמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נַחֲלֶתְךָ. בְּאִיזָה מְקוֹם. בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלַת ה'. בְּאוֹתוֹ שֶׁפַּעֲלַת אִתָּה ה', וְלֹא אַחֵר. מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלַת ה' - זֶה בֵּית רֹאשׁוֹן. מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנָנוּ יְדִיד - זֶה בֵּית שְׁנִי. וְשְׁנֵיהֶם אֲמִנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם.

וּמִשְׁהַרְגִּיזוֹ לִפְנֵינוּ בְּמִדְבָּר - מִתּוֹ, וְהַכְּנִיס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵיהֶם לְאָרֶץ, (למדו מעשיהם) וְהַבִּית נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם, וְלָכֵן לֹא עָמַד. וְשִׁלְמָה הָיָה יוֹדֵעַ שְׁמִשׁוּם שֶׁמַּעֲשֶׂה זֶה שֶׁל אָדָם לֹא יַעֲמַד,

וְכֹל שְׁיִיפוֹן דִּילָן בְּקִיּוּמֵיהוּ. וְאַתּוֹן דְּלֵא אֲכַלִּין, חֲלָשִׁין כְּלָכוּ בְּמַרְעִין בִּישׁוּן, וּבַתְּבִירוֹ יִתִּיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. עַמָּא דְסָנִי לְכוּן אֶלְהֵכוּן בְּכָלֵא. סָבָא סָבָא, לֹא תִימָא לִי מַדִּי, דְּלֵא אֲשַׁמְעִינָךְ, וְלֹא אֶקְבֵּל מִנָּךְ. זָקִיף עֵינָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאֲשַׁגַּח בֵּיהּ, וְאַתְעָבִיד תְּלֵא דְגַרְמִי. בֵּינָן דִּנְחַ רּוּגְזִיָה, אֶהְדֵּר רִישִׁיָה וּבִכְהָ, וְאָמַר, (תהלים ח) יי אֲדוֹנָנוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. כִּמָּה תִקְיָף חֵילָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, תִקְיָפָא בְּכָל אַרְעָא, וְכִמָּה חֲבִיבִין מְלִי דְאוֹרִייתָא, דְלִית לָךְ מְלָה זְעִירָא דְלֹא תִשְׁפַּח לָהּ בְּאוֹרִייתָא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְאַתִּיָא בְּאוֹרִייתָא, דְלֹא נִפְקַת מִפּוּמִיָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. מְלִין אֵלִין דְשָׂאֵל הֵהוּא רָשָׁע, אָנָּא שְׂאֵלְנָא יוֹמָא חַד לְאֵלֵיהוּ, וְאָמַר דְהָא בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעָא, אֲתַסְדְּרוּ קַמִּיָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְהָכִי הוּא.

דְּכַד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בְּעָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לוֹן בְּאַרְעָא, כְּמִלְאָכִין קְדִישִׁין לְעֵילָא, וּבְעָא לְמַבְנֵי לוֹן בֵּיתָא קְדִישָׁא, וּלְנַחֲתָא לִיָהּ מִגּוֹ שְׁמַי רַקִיעִין, וּלְנַטֵּעַ לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, נְצִיבָא קְדִישָׁא, כְּגוֹוֹנָא דְדִיוֹקְנָא דְלְעֵילָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שמות טו) תִּבְיָאמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נַחֲלֶתְךָ. בְּאֵן אֲתֵר בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלַת יי. בְּהָהוּא דְפַעֲלַת אֲנַת יי, וְלֹא אַחֲרָא. מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלַת יי, דָּא בֵּית רֹאשׁוֹן. מִקְדָּשׁ יי כּוֹנְנָנוּ יְדִיד, דָּא בֵּית שְׁנִי. וְתַרְוֵיהוּ, אוּמְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֵינוֹן.

וּמִדְאַרְגִּיזוֹ קַמִּיָה בְּמִדְבָּרָא, מִיתוּ, וְאַכְנָס לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבְנֵיהוּ בְּאַרְעָא. (אוליפו עובדיהו) וּבֵיתָא אֲתַבְנִי עַל יְדֵא דְבַר נֶשׁ, וּבְגִין כַּךְ לֹא אֲתַקְיִים. וְשִׁלְמָה הָוָה יַדַּע, דְּבְגִין דְהָאֵי עוֹבְדָא דְבַר נֶשׁ לֹא יִתְקַיִם, וְעַל דָּא

וְעַל זֶה אָמַר, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, דְּהָא לֵית לֵיהּ בֵּיהּ קִיּוּמָא. בְּיוֹמוֹי דְּעֻזְרָא, גָּרַם חֲטָאָה, וְאַצְטִרְכוּן אֵינוּן לְמַבְנֵי, וְלֹא הָוּה בֵּיהּ קִיּוּמָא. וְעַד כְּעַן, בְּנִינָא קְדָמָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא הָוּה בְּעֻלְמָא, וְלִזְמַנָּא דְּאַתֵּי כְּתִיב, (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יִי, אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. וּבְנִינָא דָּא אָנֹן מְחַפְּאֵן, וְלֹא בְּנִינָא דְּבַר נֶשׁ, דְּלֵית בֵּיהּ קִיּוּמָא כְּלָל.

בֵּית רֵאשׁוֹן, וּבֵית שְׁנֵי, יְחִית לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּחָדָא מְלַעֲיָלָא. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, וּבֵית שְׁנֵי בְּאַתְגְּלִיא. הֵהוּא בֵּית לְהוּי בְּאַתְגְּלִיא, דְּאַתְקֵרֵי בֵּית שְׁנֵי, דִּיתְחִזִּי לְכָל עֻלְמָא אוּמְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲדוּה שְׁלִים, וְרַעוּתָא דְּלִפְּא כְּכָל קִיּוּמָא.

הֵהוּא בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, עַל גְּבוּי דְּהֵהוּא דְּאַתְגְּלִיא. וְכָל עֻלְמָא יַחְמוּז, עֲנַנֵי יְקָר דְּסַחְרָן עַל גְּבוּי דְּהֵהוּא דְּאַתְגְּלִיא, וּבְגוּ דְּאֵינוּן עֲנַנֵי, הָוּי בֵּית רֵאשׁוֹן, בְּעוּבְדָא טְמִירָא, דְּסַלִּיק עַד רוּם יְקָר שְׁמַיָּא, וּבְנִינָא דָּא אָנֹן מְחַפְּאֵן.

וְעַד כְּעַן, לֹא הָוּה בְּעֻלְמָא, דְּאַפִּילוּ קְרַתָּא דִּירוּשָׁלַם לֹא לִיהוּי אוּמְנוּתָא דְּבַר נֶשׁ, דְּהָא כְּתִיב, (זכריה ב) וְאַנִּי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱם יִי חוֹמַת אֲשׁ סָבִיב וְגו'. אִי לְקְרַתָּא כְּתִיב הָכִי, כָּל שְׁפָן בֵּיתָא, דְּאִיהוּ דִּיּוּרָא דִּילֵיהּ. וְעוּבְדָא דָּא, הָוּי אַתְחִזִּי לְמַהוּי בְּרִישָׁא, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְאַסְתַּלַּק עַד לְסוּף יוּמִין, בְּפוּרְקָנָא (דף רכ"א ע"ב) בְּתַרְאָה.

שְׂאֲרֵתָא אַחְרָא, דְּוּדַאי אָנֹן קְרַבִּין לְמַלְכָּא עֲלָאָה, יְתִיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. וְדַאי הָכִי הוּא, דִּישְׂרָאֵל עֲבַד לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפָא דְּכָל עֻלְמָא. וְהָכִי אֵינוּן יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר עַמִּין, כְּלִפְּא בֵּין שְׁיִיפִין, כְּמָה דְּשְׁיִיפִין לֹא

וְעַל זֶה אָמַר, (תהלים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, דְּהָא לֵית לֵיהּ בֵּיהּ קִיּוּמָא. בְּיוֹמוֹי דְּעֻזְרָא, גָּרַם חֲטָאָה, וְאַצְטִרְכוּן אֵינוּן לְמַבְנֵי, וְלֹא הָוּה בֵּיהּ קִיּוּמָא. וְעַד כְּעַן, בְּנִינָא קְדָמָאָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא הָוּה בְּעֻלְמָא, וְלִזְמַנָּא דְּאַתֵּי כְּתִיב, (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יִי, אִיהוּ וְלֹא אַחְרָא. וּבְנִינָא דָּא אָנֹן מְחַפְּאֵן, וְלֹא בְּנִינָא דְּבַר נֶשׁ, דְּלֵית בֵּיהּ קִיּוּמָא כְּלָל.

בֵּית רֵאשׁוֹן, וּבֵית שְׁנֵי, יְחִית לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּחָדָא מְלַעֲיָלָא. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, וּבֵית שְׁנֵי בְּאַתְגְּלִיא. הֵהוּא בֵּית לְהוּי בְּאַתְגְּלִיא, דְּאַתְקֵרֵי בֵּית שְׁנֵי, דִּיתְחִזִּי לְכָל עֻלְמָא אוּמְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חֲדוּה שְׁלִים, וְרַעוּתָא דְּלִפְּא כְּכָל קִיּוּמָא.

הֵהוּא בֵּית רֵאשׁוֹן בְּאַתְפְּסִיא, אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא, עַל גְּבוּי דְּהֵהוּא דְּאַתְגְּלִיא. וְכָל עֻלְמָא יַחְמוּז, עֲנַנֵי יְקָר דְּסַחְרָן עַל גְּבוּי דְּהֵהוּא דְּאַתְגְּלִיא, וּבְגוּ דְּאֵינוּן עֲנַנֵי, הָוּי בֵּית רֵאשׁוֹן, בְּעוּבְדָא טְמִירָא, דְּסַלִּיק עַד רוּם יְקָר שְׁמַיָּא, וּבְנִינָא דָּא אָנֹן מְחַפְּאֵן.

וְעַד כְּעַן, לֹא הָוּה בְּעֻלְמָא, דְּאַפִּילוּ קְרַתָּא דִּירוּשָׁלַם לֹא לִיהוּי אוּמְנוּתָא דְּבַר נֶשׁ, דְּהָא כְּתִיב, (זכריה ב) וְאַנִּי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱם יִי חוֹמַת אֲשׁ סָבִיב וְגו'. אִי לְקְרַתָּא כְּתִיב הָכִי, כָּל שְׁפָן בֵּיתָא, דְּאִיהוּ דִּיּוּרָא דִּילֵיהּ. וְעוּבְדָא דָּא, הָוּי אַתְחִזִּי לְמַהוּי בְּרִישָׁא, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְאַסְתַּלַּק עַד לְסוּף יוּמִין, בְּפוּרְקָנָא (דף רכ"א ע"ב) בְּתַרְאָה.

שְׂאֲרֵתָא אַחְרָא, דְּוּדַאי אָנֹן קְרַבִּין לְמַלְכָּא עֲלָאָה, יְתִיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. וְדַאי הָכִי הוּא, דִּישְׂרָאֵל עֲבַד לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפָא דְּכָל עֻלְמָא. וְהָכִי אֵינוּן יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׂאֵר עַמִּין, כְּלִפְּא בֵּין שְׁיִיפִין, כְּמָה דְּשְׁיִיפִין לֹא

יכולים לעמד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כף העמים פלם לא יכולים לעמד בעולם בלי ישראל. וכך גם ירושלים בתוך שאר הארצות כמו לב בתוך האיברים, ועל כף היא באמצע פל העולם, כמו לב בתוך האיברים.

וישראל מתנהגים בתוך שאר העמים כמו הלב בתוך האיברים. הלב הוא רך וחלש, והוא קיום פל האיברים. לא יודע מצער וצרה ויגון פלל, רק הלב, שבו הקיום, שבו השכל. שאר האיברים לא התקרב בהם פלל, שהרי אין בהם קיום ולא יודעים דבר. פל שאר האיברים לא קרובים למלך, שהוא חכמה ושכל, ששרוי במח, אלא רק הלב. ושאר האיברים רחוקים ממנו ולא יודעים פלל. כף ישראל קרובים למלך הקדוש, ושאר העמים רחוקים ממנו.

שארה אחרת, שישראל לא אוכלים נבלות וטרפות וטנוף ולכלוף ושקצים ורמשים כשאר העמים - כף הוא, שהרי הלב הוא רך וחלש, ומלך ועמידת פל שאר האיברים. לא לוקח למזונו, רק ברור וצחות פל הדם, ומזונו נקי וברור, והוא רך וחלש מהפל, ושאר הפסלת מניח לקל האיברים, וכל שאר האיברים לא משגיחים בזה, אלא פל פסלת ורע של הפל לוקחים, והם בחזק כמו שראוי להם.

ועל זה בכל שאר האיברים יש אבעבועות, שאת או ספחת, סגירות הצרעת. ללב אין פלום מפל אלה, אלא הוא נקי וברור מהפל, אין בו מום פלל. כף הקדוש ברור הוא לקח את ישראל, שהוא נקי וברור שאין בו מום, ועליו פתוב (שיר השירים ד) פלך יפה רעיתי ומום אין כף. בא

יכלי למיקם בעלמא אפילו רגעא חדא בלא לבא, הכי עמין פלהו, לא יכלין למיקם בעלמא, בלא ישראל. ואוף הכי ירושלם בגו שאר ארעאן, פלבא בגו שייפין. ועל דא איהי באמצעיתא דכולי עלמא. פלבא גו שייפין.

וישראל מתנהגן גו שאר עמין, פגוונא דלבא גו שייפין. לבא איהי רכיה וחלש, ואיהו קיומא דכל שייפין, לא ידע מצערא ועקא ויגונא כלל אלא לבא, דביה קיומא, דביה סוכלתנו, שאר שייפין לא אתקריב בהו כלל, דהא לית בהו קיומא, ולא ידעין מדי. פל שאר שייפין לא קריבין למלכא, דאיהו חכמתא וסוכלתנו, דשריא במוחא, אלא לבא. ושאר שייפין, רחיקין מגיה, ולא ידעין מגיה פלל. כף ישראל, למלכא קדישא קריבין, ושאר עמין רחיקין מגיה.

שארהא אחרא, דישראל לא אכלי נבלות וטרפות, וטנופא ולכלוכא דשקצים ורמשים כשאר עמין, הכי הוא, דהא לבא דאיהו רכיה וחלש, ומלכא וקיומא דכל שאר שייפין, לא נטיל למזוניה, אלא ברירו וצחותא דכל דמא, ומזוניה נקי וברירא, ואיהו רכיה וחלש מפלא, ושאר פסולת אנח לכל שייפין, וכל שאר שייפין לא משגיחין בהאי, אלא כל פסולת וביש דכלא נטלין, ואינון בתקיפו כמה דאתחזי לון.

ועל דא בכל שאר שייפין אית אבעבועין, שאת או ספחת, סגירו דצרעת. ללבא, לאו מפל הגי כלום, אלא איהו נקי ברירא מפלא, לית ביה מומא כלל. כף קדשא ברירא הוא נטיל ליה לישראל דאיהו נקי וברירו דלית ביה מומא על דא כתיב, (שיר השירים ד) פלך יפה רעיתי ומום אין כף. אתא רבי יוסי, נשיק

רבי יוסי, נשק ידו ואמר, אלו לא
באתי לעולם רק כדי לשמע את
זה - די לי.

ושם איש ישראל המכה וגו'.
אמר רבי יצחק, פסוק זה היה
צריך להכתב: ושם איש ישראל
אשר הכה פנחס, ולא המכה אשר
הכה. לא נאמר אלא בדרך נסתר.
אלא כף אמר רבי אלעזר (רבי
שמעון), כיון שהעלה הקדוש ברוך
הוא את פנחס לכהנה גדולה, לא
רצה להזכיר לפנחס את הרג
האדם, שהרי לא ראוי לכהן
גדול. טרם העלהו לכהנה גדולה
הזכיר לו, ואמר, וירא פנחס
[וגו'] ויקח רמח וגו', וידקר את
שניהם וגו'. כיון שהעלהו לכהנה
גדולה, לא הזכיר שמו בהרג,
שלא ראוי לו, וחס עליו כבוד
הקדוש ברוך הוא, שפנה גדול
לא ראוי להזכיר בהרג. ושם
האשה המכה, גם כף.

רבי שמעון הנה הולך
מקפוטקיא ללוד, ורבי יהודה
הלך עמו. עד שהיו הולכים, פגע
בהם רבי פנחס בן יאיר, ושני
אנשים מחמרים אחריו. עמד
חמורו של רבי פנחס. טענו אותו,
ולא הלך. אמר רבי פנחס,
השאירו אותו, שהרי ריח של
פנים חדשות הריח, או שנס
יעשה לנו כאן. עד שהם שם, יצא
רבי שמעון מאחרי סלע אחד,
נטל חמור והלך. אמר רבי פנחס,
ולא אמרתי לכם שהרי ריח של
פנים חדשות הריח!?

ירד וגפף אותו רבי פנחס ובכה.
אמר לו, ראיתי בחלומי שבאה
שכינה אלי ונתנה לי אוצרות
גדולים, ושמחתי בה. ועכשו פפי
שראיתי. אמר רבי שמעון, מקול
פרסות חמורך ידעתי שזה אמה.

ידוי, אמר, אילו לא אתינא לעלמא, אלא
למשמע דא, די.

ושם איש ישראל המכה וגו'. (במדבר כב) אמר
רבי יצחק, האי קרא הכי הוה ליה
למכתב, ושם איש ישראל אשר הכה פנחס,
ולא המכה אשר הכה, לא נאמר אלא בארץ
סתיים.

אלא הכי אמר רבי אלעזר (נ"א רבי שמעון), כיון
דסלקיה קדשא בריה הוא לפנחס
לכהנא רבא, לא בעא לאדפרא ליה לפנחס
בקטלנותא דבר נש. דהא לא אתחזי לכהנא
רבא. עד לא סלקיה לכהנא רבא, אדפר ליה,
ואמר וירא פנחס ויקח רמח וגו', וידקור את
שניהם וגו'. כיון דסלקיה לכהנא רבא לא
אדפר שמייה בקטלנותא, דלא אתחזי ליה,
וחס עליה יקרא דקודשא בריה הוא, דכהנא
רבא לא אתחזי לאדכרא בקטלנותא. ושם
האשה המוכה, אוף הכי.

רבי שמעון הוה אזיל מקפוטקיא ללוד, ורבי
יהודה אזיל עמיה, עד דהוו אזלי פגע
בהו רבי פנחס בן יאיר, ותרין גוברין טוענין
אבתריה. שכיף חמריה דרבי פנחס. טעינו
ליה, ולא אזיל. אמר רבי פנחס, שביקו ליה,
דהא ריחא דאנפין חדתין קא ארח, או נסא
אתעביד לן השתא. עד דאינון תמן, נפק רבי
שמעון מבתר חד טנרא. נטל חמרא ואזיל,
אמר רבי פנחס, ולא אמרית לנו, דהא ריחא
דאנפין חדתין קא ארח.

נחת וגפיה ליה רבי פנחס, ובכה, אמר ליה,
חמינא בחלמי, דאתיא שכינתא לגבי,
ויהבת לי נבזבזן רברבן, וחדינא בה. השתא
כמה דחמינא. אמר רבי שמעון, מקל פרסי

דחמריך, ידענא דאנת הוא. השתא חדוה שלי. אמר רבי פנחס, נתיב

בַּעַת הַדְּוָה שְׁלֵמָה. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, נִשְׁבַּח בְּמִקּוּם אֶחָד, שְׁדַבְּרֵי הַתּוֹרָה צְרִיכִים צָחוּת. מְצָאוּ מַעֲיָן מִים וְעַץ, וַיִּשְׁבּוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּכֵּל הֵייתִי שְׁוֵה לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים בְּדַרְךְ אַחַר יַעֲשֶׂה לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמָה שֶׁהִיא בַּעַת רֵאשׁוֹן, יִהְיֶה אִזְ אַחֲרוֹן. מִנֵּין לָנוּ? מֵאוֹתָן עֲצָמוֹת, אוֹתָן עֲצָמוֹת שֶׁהַחִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי יְחֻזְקָא, שְׁכַתּוֹב (יְחֻזְקָא לז) וַתִּקְרְבוּ הָעֲצָמוֹת עִצָּם אֶל עֲצָמוֹ - בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּף כְּתוּב, וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבֶשֶׁר עֲלֶיהָ וְגו'.

וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. דִּהָא מָה דְאַפְשִׁיט בְּקַדְמִיתָא, לִיהוֵי בַתְּרָאָה. בְּקַדְמִיתָא (אֲפִשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתֵּר) עוֹר, וּלְבַתֵּר בְּשָׂר, בְּקַדְמִיתָא אֲפִשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתֵּר עוֹר, וּלְבַתֵּר בְּשָׂר, וּלְבַתֵּר עֲצָמוֹת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָא אֶקְשֵׁן קַדְמָאִי, אֲבָל גְּרַמִּין אֵלִין דְאַחֲזָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נִסִּין וְאַתִּין מְשַׁנְיִין, עֶבֶד בְּהוּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב, (אֵיִיב ב) זָכַר נָא כִי כַחוּמְרָא עֲשִׂיתָנִי וְאֵל עֶפְרָתְשִׁיבְנִי. מָה כְּתִיב בַּתְּרִיָּה, הֲלֹא כַחֲלָב תַּתִּיכְנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֲנִי, עוֹר וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשׁוּכְכְּנִי. זְמִין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר דִּיתְבַּלֵּי בַר נֶשׁ בַּעֲפָרָא, וּמְטִי זְמַנָּא דַּתַּחֲתִית הַמַּתִּים, דִּהֵהוּא גְרָמָא דִּישְׁתָּאָר לְמַעַבְד לִיה פְּעֶסָה דָּא, וְכַגְבִּינָה דַחֲלָב, וּנְבִיעַ פַּחֲלָב, דִּהוּא נְבִיעוּ נְקִי מְצוּחָצַח בְּצָחוּתָא הֵהוּא גְרָמָא פֶּד יִתְעַרְב הֵהוּא גְרָמָא וְיִתְמַחֵי כַחֲלָבָא, וּלְבַתֵּר יִקְפִּיא לִיה, וְיִתְצִייר בְּצִיּוּרָא כַגְבִּינָה בְּקַפִּיאוּתָא, וּלְבַתֵּר יִתְמַשֵּׁף עֲלֵיהָ עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

בְּדוּף חַד, דְמַלִּי דְאוֹרִיִּיתָא אֲצַטְרִיךְ צָחוּתָא. אֲשַׁכְּחוּ עֵינָא דְמֵיָא, וְאֵילָנָא, יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, מִסְתַּכֵּל הוֹינָא דִּהָא לַתַּחֲתִית הַמַּתִּים, בְּאַרְחָא אַחֲרָא יַעֲבִיד לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמָה דִּהוּהַ הַשְׁתָּא קַדְמָאָה, לִיהוֵי כְּדִין בַּתְּרָאָה. מְנַלָּן. מֵאֵינוֹן עֲצָמוֹת, הִנְהוּ גְרַמִּין דְאַחֲזָא לוֹן קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדֵי יְחֻזְקָא, דְכְּתִיב, (יְחֻזְקָא לז) וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצָּם אֶל עֲצָמוֹ בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר כְּתִיב (דף רכ"ב ע"א) וְרֵאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבֶשֶׁר עֲלֶיהָ וְגו'. וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מְלֻמְעָלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם. דִּהָא מָה דְאַפְשִׁיט בְּקַדְמִיתָא, לִיהוֵי בַתְּרָאָה. בְּקַדְמִיתָא (אֲפִשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתֵּר) עוֹר, וּלְבַתֵּר בְּשָׂר, בְּקַדְמִיתָא אֲפִשִׁיט מְרוּחָא, וּלְבַתֵּר עוֹר, וּלְבַתֵּר בְּשָׂר, וּלְבַתֵּר עֲצָמוֹת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָא אֶקְשֵׁן קַדְמָאִי, אֲבָל גְּרַמִּין אֵלִין דְאַחֲזָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נִסִּין וְאַתִּין מְשַׁנְיִין, עֶבֶד בְּהוּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי מָה כְּתִיב, (אֵיִיב ב) זָכַר נָא כִי כַחוּמְרָא עֲשִׂיתָנִי וְאֵל עֶפְרָתְשִׁיבְנִי. מָה כְּתִיב בַּתְּרִיָּה, הֲלֹא כַחֲלָב תַּתִּיכְנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֲנִי, עוֹר וּבֶשֶׁר תִּלְבִּישְׁנִי וּבַעֲצָמוֹת וְגִידִים תִּשׁוּכְכְּנִי. זְמִין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר דִּיתְבַּלֵּי בַר נֶשׁ בַּעֲפָרָא, וּמְטִי זְמַנָּא דַּתַּחֲתִית הַמַּתִּים, דִּהֵהוּא גְרָמָא דִּישְׁתָּאָר לְמַעַבְד לִיה פְּעֶסָה דָּא, וְכַגְבִּינָה דַחֲלָב, וּנְבִיעַ פַּחֲלָב, דִּהוּא נְבִיעוּ נְקִי מְצוּחָצַח בְּצָחוּתָא הֵהוּא גְרָמָא פֶּד יִתְעַרְב הֵהוּא גְרָמָא וְיִתְמַחֵי כַחֲלָבָא, וּלְבַתֵּר יִקְפִּיא לִיה, וְיִתְצִייר בְּצִיּוּרָא כַגְבִּינָה בְּקַפִּיאוּתָא, וּלְבַתֵּר יִתְמַשֵּׁף עֲלֵיהָ עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

גְּבִינָה בְּקַפִּיאוֹן, וְאַחַר כֶּף יִמְשֵׁף עֲלֶיהָ עוֹר וּבֶשֶׁר וְעֲצָמוֹת וְגִידִים.

הָדָא הוּא דְכְתִיב הֲלֹא כְחָלַב תְּתִיכְנִי וְכַגְבִּינָה
 תְּקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא
 תְּתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְּקַפִּיאֲנִי.
 הֲלִבְשַׁתְּנִי לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְּלַבִּישְׁנִי. סוֹכְכְתְּנִי
 לָא כְתִיב, אֶלֶּא תְּסוֹכְכְנִי. כִּלְהוּ לְבַתְּר זְמַנָּא
 מִשְׁמַע.

וְלִבְתְּר מַה כְּתִיב, חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי,
 דָּא רוּחָא דְחַיִּי. (ס"א ואי תיבא) עֲשִׂיתָ עַמְּדִי
 כְּתִיב, וְלֹא כְתִיב תַּעֲשֶׂה. אֶלֶּא הָכִי אָמַר, חַיִּים
 וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי. בַּהֲהוּא עֲלָמָא שְׂדִית בִּי
 רוּחָא דְחַיִּים, אֲבָל וּפְקוּדֵתָךְ, דְּמִטְרוּנִיתָא
 דְּמַלְפָּא, שְׁמֵרָה רוּחִי, אִיהִי נְטֵרַת לְרוּחִי,
 בַּהֲהוּא עֲלָמָא. מָאִי וּפְקוּדֵתָךְ, דְּאֵת זְמַיִן
 לְפַקְדָּא לָהּ בְּקַדְמִיתָא.

(שְׁמֵרָה רוּחִי) וְרַזָּא דְמַלְהָ דָּא, כָּל נַפְשֵׁי דְצַדִּיקָיָא,
 גְּנִיזִין וְטַמְרִין תַּחוּת כְּרִסְיָא דְמַלְפָּא,
 וְאִיהִי נְטֵרָא לֹוֹן, לְאַתְבָּא לֹוֹן לְדוֹכְתֵיהוּ, הָדָא
 הוּא דְכְתִיב וּפְקוּדֵתָךְ שְׁמֵרָה רוּחִי. מָאִי
 וּפְקוּדֵתָךְ. כְּמַה דְאֵת אָמַר, (תהלים קט) פְּקוּדֵתוֹ
 יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדֵתָךְ, דָּא מִטְרוּנִיתָא דְמַלְפָּא,
 דְּכָל רוּחִין אֵינֻון פְּקוּדוּנִין בִּידְהָא, הָדָא הוּא
 דְכְתִיב, (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגוֹ', וְאִיהִי
 נְטֵרָא לֹוֹן, בְּגִין דָּא שְׁמֵרָה רוּחִי, וְאִיהִי נְטֵרַת
 לָהּ.

בְּגִזְוֵנָא דָּא אָמַר דָּוִד, (תהלים פו) שְׁמֵרָה נַפְשִׁי כִי
 חָסִיד אָנִי. שְׁמֵרָה: דָּא מִטְרוּנִיתָא
 דְּמַלְפָּא. דְּאִיהִי נְטֵרָא נַפְשִׁי, בְּגִין כִּי חָסִיד
 אָנִי. וּבְכָל אֵתֵר דְכְתִיב סֵתֵם, דָּא מִטְרוּנִיתָא.
 כְּמַה דְאֵת אָמַר, (שמות כד) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. (שמות
 טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַעַתְּ שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

בְּכַה רַבִּי פְנַחֵס, וְאָמַר, וְלֹא אֲמַרִית לָךְ
 דְשְׂכִינְתָא יְהֵבַת לִי נְבִזְבִּזֵן וּמִתְנָן, זְכָאָה
 חוּלְקֵי דְזְכִינָא לְמַחְמֵי לָךְ, וְשְׁמַעְנָא דָּא. אָמַר

זְהוּ שְׁכַתוּב הֲלֹא כְחָלַב תְּתִיכְנִי
 וְכַגְבִּינָה תְּקַפִּיאֲנִי. הֲתִכְתְּנִי לָא
 כְּתוּב, אֶלֶּא תְּתִיכְנִי. הֲקִפִּיתְנִי לָא
 כְּתוּב, אֶלֶּא תְּקַפִּיאֲנִי. הֲלִבְשַׁתְּנִי
 לָא כְתוּב, אֶלֶּא תְּלַבִּישְׁנִי.
 סוֹכְכְתְּנִי לָא כְתוּב, אֶלֶּא
 תְּסוֹכְכְנִי. כָּלֵם מִשְׁמַע שְׁלֵאֲחֵר
 זְמַן.

וְאַחֵר כִּף מַה כְּתוּב? חַיִּים וְחֶסֶד
 עֲשִׂיתָ עַמְּדִי - זוֹ רוּחַ הַחַיִּים. (ואם
 תֹּאמַר), הֲרִי כְתוּב עֲשִׂיתָ עַמְּדִי, וְלֹא
 כְּתוּב תַּעֲשֶׂה! אֶלֶּא כִּף אָמַר,
 חַיִּים וְחֶסֶד עֲשִׂיתָ עַמְּדִי. בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם זְרַקְתָּ בִי רוּחַ חַיִּים, אֲבָל
 וּפְקוּדֵתָךְ - שְׁמַלְכַת הַמַּלְאָךְ -
 שְׁמֵרָה רוּחִי, הִיא שְׁמֵרָה אֵת רוּחִי
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. מַה זֶה וּפְקוּדֵתָךְ?
 שְׂאֵתָה עֲתִיד לְפַקֵּד אוֹתָהּ
 בַּתְּחִלָּה.

(שְׁמֵרָה רוּחִי) וְסוּד דְבַר זֶה - כָּל
 נַפְשוֹת הַצַּדִּיקִים גְּנוּזוֹת וְטַמְרוֹת
 תַּחַת כְּסֵא הַמַּלְאָךְ, וְהִיא שׁוֹמְרַת
 אוֹתָם לְהַשִּׁיבֵן לְמַקוֹמוֹתֵיהֶן. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב וּפְקוּדֵתָךְ שְׁמֵרָה רוּחִי. מַה
 זֶה וּפְקוּדֵתָךְ? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים
 קט) פְּקוּדֵתוֹ יִקַּח אַחֵר. פְּקוּדֵתָךְ -
 זֶהִי מַלְכַת הַמַּלְאָךְ, שְׁכַל הַרוּחוֹת
 הֵם פְּקוּדוֹת בִּידְהָא. זֶהוּ שְׁכַתוּב
 (שם לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגוֹ',
 וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָם, בְּגִלְלָה זֶה
 שְׁמֵרָה רוּחִי, וְהִיא שׁוֹמְרַת אוֹתָהּ.
 כְּמוֹ זֶה אָמַר דָּוִד, (שם פו) שְׁמֵרָה
 נַפְשִׁי כִי חָסִיד אָנִי. שְׁמֵרָה - זוֹ
 מַלְכַת הַמַּלְאָךְ, שְׁהִיא שְׁמֵרָה נַפְשִׁי,
 בְּגִלְלָה כִּי חָסִיד אָנִי. וּבְכָל מְקוֹם
 שְׁכַתוּב סֵתֵם - זוֹ הַמַּלְכָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, (שמות טו)
 וַיֹּאמֶר אִם שָׁמַעַתְּ שָׁמַעַתְּ בְּקוֹל ה'
 אֱלֹהֶיךָ.

בְּכַה רַבִּי פְנַחֵס וְאָמַר, וְלֹא
 אָמַרְתִּי לָךְ שְׁהַשְׂכִּינָה נִתְּנָה לִי
 אוֹצְרוֹת וּמִתְנֻנֹת? ! אֲשַׁרִּי חֲלָקִי
 שְׂזִכִּיתִי לְרֵאוּתָךְ וְשְׁמַעְתִּי אֵת זֶה.
 אָמַר לוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן מִילָא אוֹתָהּ

עצם, מה יעשה משאר העצמות שימצאו? אמר לו, כלן יפלו באותה נביעה של עצם זו, ויפלו יחד אתה, והכל יעשה עשה אחת, ושם יצטיר ציור, כמו שנאמר. זהו שפתיב (ישעיה נח) ועצמותיה יחליץ. מה זה יחליץ? כמו שנאמר (הושע ה) חלץ מהם. כלם יעברו מקיומם ויפלו בעצם הזאת להיות עשה אחת, ואז (ישעיה שם) והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו'. (אמר הרועה הנאמן)

רעיא מהימנא

אמר רועה הנאמן, אוי להם לבני אדם שהם אטומי לב, סתומי עינים, שלא יודעים שפשכא הלילה שערי הגיהנם נפתחים, שהיא מרה. ועשנים שלה שמתפשטים עולים עד למח. וכמה חילות יצר הרע מתפשטים בכל איברי הגוף, ושערי גן עדן, שהוא עיני הלב, נסתמים ולא נפתחים. שכל אורות העינים יוצאים מהלב, ושערי הלב, אותם עינים נסתמות, משום שלא מסתכלות במזיקים הללו, שהם לילית, ולא שולטים באורות הלב, שהם מלאכים שמתפשטים בכל האיברים פענפי העץ לכל צד. באותו זמן הם כלם אורות נסתרים בלב, ומתפנסים אליו כמו יונים לארבותיהם, כמו נח ואשתו וכל מין ומין שנכנסו עמו לתבה.

ומזיקים שמתגברים על כל איברי הגוף, כמו מי המבול שגברו עליו ט"ו אמה, משום שחטא בני"ה, והסתלק י"ה מהגוף ונשאר אל"ם, בלי ראיה ושמיעה וריח ודבור. וסוד הדבר - (תהלים ט) נאלמתי דומיה (החשיתי מטוב וכאבי נעבר). דומיה - דו"ם י"ה. פאותו זמן, חמש עשרה אמה גברו המזיקים על הגוף, והם כמו תלם לערוגה.

ליה, בההוא זמנא, תינח ההוא גרמא, שאר גרמין דישתכחון מה יתעביד מנהון. אמר ליה, פלהו יתפלילו בההוא נביעו דהאי גרמא, ויתפלילו בהדיה, ויתעביד פלא עסה חדא, ותמן יתצייר ציורא, פמה דאתמר. הדא הוא דכתיב, (ישעיה נח) ועצמותיה יחליץ. מאי יחליץ. פמה דאת אמר (הושע ה) חלץ מהם. פלהו יתעברון מקיומיהו, ויתפלילו בהאי גרמא, למיהוי עסה חדא. וכדין (ישעיה נח) והיית כגן רוה וכמוצא מים וגו'. (אמר רעיא מהימנא).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ווי לון לבני נשא, דאינון אטימין לבא, סתימין עיינין, דלא ידעין דכד אתי ליליא, תרעין דגיהנם אתפתחו, דאיהי מרה. ועשנין דילה דמתפשטין, סלקין עד מוחא. וכמה חילין דיצר הרע, מתפשטין בכל אברין דגופא. ותרעין דאיהו לבא דגן עדן, מסתמין ולא מתפתחין. דכל נהורין דעיינין, מלבא נפקין.

ותרעין דלבא, אינון עיינין מסתמין, בגין דלא מסתפלין באלין מזיקין, דאינון לילית. ולא שלטין בנהורין דלבא, דאינון מלאכים דמתפשטין בכל אברים, פענפין דאילנא לכל סטרא. בההוא זמנא אינון פלהו נהורין סתימין בלבא, ומתפנשין לגביה, (ישעיה סא) כיונים אל ארבותיהם. פנח ואתתיה, וכל מין ומין, דעאלו עמיה בתיבה.

ומזיקין דמתגברין על כל אברים דגופא, כמי טופנא דגברו עליה ט"ו אמה, בגין דחב בני"ה, ואסתלק י"ה מן גופא, ואשתאר אלם, בלא ראיה ושמיעה וריחא ודבור. ורזא דמלה, (תהלים ט) נאלמתי דומיה (החשיתי מטוב וכאבי נעבר), דומיה: דו"ם י"ה. בההוא זמנא, חמש עשרה אמה, גברו מזיקין על גופא. ואינון ככסלא לעוגנא. (דף רכ"ב ע"א).

ובגוונא דנח, שלח את היונה בשליחותיה. אוף הכי שלח נשמתא באדם. רוחיה בשליחותיה. ובגין דא צריך בר נש לפקדא לה במטרונותא. הךא הוא דכתיב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי. ואם היא אסירא בחובוי דגופא, בידא דחילין דיצר הרע, מה כתיב, בידך אפקיד רוחי פדית אותי יי אל אמת.

ועוד בזמנא דאיהי חייבת, מה כתיב ברוחיה, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע. דאזיל מיד ליד, במשריין דיצר הרע, דשריין עליה בחובין דיליה, וזרקין ליה מאתר לאתר. והאי איהו דאחזי גרמיה במדינה אחרת, או במלכו אחרא, ולזמנין באשפה, כפום חובוי. ואי איהו זבאה, כל משריין דיצר טוב פלהו, (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרודות, לקבלה רוחיה, וסלקין ליה לעילא, לאתר דחיון דכרסניא, ותמן חזי, כמה חזיונות, דמיונות, ומראות דנבואה. ובגין דא אוקמוה רבנן, דחלום אחד מששים בנבואה.

ועוד (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני, אף על גב דאוקמוה בגמרא ולא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ארבע שעות ואני (תהלים קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך. ולא עוד אלא שכל מלכי מזרח ומערב וכו' ואני ידי מלכלכות בדם שפיר ושליא פדי לטהר אשה לבעלה. מיד אזדמן ליה צפרדע ואמר ליה למה את משבחת גרמך למימר חצות לילה אקום להודות לך ואנא כל ליליא לא שכיבנא לשבחא ליה ולנגנא קמיה. אמר דוד ווי למנא דהווא צפרדע דלא ידע מאי דאנא אמינא דלא אמינא פי חסיד אני.

אלא בגין דאוקמוה רבנן, ולא עם הארץ חסיד. דאורייתא אתיהיבת מימינא דקודשא בריך הוא, דאיהו חסד. ובגין דא, מאן דאתעסק באורייתא, אתקרי

וכמו שנת שלח את היונה בשליחותו, גם כך שלח נשמה באדם, רוחו בשליחותו, ולכן צריך אדם להפקיד אותה במלכה. זהו שכתוב (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי. ואם היא אסורה בחטאי הגוף ובידי חילות יצר הרע, מה כתוב? בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת.

ועוד, בזמן שהיא חייבת, מה כתוב ברוחו? (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע. שהולך מיד ליד במחנות היצר הרע ששורים עליו בחטאיו, וזורקים אותו ממקום למקום. וזהו שמראה עצמו במדינה אחרת או במלכות אחרת, ולפעמים באשפה, כפי עונותיו. ואם הוא צדיק, כל מחנות היצר הטוב כלם, ופניהם וכנפיהם פרודות לקבל רוח, ומעלים אותו למעלות, למקום חיות הכפא, ושם רואה כמה חזיונות, דמיונות ומראות נבואה. ומשום זה פרושה רבותינו שחלום אחד מששים של נבואה.

ועוד, (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני - אף על גב שפרשוה בגמרא, ולא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ארבע שעות, ואני (שם קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך. ולא עוד, אלא שכל מלכי מזרח ומערב וכו', ואני ידי מלכלכות בדם שפיר ושליה פדי לטהר אשה לבעלה. מיד נזדמנה לו צפרדע אחת ואמרה לו, למה אתה משבח עצמך לומר חצות לילה אקום להודות לך? ואני כל לילה לא ישנה לשבח לו ולנגן לפניו!

אמר דוד, אוי למנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרשוהו חכמים, ולא עם הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך

חסיד. בגין דא, אמינא לקודשא בריהּ הוא, שמרה נפשי, ולא תדון לה פּעובדי אלין עמי הארצות, דאתמר בהו ולא עם הארץ חסיד. ואי תימא, כמה עמי הארצות אינון דעבדו חסד. אלא הכי אוקמוה, אי זהו חסיד, זה המתחסד עם קונו. כגון דוד דתהו מחבר. ומאי הוה מחבר, אורייתא דלעילא הוה מחבר עם קדשא בריהּ הוא. ובגין דא, שמרה נפשי פי חסיד אני.

וכר בר נש מית, מה כתיב בה בהאי נפש (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך, והקיצות לתחית המתים, היא תשיחך. דא לתחית המתים שפיר, דיוקים ליה לבר נש, אבל לאגרא לנשמתא בעלמא דאתי, מאי הוי.

אלא קדשא בריהּ הוא מלביש לה פקדמיתא בענני כבוד. פקדמיתא תיעול במראה, דאיהו כגוונא דגופא, פליל במאתן וארבעין ותמניא איברים. אוף הכי תיעול במראה, פליל במאתן וארבעין ותמניא פיקודין ובמאתן וארבעין ותמניא נהירין דמתפרשן מההוא מראה. דאתמר ביה, (במדבר יב) ויאמר אם יהיה נביאכם יי במראה אליו אתודע. ובלבושין דענני כבוד (בראשית ט) וראיתיה לזכור ברית עולם, דא אספקלריאה המאירה. (במדבר יב) בחלום אדבר בו, דא אספקלריאה דלא נהרא. פליל משס"ה נהירין, פחשבן ישנה. והיינו (שיר השירים ה) אני ישנה. חד בעלמא דין וחד בעלמא דאתי. ואינון פעובדי דוי דקודשא בריהּ הוא.

ורזא דלהון, (שמות א) זה שמי לעולם. ו"ה עם שמי, שלש מאות וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי, מאתים ושמונה וארבעים. וכוזיזין נחתין וסלקין קמיה, הבו יקר (ס"א לדיוקנא) ליקרא דמלפא.

והיינו (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. והוא דעבד ליה בתרין דיוקנין, וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי - מאתים ושמונה וארבעים. כבוד (לדמות) לכבוד המלך.

והיינו (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו. והוא שעשה אותו

הוא שמרה נפשי, ולא תדון אותה כמעשה אלו עמי הארצות שנאמר בהם ולא עם הארץ חסיד. ואם תאמר, כמה עמי הארצות הם שעשו חסד - אלא כף פרושהו: איזהו חסיד? זה המתחסד עם קונו. כמו דוד שהיה מחבר. ומה היה מחבר? תורה של למעלה היה מחבר עם הקדוש ברוך הוא. ומשום זה, שמרה נפשי פי חסיד אני.

ובשארם מת, מה כתוב בנפש הזו? (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך, והקיצות - לתחית המתים - היא תשיחך. זה לתחית המתים יפה, שיעמיד את האדם, אבל לשכר הנשמה בעולם הבא מה יהיה? **אליה הקדוש ברוך הוא מלביש אותה כמו בתחלה בענני כבוד.** כמו בתחלה תכנס במראה, שהוא כמו הגוף, כלולה ברמ"ח איברים. גם כף תכנס במראה כלולה במאתים וארבעים ושמונה מצוות, ובמאתים וארבעים ושמונה אורות שנפרדים מאותה מראה, שנאמר בה (במדבר יב) ויאמר אם יהיה נביאכם ה' במראה אליו אתודע. ובלבושי ענני כבוד - (בראשית ט) וראיתיה לזכר ברית עולם, זו אספקלריה המאירה. (במדבר יב) בחלום אדבר בו - זו אספקלריה שאינה מאירה, כלולה משלש מאות ששים וחמשה אורות, פחשבון ישנה, והיינו (שיר השירים ה) אני ישנה. אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא. והם במעשה דיו של הקדוש ברוך הוא.

וסוד שלהם - (שמות א) זה שמי לעלם. ו"ה עם שמי - שלש מאות וחמשה וששים. ו"ה עם זכרי - מאתים ושמונה וארבעים. וכוזיזים יורדים ועולים לפניו: תנו

בְּתַרְיֵן גְּנִים (ג"א פנים) דְּאִתְמַר עֲלֵיהוּ (שיר השירים ה) הַיּוֹשֶׁבֶת
בְּגַנִּים אִיהוּ עֵילַת עַל פְּלֵא דְאִתְמַר עָלָה (דברים ד) פִּי לֹא
רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָהּ. וְעַל שְׂאֵר דְּיוֹקְנֵין כְּתִיב, תְּמוּנַת כָּל
וְגו'. (במדבר יב) וְתְמוּנַת יְיָ יִבִּיט. וְתַרְיֵ"ג מְלֹאכֵין סֻלְקִין
לָהּ לְנִשְׁמָתָא. בְּאֵלִין דְּיוֹקְנֵין, כְּלָהּ וּפְנִיָהּ וּכְנַפֵּיהֶם
פְּרוּדוֹת, לְקַיִים קָרָא דְכְתִיב בְּהוֹן (שמות ט) וְאָשָׂא אֶתְכֶם
עַל כְּנַפֵּי נְשָׂרִים וְאָבִיא אֶתְכֶם אֵלַי.

כְּגוֹוֹנָא דְנִפְקוּ מִמְצָרִים, וְאֶזְלוּ בְעַנְי כְּבוֹד, וּבְכָל הַהוּא
יָקָר, כִּהְהוּא גְּוֹנָא תְּהֵא מִפְּקֻנוּתָא דְנִשְׁמָתָא,
מִגּוּפָא דְטִפְּה סְרוּחָה, לְמִיזַל לְתַרְיֵן גְּנִים, דְּאִתְבְּרִי שְׂמִיָּא
וְאַרְעָא דְלַהוֹן בְּשֵׁם יְיָ. וּבְגִינִיָּה אִתְמַר, (תהלים צ) יִשְׁמְחוּ
הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ. כִּהְהוּא זְמַנָּא יִתְקַיִים כְּבַר נֶשׁ (ישעיה
ל) וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיף לְגַבְיָהּ, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים יִכְסֶה פָּנָיו,
אֶלָּא וְהָיוּ עֵינֵיהּ רִוּאוֹת אֶת מוֹרִיף. וּמִסְטָרָא דְאֵלִין
מְרִאוֹת, זְכָה מִשָּׁה רַבִּינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם, רַבֵּן שֶׁל נְבִיאִים
וְחֻכְמַיִם. אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, אֲנִתְּ הוּא דְזָכִית בְּחִיָּהּ,
לְמָה דִּיזְפוֹן צְדִיקָא בְּתַר חֲמִיהוֹן, זַכָּאָה חוּלְקָהּ.

דְּבַר אַחַר שְׁמֵרָה נִפְשֵׁי פִי חֲסִיד אָנִי, אֲמַאי. כְּדִי
שְׂאִתְחַסַּד עִם אָנִי. דְּאִתְמַר בֵּיה אָנִי וְהָ"ו. וְוִי
לִיָּה לְמַאן דְּאַפְרִישׁ (דף רכ"ג ע"א) אָנִי מִן הוּא, דְּאִתְמַר
(תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. דְּכִלְא חַד בְּלֵא פְרוּדָא.
הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים לב) רָאוּ עֵתָהּ פִּי אָנִי אָנִי הוּא אָנִי
אֲמִית וְאַחִיָּה מְחַצְתִּי וְאָנִי אֲרַפָּא וְאִין מְדִי מְצִיל. אָנִי
יְהוֹ"ה, אָנִי הוּא וְלֹא אַחַר. וְדָא אָנִי מִן אֲדַנִּי. יְהוֹה
עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא.

וּבְגִין דִּיהוֹ"ה אִיהוּ לִימִינָא דְאִיהִי חֲסֵד, אָמַר, שְׁמֵרָה
נִפְשֵׁי דְאִתְחַסַּד בְּךָ עִם אָנִי, וְאִיהוּ אֲדַנִּי לְגַבְוָרָה.
וּבְתַפְאָרַת, אִתְחַבְּרֵן תְּרִין שְׁמֵהֶן יֵאָהֳדוּנָה"י. וְרָזָא דְמִלָּה
כְּחֲסֵד וּבְגַבְוָרָה, (יחזקאל א) וּפְנִיָהּ וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת

בְּשִׁתֵּי דְמִיּוֹת, בְּשִׁנֵּי גְנִים (פנים),
שְׂנַאֲמַר עֲלֵיהֶם (שיר השירים ה)
הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים. הִיא עֵלַת עַל
הַכֹּל, שְׂנַאֲמַר עֲלֵיהָ (דברים ד) כִּי לֹא
רְאִיתֶם כָּל תְּמוּנָהּ. וְעַל שְׂאֵר
הַדְּמִיּוֹת כְּתוּב, תְּמוּנַת כָּל וְגו'.
(במדבר יב) וְתְמוּנַת ה' יִבִּיט. וְתַרְיֵ"ג
מְלֹאכֵים מְעֵלִים אֶת הַנְּשָׁמָה
בְּדְמִיּוֹת אֵלוּ, כְּלָם וּפְנִיָהּ
וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת, לְקַיִים אֶת
הַפְּסוּק שְׂכְתוּב בְּהֶם (שמות ט)
וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל כְּנַפֵּי נְשָׂרִים
וְאָבִיא אֶתְכֶם אֵלַי.

כְּמוֹ שְׂיִצְאוּ מִמְצָרִים וְהִלְכוּ
בְּעַנְי כְּבוֹד, וּבְכָל אוֹתוֹ כְּבוֹד
כְּמוֹ זֶה תְּהִיָּה? צִיֵּאת הַנְּשָׁמָה
מִגּוּף שֶׁל טִפְּה סְרוּחָה לְלֶכֶת
לְשִׁנֵּי גְנִים, שְׂנַבְרָאוּ שְׁמַיִם וְאַרְץ
שְׁלָהֶם בְּשֵׁם ה', וּבְגַלְלוּ נְאֻמַּר
(תהלים צ) יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל
הָאָרֶץ. כְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיִם בְּאֲדָם
(ישעיה ל) וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיף,
לְגַבְיָהּ, (שם ו) בְּשִׁתִּים יִכְסֶה פָּנָיו,
אֶלָּא - וְהָיוּ עֵינֵיהּ רִאוֹת אֶת
מוֹרִיף. וּמְצַד הַמְרִאוֹת הִלְלוּ זְכָה
מִשָּׁה רַבִּינוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם, רַבֵּן שֶׁל
נְבִיאִים וְחֻכְמַיִם. אָמַר הַמְּנוּרָה
הַקְּדוּשָׁה, אִתְּהָ הוּא שְׂזִכִּית
בְּחִיָּהּ לְמָה שְׂזִיכּוּ צְדִיקִים אַחַר
חֲמִיָּהּ, אֲשֶׁרִי חֻלְקָהּ!

דְּבַר אַחַר, שְׁמֵרָה נִפְשֵׁי פִי חֲסִיד
אָנִי - לְמָה? כְּדִי שְׂאִתְחַסַּד עִם
אָנִי, שְׂנַאֲמַר בּוֹ אָנִי וְהָ"ו. אוֹי
לוֹ לְמִי שְׂמִפְרִיד אָנִי מֵהוּא,
שְׂנַאֲמַר (תהלים ק) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא
אֲנַחְנוּ. שְׂהַכֵּל אֶחָד בְּלִי פְרוּד. זְהוּ
שְׂכְתוּב (דברים לב) רָאוּ עֵתָהּ פִּי אָנִי
אָנִי הוּא [וְגו'], אָנִי אֲמִית וְאַחִיָּה
מְחַצְתִּי וְאָנִי אֲרַפָּא וְאִין מְדִי
מְצִיל. אָנִי יְהוֹ"ה, אָנִי הוּא וְלֹא
אַחַר. וְזֶה אָנִי מִן אֲדַנִּי. ה' - עֲמוּדָא הָאֲמַצְעִי.

וּמִשׁוּם שְׂיְהוֹ"ה הוּא לְיָמִין, שְׂהוּא חֲסֵד, אָמַר, שְׁמֵרָה נִפְשֵׁי שְׂאִתְחַסַּד בְּךָ עִם אָנִי, וְהוּא אֲדַנִּי
לְגַבְוָרָה. וּבְתַפְאָרַת מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי שְׁמוֹת - יֵאָהֳדוּנָה"י. וְסוּד הַדְּבַר בְּחֲסֵד וּבְגַבְוָרָה (יחזקאל א)
וּפְנִיָהּ וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת מְלֻמְעָלָה. וּבְתַפְאָרַת שְׂנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מַה כְּתוּב? (יחזקאל

מלמעלה ובתפארת, דאתקרי (שמות טו) יהו"ה איש מלחמה, מה כתיב (יחזקאל א) שפנים חוכרות איש, תרתיין שמהן מתחברין ביה כחדא. ושפנים מכסות את גויותיהנה. תפארת אתקרי גוף, (דניאל י) וגויתו כתרשיש יאההויה"ה.

הושע עבדך אתה אלהי שמת נפש עבדך תנה עזך לעבדך (תהלים פו) תלת זמנין אתעביד דוד עבד בתהלה דא, לקבל ג' זמנין, דאוקמוה מארי מתניתין, דבעי בר נש למהוי עבדא בצלותא. בכרכאן קדמאין, כעבד דמסדר שבחוי קמי רביה. באמצעיות, כעבדא דבעי פרס מרביה. באחרונות, כעבד דמודה קדם רביה, כפרס דקביל מיניה, ואזיל ליה.

ותלת זמנין דבעי למעבד עבד, מסטרא דעבודה. דאוקמוה מארי מתניתין, דלית עבודה אלא תפלה. ותלת אבהן, אתקריאו עבדים מסטרהא, על שם שכניפא, דאיהי עבודת יי. ואוף הכי משה עבד יי. ובגין דא, (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים. אכל לגבי אחרנין, כל ישראל בני מלכים הם, מסטרא דמלכות. ואיהי אמאי אתקריאת עבודה. פאורח דאתתא למיפלח לבעלה, פאורח בנין, למיפלח לאבוהון.

ודוד, אתעביד עני, חסיד, ועבד. הדא הוא דכתיב, (תהלים פו) תפלה לדוד הטה אדני אונך ענני כי עני ואביון אני. שמרה נפשי כי חסיד אני. הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך. אתעביד עני לתרעא דמלפא, דאתמר בה, (תהלים נא) אדני שפתי תפתח. אדנ"י היכ"ל, אתעביד עני לתרעא דהיכלא דמלפא. ומה כתיב. הטה אדני אונך ענני ודא שכניפא תתא. דאיהו און לקבלא צלותין ולמשמע לון. פדכתיב, (תהלים כב) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ומננו ובשועו אליו שמע.

דאיהו אתעביד עני ודל, מסטרא דאת ד' מן אחד, למשאל מן א"ח, דאיהו עמודא דאמצעיתא. לקבל תפלות ולשמע אותן, כמו שכתוב (שם כב) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ומננו ובשועו אליו שמע.

(א) שפנים חכרות איש, שני שמות מתחברים בו כאחד. ושפנים מכסות את גויותיהנה. תפארת נקרא גוף, (דניאל י) וגויתו כתרשיש, יאההויה"ה.

הושע עבדך אתה אלהי. שמת נפש עבדך. תנה עזך לעבדך (תהלים פו). שלש פעמים נעשה דוד עבד בתהלה הזו, כנגד שלש פעמים שהעמידו בעלי המשנה שצריך אדם להיות עבד בתפלה: בפרכות הראשונות, כמו עבד שמסדר שבחו לפני רבו. באמצעיות, כמו עבד שמבקש פרס מרבו. ובאחרונות, כמו עבד שמודה לפני רבו בפרס שקבל ממנו והולך לו.

ושלש פעמים שעבד צריך לעשות מצד העבודה, שפרשוה בעלי המשנה שאין עבודה אלא תפלה, ושלשה אבות נקראו עבדים מצדה, על שם השכינה, שהיא עבודת ה'. וגם כך משה עבד ה'. ולכן (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים. אכל לגבי אחרים - כל ישראל בני מלכים הם, מצד המלכות. והיא למה נקראת עבודה? פדרך אשה לעבד לבעלה, ודרך בניים לעבד את אביהם.

ודוד נעשה עני, חסיד ועבד. זהו שכתוב, (תהלים פו) תפלה לדוד הטה אדני אונך ענני כי עני ואביון אני. שמרה נפשי כי חסיד אני. הושע עבדך אתה אלהי הבוטח אליך. נעשה עני לשער המלך, שנאמר בה (שם נא) אדני שפתי תפתח. אדנ"י היכ"ל, נעשה עני לשער המלך. ומה כתוב? הטה אדני אונך ענני, וזהו שכינה תחתונה, שהיא און שקץ ענות עני ולא הסתיר פניו ומננו ובשועו אליו שמע.

שהוא נעשה עני ודל מצד אות ד' מן אחד, לשאל מן א"ח, שהוא עמוד האמצעי, לקים בו

לְקַיְמָא בֵּיהּ, (תהלים טז) דְּלוֹתֵי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ, דְּלֵא יָמוּת מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. וְשֵׁאִיל מִנִּיהַּ בַּהֲוֵא תִרְעָא, בְּגִין יִשְׂרָאֵל הָעֲנִיִּים, לְקַיְמָא בְּהוּ (שמואל ב כב) וְאֵת עִם עָנֵי תוֹשִׁיעַ.

וּלְבַתֵּר שֵׁאִיל בְּגִין כְּהִנְיָא, דִּיחֲזוֹר עֲבוּדָה לְמִקּוּמָהּ, וְאַתְעֵבִיד עֶבֶד. וּלְבַתֵּר דִּיחֵיב לִזְוֹן אוֹרִייתָא מִסְטָרָא דְחֶסֶד, לְמַעְבַּד גְּמוּלָה עִם דְּלִ"ת מִן אוֹרִייתָא, וּבְגִין דָּא אֲתַעֲבִיד חֲסִיד. כִּף מְטָא לְגִ' סְפִירָאן עֲלֵאִין, פִּתַח וְאָמַר (תהלים קלא) יְיָ לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגִדְלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי.

שְׁלֹמֹה אָמַר, הָא בִּינָה אִיהִי דְמֹשֶׁה, אֲשָׁאל בְּחֻכְמָה עֲלָאָה, דְּאִיהִי לְעִיל מְדַרְגֵיהּ. מַה כְּתִיב, (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אֲחֻכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי. וְהָא כְּתִיב (מלכים א ה) וַיְיָ נִתַּן חֻכְמָה לְשֹׁלֹמֹה. חֻכְמָה זַעֲרָא. וּבַעֲזָא לְסֻלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא, דְּאֲתִרְחִיקַת מִנִּיהּ. בְּגִין דְּאֲפִילוּ לְבִינָה לִית בַּר נֶשׁ בַּעֲלָמָא דִּיכִיל לְסֻלְקָא, בַּר מִמֹּשֶׁה, כֹּל שְׂפָן לְעִילָא מִנִּיהּ, דְּאִיהוּ חֻכְמָה עֲלָאָה, מִסְטָרָא דִּילָהּ חֻכְמָה עֲדִיף מִנְבִיא. וְאֵף עַל גַּב דְּאוּקְמוּהָ בְּאַרְח דְּרִשָּׁא, עַל פְּרָה אֲדוּמָה. שְׁבַעִים פְּנִים לְתוֹרָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר, קוּם לְחַדְשָׁא מְלִין קָמִי שְׂכִינְתָא, דִּי תִהֵא עֶזֶר לְאַבִּיךָ, דְּשָׂמָא גְרִים, עֶזֶר אֵל, אֵל מִימִינָא, עֶזֶר מִשְׂמָאלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) אֲעֻשֶׂה לּוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ. בְּמֵאִי. בְּזַרְע שְׁפִיר, דְּאִיהוּ הַפֶּן עֶזֶר. וַיְקוּם רַבִּי יוֹסִי עִמָּךְ, דְּאִיהוּ כְּרִסְיָא שְׁלִימְתָא לְמֵאֲרִיָה, דְּהֵכִי סָלִיק יוֹסִי, לְחֻשְׁבוֹן הַפֶּס"א, אֱלֹהִים בְּחוּשְׁבוֹן.

וַיְקוּם עַמִּיָה רַבִּי יְהוּדָה, דְּבִיָה הו"ד, וּבִיָה ז"ה, וּבִיָה יְהוָה ד', אַרְבַּע חִינוּן. (יחזקאל א) וּפְנִיָהּם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת, כְּלָהוּ, לְקַבְּלָא לִיהּ. וּמִנִּיהּ דְּוֹד, דְּהוּדָה לְקוּדְשָׁא כְּרִיף הוּא, דְּרַגָּא כְּהוּדָאוֹת דְּאִיהוּ מִצַּד הוּד. וַיְקוּם עַמִּיָה רַבִּי אֶלְעָאִי, בְּגִימְטְרִיא יב"ק, בְּקִי בַּהֲלַכְתָּא.

וַיְקוּם עַמִּיָה רַבִּי יוֹדָאִי, דְּחוּשְׁבִּנְיָה א"ל. כְּגוֹן מִיכָאֵל, מְלֵאכִין רְשִׁימִין בְּאֵל. כְּגוֹן (בראשית לא) יֶשׁ לְאֵל דְּנִי. וְרִזָּא דָּאֵל, א' דְּמוּת אָדָם. ל' תֵּלַת חִינוּן, דְּאִינוּן

(שם טז) דְּלוֹתֵי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ, שְׁלֵא יָמוּת מְשִׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם. וְשֵׁאִל מִמֶּנּוּ בְּאוֹתוֹ הַשְּׁעָר בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל הָעֲנִיִּים, לְקַיְמָא בְּהֵם (שמואל ב כב) וְאֵת עִם עָנֵי תוֹשִׁיעַ.

וְאַחֲרַי כִּף שְׁאֵל בְּשִׁבִיל הַפְּתָנִים, שְׁתַּחֲזוֹר עֲבוּדָה לְמִקּוּמָהּ, וְנַעֲשֶׂה עֶבֶד. לְאַחֲרַי שְׁנַתֵּן לְהֵם תּוֹרָה מִצַּד הַחֶסֶד, לְעֲשׂוֹת גְּמוּלָה עִם דְּלִ"ת מִתְּתוֹרָה, וְלִכְּן נַעֲשֶׂה חֲסִיד. כִּף הַגִּיעַ לְשֵׁלֶשׁ סְפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת. פִּתַח וְאָמַר, (שם קלא) ה' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלְכְּתִי בְּגִדְלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי. שְׁלֹמֹה אָמַר, הָרִי בִּינָה הִיא שֶׁל מֹשֶׁה, אֲשָׁאל בְּחֻכְמָה עֲלִיּוֹנָה, שְׁהִיא מַעַל דְּרַגְתּוֹ. מַה כְּתוּב? (קהלת ז) אֲמַרְתִּי אֲחֻכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי. וְהָרִי כְּתוּב (מלכים א ה) וַיְיָ נִתַּן חֻכְמָה לְשֹׁלֹמֹה! חֻכְמָה קְטָנָה. וְרִצָּה לְהַעֲלוֹתָהּ מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה שְׁהִתְרַחֲקָה מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שְׂאֵפְלוֹ לְבִינָה אִין אָדָם בְּעוֹלָם יְכוּל לְעֲלוֹת פֶּרֶט לְמֹשֶׁה, כֹּל שְׂפָן לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ, שְׁהִיא חֻכְמָה עֲלִיּוֹנָה, שְׂמַצְדָּה חֻכְמָה עֲדִיף מִנְבִיא. וְאֵף עַל גַּב שְׁפָרְשׁוּהָ בְּדַרְךָ דְּרִשָּׁא עַל פְּרָה אֲדוּמָה, שְׁבַעִים פְּנִים לְתוֹרָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר, קוּם לְחַדְשָׁא דְּבָרִים לְפָנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁתַּהֲיֵה עֶזֶר לְאַבִּיךָ, שְׁהֵשֶׁם גוֹרִם - עֶזֶר אֵל. אֵל מִיְמִין, עֶזֶר מִשְׂמָאל. זְהוּ שְׂכַתּוּב (בראשית ב) אֲעֻשֶׂה לּוֹ עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ. בְּמָה? בְּזַרְע יִפָּה, שְׁהוּא הַפֶּן עֶזֶר. וַיְקוּם רַבִּי יוֹסִי עִמָּךְ, שְׁהוּא כְּסָא שְׁלָם לְרַבּוֹנוֹ, שְׂכָף עוֹלָה יוֹסִי לְחֻשְׁבוֹן כְּס"א, אֱלֹהִים בְּחֻשְׁבוֹן.

וַיְקוּם עַמּוֹ רַבִּי יְהוּדָה, שְׁבוּ הו"ד, וּבוּ יְהוָה, וּבוּ יְהוָה ד', אַרְבַּע חִיות. וּפְנִיָהּם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת, כְּלָם לְקַבְּלָא אוֹתוֹ. וּמִמֶּנּוּ דְּוֹד, שְׁהוּדָה לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, דְּרַגָּה

אַרְבַּע אַנְפִּין לְכָל חֵד, דְרַמִּיזִין (ס"א בַּה) בְּה' בַּחוּשְׁבֹן ל' תֵּלַת יוֹדִין, (נ"א עוֹלָם ל'). וְאַיִנוּן בְּרֵאשֵׁי תֵּלַת אַזְכְּרוֹת, דְּאַיִנוּן י"י מְלֶךְ, י"י מְלֶךְ, י"י מְלֶךְ, לְעוֹלָם וָעֶד. וַיִּקּוּם רַבִּי אַבָּא עִמָּהוֹן, דְּאַיְהוּ חוּשְׁבַנְיָה ד', אַרְבַּע חִיּוֹן. (דף רכ"ג ע"ב).

רַבִּי שְׁמַעוֹן אִיהוּ כְּאַיְלִנָא, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ וְחֻבְרַי, דְּאַיִנוּן חֲמִשָּׁה דְאַדְפְּרָנָא, כְּעֵנְפִין דְּאַיְלִנָא רַבְרַבִּין דְדַמְיִין לְרֹעֵין וְשׁוֹקִין.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיִּתְחַדְּשׁוּן מְלִין מִפּוּמָךְ, בְּהַאי קְרָא דְמַלְקָדְמִין. לְמַנְצַח, תַּמָּן נְצַח, נְגוּן צַח. וּבִיָּה אַתְקָרִי יְהוָה מְאִרִי נְצַחֵן קְרַבִּין, לְגַבִּי אוּמִין עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת דְעַלְמָא, וְרַחֲמִין וְדִינָא לְיִשְׂרָאֵל. וְרִזָּא דְמַלְכָּה, (מְשַׁלִּי יֵא) וּבְאַבּוּד רְשָׁעִים רְנָה. מ"ל, שְׁבַעִין שְׁמָהֵן אֵית לִיה, וְעַם נְצַח וְהוּד, ע"ב, כְּחוּשְׁפֵן חֶסֶד, וְרִזָּא דְמַלְכָּה, (תַּהֲלִים טז) נְעִימּוֹת בִּימִינְךָ נְצַח.

הוּד, בִּיָּה (דְבַרִי הַיָּמִים א טז) הוּדוּ לִי. צְדִיק, בִּיָּה (תַּהֲלִים לג) רְנָנוּ צְדִיקִים בְּיַהוָה. וּבִיָּה (יִרְמִיָּה לא) רְנָנוּ לְיַעֲקֹב שְׁמִחָה. תַּפְאָרַת, בִּיָּה הִלְלוּ אֵל. הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יְהוָה. דְתַמָּן יְהוָה. בְּנְגוּן וּבְזִמְר, חֶסֶד וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְבִרְכָה, חֲכָמָה וּבִינָה. בְּאֲשְׁרֵי, כְּתָר. בְּתַהֲלָה, מְלָכוֹת.

מְזוֹמֹר, בִּיָּה ר"ז, וּבִיָּה מו"ם. מְסַטְרָא דְזִמְר דְאוּרִייתָא וְזִמְר דְעֻלוֹתָא. זִמְר מְסַטְרָא אַחְרָא, אִיְהִי מו"ם ז"ר. זִמְרָא בְּבִיתָא, חֶרְבָא בְּבִיתָא. נְדָה שְׁפַחָה בַת עוֹבְדֵי פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת זוֹנָה. וְדָא אַתְוּן מְזוֹמ"ר. נְגוּ"ן, תַּמָּן ג"ן. הָכִי שְׁפִירוּ דְנְגוּנָא, בִּיָּה הִלְל. כְּגוּן (שְׁמוֹת יב) לִיל שְׁמוּרִים הוּא לִי לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשְׁרֵי דְבִיָּה שְׁרֵי עַלְמָא מְשַׁבְּחִין, (תַּהֲלִים קמ"ד) אֲשְׁרֵי הָעַם שְׁפַכָּה לוֹ. בְּבִרְכָה, (תַּהֲלִים לד) אַבְרָכָה אֵת ה' בְּכָל עַת. בְּתַהֲלָה, תְּמִיד תַּהֲלָתוּ בְּפִי.

זִמְר מְצַד אַחַר הוּא מו"ם ז"ר. זִמְר בְּבִית - חֶרְבַּ בְּבִית. נְדָה שְׁפַחָה בַת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת זוֹנָה. וְזָה אוֹתִיוֹת מְזוֹמ"ר. נְגוּ"ן - שְׁם ג"ן. כְּף יְפִי הַנְּגוּן, בּוֹ הִלְל, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יב) לִיל שְׁמֵרִים הוּא לָה' לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשְׁרֵי שְׁבוּ שְׁרוּי הָעוֹלָם מְשַׁבְּחִים. (תַּהֲלִים קמ"ד) אֲשְׁרֵי הָעַם שְׁפַכָּה לוֹ. בְּבִרְכָה - (שְׁם לד) אַבְרָכָה אֵת ה' בְּכָל עַת. בְּתַהֲלָה - תְּמִיד תַּהֲלָתוּ בְּפִי.

בְּהוֹדְאוֹת, שֶׁהוּא מְצַד הוּד. וַיִּקּוּם עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָא, בְּגִימַטְרִיא יב"ק, בְּקֵי בְּתַלְכָּה.

וַיִּקּוּם עִמּוֹ רַבִּי יוֹדָא, שְׁחֻשְׁבוֹנוֹ א"ל. כְּמוֹ מִיכָאֵל, מְלֶאכִים רְשׁוּמִים בְּאֵל, כְּמוֹ (שְׁם לא) יֵשׁ לְאֵל יְדִי. וְסוּד שְׁל אֵל - א' דְמוֹת אָדָם, ל' שְׁלֵשׁ חִיוֹת, שֶׁהֵם אַרְבַּע פְּנִים לְכָל אֶחָד, שְׁרַמּוּזִים (בַּה) בַּה' בְּחֻשְׁבוֹן ל', שְׁלֵשׁ יוֹדִי"ן (עוֹלוֹת ל'). וְהֵם בְּרֵאשֵׁי שְׁלֵשׁ אַזְכְּרוֹת, שֶׁהֵם ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ, ה' מְלֶךְ לְעַלְמָם וָעֶד. וַיִּקּוּם עִמָּם רַבִּי אַבָּא, שֶׁהוּא חֻשְׁבוֹנוֹ ד', אַרְבַּע חִיוֹת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא כְּאַיְלָן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְחֻבְרַי, שֶׁהֵם הַחֲמִשָּׁה שֶׁהַזְּפָרְנוּ, כְּעֵנְפִים גְּדוּלִים שְׁל הָאֵילָן שְׁדוּמִים לְזְרוּעוֹת וְשׁוֹקִים.

קוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן וַיִּתְחַדְּשׁוּ דְבָרִים מִפִּיךָ בְּפִסּוּק זֶה שְׁמַקְדָם. לְמַנְצַח - שְׁם נְצַח, נְגוּן צַח. וּבּוֹ נִקְרָא ה' בְּעַל נְצַחוֹן קְרַבּוֹת לְאַמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת שְׁל הָעוֹלָם, וְרַחֲמִים וְדִין לְיִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר - (מְשַׁלִּי יֵא) וּבְאַבּוּד רְשָׁעִים רְנָה. מ"ל - שְׁבַעִים שְׁמוֹת יֵשׁ לוֹ, וְעַם נְצַח וְהוּד ע"ב, כְּחֻשְׁבוֹן חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר - (תַּהֲלִים טז) נְעִימּוֹת בִּימִינְךָ נְצַח.

הוּד - בּוֹ הוּדוּ לָה'. צְדִיק - בּוֹ (תַּהֲלִים לג) רְנָנוּ צְדִיקִים בְּיַהוָה, וּבּוֹ (יִרְמִיָּה לא) רְנָנוּ לְיַעֲקֹב שְׁמִחָה. תַּפְאָרַת - בּוֹ (תַּהֲלִים ק) הִלְלוּ אֵל. הִלְלוּיָהּ, הִלְלוּ יְהוָה. שְׁשָׁם יְהוָה. בְּנְגוּן וּבְזִמְר - חֶסֶד וּגְבוּרָה. בְּשִׁיר וּבְבִרְכָה - חֲכָמָה וּבִינָה. בְּאֲשְׁרֵי - כְּתָר. בְּתַהֲלָה - מְלָכוֹת. מְזוֹמֹר - בּוֹ ר"ז וּבּוֹ מו"ם. מְצַד הַזִּמְר שְׁל תוֹרָה וְזִמְר שְׁל תַּפְלָה.

זִמְר מְצַד אַחַר הוּא מו"ם ז"ר. זִמְר בְּבִית - חֶרְבַּ בְּבִית. נְדָה שְׁפַחָה בַת עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת זוֹנָה. וְזָה אוֹתִיוֹת מְזוֹמ"ר. נְגוּ"ן - שְׁם ג"ן. כְּף יְפִי הַנְּגוּן, בּוֹ הִלְל, כְּמוֹ (שְׁמוֹת יב) לִיל שְׁמֵרִים הוּא לָה' לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשְׁרֵי שְׁבוּ שְׁרוּי הָעוֹלָם מְשַׁבְּחִים. (תַּהֲלִים קמ"ד) אֲשְׁרֵי הָעַם שְׁפַכָּה לוֹ. בְּבִרְכָה - (שְׁם לד) אַבְרָכָה אֵת ה' בְּכָל עַת. בְּתַהֲלָה - תְּמִיד תַּהֲלָתוּ בְּפִי.

על שושן עדות, (תהלים ט) דא הוד. דאיהו שושן, סומק שליט על חנור, דנצח שליט איהו חנור על סומק. מאי עדות. דא צדיק. איהו ברית, דאיהו אחיד לשמיא וארעא. הדא הוא דכתיב, (דברים ד) העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ. מאי מכתם. מ"ף ת"ם מף, איהו צדיק. תם, עמודא דאמצעיטא, דרגא דיעקב. איש תם. גוף וברית חשבינן חד. ללמד, חסד וגבורה, דמתמן אורייתא אתיהיבת, ללמוד וללמד.

אמר ליה שפיר קאמרת, אבל (תהלים יב) למנצח על השמינית, דלא תזוז נצח מן הוד, דאיהו ספירה ח', אמר למנצח על השמינית. אמר בוצינא קדישא, אי הכי, בינה דרגא דילך, ואמאי אוקמוה ונתן ההוד למשה, שנאמר (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו.

אמר ליה, שפיר קא שאלת. ה' סלקא באת י', חמש זמנין עשר, לחמשין תרעין דבינה, ואתפשטותא דלהון מחסד עד הוד, הן חמש עשרה בכל ספירה, אינון חמשין. ובגין דא, מבינה עד הוד, כלא אתפשטותא קדא. לבתר אתא צדיק, ונטיל כל חמשין תרעין בלחודוי, למהוי שקיל לכל חמש, ואתקרי כל, דנטיל כל חמשין תרעין. ואוף הכי כלה, נטילת להו כלהו. אמר, כען ודאי אתיישב מלה על ברייה.

ועוד למנצח, תמן מ"ל עם נצח. ודא מ"ל מן חשמ"ל. מן ח"ש, הוד ונצח, אינון לקביל תרין שפון. ובגין דא אתקריאו שפון, חיון אשא ממללא. ובחגיגה עד היכן מעשה מרכבה, ואוקמוה מן וארא עד חשמל. דמסטרא דגבורה אתקריאו חיון אשא. ונהר דנפיק מזיען דלהון, יסוד. פלהו תלת אינון מרכבה לתפארת, אדם. מעשה מרכבה, דא מלכות. ובתלת אליו, איהו חכמה ובינה ודעת. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, דאין דורשין במעשה מרכבה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

היכן מעשה מרכבה? ופרשוה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרכבה לתפארת, אדם. מעשה מרכבה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשוה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרכבה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

על שושן עדות (שם ט) - זה הוד, שהוא שושן, אדם שולט על לכן, שהנצח שולט הוא לכן על אדם. מה זה עדות? זה צדיק. הוא ברית, שהוא אוהו את השמים ואת הארץ. זהו שפנתוב (דברים ד) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. מה זה מכתם? מ"ף ת"ם. מף הוא צדיק, תם עמוד האמצעי, דרגת יעקב, (בראשית כה) איש תם. גוף וברית נחשבים לאחד. ללמד - חסד וגבורה, שמשם נתנה תורה ללמד וללמד. אמר לו, יפה אמרת, אבל (תהלים יב) למנצח על השמינית, שלא תזוז נצח מהוד, שהיא ספירה שמינית, אמר למנצח על השמינית. אמר המנורה הקדושה, אם כך, בינה דרגתך, ולמה פרשוה ונתן ההוד למשה, שנאמר (במדבר כז) ונתתה מהודך עליו?

אמר לו, יפה שאלת. ה' עולה באות י', חמש פעמים עשר, לחמשים שערי בינה. והתפשטותם מחסד ועד הוד הן חמש, עשר בכל ספירה, הם חמשים. ומשום זה מבינה עד הוד, הכל התפשטות אחת. אחר כך בא צדיק, ולקח כל החמשים שערים לבדו, להיות שקול לכל החמש, ונקרא כל, שנוטל כל חמשים שערים. וגם כך פלה לקחה את כלם. אמר, כעת החישוב דבר זה על בריו.

ועוד למנצח - שם מ"ל עם נצח. וזה מ"ל מחשמ"ל. מן ח"ש - הוד ונצח, הם כנגד שתי השפתיים. ולכן נקראו שפתיים, חיות אש מדברות. ובחגיגה, עד היכן מעשה מרכבה מן וארא, עד חשמל. שמצד הגבורה נקראו חיות אש. ונהר שיוצא מהזעה שלהם - יסוד. כל שלשת אלה מרכבה לתפארת, אדם. מעשה מרכבה זו מלכות. ובשלשת אלו, הוא חכמה ובינה ודעת. ולכן פרשוה בעלי המשנה שאין דורשים במעשה מרכבה ביחיד, אלא אם כן הוא חכם ומבין מדעתו.

וְאִתּוֹ מְרַכְבֵּה לְתַתָּא מְזַעֵיר אַנְפִּין, דְּאִיהוּ מִטְטָרוֹן. אָדָם הַקָּטָן. דְּבִמְרַכְבֵּה דִּילִיָּה דְּאִיהוּ פְּרָדָס, רְדִיפִי מִיָּא דְּאוּרִיָּתָא, דְּנַפְיָק מִגּוֹ פְּרָדָס דִּילִיָּה, לְתַלְתּוּ מְאַרְבַּע, דְּאִתְמַר עַלֵּיהּ, אַרְבַּעָה נִכְנָסוּ לְפְרָדָס, וְהָא אִתְמַר.

דְּאִיהוּ צְפָרָא דְּחִזָּא רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה, לְכִיף יָמָא דְּאוּרִיָּתָא, דְּיָמָא מְטִי עַד קְרִסְלוֹי. וְרִישֵׁיהּ מְטִי עַד צִית שְׁמִיָּא, וְלֹא אֲכַשְׁלוֹ תַלְתּוּ בֵּיהּ, מִשּׁוּם דְּנַפְיָשִׁי מִיָּא דִּילִיָּה, אֲלֵא מִשּׁוּם דְּרִדִּיפִי מִיָּא וְאוּקְמוּהָ.

אֲבַג כְּלִיל לֹוֹן דְּסַלְקִין לְשִׁית, לְקַבֵּל אֲתוּוֹן מְטָטְרוֹן. רְבִיעָאָה ד', (מלכים א יט) קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, דְּתַמֵּן אֲתִי מְלָפָא. וְאִיהוּ אָדָם לְשִׁבְתָּ עַל הַכֶּסֶף.

א י"י, מִים עֲלִיוֹנִים, וּמִים תַּחְתּוֹנִים. דְּלִית בִּינֵיהוּ אֲלֵא כְּמֵלֵא נִימָא, דְּאִיהוּ ו', נְטוּי בִּינֵיהוּ, בְּרַקִּיעַ דְּאִיהוּ מְבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים, דְּיִהֵא הַבְּדֵלָה בֵּין נוּקְבָא לְדְכוּרָא.

בְּגִין דָּא (בראשית א) וְיִהִי מְבַדִּיל וְרָזָא דְּמֵלָה, יֵאֵהוּדוֹנְהִי מִים עֲלִיוֹנִים זְכָרִים י' עַלְאָה, מִים תַּחְתּוֹנִים נְקֻבוֹת, י' תַּתְּאָה. שִׁית אֲתוּוֹן בִּינֵיהוּ, כְּחוּשְׁבָן ו', דָּא מְטָטְרוֹן, דְּאִיהוּ בֵּין א.

וְעוֹד, יוֹד נְקוּדָה. ו' גִּלְגַּל. וְלִית תְּנוּעָה בְּגִלְגַּל בְּשִׁית סְטָרִין כְּחוּשְׁבָן ו', אֲלֵא כְּהֵיא נְקוּדָה. וְהֵיא נְקוּדָה אִיהוּ יְחִידָא דְּכָלָא, וְאַסְהֵידָת עַל הָהוּא יְחִיד,

דְּלִית לִיהּ שְׁנִי, דְּאוּקְמוּהָ עַלֵּיהּ רַבָּנָן, שְׁצַרְיָה לְיְחִידוֹ כְּדִי שְׁתַּמְלִיכְהוּ עַל (דף רכ"ד ע"א) הַשְּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ, וְעַל אַרְבַּע רוּחוֹת עֲלָמָא. ב', שְׁמַיִם וְאָרֶץ. ג', עֲמוּדָא סְבִיל לֹוֹן. ד', אַרְבַּע חִינוּן. ה' פְּרִסְיָא. ו', שִׁית דְּרַגִּין לְכְרִסְיָא.

וְעוֹד, א ב ג ד ה ו ז ח ט: אָדָם. י' יְיָחִיד דִּילִיָּה, מְלָכוּת, עֲשִׂירָאָה דְּאָדָם. תַּשַּׁע, אִיהוּ לְקַבֵּל תַּשַּׁע אֲתוּוֹן. זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּיַדְעִין רְזָא דְּמֵאֲרִיָּהוּן.

דְּכַר אַחַר, צוֹ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַמְרַתְּ אֲלֵיהֶם אֵת קַרְבְּנֵי ה' - הַכֶּסֶף. ו' - שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶף. וְעוֹד, א ב ג ד ה ו ז ח ט - אָדָם. י' יְיָחִיד שְׁלוֹ, מְלָכוּת, עֲשִׂירֵי שָׁל אָדָם. תַּשַּׁע הוּא כְּנִגְדַּת תַּשַּׁע אוֹתִיּוֹת. אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּדְעִים סוּד רַבּוֹנָם.

דְּכַר אַחַר צוֹ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַמְרַתְּ אֲלֵיהֶם אֵת קַרְבְּנֵי לַחְמֵי לֵאשֵׁי רִיחַ נְחוּחֵי - רַבִּי יְהוּדָה

וְיֵשׁ מְרַכְבֵּה לְמִטָּה מְזַעֵיר אַנְפִּין, שְׁהוּא מְטָטְרוֹן, אָדָם הַקָּטָן. שְׁבַמְרַכְבָּתוֹ, שְׁהִיא פְּרָדָס, זוֹרְמִים בְּמֵהִירוֹת מִים שֶׁל הַתּוֹרָה שִׁיּוּצָאִים מִתּוֹךְ פְּרָדָס שְׁלוֹ לְשִׁלְשׁ מְאַרְבַּע, שְׁנֵאמַר עַלֵּיהֶם אַרְבַּעָה נִכְנָסוּ לְפְרָדָס, וְהָרִי נִתְבָּאָר.

שְׁהוּא צְפוּר שְׁרָאָה רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה לְחוּף יָם הַתּוֹרָה, שְׁהֵים הַגִּיעַ עַד קְרִסְלוֹי, וְרֵאשׁוּ הַגִּיעַ עַד קְצֵה הַשְּׁמַיִם, וְלֹא נִכְשְׁלוּ כּוֹ שְׁלֵשָׁה מִשּׁוּם שְׁתַּמִּים שְׁלוֹ רַבִּים, אֲלֵא מִשּׁוּם זְרַמַּת הַמַּיִם, וּפְרִשׁוּהָ.

אֲבַג כּוֹלָל אוֹתָם שְׁעוּלִים לְשַׁשׁ, כְּנִגְדַּת אוֹתִיּוֹת מְטָטְרוֹן. רְבִיעֵי ד', (מלכים א יט) קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, שְׁשֵׁם כָּא הַמְּלָךְ, וְהוּא אָדָם לְשִׁבְתָּ עַל הַכֶּסֶף.

א י"י - מִים עֲלִיוֹנִים וּמִים תַּחְתּוֹנִים, שְׁאִין בִּינֵיהֶם אֲלֵא כְּמֵלֵא נִימָה, שְׁהוּא ו' נְטוּי בִּינֵיהֶם בְּרַקִּיעַ שְׁהוּא מְבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים, שְׁתַּהֵא הַבְּדֵלָה בֵּין נְקֻבָּה לְזָכָר. לְכֵן, (בראשית א) וְיִהִי מְבַדִּיל. וְסוּד הַדְּכָר - יֵאֵהוּדוֹנְהִי.

מִים עֲלִיוֹנִים זְכָרִים - י' עֲלִיוֹנָה. מִים תַּחְתּוֹנִים נְקֻבוֹת - י' תַּחְתּוֹנָה. שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת בִּינֵיהֶם, כְּחוּשְׁבָן ו', זֶה מְטָטְרוֹן, שְׁהוּא בֵּין א.

וְעוֹד, יוֹד נְקוּדָה. ו' גִּלְגַּל. וְאִין תְּנוּעָה בְּגִלְגַּל בְּשֵׁשׁ צְדָדִים כְּחוּשְׁבָן ו', אֲלֵא בְּאוֹתָהּ נְקוּדָה. וְאוֹתָהּ נְקוּדָה הִיא יְחִיד הַכֹּל, וּמְעִידָה עַל אוֹתוֹ יְחִיד שְׁאִין לוֹ שְׁנִי, שְׁפָרְשׁוּ עַלֵּיהּ רַבּוּתֵיהוּן שְׁצַרְיָה לְיְחִיד אוֹתָהּ כְּדִי שְׁתַּמְלִיכְהוּ עַל הַשְּׁמַיִם וְעַל הָאָרֶץ, וְעַל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם. ב' - שְׁמַיִם וְאָרֶץ. ג' - עֲמוּד שְׁפוּבֵל אוֹתָם. ד' - אַרְבַּע חִיּוֹת.

ה' - הַכֶּסֶף. ו' - שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶף. וְעוֹד, א ב ג ד ה ו ז ח ט - אָדָם. י' יְיָחִיד שְׁלוֹ, מְלָכוּת, עֲשִׂירֵי שָׁל אָדָם. תַּשַּׁע הוּא כְּנִגְדַּת תַּשַּׁע אוֹתִיּוֹת. אֲשִׁרְיָהֶם יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּדְעִים סוּד רַבּוֹנָם.

אמר, בקרבן יש עשן, ויש ריח, ויש ריח ניחוח. עשן הוא מצד הדין, זהו שכתוב (דברים כט) כי אז יעשן אף ה'. (תהלים יח) עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחוחי, רחמים. (שיר השירים ז) וריח אפך כתפוחים.

אמר הרוצה הנאמן, והרי שניהם - עשן וריח - הם באף, והפסוקים מעידים. אחד, עלה עשן באפו. והשני, וריח אפך כתפוחים. ולמה נקרא אחד עשן דין, והשני רחמים? אלא, בחטם יש שני חלונות, ונאמר בשמאל, עלה עשן באפו. מה עלה? אלא מהלב שהוא בשמאל, כנגד גבור. ממין יורדת אליו רוח לקרוו ולשכף רגזו, מצד החסד, ששם המוח. חכמה לימין - הרוצה להחכים ידריש. בינה בלב, כלפי שמאל - הרוצה להעשיר יצפין. ולכן עלה עשן באפו, מבינה לחכמה, שהיא לימין, ומקבלו בחדוה, כנגון הלוים.

ועשן זה לא עולה, אלא על ידי אש שדולק בעצים, שהם איברים מלאים מצוות, עצי עולה. בעלי תורה, תורה שהיא נדלקת בהם, אש בחזק הגבורה, ועלה עשן בהם. בבינה עשן המערכה. ומשעורה לאף, נקרא קטרת, זהו שכתוב (דברים לב) ישימו קטורה באפך. ואין המבטל מות בעולם כמו קטרת, שהיא קשור הדין ברחמים עם ריח ניחוח באף. תרגום של קשר - קטירו. אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שהרוחנו דברים נסתרים בגלוי. עוד אמר מגורה הקדושה, שאחר התפלה, שהיא כמו קרבן, מי שיאמר פטום הקטרת אחר תהלה לדוד, מבטל מות מן הבית.

אמר רועה הנאמן, כעת צריך לדעת איך התקינו תפלות כנגד קרבנות. אלא שלש תפלות, כנגד את הפכש האחד תעשה בבקר - זו תפלת שחרית, שנאמר בה (בראשית ט) וישכם אברהם בבקר

לחמי לאשי ריח ניחוחי. רבי יהודה אמר, בקרבנא אית עשן, ואית ריח, ואית ריח ניחוח, עשן איהו מסטרא דדינא, הדא הוא דכתיב, (דברים כט) כי אז יעשן אף י'. (תהלים יח) עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחוחי, רחמי. (שיר השירים ג) וריח אפך כתפוחים.

אמר רעיא מהימנא, והא תרווייהו עשן וריח, אינון באף, וקראין סהדין. חד, עלה עשן באפו. ותנינא, וריח אפך כתפוחים. ואמאי אתקרי חד עשן דינא ותנינא רחמי. אלא, בחוטמא אית תרין חלונין, ואתמר בשמאלא, עלה עשן באפו, מאי עלה. אלא מלבא דאיהו בשמאלא, לקבל גבור. מימינא נחית רוחא לגביה, לקררא ליה, ולשככא רוגזיה, מסטרא דחסד, דתמן מוחא. חכמה לימינא, הרוצה להחכים ידריש. בינה בלבא, כלפי שמאלא, הרוצה להעשיר יצפין. ובגין דא עלה עשן באפו, מן בינה לגבי חכמה, דאיהי לימינא, ומקבל ליה בחדוה, כנגונא דליואי.

והאי עשן לא סליק, אלא על ידי אש, דאדליק בעצים, דאינון אברים מליין פקודין, עצי עולה. מארי תורה, אורייתא דאיהי אדליקת בהון, אש בתוקפא דגבורה, ועלה עשן בהון. בבינה עשן המערכה.

ומדסליקת לאף, אתקרי קטרת, הדא הוא דכתיב, (דברים לב) ישימו קטורה באפך. ולית דבטיל מותנא בעלמא, פקטרת, דאיהו קשורא דדינא ברחמי, עם ריח ניחוח באף. תרגום דקשר קטירו. אמר רבי יהודה, זכאה חולקנא דרווחנא מלין סתימין באתגלייא. עוד אמר בוצינא קדישא, דבתר דצלותא איהי כקרבנא, מאן דיימא פטום הקטרת, בתר תהלה לדוד, בטיל מותנא מביתא. אמר רעיא מהימנא, כען בעי למנדע, איך אתקינו צלותין לקבל קרבנין. אלא תלת צלותין, לקבל את הפכש האחד תעשה בבקר, דא צלותא דשחרית, דאתמר בה,

אמר רועה הנאמן, כעת צריך לדעת איך התקינו תפלות כנגד קרבנות. אלא שלש תפלות, כנגד את הפכש האחד תעשה בבקר - זו תפלת שחרית, שנאמר בה (בראשית ט) וישכם אברהם בבקר

אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ופרשוהו רבותינו, שאין עמידה אלא תפלה. ואת הפכש השני תעשה בין הערבים - כנגד תפלת מנחה שתקן אותה יצחק. זהו שכתוב (שם כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ואין שיחה אלא תפלה. תפלת ערבית כנגד אמורים ופדרים שמתאכלים כל הלילה, זהו שכתוב (שם כח) ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש, ואין פגיעה אלא תפלה.

בין כך שאנו במקום זה, למה כתוב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא? וכי לא היו לו כרים וכסתות לשכב? אלא הואיל ובא חתן לפלה, אף על פי שלא היה דרכו לשכב אלא בכרים וכסתות, והיא נהנה לו אבנים לשכב - יקבל הכל ברצון הלב, והרי נתבאר. וגם כך נאמר בחבור הראשון. מהו שכתוב (שם לב) ויאמר יעקב כאשר ראם? אמר רבי שמעון, שב ואמר הפסוק. (עד כאן רעיא

מדימנא.)

אמר רבי פנחס, הייתי מסתפל, השמירה היא ודאי בלב, (שראח בלב) (והלב דגמת הלב העליון) ולכן שמור בלב ולא במקום אחר. זכירה בזכר, במח, שרוכב ושולט על הלב. ואין זכירה אלא במח. ועל זה זכור לזכר, ושמור לנגבה. המח שהוא זכר, רוכב ושולט על הלב. הלב שולט ורוכב על הפבד. הפבד, סמאל ונחש זה בזה, והוא אחד. (והם זכר ונקבה) יותרת הפבד וכבד. ולכן בקרבן, יותרת הפבד זה נחש. פבד מאכל זכר, סוד של סמאל"ל.

אמר רבי שמעון, ודאי כך זה, לוקח בהתחלה, הוא והיותרת שלו,

וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי. ואוקמוהו רבנן, דלית עמידה אלא צלותא. ואת הפכש השני תעשה בין הערבים, לקבל צלותא דמנחה, דתקין לה יצחק. הדיא הוא דכתיב, (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב. ולית שיחה, אלא צלותא. צלותא דערבית, לקבל אמורין ופדרין דמתאפלין כל הלילה. הדיא הוא דכתיב, (בראשית כח) ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש. ולית פגיעה, אלא צלותא.

אדהכי דאנן באתר דא, אמאי כתיב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא, וכי לא הוו ליה כרים וכסתות למשכב. אלא הואיל ואתא חתן לגבי כלה, אף על גב דלא הוה ארחוי למשכב אלא בכרים וכסתות, ואיהי זיהבת ליה אבנים למשכב, לקבל כלא ברעותא דלבא, והא אתמר. ואוף הכי אתמר בחבורא קדמאה. מהו דכתיב, (בראשית לב) ויאמר יעקב כאשר ראם, אמר רבי שמעון תיב. ואימא קרא, (ע"ב רעיא מדימנא).

אמר רבי פנחס, מסתפל הוינא, שמירה בלב איהו ודאי, (דקמא בלב) (ס"א ולב דונמא דלב עלאה) ועל דא שמור בלב, ולא באתר אחרא. זכירה בזכר, במוחא, דרכיב ושליט על הלב. ולית זכירה אלא במוחא. ועל דא זכור לזכר ושמור לנגבה. מוחא דאיהו דכורא, רכיב ושליט על הלב. לב שליט ורכיב על הפבד. פבד סמאל ונחש דא בדיא, ואיהו חד. (ס"א ואינון דבר ונוקבא) (דף רכ"ד ע"ב) יותרת הפבד וכבד. ועל דא בקורבנא, יותרת הפבד, דא נחש. פבד מיכלא דדכורא, רזא דסמאל"ל.

אמר רבי שמעון, ודאי כך הוא, ויאות הוא. וברירא דמלה, ורזא וסתרין דקרבן, הכי

ויפה הוא. וברור הדבר וסוד ונסתרות הקרבן כך הוא. פבד

הוא. כְּבִד נָטִיל בְּקִדְמִיתָא, הוּא וְיוֹתֶרֶת דִּילֵיהּ, (ס"א ולבחר יותרת דליה) סְמָאֵל וּבֵת זִוְגוּ. (ס"א ולבחר כל וכו' דאינון חילין) וְכָל אֵינּוֹן עֲרָקִין דְּכַבְדָּא, חִיילִין וּמְשָׁרְיִין דְּלֵהוֹן, וְנָטִילוּ דְּלֵהוֹן, דְּאֶכְלִין חֲלָבִין שְׂמִינּוֹ דְּקֶרְבְּנָא. הָדָא הוּא דְּכֹתִיב, (שמות כט) וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶם, וּכְדִין קָרִיב כֹּלָא לְגַבֵּי לֵב, וְלֵב לָא נָטִיל מִכֹּלָא אֲלֵא וְדוּי דְּאֵתְעֵבִיד בֵּיהּ, וְסָלִיק בֵּיהּ הוּא תִּנְנָא וְצִלוֹתָא דְּאֵתְעֵבִיד עָלֵיהּ דְּקֶרְבְּנָא. לֵב קָרִיב לְגַבֵּי מוֹחָא, רַעוּתָא דִּיחֻודָא דְּכֹהֲנָא בֵּיהּ, וְחֻדוּתָא דְּלִיּוּאֵי. מוֹחָא דָא, נְהוּרָא דְּאֵתִיא מִמוֹחָא עֲלָאָה. מוֹחָא קָרִיב לְגַבֵּיהּ טְמִיר מִכֹּלָא, דְּלֵא אֵתִידַע כֹּלָל. (ס"א לגביה, מכלל דלא אתפרע כלל) וְכֹלָא אֵתְקֻשֶׁר דָּא כְּדָא. וּמוֹחָא קָרִיב נַחַת רוּחַ דְּכֹלָא.

עֲרָקִין דְּכַבְדָּא, אֵלִין אֲשִׁים, וְכָל אֵינּוֹן חִיילֵיהוֹן. כְּבִד, כְּמָה דְּאֵתְמַר. יוֹתֶרֶת נִקְבָּה, נוֹקְבָא דִּילֵיהּ. אֲמַאי יוֹתֶרֶת. דְּלֵא אֵתְחַבְּרַת בְּדְכוּרָא אֲלֵא כֹד אֲשָׁרְתָּ לָּהּ שְׁעֵתָא, לְבַתָּר דְּעֵבֵדַת נְאוּפָהָא, וְשִׁבְקָא לֵיהּ. תוּ, יוֹתֶרֶת נִקְבָּה, דְּכֹד כְּעֵיא לְאֵתְחַבְּרָא כְּבַר נֶשׁ, אֵתְעֵבִידַת לְגַבֵּיהּ שִׁיּוּרִין, דְּלֵא אֵתְחַשְׁבַת כֹּלָל. לְבַתָּר אֵיְהִי אֵתְקַרְבַת זְעִיר זְעִיר לְגַבֵּיהּ, עַד דְּאֵתְעֵבִידָא לֵיהּ חֲבוּרָא חָדָא. וּמֵאֵלִין עֲרָקִין דְּכַבְדָּא, מֵתְפַשְׁטִין אַחֲרֵן זְעִירִין, לְכַמָּה זִיּוּנִין, וְכֹלָא נָטִלִין אֲמוּרִין וּפְדָרִין, וְכֹלְהוּ כֹּלִילִין בְּכַבְדָּא.

לֵב דְּאֵיהּ עֲקֵרָא בְּקִדּוּשָׁה, נָטִיל וּמִקָּרִיב לְמוֹחָא כְּמָה דְּאֵתְמַר. לֵב שְׂרִיא עַל תְּרִין כּוּלְיִין, וְאֵינּוֹן תְּרִין פְּרוּבִין יְהִיבִין עֵיטָא, וְאֵינּוֹן רַחֲיִקִין קָרִיבִין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְכֹלְהוּ נָטִלִין וְאֶכְלִין כֹּל חַד כְּדָקָא יְאוּת, עַד דְּאֵתְקֻשֶׁר כֹּלָא כַּחֲדָא.

וּבְחֵי אֲלֵהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה, (תהלים נא) דָּא מֵתְקָרִיב לְלֵב, רוּחַ נִשְׁבְּרָה, וְדוּי וְצִלוֹתָא. דְּהָא

(ואחר כך היוותרת שלו) סְמָאֵל וּבֵת זִוְגוּ. (ואחר כך כל וכו' שאותם חילות) וְכָל אוֹתָם עוֹרְקִי הַכְּבִד חִילוֹת וּמִחֲנוֹת שְׁלָהֶם, וְלוֹקְחִים אֵת שְׁלָהֶם, שְׂאוּכְלִים חֲלָבִים וּשְׂמִינּוּי הַקֶּרֶבֶן. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֵיהֶם. וְאֵז נִקְרַב הַכֹּל לְלֵב.

וְהַלֵּב לֹא לוֹקַח מִהַכֹּל, אֲלֵא וְדוּי שְׂנַעֲשֶׂה בּוֹ וְעוֹלָה בְּאוּתוֹ עֲשֵׂן וְתִפְלָה שְׂנַעֲשֶׂה עָלָיו הַקֶּרֶבֶן. הַלֵּב מִקָּרִיב לְמַח, רְצוֹן שֶׁל הַיְחֻוד שֶׁהִכָּהֵן בּוֹ וְחֻדוֹת הַלְוִיִּם. הַמַּח הַזֶּה אֹרֵךְ שְׂבָא מִמַּח עֲלִיּוֹן. הַמַּח מִקָּרִיב לְטְמִיר מִהַכֹּל, שְׂלֵא נוֹדַע כֹּלָל, (אלוי, מכלל שלא נפרע כלל) וְהַכֹּל נִקְשֶׁר זֶה בְּזֶה, וְהַמַּח מִקָּרִיב נַחַת רוּחַ שֶׁל הַכֹּל.

עוֹרְקִין הַכְּבִד, אֵלוּ אֲשִׁים וְכָל אוֹתָם חִילוֹתֵיהֶם. כְּבִד, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר. יוֹתֶרֶת נִקְבָּה, נִקְבָּה שְׂלוֹ. לְמָה יוֹתֶרֶת? שְׂלֵא מֵתְחַבְּרַת בְּזִכְרָא, אֲלֵא רַק כְּשֶׁנִּשְׁאַרְתָּ לָּהּ שְׁעָה לְאַחַר שְׁעֵשְׂתָה נְאוּפָיָהּ וְעֻזְבָּה אוֹתוֹ. עוֹד יוֹתֶרֶת נִקְבָּה - שְׂכַשְׁרוּצָה לְהַתְחַבֵּר בְּאֵדָם, נַעֲשִׂית אֵלָיו שִׁירִים, שְׂלֵא נַחֲשֶׁבַת כֹּלָל. לְאַחַר מִכֵּן מֵתְקַרְבַת לְאֵט לְאֵט אֵלָיו, עַד שְׂנַעֲשִׂית אֵלָיו חֲבוּרָא אַחַד. וּמֵעוֹרְקֵי הַכְּבִד הִלְלוּ מִתְפַּשְׁטִים אַחֲרֵים קְטַנִּים לְכַמָּה מֵינִים, וְהַכֹּל לוֹקְחִים אֲמוּרִים וּפְדָרִים, וְכֹלָם כֹּלִילִים בְּכַבְדָּא.

הַלֵּב שֶׁהוּא עֲקֵר עֲקֵר בְּקִדּוּשָׁה, לוֹקַח וּמִקָּרִיב לְמַח, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר. הַלֵּב שְׂרוּי עַל שְׂמֵי כְלִיּוֹת, וְהֵם שְׁנֵי כְּרוּבִים, נוֹתְנִים עֲצָה, וְהֵם רַחֲוּקִים קְרוּבִים, יְמִין וּשְׂמָאל, וְכֹלָם נוֹטִלִים וְאוֹכְלִים כֹּל אַחַד כְּרֵאוּי, עַד שֶׁהַכֹּל נִקְשֶׁר כְּאַחַד. וּבְחֵי אֲלֵהִים רוּחַ נִשְׁבְּרָה. זֶה נִקְרַב לְלֵב, רוּחַ נִשְׁבְּרָה, וְדוּי וְתִפְלָה. שְׁהֲרֵי וְדָאֵי (קהלת יב)

וְדָאֵי (קהלת יב) **וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל** (דף רכ"ה ע"א) **הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. וְכָבֵד מִקְרִיב לִיּה לְגַבִּיּה לָב, דְּאִיהוּ סַנְיָגוּרָא עֲלֵיהּ, וְכֹלְא קְשׁוּרָא כַּחְדָּא בְּקוּרְבְּנָא.**

וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. וְהַכָּבֵד מִקְרִיב אוֹתוֹ לְגַבִּי הַלָּב, שֶׁהוּא סַנְיָגוּר עָלָיו, וְהַכֹּל קְשׁוּר אַחַד בְּקָרְבָן.

מִהַכָּבֵד יוֹצְאִים כָּל הַחֲלָאִים וְכָל הַמַּפְסוֹת לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף, וְבוֹ שְׂרוּיִים. הַלָּב הוּא זֶה מֵהַפֵּל, וּמִמֶּנּוּ יוֹצֵא כָּל טוֹב, וְכָל בְּרִיאוֹת הָאֵיבָרִים כֻּלָּם, וְכָל חֲזָק, וְכָל חֲדוּה, וְכָל הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁצָּרִיכִים לְכָל הָאֵיבָרִים.

רַעִיא מְהִימְנָא

רַעִיא מְהִימְנָא

אָמַר רַעִיא מְהִימְנָא, לִית קְרַבְנִין, אֶלָּא לְרַחֲקָא סְטָרִין מְסַאָבִין, וְלִקְרָבָא דְרַגִּין קְדִישִׁין. וְאַתְמַר בְּחַבְרָא קַדְמָאָה, דְּלַהוֹן, (עַרְקוֹן דְּכַבְדָּא, אֵלֶין אִישִׁים וְכָל אֵינוֹן חִילִין וְאַתְמַר) עַרְקִין דְּכַבְדָּא אִית מְנַהוֹן רַבְרִבִין, אִית מְנַהוֹן רַבְרִבִין וְזַעֲרִין, וּמִתְפַּשְׁטִין מְנַהוֹן לְכַמָּה סְטָרִין. וְאַלִין נְטִלִין אַבְרִין וְאַמּוּרִין וּפְדָרִין דְּמִתְאַפְלִין כָּל הַלְּיָלָה, דְּהָא קְרַבָן כֹּלָא לִי.

אָמַר רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אֵין קְרַבְנֹת אֶלָּא לְהַרְחִיק צְדָדִים טְמֵאִים וְלִקְרַב דְּרָגוֹת קְדוּשׁוֹת. וְנֶאמַר בְּחַבְרָא הָרֵאשׁוֹן שְׁלָהֶם: (עוֹרְקֵי הַכָּבֵד אֵלוֹ אִישִׁים וְכָל אוֹתָם חִלּוֹת, וְנַחְבָּאָר) עוֹרְקֵי הַכָּבֵד, יֵשׁ מֵהֶם גְּדוּלִים, יֵשׁ מֵהֶם גְּדוּלִים וּמִתְפַּשְׁטִים מֵהֶם לְכַמָּה צְדָדִים. וְאַלוֹ לּוֹקַחִים אֵיבָרִים וְאַמּוּרִים וּפְדָרִים שֶׁמִּתְאַפְלִים כָּל הַלְּיָלָה, שֶׁהָרִי קְרַבָן כֹּלוֹ לָהּ.

אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, רַעִיא מְהִימְנָא, וְהֵלָא אִמְרַת לְעִיל דְּקְרַבְנִין דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָאו אֵינוֹן אֶלָּא לְקְרָב י' בַּה' ו' בַּה'. אֶלָּא, אַף עַל גַּב דְּכָל קְרַבְנִין צְרִיכִין לְקָרַב קַמֵּיהּ, אִיהוּ פְּלִיג לְכָל מִשְׁרִינִין, מְאַכְלִין דְּקְרַבְנִין, לְכָל חַד פְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ, לְשַׁכְּלִיִּים, מְזוּנֵי דְאוּרִייתָא, וּמִשְׁתַּיִיא דְּיִינָא וּמֵיא דְאוּרִייתָא. לְטַבְּעִיִּים, דְּאֵינוֹן שְׂדִים דְּאֵינוֹן כַּבְּנֵי אָדָם, יְהִיב לּוֹן אֵלִין מְאַכְלִין טַבְּעִיִּים, דְּנַחֲתִית אֲשָׁא דְלַהוֹן, לְמִיכַל לּוֹן.

אָמַר מְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, הֵלָא אִמְרַת לְעִיל שֶׁקְרַבְנֹת שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינֶם אֶלָּא לְקָרַב י' לָהּ, ו' לָהּ. אֶלָּא שְׂאָף עַל גַּב שְׁכַל הַקְּרַבְנֹת יֵשׁ לְהַקְרִיב לְפָנָיו, הוּא מְחַלֵּק לְכָל הַמַּחְנֹת מְאַכְלֵי הַקְּרַבְנֹת, לְכָל אַחַד כְּרֵאוּי לוֹ. לְשַׁכְּלִיִּים מְזוּנֹת הַתּוֹרָה, וּמִשְׁתַּהֲ הַיִּין וּמֵים שֶׁל הַתּוֹרָה. לְטַבְּעִיִּים, שֶׁהֵם שְׂדִים, שֶׁהֵם כַּבְּנֵי אָדָם, נוֹתֵן לָהֶם מְאַכְלִים טַבְּעִיִּים אֵלוֹ, שִׁיּוּרֵד אֵשׁ שְׁלָהֶם לְאַכֵּל אוֹתָם.

כַּמָּה דְּאוּקְמוּהָ רַבְּנִין, אֵי זְכוּ, הָוּה נַחֲתִית כְּמוֹ אַרְיָה דְּאֲשָׁא לְמִיכַל קְרַבְנִין. וְאֵי לָא, הָוּה נַחֲתִית תַּמָּן כְּמִין כֹּלְבָא דְּאֲשָׁא. וְאוּף הָכִי כַד מִית בַּר נֶשׁ, אֵי זְכִי, נַחֲתִית בְּדַמּוֹת אַרְיָה, לְקַבְּלָא נַפְשֵׁיהּ. וְאֵי לָאו בְּדַמּוֹת כֹּלְב, דְּאָמַר דּוּד עֲלֵיהּ, (תְּהִלִּים כב) הַצִּילָהּ מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כֹּלְב יַחֲדַתִּי.

כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׂוּהָ רַבּוֹתֵינוּ, אִם זְכוּ - הִיָּה יוֹרֵד כְּאַרְיָה שֶׁל אֵשׁ לְאַכֵּל הַקְּרַבְנֹת, וְאִם לֹא - הִיָּה יוֹרֵד שֵׁם כְּמִין כֹּלְב שֶׁל אֵשׁ. וְגַם כִּף כְּשִׁמַּת אָדָם, אִם זוֹכָה - יוֹרֵד בְּדַמּוֹת אַרְיָה לְקַבֵּל אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְאִם לֹא - כְּדַמּוֹת כֹּלְב, שֶׁאָמַר עָלָיו דּוּד, (תְּהִלִּים כב) הַצִּילָהּ מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כֹּלְב יַחֲדַתִּי.

ובגין לשיזבא קדשא בריה הוא גופיהון דישראל מנהון ונפששהון. מגי, לקרב קרבנין דבעירין וגופין באתרייהו, לקיים (משלי כח) אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. אבל קדשא בריה הוא, לא נטיל אלא רעותא דלפא, ותבירו דיליה (ראיהו ישראל). הדיא הוא דכתיב, (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה. פגוונא דכלי חרס, דאתמר בהון נשברו נטהרו.

בהנא מוחא. לוי לפא. גופא ישראל. ואתמר בהון, פהנים בעבודתם, ולוים בדוכנם, וישראל במעמדם. ואי כבד בעי לקרבא לגבי דלפא, חלפיה דאינון מסאבין, איהו לא נטיל. אלא שמנונו דחלב טהור. פגוונא דאית בגופא, חלב טהור וחלב טמא, דם צליל בלא פסולת, ודם עכור בפסולת. וערקין דלפא, חילין קדישין. וערקין דכבד, חילין מסאבין. אוף הכי אינון משריין דיצר הרע, ומשריין דיצר הטוב, אלין ממנן על ערקין דלפא, ואלין ממנן על ערקין דכבדא. אוף הכי תרי אומי, ישראל, ואומין דעלמא עובדי כוכבים ומזלות.

אמר ליה רעיא מהימנא, שפיר קא אמרת בכלא, אבל אפילו ישראל לאו כלהו שוין, דאית בהון בני מלכות, מסטרא דמלכות קדישא, כלילא מעשר ספיראן, ומפל הוויין וכנויין. ואית מנהון עבדין, מסטרא דעבד, דאיהו (בראשית כד) עבדו זקן ביתו. ואית מנהון כבעירין, ואתמר בהון, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ואינון דדמיין לענא, קדשא בריה הוא מגי לקרבא בעירן באתרייהו, לכפרא עלייהו. ואינון דדמיין למלאכין, קרבנין דלהון אינון עובדין טבין, דממנן עלייהו למלאכים, דמקריבין לקודשא בריה הוא באתרייהו.

ואותם שדומים למלאכים, קרבנות שלהם הם מעשים טובים שממנים עליהם מלאכים שמקריבים לקדוש-ברוך-הוא במקומם.

וכדי להציל הקדוש ברוך הוא את גופיהם של ישראל מהם ואת נפשותם, מנה להקריב קרבנות של בהמות וגופים במקומם, לקיים (משלי כח) אם רעב שונאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים. אבל הקדוש ברוך הוא לא לוקח פי אם את רצון הלב ושברונו (שהוא ישראל). זהו שפתיב (תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה. כמו כלי חרס שנאמר בהם נשברו נטהרו.

בהן מח. לוי לב. ישראל גוף. ונאמר בהם, פהנים בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם. ואם צריך להקריב כבד ללב, חלבו של אותם טמאים, הוא לא לוקח. אלא שמנונו של חלב טהור. כמו שיש בגוף חלב טהור וחלב טמא, דם צלול בלי פסולת ודם עכור בפסולת. ועורקי חלב חילות קדושים, ועורקי הפכד חילות טמאים. גם כף הם מחנות היצר הרע ומחנות היצר הטוב. אלו ממנים על עורקי חלב, ואלו ממנים על עורקי הפכד. גם כף שתי אמות, ישראל ואמות העולם עובדי כוכבים ומזלות.

אמר לו רועה הנאמן, יפה אמרת בכל, אבל אפילו ישראל לא כלם שוים, שיש בהם בני מלכות מצד מלכות הקדושה, כלולה מעשר ספירות ומפל הויות וכנויים. ויש מהם עבדים מצד של עבד, שהוא (בראשית כד) עבדו זקן ביתו. ויש מהם פבהמות, ונאמר בהם (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ואותם שדומים לצאן, הקדוש ברוך הוא צנה להקריב בהמות במקומם לכפר עליהם.

ואותם שדומים למלאכים, קרבנות שלהם הם מעשים טובים שממנים עליהם מלאכים שמקריבים לקדוש-ברוך-הוא במקומם.

וְאוֹתָם שֶׁהיוּ בָּנִים לֵה', זְהוּ שְׁכֵתוֹב (דברים י) בָּנִים אִתָּם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם, בַּחֲטָאֵיהֶם מִתְפָּרְדוֹת הָאוֹתִיּוֹת, וְהַתְּקוּן (שְׁלֵחֶם הוּא הַתּוֹרָה) הוּא שְׁתַּהֲיָה תוֹרָה, שֶׁהוּא שֵׁם יְהוָה, לְקַרֵּב אֶת הָאוֹתִיּוֹת, י' בַּה', ו' בַּה', בְּקַרְבְּנוֹתֵיהֶם.

הָרִי בְּכָל הַקְּרָבֹנוֹת - בֵּין שֵׁל בְּהֵמוֹת, בֵּין שֵׁל מִלְּאָכִים שְׁמַמִּינִים עַל מַצּוֹת, בֵּין בְּמִלְכוּת, בֵּין בְּשֵׁמוֹ - הַכֹּל צְרִיף לְהַקְרִיב לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁתוֹרָתוֹ)

בְּאוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת, וְהוּא רוֹכֵב בְּאַרְבַּע חַיּוֹת שֵׁל הַמִּלְּאָכִים, וְהוּא רוֹכֵב בְּאַרְבַּעַּה יְסוּדוֹת, שְׁמֵהֶם נִבְרָאוּ אַרְבַּע חַיּוֹת טְבַעֲיוֹת. וְהוּא הוּא שְׁמַקְרֵב מִים לָאֵשׁ, וְרוּחַ לְעֶפֶר. זְהוּ שְׁכֵתוֹב (איוב כח) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וְגַם כֶּף הוּא מְקַרֵּב אֶת מִיכָאֵל, שֶׁהוּא מִים שְׁכֵלִיִּים, עִם גְּבֻרֵיֵאל, שֶׁהוּא אֵשׁ שְׁכֵלִי. וְהוּא מְקַרֵּב אֶת אוֹרֵיֵאל, שֶׁהוּא אוֹר, שֶׁהֵינּוּ רוּחַ שְׁכֵלִי, עִם רְפָאֵל, שֶׁהוּא אֶפֶר, שֶׁהֵינּוּ עֶפֶר שְׁכֵלִית. שְׁמִיד שְׁמַסְתַּלַּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבִּינֵיהֶם, אֵין בְּהֶם כַּח.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוֹב בְּכָל הַקְּרָבֹנוֹת לִיהוָה, וְאִיךְ אֲמַרְנוּ שֵׁישׁ פְּרוּד בְּאוֹתִיּוֹת? אֵלֶּא זֶה נֶאֱמַר בְּדִרְגוֹת שֶׁנִּבְרָאוּ וְנִקְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ, וְלֹא שֶׁהֵם הוּא מִמֶּשׁ. זְהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמי וְלִכְבוֹדֵי בְּרָאתוֹ יִצְרָתוֹ אֶף עֲשִׂיתָיו. שֵׁישׁ אוֹתִיּוֹת שֵׁל יְהוָה בְּאַצִּילוֹת, שְׁאֵין בָּהֶן פְּרוּד וְהַפְּסָקָה, שֶׁהֵן כְּמוֹ מְבוּעֵין אֲלֵיהֶם שְׁמַשְׁקִים אֶת הָאֵילָנוֹת. וּמִשּׁוֹם אֵלֶּה שֶׁנִּבְרָאוּ מִתְדַמִּים י' לְרֹאשׁ, ו' לְגוּף, ה' ה' לְעֶשֶׂר אֲצַבְעוֹת.

אֲבָל עֲלֹת הָעֲלוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, נֶאֱמַר בּוֹ (שם מ) וְאֵל מִי תְדַמְיוּנִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. (שם) וְאֵל מִי תְדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ. (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְטִיעַ בֵּיהֶן חוֹבֵינִי לְאַפְרָשָׁא אֲתוּוִי, י' מַה', ו' מַה', דְּלִית בֵּיהֶן פְּרוּדָא. וְעֲלִיָּה אֲתַמַּר, (תהלים ה) לֹא יִגְוֹרֵף רַע. אִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלֵא, וְלִית מָאן דְּשְׁלִיט בֵּיהֶן. אִיהוּ תְפִיס בְּכָלֵא, וְלִית מָאן דְּתַפִּיס בֵּיהֶן. וְאִיהוּ

וְאֵינּוֹן זְהוּוֹ בְּנִין לִיהוָה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (דברים יד) בָּנִים אִתָּם לִי אֱלֹהֵיכֶם. בְּחוֹבֵין דְּלֵהוֹן מִתְפָּרְדִי אֲתוּוֹן, וְתַקְוָנָא (כ"א דְּלֵהוֹן הוּא אוֹרֵיֵתָא), הוּא דְלֵהוִי אוֹרֵיֵתָא דְאִיהוּ שֵׁם יְהוָה, לְקַרְבָּא אֲתוּוֹן, י' בַּה', ו' בַּה', בְּקַרְבְּנָא דְלֵהוֹן.

הָרִי בְּכָל קְרָבֵינוּ, בֵּין דְּבַעֲרִי, בֵּין דְּמִלְּאָכִין דְּמַמְנָן עַל פְּקוּדֵינוּ, בֵּין בְּמִלְכוּתָא, בֵּין בְּשֵׁמִיָּה. כָּלֵא צְרִיף לְקַרְבָּא לְקְדוֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דאוֹרֵיֵתָא דִּילֵיה) בְּאַתְוּוֹן קְדִישֵׁין.

וְאִיהוּ רִכִּיב בְּאַרְבַּע חַיּוֹן דְּמִלְּאָכִים. וְאִיהוּ רִכִּיב בְּאַרְבַּע יְסוּדֵינוּ, דְּמִנְהוֹן אֲתַבְּרִיאוּ אַרְבַּע חַיּוֹן טְבַעֲיִים. וְאִיהוּ הוּא דְּמַקְרֵב מִיָּא בְּאֲשָׁא, וְרוּחָא בְּעַפְרָא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (איוב כח) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וְאוֹף הֵכִי הוּא מְקַרֵּב מִיכָאֵל דְאִיהוּ מִים שְׁכֵלִיִּים, עִם גְּבֻרֵיֵאל. דְּהוּא אֵשׁ שְׁכֵלִי. וְאִיהוּ מְקַרֵּב אוֹרֵיֵאל, דְאִיהוּ אוֹר. דְּהֵינּוּ רוּחַ שְׁכֵלִי, עִם רְפָאֵל, דְאִיהוּ אֶפֶר, דְּהֵינּוּ עֶפֶר שְׁכֵלִית. דְּמִיד דְּאַסְתַּלַּק קְדוֹשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִבִּינֵיהוּ, לִית בְּהוֹן חֵילָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב בְּכָל קְרָבֵינוּ לִיהוָה, וְאִיךְ אֲמַרְנָא דְאִית פְּרוּדָא בְּאַתְוּוֹן. אֵלֶּא הָאִי אֲתַמַּר, בְּדִרְגֵינוּ דְאַתְבְּרִיאוּ וְאַתְקִרִיאוּ בְּשֵׁמִיָּה. וְלֹא דְאֵינּוֹן אִיהוּ מִמֶּשׁ. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמי וְלִכְבוֹדֵי בְּרָאתוֹ יִצְרָתוֹ אֶף עֲשִׂיתָיו. דְאִית אֲתוּוֹן דִּיהוָה בְּאַצִּילוֹת, דְּלִית בְּהוֹן פְּרוּדָא וְהַפְּסָקָה, דְאֵינּוֹן כְּמְבוּעֵין לְגַבִּיָּהוּ, דְאַשְׁקִינֵין לְאֵילָנוּן. וּבְגִין אֵלֵינוּ דְאַתְבְּרִיאוּ, אֲדַמְיִין י' לְרִישָׁא, ו' לְגוּפָא, ה' ה' לְעֶשֶׂר אֲצַבְעָאן.

אֲבָל עֲלוֹת הָעֲלוֹת עַל כָּלֵא, דְאַתְקִרִי יְהוָה, אֲתַמַּר בֵּיהֶן, (ישעיה מ)

וְאֵל מִי תְדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ. (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְטִיעַ בֵּיהֶן חוֹבֵינִי לְאַפְרָשָׁא אֲתוּוִי, י' מַה', ו' מַה', דְּלִית בֵּיהֶן פְּרוּדָא. וְעֲלִיָּה אֲתַמַּר, (תהלים ה) לֹא יִגְוֹרֵף רַע. אִיהוּ שְׁלִיט עַל כָּלֵא, וְלִית מָאן דְּשְׁלִיט בֵּיהֶן. אִיהוּ תְפִיס בְּכָלֵא, וְלִית מָאן דְּתַפִּיס בֵּיהֶן. וְאִיהוּ

אֲבָל עֲלֹת הָעֲלוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, נֶאֱמַר בּוֹ (שם מ) וְאֵל מִי תְדַמְיוּנִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. (שם) וְאֵל מִי תְדַמְיוּן אֵל וּמָה דְמוֹת תַּעֲרֹכוּ לוֹ. (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי. לֹא מְטִיעַ אֵלֵינוּ חֲטָאִים לְהַפְרִיד אוֹתֵינוּ - י' מַה', ו' מַה'. שְׁאֵין בְּהֶם פְּרוּד. וְעֲלֵינוּ נֶאֱמַר (תהלים ה) לֹא יִגְוֹרֵף רַע. הוּא

לא אתקרי יהו"ה, ובכל שמקון, אלא באתפשטות נהוריה עלייהו. וכד אסתליק מנייהו, לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון. (קהלת ז) עמוק עמוק מי ימצאנו.

לית נהורא יכיל לאסתפלא ביה, דלא אתחשבת. אפילו כתר עליון, דאיהו נהוריה תקיף על כל דרגיו, ועל כל חילי שמיא, עלאין ותפאין, אתמר עליה, (תהלים יח) ישת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה, (תהלים צ) ענן וערפל סביביו. כל שפן שאר ספיראן. כל שפן חיון. כל שפן יסודין, דאינון מתים. איהו סובב על כל עלמין, ולית סובב לון לכל סטרא, עילא ותתא, ולארבע סטרין, פר מגיה. ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר. איהו ממלא כל עלמין. ולית (ס"א אלקא וכו' לון גר מיניה) אחרא ממלא לון. איהו מחיה לון ולית עליה אלקא אחרא, למיהב ליה חיון. הדא הוא דכתיב, (נחמיה ט) ואתה מחיה את פולם. ובגנייה אמר דניאל, (דניאל ד) וכל דארי ארעא קלא חשיבין וכמצפיייה עביד בחיל שמיא. איהו מקשר ומיחד זינא לזיניה, עילא ותתא. ולית קורבא להו בד' יסודין, אלא קדשא בריף הוא כד איהו בינייהו.

מיד דחבו, אליו דאתקריאו בנים אתם ליהוה אלקיכם, אסתלק מן אתוון, אשתארו בפרודא. ומאי תקונייה, לקרבא אתוון בקודשא בריף הוא, י' בה', ו' בה'. אוף הכי אינון עבדין דיליה, מסטרא דחיון. בחובין דלהון גרמו ליה, לאסתלקא מנהון. מאי תקנתא דלהון. לנחתא קדשא בריף הוא עלייהו, לקרבא לון. אוף הכי אינון דהו מארבע יסודין, דאינון עאנא דקודשא בריף הוא, דגרמו לסלקא קדשא בריף הוא מינייהו. מאי תקנה. לקרבא לון לקודשא בריף הוא.

ובגין דא בכלהו מני, קרבן ליהוה, את קרבני לחמי לאשי. אוף את הפכש אחד תעשה בבקר ואת הפכש השני תעשה בין הערבים. וכתיב (ולקחת) (ויקרא ה) שתי תורים או שני בני יונה, כל זינא אזיל לזיניה. וקודשא בריף הוא מקרב כלא באתר דא, איהו

שולט על הכל, ואין מי ששולט בו. הוא תופס את הכל, ואין מי שתופס בו. והוא לא נקרא יהו"ה, ובכל השמות, אלא בהתפשטות אורו עליהם. וכשמסתלק מהם, אין לו מעצמו שם כלל מהם. עמק עמק מי ימצאנו.

אין אור יכול להסתכל בו, שלא נחשף. אפלו כתר עליון, שאורו חזק על כל הדרגות ועל כל חילות השמים, עליונים ותחתונים, נאמר עליו (שם יח) לשת חשף סתרו. ועל חכמה ובינה - (שם צ) ענן וערפל סביביו. כל שפן שאר הספירות, כל שפן החיות, כל שפן יסודות, שהם מתים. הוא סובב על כל העולמות, ואין סובב אותם לכל צד, למעלה ולמטה ולארבעה צדדים, פרט לו. ואין מי שיוצא מרשותו החוצה. הוא ממלא כל העולמות, ואין (אלוה וכו' להם חיון ממנו) אחר שממלא אותם.

הוא מחיה אותם, ואין אלוה אחר עליו לתת לו חיים. זהו שכתוב (נחמיה ט) ואתה מחיה את כלם. ובגללו אמר דניאל, (דניאל ד) וכל דגרי הארץ פאינם חשויבם, וכרצונו עושה בחיל השמים. הוא מקשר ומיחד מין למינו, למעלה ולמטה, ואין קרבה להם בארבעה יסודות, רק הקדוש ברוף הוא כשהוא ביניהם.

מיד שחטאו, אלו שנקראו בנים אתם לה' אלהיכם, הסתלק מן האותיות, ונשארו בפרוד. ומה תקונו? לקרב אותיות בקדוש-ברוך הוא - י' בה', ו' בה'. גם כף הם עבדים שלו מצד החיות, בחטאיהם גרמו לו להסתלק מהם. מה תקנתם? להוריד את עלת על כלא, דלית אלקא

בר מניה. ולית מאן דיכיל לקרבא אכל חילין דאומין עובדי עבודת פוכבים ומזלות, אינון מסטרא דפרודא. ווי למאן דגרים בחובוי, לאעלא אתנון וחינון ויסודין. דמיד אסתלק קדשא בריה הוא מישראל. וייעלון אומין עובדי עבודת פוכבים ומזלות ביניהו. לית לון קריבות בקודשא בריה הוא, דלית קורבנין בחוצה לארץ. ובגין דא אוקמויה רבנן, הדר בחוצה לארץ דומה כמי שאין לו אלוה. בההוא זמנא דאמר מלין אליו, נחתו כל אתנון קדישין, וחינון קדישין, וד' יסודין, לגביה, ובכיוו ליה ואמרו, על ידך רעיא מהימנא, נחית עלן קדשא בריה הוא, ומתקרבין זינא (דף רכ"ה ע"ב) לזיניה, בריה אנת לקודשא בריה הוא, בארבע יסודין. פען אתבריר פלא על ברייה. (ע"כ רעיא מהימנא).

פתח ואמר, (תהלים לא) בטח ביי ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח ביי, פדקא יאות. ועשה טוב, תקוונא דברית קדישא. דתהא מתקן ליה, ונטיר ליה פדקא יאות. ואי תעביד דא, אנת תהא הכא בארעא, ויתזן מנה, ויתפרנס מנה, ההיא אמונה דלעילא.

ותו, (ס"א מתקן ליה ונטיר ליה. שכן ארץ ארץ קדישא עלאה ארץ החיים דההיא ארץ תשרי בההוא טוב. ורעה אמונה ההיא אמונה דלעילא ותנו ויתפרנס מניה על ידך. ואי מעביד דא) תתענג על יי ויתן לך משאלות לבך. כל דא אתתקנת בתקוונא דברית. פיון דאתקנת ברית, אתקן פלא. פנחס בגין דקני על ברית דא, זכה לכלא. ולא עוד

אתה לקדוש-ברוך-הוא בארבעה יסודות. כעת התברר הכל על ברינו. (עד כאן רעיא מהימנא).

פתח ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה', פראוי. ועשה טוב, תקון של ברית הקדש, שתתקן אותה ותשמר אותה פראוי. ואם תעשה את זה, אתה תהיה כאן בארץ, ואותה האמונה שלמעלה תזון ממך ויתפרנס ממך.

ועוד, (מתקן אותו ושומר עליו. שכן ארץ - ארץ קדושה עליונה, ארץ החיים, שהארץ ההיא תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה - אותה האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידך. ואם תעשה זה) תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך - כל זה מתקן בתקון הברית. פיון שהתקנה הברית, התקן הכל. פנחס, משום שקנא על ברית זו, זכה לכל. ולא עוד, אלא שהגן על כל ישראל, ובו התקיים והתענג על ה'. שהרי עלה והתקשר

למעלה (תהי) באור הראשון שבא הקדוש ברוך הוא וגנז אותו. באותו אור שנהנה ממנו אברהם, ואהרן הפהן נקשר בו. אחר שעלה לכהנה גדולה, לא הזכיר לו הרג זמרי, ולא ראוי בשביל שלא יאחז כלל בענפיו של הצד האחר, ולא ראוי להזכיר עליו. שכל מי שהורג, ענפים של צד האחר יש בו. ופנחס הרי גאחו בימין, ואין לו חלק בצד האחר כלל, ולכן לא נזכר כאן. מה שנראה שבח - גנאי הוא לו, ונחיתות ממעלה עליונה שנאחו בה. ולכן כתוב המפה אשר הפה סתם, ושם האשה המפה, ולא נזכר על ידי מי.

אמר רבי פנחס, אשרי הדור ששומעים דברי התורה שלף, ואשרי חלקי שזכיתי לכך. אמר רבי שמעון, אשרי הדור שאפה וחסידות שלף נמצא בתוכו. עד שהיו יושבים ומפייסים זה את זה, בא רבי אלעזר בן רבי שמעון ומצא אותם שם. אמר רבי פנחס, ודאי שכתוב (בראשית לב) ויאמר יעקב פאשר ראם מחנה אלהים זה. אמר לו רבי שמעון, אלעזר בני, שב בני ואמר הפסוק. ישב רבי אלעזר. פתח ואמר, (שם) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. מה זה ויפגעו בו? אלא יש פגיעה לטוב ויש פגיעה לרע ויש פגיעה לתפלה. אלא בשעה שהיה הולך לתרן מה כתוב? (שם כח) ויפגע במקום. תפלת ערבית היה מתפלל באותו מקום, כמו שנאמר (שמות לג) הגה מקום אתי. ותפלת ערבית באותו מקום נראתה.

אלא דאגין על כל ישראל, וביה אתקיים והתענג על יי. דהא סליק ואתקשר לעילא, (ואגהיר) באור קדמאה דברא קדשא ברוך הוא, וגניז ליה. בההוא אור דאתהני אברהם מגיה, ואהרן פהנא אתקשר ביה.

לבתר דאסתלק לכהנא רבא, לא אדבר ליה קטלנותא דזמרי, ולא יאות בגין דלא יתאחד כלל בענפוי דסטרא אחרא, ולא אתחזי לאדפרא עליה. דכל מאן דקטיל, ענפין דסטרא אחרא אית ביה. ופנחס הא מתאחיד בימינא, ולית ליה חולק בסטרא אחרא כלל, ועל דא לא אדבר הכא. מה דאתחזי שבחא, איהו גנאי ליה, ונחיתו מדרגא עלאה דאתאחיד ביה. ועל דא כתיב המפה אשר הפה סתם, ושם האשה המופה, ולא אדבר על ידא דמאן.

אמר רבי פנחס, זפאה דרא דשמעין מילך באורייתא, וזפאה חולקי דזכינא לכך. אמר רבי שמעון, זפאה דרא, דאנת וחסידותך אשתכח בגויה. עד דהוו יתבין ומפייסין דא לדא, אתא רבי אלעזר בריה דרבי שמעון, ואשפח לון תמן. אמר רבי פנחס, ודאי דכתיב (בראשית לב) ויאמר יעקב פאשר ראם מחנה אלהים זה. אמר ליה רבי שמעון, אלעזר ברי, תיב ברי, ואימא קרא. יתיב רבי אלעזר.

פתח ואמר, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך ויפגעו בו מלאכי אלהים. מאי ויפגעו בו. אלא אית פגיעה לטב. ואית פגיעה לביש. ואית פגיעה לצלותא. אלא בשעתא דהוה אזיל לתרן, מה כתיב. (בראשית כח) ויפגע במקום, צלותא דערבית הוה דצלי בההוא מקום. פמה דאת אמר, (שמות לג) הגה מקום אתי. וצלותא דערבית בההוא אתר אתחזי.

עוד ויפגע במקום - דבכרי פיוסים הם. שבא השמש הקדוש אל הלכנה, בעלה אל אשתו. מכאן שלא ראוי לבעל לבא לאשה אם לא היתה בדכרי פיוסים לפיכך, שפתיב ויפגע במקום, ואחר כך וילן שם. פשהיה בא יעקב מחרן, מה פתוב? ויפגעו בו. שלחה היא לפייס אותו לבא אליה.

ויאמר יעקב כאשר ראם. מהו כאשר ראם? אלו מלאכי היום. ומלאכי הלילה היו, ונתפסו ממנו, ואחר כך נתגלו לו. ולכן כאשר ראם, פתוב מחנה אלהים זה. מכאן שהיו אלו של היום, ואלו של הלילה. באלו של הלילה פתוב מחנה אלהים, ובאלו של היום פתוב בהם זה. ולכן ויקרא שם המקום ההוא מחנים, שתי מחנות. ועכשו מחנות קדושים ראיתי פאן. אשרי הדרך שבאתי לכאן.

אמר רבי שמעון, מאן דפתח פתח פתח יאמר. אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר תהלה לך ביום שלש פעמים, הוא בן העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות - פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב (שמות טז) בנת ה' לכם בערב בשר וגו'. למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד לתת חזק לאותו מקום שידי פתוחות.

ושני מזונות אלו משנים זה מזה, וכלם שלשה מזונות פתובים כאן: (תהלים קמח) ואתה נותן להם את אכלם בעתו - זה מזון העשירים, שנותן אכל רב בעתו. הרי אחד. שנים - שכתוב ומשביע לכל חי רצון, זה מזון

הו ויפגע במקום, מלי פיוסין איהו. דאתא שמשא קדישא לגבי סיהרא, בעלה לגבי אתתא. מכאן דלא יאות לבעל למיתני לגבי אתתא, אי לא הוי במלי פיוסין לפייסא לה. דכתיב ויפגע במקום, ולבתר וילן שם. פד הוה אתי יעקב מחרן, מה כתיב, ויפגעו בו, שדרת היא לפייסא ליה, למיתני לגבה.

ויאמר יעקב כאשר ראם. מאי כאשר ראם. אלין מלאכין דיום, ומלאכין דלילה הוו, ואתפסיו מניה, ולבתר אתגליין ליה. ועל דא כאשר ראם, פתיב מחנה אלהים זה. מהכא דהוו אלין דיממא, ואלין דליליא. אינון דליליא כתיב בהו, (דף רכ"ו ע"א) מחנה אלהים, ואינון דיממא, פתיב בהו, זה. ועל דא ויקרא שם המקום ההוא מחנים. תרין משריין. והשתא משריין קדישין חמינא הקא. זכאה ארחי דאתינא הקא. (דף רכ"ו ע"א).

אמר רבי שמעון, מאן דפתח פתחא יימא. אמר רבי אלעזר, תנינן, פל מאן דאמר תהלה לך ביום תלת זמנין, איהו בר עלמא דאתי. והא אתמר טעמא. אי בגין פרנסה ומזונא דכל עלמין, תרין זמנין אינון בכל יומא בצפרא ובפנייא, דכתיב, (שמות טז) בנת ה' לכם בערב בשר וגו', אמאי תלת זמנין בכל יומא. אלא תרין למזונא דבני אינשי ודכל עלמא. וחד למיהב תוקפא לההוא אתר דפתיחו ידוי.

ותרין מזונין אלין משניין דא מן דא, וכלהו תלת מזוני כתיבי הקא, (תהלים קמח) ואתה נותן להם את אכלם בעתו, דא מזונא דעתירי, דיהיב מיכלא סגי בעתו, הא חד. תרין, דכתיב ומשביע לכל חי רצון, דא מזונא דמספני, דאינון שבעין מרצון, ולא מגו מיכלא סגי. תלת דכתיב פותח את ידך,

דא תוקפא ליהווא אַתר, ובפתיחו דידוי, נפקא רצון ושבעא לכלא.

תו הכי אוליפנא, דלא איהו אלא תרי זמני, בגין מזונא ופרנסה בכל יומא. דאלין חיובא על בר נש. ואי אמר יתיר, לאו בגין חובה איהו, אלא בגין שבחא גו תשבחן דזמירות דדוד מלפא. (ס"א דנפיק דיו דקודשא בריך הוא וברוך ושבעים מרצון ועל דא לאו חיובא הוא אלא תרי זמני ביומא ושבחה איהו לקודשא בריך הוא לתת לו זמירות דדוד מלפא) מאי טעמא. בגין דפרנסה לא חזי למשאל אלא בתר צלותא ופרנסה דמאריה. מלפא ייכול בקדמיתא ולבתר ייכלון עבדוי.

הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, לבתר אכלו רעים. אכלתי יערי, דא צלותא דמיושב. עם דבשי דא קריאת שמע. אכלתי יערי דא צלותא דמיושב, ההוא יער (דף רכ"ו ע"ב) לבנון, יוצר אור (ס"א משרתים) והאופנים וחיות הקדש, (פולם קדושים) כל הגני אקרון יער אילנין ונציבין דביה. עם דבשי דא קריאת שמע, דאיהו מתיקו דכלא, בכמה צופין ומתיקין.

שתיתי ייני, דא צלותא, דמעומד, מטיבו (ס"א משיכו) דיינא עלאה דאתנטר. ודא בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי, אלין אינון שלש ברכות אחרונות, ואתפלילן אלין באלין. עד פען מיכלא דמלפא. לבתר דאכל מלפא, אכלו רעים לעילא, שתו ושכרו דודים לתתא.

ועל דא לית חיובא דמזונא אלא לבתר צלותא. בצלותא דמנחה (בערב) קודם צלותא מאי טעמא. בגין דעד לא אשתבח דינא קשיא, בעוד דאנפין דמלפא נהירין, יימא תהלה

(בערב) לפני התפלה. מה הטעם? משום שעד שלא נמצא דין

העניים, שהם שבעים מרצון ולא מתוך אכל רב. שלשה - שכתוב פותח את ידך, זהו חזק לאותו מקום, ובפתיחת ידיו יוצא רצון ושבע לכל.

עוד כף למדנו, שאינו אלא פעמים בשביל מזון ופרנסה בכל יום, שאלו חיוב על האדם. ואם אמר יתיר, לא בגלל חובה הוא, אלא בשביל שבח תוך תשבחות של זמירות דוד המלך. (שיצא דיו של הקדוש ברוך הוא ומברך ושבעים מרצון, ועל זה אין חיוב הוא אלא פעמים ביום, ושבח הוא לקדוש ברוך הוא לתת לו זמירות של דוד המלך) מה הטעם? משום שפרנסה לא ראוי לשאל, רק לאחר התפלה ופרנסת רבונו. המלך יאכל בתחלה, ואחר כך יאכלו עבדיו.

זהו שכתוב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה [וגו'] אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך אכלו רעים. אכלתי יערי - זו תפלת מישב. עם דבשי - זו קריאת שמע. אכלתי יערי - זו תפלת מישב, אותו יער לבנון, יוצר אור (משרתים) והאופנים וחיות הקדש (כלם קדושים), כל אלה נקראים יער עצים ונצבים שבו. עם דבשי - זו קריאת שמע, שהיא מתיקות הפל, בכמה צופים ומתוקים.

שתיתי ייני - זו תפלת מעמד, מהטוב (משיכה) של יין עליון המשמר, וזה בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי - אלה אותן שלש ברכות אחרונות, וכלולים אלו באלו. עד כאן מאכל המלך. לאחר שאכל המלך - אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה.

וכן אין חיוב של מזון אלא לאחר התפלה. בתפלת מנחה קשה בעולם, בעוד שפני המלך

לְדוֹד, בַּהֲאֵי סְדוּרָא דְמִזְוּנָא. דְּלִבְתַּר דְּדִינָא
שְׂרִיא וְתָלִי עַל עֲלָמָא, לָאוּ שְׁעֵתָא אִיהוּ. אַתָּא
רַבִּי פִנְחָס וּנְשָׁקִיָּה.

מאירות, יאמר תהלה לדוד
בסדור זה של המזון. שלאחר
שהדין שרוי ותלוי על העולם, זו
אינה השעה. בא רבי פנחס
ונשקו.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

אַלָּא פְּגִיעָה אִיהִי פִּיּוּסָא, דְּכַד יִיתִי חֲתָן לְגַבֵּי כְּלָה, לִית
אַרְח לְחֲתָן לְיִיחָדָא בְּכָלָה, אֶלָּא בְּפִיּוּסָא. וְלִבְתַּר
יַעֲבֹד עֲמָה לִינָה. וְהֵינּוּ (ר"א וְלוֹן שָׁם) פִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ.

אֲרָא פְּגִיעָה הִיא פִּיּוּס. שְׂכַשְׁיבָא
הַחֲתָן לְכָלָה, אִין דְּרַף לְחֲתָן
לְהִתְיַחַד עִם הַכְּלָה אֶלָּא בְּפִיּוּס,
וְאַחַר כֵּף יַעֲשֶׂה עֲמָה לִינָה. וְהֵינּוּ
כִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ.

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, אִי הָכִי מְאִי נִיהוּ כִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ
דְּהָא אַרְח דְּרָשָׁא אֹוקְמוּהָ, לְשׁוֹן כְּבִיָּה, וְהֵינּוּ פִּי
כָּא הַשְּׁמֵשׁ. אֶלָּא מְהִכָּא אֹולִּיפְנָא, מָאן דְּמִיַּיחָד בְּאַתְתִּיהָ,
צְרִיף בְּלִילְיָא לְמַכְבֵּי שְׂרָגָא, וּבִימְמָא לָאוּ אַרְח דְּרַבְּנָן
לְשִׁמְשׁ מִטְּתָן, אֶלָּא בְּלִילָה, אַרְח צִנְעָא. וּבְגִין דָּא, מְתִי
אַתְעָבִיד לִינָה. פִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ, דְּאַתְפְּנִי שְׁמֵשׁא מְעֲלָמָא.

אָמַר רוּעָה הַנְּאָמָן, אִם כֵּף, מְהוּ
פִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ, שְׁהֲרִי דְרַף דְרַש
פְּרִשׁוּהָ לְשׁוֹן כְּבוֹי, וְהֵינּוּ פִּי כָּא
הַשְּׁמֵשׁ? אֶלָּא מְכָאן לְמַדְנּוּ, מִי
שְׁמִתְיַחַד עִם אִשְׁתּוּ צְרִיף בְּלִילָה
לְכַבּוֹת אֶת הַנֵּר, וּבִיּוֹם אִין דְּרַף
רְבוּתֵינּוּ לְשִׁמְשׁ מִטְּתָם, רַק
בְּלִילָה, דְרַף צִנְעָה. וְלִכְּן מְתִי
נַעֲשֶׂה לִינָה? פִּי כָּא הַשְּׁמֵשׁ,
שְׁהַתְפְּנָה הַשְּׁמֵשׁ מִהָעוֹלָם.

וּבְגִין דָּא, אֹוף הָכִי דְצְרִיף לְאַתְפְּסִיָּא מִן שְׁמֵשׁא, וְהָכִי
צְרִיף לְאַתְפְּסִיָּא מְאֲלִין מְלֶאכִין, דְּאִינוּן מְיַצֵּר
הַטּוֹב מִימִינָא, בְּכַמָּה מִשְׁרִיזִין. וּמְיַצֵּר הָרַע, דְּאִזִּיל
לְשִׁמְאֵלָא בְּכַמָּה מִשְׁרִיזִין. וּבְגִין דָּא, בְּתַר דְּאַתָּא צְפְּרָא,
אָמַר כְּפֶאֶשֶׁר רָאָם. וּמִסְטְרָא דְיַעֲקֹב דְּהוּהוּ אִישׁ תָּם, לָא
הוּהוּ עֲמִיהָ אֶלָּא חֲטִילִין דְּמִלְבָּא וּמִטְרוּנִיתָא. וּבְגִין דָּא
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָם. אִינוּן מְלֶאכִין דִּימְמָא
כְּתִיב. כְּפֶאֶשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה. וְכַד אָתוּ מְלֶאכִים
דְּלִילְיָא, דְּאַתְפְּנָשׁוּ בְּהַרְדִּיהָ, לְנִטְרָא לִיהָ אָמַר וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָם.

וְלִכְּן גַּם כֵּן צְרִיף לְהַתְּכַסּוֹת
מִהַשְּׁמֵשׁ, וְכֵף צְרִיף לְהַתְּכַסּוֹת
מְאֵלוּ הַמְּלֶאכִים, שְׁהֵם מְיַצֵּר
הַטּוֹב מִימִין בְּכַמָּה מַחְנוֹת,
וּמְיַצֵּר הָרַע שְׁהוֹלֵף לְשִׁמְאֵל
בְּכַמָּה מַחְנוֹת. וְלִכְּן אַחַר שְׁבָא
הַבְּקָר אָמַר כְּפֶאֶשֶׁר רָאָם. וּמְצַד
יַעֲקֹב שְׁהִיהָ אִישׁ תָּם, לָא הִיהָ
עֲמוּ, רַק חִילוֹת הַמְּלָךְ וְהַמְּלֶאכָה,
וְלִכְּן וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
מַחְנֵיָם. אוֹתָם מְלֶאכִי הַיּוֹם כְּתוּב,
כְּפֶאֶשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה.
וּכְשִׁבְאוּ מְלֶאכִי הַלִּילָה,
שְׁהַתְּכַסּוּ אִתּוּ לְשִׁמְרֵי אוֹתוּ, אָמַר
וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָם.
מִשׁוּם שְׁהַתְּפִלָּה הִיא כְּלָה, זֶהוּ
שְׁפָתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֲתִי מְלֶאכִין
כְּלָה אֲתִי וְגו'. נִקְרָא כְּפֶאֶן "אֲתִי",
וּבְתוֹרָה שְׁכַתְּבָא נֶאֱמַר עֲלֶיהָ,
(שִׁמּוֹת ל) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי. וּמִשׁוּם

בְּגִין דְּצְלוֹתָא אִיהִי כְּלָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד)
אֲתִי מְלֶאכִין כְּלָה אֲתִי וְגו'. אַתְקֵרִי הָכָא אֲתִי.
וּבְאוּרִייתָא דְּכַתְּבָא אֲתִמַּר עֲלָה, (שִׁמּוֹת ל) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי.
וּבְגִין דְּאִיהִי אַתְקֵרִיאַת מְקוֹם בְּעֲלָמָא דִּין, אֲתִמַּר בַּה
וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם וַיִּלֵּן שֵׁם.

וּבְגִין דָּא אִיהִי אַמְרָת, (יְרֵמִיָּה ט) מִי יִתְּנֵנִי בְּמַדְבָּר מְלוֹן
שֶׁהִיא נִקְרָאָה מְקוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה, נֶאֱמַר בַּה וַיִּפְגַּע בְּמְקוֹם וַיִּלֵּן שֵׁם.
וְלִכְּן הִיא אַמְרָה, (יְרֵמִיָּה ט) מִי יִתְּנֵנִי בְּמַדְבָּר מְלוֹן אוֹרְחִים. שְׁהִיתָה רְשׁוּת בְּפִנֵּי עֲצָמָה, וְלָא עִם

אותם שקובעים אותה חובה
עמם, בלי החתן שלה. ובכל שעה
שאדם מתפלל, הקדוש ברוך הוא
מקדים ושומר אותו. וסוד הדבר
- (בראשית כד) והאיש משתאה לה.
ואין איש אלא הקדוש ברוך הוא,
זהו שכתוב (שמות טו) ה' איש
מלחמה. (בראשית כד) ויהי הוא טרם
פלה לדבר והנה רבקה יצאת,

כמו (זכריה ט) ויצא כפרק חצו.
ואם תאמרו שהרי פרושה
רבתינו, לעשרה מקדימה
השכינה ובאה, לאחד עד
שיושב. לעשרה שהיא י' קדמה
ה'. לאחד שהוא ו', עד שיושב
לא באה אליו ה' שנית. וסוד
הדבר - שבמקום שאין שם י"ה,
לא באה שם ה'. ומי שרוצה ליחד
אותיות, צריך בתחנה
ובתחנונים. ולכן (דברים ג) ואתחנן
אל ה', באדנ"י לשכינה
בתחנונים, ולקדוש ברוך הוא
ברחמים. עד כאן.

את הפכש האחד תעשה בכרך
ואת הפכש השני תעשה בין
הערבים. שהוא סוד של סתרי
הרחמן, שבארו עליהם רבתינו,
גבי סתרי הרחמן למה לך? אלא
דברים שיהיו תחת סתרי העולם,
יהיו מכסים תחת לבושך. מה
לבוש מכסה על הגוף, גם כן
צריך לכסות סודות התורה. כל
שפן סודות הקרבנות, שהם כמו
קרבת אשה לבעלה.

ומה קרבתם צריכה במכסה, גם
כך צריך קרבן לכסות אותם מבני
עריות ושעים חצופים, שעין
להם לא בשת פנים ולא ענוה.
וכמה מיני ממזרים הם: בני
עריות, בני נדה, שגד ה' ממנה
ונמצאת במקומה, שפחה בת אל
גכר זונה. וזהו סוד (משלי ל) תחת

שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם ושפחה כי תירש גברתה. שגדה
ה' ממקומה, יצר הטוב, ונכנסה במקומה שפחה, יצר הרע.

אורחים. דהות רשו בפני עצמה, ולא עם אינון דקבעין
לה חובה עמהון, בלא חתן דילה. ובכל שעתא דבר נש
מצלי, קדשא בריך הוא אקדים ונטר ליה. ורזא דמלה,
(בראשית כד) והאיש משתאה לה. ולית איש, אלא קדשא
בריך הוא. קדא הוא דכתיב, (שמות טו) יי איש מלחמה.
(בראשית כד) ויהי הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יוצאת,
פגון (זכריה ט) ויצא כפרק חצו.

ואי תימרונ, דהא אוקמוה רבנן, לעשרה קדמא שכינתא
ואתנא, לאחד עד דיתבי. לעשרה דהיא י' קדמה
ה'. לאחד דאיהו ו', עד דיתבי, לא אתנא לגביה ה'
תניינא. ורזא דמלה, דבאתר דלית תמן י"ה, לא אתנא
תמן ה'. ומאן דבעי ליתדא אתוון, צריך בתחנה
ובתחנוני. ובגין דא, (דברים ג) ואתחנן אל יי, באדנ"י
לשכינתא בתחנונים. ולקודשא בריך הוא ברחמי, עד
הכא.

את הפכש האחד תעשה בכרך ואת הפכש השני תעשה
בין הערבים. דאיהו רזא דכבשי דרחמנא, דאוקמוה
עליהו רבנן, גבי כבשי דרחמנא למה לך. אלא מלין
דיהון תחות פכשוני דעלמא, דהון מכוסין תחות לבושך.
מה לבוש איהו מכסה על גופא, אוף הכי צריך לכסאה
רזין דאורייתא. כל שפן רזין דקרבניו, דאינון פגוונא
דקריבו דאתתא לגבי בעלה.

ומה קריבו דתרווייהו צריך באתפסא. אוף הכי צריך
קרבן לכסאה לון, מבני עריין רשיעייא חצופין,
דלית לון בשת פנים ולא ענוה. וכמה מיני ממזרין אינון,
בני עריות, בני נדה, דנד ה' מנה, ואשתכח באתרה.
שפחה בת אל גכר זונה. והאי איהו רזא, (משלי ל) תחת
שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע
לחם ושפחה כי תירש גבירתה. דנד ה' מאתראה, דאיהי
מטרוניתא, יצר הטוב. ועאלא באתרהא שפחה יצר הרע.

שלוש רגזה ארץ וגו', תחת עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם ושפחה כי תירש גברתה. שגדה
ה' ממקומה, יצר הטוב, ונכנסה במקומה שפחה, יצר הרע.

וְרָזָא דְמַלְהָ, (ויקרא יד) פְּגַנְע נִרְאָה לִי בְפִית, הֵינֵנו דָּם טָמֵא דְנִדְהָ. וּמָה הָתָם וְהַסְגִירוּ הִכְהֵן שְׁבַעַת יָמִים. אֹף הָכִי (ויקרא טו) שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדְתָהּ. זָכָאִין אֵינוֹן אַבְרַיִם דְּמִתְקַדְשֵׁי בְשַׁעַת תְּשֻׁמִישׁ, דְּאֵינוֹן עֲצֵי הָעוֹלָה, דְּאֶחֱדָן בְּהוֹן אֲשֵׁין קַדִּישֵׁין, שֵׁם יְהוָה דְּאֶחֱדִיד בְּאֲשֵׁין דְּלְהוֹן. וּבְגִין דָּא (ישעיה כד) בְּאוּרִים כְּבֹדוֹ יִי עַל בֶּן כְּבִשֵׁי דְרַחֲמָנָא, הֵינֵנו אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָא וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנַי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

שְׁלִימוֹ דְקָרָא, וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת. זָכָאִה אִיהוּ מָאן דְּאֶנְגִיד מְמוּחִיָּה, טַפָּה סֵלֶת נִקְיָה בְּלֵא פְסוּלֶת. וְאִיהִי רְמִיזָא בְּאֵת י' מִן אֲדֻנִי, כְּלִילָא בְּעֵשֶׂר סְפִירָאן. דְּאִיהִי בְּלוּלָה בְּשִׁמּוֹן פְּתִית רְבִיעִית הֵהִין. וְאִיהִי בְּלוּלָה, בְּמַקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּתַלְמוּד, בְּקַבְלָה.

יְחֻזְקָאֵל בְּד חָמָא שְׁכִינְתָא מְגוּ קְלִיפִין, חֲזָא עֲמָה עֵשֶׂר סְפִירָאן. בְּלֵא פְרוּדָא כָּלֵל. וְאֵלִין אֵינוֹן מוֹחָא, מְלָגוּ, כְּלָהוּ חֲזָא לוֹן מְגוּ נְהַר כְּבָר דְּלִתְתָא, אִיהִי (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים, כָּל רְבוּא עֵשֶׂר אֲלָפִין, רְבוּתִים כ' אֲלָף, אֵפִיק תְּרֵי שְׂאֵינָן, אֲשֶׁתְּאָרוּ תִמְנֵי סוּר, בְּחוּשְׁבֹן ח"י עֲלָמִין. דְּכָלִיל עֵשֶׂר סְפִירָאן, דְּאֶתְלַבֵּשׁ בְּט"ט מִן מְטַטְרוֹן. ט"ט מִן טַטְפַת, וְאֶתְמַר בֵּיה (דברים ו) וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ. מָאן עֵינֶיךָ. אֵלִין לְעִילָא, דְּאֶתְמַר בְּהוּ (יחזקאל א) נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מָאן מְרָאוֹת. אֵלִין אֵינוֹן עֵשֶׂרָה מְרָאוֹת דְּמְטַטְרוֹן, דְּחֲזָא כְּשֶׁרְגָא בְּגוּ עֵשִׂישִׁיתָא. תַּשַּׁע בְּאֶתְגַּלְיָא, וְחַד סְתִים.

מְרָאָה חָדָא דְּאִיהוּ חֲזוּ קְדָמָא מְאָלוּ עֵשֶׂרָה, דָּא אִיהוּ דְּאֶתְמַר בֵּיה, (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמְרָאָה אֲבָן סְפִיר דְּמוֹת כְּסָא. וְאֵף עַל גַּב דְּאֶתְפְּרֵשׁ לְעִילָא, צְרִיךְ לְחַדְתָּא עָלֶיהָ מְלִין דְּחֵדוּשֵׁין.

וְסוּד הַדָּבָר - (ויקרא יד) כְּנָנַע נִרְאָה לִי בְפִית, הֵינֵנו דָּם טָמֵא שֶׁל נִדְהָ. וּמָה שָׁם (שם יג) וְהַסְגִירוּ הִכְהֵן שְׁבַעַת יָמִים - אֵף כֶּף (שם טו) שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדְתָהּ. אֲשֵׁרִי אוֹתָם אֵיבְרַיִם שְׁמִתְקַדְשִׁים בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִישׁ, שֵׁהֵם עֲצֵי הָעוֹלָה שְׂאוּחֻזִים בְּהֵם אֲשִׁים קְדוּשׁוֹת, שֵׁם יְהוָה שְׂאֻחוֹ בְּאֲשִׁים שְׁלֵהֵם, וְלָכֵן (ישעיה כד) בְּאוּרִים כְּבֹדוֹ ה'. עַל זֶה נִסְתְּרוֹת ה', הֵינֵנו אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרָא וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנַי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים.

שְׁלִימוֹת הַכְּתוּב - וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת. אֲשֵׁרִי מִי שְׁמִשְׁפִיעַ מִמְחוּ טַפָּה סֵלֶת נִקְיָה בְּלֵי פְסוּלֶת. וְהִיא רְמוּזָה בְּאוֹת י' שֶׁל אֲדֻנִי, כְּלִילָה בְּעֵשֶׂר סְפִירוֹת, שְׁהִיא בְּלוּלָה בְּשִׁמּוֹן פְּתִית רְבִיעִית הֵהִין. וְהִיא בְּלוּלָה בְּמַקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּתַלְמוּד, בְּקַבְלָה.

בְּשִׁרְאָה יְחֻזְקָאֵל אֶת הַשְּׁכִינָה מִתּוֹךְ הַקְּלִפּוֹת, רָאָה עֲמָה עֵשֶׂר סְפִירוֹת בְּלֵי פְרוּדָא כָּלֵל, וְאֵלָה הֵם מִחַ, מִכְּפָנִים, אֶת כָּלֵם רָאָה מִתּוֹךְ נְהַר כְּבָר שְׁלִמְטָה, הִיא (תהלים סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רְבוּתִים. כָּל רְבוּא עֵשֶׂרָה אֲלָפִים, רְבוּתִים עֵשֶׂרִים אֲלָף. תּוֹצֵיא שְׁנַיִם שְׂאֵינָם, נִשְׂאָרוּ שְׁמוֹנָה עֵשֶׂר, בְּחוּשְׁבֹן שְׁמוֹנָה עֵשֶׂר עוֹלָמוֹת, שְׁכּוּלִילִים עֵשֶׂר סְפִירוֹת שְׁהֵתְלַבֵּשׁ ט"ט מְטַטְרוֹן. ט"ט מְטַטְפַת, וְנֶאֱמַר בּו (דברים ו) וְהָיוּ לְטַטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ. מִי הָעֵינַיִם? אֵלוּ לְמַעְלָה, שְׁנֶאֱמַר בְּהֵן (יחזקאל א) נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. אֵילוּ מְרָאוֹת? אֵלוּ עֵשֶׂרָה מְרָאוֹת שֶׁל מְטַטְרוֹן שְׁנֶרְאָה כְּמוֹ נֵר בְּעֵשִׂישִׁית, תַּשַּׁע בְּגִלּוּי וְאֶחָד בְּנִסְתָּר.

מְרָאָה אֶחָד, שְׁהוּא מְרָאָה רֵאשׁוֹן מְאָלוּ הָעֵשֶׂרָה, זֶהוּ שְׁנֶאֱמַר בּו, וּמִמַּעַל לָרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים כְּמְרָאָה אֲבָן סְפִיר דְּמוֹת כְּסָא. וְאֵף עַל גַּב שְׁנֶפְרֵד לְמַעְלָה, צְרִיךְ לְחַדְשׁ עָלָיו חֵדוּשִׁים.

אמר קדוש ברוך הוא, למשריין דלעילא, מאן דמצלי, בין יהא גבור, בין יהא חכם, בין יהא עשיר. בזכוון גבור. חכם בתורה. ועשיר במצות. לא ייעול בהיכלא דא צלותיה, עד דתחזון ביה סימנין אלין, דיהב גרמיה ביה תקונין דילי. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, אם הרב דומה למלאך יי צבאות תורה יבקשו מפיהו. למאן דיהא רשים באלין סימנין בלבושיה, תקבלון צלותיה. סימנא דא דיהא רשים בצלותיה, בתכלת, בכנפי מצוה ציצית. דאיהו דמי לרקיע, דאיהו מטטרון. דיוקנא דיליה, תכלת שבציצית.

ובגין דא, שיעור הציצית אוקמוה רבנן, טלית שהקטן מתפסה בה ראשו ורובו. והאי איהו דאתמר ביה, (ישעיה יא) ונער קטן נוהג בם. והאי איהו נוהג בארבע חינון, דאינון ארבע, ואיהו כליל (מלכים א י) שש מעלות לכסא, דאינון ו'. ובגין דאיהו כליל עשר, מתלבשין ביה עשר ספיראן, י'. וביה הוה אתחזי קדשא ברוך הוא בשכינתיה, דאיהי כלילא מעשר ספיראן, לנביאי. ומסטר א דשכינתא דאיהי עשיראה, תכלת שבציצית, איהו תכלת דכל גוונין.

ומשום זה שיעור הציצית פשוטה ורבותיה, טלית שהקטן מתפסה בה ראשו ורבו. וזהו שנאמר בו (ישעיה יא) ונער קטן נוהג בם. וזהו נוהג בארבע חיות, שהם ארבע, והוא כולל (מלכים א-י) שש מעלות לכסא, שהם ו'. ומשום שהוא כליל עשר, מתלבשים בו עשר ספירות, י'. ובו נראה הקדוש ברוך הוא בשכינתו, שהיא כלולה מעשר ספירות - לנביאים. ומצד השכינה, שהיא עשירית, תכלת שבציצית, היא תכלת של כל הגונים.

שהיא תכלית של עשר ספירות, ובו (שמות ט) ותכל כל עבדת [משפן] אהל מועד, והיא לשון פלה. זהו שפתוב (במדבר ז) ויהי ביום פלת משה להקים את המשפן. ופרשוה רבנן, פלת פתוב, והיא תכלת הנר, שאוכלת חלבים ועולות.

ועליו אמר יחזקאל, דמות כמראה אבן ספיר דמות כסא. סגלת האבן הזו, שמי שירש אותה לא שולטת בו אש הגיהנם. אין אש שמקלקלת אותה ולא כל מיני מתכות, כל שפן שהמים לא מזיקים אותה. מי שירש אותה, מתקים בו (ישעיה מג) כי תעבר במים

אמר קדשא ברוך הוא, למשריין דלעילא, מאן דמצלי, בין יהא גבור, בין יהא חכם, בין יהא עשיר. בזכוון גבור. חכם בתורה. ועשיר במצות. לא ייעול בהיכלא דא צלותיה, עד דתחזון ביה סימנין אלין, דיהב גרמיה ביה תקונין דילי. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, אם הרב דומה למלאך יי צבאות תורה יבקשו מפיהו. למאן דיהא רשים באלין סימנין בלבושיה, תקבלון צלותיה. סימנא דא דיהא רשים בצלותיה, בתכלת, בכנפי מצוה ציצית. דאיהו דמי לרקיע, דאיהו מטטרון. דיוקנא דיליה, תכלת שבציצית.

ובגין דא, שיעור הציצית אוקמוה רבנן, טלית שהקטן מתפסה בה ראשו ורובו. והאי איהו דאתמר ביה, (ישעיה יא) ונער קטן נוהג בם. והאי איהו נוהג בארבע חינון, דאינון ארבע, ואיהו כליל (מלכים א י) שש מעלות לכסא, דאינון ו'. ובגין דאיהו כליל עשר, מתלבשין ביה עשר ספיראן, י'. וביה הוה אתחזי קדשא ברוך הוא בשכינתיה, דאיהי כלילא מעשר ספיראן, לנביאי. ומסטר א דשכינתא דאיהי עשיראה, תכלת שבציצית, איהו תכלת דכל גוונין.

דאיהו תכלית די ספיראן. וביה (שמות ט) ותכל כל עבדת אהל מועד. ואיהי לשון פלה. הדא הוא דכתיב, (במדבר ז) ויהי ביום פלת משה להקים את המשפן. ואוקמוה רבנן, פלת פתיב, ואיהו תכלת דשרגא, דאכיל תרביץ ועלוון.

ועליה אמר יחזקאל (יחזקאל א) דמות כמראה אבן ספיר דמות כסא. סגולה דהאי אבן, מאן דירית לה, לא שלטא נורא דגיהנם עליה. לית נורא בעלמא מקלקל לה, ולא כל מיני מתכות. כל שפן מיא, דלא מזיקו לה. מאן דירית לה, אתקיים ביה (ישעיה מג) כי תעבור במים

כמראה אבן ספיר דמות כסא. סגלת האבן הזו, שמי שירש אותה לא שולטת בו אש הגיהנם. אין אש שמקלקלת אותה ולא כל מיני מתכות, כל שפן שהמים לא מזיקים אותה. מי שירש אותה, מתקים בו (ישעיה מג) כי תעבר במים

פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ. תִּכְלַת הַיָּם,
בְּשִׁבִילָהּ נֹאמַר כִּי תַעֲבֹר בְּמַיִם
אֶתְּךָ אָנִי. שְׂבֻסְגֻלָּהּ זֹה (שְׁמוֹת טו) סוֹס
וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם, זֶה מִמֶּנָּה שֶׁל
מִצְרַיִם.

מִגִּזְוֹן זֶה פּוֹחֲדִים עֲלֵינוּנִים
וְתַחְתּוֹנִים. מִחֲנוֹת הַיָּם פּוֹחֲדִים
מִמֶּנּוּ. וּמִחֲנוֹת הַרְקִיעַ, שֶׁהוּא
תִּכְלַת, מִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים. מִחֲנוֹת
הַתִּכְלַת (וּמִחֲנוֹת הַרְקִיעִים וּמִחֲנוֹת) שֶׁאֲשִׁי
הִגִּיהֵנָם פּוֹחֲדִים מִמֶּנָּה.

וְתִכְלַת זֹה הִיא דִּין, דִּינָא - אֲדַנְיָי.
דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא, וְשִׁנֵּי גֻנוּיִם
רְשׁוּמִים בְּטַלִּית, אֶחָד לְכֹן וְאֶחָד
תִּכְלַת. וְעַל שְׁנֵי גֻנוּיִם אֵלּוּ נֹאמַר,
(שְׁמוֹת כד) וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה
לְבַנְתֵּי הַסְּפִיר. לְבַנְתֵּי - לְכֹן הַסְּפִיר,
שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשִׁנֵּי גֻנוּיִם, רַחֲמִים
וְדִין, לְכֹן וְשַׁחַר. שַׁחַר הַתִּכְלַת.
וְעַל שְׁנֵי גֻנוּיִם רַמְזוֹ רְבוּתִינוּ,
מֵאִמְתֵּי קוֹרָאִים אֶת שְׁמַע
בְּשַׁחְרִית? מְשִׁיכִיר בֵּין תִּכְלַת
לְלֶכֶן. לְהִיּוֹת בַּת הַמֶּלֶךְ, קְרִיאַת
שְׁמַע, יְחֻד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
כְּלוּל מְשִׁנֵּי גֻנוּיִם אֵלּוּ, שֶׁהֵם
יְהוָה אֲדַנְיָי, רַחֲמִים וְדִין. כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כּוֹלֵל שְׁנֵי
גֻנוּיִם - יְהוָה אֲדַנְיָי, לְהִיּוֹת
רַחֲמִים וְדִין, כְּפֶסֶק דִּין וְכֶסֶף
רַחֲמִים. (מִטְטָרוֹן).

כְּמִרְאָה אֶבֶן סְפִיר דְּמוֹת כְּפֶסֶק.
מֵה זֶה דְּמוֹת כְּפֶסֶק? אֵלּוּ כְּנֻגַד
הַכְּפֶסֶק, שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁבַעִים וְשָׁנַיִם
גְּשָׁרִים. שִׁיחֵיהָ אָדָם רְשׁוּם
בְּשַׁבְּעִים וְשָׁנַיִם קְשָׁרִים, וְחֲלִיּוֹת
הַצִּיצִית, כְּנֻגַד שְׁבַעִים וְשָׁנַיִם
גְּשָׁרִים שֶׁל הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם שְׁמוֹנֶה
עָשָׂר קְשָׁרִים, וְחֲלִיּוֹת לְכָל צֵד.
שֶׁהַכְּפֶסֶק שֶׁהוּא ה', לְכָל צֵד
בְּאַרְבַּע חִיּוֹת הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם ד'.

וְשֵׁשׁ מַעְלוֹת הַכְּפֶסֶק, שֶׁהֵם ו', וְזֶה
מִטְטָרוֹן, הוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה יא) וְנִעַר קִטָּן נִהַג בָּם, וְהֵם: מִיכָאֵל, גְּבִרְיָאֵל,
נִרְיָאֵל, רְפָאֵל. מִטְטָרוֹן, (מַלְכִּים א-ס) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכְּפֶסֶק, שְׁעוֹלִים שֵׁשׁ מְאוֹת, צִיצִית בְּשִׁתֵּי יוֹדִי"ן.

אֶתְּךָ אָנִי וְגו'. וְכָל עֲלָאִין וְתַתְּאִין דְּסִטְרָא אֶתְּרָא דְּחֲלִין
מִגִּיהָ. תִּכְלַת דִּינָמָא בְּגִינֵיהָ אֶתְמַר, כִּי תַעֲבֹר בְּמַיִם אֶתְּךָ
אָנִי. דְּבִסְגֻלָּהּ דָּא, (שְׁמוֹת טו) סוֹס וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיָם, דָּא
מִמֶּנָּה דְּמִצְרַיִם.

מִגִּזְוֹן דָּא, דְּחֲלִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. מְשַׁרְיִין דִּינָמָא דְּחֲלִין
מִגִּיהָ. וּמְשַׁרְיִין דְּרַקִּיעָא דָּאִיהוּ תִּכְלַת, מִגִּיהָ
דְּחֲלִין. מְשַׁרְיִין דְּתִכְלַת (ס"א וּפְשָׁרִין דְּרַקִּיעוֹן וּמְשַׁרְיִין) דְּנִרְיָא
דְּגִיּהֵנָם דְּחֲלִין מִגִּיהָ.

וְהֵאִי תִּכְלַת (דף רכ"ז ע"א) אִיהוּ דִּין. דִּינָא אֲדַנְיָי. דִּינָא
דְּמַלְכוּתָא דִּינָא וְתַרִּין גֻּוּוּיִן רְשִׁימִין בְּטַלִּית, חַד
חַוּוּר, וְחַד תִּכְלַת. וְעַל תַּרִּין גֻּוּוּיִן אֵלּוּן אֶתְמַר, (שְׁמוֹת כד)
וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לְבַנְתֵּי הַסְּפִיר. לְבַנְתֵּי, לּוֹבֵן דְּסְפִיר.
דָּאִיהוּ כְּלִיל בְּתַרִּין גֻּוּוּיִן, רַחֲמִי וְדִינָא, חַוּוּר וְאוּכָם.
אוּכָמוּ דְּתִכְלַת. וְעַל תַּרִּין גֻּוּוּיִן, רְמִיזוֹ רְבֻנָן, מֵאִמְתֵּי
קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית, מְשִׁיכִיר בֵּין תִּכְלַת לְלֶכֶן. לְמַהוּ
בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא, קְרִיאַת שְׁמַע, יְחֻדָּא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
כְּלִיל מִתַּרִּין גֻּוּוּיִן אֵלּוּן, דְּאִינוּן יְהוָה אֲדַנְיָי, רַחֲמִי
וְדִינָא. כְּגֻוּוּנָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלִיל ב' גֻּוּוּיִן, יְהוָה
אֲדַנְיָי לְמַהוּ רַחֲמִי וְדִינָא, כְּפֶסֶק דִּין וְכֶסֶף רַחֲמִים.
(מִטְטָרוֹן).

כְּמִרְאָה אֶבֶן סְפִיר דְּמוֹת כְּפֶסֶק. (יְחֻזְקָא ל א) מֵאִי דְּמוֹת כְּפֶסֶק.
אֵלּוּ לְקַבֵּל כְּרִסְיָא, דָּאִית לִיהָ שְׁבַעִין וְתַרִּין
גְּשָׁרִים. דִּיהָ בַר נָשׁ רְשִׁים בְּשַׁבְּעִין וְתַרִּין קְשָׁרִים,
וְחוּלְיִין דְּצִיצִית, לְקַבֵּל שְׁבַעִין וְתַרִּין גְּשָׁרִים דְּכְרִסְיָא.
דְּאִינוּן תְּמַנְסֵר קְשָׁרִים, וְחוּלְיִין לְכָל סִטְרָא. דְּכְרִסְיָא
דָּאִיהוּ ה', לְכָל סִטְרָא בְּאַרְבַּע חִיּוֹן דְּכְרִסְיָא, דְּאִינוּן ד'.

וְשִׁית דְּרִגִין דְּכְרִסְיָא, דְּאִינוּן ו', וְדָא מִטְטָרוֹן, אִיהוּ
כְּלִיל אַרְבַּע חִיּוּן. הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב, (ישעיה יא) וְנִעַר
קִטָּן נִהַג בָּם. וְאִינוּן מִיכָאֵל גְּבִרְיָאֵל נִרְיָאֵל רְפָאֵל.
מִטְטָרוֹן (מַלְכִּים א א') שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכְּפֶסֶק, דְּסִלְקִין שִׁית מְאָה,
מִטְטָרוֹן, הוּא כּוֹלֵל אַרְבַּע חִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה יא) וְנִעַר קִטָּן נִהַג בָּם, וְהֵם: מִיכָאֵל, גְּבִרְיָאֵל,
נִרְיָאֵל, רְפָאֵל. מִטְטָרוֹן, (מַלְכִּים א-ס) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכְּפֶסֶק, שְׁעוֹלִים שֵׁשׁ מְאוֹת, צִיצִית בְּשִׁתֵּי יוֹדִי"ן.

ואם חסר יו"ד, הרי חירק
במקומה, כף עולה. בכל צד
בארבע כנפות, ציצית ושלש
עשרה חליות הציצית - הם
תרי"ג.

ועוד שש מעלות לכפסא - בסוד
זה וא"ו, עולה לחשבון י"ג,
שנרמז בשלש תבות (שמות יד)
ויסע, ויבא, ויט. שהם והו אני
והו. חמשה קשרים, ה' לכל צד.
א' טלית אחת לכלם. ובאות ה'
נשלם ח"י, שהם ט"ט, להיות
חיה לכל צד, כולל ארבע חיות.

ולכל חיה ארבע פנים וארבע
כנפים, הם ל"ב פנים וכנפים,
והם תלויים מחיה שהוא אדם.
והם ל"ב, כחשבון יו"ד ה"א
ה"א. שלמות שלהם וא"ו. שלש
עשרה חליות בכל ארבע
הכנפים. והוא מתיוחד עם כל
ארבע חיות, ומשלים למעלה,
משלים למטה. עמוד האמצעי
הוא מטטרון, להשלים למעלה,
כמו התפארת. שמו פשם רבו.
בצלמו כדמותו נברא. שהוא
כולל כל הדרגות, מלמעלה
למטה, ומלמטה למעלה, ואחוז
הוא באמצע. זהו שכתוב (שמות כו)
והבריח התיכון בתוך הקרשים
מברח מן הקצה אל הקצה.

והוא כולל ארבע פנים וארבע
כנפים לכל חיה וחיה שלמעלה,
שהם יאהדוניהי. אז ישיר משה.
בכל חיה ארבע פנים וארבע
כנפים כמו זה. א"ז באריה. א"ז
בשור. א"ז בנשר. א"ז באדם.
שהם ל"ב פנים וכנפים, בחשבון
א"ז ארבע פעמים.

והם ארבע פנים: יהו"ה. ארבע
כנפים: אדני. כנגד ארבעה בגדי
זהב וארבעה בגדי לבן שולבש
הפנהו לכפר על ישראל, כנגד
שתי תפתח. ותפלה, של תפלה יהו"ה, בתחמה
י"ח ברכות התפלה. ושמונה עשרה פעמים יהו"ה, יש בהם ע"ב אותיות, בחשבון (בראשית ב)

ציצית בתרין יודי"ן. ואי חסר יוד, הא חירק באתריה,
הכי סלקא. בכל סטרא בד' פנפי, ציצית ותלת עשר
חליין דציצית, אינון תרי"ג.

ועוד. שש מעלות לכפסא, ברזא דא וא"ו, סליק לחשבון
י"ג, דאתרמיז בתלת תיבין, ויסע ויבא ויט. דאינון
והו אני והו. חמש קשרין, ה' לכל סטרא. א' טלית חד
לכלהו. ובאת ה' אשתלים ח"י. דאינון ט"ט. למחוי
חיה לכל סטרא. כליל ארבע חיות. ולכל חיה, ארבע
אנפין, וארבע גדפין, אינון ל"ב אנפין וגדפין. ואינון
תליין מחיה דאיהו אדם.

ואינון ל"ב, כחושבון יו"ד ה"א ה"א. שלימו דלהון,
וא"ו. תליסר חולין בכל ארבע פנפי, והוא"ו
מתיוחד עם כל ארבע חיות, ואשלים לעילא, אשלים
לתתא. עמודא דאמצעיתא איהו מטטרון, לאשקמא
לעילא, כגוונא דתפארת, שמיה פשם רביה. בצלמו
כדמותו אתברי. דאיהו כליל כל דרגין, מעילא לתתא,
ומתתא לעילא. ואיהו אחיד באמצעיתא. הךא הוא
דכתיב, (שמות כו) והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח
מן הקצה אל הקצה.

ואיהו כליל ארבע אנפין, וארבע גדפין דכל חיה וחיה
דלעילא, דאינון, יאהדוניהי. אז ישיר משה. בכל
חיה ארבע אנפין, וארבע גדפין, כגוונא דא. א"ז באריה.
א"ז בשור. א"ז בנשר. א"ז באדם. דאינון ל"ב אנפין
וגדפין, כחושבון א"ז ארבע זמנין.

ואינון ד' אנפין: יהו"ה. ארבע גדפין: אדני. לקבל
ארבע בגדי זהב, וארבע בגדי לבן, דלביש כהנא
לכפרא על ישראל. לקבל, (תהלים נא) אדני שפתי תפתח.
וצלותא. דתפלה יהו"ה, בתחמה ח"י ברכאן דצלותא.
ותמני סרי זמנין יהו"ה, אית בהון ע"ב אתוון, כחושבון
ויכלו, דכלילן בצדיק ח"י עלמין.

הפנהו לכפר על ישראל, כנגד
(תהלים נא) אדני שפתי תפתח. ותפלה, של תפלה יהו"ה, בתחמה
י"ח ברכות התפלה. ושמונה עשרה פעמים יהו"ה, יש בהם ע"ב אותיות, בחשבון (בראשית ב)

ויכלו, שכלולים בצדיק ח"י העולמים.

ובארבע חיון, יהו"ה אדני. תמני לכל סטרא, אינון ל"ב אתון, וי"ג אתון, דאשתכחו מן זה"ו אני זה"ו, הא תלת עשר, דכלילן עילא ותתא. בהון אשתלים אדם, דאיהו מ"ה, עמודא דאמצעייתא.

לעילא באילנא דחיי, לית, קליפין. (אסתר ד) כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק. לתתא אית קליפין במטטרון, דאיהו בדיוקנא דעמודא דאמצעייתא. דבזמנא דקודשא בריך הוא לבר ממלכותיה, אתכפי בגדפין ואנפין דעבד דיליה, הדא הוא דכתיב, (שמואל ב כב) וירכב על כרוב ויעף.

ואינון קליפין דסחרין לר' חיון דמטטרון, אינון: תהו, (מלכים א יט) והנה רוח גדולה וחסק מפרק הרים ומשבר סלעים לא ברוח יי. בה"ו, ואחר הרוח רעש לא ברעש יי, הא תרין קליפין, ירוק וחור, דקליפין דאגוזא, חד תהו, קו ירוק, תניינא בהו, אבנין מפולמין, קליפא תקיפא, פאבנא מפולמא. לקבל תרין קליפין אליו, מוץ ותבן דחטה.

קליפא תליתאה, דקיקא. לקבל סובין דחטה, דהכא איהו מתדבק בחטה, ולא יכיל לאתפרשא מתמן, עד דטחנין ליה בריחייא, דאינון לקבל טוחנות דפומא דבר נש, דצריך למטחן בהון מלין דאורייתא, עד דיהון פקמח סלת נקיה, ובנפה דאיהי שפה, אתבריר פסולת דאיהי סובין (דאורייתא) עד דישתכח הלכה סלת נקיה. בההוא זמנא, נטיל לה לבא ומוחא, וכל אברין דגופא דאתפשט בהון נשמטא, ואתפרנסת בה נשמטא, פגוונא דגופא אתפרנסת במלין דעלמא, (קהלת ו) דזה לעומת זה עשה אלהים, נהמא דגופא, ונהמא דאורייתא. הדא הוא דכתיב, (משלי ט) לכו לחמו בלחמי.

והאי קליפא, איהו כקליפא דמתדבקה במוחא דאגוזא,

מתפרנס מדברי העולם. שזה לעמת זה עשה אלהים - לחם (משלי ט) לכו לחמו בלחמי.

ובארבע חיות, יהו"ה אדני. שמונה לכל צד - הם ל"ב אותיות, וי"ג אותיות שנמצאו מן זה"ו אני זה"ו. הרי שלשה עשר שכלולים למעלה ולמטה, בהם השתלם אדם, שהוא מ"ה, עמוד האמצעי.

למעלה בעץ החיים אין קלפות, (אסתר ד) כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק. למטה יש קלפות במטטרון, שהוא בדמות העמוד האמצעי. שבזמן שהקדוש ברוך הוא מחוץ למלכותו, מתכסה בכנפי ופני העבד שלו, זהו שכתוב (שמואל ב כב) וירכב על כרוב ויעף.

ואותן קלפות שסוכבות לארבע חיות מטטרון הן: תהו - (מלכים א-ט) והנה רוח גדולה וחסק מפרק הרים ומשבר סלעים לא ברוח ה'. בה"ו - ואחר הרוח רעש לא ברעש ה'. הרי שתי קלפות, ירק ולבן. שקלפות האגוז - אחד תהו, קו ירק. שני בהו, אבנים מפלמות, קלפה חזקה פאבן מפלמת. פנגד שתי קלפות אלו, מוץ ותבן של חטה.

קלפה שלישית, דקיקה - פנגד סבין של חטה, שכאן הוא נדבק בחטה ולא יכול להפרד משם עד שטוחנים אותו ברחים, שהן פנגד טוחנות הפה של האיש, שצריך לטחן בהן דברי תורה עד שיהיו כמו קמח סלת נקיה. ובנפה, שהיא השפה, מתבררת הפסלת, שהוא סבין (של התורה), עד שתמצא הלכה סלת נקיה. באותו זמן נוטל אותה הלב והמח, וכל איברי הגוף שהנשמה מתפשטת בהם, והנשמה מתפרנסת ממנה כמו שהגוף הגוף, ולחם התורה. זהו שכתוב

וקלפה זו היא כמו קלפה שנדבקה למח האגוז, וכשהאגוז רך, נפרדת אותה קלפה ממח האגוז

ובזמנא דאגוזא איהי רכיבא, אתפרש ההיא קליפא ממוחא דאגוזא, בלא קושיא. ובזמנא דאגוזא איהי (ד) רכ"ז ע"ב) יבשה, קשה לבר נש לאעברא ליה מתמן, פי עדיין הקושיא במקומה עומדת. ובגין דא מגי קדשא ברין הוא לבר נש, לאהדרא בתיובתא בבחוריתה, קודם דיזקין ביה יצר הרע. הדיא הוא דכתיב, (ויקרא ט) מפני שיבה תקום, קודם שיבה דילך. והאי קליפה איהי אש, ואתמר בה ואחר הרעש אש לא באש יי. רביעאה, תהום. חלל דאגוזא, ביה קול דממה דקה, תמן קא אתי מלבא, (יחזקאל א) ומתוכה כעין החשמל מתוף האש.

ואינון קליפין, אינון רשימין בד' אברים דגופא. בריאה, תמן ליחא, דמינה אשתכחו סרכות דריאה, (משלי ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. ותמן רוח חזק מפרק, דדפיק בכנפי ריאה דבר נש, והאי איהו רוחא דאסעיר גופיה דבר נש, מה דכפוף ליה אליהו תחותיו, וסליק לעילא ביה. הדיא הוא דכתיב, (מלכים ב ב) ויעל אליהו בסערה השמימה. והאי דפיק על ריאה, דשותה כל משקין. ובהון, (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, האי איהו קליפה לרוחא דקודשא. לשמאלא, רוח סערה, עליהו אתמר, (קהלת י) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו.

דוד אעבר ליה מלבוי, וקטיל ליה. הדיא הוא דכתיב, (תהלים ט) ולבי חלל בקרבי ובגין דא זכה, לנשבא רוח צפונית, בכנור דיליה. ואתמר ביה, (יחזקאל לו) כה אמר יי מארבע רוחות באי הרוח, והיה מנגן ביה בכנור, בד' מיני נגונין, בשיר פשוט, דאיהו יי. ובשיר כפול, דאיהו י"ד. ובשיר משולש, דאיהו י"ו. ובשיר מרובע, דאיהו י"ח. הא אינון עשר אתון. דעבד דוד לקבליהו, יי מיני תלים. וסלקין לע"ב אנפין, פחושפן יי אתון אלין.

ומתי סליקו בע"ב מיני נגונא. בד אתעבר שולטנותא שעשה דוד כנגדן עשרה מיני תלים, ועולים לע"ב פנים, פחושפון עשר אותיות אלו. ומתי עלו בע"ב מיני נגון? כשעבר שלטון עון משחית אף

בלי קשי. וכש האגוז יבש, קשה לאדם להעבירה משם, פי עדין הקשיא במקומה עומדת. ולכן צוה הקדוש ברין הוא לאדם לחזר בתשובה בבחוריתו, לפני שיזקין בו יצר הרע. והו שכתוב (ויקרא ט) מפני שיבה תקום, קודם שיבה שלך. וקלפה זו היא אש, ונאמר בה, ואחר הרעש אש לא באש ה'. רביעית - תהום, חלל האגוז, קול דממה דקה, שם בא המלך, (יחזקאל א) ומתוכה כעין החשמל מתוף האש.

ואותן קלפות רשומות בארבעה איברים של הגוף. בראה, שם יחה, שממנה יוצאות סרחות הראה, (משלי ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. ושם רוח חזק מפרק, שדופק בכנפי הראה של האדם, וזהו רוח שמסעיר את גוף האדם, מה שכופף לו אליהו תחתיו ועולה בו למעלה. זהו שכתוב (מלכים ב ב) ויעל אליהו בסערה השמימה [השמים]. וזהו דופק על הראה, ששותה כל משקים, ובהם (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, זוהי קלפה לרוח הקדש. לשמאל, רוח סערה, עליהם נאמר (קהלת י) לב חכם לימינו ולב פסיל לשמאלו.

דוד העביר מלבו והרג אותו, זהו שכתוב (תהלים ט) ולבי חלל בקרבי, ולכן זכה לנשוב רוח צפונית בכנורו, ונאמר בו (יחזקאל לו) כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח, והיה מנגן בו בכנור בארבעה מיני נגונים: בשיר פשוט, שהוא יי. ובשיר כפול, שהוא י"ד. ובשיר משולש, שהוא י"ו. ובשיר מרבע, שהוא י"ח. הרי הן עשר אותיות

בארבעה צדדים שעולים לעשרה
כתרים לע"ב אמות. זהו שפתוב
(משלי יא) ובאבד רשעים רנה.

שמוכא"ל גבריאל נוריא"ל
רפא"ל שולטים על ארבעת
הצדדים (היסודות) הטובים של
האדם, שהם מים ואש ורוח
ועפר, ולכל אחד יש לו ארבע
פנים: עון משחית אף וחמה,
תלויים (שולטים) על מרה לבנה,
שראה עושה סרכה. ובמרה
האדם של הפכד שהתאדם
במאדים. ובמרה ירקה שאחווה
בפכד, שהוא חרב מלאך המות,
שנאמר בה (שם ה) ואחריתה מרה
כלענה חדה כחרב פיות. ובמרה
שחרה, לילית, שבת, שולטון
בטחול, שהוא עצבות, שאול
תחתית, עניות וחשך, בכיה
והספד ורעבון.

מיד כשעוברות קלפות אלו
מהאדם, שולט עליו עץ החיים
בע"ב פנים, שהם י' י"ה יה"ו
יה"ה, שנמצאו עשרה תלויים
מארבע רוחות, שהם יה"ה,
שנאמר בהם, כה אמר ה' מארבע
רוחות באי הרוח. זהו רוחו של
משיח, שנאמר בו (ישעיה יא) ונתה
עליו רוח ה', כשהוא מנשב באזן
ימין של הלב, ששם חכמה מצד
החסד, שבו הרוצה להחפים
יזרים בחכמה. וחס"ד נושב
בבינה. שפחכמה י', בבינה ה',
בתפארת ו', במלכות ה'. יה"ה
דופק בכל הארבעה, שעולים
לעשרה, ולע"ב מחשבת הלב.

זה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ימין הוא
מים, והוא יד הגדולה. משמאל
אש, והיא יד החזקה. בעמוד
האמצעי י"ד רמה, שהיא רוח
הקדש. והפל בן י"ד.

כי רוח החיה באופנים. אל אשר
יהיה שמה הרוח ללכת ולכו (יחזקאל א).
בו מתנהגים מים ואש. שאוחז בשניהם, ודופק בעורקי
המח, שהוא מים. ובעורקי הלב, שהוא אש. ורוח בכנפי ראה.

דעון משחית אף וחימה. דבהון דפיק רוח סערה. בארבע
סטרין, דסלקין לי' פתרין לע"ב אומין, הדא הוא דכתיב,
(משלי יא) ובאבד רשעים רנה.

דמיכא"ל גבריאל נוריא"ל רפא"ל, שולטין על ארבע
סטרין (ס"א יסודין) טבין דבר נש, דאינון מיא
ואשא ורוחא ועפרא, וכל חד אית ליה ארבע אנפין. עון
משחית אף וחימה, תלנין (ס"א שלטין) על מרה לבנה,
דריאה דעביד סרכא. ובמרה סומקא דכבד, דאתאדם
במאדים. ובמרה ירוקא דאחידא בכבדא, דאיהו חרפא
דמלאך המות, דאתמר בה (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה
חדה כחרב פיות. ובמרה שחורה, לילית, שבת,
שולטנותא בטחול, דאיהו עצבו, שאול תחתית, עניותא
וחשוכא בכיה והספדא ורעבון.

מיד דמתעברין אליו קליפין מבר נש, שולטא עליה
אילנא דחיי, בע"ב אנפין, דאינון י' י"ה יה"ו
יה"ה, דאשתכחו עשרה תלנין מארבע רוחות, דאינון
יה"ה, דאתמר בהון, כה אמר יה"ה מארבע רוחות באי
הרוח, דא הוא רוחו דמשיח. דאתמר ביה, (ישעיה יא) ונתה
עליו רוח יי, כד איהו מנשב באזן ימינא דלבא, דתמן
חכמה מסטרא דחסד, דביה הרוצה להחפים יזרים
בחכמה. וחס"ד נושב בבינה, דבחכמה י'. בבינה ה'.
בתפארת ו'. במלכות ה'. יה"ה דפיק בכלהו ארבע.
דסלקין לעשר. ולע"ב מחשבה דלבא.

דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ימינא איהו מים. ואיהו יד
הגדולה. משמאלא אש. ואיהו יד החזקה. בעמודא
דאמצעיתא, י"ד רמה. דאיהו רוחא דקדשא. וכלא בן
י"ד.

כי רוח החיה באופנים אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת
ולכו. (יחזקאל א) ביה מתנהגים מיא ואשא. דאחיד
בתריןיהו, ודפיק בערקין דמוחא, דאיהו מים. ובערקין
דלבא, דאיהו אש. ורוח בכנפי ריאה.

יהיה שמה הרוח ללכת ולכו (יחזקאל א). בו מתנהגים מים ואש. שאוחז בשניהם, ודופק בעורקי
המח, שהוא מים. ובעורקי הלב, שהוא אש. ורוח בכנפי ראה.

וְקוֹל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּבִיּה (יחזקאל א) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם. וְדָא יְהוֹ"ה דְּאִיהוּ קוֹל, כַּד נְפִיק לְקַבְּלָא שְׂכִינְתָא בְּצִלּוֹתָא בְּחֻשְׁאֵי, דְּאִיהוּ דְבוּר, דְּבִיּה אֲדַנְ"י שְׁפַתֵי תַפְתָּח, כָּל אַבְרִין פְּתִיחֵן בְּלֵהוּ גְדַפְיָהוּ, בְּרַמ"ח תֵּיבִין, דְּאִינוּן בְּד' פְּרָשְׁיִין דְקָרִיאַת שְׁמַע, דְּבַהוּן נְחִית קָלָא.

וְכַד נְחִית, כְּמָה צְפָרִין מְצַפְצְפִין לְגַבֵּיהּ, בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּן, כְּלָהוּ עַל אַבְרִין דְּגוּפָא, דְּאִינוּן עֲנֵפֵי אֵילָנָא. וּבְכָל גְדַפִּין דְּכָל אַבְר, דְּתַמָּן דִּינְרָא דְצַפּוֹרָא, דְּאִיְהִי אֲדַנְ"י, בְּכָל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא, אֲשַׁתְּכַח פְּתִיחָא לְגַבֵּי דְבַעֲלָהּ. אֲדַנְ"י שְׁפַתֵי תַפְתָּח, אִיהוּ פְתִיחָא לְגַבֵּיהּ, בְּצִלּוֹתָא דְעַמִּידָהּ. לִית אַבְר מְמַאֲתָן וְתַמְנָא וְאַרְבַּעִין אַבְרִים דְשְׂכִינְתָא, דְלָאוּ אִיְהִי פְתִיחָא לְקַבְּלָא לִיהּ. וּבְגִין דָּא אַתְקָרִיאַת שִׁיחַת מְלֶאכִי הַשְּׂרַת. אִיהוּ צַפְצוּף עוֹפּוֹת, דְּאִינוּן נִשְׁמָתִין דְשְׂרִיין בְּאַבְרִים. אִיְהִי שִׁיחַת דְקָלִים, דְּאִינוּן עֲנֵפִין דְאֵילָנָא.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, דְנְחִית יְהוֹ"ה לְגַבֵּי אֲדַנְ"י בְּכָל אַבְר, אַתְמַר בְּהוּ, (יחזקאל א) בְּעַמְדָּם תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶם. וְהֵאֵי רִזָּא דְחֻשְׁמַל. חֵיוֹת אֵשׁ, עֵתִים חֲשׁוֹת, וְעֵתִים מְמַלְלוֹת. וְאָמְרוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, בְּמִתְנִיתָא תְנָא, כְּשֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲשׁוֹת, וּכְשֶׁאִין הַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְמַלְלוֹת. בְּהַהוּא זְמַנָּא דְמִתְנִיחֵין קוֹל וְדְבוּר בְּחָדָא, דְּאִינוּן יְאֵהוּדְנָהִי חֲשׁוֹת. אָבַל בְּזְמַנָּא דְפְנִיָּהֶם וּכְנַפְיָהֶם פְּרוּדוֹת, יְהוֹ"ה מִן אֲדַנְ"י בְּפְרוּדָא, אִיהוּ אֲשַׁתְּכַח בְּאַרְבַּע אֲנָפֵי חִינוּן, כְּלָהוּ פְתִיחֵן, לְקַבְּלֵיהּ מְמַלְלוֹת, לְמִשְׁאַל מְזוּנָא, בְּגִין (דניאל ד) דְּמְזוּן לְכֵלָא בִּיהּ. אֲדַנְ"י אֲשַׁתְּכַח בְּכַנְפֵי חֲחִיוֹת, כְּלָהוּ פְתִיחֵן לְגַבֵּי חִינוּן.

שְׂאֲגִין בְּקוֹל דְּאִיהוּ יְהוֹ"ה, כְּלָהוּ בִּימִינָא. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִין בְּדְבוּר, דְּאִיהוּ אֲדַנְ"י בְּשִׁמְאָלָא. בְּשִׂרְפִים מִתְחַבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֲמַצְעִיתָא. יְאֵהוּדְנָהִי בִּימִין. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִים בְּדְבוּר, שְׁהוּא אֲדַנְ"י, בְּשִׂמְאָל. בְּשִׂרְפִים מִתְחַבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֲמַצְע.

וְקוֹל דָּא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּבִיּה (יחזקאל א) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם. וְדָא יְהוֹ"ה דְּאִיהוּ קוֹל, כַּד נְפִיק לְקַבְּלָא שְׂכִינְתָא בְּצִלּוֹתָא בְּחֻשְׁאֵי, דְּאִיהוּ דְבוּר, דְּבִיּה אֲדַנְ"י שְׁפַתֵי תַפְתָּח, כָּל אַבְרִין פְּתִיחֵן בְּלֵהוּ גְדַפְיָהוּ, בְּרַמ"ח תֵּיבִין, דְּאִינוּן בְּד' פְּרָשְׁיִין דְקָרִיאַת שְׁמַע, דְּבַהוּן נְחִית קָלָא.

וְכַד נְחִית, כְּמָה צְפָרִין מְצַפְצְפִין לְגַבֵּיהּ, בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּן, כְּלָהוּ עַל אַבְרִין דְּגוּפָא, דְּאִינוּן עֲנֵפֵי אֵילָנָא. וּבְכָל גְדַפִּין דְּכָל אַבְר, דְּתַמָּן דִּינְרָא דְצַפּוֹרָא, דְּאִיְהִי אֲדַנְ"י, בְּכָל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא, אֲשַׁתְּכַח פְּתִיחָא לְגַבֵּי דְבַעֲלָהּ. אֲדַנְ"י שְׁפַתֵי תַפְתָּח, אִיהוּ פְתִיחָא לְגַבֵּיהּ, בְּצִלּוֹתָא דְעַמִּידָהּ. לִית אַבְר מְמַאֲתָן וְתַמְנָא וְאַרְבַּעִין אַבְרִים דְשְׂכִינְתָא, דְלָאוּ אִיְהִי פְתִיחָא לְקַבְּלָא לִיהּ. וּבְגִין דָּא אַתְקָרִיאַת שִׁיחַת מְלֶאכִי הַשְּׂרַת. אִיהוּ צַפְצוּף עוֹפּוֹת, דְּאִינוּן נִשְׁמָתִין דְשְׂרִיין בְּאַבְרִים. אִיְהִי שִׁיחַת דְקָלִים, דְּאִינוּן עֲנֵפִין דְאֵילָנָא.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, דְנְחִית יְהוֹ"ה לְגַבֵּי אֲדַנְ"י בְּכָל אַבְר, אַתְמַר בְּהוּ, (יחזקאל א) בְּעַמְדָּם תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶם. וְהֵאֵי רִזָּא דְחֻשְׁמַל. חֵיוֹת אֵשׁ, עֵתִים חֲשׁוֹת, וְעֵתִים מְמַלְלוֹת. וְאָמְרוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, בְּמִתְנִיתָא תְנָא, כְּשֶׁהַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲשׁוֹת, וּכְשֶׁאִין הַדְּבוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְמַלְלוֹת. בְּהַהוּא זְמַנָּא דְמִתְנִיחֵין קוֹל וְדְבוּר בְּחָדָא, דְּאִינוּן יְאֵהוּדְנָהִי חֲשׁוֹת. אָבַל בְּזְמַנָּא דְפְנִיָּהֶם וּכְנַפְיָהֶם פְּרוּדוֹת, יְהוֹ"ה מִן אֲדַנְ"י בְּפְרוּדָא, אִיהוּ אֲשַׁתְּכַח בְּאַרְבַּע אֲנָפֵי חִינוּן, כְּלָהוּ פְתִיחֵן, לְקַבְּלֵיהּ מְמַלְלוֹת, לְמִשְׁאַל מְזוּנָא, בְּגִין (דניאל ד) דְּמְזוּן לְכֵלָא בִּיהּ. אֲדַנְ"י אֲשַׁתְּכַח בְּכַנְפֵי חֲחִיוֹת, כְּלָהוּ פְתִיחֵן לְגַבֵּי חִינוּן.

שְׂאֲגִין בְּקוֹל דְּאִיהוּ יְהוֹ"ה, כְּלָהוּ בִּימִינָא. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִין בְּדְבוּר, דְּאִיהוּ אֲדַנְ"י בְּשִׁמְאָלָא. בְּשִׂרְפִים מִתְחַבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֲמַצְעִיתָא. יְאֵהוּדְנָהִי בִּימִין. אוֹפְנִים מְצַפְצְפִים בְּדְבוּר, שְׁהוּא אֲדַנְ"י, בְּשִׂמְאָל. בְּשִׂרְפִים מִתְחַבְּרִים קוֹל וְדְבוּר בְּאֲמַצְע.

יֵאָהֲדֹנָהּי. בָּהֶם (בראשית א) וְעוֹף
 יַעֲרֹף. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה ו) וַיַּעַף
 אֵלַי אֶחָד מִן הַשָּׂרְפִים. וְנֹאמַר
 בָּהֶם, (קהלת י) וְעוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף
 אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְּבָר.
 וּשְׂרָפִים - שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד (ישעיה
 ו), מִצַּד הָאוֹת ו', שֶׁהוּא הַעֲמוּד
 הָאֲמֻצְעִי, כּוֹלָל יָמִין וּשְׂמָאל.
 וְהוּא כּוֹלָל שֵׁשׁ תְּבוּת - בְּשִׁתִּים
 יְכַסֵּה פָּנָיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֵּה רַגְלָיו
 וּבְשִׁתִּים יַעֲרֹף סִימָן.

תִּקְוֹן שְׁנֵי - וְעַל דְּמוּת הַפֶּסַח
 דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו
 מְלַמְעֵלָה. רֶשֶׁם שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה,
 וְהוּא (שם מד) כְּתַפְאֲרַת אָדָם לְשִׁבְת
 בֵּית.

וּפְרָשׁוֹהָ רַבָּנָן, כֹּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת
 שְׁמַע עֲרֻבִית וּשְׁחֲרִית כְּאֵלוֹ מְקַיִם
 (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה.
 שְׁטִלִית לְבָנָה הִיא לִימִין, מִצַּד
 חֶסֶד, וְנֹאמַר אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל
 פֶּסַח רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת.
 (ישעיה טז) וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד פֶּסַח. חֶסֶד
 עוֹלָה ע"ב חֲלִיּוֹת וְקִשְׁרֵי הַטְּלִית.
 וְיֵשׁ טְלִית מִצַּד מִטְטְרוֹ"ן, שֶׁהוּא
 ט"ט, כּוֹלָל ח"י, בֵּין קְשָׁרִים
 וְחֲלִיּוֹת לְכָל צַד. חֲמִשָּׁה קְשָׁרִים
 כְּגֹנֵד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. וּשְׁלֹשׁ
 עֲשָׂרֵה חֲלִיּוֹת כְּגֹנֵד שְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה
 מִדּוֹת הַרַחֲמִים שֶׁל הַתּוֹרָה,
 שְׁנֹאמַר בָּהֶן, בְּשִׁלְשׁ עֲשָׂרֵה מִדּוֹת
 הַתּוֹרָה נִדְרָשׁת.

וּבִנְדָרָה נֹאמַר, כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו
 מְלַמְעֵלָה. בְּצוּרַת הַתַּפְאֲרַת,
 שֶׁהוּא תַּפְאֲרַת אָדָם עָלָיו
 מְלַמְעֵלָה. וְנִקְרָא בְּשֵׁמוֹ, יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. (ישעיה מג) כֹּל
 הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי כְּרִאֲתוֹ
 יִצְרָתוֹ אֲפִי עֲשִׂיתִיו. וְלִמְעֵלָה
 כְּמַרְאֵה אָדָם - זוֹ שְׁכִינָה, שֶׁהִיא
 כְּמַרְאֵה שֶׁל הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי
 אֲוֹתִיּוֹת, וּבָהֶן (הושע יב) וּבִנְד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְעוֹד נִקְרָא ח"י מִצַּד שֶׁל צְדִיק, וְבוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ נִקְרָא אַז אָדָם, שֶׁהוּא הַעֲמוּד

בְּהוֹן (בראשית א) וְעוֹף יַעֲרֹף. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה ו)
 וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן הַשָּׂרְפִים. וְאִתְמַר בְּהוֹן, (קהלת י) וְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יִגִּיד דְּבָר. וּשְׂרָפִים
 שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד. מִסְטָרָא דָאֵת ו', דְּאִיהוּ עֲמוּדָא
 דְאֲמֻצְעִיתָא, כֹּלִיל יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְאִיהוּ כֹלִיל שִׁית
 תִּיבִין, (ישעיה ו) בְּשִׁתִּים יְכַסֵּה פָּנָיו וּבְשִׁתִּים יְכַסֵּה רַגְלָיו
 וּבְשִׁתִּים יַעֲרֹף סִימָן.

תִּקְוֹנָא תְנִינָא, (יחזקאל א) וְעַל דְּמוּת הַפֶּסַח דְּמוּת כְּמַרְאֵה
 אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה. רֶשִׁימוֹ דְסֵפֶר תּוֹרָה, וְאִיהוּ
 (ישעיה מד) כְּתַפְאֲרַת אָדָם לְשִׁבְת בֵּית.

וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, כֹּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע עֲרֻבִית וּשְׁחֲרִית,
 כְּאֵלוֹ מְקַיִם (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה.
 דְּטִלִית לְבָנָה, אִיהוּ לִימִינָא מִסְטָרָא דְחֶסֶד. וְאִתְמַר, אֵל
 מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל פֶּסַח רַחֲמִים וּמִתְנַהֵג בְּחִסְדוֹת. (ישעיה טז)
 וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד פֶּסַח. חֶסֶד סְלִיק ע"ב חוֹלִיין וְקִשְׁרֵין דְטִלִית.
 וְאִית טְלִית מִסְטָרָא דְמִטְטְרוֹ"ן, דְּאִיהוּ ט"ט, כֹּלִיל ח"י,
 בֵּין קִשְׁרֵין וְחוֹלִיין לְכָל סְטָרָא. ה' קִשְׁרֵין לְקַבֵּל
 ה' חוֹמְשֵׁי תּוֹרָה. וְתִלְיִסָּר חוֹלִיין, לְקַבֵּל תְּלִיסָּר מְכִילָן
 דְרַחֲמֵי דְאוֹרִייתָא. דְאִתְמַר בְּהוֹן, בִּי"ג מִדּוֹת הַתּוֹרָה
 נִדְרָשׁת.

וּבְגִינָה אִתְמַר, כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה. בְּדִיוֹקְנָא
 דְתַפְאֲרַת, דְּאִיהוּ תַּפְאֲרַת אָדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה.
 וְאִתְקַרֵּי בְשֵׁמִיה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. (ישעיה מג) כֹּל
 הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי כְּרִאֲתוֹ יִצְרָתוֹ אֲפִי עֲשִׂיתִיו.
 וְלִעֲלֵילָא כְּמַרְאֵה אָדָם, דְּאִיהוּ כְּחִיזוֹ דְעֲמוּדָא
 דְאֲמֻצְעִיתָא, בְּד' אֲנָפִין, וּבְעֶשֶׂר סְפִירָאן, דְאִינּוּן אָדָם.
 וְאַרְבַּע אֲנָפִין דְאָדָם, אַרְבַּע אֲתוּוּן. וְאִינּוּן י"ד אֲתוּוּן,
 וּבְהוֹן (הושע יב) וּבִנְד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְעוֹד אִתְקַרֵּי ח"י, מִסְטָרָא דְצְדִיק, וּבִיהַ קְדָשָׁא בְרִיךְ

בְּאַרְבַּעַה פָּנִים וּבְעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵם אָדָם. וְאַרְבַּעַה פָּנִים שֶׁל אָדָם - אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. וְהֵם י"ד

אוֹתִיּוֹת, וּבָהֶן (הושע יב) וּבִנְד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

האמצעי, ט"ל, והשכינה ה'. ובה' הוא אדם, משום ש"ט"ל כף עולה בחשבון - יו"ד ה"א וא"ו. וזהו מוריד הט"ל, לגבי אות ה"א. קשר הטלית - ח"י העולמים, שקושר הקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל הצדדים בארבע כנפות הטלית.

תפלין משמאלו, זהו שכתוב (ישעיה סב) נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו. בימינו - זו תורה. ובזרוע עזו - אלו תפלין. יהו"ה בארבע פרשיות. אדנ"י - היכל לארבע אותיות בארבעה פתי התפלין. קשר של תפלין של יד זה צדיק ח"י העולמים, שהוא קשר של שניהם, בזרוע שמאל. קשר של ראש זה העמוד האמצעי שאחוז בו יהו"ה אהי"ה למעלה, שהם (כת"ר) חכמ"ה ובינ"ה.

קריאת שמע שהיא היחוד באמצע, והיא אחוזה בין ציצית ותפלין, שכל הפרשיות של ציצית ותפלין הן כלולות ביחוד של קריאת שמע. ומצד של עמוד האמצעי, שהוא טלית ותפלין, שנאמר בהן (שמות יג) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך. (במדבר טו) ועשו להם ציצת.

ש' של תפלין, הלכה למשה מסיני. (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ובארונהו - מהו שם ה' ? אלו תפלין שבראש. ש' של תפלין. שתי שיניו - שש מאות. שש מדרגות ושבעה ענפים של שתי שינים - הרי שלשה עשר, והכל תרי"ג. ואין מצוה שאינה שקולה לכל התורה.

כגון זה, כל מצוה היא יהו"ה. י"ה עם שמ"י - שס"ה. ו"ה עם זכרי - רמ"ח. ומשום זה כל מצוה היא שקולה לתרי"ג. והרי פשוטה, שמע ישראל - כלול תרי"ג מצד של ציצית. ותרי"ג מצד של תפלין הוא בכל מקום.

הוא ושכינתיה אתקרי אז אדם, דאיהו עמודא דאמצעייתא, ט"ל, ושכינתיה ה'. ובה' איהו אדם. בגין דט"ל הכי סליק בחושבון יו"ד ה"א וא"ו. והאי איהו מוריד הט"ל, לגבי ה"א. קשר דטלית, ח"י עלמין, דקשיר קדשא ברוך הוא ושכינתיה בכל סטרין, בארבע כנפות דטלית.

תפלין משמאלא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה סב) נשבע יי בימינו ובזרוע עזו. בימינו, זו תורה. ובזרוע עזו, אלו תפלין. יהו"ה בד' פרשין. אדנ"י היכלא לד' אתון, בד' פתי דתפלין. קשר של תפלין דיד, דא צדיק ח"י עלמין, דאיהו קשורא דתרווייהו. בזרוע שמאלא. קשר דרישא, דא עמודא דאמצעייתא, דאחיד ביה יהו"ה אהי"ה לעילא, דאינון (כת"ר) חכמ"ה ובינ"ה.

קריאת שמע דאיהו יחודא באמצעייתא, ואיהו אחיד בין ציצית ותפלין, דכלהו פרשין דציצית ותפלין, אינון כלילן ביחודא דקריאת שמע. ומסטררא דעמודא דאמצעייתא, דאיהו טלית ותפלין, דאתמר בהו, (שמות יג) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך. (במדבר טו) ועשו להם ציצת. (דף רכ"ח ע"ב).

ש' של תפלין, הלכה למשה מסיני. (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יי נקרא עליך ויראו ממך. ואוקמוה מאי שם יהו"ה. אלו תפלין שבראש. ש' של תפלין. תרין שיניו ש' ש' שית מאה. שית דרגין. ושבע ענפין דתרין שיניו, הא תלת עשר, וכלא תרי"ג. ולית פקודא דלאו איהי שקילא לכל אורייתא.

כגוונא דא, פל מצוה איהי יהו"ה. י"ה עם שמ"י שס"ה. ו"ה עם זכרי רמ"ח. ובגין דא כל מצוה איהי שקילא לתרי"ג. והא אוקמוה, שמע ישראל כליל תרי"ג, מסטררא דציצית. ותרי"ג מסטררא דתפלין איהו בכל אתר.

היא שקולה לתרי"ג. והרי פשוטה, שמע ישראל - כלול תרי"ג מצד של ציצית. ותרי"ג מצד של תפלין הוא בכל מקום.

וְהוּו לטוֹטְפַת, טֹטְפַת - ט"ט, ח"י
 עוֹלָמִים, צְדִיק, כְּנֻגְדוֹ שֶׁל
 מְטֻטְרוֹן. פ"ת, תְּפָאֶרֶת. מְטֻטְרוֹן
 סוּס שֶׁל תְּפָאֶרֶת, שְׁבוּ כָל
 הַסְפִירוֹת מִתְּלַבְשׁוֹת. וְכָף הוּא
 כְּגוֹף לְנִשְׁמָה. וְכֹאֲשֶׁר הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְסַלֵּק מִמֶּנּוּ, נִשְׁאָר
 אֲלֵם, אֵין לוֹ קוֹל וְלֹא דְבוּר. נִמְצָא
 שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַשְׂכִּינָה הֵם
 קוֹל וְדְבוּר שֶׁל כָּל מְלָאָךְ וּמְלָאָךְ,
 וּבְכָל קוֹל וְדְבוּר שֶׁל תּוֹרָה, וּבְכָל
 קוֹל שֶׁל תְּפִלָּה וּבְכָל מִצְוָה
 וּמִצְוָה. בְּכָל מְקוֹם שֶׁלִּיטְתוֹ
 בְּעֲלִיּוֹנִים וּבִתְחֻמוֹנִים, הוּא חַיִּים
 שֶׁל הַפֶּל וְהוּא סוֹבֵל הַפֶּל.

וְאֵין אֲדָנִי בְּלֹא יְהוָה, כְּמוֹ שְׂאִין
 דְבוּר בְּלֹא קוֹל. וְאֵין קוֹל בְּלֹא
 דְבוּר. וְזֶהוּ אָמַת בְּעוֹלָם
 הָאֲצִילוֹת. אֲכָל בְּעוֹלָם הַפְּרוּד יֵשׁ
 קוֹל בְּלֹא דְבוּר. קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין
 שְׂדֵי, אַחוּז בּוֹ הַעֲלִיּוֹן וְהַתְּחֻמוֹן.
 וְזֶה צְדִיק חַי הַעוֹלָמִים, אַחוּז (בב)

בין קול ודבור.

בְּתוֹךְ כֶּף הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן נִדְמָן
 אֲצֵל הַזָּקֵן וְאָמַר, זָקֵן זָקֵן, תְּפִלִּין
 וְצִיצִית וּפְרָשֶׁת מְזוּזָה הֵן שְׁלֹשׁ
 מִצְוֹת כְּלוּלוֹת בְּקַרְיַאת שְׁמַע,
 וּקְרִיַאת שְׁמַע הִיא מִצְוָה רְבִיעִית.
 וְצִיצִית מְזַכֶּרֶת שְׁלֹשׁ פְּעָמִים.
 וּבִתְפִלִּין נִזְכָּרֶת בְּהֵן שְׁתֵּי פְעָמִים
 אוֹת. וּבְצִיצִית, הָאוֹת ז' שֶׁל
 תְּזַכְּרוּ שְׁצַרְיָךְ לְהַתִּיז בָּהּ.
 וּבְמְזוּזָה, שְׂדֵי מִבְּחוּץ, יְהוָה
 מִבְּפָנִים.

וּפְרָשִׁיּוֹת סְתוּמוֹת וּפְתוּחוֹת
 מֵדוּעַ? וְשַׁעוֹר אֶרְכָּה שֶׁל צִיצִית
 וְרַחֲבָה, שֶׁתְּקַנּוּ אַרְךָ כָּל הַצִּיצִית
 שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲצַבְעוֹת בְּגוּדְל.
 מִצְוֹת תְּכַלֵּת שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנֵי

שְׁלִישֵׁי עֶנֶף, וּבֵין קֶשֶׁר כְּמֵלֵא גוּדֵל. וְכָל חֲלִיָּה וְחֲלִיָּה תִּהְיֶה מְשֻׁלָּשֶׁת. וְכָף תְּפִלִּין מֵדוּעַ
 בְּמַח? וּכְנֻגְד הַלֵּב, וְשַׁעוֹר הַרְצוּעוֹת, מֵדוּעַ הֵן עַד הַלֵּב לְשִׁמְאֵל וְעַד הַטְּבוּר לְיָמִין? וְרַצוּעָה שֶׁל
 יָד עַד שִׁיכְרָךְ, וּשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּאֲצַבְע הָאֶרְכָּה?

וְהוּו לטוֹטְפַת, טֹטְפַת: טט, ח"י עֲלָמִין, צְדִיק, לְקַבְּלִיהָ
 מְטֻטְרוֹן. פת, תְּפָאֶרֶת. מְטֻטְרוֹן סוּס דְתְּפָאֶרֶת, דְּבִיָּה
 כָּל סְפִירָאן מִתְּלַבְשִׁין. וְהָכִי אִיהוּ כְּגוּפָא לְנִשְׁמָתָא. וְכַד
 קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִסְתַּלַּק מִגְּוִיָּה, אִשְׁתַּאֲר אֲלֵם, לִית לִיה
 קוֹל וְלֹא דְבוּר. אִשְׁתַּכַּח, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיה
 אִיהוּ קוֹל וְדְבוּר. דְּכָל מְלָאָךְ וּמְלָאָךְ. וּבְכָל קוֹל וְדְבוּר
 דְּאוּרִייתָא, וּבְכָל קוֹל דְּצִלוֹתָא. וּבְכָל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא.
 בְּכָל אֲתָר שׁוּלְטָנוּתִיה בְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין, אִיהוּ חַיִּים דְּכֵלָּא,
 אִיהוּ סְבִיל כֵּלָּא.

וְלִית אֲדָנִי בְּלֹא יְהוָה, כְּגוֹוֵנָא דְלִית דְבוּר בְּלֹא קוֹל. וְלִית
 קוֹל בְּלֹא דְבוּר. וְהָאִי אִיהוּ קֶשֶׁר שְׂדֵי, בְּעֲלָמָא
 דְּאֲצִילוֹת. אֲכָל בְּעֲלָמָא דְּפְרוּדָא, אִית קוֹל בְּלֹא דְבוּר.
 קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין שְׂדֵי, אַחִיד בִּיה עֵילָא וְתַתְּא. וְדָא צְדִיק
 חַי עֲלָמִין, אַחִיד (ס"א ביה) בֵּין קוֹל וְדְבוּר.

אֲדַחְבִּי, הָא רַעֲיָא מְהִימְנָא אֲזַדְמָן לְגַבֵּי סְבָא, וְאָמַר
 סְבָא סְבָא, תְּפִלִּין וְצִיצִית וּפְרָשֶׁת מְזוּזָה, אֵינוֹן
 ג' פְּקוּדִין, כְּלִיל בְּקַרְיַאת שְׁמַע. וּקְרִיַאת שְׁמַע פְּקוּדָא
 רְבִיעִיָּה. וְצִיצִית אֲדַכְּרֵי ג' זְמַנִּין. וּבִתְפִלִּין אֲדַכְּרֵי בְּהוּ
 תְּרִין זְמַנִּין אוֹת. וּבְצִיצִית ז' שֶׁל תְּזַכְּרוּ דְצַרְיָךְ לְהַתִּיז בָּהּ.
 וּבְמְזוּזָה, שְׂדֵי מְלַבֵּר, יְהוּ"ה מְלֻגוּ.

וּפְרָשִׁיין סְתִימִין וּפְתִיחִין אֲמַאי. וְשַׁעוֹר אֶרְכָּה דְצִיצִית
 וְרַחֲבָה, דְתְּקִינוּ אַרְךָ כָּל הַצִּיצִית תְּרִין עֶשְׂרֵה
 אֲצַבְעָאן בְּגוּדֵל. מִצְוֹת תְּכַלֵּת, שְׁלִישׁ גְּדִיל, וּשְׁנֵי שְׁלִישֵׁי
 עֶנֶף. וּבֵין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר כְּמֵלֵא גוּדֵל. וְכָל חוּלְיָא וְחוּלְיָא
 תִּהְיֶה מְשֻׁלָּשֶׁת. וְהָכִי תְּפִלִּין אֲמַאי בְּמוֹחָא. וְלְקַבֵּל לְפָא.
 וְשַׁעוֹר רַצוּעֵתְהוֹן אֲמַאי אֵינוֹן עַד לְפָא לְשִׁמְאֵל וְעַד
 טְבוּרָא לְיָמִינָא. וְרַצוּעָא דִיד עַד דִּיכְרוּךְ וּשְׁלֹשׁ תֵּלֶת
 זְמַנִּין בְּאֲצַבְע צְרָדָא.

שְׁלִישֵׁי עֶנֶף, וּבֵין קֶשֶׁר כְּמֵלֵא גוּדֵל. וְכָל חֲלִיָּה וְחֲלִיָּה תִּהְיֶה מְשֻׁלָּשֶׁת. וְכָף תְּפִלִּין מֵדוּעַ
 בְּמַח? וּכְנֻגְד הַלֵּב, וְשַׁעוֹר הַרְצוּעוֹת, מֵדוּעַ הֵן עַד הַלֵּב לְשִׁמְאֵל וְעַד הַטְּבוּר לְיָמִין? וְרַצוּעָה שֶׁל
 יָד עַד שִׁיכְרָךְ, וּשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּאֲצַבְע הָאֶרְכָּה?

אֵלָא, וְדַאי בְּגַד חֲשׁוּב לָאו אִיהוּ, אֵלָא שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ לְכָל צַד. וְהֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר, כְּנָגֵד אַרְבַּעָה בְּגָדֵי לְבָן וְאַרְבַּעָה בְּגָדֵי זָהָב וְאַרְבַּעָה בְּגָדֵי כְהֵן הַדְּיוּט. וּמִצַּד שֵׁל בְּרַפְתָּ קִלְיָה כְהֵן הַדְּיוּט הוּא רֹמֵז: אֵל תְּהִי בְּרַפְתָּ הַדְּיוּט קִלְיָה בְּעֵינֶיךָ. שְׁלֵישׁ גְּדִיל וּשְׁנַיִם שְׁלֵישֵׁי עֲנָף, שֶׁהוּא תַכְלֵת.

וְכִי חֲלִיָה מְשׁוּלֶשֶׁת, כָּל מְשׁוּלֶשׁ מִצַּד הַקִּדְשָׁה. זֶהוּ שְׁכַתוּב קִדְשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. וְיִשְׁרָאֵל שְׁלֵישָׁה, מְשׁוּם (שְׁמוֹת י"ד) שְׁשׁוּשְׁלֶשֶׁם עַל כָּלוּ. שְׂצִיּוּת מִצַּד הַעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, שֶׁהוּא שְׁלֵישֵׁי לְאַבֹת, וְכָל דְּבַר מְשׁוּלֶשׁ, וְהוּא יל"י, כָּל תְּבֵה מְשׁוּלֶשֶׁת מִצַּדוֹ. חֲלִיָה כָלוּלָה מְשׁוּלֶשׁ כְּרִיכּוֹת מְשׁוּלֶשׁוֹת, זוּ הַשְּׂכִינָה. קִדְשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. וְהִיא מְשׁוּלֶשֶׁת בְּעֲמוּד הָאֶמְצָעִי, כָּלוּל מְשׁוּלֶשֶׁה עֲנַפֵּי הָאֲבֹת, שֶׁהֵם אוֹת ש' מִשְׁבֵּת, שְׂכִינָה בַת יְחִידָה.

(מִלֵּאָה ז') חֲלִיָה, תַכְלֵת שְׂבִצִּיּוּתִי. אֲשֶׁרֵי הַגּוֹף שְׂכָף הוּא רְשׁוּם בְּשְׂכִינָה וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כַּנְפֵי הַמְצוּהָ. רְשׁוּם בְּרִצּוּעָה שֶׁהִיא תַפְלָה שֶׁל יָד בְּשֵׁלֶשׁ כְּרִיכּוֹת בְּאַצְבָּע הָאֶרְכָּה, שֶׁהִיא כְּדִגְמַת הַחֲלִיָה, כְּרוּכָה בְּשֵׁלֶשׁ כְּרִיכּוֹת בְּאַצְבָּע. רְשׁוּם בְּקֶשֶׁר שֶׁל תַּפְלִין, כָּלוּל בְּשְׁנַיִם קֶשֶׁרִים, עוֹלָם חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר מְשׁוּלֶשִׁים, שְׁנַיִם בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

שְׂדֵשׁ עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת יֵשׁ בְּהֵן תַּשַּׁע וּשְׁלֵשִׁים כְּרִיכּוֹת כְּחֻשְׁבוֹן ט"ל, וּשְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת כְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד - עוֹלָם ב"ן. וְזֶהוּ בֵּן י"ה, הַעֲמוּד הָאֶמְצָעִי.

כִּי קֶשֶׁר בְּצוּרָה שֶׁל כַּף יְמִין, כָּל חֲלִיָה בְּצוּרָה שֶׁל אֶצְבָּע, שְׁיֵשׁ בָּהּ שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, וְכֵן בְּכָל אֶצְבָּע שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, חוּץ מִגּוֹדֵל, שֶׁהוּא שְׁעוּר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר שֶׁל הַצִּיּוּת כְּמֵלָא גּוֹדֵל. הִיא מִדַּת הַחֻטִּים, וּמִדַּת שֶׁל עֵין יְמִין וּשְׂמָאל, וְהִיא מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין, וּמִדַּת דַּאֲזָן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וּמִדַּת דְּכָל שְׂפָה וּשְׂפָה. וּמִדַּת דְּלִישְׁנָא. (שְׁמוֹת כ"ו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירֵיעַת.

לְכָל סִטְרָא. אֵינּוּן תְּרִיסָר, לְקַבֵּל אַרְבַּע בְּגָדֵי לְבָן, וְאַרְבַּע בְּגָדֵי זָהָב, וְאַרְבַּע בְּגָדֵי כְהֵן הַדְּיוּט. וּמִסִּטְרָא דְּכַרְפַּת כְהֵן הַדְּיוּט קָא רְמִיז, אֵל תְּהִי בְּרַפְתָּ הַדְּיוּט קִלְיָה בְּעֵינֶיךָ. שְׁלֵישׁ גְּדִיל, וּשְׁנַיִם שְׁלֵישֵׁי עֲנָף, דְּאִיהוּ תַכְלֵת.

וְכָל חוּלְיָא מְשׁוּלֶשֶׁת, כָּל מְשׁוּלֶשׁ מִסִּטְרָא דְּקְדוּשָׁה. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב קִדְשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. וְיִשְׁרָאֵל שְׁלֵישָׁה, בְּגִין (שְׁמוֹת י"ד) דְּשְׁשׁוּשְׁלֶשֶׁם עַל כָּלוּ. דְּצִיּוּת מִסִּטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ תְּלִיתָאָה לְאַבְהֵן, וְכָל דְּבַר מְשׁוּלֶשׁ, וְהוּא יל"י, כָּל תְּבֵה מְשׁוּלֶשֶׁת מִסִּטְרָא. חוּלְיָא כְּלִילָא מִתְּלַת כְּרִיכּוֹת מְשׁוּלֶשִׁין, דָּא שְׂכִינָתָא. קִדְשָׁה לְךָ יִשְׁלָשׁוּ. וְאִיהִי מְשׁוּלֶשֶׁת בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, כָּלוּל תְּלַת עֲנַפֵּי אַבְהֵן, דְּאֵינּוּן ש' מִן שְׁבֵת, שְׂכִינָתָא בַת יְחִידָה. (ס"א מִלֵּאָה ז')

וְכַאֲהוּ גּוֹפָא, דְּהִכִּי אִיהוּ רְשִׁים, בְּשְׂכִינָתָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כַּנְפֵי דְּמְצוּהָ. רְשִׁים בְּרִצּוּעָא דְּאִיהוּ תַפְלָה דִּיד, בְּתַלַּת כְּרִיכּוֹת בְּאַצְבָּע צְרָדָא. דְּאִיהִי כְּגוּוֹנָא דְּחוּלְיָא, כְּרִיכָא בְּתַלַּת כְּרִיכּוֹת בְּאַצְבָּעָא. רְשִׁים בְּקֶשֶׁר דְּתַפְלִין, כָּלוּל בְּתַרְיִין קֶשֶׁרִין, סְלִקִין חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר מְשׁוּלֶשִׁין, תַּרְיִין בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין, אִית בְּהוּן תַּשְׁעָה וּשְׁלֵשִׁים כְּרִיכּוֹן, כְּחֻשְׁבוֹן ט"ל. וּשְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר חוּלְיִין, כְּחֻשְׁבוֹן אֶחָד. סְלִקִין ב"ן. וְהִיא אִיהוּ בֵּן י"ה. עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא. כָּל קֶשֶׁר בְּדִיוקְנָא דְּכַף יְמִינָא, כָּל חוּלְיָא בְּדִיוקְנָא דְּאַצְבָּע, דְּאִית בֵּיה תְּלַת פְּרָקִין, לְקַבֵּל תְּלַת כְּרִיכּוֹת. וְהִכִּי בְּכָל אֶצְבָּע תְּלַת פְּרָקִין, לְבַר מִגּוֹדֵל. דְּאִיהוּ שְׁעוּר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר דְּצִיּוּת, כְּמֵלָא גּוֹדֵל. אִיהִי מִדַּת דְּחוּטְמָא. וּמִדַּת דְּעֵין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְאִיהוּ מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין. וּמִדַּת דַּאֲזָן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וּמִדַּת דְּכָל שְׂפָה וּשְׂפָה. וּמִדַּת דְּלִישְׁנָא. (שְׁמוֹת כ"ו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירֵיעַת.

שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה כְּרִיכּוֹת. וְכֵן בְּכָל אֶצְבָּע שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, חוּץ מִגּוֹדֵל, שֶׁהוּא שְׁעוּר בֵּין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר שֶׁל הַצִּיּוּת כְּמֵלָא גּוֹדֵל. הִיא מִדַּת הַחֻטִּים, וּמִדַּת שֶׁל עֵין יְמִין וּשְׂמָאל, וְהִיא מִדַּת בֵּין עֵין לְעֵין, וּמִדַּת דַּאֲזָן יְמִינָא וּשְׂמָאל, וּמִדַּת שֶׁל כָּל שְׂפָה וּשְׂפָה, וּמִדַּת הַלְשׁוֹן. (שְׁמוֹת כ"ו) מִדַּת אַחַת לְכָל הִירֵיעַת.

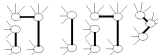
האמה היא שעור הגוף, לארבעה צדדים ומעלה ומטה, שהם שש אמות. ובכל אמה ואמה שלשה פרקים. ח"י פרקים בשש אמות. והם סוד של ח"י נענועים של הלולב לששה צדדים, שלשה נענועים לכל צד, ועליהם נאמר (שיר השירים ז) זאת קומתך דמתה לתמר. וזה שעור קומה, מקנה ישראל בשכינתה, הוא ח"י ארבע פעמים, שאלו הארבע עולים לשבעים ושנים.

יכוד של החיות, הקומה שלהן - (יחזקאל א) וגביהן וגבה להם ויראה להם וגבתם וגו'. וגביהן - ארבע חיות של המרכבה התחתונה. וגבה להם - ארבע חיות של המרכבה האמצעית. וגבתם - ארבע חיות של המרכבה השלישית. וכלן שנים עשרה. והן מלאות עינים. כדגמא זו (ראה ציור למעלה) סביב לארבעתן - יהנה יהנה יהנה.

ובע"י הקומה רשומים בהם בתפלה באיזה מקום. אלא כל הפורע - פורע בבורף, וכל הזקף - זקף בשם. זקיפות ארבע ובריכות ארבע. הרי כאן רומז באלו הזקיפות והבריכות, מוליך ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואלו הם ששה צדדים - שמים וארץ וארבע רוחות. כנגד שלש ברכות ראשונות ושלש אחרונות. בעשה שלום במרומו - ארבע, בריעה וזקיפה לשמאל, ובריעה וזקיפה לימין. וזה הוא נותן שלום לשמאלו וימינו. לשמאל רבו, ולימין רבו.

הרי הן שנים עשרה בין (בריכות) (בריעות) ובריעות וזקיפות, ובהן ע"ב עינים. שש פריעות בהן שמונה עשר נענועים, שלש בכל פעם, ראש וגוף וזנב, שצריך לכרע בשמונה עשרה חליות שעולות שבעים ושנים. באלו השבעים ושנים של הקדוש ברוך הוא מאירים שבעים

אמה שיעור דגופא, לארבע סטרין ועילא ותתא. דאינון שית אמות. ובכל אמה ואמה שלשה פרקין, ח"י פרקין בשית אמיין. ואינון רזא דח"י נענועין דלולב. לשית סטרין. תלת נענועין לכל סטרא. ועלייהו אתמר, (שיר השירים ז) זאת קומתך דמתה לתמר. ודא שיעור קומה, מקנה ישראל בשכינתא, איהו ח"י ארבע זמנין, דאינון ארבע סלקין שבעים ושנים.

ורזא דחיון, קומה דלהון (דף רכ"ט ע"א) (יחזקאל א) וגביהן וגבה להם ויראה להם וגבתם וגו', וגביהן, ארבע חיון דמרכבתא תתאה. וגבה להם, ד' חיון דמרכבתא מציעתא. וגבתם, ארבע חיון דמרכבתא תליתאה. וכלהו י"ב. ואינון מלאות עינים, כגוונא דא  סביב לארבעתן, יהנה יהנה יהנה.

ומארי דקומה רשימין בהון בצלותא, באן אתר. אלא כל הפורע פורע בבורף. וכל הזקף זקף בשם. זקיפות ארבעה. ובריעות ארבעה. הא הכא קא רמיז באלין זקיפות ובריעות, מוליך ומביא למי שד' רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו. ואינון שית סטרין, שמים וארץ וד' רוחות. ללכל תלת ברכאן קדמאין, ותלת בתראין, בעושה שלום במרומו ד', בריעה וזקיפה לשמאלא, ובריעה וזקיפה לימינא. והאי איהו נותן שלום לשמאלו וימינו, לשמאל רבו, ולימין רבו.

הא אינון תריסר, בין (בריכות) (בריעות) ובריעות וזקיפות. ובהון ע"ב עינין. ו' בריעות בהון ח"י נענועין, ג' בכל פעם, ראש וגוף וזנב, דצריך למכרע. בח"י חולין סלקין ע"ב. באלין ע"ב עינין דקודשא בריך הוא, נהרין ע"ב גרפין דשכינתא, וקמת עלייהו, ואתקריאת עמידה. דבקדמיתא נפילה איהי, וצריך לאקמא לה בשם יהנה,

הרי הן שנים עשרה בין (בריכות) (בריעות) ובריעות וזקיפות, ובהן ע"ב עינים. שש פריעות בהן שמונה עשר נענועים, שלש בכל פעם, ראש וגוף וזנב, שצריך לכרע בשמונה עשרה חליות שעולות שבעים ושנים. באלו השבעים ושנים של הקדוש ברוך הוא מאירים שבעים

ושפתים כנפי השכינה, ועומדת עליהם, ונקראת עמידה. שבתחלה היתה נפילה, וצריך לזקפה בשם יהוה, כח"י עולמות, ובארבע זקיפות בשש ברכות, שהוא תפארת, כלול בשלש ברכות ראשונות ושלש ברכות אחרונות.

ולכרע כח"י עולמות, ונהו ו' ו' ו'. כל הכורע - כורע בכרוף, וכל הזוקף - זוקף בשם יהוה. העמוד האמצעי וצדיק ו"ו. ו' עליונה בינה, בן י"ה, ואלו רמוזים ברי"סע ויבא וי"ט. ו' עליונה בן י"ה אחוז בזקיפה וכריעה, וכלם עולים ח"י ברכות של התפלה.

ארבע פריעות בשם אדני, ארבע זקיפות בשם יהוה, העמוד האמצעי והשכינה - ח"י העולמים, קושר אותם, וזה יאהדונה"י, אמן. בכל ברכה מח"י ברכות, ח"י פעמים יהוה שהם ע"ב עינים שמאירים בע"ב כנפים, שהם ח"י פעמים אדני. וסוד הדבר - וגביהן, וגבה להם, וגבתם. וגביהן - כנפים. וגבה להם - פנים. וגבתם - שהם עליהם. מלאת עינים סביב לארבעתן - כלם מרבעות. והכל אמת. שבעים ענפים (פנים) לתורה. כנפים - אדני. פנים - יהוה. עינים - אהיה. ועולים יב"ק בחשבון, אדני, במעשה. יהוה בדבור. אהיה במחשבה.

בכ"ר עין ועין שעור גודל. וזה אות ו' בינונית. ושני פרקים בגודל הם י' ו'. כנגד החטם אות ו'. כנגד שני נקבים של החטם

בח"י עלמין, ובארבע זקיפות בשית ברכאן, דאיהו תפארת, כליל תלת ברכאן קדמאין, ותלת ברכאן בתראין. ולמכרע כח"י עלמין, והאי איהו ו' ו' ו'. כל הכורע כורע בכרוף, וכל הזוקף זוקף בשם יהוה. עמודא דאמצעייתא וצדיק ו"ו ו'. עלאה בינה בן י"ה ואינון רמיזין בויסע ויבא וי"ט ו' עלאה. בן י"ה אחיד בזקיפה וכריעה, וכלהו סלקין ח"י ברכאן דצלותא.

ארבעה פריעות באדני, ארבעה זקיפות ביהוה, עמודא דאמצעייתא. ושכינתא חי עלמין, קשיר לון, ודא יאהדונה"י, אמן, בכל ברכתא מח"י ברכאן, ח"י זמנין יהוה אינון ע"ב עינין, דנהרין בע"ב גדיפין, דאינון ח"י זמנין אדני.

ורזא דמלה, וגביהן, וגובה להם, וגבותם. וגביהן: גדיפין. וגובה להם: אנפין. וגבותם: דאינון עלייהו. מלאות עינים סביב לארבעתן, פלהו מרובעות. וכלא קשוט, ע' ענפין (נ"א אנפין) לאורייתא. גדיפין, אדני. אנפין, יהוה. עינין, אהיה. וסלקין יב"ק בחושבון, אדני, במעשה. יהוה, בדבור. אהיה, במחשבה.

בכל עין ועין, שיעור גודל. ודא ו' בינוני. וב' פרקין בגודל, אינון י' י'. לקבל חוטמא ו'. לקבל ב' נקבי חוטמא, י' י'. וסלקין יוד הא. ודא וייצר. שיעור דכל מדה ומדה, יוד הא, בכל אתר שלטנותיה, בכל אבר ואבר. כל אבר, כגון (דברים לב) יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו.

לית אבר בכל מרפכתו, דלאו איהו כל אבר בדיוקניה. ובכל אתר אשתכת, (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרדות מלמעלה. לקבל פרשיין פתיחן דתפלין. לקבל תורה. וכד לתתא, אינון סתימין פרשיין, לקבל יאהדונהי עלייהו. באנפוי וגדפוי.

שתי י' י', ועולות יוד הא. וזה וייצר. שעור של כל מדה ומדה - יוד הא, בכל מקום שליטתו, בכל אבר ואבר. כל אבר, כגון (דברים לב) יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו. אין אבר בכל מרפכתו שאין הוא כל אבר בצורתו. ובכל מקום נמצא. (יחזקאל א) ופניהם וכנפיהם פרדות מלמעלה. כנגד הפרשיות הפתוחות של התפלין. כנגד התורה. וכאשר הן למטה הן סתומות הפרשיות, כנגד יאהדונהי עליהם, בפניו ובכנפיו.

וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא רְשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל לְקַבְּלֶיהוּ, בְּצִלּוֹתָא לְמַהוּי חֲבָרִים בְּהִדְיָהוּ, לְמַכְרַע בְּכָל גּוֹפֵייהוּ, בְּתַמְנֵי סְרֵי בְּרַכְאֵן דְּצִלּוֹתָא, לְאַמְלָכָא עֲלֵיהוּ אָמֵן, וְאִיהוּ יְאֵהֲדוֹנְהִי, בְּכָל אַבְר וְאַבְר דְּלֵהוֹן, וְאָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מָאֵן דְּלֵא הוּי רְשִׁים קְדָמֵיכוּ, לְמַהוּי כּוֹרַע בְּכַרוּף, וְזוֹקֵף בִּיהוּדָה, בְּקוֹמָה דְּגּוֹפָא, לֹא יִיעוּל צִלּוֹתִיהָ בְּהִכְלָא דִּילִי, דְּאִיהוּ אֲדָנִי. לֹא תַקְבְּלוּן מִלִּין דִּילִיהָ, עַל גְּדַפְיֵיכוּ וְאַנְפֵיֵיכוּ, דְּכָל מָאֵן דְּמַצְלִי בְּאֲדָנִי, וּמַצְרָף לִיהוּדָה אֲנַפִּין (כ"א ענפיו) דְּמִלְאָכִין, וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת לְעִילָא, (כ"א לנשלא) יְאֵהֲדוֹנְהִי, בְּמִלִּין דְּצִלּוֹתָא דְּנַפְקִין מִפּוּמוּי דְּכַר נֶשׁ.

וְגִדּוּל הָעוֹנָה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָךְ. דְּלִגְבֵי אֲדָנִי יְהוּדָה בְּצִלּוֹתָא, וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת. לְקַבֵּל יְהוּדָה בְּאַנְפִּין, אֲדָנִי בְּגִדְפִין, (שמות כה) כְּרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזֵּה וְכְרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזֵּה. אֲבָל כַּד חֲזַר שְׁלִיחַ צַבּוּר צִלּוֹתָא, וְעוֹנָה אָמֵן, אִיהוּ בַּמַּחְבֵּרֶת הַשְּׁנִית, מִתְחַבְּרִין תְּרִין שְׁמָהֶן בַּמַּחְבֵּרֶת הַשְּׁנִית. בְּקַדְמִיתָא, (שמות לו) מְקַבִּילַת הַלְּלָאֵת אַחַת אֶל אַחַת, וְגו' בְּקַרְסִים, דְּאִינוּן קֶשֶׁר אֶצְבָּעָאן. אֲבָל בְּאָמֵן, (שמות כו) וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד, דְּבִיהַ חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּהּ.

תְּקוּנָא תְּלִיתָאָה סֵדֵר דְּבוּרָא (כ"א סדר הדבורא) דְּצִלּוֹתָא, דְּבִיהַ חֲזִין אִשָּׁא מְמַלְלָן. וְהָאִי הִיא (יחזקאל א) וְאִרָא כְּעִין חֲשַׁמֵּל כְּמַרְאֵה אִשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב. הָאִי אִיהוּ רְזָא דְּחֲשַׁמֵּל. דְּאִינוּן חֲזִין אִשָּׁא, עֵתִים חֲשׁוֹת עֵתִים מְמַלְלוֹת. וְאִינוּן דְּחֲשׁוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה, בְּזַמְנָא דְּדַבּוּר נַפִּיק מִפִּי הַקּוֹרָא, אִיהוּ חֲשִׁיב לְגַבֵּייהוּ, כְּאֵלוּ מְקַבְּלִים אֲוִרִיתָא בְּטוֹרָא דְּסִינֵי. וּבְזַמְנָא דְּאָמַר אִיהוּ אָנְכִי, לֹא אִשְׁתַּמַּע קְלָא, וְלֹא דְּבוּרָא אַחְרָא דְּחִינוּן, אֶלָּא דִּילִיהָ.

בְּגוֹוֹנָא דָא, כַּד דְּבוּרָא דָא נַפִּיק מִפּוּמִיָּה דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, חִיּוֹת אִשׁ חֲשׁוֹת. וּבְזַמְנָא דְּשְׁתִּיק חִיּוֹת אִשׁ

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רְשִׁים בְּיִשְׂרָאֵל כְּנֻגְדָם בְּתַפְלָה לְהִיּוֹת חֲבָרִים עִמָּהֶם, לְכַרַע בְּכָל גּוֹפֵם, בְּשִׁמוּנָה עֲשֵׂרָה בְּרֻכּוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה, לְהַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם אָמֵן, וְהוּא יְאֵהֲדוֹנְהִי, בְּכָל אַבְר וְאַבְר שְׁלָהֶם. וְאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה רְשׁוּם לְפָנֶיכֶם לְהִיּוֹת כּוֹרַע בְּכַרוּף וְזוֹקֵף בִּיהוּדָה בְּקוֹמַת הַגּוֹף, לֹא תִכְנַס תַּפְּלוֹתוֹ בְּהִכָּל שְׁלִי, שֶׁהוּא אֲדָנִי. לֹא תִקְבְּלוּ דְבוּרִים שְׁלוֹ עַל כְּנַפֵּיכֶם וּפְגִיָּכֶם. שְׁכַל מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּאֲדָנִי, וּמַצְרָף לִיהוּדָה פְּגִיָּהֶם (ענפים) שֶׁל הַמְּלָאָכִים, וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת לְמַעְלָה, (לטל) יְאֵהֲדוֹנְהִי, בְּדַבְּרֵי הַתַּפְּלָה שְׂיוֹצְאִים מִפִּיו שֶׁל הָאָדָם.

וְגִדּוּל הָעוֹנָה אָמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָךְ. שְׁלִיחַ אֲדָנִי יְהוּדָה בְּתַפְּלָה נֹאמַר וּפְגִיָּהֶם וּכְנַפֵּיהֶם פְּרוּדוֹת. כְּנֻגְדָ יְהוּדָה בְּפָנִים, אֲדָנִי בְּכַנְפֵיָם, (שמות כה) כְּרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזֵּה וְכְרוּב אֶחָד מְקַצֵּה מִזֵּה. אֲבָל כְּאִשְׁרַח חוֹזֵר שְׁלִיחַ צַבּוּר הַתַּפְּלָה וְעוֹנָה אָמֵן, הוּא בַּמַּחְבֵּרֶת הַשְּׁנִית, מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי שְׁמוֹת בַּמַּחְבֵּרֶת הַשְּׁנִית. בְּתַחֲלָה - (שמות לו) מְקַבִּילַת הַלְּלָאֵת אַחַת אֶל אַחַת וְגו' בְּקַרְסִים, שְׁהֶם קֶשֶׁרִי הָאֶצְבָּעוֹת. אֲבָל בְּאָמֵן - (שם כו) וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד, שְׁבוּ חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻתָּהּ.

הַתְּקוּן הַשְּׁלִישִׁי סֵדֵר הַדְּבּוּר (סדר של הדבור) שֶׁל הַתַּפְּלָה, שְׁבוּ חִיּוֹת אִשׁ מְמַלְלוֹת. וְזֵהוּ (יחזקאל א) וְאִרָא כְּעִין חֲשַׁמֵּל כְּמַרְאֵה אִשׁ בֵּית לָהּ סְבִיב. זֵהוּ סוּד הַחֲשַׁמֵּל, שֶׁהֵן חִיּוֹת אִשׁ, עֵתִים שׁוֹתֵקוֹת עֵתִים מְדַבְּרוֹת. וְהֵן שׁוֹתֵקוֹת לְסַפֵּר תּוֹרָה בְּזַמְנָן שְׁדַבּוּר יוֹצֵא מִפִּי הַקּוֹרָא. הוּא נֹחֵשׁב לְהֵן כְּאֵלוּ מְקַבְּלִים הַתּוֹרָה בְּהַר סִינֵי. וּבְזַמְנָן שְׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנְכִי - לֹא נִשְׁמַע קוֹל וְלֹא דְבוּר אַחַר שֶׁל חִיּוֹת אֶלָּא שְׁלוּ.

בְּגוֹן זֶה, כְּאִשְׁרַח דְּבוּר זֶה יוֹצֵא מִפִּיו שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חִיּוֹת אִשׁ שׁוֹתֵקוֹת. וּבְזַמְנָן שְׁשׁוֹתֵק

- חיות אש מדברות. זהו שכתוב (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים (דף שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת, קולות של החיות שהיו שואגות. וְאֵת הַלְפִידִם - שהיו יוצאים בדבור של החיות בכמה מיני נגונים לפני המלך. ואלו שהן שותקות לספר תורה, הן בצורה של החיות. וממנה להן הקדוש ברוך הוא להעלות אותן בחדר של מראה אש בית לה.

ועוד, שאלו ששותקות (ועוד אלו שיצאו מהם דבור בתפלה שבו חיות אש מדברות והן שותקות) בתפלה בח"י ברכות, יכנסו בחדר של מראה זה. ועוד, אלו ששותקים להלכה, שנאמר בזה שכן השמועה הבנה, יכנסו בחדר שהוא היכל של מראה זה, שהתורה, עליה נאמר (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה' וכפטיש יפצץ סלע. וזה הסלע שנאמר בו (במדבר כ) ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו. אלו שמשפדלים בזה לשמה, יוצא להם מים של התורה מתוקים, ונאמר בהם (שם) ותשת העדה ובעירם. ואלו שלא משפדלים בזה לשמה, יוצא להם מים של התורה מתוקים, ונאמר בהם (שמות א) וימרו את חיייהם בעבדה קשה - זה קשה. בחמר - זה קל וחמר. ובלבנים - בלבון הלכה.

תקון רביעי וחמישי - (יחזקאל א) ממראה מתניו ולמעלה ומראה מתניו ולמטה. שבהם שוקי החיות פנגד פלן, ובספירן נצח והוד. מטטרון הוא אות בצבא שלו, והוא צורת הצדיק. ששצדיק הוא אות בצבא מעלה, ומטטרון הוא אות בצבא של מטה. מטטרון שדי בו נאמר, (שם) והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק.

ורגליהם רגל ישרה - שרגליהם של המזיקים כלם עקלתון. ורגליהם - והרגלים של חיות הקדש, נאמר בהן ורגליהם רגל ישרה, מצד תיה שהיא ישראל, ישראל כלול בשלש חיות, שנאמר בהם, האבות הן הן המרכבה.

ממללות. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים (דף רכ"ט ע"ב) אֶת הַקּוֹלֹת, קָלִין דְחִינן, דְהוּוּ שְאָגִין. וְאֵת הַלְפִידִים, דְהוּוּ נְפִיקִין בְּדַבּוּר דְחִינן, בְּכַמָּה מִינֵי נְגוּנָן קָדָם מְלָכָא. וְאֵלִין דְאֵינּוּן דְחִשׁוּת לְסַפֵּר תּוֹרָה, אֵינּוּן בְּדִיוֹקְנִיּהוּ דְחִינן. וּמִנֵּי לֹאן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְאַעְלָא לֹאן, בְּחֻדְרָא דְמִרְאָה אֵשׁ בֵּית לָהּ.

ועוד אינון דחשות (ס"א ועוד אינון דנפיק מנייהו דבורא בצלותא דביה חינון אשא ממללון ואינון דחשות) בצלותא בח"י ברכאן, ייעלון בחדר דמראה דא. ועוד אינון דחשות להלכה, דאתמר בה, אגרא דשמעתתא סברא, ייעלון בחדר דאיהו היכל דמראה דא, דאורייתא, עלה אתמר (ירמיה כג) הלא כה דברי פאש נאם ה' וכפטיש יפצץ סלע. ודא סלע דאתמר ביה (במדבר כ) ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו. אלין דמשפדלין בזה לשמה, נפיק לון מיא דאורייתא מתיקן, ואתמר בהון, (במדבר כ) ותשת העדה ובעירם. ואלין דלא משפדלין בזה לשמה, נפיק לון מים מרירין, דאתמר בהון (שמות א) וימרו את חיייהם בעבדה קשה: דא קושיא. בחומר: דא קל וחומר. ובלבנים: בלבון הלכה.

תקונא רביעאה וחמשאה, (יחזקאל א) ממראה מתניו ולמעלה ומראה מתניו ולמטה. דבהון שוקי החיות פנגד פלן, ובספירן נצח והוד. מטטרון אות בצבא דיליה, ואיהו דיוקנא דצדיק. דצדיק אות בצבא דלעילא, ומטטרון איהו אות בצבא דלתתא. מטטרון שדי ביה, (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק.

ורגליהם רגל ישרה, דרגלין דמזיקין פלהו עקלתון. ורגליהם, ורגלין דחין, קדישין, אתמר בהון ורגליהם רגל ישרה, מצד תיה דאיהו ישראל, ישראל כליל תלת חינון, דאתמר בהון האבות הן הן המרכבה.

ורגליהם רגל ישרה - שרגליהם של המזיקים כלם עקלתון. ורגליהם - והרגלים של חיות הקדש, נאמר בהן ורגליהם רגל ישרה, מצד תיה שהיא ישראל, ישראל כלול בשלש חיות, שנאמר בהם, האבות הן הן המרכבה.

וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל (סו) - מצד החתה שהיא שור. ונצצים כעין נחשת קלל - מצד הנחש בריח של היס, שהוא עולה אצל זה שביבשה. רצוא - מצדו של נוריאל שעולה גימטריא רצוא"א. ושוב - מצד שם שד"י, שפך עולה בחשבון. והוא עולה מטטרון.

וְכַאֲשֶׁר הָיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹמְעִים קוֹל מִמְזַרְחָה, הָיוּ רָצִים שָׁם. וְלַמְעַרְב כָּךְ, וְכֵן לְדָרוֹם וְלַצְפוֹן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת: אֵלֹה שְׂרָצִים לְתַפְלָה שֶׁל מִצְוָה, וְרָצִים לְדַרְשָׁה בְּשִׁבְתָּה, וְרָצִים לְעֲשׂוֹת רְצוֹן שְׁלִי וְשָׁבִים בְּתִשׁוּבָה - קָבְלוּ אוֹתָם בְּהִיכָל שֶׁל זֶה הַמְּרָאָה, שֶׁבְּאֵלֹה הַסִּימָנִים הֵם חִבְרִים אֲתָכֶם. אֵלֹה שְׂרָצִים וְשָׁבִים בְּתוֹרָה, בְּדַבּוּר שֶׁל הַלְכָה, הֵם רְשׁוּמִים אֲתָכֶם, וְתַכְנִסוּ אוֹתָם בְּהִיכָל הַזֶּה.

כֵּן כַּאֲשֶׁר מִתְּפַלְלִים יִשְׂרָאֵל, מִיכָא"ל עַף הָעוֹלָם בְּמַעוֹף אַחַד. וְגַבְרִיא"ל עַף בִּשְׁתֵּי עֲפִיפוֹת. וְכַאֲשֶׁר יוֹצֵא דְבוּר מִיִּשְׂרָאֵל בְּהַלְכָה, בְּתַפְלָה וּבְכָל מִצְוָה שֶׁהִשְׁכִּינָה שָׁם - הֵם רָצִים אֲצִלָּה וְשָׁבִים בְּהַשְׁלִיחוֹת קוֹנָם. וּבְכָל מְקוֹם שֶׁשׁוֹמְעִים קוֹל הַתּוֹרָה, שֶׁשָׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵם רָצִים אֲצִל הַקּוֹל הַהוּא, וְשָׁבִים בְּהַשְׁלִיחוֹת קוֹנָם. שֶׁבְכָל קוֹל שֶׁשָׁם יְהו"ה אֵינוֹ שָׁם, וּבְדַבּוּר שֶׁאֵין שָׁם אֲדָנִי, לֹא רָצִים וְשָׁבִים שָׁם. וּמִשׁוּם זֶה, וְרִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל (הוֹשַׁע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי ה'. בְּמְקוֹם שֶׁשָׁם יְהו"ה שָׁם, הִיא דְרָף יִשְׂרָאֵל. וְאֵם אֵין שָׁם יְהו"ה, אֵין הִיא דְרָף יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל - אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְתַקֵּן רִגְלֵי בְּתַפְלָתוֹ כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל, לְהִיּוֹת רְשׁוּם עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה פָּרְשׁוּהוּ חַכְמִים, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹה שֶׁהֵם רְשׁוּמִים בְּתַפְלָה כֵּן, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתְכֶם - פִּתְחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַהִיכָל לְהַכְנִס בְּמַרְאֵה זוֹ.

וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל, (יחזקאל א) מִסְטָרָא דְחִתָּה דְאִיהוּ שׁוֹר. וְנִצְצִים כְּעֵין נַחֲשֵׁת קָלֵל, מִסְטָרָא דְנַחֲשׁ בְּרִיחַ דְיִמָּא. דְאִיהוּ סְלִיק לְגַבְיָהּ בִּיבִשְׁתָּא. רְצוּא, מִסְטָרָא דְנוֹרִיאַל, דְסְלִיק רְצוּא. וְשׁוֹב, מִסְטָרָא דְשְׂדֵי. דְהִכֵּי סְלִיק בְּחוֹשְׁבָן. וְאִיהוּ סְלִיק מִטְטְרוֹן.

וְכֵן הוּא יִשְׂרָאֵל שֶׁמְעִין קָלָא מִמְזַרְחָה, הוּוּ רָצִין תַּמָּן. וְלַמְעַרְב הִכֵּי, וְכֵן לְדָרוֹם וְלַצְפוֹן. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת, אֵלִין דְרַהֲטִין לְצִלּוֹתָא דְמִצְוָה, וְרַהֲטִין לְפָרְקָא בְּשִׁבְתָּא, וְרַהֲטִין לְמַעַבְד רְעוּתָא דִּילִי, וְתִיבִין בְּתִיּוֹבְתָא. קָבִילוּ לוֹן בְּהִיכָלָא דְהִיא מְרָאָה, דְבְּאֵלִין סִימָנִין, אֵינוֹן חִבְרִים בְּהַדִּיכּוֹ, אֵינוֹן דְרָצִין וְשָׁבִין בְּאוֹרֵייתָא, בְּדַבּוּרָא דְהַלְכָה, אֵינוֹן רְשִׁימִין בְּהַדִּיכּוֹ, וְאֵעִילוּ לוֹן בְּהִיא הִיכָלָא.

הִכֵּי כִּד מְצִלִין יִשְׂרָאֵל, מִיכָא"ל טָאס עֲלִמָּא בְּטִיסָא חֲדָא. וְגַבְרִיא"ל טָאס בְּתִרִין טָאסִין. וְכֵד נְפִיק דְבוּרָא מִיִּשְׂרָאֵל, בְּהַלְכָה, בְּצִלּוֹתָא, וּבְכָל פְּקוּדָא דְשִׁכְיִנְתָּא תַּמָּן. אֵינוֹן רָצִין לְגַבְיָהּ, וְשָׁבִין בְּהַשְׁלִיחוֹת מְאִרְיָהוּן. וּבְכָל אֲתָר דְשִׁמְעִין קָלָא דְאוֹרֵייתָא, דְתַמָּן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, אֵינוֹן רָצִין לְגַבֵּי הַהוּא קָלָא, וְתִיבִין בְּהַשְׁלִיחוֹתָא דְמְאִרְיָהוּן. דְבְּכָל קָלָא דְשָׁם יְהו"ה לִית תַּמָּן, בְּדַבּוּרָא דְלִית תַּמָּן אֲדָנִי, לֹא רָצִין וְשָׁבִין תַּמָּן. וּבְגִין דָּא, וְרִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל (הוֹשַׁע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְרָכֵי יְהו"ה, בְּאֲתָר דְיְהו"ה תַּמָּן, אִיהוּ דְרָף יִשְׂרָאֵל. וְאִי לִית תַּמָּן יְהו"ה, לֹא אִיהוּ דְרָף יִשְׂרָאֵל.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ מְאִרְיָהוּ מִתְּנִיתִין, דְמֵאֵן דְמַצְלִי, בְּעֵי לְתַקְנָא רִגְלֵי בְּצִלּוֹתֵיהּ, כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל, לְמַהוּי רְשִׁים בְּהַדִּיכּוֹ. וּבְגִין דָּא, אוֹקְמוּהּ רַבָּן, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל. וְאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, אֵלִין דְאֵינוֹן רְשִׁימִין בְּצִלּוֹתֵיהֶם הִכֵּי, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתֵיהֶם, אֲפִתְחוּ לוֹן תְּרַעֲזֵי הִיכָלָא, לְאֲעִלָּא בְּמַרְאֵה דָּא.

וְעוֹד רִגְלֵיהֶם רִגְלֵ יִשְׂרָאֵל - אָמְרוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִי שֶׁמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְתַקֵּן רִגְלָיו בְּתַפְלָתוֹ כְּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרָת. כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל, לְהִיּוֹת רְשׁוּם עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה פָּרְשׁוּהוּ חַכְמִים, הַמִּתְּפַלֵּל צְרִיף לְכוּן אֶת רִגְלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר וְכַף רִגְלֵיהֶם כַּכֵּף רִגְלֵ עֶגְלָל. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵלֹה שֶׁהֵם רְשׁוּמִים בְּתַפְלָה כֵּן, לְכוּן רִגְלָיו כְּמוֹתְכֶם - פִּתְחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַהִיכָל לְהַכְנִס בְּמַרְאֵה זוֹ.

תקנו ששי - (יחזקאל א) ראיתי כמראה אש. פאן ראייה ממש. אמר הקדוש ברוך הוא: מי שיכנס במראה זה, ויהיה בתפלתו לבו למעלה לשם יהו"ה, ועיניו למטה בשם של אדני", תכניסוהו בהיכל הזה כמו המלאכים, וגביהן - למעלה, ויראה להם - למטה, פנגד השכינה שהיא יראת יהו"ה.

ובראייה ושמיעה וריח ודבור במוש, שמוש, הלוף, שריא אדני. ודא ראייה, דאור ונר (ס"א דאורייתא), דאתמר בה (משלי ו) ותורה אור. ריחא דקרנבין, דאינון צלותין, דבור באורייתא, דבור בצלותא. ועשייה דמצוה, ושמוש דילה, והלוף דילה. וראייה דאורייתא ובראייה וראייה דאורייתא אור, שכינתיה ראייה דילה (במדבר יב) יהוה במראה אליו אתודע (שכינתיה).

במחשבה מלגו בינה, בן יה. ישראל עלה במחשבה. הרהור חכמה, לחכימא ברמיזא. חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה, מחשבה והרהור פלא חד. חכמה לא אשתמודע אלא בבינה, ובינה בלב. ובגין דא, מחשבה בלב, הרהור בלב.

ובן אורייתא ספר תורה. מצוה (דף ר"ג ע"א) לשמוע. וכן בחוטמא, ריח ניחח ליהו"ה. שכינתא איהי קרפן דיליה, עולה דיליה, וצלותא איהי קרפן, וכריח ניחח סליקת לגביה, ואתקריבת לגביה בצלותא, והכי בדבור, (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם יהו"ה. ה' שכינתא, דבור דיליה.

בגוונא דשכינתא, איהי מראה דיליה, שמיעה דיליה, בדבור - (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. אות ה' - שכינה, דבור שלו. כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחח שלו, בראש - כף הוא

בראייה ושמיעה וריחא ודבור, שריא יהו"ה. בעשייה, במוש, שמוש, הלוף, שריא אדני. ודא ראייה, דאור ונר (ס"א דאורייתא), דאתמר בה (משלי ו) ותורה אור. ריחא דקרנבין, דאינון צלותין, דבור באורייתא, דבור בצלותא. ועשייה דמצוה, ושמוש דילה, ומשמוש דילה, והלוף דילה. וראייה דאורייתא ובראייה וראייה דאורייתא אור, שכינתיה ראייה דילה (במדבר יב) יהוה במראה אליו אתודע (שכינתיה).

במחשבה מלגו בינה, בן יה. ישראל עלה במחשבה. הרהור חכמה, לחכימא ברמיזא. חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה, מחשבה והרהור פלא חד. חכמה לא אשתמודע אלא בבינה, ובינה בלב. ובגין דא, מחשבה בלב, הרהור בלב.

ובן אורייתא ספר תורה. מצוה (דף ר"ג ע"א) לשמוע. וכן בחוטמא, ריח ניחח ליהו"ה. שכינתא איהי קרפן דיליה, עולה דיליה, וצלותא איהי קרפן, וכריח ניחח סליקת לגביה, ואתקריבת לגביה בצלותא, והכי בדבור, (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם יהו"ה. ה' שכינתא, דבור דיליה.

בגוונא דשכינתא, איהי מראה דיליה, שמיעה דיליה, בדבור - (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. אות ה' - שכינה, דבור שלו. כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחח שלו, בראש - כף הוא

בגוונא דשכינתא, איהי מראה דיליה, שמיעה דיליה, בדבור - (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש נאם ה'. אות ה' - שכינה, דבור שלו. כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחח שלו, בראש - כף הוא

בְּיָדִים עֲשִׂית מְצוּה שְׁלוֹ, בְּגוּף כְּרִיעָה שְׁלוֹ. בְּתַפְלָה זְקִיפָה שְׁלוֹ, בְּתַפְלָה עֲמִידָה שְׁלוֹ (שְׂהִיא מִזֵּל שְׁלוֹ), שְׂהִיא שְׁעוּמָדָת לְפָנָיו בְּכָל מְקוֹם וְכוּרְעַת לְגַבְיוֹ וְנוֹפְלָת לְרַגְלָיו בְּנִפְּלִית אֲפִים לְשָׂאל מִמֶּנּוּ רַחֲמִים עַל בְּנֵיהָ. הִיא עֲנוּה לְגַבְיוֹ, וְיֵשׁ לָהּ בִּשְׁת פָּנִים מִמֶּנּוּ.

וְדָא כְּמוֹ שְׂפָחָה רַעָה, לִילִית, חֲצוּפָה בְּלִי עֲנוּה, אֵין לָהּ בִּשְׁת פָּנִים, אֲמַם שֶׁל הָעֶרֶב רַב, וּמְשׁוּם זֶה אָמַר שְׁלֵמָה, (מִשְׁלִי יב) אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרָת בַּעֲלָהּ וּכְרָקָב בַּעֲצָמוֹתָיו מִבִּישָׁה. דְּשִׁכְנֵתָא אִיהִי מְטְרוֹנִיתָא, שְׂפָחָה דִּילָהּ לִילִית, לִית לָהּ עֲנוּה, וְלֹא בִשְׁת אֲנִפִין מְקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהָכִי בְּנֵהָ עֶרֶב רַב, וְקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא עֲתִיד לְאֶעֱבְרָא לָהּ וְלְבִנְהָא מַעֲלָמָא, דְּמִמְזָרִים אֵינוֹן מִבְּנֵי ט' מַדּוֹת, אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת, (ר"ת אָנוּם"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת

הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֻבָת), מְמַזְרִים אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת (רֹאשֵׁי תְבוּת: אָנוּס"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֻבָת), מְמַזְרִים מְדַרְבְּנָן.

וְכֵן שְׂכִינָה הִיא שְׁמוּשׁ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַיְחוּד שְׁלוֹ עַל יְדֵי הַצְּדִיק חַי הַעוֹלָמִים. וְהִיא הַהֲלִיכָה שְׁלוֹ, (תְּהִלִּים פח) צְדָק לְפָנָיו יְהוָה, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. (בְּרַאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהָנִיחַ רַבָּקָה יֵצֵאת, רַעָה לְקִרְאָתוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. בְּרֹאשִׁי, בְּשִׁמְיעָה, בְּרִיחַ, בְּדַבּוּר, בַּעֲשִׂיָה, בְּגוּף, בְּשְׁמוּשׁ, בְּהַלּוּף, בְּכָל אֲבָר הִיא מְצוּה לְשִׁמֵּשׁ אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ.

וּבְנֵיהָ, כֶּף הֵם בְּצוּרְתָהּ; בְּנֵי עֲנוּה, בְּנֵי בִשְׁת פָּנִים. כָּלֵם כְּמוֹ הַמַּדּוֹת שְׁלָהּ. וּמְשׁוּם זֶה צוּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, (שְׁמוֹת יח) וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֲמַת שְׁנָאֵי בַּעֲצָה. אֲנָשִׁי חֵיל - מַצַּד יְמִין שֶׁל אֲבָרָהֶם, שְׁשֵׁם רֹאשִׁי שֶׁל הַתּוֹרָה, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים - מַצַּד שֶׁל יִצְחָק,

רִיחַ נִיחַח דִּילִיהָ, דְּבוּר דִּילִיהָ, כְּרִיעָה. הָכִי אִיהוּ בְּיָדִין, עֲשִׂית מְצוּה דִּילִיהָ, בְּגוּפָא כְּרִיעָא דִּילִיהָ. בַּצְּלוֹתָא זְקִיפָא דִּילִיהָ, בַּצְּלוֹתָא עֲמִידָה דִּילִיהָ, (דְּרֵאִיהָ מוֹלִיָה) דְּרֵאִיהוּ דְּקִימָא קַמִּיהָ בְּכָל אֲתָר, וְכוּרְעַת לְגַבְיָהּ, וְאַתְנַפְּלָת לְרַגְלָיו בְּנִפְּלִית אֲפִים, לְמִשְׁאֵל מִנֵּיהָ רַחֲמִים עַל בְּנֵהָ, אִיהִי עֲנוּה לְגַבְיָהּ, וְאִית לָהּ בִּשְׁת פָּנִים מִינֵיהָ.

וְלֹא כְּשִׂפָּחָה בִישָׂא, לִילִית, חֲצוּפָה בְּלֹא עֲנוּה, לִית לָהּ בִּשְׁת פָּנִים, אִימָא דְעֶרֶב רַב, וּבְגִין דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (מִשְׁלִי יב) אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרָת בַּעֲלָהּ וּכְרָקָב בַּעֲצָמוֹתָיו מִבִּישָׁה. דְּשִׁכְנֵתָא אִיהִי מְטְרוֹנִיתָא, שְׂפָחָה דִּילָהּ לִילִית, לִית לָהּ עֲנוּה, וְלֹא בִשְׁת אֲנִפִין מְקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא. וְהָכִי בְּנֵהָ עֶרֶב רַב, וְקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא עֲתִיד לְאֶעֱבְרָא לָהּ וְלְבִנְהָא מַעֲלָמָא, דְּמִמְזָרִים אֵינוֹן מִבְּנֵי ט' מַדּוֹת, אֲסַנְיָת מִשְׁגַּח"ת, (ר"ת אָנוּם"ה, שְׁנוּא"ה, נִדּוּי, תְּמוּרָה, מוֹרְדָת, שְׂכוּרָה, גְּרוּשָׁת הַלֵּב, חֲצוּפָה, תַּעֲרֻבָת) מְמַזְרִי דְרַבְּנָן.

וְכֵן שְׂכִינָה אִיהִי שְׁמוּשׁ דְּקוּדָשָׁא בְּרִיף הוּא, יְחוּד דִּילִיהָ בַּצְּדִיק חַי עֲלָמִין. וְאִיהִי הַהֲלִיכָה דִּילִיהָ, (תְּהִלִּים פח) צְדָק לְפָנָיו יְהוָה, לְמַעַבַּד רַעוּתִיהָ. (בְּרַאשִׁית כד) וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהָנִיחַ רַבָּקָה יֵצֵאת, רַעָה לְמַעַבַּד רַעוּתִיהָ. בְּרֹאשִׁי, בְּשִׁמְיעָה, בְּרִיחַ, בְּדַבּוּר, בַּעֲשִׂיָה, בְּגוּפָא, בְּשְׁמוּשׁ, בְּהַלּוּף, בְּכָל אֲבָר, אִיהִי מְצוּה לְשִׁמֵּשׂ לִיהָ, וְלְמַעַבַּד רַעוּתִיהָ.

וּבְנֵהָ, הָכִי אֵינוֹן בְּדִיוֹקְנָהָ, בְּנֵי עֲנוּה, בְּנֵי בִשְׁת אֲנִפִין, כְּלָהוּ כְּמַדּוֹת דִּילָהּ. וּבְגִין דָּא מְנִי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמֹשֶׁה, (שְׁמוֹת יח) וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֲמַת שְׁנָאֵי בַּעֲצָה. אֲנָשִׁי חֵיל, מַסְטָרָא דִּימִינָא דְאֲבָרָהֶם, דְּתַמָּן רֹאשִׁי דְאֹרִייתָא, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים, מַסְטָרָא דִּיִּצְחָק, דְּתַמָּן שְׂמִיעָה, דְּאָמַר חֲבִקוּק נְבִיאָה (חֲבִקוּק ג) וַיִּשְׁמַעְתִּי שְׂמִיעָדָא יִרְאֵתִי. אֲנָשִׁי אֲמַת, מַסְטָרָא דִּיעֶקֶב, דְּתַמָּן רִיחַ נִיחַח לִיהוָה, בְּחוּטָמָא. שְׁנָאֵי בַּעֲצָה, מַסְטָרָא דְדַבּוּר, סְמִכָא אֲבָרָהֶם, שְׁשֵׁם רֹאשִׁי שֶׁל הַתּוֹרָה, (דְּבָרִים ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דֵּת לְמוֹ. יִרְאִי אֱלֹהִים - מַצַּד שֶׁל יִצְחָק,

ששם שמיעה, שאמר חבוקק הנביא, (חבוקק א) ה' שמעתי שמעך יראתי. אנשי אמת - מצד של יעקב, ששם ריח ניחח לה', בחטם. שנאי בצע - מצד של הדבור, רגל רביעית של אדם הראשון שהתחבר באבות. שלש חיות הן: אריה שור נשר, בראיה שמיעה ריח. אדם - בדבור.

ושמתי עליהם שרי אלפים - מצד האות א'. ושרי מאות - מצד האות ד', ארבע מאות שנה שנשתעבדו ישראל במצרים (בענייני של תורה). שרי חמשים - אות נ'. ושרי עשרת - אות י'.

ישראל - באלו המדות נכרים, שהם בנים של הקדוש ברוך הוא ושכינתו להיות בהם אנשי חיל, כגון אשת חיל עטרת בעלה, בעלי חסד. יראי אלהים. אנשי אמת, ולא אנשי שקר, שבני (צפניה א) ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית. ונחש עפר לחמו, ודחיל למשבע מעפרא, דדחיל דתחסר ליה. והכי מארי בצע. דלא שבועין מכל ממון דעלמא.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. בגין דקודשא בריך הוא איהו סתים בסתרי התורה, במאי אשתמודע. במצות, דאיהי שכינתיה, דאיהי דיוקניה. כגוונא דאיהו ענו, שכינתיה ענה. איהו חסיד, ואיהי חסידה. איהו גבור, ואיהי גברת על כל אומין דעלמא. איהו אמת, ואיהי אמונה. איהו נביא, ואיהי נביאה. איהו צדיק ואיהי צדקת. איהו מלך, ואיהי מלכות. איהו חכם, ואיהי חכמתא. איהו מבין, ואיהי תבונה דיליה. איהו כתר, ואיהי עטרה דיליה, עטרת תפארת. ובגין דא אוקמוה רבנו, כל מי שאין תוכו כברו אל יפנס לבית המדרש. כדיוקנא דקודשא בריך הוא, דאיהו תוכו ושכינתא ברו, איהו תוכו מלגו, ואיהי ברו מלבר. ולא אשתניאת איהי דלבר, מההוא

והיא נביאה. הוא צדיק - והיא צדקת. הוא מלך - והיא מלכות. הוא חכם - והיא חכמה. הוא מבין - והיא תבונה שלו. הוא כתר - והיא עטרה שלו, עטרת תפארת. ומשום זה פרושוהו חכמים, כל מי שאין תוכו כברו אל יפנס לבית המדרש. כדמות הקדוש ברוך הוא, שהוא תוכו,

רביעאה, דאדם הראשון, דאתחבר באבהן. תלת חיון אינון, אריה שור נשר, בראיה שמיעה ריחא, אדם בדבור.

ושמתי עליהם שרי אלפים, מסטרא דאת א'. ושרי מאות, מסטרא דאת ד', ארבע מאות שנה דאשתעבדו ישראל במצרים. (גדלות דאורייתא) שרי חמשים נ'. ושרי עשרת י'.

ישראל באינון מדות אשתמודעון, דאינון בנוי דקודשא בריך הוא ושכינתיה. למהוי בהון אנשי חיל, כגון אשת חיל עטרת בעלה, מארי דחסד. יראי אלהים. אנשי אמת, ולא אנשי שקר, דבני (צפניה א) ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית. ונחש עפר, כבר נש שמח בחלקו. ולא כערב רב בנוי דשפחה בישא, דאינון כחויא דכל ארעא קדמיה. הדא הוא דכתוב, (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, ודחיל למשבע מעפרא, דדחיל דתחסר ליה. והכי מארי בצע. דלא שבועין מכל ממון דעלמא.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. בגין דקודשא בריך הוא איהו סתים בסתרי התורה, במאי אשתמודע. במצות, דאיהי שכינתיה, דאיהי דיוקניה. כגוונא דאיהו ענו, שכינתיה ענה. איהו חסיד, ואיהי חסידה. איהו גבור, ואיהי גברת על כל אומין דעלמא. איהו אמת, ואיהי אמונה. איהו נביא, ואיהי נביאה. איהו צדיק ואיהי צדקת. איהו מלך, ואיהי מלכות. איהו חכם, ואיהי חכמתא. איהו מבין, ואיהי תבונה דיליה. איהו כתר, ואיהי עטרה דיליה, עטרת תפארת. ובגין דא אוקמוה רבנו, כל מי שאין תוכו כברו אל יפנס לבית המדרש. כדיוקנא דקודשא בריך הוא, דאיהו תוכו ושכינתא ברו, איהו תוכו מלגו, ואיהי ברו מלבר. ולא אשתניאת איהי דלבר, מההוא

והיא נביאה. הוא צדיק - והיא צדקת. הוא מלך - והיא מלכות. הוא חכם - והיא חכמה. הוא מבין - והיא תבונה שלו. הוא כתר - והיא עטרה שלו, עטרת תפארת. ומשום זה פרושוהו חכמים, כל מי שאין תוכו כברו אל יפנס לבית המדרש. כדמות הקדוש ברוך הוא, שהוא תוכו,

והשכינה היא ברו. הוא תוכו
מבפנים - והיא ברו מבחוץ. ולא
משתנית היא שבחוץ מאותו
שבפנים להיות ידוע שהיא
אצילותו, ואין פרוש שם כלל,
(שמות כה) שמבית ומחוץ תצפנו.

ומשום שהוא יהוה, סתום
מבפנים, ולא נקרא אלא
בשכינתו, אדני. ומשום זה אמרו
חכמים, לא כשאני נכתב אני
נקרא. בעולם הזה נכתב אני
ביהו"ה, ונקרא אני באדני"י. אבל
בעולם הבא נכתב ביהו"ה,
ונקרא ביהו"ה, להיות רחמים
מכל צד. ומשום זה צוה הקדוש
ברוך הוא למלאכי השרת: מי
שלא יהיה תוכו בברו בכל
איברים פנימיים וחיצוניים - לא
יכנס בהיכל זה. ומשום זה אמר
הפסוק, (דברים לב) הצור תמים
פעלו. (דברים יח) תמים תהיה עם
ה' אלהיך.

התקון השביעי - (יחזקאל א) כמראה
הקשת אשר יהיה בענן ביום
הגשם. אמרו חכמים, מן וארא
עד כמראה הקשת, הן הן מעשה
המרפכה. ואמרו חכמים, כשהיה
רבי עקיבא דורש במעשה
מרפכה, ירדה אש מן השמים
וסבבה האילנות, והיו מתקבצים
מלאכי השרת כבשמת חתן
וכלה, בגלל שאין יחוד וקשור
ומרפכה לשם יהו"ה באדני"י
אלא על ידי הצדיק. שהוא קשת,
שהיא (שב) מרפכה שלמה
שלמעלה - יאהדונה"י.

שכינה היא מעשה בראשית,
ובארוהו, אין דורשין במעשה
בראשית בשנים. משום שענפי

האילן הם פרודים מלמעלה בכנפי החיות - יהו"ה לימין, אדני"י לשמאל. חתן לימין, כלה
לשמאל. פאשר מביאים אותה לחפה, בכמה מיני נגונים צריכים ישראל לעורר אותם למטה,
בשירות ותשבחות, בכל מיני נגון, בתפלה הנה הם באים לחפה.

וצריכים ישראל לתת קדושין לפלה מהחתן בקשירת תפלה של יד, להיותה קשורה לו, ולעטר
אותם בתפלין של ראש, שהיא פאר. זהו שכתוב (יחזקאל כד) פארך חבוש עליך. ושלוש כריכות

דלגו, לאשתמודעא דהיא אצילותיה, ולית אפרשותא
תמן כלל, (שמות כה) דמבית ומחוץ תצפנו.

ובגין דאיהו יהוה, סתים מלגיו, לא אתקרי אלא
בשכינתיה, אדני. ובגין דא אמרו רבנן, לא כשאני
נכתב אני נקרא, בעולם הזה, נכתב אני ביהו"ה, ונקרא
אני באדני"י. אבל בעולם הבא, נכתב ביהו"ה, ונקרא
ביהו"ה. למהוי רחמי מכל סטרא ובגין דא מגי קדשא
ברוך הוא למלאכי השרת, מאן דלא יהא תוכו בברו,
בכל אברין פנימאין וחיצונין, לא יעול בהיכלא דא.
ובגין דא אמר קרא, (דברים לב) הצור תמים פעלו. (דברים יח)
תמים תהיה עם יי אלהיך.

תקונא שביעאה, (יחזקאל א) כמראה הקשת אשר יהיה
בענן ביום הגשם. אמרו רבנן, מן וארא
עד כמראה הקשת הן הן מעשה המרפכה. ואמרו חכמים,
כשהיה רבי עקיבא דרש במעשה מרפכה, ירדה אש מן
השמים, וסבבה האילנות. והיו מתקבצין מלאכי השרת
בכמזמוטי (דף ר"ל ע"ב) חתן וכלה. בגין דלית יחודא
וקשורא ומרפכה, לשם יהו"ה באדני"י, אלא בצדיק.
דאיהו קשת, דאיהו (רא דביה) מרפכתא שלימתא דלעילא,
יאהדונה"י.

שבניתא איה מעשה בראשית, ואוקמוה, אין דורשין
במעשה בראשית בשנים. בגין דענפין
דאילנא, אינון פרודות מלמעלה בכנפי חיון, יהו"ה
לימינא, אדני"י לשמאלא. חתן לימינא, כלה לשמאלא.
כד אתיין לה לחופה, בכמה מיני נגונא, צריכין ישראל
לתתערא לון לתתא, בשירות ותשבחות, בכל מיני נגונא
בצלותא, הא קא אתיין לחופה.

וצריכין ישראל למייהב קדושין לפלה. מתתנא, בקשורא

של רצועה פגגד שלש קדשות,
 שהן קדוש קדוש קדוש, (רצועה)
 קדשה לך ישלשו. וצריך לברך
 אותן בשבע ברכות, שהן שבע
 ברכות של קריאת שמע - בשחר
 שמים לפניך ואחת לאחריה,
 ובערב שמים לפניך ושמים
 לאחריה.

ובכ"ה בחפה, שהיא בצורת כנפי
 מצוה, בציציות מזהבות, ותכלת
 ולבן, כסא דין וכסא רחמים,
 כלול זה בזה. וכמה קשרים
 וחליות סביבה, בכמה מרגליות
 ואבנים יקרות מלאות סגלות,
 סוככים אצלו כדמות פעמונים
 ורמונים של לבושי המלך
 והמלכה, שהם ארבעה בגדי לבן
 וארבעה בגדי זהב, מצד של שני
 שמות - יהו"ה אדני". כשמו כן
 כסאו, כן חפתו, כן לבושו. רשום
 שמו בכל פאשר רוצה לעלות
 בהיכל להיות שם חתן בכלתו
 בח"י ברכות התפלה, שהיא

(בהיכל להתניח שם בתפלה בח"י ברכות של

הצדיק שהוא) כמראה הקשת.

אין דורשין במרפכה ביחיד,
 משום שהדורש - יחיד עמו, והרי
 הם שנים בדרשה. ולא צריך
 להשמיע קול בתפלתו, אלא
 (שמואל א-א) רק שפתיה נעות
 וקולה לא ישמע. ובסוד זה (במדבר
 א) והזר הקרב ימת. וכך באצילות
 (בתפלה) כל אחד מתפלל בחשאי,
 שלא תשמע תפלתו לגבי חברו.
 כמו מי שדורש לחברו, וישתיק
 הדבור לחברו, לא צריך לעשות
 כך אלא לדבר בחשאי, שלא
 ישמע חברו. ומשום זה פרושהו
 חכמים, כל המשמיע קולו
 בתפלתו הרי זה מקטני אמנה.
 ומשום זה חיות אש למעלה,
 מדברות כענפי האילן, שהיו

התפלה דיד, למהוי קשירא ליה, ולעטרך לון בתפילין
 הרישא, דאיהו פאר, הדא הוא דכתיב, (יחזקאל כד) פארך
 חבש עליו. ותלת פריכין דרצועה, לקבל ג' קדושות,
 דאינון קדוש קדוש קדוש, (רצועה) קדשה לך ישלשו.
 וצריך לברכא לון בשבע ברכאן, דאינון שבע ברכות
 דקריאת שמע, בשחר שמים לפניך ואחת לאחריה.
 ובערב שמים לפניך ושמים לאחריה.

ובכ"ה בחופה, דאיהי בדיוקנא וכנפי מצוה, בציציות
 מזהבות, ותכלת ולבן, כסא דין וכסא רחמים,
 כליל דא כדא. וכמה קשרים וחליון, סחרניה. בכמה
 מרגלאן ואבנין יקירין, מליין סגולות, סחרין לגביה,
 כדיוקנא דזגין ורמונין, דלבושי מלפא ומטרוניתא,
 דאינון ארבעה בגדי לבן, וארבעה בגדי זהב, מסטרך
 דתריין שמקו, יהו"ה אדני". כשמו כן כסאו, כן חופתו,
 כן לבושו. רשום שמייה בכלא, כד בעי לאעלא בהיכליה,
 למהוי תמן חתן בכלתיה, בח"י ברכאן דעלותא, דאיהי
 (ג"א כתיבא לתרא תמן בעלותא בח"י ברכאן דצדיק דאיהו) כמראה
 הקשת.

אין דורשין במרפכה ביחיד, כגין דהדורש ליחיד, עמיה
 הא אינון שנים בדרשא. ולא צריך תמן למשמע
 קלא בעלותיה. אלא (שמואל א א) רק שפתיה נעות וקולה
 לא ישמע, ובהאי רזא (במדבר ג) והזר הקרב ימת. והכי
 באצילות (ר"א בעלותא) כל חד מצלי בחשאי, דלא אשתמע
 צלותיה לגבי חבריה. כגון מאן דדריש לחבריה, וישתיק
 דבור לגביה, לא צריך למעבד אלא דבור בחשאי, דלא
 ישמע חבריה. וכגין דא אוקמויה רבנן, כל המשמיע קולו
 בתפלתו, הרי זה מקטני אמנה.

וכגין כך חיון אשא לעילא, ממללן כענפין דאילנא,
 דהוו מתקבצין תמן, כמזמוטי חתן וכלה. באן
 אתר. בקריאת שמע, דתמן ואשמע את קול כנפיהם.

מתקבצות שם כמו בשמחת חתן וכלה. באיזה מקום? בקריאת שמע, ששם ואשמע את קול
 כנפיהם, שהם ס"ד לארבע כנפים, ארבע פעמים ס"ד עולים רנ"ו. וזהו (ירמיה לא) רנו לעיניך

שמחה. מתי? לאחר שנוטל נקמה משונאיו וישרף האלילים שלהם. זהו שפתוב (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. שהוא הנר (מ' שנים) להשלים ע"ב ע"ב ע"ב. ותלויים ס"ד.

ותלויים ס"ד משמונה א"ז. וכך ס"ד משמונה א"ז לארבעה צדדים - רנ"ו. וכאשר מגיע לל"ב, שהם א"ז א"ז א"ז א"ז, שהם ח' ח' ח' ח', מתחברת אות י' לכל צד, להיות ח"י יהנ"ה, בח"י ברכות של התפלה שיש בהן ח"י פעמים יהנ"ה, שעולים ע"ב. בזמן שהוא שמתחבר יהנ"ה באדנ"י על ידי ח"י העולמים יאהדונהי, מיד חיות של אש שותקות. מה כתוב בהן? (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן. בעמידתם של ישראל בגלות (בתפלה), תרפינה כנפיהן, כדי שלא ינדעו עד השעה ההיא.

וזה הוא רק שפתיה נעות. שהן כנפי החיות, וקולה לא ישמע. ומה שהיה חשמל, חיות אש מדברות, הן עתה שותקות. ומשום זה תקנו תפלה בלחש, וכן מעשה מרפכה בלחש, לדבר שם בלחש בינו לבין עצמו. שלש תפלות תקנו, ובכלן ח"י יהנ"ה, שהן ע"ב אותיות, בכל תפלה בשמונה עשרה ברכות, שהן רי"ו, וכלולות בחסד, בע"ב, ועם ל"ב נתיבות, והרי הן ר"נ חסר שתיים שפלולות בעמוד האמצעי.

ומהקרבות נשמע על התפלה, ומהתפלה - לקרבן, כמו שצאמר בהם, (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפיהם. כך בפרובים, (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו. וכן סיני, שבו משה ואהרן עולים ויורדים, עולים שנים ויורדים שנים. ובמזוה זו נרמזו כל מצוות התורה.

דאינון ס"ד לד' גדפין, ד' זמנין ס"ד, סלקין רנ"ו. והאי איהו, (ירמיה לא) רנו ליעקב שמחה. אימתי. לבתר דנטיל נוקמא משנאו, ויוקיד טעוון דלהון, הדא הוא דכתיב, (משלי יא) ובאבד רשעים רנה. איהו הנר (ס"א מ' שנין) לאשלמא ע"ב ע"ב, ע"ב. ותלויין ס"ד.

ותלויין ס"ד, מן תמניא א"ז. והכי ס"ד מתמניא א"ז לד' סטרין, רנ"ו. וכד מטי לל"ב, דאינון א"ז א"ז א"ז א"ז, דאינון ח' ח' ח' ח', אתחבר י' לכל סטר, למיהוי ח"י יהנ"ה, בח"י ברכאן דצלותא, דאית בהון ח"י זמנין יהנ"ה, דסלקין ע"ב. בההוא זמנא דמתחברא יהנ"ה באדנ"י בח"י עלמין יאהדונהי, מיד חיון דאש חשות. מה כתיב בהון. (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהן, בעמדם ישראל בגלותא (נ"א בצלותא), תרפינה כנפיהן, דלא ישתמודעון עד ההיא שעתא.

והאי איהו רק שפתיה נעות. דאינון כנפי החיות, וקולה לא ישמע. מה דהוי חשמל, חיון אשא ממללן, אינון חשות. ובגין דא תקינו צלותא בחשאי, והכי מעשה מרפכה בחשאי, למללא תמן בחשאי, בינו לבין עצמו. ג' צלותין תקינו, ובכלהו ח"י יהנ"ה, דאינון ע"ב אתוון, בכל צלותא, בתמני סרי ברכאן, דאינון רי"ו, ובכלילן בחסד, בע"ב, עם ל"ב נתיבות, והיינו ר"ן חסרין ב'. דכלילן בעמודא דאמצעייתא.

דמקרבתא אשתמע צלותא, צלותא מקרבנא. כגוונא דאתמר בהון, (יחזקאל א) ואשמע את קול כנפיהם. הכי בפרובים, (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו. כגוונא דכבש סלקין ונחתין ביה קרבנין ועלוון. הכי בצלותא, מלאכין סלקין תרי ונחתין תרי. וכגוונא דסיני, דביה משה ואהרן סלקין ונחתין, סלקין תרי ונחתין ב'. ובפקודא דא, אתרמיזו כל פקודין דאורייתא.

וישמע את הקול מדבר אליו. כמו הכבש שעולים ויורדים בו קרבנות ועולות - כך בתפלה, מלאכים עולים שנים ויורדים שנים. וכמו סיני, שבו משה ואהרן עולים ויורדים, עולים שנים ויורדים שנים. ובמזוה זו נרמזו כל מצוות התורה.

וְהָיָה כִּדְבַר הַיְהוָה פָּתַח רַבִּי עֲקִיבָא בְּמַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, פּוֹמֵיָה הָיָה סִינִי, וְקָלִיָּה הָיָה סֵלֶם, דְּבִיָּה מְלֹאכִין סִלְקִין וְנַחֲתִין. בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר דִּילֵיהּ, הָיָה רָכִיב עָלֵיהּ מְלֹאךְ מְטֻטְרוּן. אִיהוּ רָכִב לְשִׁכְיִנְתָּא, דְּכָלִּילָא בֵּיהּ סְפִירָן עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא, דְּאִיהוּ יוֹד ה"א וְא"ו ה"א מְלָגוּ. דְּשִׁכְיִנְתָּא כְּלִילָא מִי סְפִירָן, דְּלָבַר. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתֵּיהּ, רָכִב וּמִרְכָּבָה. (עלויות העלויות) עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא, רָכִב לְעֵלֶת הָעֵלוֹת. וְשִׁכְיִנְתֵּיהּ, רָכִב לְעֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא. וְעֵלֶת הָעֵלוֹת אִיהוּ דְמִיחַד לְכֹלָא, וּמְסַדֵּר לְכֹלָא, וְנִהִיר בְּכֹלָא. נְהוּרִיָּה אַעֲבָר בְּנִשְׁמָתָא וּגּוּפָא וּלְבוּשָׁא. וְלִית בֵּיהּ שְׁנַיִ וְשׁוּתָפוּ וְחוּשְׁבָן וְתִמּוּנָה וְדִמְיוֹן מְכָל מִרְכָּבָתָא, וּמְרָאָה וְדִמְיוֹן דְּאֲתַחֲזִינְיָא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל. דְּרָגִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, אִינוּן רָכִב וּמִרְכָּבָתָא לְגַבֵּיהּ, וְעָלִיָּה לִית מָאן דְּרָכִיב.

קִשְׁתָּא, סִימֵן תְּקִיעָה שְׁבָרִים תְּרוּעָה. וְאִינוּן סִימֵן מִרְכָּבָה דְּאֲבָהֶן. תְּקִיעָה, דְּאֲבָרְהֶם. שְׁבָרִים, דִּיצְחָק. תְּרוּעָה, דִּיעֶקֶב. דְּאֲתָמַר בֵּיהּ (במדבר כג) וְתְרוּעַת מְלֶךְ בּוֹ. וְג' גְּוֹנִין אֲתַחֲזִינִין בֵּיהּ, חָוּר סוּמָק וִירֹק. וּמְסֻטְרָא דְגְבוּרָה, אֲתָקְרִי (דף רל"א ע"א) (שמואל א ב) קִשְׁת גִּבּוֹרִים חֲתִים. וּמְסֻטְרָא דִּימִנָא, (יחזקאל א) כְּמִרְאָה הַקִּשְׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה כְּעֵנָן בְּיוֹם הַגֹּשֶׁם. כִּד אֲתַחֲזִי בְּיוֹם הַגֹּשֶׁם, אֲחִזִּי רַחֲמִי. וְכִד אֲתַחֲזִי בְּלֹא מְטֻרָא, אֲחִזִּי דִינָא. מְעוּרָב בֵּין מְטֻרָא וְשִׁמְשָׁא, אֲחִזִּי דִינָא וְרַחֲמִי כְּלִיל. וְהֵאֵי אִיהוּ ש' מִן שְׂדֵי, תֵּלֶת עֲנַפֵּי אֲבָהֶן, דְּאִינוּן יְהוָה אֱלֹהֵי נוֹ יְהוָה, תֵּלֶת שְׁמֵהֶן לְקַבֵּל תֵּלֶת עֲנַפֵּי אֲבָהֶן. וּבִהוּן י"ד אֲתוּוּן, בְּחוּשְׁבֹן ד' מִן שְׂדֵי. וּלְבוּשׁ דְּשְׂדֵי, מְטֻטְרוּן, דְּהִכִּי סִלְיָק בְּחוּשְׁבֹן שְׂדֵי. (ע"ב רע"א מהימנא).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לִימָא לָן מוֹר, (ס"א מאלוין) מְלִין מְעֵלִיתָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן אֱלֹהֵינּוּ יְהוָה. שְׁלֵשָׁה שְׁמוֹת כְּנָגַד שְׁלֵשָׁה עֲנַפֵּי הָאֲבוֹת, וּבְהֶם י"ד אוֹתוֹת, בְּחֻשְׁבֹן אוֹתוֹת ד' מְשֻׁדֵי. וּמְלָבוּשׁ שֵׁם שְׂדֵי הוּא מְטֻטְרוּן, שְׁכָף עוֹלָה בְּחֻשְׁבֹן שְׂדֵי. (ע"ב רע"א מהימנא).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יֵאמֹר לָנוּ הֶרֶב, (מאלו) דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,

לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק, כל שממעטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה ובעל פן צדיק ורע לו. וכל שמרבים עוונותיו וממעטים זכותיו, נותנים לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו. אמר לו, דיניו של רבון העולם עתיקים (עמקים), אבל בשעה שרוצה הקדוש ברוך הוא לכפר חובות של העולם, מלקה בזרוע שלהם ומרפא לכלם. משל לרופא שהלקה לזרוע להציל כל האיברים, כמו שכתוב (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

כמו שנאמר באותו יום של ראש השנה, שעומדים שבעים פסאות לדון דין העולם, כמה הם בעלי מגנים, קטגורים, שעומדים למעלה. אלו ממינים לזכות, ואלו משמאלים לחובה להזכיר חובות העולם, חובות של כל אחד ואחד. ועל זה צריך האדם לפרש חובותיו, כל אחד ואחד כמו שהוא. משום שמי שמפרש חטאו, לא נמסר דינו אלא בידי המלך, הקדוש ברוך הוא בלבד. ומי שדן אותו הקדוש ברוך הוא - הוא לטוב. ועל זה בקש דוד המלך (ואמר), (תהלים מג) שפטני אלהים. אתה, ולא אחר. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו. הוא, ולא אחר. וכל בית דין מתרחקים ממנו.

ועל זה צריך לנו לפרט העברות של כל איבר ואיבר, וכל מה שעושה בפרט. זהו שכתוב (תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו'. ולבסוף - ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנין לנו? ממש, שכתוב (שמות לב) אָנָּה חָטָא הָעָם הַזֶּה וגו'. בישראל פתוב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את ה'. שאם תאמר זה ביחיד, אבל בצבור לא - הרי פתוב פסוק זה. ואם תאמר זה

דאית צדיק ורע לו, רשע וטוב לו. אמר, צדיק, כל שממעטין לו חובותיו נותנין לו בעולם הזה חובו, ועל פן צדיק ורע לו. וכל שמרבים עוונותיו, וממעטין זכותיו, נותנין לו שכרו בעולם הזה, רשע וטוב לו. אמר ליה, דיניו דמארי עלמא עתיקין (כ"א עמיקין) אבל בשעתא דבעי קדשא בריה הוא לכפרא חובין דעלמא, אלקי בדרועא דלהון, ואסי לכולהו. מתל לאסייא, דאלקי לדרועא, לשיזבא לכל שייפין. כמה דכתיב, (ישעיה נג) והוא מחלל מפשענו וגו'.

במה דאתמר, בההוא יומא של ראש השנה, דקיימין שבעין קתדראין למידן דינא לעלמא, כמה אינון מארי תריסין, קטיגורין, דקיימי לעילא. אלין מיימינין לזכו ואלין משמאלין לחובה, לאדפרא חובין דעלמא, חובין דכל חד וחד. ועל דא אצטרף לפר נש, לפרשא חובי, כל חד וחד כמה דאיהו, בגין דמאן דמפרש חטאוי, לא אתמסר דיניה, אלא בידי דמלכא, קדשא בריה הוא בלחודוי. ומאן דדאין ליה קדשא בריה הוא, איהו לטב. ועל דא בעא דוד מלכא, (ואמר) (תהלים מג) שפטני אלקים, אנת, ולא אחרא. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא, ולא אחרא, וכל בית דין בדילין ממנו.

ועל דא אצטרף לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא, וכל מה דעביד בפרט. הדא הוא דכתיב, (תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו'. לבתר ואתה נשאת עון חטאתי סלה. מנלן ממש, דכתיב (שמות לב) אָנָּה חָטָא הָעָם הַזֶּה וגו'. בישראל פתיב, (שמואל א יב) חטאנו פי עזבנו את יי, דאי תימא האי ביחיד, אבל בצבור לא. הא כתיב קרא דא. ואי תימא הא בצבור, אבל

שְׁלִיחָא דְלֵהוּן לָא, הָא כְּתִיב (שמות לב) וַיֵּשֶׁב מִשֶּׁה אֶל יְיָ וְגו'. וּכְתִיב (שמות לב) וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם וְגו'. מָאֵי טַעְמָא. מָאן דְּמִפְרַשׁ חוֹבִייהוּ, בִּי דִינָא בְּדִילִין מִיַּנְיָהּ, בְּגִין דְּבַר נֶשׁ קָרִיב לְגַרְמִייהוּ, וְלֹא אֶתְדַן עַל פּוּמִייהוּ.

וְתוּ, לָא שְׁבִיק לְמַקְטָרְגָא לְאוּלְפָא עֲלִייהוּ חוּבָא מוּמָא. דְּבַר נֶשׁ יְקָדִים (דף ר"א ע"ב) וַיִּימָא, וְלֹא יְהִיב דּוּכְתָא לְאַחְרָא לְמִימַר. כְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא מְחִיל לִיָּהּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יְרוּחָם.

בְּיוֹמֵי דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, מִתְקַנֵּין בִּי דִינָא כּוּרְסִיָּא לְמַלְפָּא, לְמִידָן כָּל עֲלָמָא. וַיִּשְׂרָאֵל עֲאֲלִין בְּקַדְמִיתָא בְּדִינָא קַמִּייהוּ, דְּלִיפּוֹשׁ רַחֲמֵי. (ס"א קמ"ה דְּלִיפּוֹשׁ רַחֲמֵי) תִּנָּן וּמִשְׁפֵּט עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, יוֹם בְּיוֹמוֹ מָאֵי הוּא. אֶלְא הֵנִי תְרִי יוֹמִין דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה. אֲמַאי תְרִי יוֹמִין. בְּגִין דְּאֵינּוֹן תְרִי בִי דִינָא, דְּמִתְחַבְרָן פְּחָדָא. דִּינָא עֲלָאָה, דְּאִיְהוּ קִשְׂיָא, בְּדִינָא תַּתְאָה, דְּאִיְהוּ רַפְיָא, וְתַרְוּוּיְהוּ מִשְׁתַּכְּחֵי.

וְעַל דָּא לָא יִדְעֵי הֵנִי בְּבִלְאֵי, רָזָא דִּיבְכָא וַיִּלְלוּתָא, וְלֹא יִדְעֵי דְתַרְוּוּיְהוּ אֲצִטְרִיכוּ, וַיִּלְלוּתָא דְאִיְהוּ דִינָא תַּקִּיפָא. תִּלְתַּת תְּבִירִין דְּאִיְהוּ דִינָא רַפְיָא, גְּנוּחֵי גְּנַח רַפְיָא. אֵינּוֹן לָא יִדְעֵי, וְעַבְדִּין תַּרְוּוּיְהוּ. וְאֲנִן יִדְעִינָן, וְעַבְדִּינָן תַּרְוּוּיְהוּ. (ס"א ועל דא רזא דיבכא ויללה ותרווייהו אצטריכו, הני בבלאי, אינון לא ידעי, ועבדין תרווייהו) וְכֹלְא נְפָקִין לְאַרְחָ קְשׁוּט.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגִנּוּ. תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר, מָאֵי בַּחֲדָשׁ. דָּא בִּי דִינָא רַפְיָא, דְּאֶקְרִי חֲדָשׁ. בְּכֶסֶה : (כֶּסֶם דְּעֲלָמָא עֲלָאָה, כ"ס ה' דָּא פַּחַד יִצְחָק דְּאִיְהוּ כֶּסֶם לְמַלְכָּא עֲלָאָה, תוּ בְּכֶסֶה) דָּא דִינָא קִשְׂיָא, פַּחַד יִצְחָק. דִּינָא דְאֶתְפְּסִיָּא תְדִיר, דְּלֹאֵו אִיְהוּ דִינָא בְּאַתְגַּלְיָא.

בְּצַבּוּר, אֶבְל שְׁלִיחַ שְׁלָהֶם לָא - הָרִי כְּתוּב (שמות לב) וַיֵּשֶׁב מִשֶּׁה אֶל ה' וְגו'. וְכְתוּב (שם) וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם וְגו'. מָה הַטַּעַם? מִי שְׁמִפְרַשׁ חוֹבוֹתָיו, בֵּית דִּין מִתְרַחֵקִים מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שְׂבָן אָדָם קְרוּב לְעַצְמוֹ וְלֹא נִדּוּן עַל פִּיו.

וְעוֹד, לָא עוֹזֵב לְמַקְטָרְגַּל לְלַמֵּד עֲלֵיו חוּב וּמוֹם. שְׂבָן אָדָם יְקָדִים וַיֵּאמֶר, וְלֹא יִתֵּן מְקוּם לְאַחַר לּוֹמֵר, וְאִזּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא מוֹחֵל לוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוּב (משלי כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יְרוּחָם.

בִּימֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה מִתְקַנֵּים בֵּית דִּין פְּסָא לְמַלְפָּא לְדוֹן אֶת כָּל הָעוֹלָם, וַיִּשְׂרָאֵל נִכְנָסִים בְּרֵאשׁוֹנָה בְּדִין לְפָנָיו, שְׂרִבּוּ הַרְחָמִים. (לפני שירבה הרגו). לְמַדְנּוּ, וּמִשְׁפֵּט עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ מָה הוּא? אֶלְא אֵלוֹ שְׁנֵי יָמִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. מִדּוּעַ שְׁנֵי יָמִים? מִשׁוּם שֶׁהֵם שְׁנֵי כְּתִיב דִּין שְׁמִתַּחֲבָרִים כְּאַחַד. דִּין עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא קִשְׂיָא, בְּדִין תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא רַפְיָא, וּשְׁנֵיהֶם נִמְצְאִים.

וְעַל זֶה לֹא יוֹדְעִים אֵלוֹ הַבְּבִלִּים סוּד שֶׁל הַיִּבְבָּה וְהַיִּלְלָה, וְלֹא יוֹדְעִים שְׁשִׁנְיָהֶם צְרִיכִים, יִלְלָה שֶׁהוּא דִּין תַּקִּיף. שְׁלֹשָׁה שְׂכָרִים שֶׁהוּא דִּין רַפְיָא, גְּנוּיָחוֹת שְׂגוּנַח בְּרַפְיּוֹן. הֵם לֹא יוֹדְעִים, וְעוֹשִׂים שְׁנֵיהֶם. וְאֲנִי יוֹדְעִים וְעוֹשִׂים שְׁנֵיהֶם. (ועל זה סוד היבבה והיללה, ושניהם צריכים. אלו הבבלים אינם יודעים, ועושים שניהם.) וְהַפֵּל יוֹצֵא לְדַרְךָ אָמֵת.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים פא) תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגִנּוּ. תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר, מָהוּ בַּחֲדָשׁ? זֶה בֵּית דִּין רַפְיָא, שְׁנִקְרָא חֲדָשׁ. בְּכֶסֶה - (כֶּסֶם שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כֶּסֶם שֶׁל אֱוֹה"ה, זֶה פַּחַד יִצְחָק שֶׁהוּא כֶּסֶם לְמַלְכָּא הָעֲלִיּוֹן. עוֹד בְּכֶסֶה) זֶה דִּין קִשְׂיָא, פַּחַד יִצְחָק. דִּין שְׁמִתַּחֲבָרִים תְּמִיד, שְׂאִיִן הוּא דִּין בְּגִלוּיָא. כִּי חֵק - זֶה דִּין רַפְיָא.

וּמִשְׁפֹּט - זֶה דִּין (קשה). וּשְׁנֵיהֶם
הֵם כְּאֶחָד. בְּגִלּוֹל זֶה שְׁנֵי יָמִים,
וּשְׁנֵיהֶם בְּסוּד אֶחָד.

אֲשֶׁר־יָעַם יְדַעֵי תְרוּעָה וְגו' (תהלים פט). לא כְּתוּב שׁוֹמְעֵי, או
תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֶלֶּא יְדַעֵי תְרוּעָה.
בְּגִלּוֹל (בגוף) הַחֲכָמִים שְׁדָרִים בְּאֹרֶךְ
שֶׁל הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, אֶלּוּ יְדַעֵי
תְרוּעָה. סוּד שֶׁל הַתְרוּעָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם בְּשִׁבְט
בְּרוּךְ. מִי עִם כִּי־יִשְׂרָאֵל שִׁיּוּדְעִים
סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁל רְבוּנָם,
לְעֻלוֹת לְפָנָיו וְלַהֲתַקְשֵׁר בּוֹ. וְכֹל
אֶלּוּ שִׁיּוּדְעִים סוּד הַתְרוּעָה,
יִתְקַרְבוּ לְלֶכֶת בְּאֹר פָּנָיו שֶׁל
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶה הָאֹר
הַרְאֵשׁוֹן שֶׁגִּנּוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְצַדִּיקִים. וְעַל זֶה צָרִיךְ לְדַעַת
אוֹתָהּ.

כְּתוּב (ויקרא ט) הִיתְרַת מִן הַכְּבֵד.
וְכְתוּב (שם ג) וְאֵת הִיתְרַת עַל
הַכְּבֵד. (אחר שֶׁעֲשִׂיתָה נְאוּף, עוֹלָה עֲלִיו).
יִתְרַת מִן הַכְּבֵד - זוֹ אֵשֶׁת זְנוּנִים
שֶׁהוֹלֶכֶת וְיוֹצֵאת מִן הַכְּבֵד
לְהַחֲטִיא בְּנֵי הָעוֹלָם וְלַקְטֹרֵג
עֲלֵיהֶם, וְעוֹזֶבֶת אֵת הַזְּכָר לְעִשׂוֹת
זְנוּנִים, וּמִשׁוּם זֶה הִיתְרַת,
שֶׁנִּפְרְדַת מִן הַכְּבֵד. יִתְרַת עַל
הַכְּבֵד - אַחַר שֶׁעֲשִׂיתָה נְאוּף,
עוֹלָה עֲלִיו. מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה.
מִתְגַּבְּרַת עַל בְּעֻלָּה, שֶׁהוּא כְּבֵד,
בְּכַעַס שֶׁל הַמְרָה. אֵשֶׁת מְדֻנִּים
וְכַעַס, שֶׁשׁוֹלֶטֶת עַל הַזְּכָר שְׁלָהּ.
מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה שׁוֹלֶטֶת עַל
הַכְּבֵד, אֵשֶׁת מְדֻנִּים וְכַעַס.

יִתְרַת מִן הַכְּבֵד - מִן הַכְּבֵד יוֹצֵאת
לְהַבְאִישׁ לְכֹל הָעוֹלָם וְלְעִשׂוֹת
נְאוּפִים עִם הַכֹּל. לְבִסּוּף הִיא
עוֹלָה לְגַבִּי הַזְּכָר, מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה, בְּעֻזּוֹת שֶׁל פָּנִים, וְאֵז הִיא
עַל הַכְּבֵד. וְעוֹד, יִתְרַת מִן הַכְּבֵד
נִקְרֵאת מִהַצַּד הָאֲחֵר. אַחַר
שִׁיּוּצֵאת לְנֶאֱפֵף עִם כָּלֶם, נוֹתֶנֶת
שִׁיּוּרִים לְבְעֻלָּה, וְזוֹהִי יִתְרַת מִן הַכְּבֵד.

כִּי חֵק, דָּא דִּינָא רַפְיָא. וּמִשְׁפֹּט, דָּא דִּינָא
(זשי"א). וְתְרוּוֹיֵיהּ אֵינּוֹן כְּחָדָא. בְּגִין כְּךָ תְרִין
יוֹמִין, וְתְרוּוֹיֵיהּ כְּרָזָא חָדָא.

אֲשֶׁר־יָעַם יְדַעֵי תְרוּעָה וְגו', (תהלים פט) לָא כְּתִיב
שׁוֹמְעֵי, אוֹ תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֶלֶּא יְדַעֵי
תְרוּעָה. בְּגִין (ס"א כניון) חֲפִימִין דְּדִירִין בְּאֹרֵרָא
דְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֵינּוֹן יְדַעֵי תְרוּעָה. רָזָא
דְּתְרוּעָה, כְּמָה דְכְּתִיב, (תהלים ב) תִּרְעַם בְּשִׁבְט
בְּרוּךְ. מָאן עֲמָא כִּי־יִשְׂרָאֵל, דִּידְעִין רִזִּין עַל־אִין
דְּמֵאֲרִיהוֹן, לְמִיעַל קַמִּיהּ, וְלֵאֲתַקְשֵׁרָא בֵיהּ.
וְכֹל אֵינּוֹן דִּידְעֵי רָזָא דְתְרוּעָה, יִתְקַרְבוּן לְמִיְהוּדָהּ
בְּאֹר פָּנָיו דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְדָא אֹר
קְדִמָּאָה דְּגִנּוּי קְדִשָׁא בְרִיךְ הוּא לְצַדִּיקֵי־יֵא.
וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ לְמַגְדַּע לָהּ.

כְּתִיב (ויקרא ט) הִיתְרַת מִן הַכְּבֵד. וְכְתִיב (ויקרא ג)
וְאֵת הִיתְרַת עַל הַכְּבֵד. (בְּתַר דְּעִבְדַת נִיאוּפָא,

אֲסִתְלִיק עֲלֵיהּ). יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד, דָּא אֵשֶׁת זְנוּנִים,
דְּאִזְלָא וְנִפְקָא מִן הַכְּבֵד, לְאַסְטָאָה כְּנִי עַל־מָא,
וְלֵאֲסִטְנָא עֲלֵיהּ. וְשִׁבְקַת לְדְכוּרָא, לְמַעַבְד
זְנוּנִים. וּבְגִין דָּא הִיוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד: יִתְרַת עַל
הַכְּבֵד. בְּתַר דְּעִבְדַת נִיאוּפָא, אֲסִתְלִיק עֲלֵיהּ.
מִצַּח אִשָּׁה זוֹנָה. אֲתַגְבְּרַת עַל בְּעֻלָּה דְּאִיהּ
כְּבֵד, בְּכַעַס דְּמְרָה, אֵשֶׁת מְדֻנִּים, וְכַעַס,
דְּשִׁלְטָא אִיהִי עַל דְּכוּרָא דִּילָהּ. מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה שִׁלְטָא עַל הַכְּבֵד, אֵשֶׁת מְדֻנִּים וְכַעַס.

יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד, מִן הַכְּבֵד נִפְקָא לְאַבְאָשָׁא
לְכֹל עַל־מָא, וְלְמַעַבְד נִיאוּפִין עִם כָּלֵא.
לְבַתַר אִיהִי סִלְקָא לְגַבִּי דְכוּרָא, מִצַּח אִשָּׁה
זוֹנָה, בְּעֻזּוֹתָא דְאַנְפִּין, וְכִדִּין אִיהִי עַל הַכְּבֵד.
וְעוֹד, יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד אֲתַקְרִיאת מִסְטְרָא
אַחְרָא, בְּתַר דְּנִפְקַת לְנֶאֱפֵא עִם כָּלֵא, יְהִיבַת
שִׁיּוּרִין לְבְעֻלָּה, וְהִיא אִיהִי יוֹתְרַת מִן הַכְּבֵד.

מתוך הכבוד והיותה של
 יוצאת מרה, והיא חרב של מלאך
 המות, שיוצאות ממנה טפות
 מרות להרג לבני אדם. זהו
 שכתוב (משלי ה) ואחריתה מרה
 כלענה. והיא תלויה בכבוד, וכל
 החלאים והמיתות תלויות בו.
 ואותו יום של ראש השנה (המשטין)
 משוטט בעולם לאסוף את כל
 חובות העולם, ואז כל האברים,
 שהם ישראל, הם בצרה, שהם
 אברים של המלכה, שנאמר (משלי
 כ) גר ה' נשמת אדם. השכינה
 הקדושה. ואז כל ישראל בצרה,
 ולוקחים שופר לעורר בו אותה
 תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי אחר
 שהאברים והעורקים של הלב,
 שדומים לישראל, הם בצרה.
 צריכים לעוררם בקנה, שהוא
 שופר. וזה קנה של ראה. אחר
 שפנפי ראה לא יכולות להשקיט
 רגו המרה שמתגברת על עורקי
 הלב, ועל כל העורקים של
 האברים של הגוף. אותה הרוח
 שנושבת בהם עולה בקנה, שהוא
 שופר, עולם הבא. שפך פרושהו,
 ושט דומה לעולם הזה, שבו
 אכילה ושתייה. קנה דומה לעולם
 הבא, שאין בו אכילה ושתייה.
 ואחר ששט אות ו' מן ושט,
 ברבוי אכילה של גזל, נתארך
 ונעשה שטן. ומי גרם את זה?
 שנאמר (במדבר יא) שטו העם
 ולקטו. השטות שלהם שנתערכו
 בערב רב השוטים, שהתאוה
 שלהם היא אכילה ושתייה של
 גזל וחמס של (תהלים יב) שד עניים
 ואנקת אביונים. באות נו"ן
 כפופה, השוטים, שאוכלים ובלי
 לטחן. מה כתוב בהם? (במדבר יא)

מגו כבוד, ויותרת הילה, נפקת מרה, ואיהי
 חרבא דמלאך המות, דנפקו מנה טפין
 מריזן לקטלא בני נשא. הדיא הוא דכתיב,
 (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. ואיהי תליא
 בכבוד, פל מרעין ומותא ביה תליין. וההוא
 יומא דראש השנה (משפא) משטטא בעלמא,
 למכנש פל חובי עלמא וכדין פל אברין דאינון
 ישראל, אינון בעאקו, דאינון אברי
 דמטרוניתא, (משלי כ) גר יי נשמת אדם, שכינתא
 קדישא. וכדין פל ישראל בעאקו, ונטלי שופר
 לאתערא ביה ההוא תקיעה ושברים ותרועה.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי כתר דאברים וערקין דלבא,
 דדמין לישראל, אינון בעאקו. צריכין לאתערא
 בקנה, דאיהו שופר. ודיא קנה דריאה. כתר דכנפי ריאה
 לא נכלין לשפכא (דף ר"ב ע"א) ורגזא דמרה דאתגברת
 על ערקין דלבא, ועל פל ערקין דאברים דגופא. ההוא
 רוחא דנשיב בהון, סליק בקנה, דאיהו שופר, עלמא
 דאתי. דהכי אוקמוה, ושט, דומה לעלמא דין, דביה
 אכילה ושתייה. קנה, דומה לעלמא דאתי, דלית ביה
 אכילה ושתייה.

ולבתר דשט ו' מן ושט, ברבוי אכילה דגזל אתארך
 ואתעביד שטן. ומאן גרים דא. (במדבר יא) שטו
 העם ולקטו, שטותא דלהון דאתערכו בערב רב שטיין,
 דתאוה דלהון אכילה ושתייה דגזל וחמס, (תהלים יב) דשוד
 עניים ואנקת אביונים. בנון כפופה שטיין, דאכלין בלא
 טחינה. מה כתיב בהו, (במדבר יא) הכשר עודנו בין שיניהם
 טרם יפרת ואף יי חרה בעם. אתפשט ו' דשטו, איהו
 דרוחיה כפוף, ואיהו נ'. ודיא גרם דאתפשט שטן באכילה
 ושתייה, ואתגבר על פל אברין וערקין בשם"ה לא תעשה.
 הכשר עודנו בין שיניהם טרם יפרת ואף ה' חרה בעם. נתפשטא אות ו' של שטו, אותו שרוחו

כפופ, והוא אות נ'. וזה גרס שהתפשט השטן באכילה ושתייה, ומתגבר על כל איברים ועורקים בשלש מאות ששים וחמש מצוות לא תעשה. כחשבון השטן חסר אחד, זה יום הכפורים, שאין בו אכילה ושתייה.

והוא פדגמת הקנה, והוא אות ו' בן י"ה מבינה. ולכן בארו בעלי המשנה, הרוצה קנה בחלום זוכה לחכמה. זהו שכתוב (משלי ד) קנה חכמה קנה בינה. שאין קנה שהוא פחות משניהם, שהם י' חכמה, ה' בינה. ומשום זה צריך לעורר בשופר, שהוא קנה, עולם הבא, עולם ארץ, ארץ אפים, שנמצאים ממנו שלש עשרה מדות של רחמים, כחשבון וא"ו. אות א' - ארץ, שתי וי"ם - אפים.

ואמא עליונה היא תקיעה, מצדו של אברהם. שברים מצדו של יצחק. תרועה מצדו של יעקב. שכינה תחתונה קשר של כלם. כלומר, אות ק' - תקיעה. אות ש' - שברים. אות ר' - תרועה. וכלם משלשים לגבי השכינה. זהו שכתוב קדשה לך ישלשו. שאין קול יכול לצאת החוצה אלא מן הפה. אף כף אין להפריד השכינה מהקדוש ברוך הוא.

שהקדוש ברוך הוא נאמר בו, (תהלים כט) קול ה' חצב להבות אש. והשכינה - תפלת כל פה. ואלו סימנים: קשר"ק, קשר"ק, קשר"ק. ובחבור הקדמון. (עד

כאן)
זכר

לזקחים שופר לעורר בו תרועה ותקיעה, דין קשה ברחמים, ושברים - דין קשה בלי רחמים (דין רפה ברחמים), ואז כף יעוררו למעלה להתערב זה בזה.

רעיא מהימנא

אמר הרוצה הנאמן, בזה מתמתק השטן ומתקצרת אות נון מן ושט. מה שהיה שטן מקדם, שב לאחוריו, וחזר להיות ושט ככראשונה. משום

כחושבון השטן חסר חד, דא יום הכפורים, דלית ביה אכילה ושתייה.

ואיהו כגוונא דקנה, ואיהו ו' בן י"ה, מן בינה. ובגיגיה אוקמוה מארי מתניתין, הרוצה קנה בחלום, זוכה לחכמה. הדא הוא דכתיב, (משלי ד) קנה חכמה קנה בינה. דלית קנה דאיהו פחות מתריוניהו, דאינון י' חכמה, ה' בינה. ובגין דא, צריך לאתערא בשופר, דאיהו קנה, עלמא דאתי, עולם ארץ, ארץ אפים, דמשפכחי מיניה תלת עשר מכילין דרחמי, כחושבון וא"ו, א' ארץ, ו' אפים. ואימא עלאה איהי תקיעה, מסטרא דאברהם. שברים, מסטרא דיצחק. תרועה, מסטרא

דיעקב. שכינתא תתאה, קשר דכלהו. דהיינו: ק' תקיעה. ש' שברים. ר' תרועה. וכלהו משלשין לגבי שכינתא, הדא הוא דכתיב, קדשה לך ישלשו. דלית קלא יכיל לנפקא לבר, אלא מן הפה. אוף הכי, לית לאפרשא שכינתא מן קדשא בריך הוא. דקודשא בריך הוא אתמר ביה, (תהלים כט) קול יי חצב להבות אש. ושכינתא תפלת כל פה. ואינון סימנין, קשר"ק קשר"ק קר"ק. ובחבורא קדמאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

נטלון שופר, לאתערא ביה, תרועה ותקיעה, דינא קשיא ברחמי, ושברים דינא קשיא בלא רחמי (כ"א דינא רפא ברחמי) וכדין הכי יתערו לעילא לאתערבא דא בדא.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בהאי אתבסם שטן, וקמיט נון מן ושט, מה דהוה שטן לפנים, תב לאחורא, ואתהדר ושט, כדבקדמיתא. בגין דהקול קול יעקב. ישראל לית חיליהון באכילה ושתייה,

שהקל קול יעקב. ישראל שאין פחם באכילה ושתיה כשאר האמות, שיורשים עולם הזה, שפחם באכילה ושתיה. אלא פחם בקול זה, שהוא עולם הבא, עולם ארץ, שנברא באות יו"ד. ומשום שקול שופר ממנו יוצא, אמרו חכמים, אין פוחתין מעשרה שופרות. ובאות י' ודאי נעשה עולם ארץ, שהוא אות ו', עולם הבא. ובאות ה' ברא עולם הזה, שהיא אות ה' קטנה, שבה אכילה ושתיה של התורה. ועוד סוד אחר, אחר שנגזרה גזרה בשתי אותיות, שהם שתי ה' ה', שני פתי דינים - מי יכול לבטל גזרה של שניהם? י' ו', שאות ה"א היא אָמָא עֲלִיזָנָה. י' - אָב. ומה פתוב? (במדבר ל) כָּל גֵּר וְכָל שְׁבַעַת אֶסֶר לַעֲנַת נַפְשׁ, שהיא אות ה', אישה יקימנו ואישה יפרנו. ומשום זה צריך לעורר הקול, שהוא אות ו', בעשרה שופרות, שהם אות י'. והעקר שלהם בנשימה אחת, כל סימן וסימן, בפה, שהיא אות י' - מעשרה.

מִיָּד שֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרִים אֵלּוּ רַבִּי שָׁמְעוֹן וְכָל הַחֲבָרִים, אמרו, ברוך ה' שזכינו לשמע דברים אלו מאותו שנגקרא רבם של נביאים, רבם של חכמים, רבם של מלאכי השרת, שהקדוש ברוך הוא ושכינתו מדבר על פיו, וכתב על ידיו סודות אלו שלא נשמעו כמותם ממתן תורה ועד כאן.

אָמַר לוֹ, מְנֹרָה קְדוֹשָׁה, השלם דברי הסודות של החבור הקדמון לפרש אותם, שהרי כל בעלי הישיבות של מעלה, ובעלי הישיבות של מטה, כלם מזמנים לשמע דברים אלו מפיך ופרושים שלך, שהרי שמחה ופדיון יתעורר בהם למעלה ומטה. אל תתנו דמי לו, אפה וכל החבורה שלך. עוד נאמר בחבור הקדמון. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

בתרועה ותקיעה ושברים נמתק הכל זה בזה. וכל מה שאותו כבד לוקח -

כשאר עמין, דירתין עלמא דין, דחיליהון באכילה ושתיה. אלא חיליהון בקול דא, דאיהו עלמא דאתי, עולם ארץ, דאתברי באת יו"ד, ובגין דקול שופר מניה נפיק, אמרו רבנן אין פוחתין מעשרה שופרות. ובאות י' ודאי, אתעביד עולם ארץ, דאיהו ו' עלמא דאתי ובאת ה', ברא עלמא דין, דאיהי ה' זעירא, דבה אכילה ושתיה דאורייתא.

וְעוֹד רְזָא אַחְרָא, פתר דאתגזר גזרה בתרין אתוון, דאינון ה' ה', תרין פתי דינין, מאן יכול לבטלא גזרה דתרווייהו. י"ו. דאת ה"א אימא עלאה. י' אב. ומה פתיב, (במדבר ל) כָּל גֵּר וְכָל שְׁבַעַת אֶסֶר לַעֲנַת נַפְשׁ, דאיהי ה', אישה יקימנו ואישה יפרנו. ובגין דא, צריך לאתערא קלא דאיהו ו', בעשרה שופרות, דאינון י'. ועקרא דלהון בנשימה אחת, כל סימן וסימן, בפה, דאיהי י' מעשרה.

מִיָּד שֶׁשָּׁמְעוּ מִלִּין רַבִּי שָׁמְעוֹן וְכָל חֲבָרֵיִיא, אמרו, בריך אלהא דזכינא למשמע מלין, מההוא דאתקרי רבן של נביאים, רבן דחכמים, רבן דמלאכי השרת, דקודשא בריך הוא ושכינתיה מדבר על פומי, וכתב על ידיו רזין אלין, דלא אשתמעו כנותייהו ממתן תורה, ועד כען.

אָמַר לֵיהּ, בוצינא קדישא, אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה, לפרשא לון, דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא, ומארי מתיבתאן דלתתא, פלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך, ופירושין דילך. דהא חדרה ופורקנא, יתער בהון לעילא ותתא. אל תתנו דמי, לו, אנת וכל סיעתא דילך. עוד אמר בחבורא קדמאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

בתרועה ותקיעה ושברים, אתבסם פלא דא בדא. וכל מה דההוא כבד נקיט, אקריב לגבי לב, דאיהו מלפא,

מְקָרִיב אֶל הַלֵּב, שֶׁהוּא מִלֶּךָ, לְזוּן
(לדח). וְאוֹתוֹ הַלֵּב אֵין דְּרָכוֹ וְאֵין
חֶשְׁקוֹ בְּמַעֲשֵׂים הַעֲכוּרִים שֶׁל
עִמוֹ, אֲלֵא לֹקַח כֹּל הַמְּבָרָךְ וְכֹל
הַצָּח וְכֹל הַזְּכִיּוֹת וְכֹל הַמַּעֲשִׂים
טוֹבִים. וְכֹל אוֹתָהּ הַעֲכִירוֹת
וְהַטְנוֹף וְהַלְכָלוֹף, שֶׁהֵם מַעֲשִׂים
רָעִים, (אין) וְזֶרֶק אוֹתָם לְשָׂר עִמֵּי עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת אוֹתוֹ כְּבֹד) מְשָׁאֵר לְכַבֵּד,
שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כו) עֲשׂוּ [אֲחִין]
אִישׁ שְׂעָר. וְכֹל הַעוֹרָקִים שְׁלוֹ,
שֶׁהֵם שְׂאָר אַמוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמְזֻלוֹת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, (ויקרא טז)
וְנִשְׂאָה הַשְּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם.
מֵהוּ עֲוֹנוֹתָם? עֲוֹנוֹת תָּם, שְׁנֵאֲמַר
בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם.
וְהַחֹבוֹת שֶׁל הַעֲמוּד (שֶׁל עִמוֹ) שֶׁהֵם
עוֹרָקִים וְדַפְקִין שֶׁל הַלֵּב.

וּמִשּׁוֹם זֶה, שְׁחִין וְצָרְעַת וְסַפְחַת
שֶׁכֹּל אוֹתָם אֵיבָרִים, מוֹצֵאִם
מֵהַכְּבֹד, מֵאוֹתָם לְכָלוּכִים
שְׁנֵשְׂאָרוֹ בּוֹ. וּמֵהַלֵּב בָּאָה כֹּל
הַבְּרִיאוֹת לְכֹל הָאֵיבָרִים. שְׁכָף
הוּא, כִּינּוּן שֶׁהַלֵּב נוֹטֵל כֹּל הַזָּף
וְהַמְּבָרָךְ וְהַצָּח. הַכְּבֹד נוֹטֵל כֹּל
מֵה שְׁנֵמְצָא וְנִשְׂאָר מֵהַלְכָלוֹף
וְהַטְנוֹפָת, וְזֶרֶק לְכֹל שְׂאָר
הָאֵיבָרִים, שֶׁהֵם שְׂאָר אַמוֹת
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת אַחֲרֵים,
בְּעַל כְּרַחֵם. וּמִפְסֻלֹת שֶׁל פְּסֻלֹת
הַכְּבֹד נוֹטֵל הַטְּחוֹל, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ
(בְּרֵאשִׁית א) יְהִי מְאֹרֶת. (משלי ג)
מְאֹרֶת יְיָ בְּבֵית רָשָׁע.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, וְהַרִי בְּאָרוֹ
חֲכָמִים עַל זֶה, טְחוֹל שׁוֹחֵק. וְזֶהוּ
(קהלת ז) שׁוֹחֵק הַכְּסִיל. וּמִשּׁוֹם זֶה
פְּרָשׁוּהוּ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, אוֹי לוֹ
לְמִי שֶׁהִשְׁעָה מִשְׁחָקָת לוֹ. וְקֵהֶלֶת
אָמַר, (שם) טוֹב כְּעַם מִשְׁחוֹק. טוֹב
כְּעַם שֶׁל הַכְּבֹד, שֶׁהִיא מְרָה,
רְצוּעָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא,
רְצוּעָה לְהַלְקוֹת כֹּה הַצְּדִיקִים

לְזַיְינָא (לְדַיְינָא). וְהֵהוּא לֵב, לָאו אוֹרְחִיָה, וְלָאו
תִּיאוּבְתִיָה, בְּעַכְרֵי דְעוֹבְדֵין דְעַמִּיָה. אֲלֵא
נְקִיט כָּל בְּרִירוֹ, וְכָל צְחוּתָא, (דף רל"ב ע"ב) וְכָל
זְכִיּוֹן, וְכָל עוֹבְדֵין טְבִין. וְכָל הֵהוּא עַכְרֵי
וְטְנוּפִין וְלְכָלוּכָא דְאֵינוֹן עוֹבְדֵין בִּישִׁין, (ס"א
ליתא) (זריק לון לשאר עמין עובדי כוכבים ומזלות שהוא כבוד) אֲנַח
לְכַבֵּד. דְּאֲתָמַר בֵּיה, (בְּרֵאשִׁית כז) עֲשׂוּ אָחִי אִישׁ
שְׂעָר. וְכָל עַרְקִין דִּילִיָה, דְּאֵינוֹן שְׂאָר עַמִּין
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא
טז) וְנִשְׂאָה הַשְּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם. מְאִי
עֲוֹנוֹתָם. עֲוֹנוֹת תָּם. דְּאֲתָמַר בֵּיה, (בְּרֵאשִׁית כה) וַיַּעֲקֹב
אִישׁ תָּם. וְחוּבִין דְעַמּוּדָא (ס"א דְעַמִּיָה) דְּאֵינוֹן
עַרְקִין וְדַפְקִין דְלַבָּא.

וּבְגִין דָּא, שְׁחִין וְצָרְעַת וְסַפְחַת, לְכֹל אֵינוֹן
אֲבָרִין, מִכְּבֹד אֲשַׁתְּכַחוּ, מְאִילִין
לְכָלוּכִין דְּאֲשַׁתְּאָרוֹ בֵּיה. מְלַבָּא אֶתִּי כָּל
בְּרִיאוֹתָא, לְכֹל אֲבָרִין. דְּהָכִי הוּא, כִּינּוּן דְלַבָּא
נְטִיל כָּל זְכִיכוֹ וּבְרִירָא וְצְחוּתָא. כְּבֹד נְטִיל
כָּל מֵה דְּאֲשַׁתְּכַח וְאֲשַׁתְּאָר מִן לְכָלוּכָא
וְטְנוּפָא. וְזַרְיָק לְכֹל שְׂאָר שְׁיִפִּין, דְּאֵינוֹן שְׂאָר
עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת אַחֲרֵנִין, בְּעַל
כְּרַחֲמֵיהוּ. וּמִפְסֻלוֹת דְפְּסֻלוֹת דְכְּבֹד, נְטִיל
טְחוֹל, דְּאֲתָמַר בֵּיה (בְּרֵאשִׁית א) יְהִי מְאֹרֶת. (משלי ג)
מְאֹרֶת יְיָ בְּבֵית רָשָׁע.

רַעֲיָא מְהִימְנָא

אָמַר רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן עָלֶיהָ, טְחוֹל
שׁוֹחֵק. וְאִיהוּ (קהלת ז) שׁוֹחֵק הַכְּסִיל. וּבְגִין דָּא,
אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁהִשְׁעָה מִשְׁחָקָת
לוֹ. וְקֵהֶלֶת אָמַר (קהלת ז) טוֹב כְּעַם מִשְׁחוֹק. טוֹב כְּעַם
דְּכְבֹד, דְּאִיהִי מְרָה, רְצוּעָה דְקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, רְצוּעָה
לְאֲלַקְאָה כֹּה צְדִיקֵיָא בְּעֲלָמָא דִין כְּמַרְעִין בִּישִׁין,
בְּמַכְתְּשִׁין, מִשְׁחוֹק דְשְׁחִיק לון בְּטְחוֹל, בְּלְכָלוּכָא דְהֵאִי

בעולם הזה בחללים רעים, בנגעים, משחוק ששוחק להם בטחול, בכללם של העולם הזה, ששוחקת להם השעה בעשר. ועוד, ארס הטחול שהוא הזוחל בעפר, והוא חזק יותר מארס המרה.

ומשום שערב רב הם שאור שבעסה, ואלו אמות העולם דומים למי, יותר מעפבים בגלות הערב רב את ישראל מאמות עובדי כוכבים ומזלות. כמו שפרשוהו חכמים, מי מעכב? שאור שבעסה מעכב. שהם דבקים בישראל כשאור בעסה. אבל אמות עובדי כוכבים ומזלות אינם כן, אלא (תהלים א) כמץ אשר תדפנו רוח.

ועוד, (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו, כאשר רצונו לעשות קטרוג להקדוש ברוך הוא עם ישראל, והוא נושא כל החובות שיכול לשאת אותם עד שנעשה כבד, שגאמר (תהלים לח) כמשא כבד יכבדו ממנו, חובות על פניו. מה עושה? עולה להר עליון, כחמור כאשר הוא רוצה לעלות להר גבוה, כמשא כבד יכבד עליו. כאשר הוא למעלה ורוצה לעלות עוד לפי המצט שנשא לו, כבד עליו משאו, ונופל, ומפיל עצמו למטה. ובכבד המשא שהכבד עליו, נעשו כל האברים שלו חתיכות, שלא נשא אבר שלם. גם כן נעשה לסמאל ונחש, הכבד ויותרת הכבד, יצר הרע ובת זוגו זונה. משם כל בת אל נכר זונה. (ע"כ

רעיא מהימנא.)

זהר

אמר רבי פנחס, דרף זו היתה מתקנת לי לשמע דברים אלו מעתיק הימים, אשרי העולם שאתה נמצא בתוכו. אוי לעולם שישארו יתומים ולא יודעים דברי תורה כמו שצריך. ודאי כף הוא, שהכבד נוטל הכל - טוב ורע. ואף על גב שמשוטט ואוסף כל חובותם של ישראל - כף גם זכיותיהם אוסף כדי להעמיד קטרוגו. והכל, זה וזה מקריב לגבי הלב. ודרף הלב שלא נוטל

עלמא, דשוחק לון שעתא בעותרא. ועוד, ארס הטחול איהו זחיל עפר, ואיהו תקיף יתיר מארס דמרה.

ובגין דערב רב אינון שאור שבעסה, ואינון אומין דעלמא דמיין למוץ, יתיר מעפבין בגלותא ערב רב לישראל, מאומין עובדי כוכבים ומזלות. כמה דאוקמוה רבנן, מי מעכב. שאור שבעסה מעכב. דאינון דבקינ בישראל, כשאור בעסה. אבל אומין עובדי כוכבים ומזלות, לאו אינון אלא (תהלים א) כמץ אשר תדפנו רוח.

ועוד (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו, כד רעותיה למעבד קורצינא לקודשא בריך הוא עם ישראל, דאיהו נשא כל חובין דיכיל למסבל לון, עד דאתעביד כבד, (תהלים לח) כמשא כבד יכבדו ממני, חובין על גדפוי. מה עביד, סליק לטורא עלאה, כחמרא כד איהו בעי לסלקא לטור גבוה, כמשא כבד יכבד עליה. כד איהו לעילא, ובעי לסלקא לפי מעוט דאשתאר ליה, אתיקר עליה מטולא, ונפיל, ואפיל גרמיה לתתא, ובכבד משא דאתתקף עליה, אתעבידו כל אברין דיליה פסקות, דלא אשתאר אבר שלים. אוף הכא אירע לסמאל ונחש, כבד ויותרת הכבד, יצר הרע ובת זוגיה זונה. מתמן כל בת אל נכר זונה. (ע"כ רעיא מהימנא.)

זהר:

אמר רבי פנחס, אורחא דא הוה מתקנא לי, למשמע מלין אלין מעתיק יומין, זכאה עלמא דאנת שארי בגויה. ווי לעלמא, דישתארוין יתמין, ולא ידעין מלי דאורייתא כדקא יאות. ודאי הכי הוא, דכבד נטיל כלא טב וביש. ואף על גב דמשטטא ולקייט כל חוביהון דישראל, הכי נמי זכיינ דלהון לקייט, בגין לקיימא קורציה. וכלא האי והאי מקריב

אֵלָא הַנָּזֵק וְהַמְבָאָר וְהַצָּח שֶׁל הַלֵּב, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָתָּ. וְשֶׁאֵר הַטְּנֵפֶת וְהַלְכָלוֹךְ מִחֲזִיר לְכַבֵּד, וְלוֹקֵחַ הַכֶּלֶב בְּעַל כְּרָחוּ, שְׂנֵאֲמַר וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו וְגו'. דְּבַר זֶה חֲזַרְתִּי כְּדִי שִׁיתַּמְתֵּק לְפִי כַּמְתִּיקוֹת הַדְּבָשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקֵי שְׂזִיכִיתִי לְזֶה, לְרֵאוֹת זֶה בְּעֵינַי.

אִיךָ הוּא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלא) ה' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו'. פְּסוּק זֶה אָמַר דָּוִד בְּשִׁעָה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עַל שַׁפַּת הַנְּהַר, (וְהָיָה אומרו) רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּלוּם הָיָה בֶּן אָדָם שֶׁהוֹדָה וְשִׁבַּח לְאֲדוֹנוֹ כְּמוֹנֵי?! הַזְדַּמְנָה לוֹ צְפַרְדֵּעַ, אָמְרָה לוֹ: דָּוִד, לֹא תַתְּנָאָה, שְׂאֲנִי עֲשִׂיתִי יוֹתֵר מִמֶּךָ, שְׂמִסְרָתִי גּוֹפִי עַל דְּבַר קוֹנֵי, שְׂנֵאֲמַר (שמות ז) וְשָׂרֵץ הַיָּאֵר צְפַרְדְּעִים, וְהָרִי פֶּרְשׁוּהוּ. וְעוֹד, שְׂאֲנִי מְשַׁבַּח וּמְזַמֵּר לִילָה יוֹם בְּלִי הַפְּסָקָה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר דָּוִד, ה' לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי. ה' לֹא גָבַהּ לְבִי.

זֶהוּ קֶרְבֵּן שְׂבָכָל יוֹם וּבְכָל זְמַן וּזְמַן אֲצֵל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂנִכְלָלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בּוֹ בֵּין כָּל שְׂאָר חֵילוֹתֶיהָ, וְכָל אוֹתָן הַעֲבוּדוֹת מוֹצִיאִים אוֹתָהּ מִבֵּין הַקּוֹצִים וּמִבֵּין שְׂאָר הָאֲמוֹת. כִּי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְלֹא פּוֹתְחִים בְּתַשׁוּבָה, לֹא מַעֲלִים רִיחַ וְלֹא מוֹצִיא אוֹתָם מִבֵּין הַקּוֹצִים. אֲבָל כַּאֲשֶׁר פּוֹתְחִים בְּתַשׁוּבָה, מִיַּד מַעֲלִים רִיחַ, וְיוֹצִיא אוֹתָם מִבֵּין הַקּוֹצִים, וְתִהְיֶה בָהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׂנֵאֲמַר (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אֲחֹתִי רַעֲיָתִי. שְׂכָל זְמַן שֶׁהוֹשָׁנָה אֲטוּמָה, אֵין לָהּ רִיחַ וְלֹא עוֹלָה מִבֵּין הַקּוֹצִים, וְדִירְתָהּ בֵּינֵיהֶם, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שִׁלַּח אוֹתָנוּ לְלֶכֶת דְּרָךְ זֶה אֵלָא לְלַמֵּד דְּבָרִים אֵלוֹ.

לְגַבֵּי לֵב. וְאוֹרְחוּי דְלֵב, לֹא נָטִיל אֶלָּא זְכִיכוֹ וּבְרִירוֹ וְצַחוּתָא דְכֹלָא, כְּמָה דְאָמַרְתָּ. וְשֶׁאֵר טְנוּפָא וְלְכָלוּכָא, אַהֲדָר לְכַבֵּד, וְנָטִיל כֹּלָא בְּעַל כְּרָחִיָה, דְכֹתִיב וְנִשְׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו וְגו'. מְלָה דָּא אַהֲדַרְנָא, בְּגִין דִּיתְבַּסֵּם לְפוּמֵי כַּמְתִּיקָא דְדוּבִשָּׂא, זַפְאָה חוֹלְקֵי דְזְכִינָא לְהֵאִי, לְמַחְמֵי דָּא בְּעֵינַי.

אוֹיךָ הוּא פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קלא) יי לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְגו', הֵאִי קָרָא אָמַר דָּוִד, בְּשִׁעָתָא דְהוּא אֲזִיל עַל פִּיף נְהָרָא, (וְהוּוּ אָמַר) רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּלוּם הָיָה בֶּר נֶשׁ בְּעַלְמָא, דְאוּדֵי וּמְשַׁבַּח לְמֵאֲרִיָּה פְּוֹתִי. אֲזִדְמַנַּת לִיָּה צְפַרְדֵּעַ, אָמַרְתָּ לִיָּה, דָּוִד, לֹא תַתְּנָאָה, דְאָנָּא עֲבָדִית יַתִּיר מִנֶּךָ, דְמִסְרִית גּוֹפְאֵי עַל מֵימְרָא דְמֵאֲרִי, דְכֹתִיב (שמות ז) וְשָׂרֵץ הַיָּאֵר צְפַרְדְּעִים, וְהָא אוּקְמוּהָ. וְתוֹ דְאָנָּא מְשַׁבַּח וּמְזַמֵּר לִילֵיא וְיוּמָא, בְּלֹא שְׂכִיכוֹ. בַּהֵיא שְׁעָתָא אָמַר דָּוִד, יי לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי. יי לֹא גָבַהּ לְבִי.

(כאן חסר).

דָּא הוּא קֶרְבָּנָא, דְבְכָל יוּמָא, וּבְכָל זְמַן וּזְמַן, לְגַבֵּי קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְאֵתְפַלִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בֵּיהּ, בֵּין כָּל שְׂאָר אֲכָלוּסִין, וְכָל אֵילִין פּוֹלְחָנִין, אֲפִיקוּ לָהּ מִבֵּין גּוֹבִין, וּמִבֵּין (דף רל"ג ע"א) שְׂאָר עַמִּין. כִּי יִשְׂרָאֵל, כָּל זְמַן דְאֵינוֹן אֲטִימֵי לְבָא, וְלֹא פִתְחִין בְּתִיבְתָא, לֹא סִלְקִין רִיחָא, וְלֹא אֲפִיק לֹון מְגוֹ גּוֹבִין. אֲבָל כִּד פִּתְחִין בְּתִיבְתָא, מִיַּד סִלְקִין רִיחָא, וְיִפִּיק לֹון מִבֵּין גּוֹבִין, וְיִתְהַנֵּי בְהוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְכֹתִיב, (שיר השירים ה) פִּתְחֵי לִי אֲחֹתִי רַעֲיָתִי. דְכָל זְמַן דְשׁוֹשְׁנָה אֲטִימָא, לִית לָהּ רִיחָא, וְלֹא סִלְקָא מִבֵּין גּוֹבִין, וְדִיּוּרְהָא בֵּינֵיהוּ, כְּמָה דְאֵתְמַר. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא שְׂדַר לָן לְמַהֲךָ אוֹרְחָא דָּא, אֵלָא לְאוּלִיף מְלִין אֵלִין.

עד שהיו יושבים, בא נשר וירד, ונטל שושנה אחת מביניהם והלך. אמרו, מפאן והלאה גלף לדרבנו. קמו והלכו. עד פאן דרכו של רבי פנחס, ורבי שמעון הלך לו, הוא ורבי אלעזר ושאר החברים, ורבי פנחס ושאר החברים.

פתח ואמר רבי פנחס על זה, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד. מהו ללמד? ללמד לבני העולם חכמה. והרי פרושהו, שושן עדות - אלו סנהדרין גדולה, שכתוב בה (שיר השירים ז) סוגה בשושנים. מכתם לדוד - סימן שהראו לו, לדוד, כאשר שלח ליואב לארם נהרים ולארם צובה להלחם בהם. אמר רבי פנחס, זהו שושן עדות שקים פאן. הרי הפוכבים בשמים, שכינה עלינו, ומדרגות עליונות עמה, ועזרה קדושה לשבת. זהו שושן בשלמות כמו שצריך. קמו והלכו אלו לכאן ואלו לכאן. הלך לו רבי פנחס ולן בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא עמו.

עד שהקדימו ללכת, ישבו וחפו לאור הבקר. זקף עיניו רבי חייא וראה אלו פוכבים של שרביט שרצים והולכים. אמר, ודאי בכמה פעמים שאלתי על אלו הפוכבים.

אמר רבי פנחס, אלו הפוכבים של שרביט יודעים בהבנה של החברים, שהרי הקדוש ברוך הוא ברא את כל אותם פוכבי הרקיע, גדולים וקטנים, וכלם מודים ומשפחים להקדוש ברוך הוא (שכתוב תהלים קמו) מונה מספר הפוכבים). וכאשר מגיע זמנם לשבת, קורא להם הקדוש ברוך הוא בשם, שנאמר (ישעיה מ) לכלם בשם יקרא. ואז רצים ומושיטים שרביט של אור ללכת לשבת

עד דהווי יתבי, אתא נשרא, ומאיך, ונטיל חד שושנה מביניהו, ואזלת. אמרו, מפאן ולהלאה, נהך לאורחין. קמו ואזלו. עד הכא אורחא דרבי פנחס, ורבי שמעון אזל ליה, איהו ורבי אלעזר, ושאר חברייה, ורבי פנחס ושאר חברייה.

פתח ואמר רבי פנחס על זה, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם לדוד ללמד, מאי ללמד. לאולפא לבני עלמא חכמתא. והא אוקמוה, שושן עדות, אלין סנהדרי גדולה. דכתיב בה, (שיר השירים ז) סוגה בשושנים. מכתם לדוד סימנא דאחזיאו ליה לדוד, פד שדר ליואב לארם נהרים ולארם צובה, לאגחא בהו. אמר רבי פנחס, דא איהו שושן עדות דקיימא הכא, הא ככביא בשמיא, שכינתא עלן, ודרגין עלאין בהדה, וסייעתא קדישא לתושבתא, דא איהו שושן בשלימו כדקא יאות. קמו ואזלו. אלין הכא ואלין הכא. אזל ליה רבי פנחס, ובת בכפר עקימין, ורבי יצחק ורבי חייא בהדיה.

עד דאקדימו למיזל, יתבו ומחפו לנהורא דצפרא, זקיף עינוי רבי חייא, וחקא אלין פוכביי דשרביטא, דקא מרהטן ואזלן. אמר, ודאי בכמה זמנין שאלנא על אלין פוכביי. אמר רבי פנחס, אלין פוכביי דשרביטא ידיען פסוקלתנו דחברייה, דהא קדשא בריך הוא ברא כל אינון פוכבי רקיעא, רברבין וזעירין. וכלהו אודן ומשפחן לקודשא בריך הוא. (דכתיב, תהלים קמו) מונה מספר לפוכבים) וכד מטא זמניהו לשבתא, קרא לון קדשא בריך הוא בשמא, דכתיב, (ישעיה מ) לכלם בשם יקרא. וכדין רהטי, ואושיטו שרביטא דנהורא, למהך לשבתא למאריהון, בההוא אתר

לְקוֹנֶם, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנַצְטוּוּ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שם) שְׁאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי וְגו' .
תוֹךְ כְּדֵי כֹף עֲלֵה הָאוֹר. קָמוּ
וְהִלְכוּ.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, בָּא הַנָּשֵׁר
הַגְּדוֹל, הַקִּיף עַל רֵאשִׁיָּהֶם וְעָמַד
עֲלֵיהֶם. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, וְדַאי זְמַן
רְצוֹן הוּא עֵתָה. אוֹתָהּ שַׁעַה
נִפְתְּחוּ שַׁעְרֵי רַחֲמִים לְכָל אוֹתָם
שֶׁבְּבֵית חֲלָיִם, וְהוּא זְמַן לְרִפּוּאָה
שְׁלָהֶם. וְאֵף עַל גֵּב שְׁהָם אֶסוּרֵי
הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי נִשְׂרַח זֶה סִימָן שֶׁל
רַחֲמִים הוּא.

פִּתְחָ וְאָמַר, (דברים לב) כְּנִשְׂרַח יַעִיר
קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף וְגו' . אֵין
בְּעוֹלָם מִי שֶׁהוּא בַּעַל רַחֲמִים עַל
בְּנָיו כְּנִשְׂרַח, וְהָרִי פָּרְשׁוּ הַפְּסוּק
שְׁנַאֲמַר (משלי ל) וַיֵּאכְלֶהָ בְּנֵי נִשְׂרַח,
שֶׁהוּא מְרַחֵם עַל בְּנָיו. וּמִתוֹךְ
שַׁעֲתָה זְמַן שֶׁל רַחֲמִים, בָּא נִשְׂרַח
זֶה וְסוֹבֵב עֲלֵינוּ. בְּשַׁעַה זֹה הִיא
רַחֲמִים לְכָל אוֹתָם שֶׁבְּבֵית חֲלָיִם.
וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים ה) ה' בִּקְרָה
תִּשְׁמַע קוֹלִי. וְזֶה בִּקְרָה שֶׁל אֲבָרְהָם
וְהַתְּעוּרָרוֹת שֶׁלוֹ.

תוֹךְ כְּדֵי כֹף סָבַב הַנָּשֵׁר וְעָבַר
לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, נִשְׂרַח
נִשְׂרַח, מָה אֵתָה אֶצְלָנוּ? אִם
בְּשִׁלְיחוֹת קוֹנֵךְ בָּאת - הָרִי אָנוּ
כָּאֵן. אִם בְּגִלְל דְּכָר (סימן) אַחַר
בָּאת - הָרִי אָנוּ כָּאֵן מְזַמְנִים
לְשַׁמְעַ. הַתְּרוּמָה הַנִּשְׂרַח לְמַעְלָה
וְנִתְּפָסָה מֵהֶם, וְהֵם יִשְׁבוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, זֶה שֶׁל שְׁלָמָה
הַמֶּלֶךְ קִטְן (תמונה) הוּא, שְׁלַמְדָּנוּ,
הַנִּשְׂרַח הַגְּדוֹל הִיָּה בָּא אֶצְל שְׁלָמָה
הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהִיָּה שְׁלָמָה
הַמֶּלֶךְ רוֹכֵב עַל כְּנַפְיוֹ, וּמוֹבִיל
אוֹתוֹ אַרְבַּע מְאוֹת פְּרָסוֹת
בְּשַׁעַה אַחַת. לָאֵן הוֹבִיל אוֹתוֹ?
לְתַרְמוּד בַּמְדָּבָר בְּהָרִים. מְקוֹם
אַחַד יֵשׁ אֶצְל הָרִי הַחֲשֵׁךְ שְׁנַקְרָא
תְּרַמוּד בַּמְדָּבָר, וְאֵין הוּא מְקוֹם

דְּאַתְּפַקְדָן. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ) שְׁאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִי. וְגו' . אֲדִהְכִי אֶתָּא
נְהוּרָא, קָמוּ וְאִזְלוּ.

עַד דִּהְוּוּ אֲזִילִי, אֶתָּא נִשְׂרַח רַבְרָבָא, אֶסְחַר עַל
רִישֵׁיהוּ, וְקִיָּמָא עֲלֵיהוּ. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס,
וְדַאי עֵידָן רַעוּתָא הוּא הַשְׁתָּא, בְּהַ שַׁעֲתָא,
אַתְּפַתְחוּ תְרַעֵי דְרַחֲמֵי, לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי,
וְהוּא זְמַנָּא לְאַסּוּתָא לוֹן. וְאֵף עַל גֵּב דְּאֵינוֹן
אֶסִירִין לְמַלְכָּא (ס"א רמלכא). דִּהָא נִשְׂרַח דָּא
סִימָנָא דְרַחֲמֵי אִיהוּ.

פִּתְחָ וְאָמַר, (דברים לב) כְּנִשְׂרַח יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו
יִרְחַף וְגו' . לִיכָּא בְּעֵלְמָא מָאֵן דְּאִיהוּ
בְּרַחֲמֵי עַל בְּנָיו כְּנִשְׂרַח, וְהָא אוֹקְמוּהָ דְכַתִּיב,
(משלי ל) וַיֵּאכְלֶהָ בְּנֵי נִשְׂרַח, דְּאִיהוּ רַחֲמָנָא עַל
בְּנָיו. וּמַגּוּ דִּהַשְׁתָּא עֵידָן דְרַחֲמֵי, אֶתָּא נִשְׂרַח
דָּא וְאַסְחַר עֲלָנָא. בְּשַׁעֲתָא דָּא אִיהוּ רַחֲמֵי,
לְכָל אֵינוֹן בֵּי מְרַעֵי. וְדָא אִיהוּ דְכַתִּיב, (תהלים
ה) יי בִּקְרָה תִשְׁמַע קוֹלִי. וְדָא בִּקְרָה דְאַבְרָהָם,
וְאַתְּעוּרָתָא דִילֵיהָ.

אַדְהָבִי, אֶסְחַר נִשְׂרַח וְאַעֲבַר לְקַמֵּיהוּ. אָמַר
רַבִּי פִּנְחָס, נִשְׂרַח נִשְׂרַח, מָה אַנְתָּ
לְגַבְזָן, אִי בְשִׁלְיחוֹתָא דְמְרַךְ אֶתִית, הָא אֲנִן
הָכָא. אִי בְגִין מְלָה (ס"א סימנא) אֶתְרָא אֶתִיתָא,
הָא אֲנִן הָכָא זְמִינִין. אַתְרָם נִשְׂרַח לְעִילָא,
וְאַתְּפְסֵי מְנִיָּהוּ, וְאֵינוֹן יִתְבוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הָא דְשְׁלָמָה מְלָכָא זוּטְרָתִי
(ס"א תיניקא) הוּא, דְתַנְיִנֵן, נִשְׂרַח רַבְרָבָא הוּהוּ
אַתִּי לְגַבִּיָּה שְׁלָמָה מְלָכָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
וְהוּהוּ שְׁלָמָה מְלָכָא רַכִּיב עַל גְּדַפְהָא, וְאוֹבִיל
לִיָּה ד' מָאָה פְּרָסֵי בְשַׁעֲתָא חָדָא. לָאֵן אוֹבִיל
לִיָּה לְתַרְמוּד בַּמְדָּבָר בְּהָרִים. אֶתְרָ פַד אִיהוּ,
לְגַבִּי טוּרֵי דְחֲשׁוּכָא, דְאַקְרִי (מלכים א ט) תְּרַמוּד
בַּמְדָּבָר וְלָאוּ אִיהוּ אֶתְרָ דְתַרְמוּדָאִי, אֶלָּא

של אנשי תרמוד, אלא תרמוד
שהוא במדבר בהרים, ושם
מתאספים כל הרוחות והצדדים
האחרים. ואותו נשר היה טס
לשם בשעה אחת.

בין שהיה עומד על המקום
ההוא, הגביה הנשר, ושלמה
כתב פתק והשליכו לשם, ונצול
מאלו הרוחות. והנשר היה
מסתכל תוך החשף של ההרים
למקום ששם נמצאים עזא
ועזאל, שהם שם אסורים
בששלאות של ברזל קבועות
תוך התהום, ואין יכלת (רשות)
לאדם בעולם להפנס לשם,
ואפלו עופות השמים, חוץ
מבלעם.

ובין שהנשר מסתכל תוך החשף
הגדול, יורד למטה ולוקח את
שלמה המלך תחת פנה השמאלי,
ומכסה אותו, ועומד על אלו
הששלאות, והולך ומתקרב
אליהם, ושלמה אז מוציא טבעת
(שורטינג) שחקוק עליה שם קדוש,
ושם בפי הנשר, ומיד הם היו
אומרים כל מה שרוצה שלמה
המלך, ומשם היה יודע שלמה
חכמה עליונה. זהו שכתוב
(מלכים א-ט) ויבן וגו' את תדמר
[תרמוד] בארץ. וכי בנינים היה
עושה בארץ? אלא מהו ויבן?
הסתכל בשכלו וידע לאותו מקום
לדעת בו חכמה (עליונה) כמו שנאמר
(נחמיה ח) ויבינו במקרא).

עד שהיו יושבים, אותו נשר חזר
אליהם ושושנה אחת בפיו,
והשליך לפניהם והלך לו. ראו
ושמחו. אמר רבי פנחס, ולא
אמרתי לכם שנשר זה בשליחות
של קונו הולך ובא? שושנה זו
היא שושן עדות שאמרתי,
והקדוש ברוך הוא שלח אותה
אצלנו.

לדוד ללמד. וכי שושן עדות איזו

תרמוד דאיהו במדבר בהרים, ותמן מתפנשי
כל רוחין וסטרין אחרנין. וההוא נשרא הוה
טאס לתמן, בשעתא חדא.

בין דקאים על ההוא דוכתא, אנגבה נשרא,
ושלמה כתב פתקא, וארמי תמן,
ואשתזיב מאינון רוחין. ונשרא הוה מסתפל
גו חשוכא דטורין, לאתר דתמן עזא ועזאל,
דאינון תמן אסירין בששלאי דפרזלא, נעיצן
גו תהומי. ולית יכילו (כ"א רשו) לבר נש בעלמא
(דף ג"ג ע"ב) למיעל תמן, ואפילו עופי שמיא,
בר בלעם.

ובין דנשרא מסתפל גו חשוכא רברבא, מאיף
לתתא, ונטיל ליה לשלמה מלפא תחות
גדפהא שמאלא, ומכסייא ליה. וקיימא על
אלין שלשלאי, ואזלא ומקרבא לגבייהו,
ושלמה כדין אפיק עזקא, (שורטינג) דחקיק עליה
שמא קדישא, ושוי בפומא דנשרא. ומיד,
אינון הוו אמרי, כל מה דבעי שלמה מלפא,
ומתמן הוה ידע שלמה חכמתא (עלאה). הך
הוא דכתיב, (מלכים א ט) ויבן וגו' את תרמוד
במדבר בארץ. וכי בניינא הוה עביד בארץ.
אלא מהו ויבן. אסתפל בסכלתנו, וידע לההוא
דוכתא, למנדע ביה חכמתא. (עלאה כמה דאת אמר
(נחמיה ח) ויבינו במקרא).

עד דהוו יתבי, הא נשרא אתיא לגבייהו,
ושושנה חדא בפומה, ושדי קמייהו,
ואזלת לה, חמו וחדו. אמר רבי פנחס, ולא
אמינא לכו, דנשרא דא בשליחותא דמארה,
אזלא ואתיא. שושנה דא, איהי שושן עדות
דקאמינא, וקודשא בריך הוא שדר ליה לגבן.
פתח פמלקדמין ואמר, (תהלים ט) למנצח על
שושן עדות מכתם לדוד ללמד. וכי

פתח פמקדם ואמר, (תהלים ט) למנצח על שושן עדות מכתם

עדות מעיד? אלא שושן זה היא עדות למעשה בראשית, והיא עדות לכנסת ישראל, וזהו בגלל ליחוד העליון, וזהו בגלל ששושנה זו יש בה שלשה עשר עלים, וכלם עומדים בשרש אחד, ויש בה חמשה עלים מבחוץ חזקים שמחפים לשושנה זו ומגנים עליה.

והכ"ר בסוד החקמה הוא. שלשה עשר עלים אלו הם שלש עשרה מדות הרחמים שיורשת כנסת ישראל מלמעלה, וכלם אחוזים בשרש אחד. (שהם י"ג תקונים של הזקן המתתון של אריך אנפיו שהם י"ג תקונים עליונים של זעיר אנפיו) והוא ברית אחת ודגמת ברית היסוד (היחוד) של הכל. חמשה חזקים שסוכבים עליה אלו חמשים שערים, חמש מאות שנה (של היסוד, יסוד בבית המקדש) ברית קדש) שעץ החיים הולך בהם. עדות למעשה בראשית. כל מעשה בראשית, כלם (חמש מאות שנה של היסוד ברית קדש, כלם מעשה של בראשית יושבים וכו') תבות ידועות בהבנה, ועומדים בחשבון, ושם אלהים של מעשה בראשית, מראה למעלה ומראה למטה. מראה למעלה בסוד של העולם הבא, ומראה למטה בסוד של כנסת ישראל.

שושנה - עדות למעשה בראשית, שעומדת בכל אלו הסימנים, שפתיב (ח) בראשית ברא אלהים. זו שושנה. שלשה עשר עלים (הם) שלש עשרה תבות עד שם אלהים השני ואלו הם: א - את, ב - השמים, ג - ואת, ד - הארץ, ה - והארץ, ו - היתה, ז - תהו, ח - ובהו, ט - וחשך, י - על, יא - פני, יב - תהום, יג - ורוח. הרי שלשה עשר עלים של השושנה. חמשה חזקים שסוכבים לאלו הם: א - מרחפת, ב - על, ג -

שושן עדות מאי סהדותא סהיד. אלא שושן דא איהי סהדותא למעשה בראשית, ואיהי סהדותא לכנסת ישראל. סהדותא ליחודא עלאה, ודא איהו. בגין דשושנה דא אית בה תליסר עלין, וכלהו קיימין בעקרא חדא, ואית בה חמש עלין לבר תקיפין, דחפין לדא שושנה ואגינו עליה.

וב"ר ברזא דחכמתא הוא, תליסר עלין, אלין תליסר מכילן דרחמי, דירתא כנסת ישראל מלעילא, וכלהו אחידן בעקרא חדא, (ד"א דאינון י"ג תיקונים דדיקנא תפאה דאריך אנפיו, דאינון י"ג תיקונים עלאין דזעיר אנפיו) ואיהו ברית חדא ודוגמא דברית יסודא (ס"א יחודא) דכלא. חמש תקיפין דסחרן עליה, אלין חמשין תרעין, חמש מאה שנין (ד"סודא, יסודא (נ"א כבי מקדשא) ברית קדישא) דאילנא דחיי אזלא בהו.

סהדותא לעובדא דבראשית. כל עובדא דבראשית, פלהו (ס"א חמש מאה שנין דיסודא ברית קדישא כלהו עובדא דבראשית תיבין וכו') תיבין ידיען בסוכלתנו, וקיימא בחושבנא אלהים דמעשה בראשית. אחזי לעילא, ואחזי לתתא. אחזי לעילא, ברזא דעלמא דאתי. ואחזי לתתא, ברזא דכנסת ישראל.

שושנה סהדותא לעובדא דבראשית, דקיימא בכל הגי סימנין, דכתיב (ס"א דא) בראשית ברא אלהים, דא שושנה. תליסר עלין, (נ"א אינון) תליסר תיבין עד אלהים תננינא. ואינון: את, השמים, ואת, הארץ, והארץ, היתה, תהו, ובהו, וחשך, על, פני, תהום, ורוח. הא תליסר עלין דשושנה. חמש תקיפין דסחרן לאלין, אינון: מרחפת, על, פני, המים, ויאמר. הא חמש אחרנין. לבתר יהי אור, הא עיקרא ושרשא דשושנה דכלא ואחידן בה.

פני, ד - המים, ה - ויאמר. הרי חמשה אחרים. אחר כך נאמר יהי אור, הרי עקר ושרש של השושנה שהכל אחוז בה.

עדות ליחוד. חמשה עלים חזקים, השרש והיחוד שאחוזים בו שלשה עשר עלים אלו. (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' - הרי חמשה עלים של השושנה. אחד - זהו העקר והשרש שהכל אחוז בו. סוד (עדות ליחוד. חמש תבות שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, אלו חמשה עלים חזקים של השושנה. שרש ויסוד אחוזים בו. זהו אחד. והוא עקר ושרש שהכל אחוזים בו. שלשה עשר עלים אלו סוד) של שלש עשרה בחשבון, חותם המלך.

בא וראה, פדגמת השושנה בין החוחים, (שיר השירים ב) כך הם ישראל בין העמים עובדי כוכבים ומזלות, וכך פנסת ישראל בין שאר המוני השרים הממנים. כל זמן שהשושנה עומדת סגורה ואינה פתוחה, אין בה ריח, ולא מעלים אותה ולא מוציאים אותה מתוף הקוצים. אבל בפעם שהשושנה פתוחה, מעלה ריח, ואז מוציאים אותה מתוף הקוצים, ונהנית מהם פנסת ישראל, שנאמר (שיר השירים ה) פתחי לי אחתי רעייתי והקדוש ברוך הוא לא שלח אותה לנו אלא ללכת לדרכנו.

ובחבור קדמון, אמר רבי אלעזר לאביו, הרי שמעתי על אלו האיברים האטומים בסוד הקרבנות. איברים אחרים, הסוד שלהם מהו? אמר לו רבי שמעון לרבי אלעזר, אלעזר בני, כל שאר איברים שמבפנים, סוד עליון הוא.

בא וראה, הלב הרי נאמר, אבל לב זה הוא אש ששורף, ואם לא שהזמין אליו המלך העליון את פני הראה, שמביאים לפניו הרוח מרוח שנושבת מתוף בשמים עליונים, הנה שורף את העולם ברגע אחד.

פתח ואמר, (בראשית יט) וזה המטיר על

סהרותא ליחודא. חמש עלין תקיפין, שרשא ויחודא, דאחידן ביה תליסר עלין אלין. (דברים ו) שמע ישראל יי אלהינו יי, הא חמש עלין דשושנה. אחד, דא היא עיקרא ושרשא דכלהו אחידן ביה.

רזא (ס"א סהרותא ליחודא. חמש תיבין שמע ישראל יי אלהינו יי אינון חמש עלין תקיפין דשושנה. שרשא ויסודא אחידן ביה דא הוא אחר, ואיהו עיקרא ושרשא דכלהו אחידן ביה. תליסר עלין אליו רזא)

דתליסר בחושבנא, גושפנא דמלכא. תא חזי, פגוונא (שיר השירים ב) דשושנה בין החוחים, הכי אינון ישראל בין עמין עובדי כוכבים ומזלות. והכי פנסת ישראל, בין שאר אכלוסין רברבן ממנן. כל זמן דשושנה קיימא אטימא, דלא פתיחא, לית בה ריחא, ולא סלקין לה, ולא מפקין לה מגו גובין, בשעתא דשושנה פתיחא, סלקא ריחא, פדין אפיקו לה מגו גובין. ויתהני בהו כנסת ישראל, שנאמר (שיר השירים ה) פתחי לי אחתי רעייתי, וקודשא ברין הוא לא שדרה לן אלא למיהף לאורחן.

ובחבורא קדמאה. אמר רבי אלעזר לאבוהי, הא שמענא אלין

שייפין אטימין, ברזא דקרבנין. שייפין אחרנין, רזא דלהון מאי. אמר ליה רבי (דף רל"ד ע"א) שמעון לרבי אלעזר, אלעזר ברי, כל שאר שייפין דלגו, רזא עלאה איהו.

תא חזי, לבא הא אתמר, אבל לב דא איהו נורא דדליק, ואלמלא דזמין לגביה מלכא עלאה כנפי ריאה, דאתיין לקמיה רוחא, מרוחא דנשיב מגו בוסמין עלאין, הוה אוקיד לעלמא ברגעא חדא.

פתח ואמר, (בראשית יט) ויי המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש, אמאי אוקיד

סדם ועל עמרה גפרית ואש. מדוע שרף אותם? משום שכנפי ראה לא נשבו באותה שעה. והסוד של כנפי הראה, זה שנאמר (תהלים סח) כנפי יונה נחפה בכסף. ואלו הם רפאל וצדקיאל. ועליהם נאמר (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות, לנשב תמיד לפני המלך (הלב).

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, המנורה הקדושה, כל מה שאמרת - נכון, אבל המח הוא מים, והלב הוא אש, ושניהם הם רחמים ודין. זה פסא רחמים, וזה פסא דין. והקדוש ברוך הוא מלך, עומד מפסא דין, שהוא הלב, ויושב על פסא רחמים, שהוא המח.

וכאשר החובות מתרבים על האברים ועל העורקים של הלב, שהוא פסא של דין, נאמר בלב, (אסתר ז) והמלך קם בחמתו ממשתה היין, שהוא יינה של תורה. ובזמן שכנפי ראה נושבות על הלב, נאמר (אסתר ז) וחמת המלך שככה. שעל שתי כנפי ראה נאמר, (שמות כה) והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת, זו הכפרת של הלב.

ובמה חמת המלך שככה? בגלל (שואשמע את קול כנפיהם) (במדבר ז) וישמע את הקול - זה קול התורה, קול של קריאת שמע. וידבר אליו - בתפלות הפה, שעליו נאמר (תהלים נא) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

ואותה הרוח שנושבת בכנפי הראה, היא מוציאה קול בקנה, שהוא קנה חכמה קנה בינה. ונאמר בה, (יחזקאל ז) פה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח. שהן ארבע אותיות יהו"ה, וזוהי רוח שדופקת בכל עורקי הלב, שנאמר בהם (יחזקאל א) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת שמה הרוח ללכת ילכו.

אמר המנורה הקדושה, ודאי רועה נאמן, מדרגה שלך היא, שבה נאמר וחמת המלך שככה.

לון. בגין דכנפי ריאה לא נשבו בההיא שעתא. וסתרא דכנפי ריאה, דא (תהלים סח) כנפי יונה נחפה בכסף. ואינון רפאל, וצדקיאל. ועליהו אתמר, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות, לנשבא תדיר קמי מלכא (ס"א לבא).

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, כל מה דאמרת שפיר, אבל מוחא איהו מים, לב איהו אש, ותרונניהו איהו רחמי ודינא, דא כסא רחמי, ודא כסא דינא. וקודשא בריך הוא מלך, עומד מפסא דין, דאיהו לב. ויושב על פסא רחמים, דאיהו מוחא.

וכד חובין מתרבין על אברים, ועל ערקין דלבא, דאיהו כרסויי דדינא. אתמר בלבא, (אסתר ז) והמלך קם בחמתו ממשתה היין, דאיהו יינא דאורייתא. ובזמנא דכנפי ריאה נשבין על לבא, (אסתר ז) וחמת המלך שככה. דתרין כנפי ריאה, (שמות כה) והיו הכרבים פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת, דא כפורתא דלבא.

ובמאי וחמת המלך שככה. בגין (דואשמע את קול כנפיהם כמדבר ז) וישמע את הקול, דא קול תורה, קול דקריאת שמע. וידבר אליו, בצלותא דפומא, דאיהו (תהלים נא) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך.

וההוא רוחא דנשיב בכנפי ריאה, איהו אפיק קלא בקנה, דאיהו קנה חכמה קנה בינה. ואתמר בה, (יחזקאל ז) פה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח. דאינון ארבע אתנון יהו"ה, והאי איהו רוח דדפיק בכל ערקין דלבא, דאתמר בהון, (יחזקאל א) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו.

אמר בוצינא קדישא, ודאי רעיא מהימנא, דרגא דילך

שהוא קנה חכמה קנה בינה. ונאמר בה, (יחזקאל ז) פה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח. שהן ארבע אותיות יהו"ה, וזוהי רוח שדופקת בכל עורקי הלב, שנאמר בהם (יחזקאל א) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו.

אמר המנורה הקדושה, ודאי רועה נאמן, מדרגה שלך היא, שבה נאמר וחמת המלך שככה.

(תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּכָה, בגימטריא משה. אמר לו, ברוך אתה המאור הקדוש, נר שדולק לפני המלך והמלכה. נר ה' - היא נשמה שלך.

אמר לו, הרי אמרת מח ולב וכנפי ראה, שתי כליות מהן? אמר הרועה הנאמן, הרי בארנו בכנפי ראה את הפסוק עשה מלאכיו רוחות. והכליות - משרתיו אש לזהט. והן שתי כנפי ראה ושתי כליות, פנגד ארבע חיות של הפסא. הפסא הוא הלב באמצע.

וכן המוח יש לו ארבע חיות, שהוא פסא של רחמים. ומהן? ראיה שמיעה ריח דבור. ראיה - אריה. שמיעה - שור. ריח - נשר. וארבע פנים וארבע כנפים לכל אחד. דבור - הוא אדם. אחוז למעלה ולמטה, זרועות, שבהן נאמר וידינו פרושות כנשרי שמים. גוף - אריה, ושוקים, עליהן נאמר (יחזקאל א) וכף רגליהם ככף רגל עגל. ועל הגוף נאמר (בראשית א) מרפכת המשנה. משנה פתוב, לשון המשנה. ובחבור קדמון. (ע"כ רעיא מהימנא).

והר

מחול, פתח המנורה הקדושה ואמר, (קהלת ד) ואראה את כל העשקים [שנעשו] אשר נעשים תחת השמש והנה דמעת העשקים. מי אלו העשוקים? אלו תינוקות שהם בחיק אמותם, שמסתלקים מהעולם על ידי מלאך המות. וכי מלאך המות הורג אותם שהוא עושק? אלא חזר ואמר, ומיד עשקיהם פח ואין להם מנחם. מי הוא אותו פח? זהו שנאמר (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. וזהו מארת חסר וא"ו, וזו לילית, שהיא ממנה על אותו העושק. והיא נקראת טחול, והיא הולכת ומצחקת בתינוקות, ואחר כך עושה בהם רגז ודמעות, לבכות

איהי, דביה וחמת המלך שככה. (תהלים קמד) אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּכָה, בגימטריא משה. אמר ליה, ברוך אתה בוצינא קדישא, בוצינא דדליק קמי מלכא ומטרוניתא. נר יי, איהי נשמה דילך.

אמר ליה, הא אמרת מוחא ולבא וכנפי ריאה, תרי כולין מאי ניהו. אמר רעיא מהימנא, הא אוקימנא בכנפי ריאה, עושה מלאכיו רוחות, כולין משרתיו אש לזהט. ואינון תרין כנפי ריאה, ותרין כולין, לקבל ארבע חיון דכרסניא. כרסניא, איהו לבא באמצעיתא.

וכן מוחא, אית ליה ארבע חיון, דאיהו כרסניא דרחמי. ומאי ניהו. ראיה שמיעה ריחא דבור. ראיה: אריה. שמיעה: שור. ריחא: נשרא. וארבע אנפין וארבע כנפין לכל חד. דבור: אדם איהו. אחיד עילא ותתא, דרועין דבהון וידינו פרושות כנשרי שמים. גוף אריה, ושוקים, (יחזקאל א) וכף רגליהם ככף רגל עגל. ועל גופא אתמר, (בראשית מא) מרפכת המשנה. משנה פתיב, לישנא דמתניתין. ובחבורא קדמאה. (ע"כ רעיא מהימנא).

והר:

מחול, פתח בוצינא קדישא ואמר, (קהלת ד) ואראה את כל העשקים שנעשו תחת השמש והנה דמעת העשקים. מאן אינון עשוקים. אלין ינוקין דאינון בתוקפא דאמהון. דסלקין מעלמא, על ידי מלאך המות. וכי מלאך המות קטיל לון, דאיהו עושק. אלא הדר ואמר, ומיד עשקיהם פח ואין להם מנחם. מאן ההוא פח. דא הוא דכתיב, (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. ודא הוא מארת חסר ואו, ודא לילית, דאיהי ממנא דההוא עושק.

ואיהו אקרי טחול, ואיהי אזלת וחייבא בינוקיי, מארת ברקיע השמים. וזהו מארת חסר וא"ו, וזו לילית, שהיא ממנה על אותו העושק. והיא נקראת טחול, והיא הולכת ומצחקת בתינוקות, ואחר כך עושה בהם רגז ודמעות, לבכות

עליהם. הטחול הולף אתר הפכד, שהוא מינו. זה נברא בשני, וזה ברביעי במעשה בראשית. ומשום זה אין סימן טוב בשני וברביעי. פכד - מיתה של הגדולים, טחול - מיתה של הקטנים.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי כף הוא, שהפכד הוא מדרגה של עשו. עשו הוא אדום. הוא פוגם את כל הדמים, בין הצלולים בין העכורים. ולא מבחין בין טוב לרע. לא עושה הבדלה ביניהם. הלב הוא ישראל, שמכדיל בין טוב לרע, בין דם טמא לדם טהור, ולא לוקח אלא המבכר והנקי של אותו דם, כבורר אכל מתוך פסלת.

ואחר שנוטל הלב, שהוא יעקב, המבכר שבדמים, שהוא למעלה, ונשאר פכד, שהוא עשו, עם הפסלת - הוא כופע עליו במרה, שהיא גיהנם, שנבראה ביום השני, מיתת הגדולים, והיא נקבה הרעה, אש זרה, עבודה קשה, עבודה זרה קוראים לה. ומשום שממנה מתעורר פעם לכפד, פרשוה חכמי המשנה, כל הכופעס כאלו עובד עבודה זרה. ולא עוד, אלא שאין שרפה וחמימות בכל המחלות של אברי הגוף אלא ממרה. שהיא מדליקה בשלהבות על העורקים של הפכד ורוצה לשרף את כל הגוף. והיא פדגמת הים פאשר הוא כופעס, שגלי הים עולים עד לרקיע ורוצים לצאת מגבולם לשבר (להחריב) העולם. אם לא השכינה, שהיא לחולה פחול המקיף את הים שלא יוצא משפתו - אף כף

(תהלים מא) ה' יסעדנו על ערש דוין. ומשום זה בארוהו בעלי המשנה, המבקר את החולה לא ישב למראשותיו, משום ששכינה על

ובתר עבדת בהו רוגזא ודמעה, למבכי עלייהו. טחול לזינא דכבד אזלא. דא אברי בשני, ודא ברביעי בעובדא דבראשית. ובגין דא, לית סימנא טבא בשני וברביעי. פכד מותא דרברבי, טחול מותא דזוטרי.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי הכי הוא, דכבד איהו דרגא דעשו. עשו הוא אדום. הוא כניש כל דמין, בין צולוין, בין עכורין. ולא מבחין בין טב לביש. לא עביד אפרשותא ביניהו. לפא איהו ישראל, דאבחין בין טב לביש, בין דם טמא לדם טהור, ולא נטיל אלא ברירו ונקיו דההוא דמא, כבורר אוכל מגו פסולת.

ולבתר דנטיל לפא, דאיהו יעקב, ברירותא דדמים, דאיהו לעילא. ואשתאר פכד דאיהו (דף רל"ד

ע"ב) עשו בפסולת. איהו כעיס עליה במרה, דאיהי גיהנם, דאתבריאת ביומא תננינא, מותא דרברבי, ואיהי נוקבא בישא, אש זרה, עבודה קשה, עבודה זרה קרינן לה.

ובגין דמינה אתער פעס לכבד, אוקמוה רבנן במתניתין, כל הכופעס כאלו עובד עבודה זרה. ולא עוד, אלא דלית שריפה וחמימות בכל מרעין דאברין דגופא, אלא ממרה. דאיהי אדליקת בשלהובין על ערקין דכבד, ובעי לאוקדא כל גופא. ואיהו כגוונא דימא, בד איהו כעיס, דגלי ימא סלקין עד רקיעא, ובעו לנפקא מגבוליהו, לתברא (ס"א להרבא) עלמא. אי לאו שכינתא, דאיהי לחולה כחול דאסחר לימא, דלא נפקת מפומהא, אוף הכי שכינתא אסחרת לגופא, וסמיך ליה, פמה דאת אמר, (תהלים מא) יי יסעדנו על ערש דוין.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, המבקר את החולה, לא ליתבי למראשותיו, משום דשכינתא על

השכינה סובבת לגוף וסומכת אותו, כמו שנאמר

השכינה על ערש דוין. ומשום זה בארוהו בעלי המשנה, המבקר את החולה לא ישב למראשותיו, משום ששכינה על

רישיה. ולא לרגלוי דמלאך המות לרגלוי. האי לאו לכל בר נש, אלא לבינוני. אבל לצדיק גמור, יי יסעדנו על ערש דוי, על רישיה. ושכינתא אסחר גופיה, עד רגלוי. ובגין דא אתמר ביצקב, (בראשית מט) ויאסוף רגליו אל המטה, ודא שכינתא דאתמר בה, (ישעיה טו) והארץ הדם רגלי. לרשע גמור, מלאך המות אסחר ליה בכל סטרא. ודא יצר הרע, דמלאך המות אסחר ליה בכל סטרא, חרבא דיליה, דפניו מוריקות, בטפה חדא מאינון תלת טפות, דזריק ביה. הדיא הוא דכתיב, (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. כבד דא דכורא. יותרת הפכד נוקבא. (ע"ב רעיא מהימנא).

זהר:

קובה, איהו דרגא חד משתיין דמותא. ודא אתקרי תרדמה. עסטיראה (נ"א עסירטא), דרגא שתיתאה דמלאך המות. ומגו דאתי מרחיק, איהו מסטרא דמותא. ולא מותא. רמזא, חד משתיין דמותא.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בתר דגופא איהו מאילנא דטוב ורע, לית אבר בגופא, דלא אית ביה יצר הרע ויצר טוב, לבינוניים. ולצדיקים גמורים, תרין יצירות, דדכר ונוקבא, תרווייהו טובים. כגוונא דחתן וכלה. לרשעים גמורים, תרין יצירות בישין, דכר ונוקבא, בכל אבר ואבר, מסטרא דסמאל ונחש.

ובגין דא מסטרא דאילנא דטוב ורע, קיבה אית בה תרין דרגין. דהכי אוקמוה רבנן, קיבה ישן. ואית שינה, אחת משתיין במותא. ושינה, אחת משתיין בנבואה. ובגין דא אוקמוה רבנן מארי מתיבתא, (זכריה ט) החלמות שוא ידברו, והקתיב (במדבר יב) בחלום אדבר בו. לא קשיא, כאן על ידי שד. כאן על ידי מלאך. חלום על ידי מלאך, ומשום זה פרושהו חכמים בעלי הישיבה, כתוב (זכריה ט) וחלמות השוא ידברו, והרי כתוב (במדבר

ראשו. ולא למרגלותיו, כיון שפלאך המות למרגלותיו. וזה לא לכל בן אדם, אלא לבינוני. אבל לצדיק גמור - ה' יסעדנו על ערש דוי, על ראשו. והשכינה מקיפה את גופו עד רגליו. ומשום זה נאמר ביצקב, (בראשית מט) ויאסוף רגליו אל המטה, וזה השכינה שנאמר בה, (ישעיה טו) והארץ הדם רגלי. ולרשע גמור, מלאך המות מקיף אותו בכל צדדיו. וזה יצר הרע, שפלאך המות מקיף אותו בכל צדדיו, חרב שלו, שפניו מוריקות בטפה אחת מאותן שלש טפות שזורק בו. זהו שכתוב (משלי ה) ואחריתה מרה כלענה. הכבד זה הזכר. יותרת הפכד - נקבה. (עד כאן).

זהר

הקבה היא דרגה אחת מששים ממיתה, וזה נקרא תרדמה. מלאך עסטיראה (עסירטא), דרגה ששית של מלאך המות. ומתוך שבא מרחוק, הוא מצד המות, ולא מות ממש. ונרמז - אחד מששים ממיתה.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, מאחר שהגוף הוא מעץ של טוב ורע, אין איבר בגוף שאין בו יצר הרע ויצר הטוב לבינוניים. ולצדיקים גמורים שתי יצירות, של זכר ונקבה, ושניהם טובים, כדגמת חתן וכלה. ולרשעים גמורים שתי יצירות רעות, זכר ונקבה, בכל איבר ואיבר, מצד של סמאל ונחש.

ומשום זה מצד של עץ טוב ורע, היא הקבה שיש בה שתי דרגות. שפך בארוהו חכמים, קבה - ישן. ויש שנה אחת מששים במיתה. ושנה, אחת מששים בנבואה.

ומשום זה פרושהו חכמים בעלי הישיבה, כתוב (זכריה ט) וחלמות השוא ידברו, והרי כתוב (במדבר

(ב) בחלום אַדְרָך בּוּ? לֹא קָשָׁה. כָּאֵן עַל יְדֵי שָׂד - כָּאֵן עַל יְדֵי מִלְאָךְ. חֲלוֹם עַל יְדֵי מִלְאָךְ - אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּנֻבּוּאָה. חֲלוֹם עַל יְדֵי שָׂד הוּא שָׂוֵא, מִצַּד שֶׁל הַמּוֹת. וְהוּא תִבְנִין. שֶׁכֶּף בְּאֵרוֹהוּ, כְּשֵׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְכַר בְּלֹא תִבְנִין, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְחֲלוֹם בְּלֹא דְבָרִים בְּטָלִים.

הַאֲצִטְמוּכָה זֶה קָרְקָן נִקְלָף. וּבְאֵרוֹ חֲכָמִים, קָרְקָן טוֹחֵן, שֶׁהוּא לֹקֵחַ הַכֹּל וְשׁוֹחֵק, וְשׁוֹלַח לְכָל הָאֵיבָרִים. אִם הָאֵיבָרִים בְּלִי עֲוֹנוֹת, כְּגוֹן מֵה שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמִים, שֵׁשׁ דְּבָרִים הִמְעַכְבִּים אֶת הַקָּרְבָּן, שֶׁלֹּא יוֹרֵד לְקַבֵּל אוֹתוֹ הֵהוּא שֶׁשֶׁלַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל הַמִּתְנָה שְׁלוֹ. שֵׁשׁ שְׂמֻקְבָּל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי אֲרִיָּה, שְׁנֵאֲמַר בּוּ (יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאֲרַבְעָתָן. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹכֵב עָלָיו, וְיֹרֵד בּוּ לְקַבֵּל אוֹתוֹ דוֹרוֹן.

וְיֵשׁ דוֹרוֹן שְׂמֻקְבָּל אוֹתוֹ עַל יְדֵי שׁוֹר, שְׁנֵאֲמַר בּוּ (שם) וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאוֹל לְאֲרַבְעָתָן. וְיֵשׁ דוֹרוֹן שְׂמֻקְבָּל עַל יְדֵי נֶשֶׁר, שְׁנֵאֲמַר בּוּ (שם) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאֲרַבְעָתָן. שֶׁהֵם שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה. וְיֵשׁ דוֹרוֹן שְׂמֻקְבָּל אוֹתוֹ עַל יְדֵי אֶדָם שְׂפָתוֹב בּוּ (ויקרא א) אֶדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה'. בְּדַמּוֹת שֶׁל זֶה שְׁנֵאֲמַר בּוּ (יחזקאל א) וּדְמֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אֶדָם. שֵׁם יְהוָה יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְקַבֵּל הַקָּרְבָּן.

וְיֵשׁ חֵיּוֹת טְבַעֲיוֹת מִמְּנוֹת עַל הַגּוֹפִים, שֶׁהֵם מֵאֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, וְהֵן טְהוֹרוֹת. וְלַעֲמֹתָן יֵשׁ אֲרַבְעַת חֵיּוֹת דוֹרְסוֹת, טְמֵאוֹת, (מִלְאָכִים מִמֵּנֵם) עַל אֲרַבְעַת מְרוֹת, שֶׁהֵן: מְרָה לְבָנָה, מְרָה אֲדָמָה, מְרָה יִרְקָה,

מְרָה שְׁחָרָה. וְיֵשׁ חֵיּוֹת שְׂכָלִיּוֹת שְׂסוּכְבוֹת הַכֶּסֶף. וְיֵשׁ לְמַעְלָה מֵהֵן וּגְבוּהוֹת עֲלֵיהֶן, וְהֵן חֵיּוֹת אֱלֹהִיּוֹת, מִצַּד הַקְּדוֹשָׁה. וְיֵשׁ חֵיּוֹת מֵהַצַּד הָאַחֵר, וּנְקָרוֹת אֱלֹהִים אַחֵרִים. וְהַחֵיּוֹת הָאֱלֹהִיּוֹת מִצַּד

חַד מִשְׁתֵּיּוֹ בְּנֻבּוּאָה. חֲלוֹם עַל יְדֵי שָׂד, אִיהוּ שָׂוֵא, מִסְטָרָא דְמוֹתָא. וְאִיהוּ תִבְנִין, דְּהִכִּי אוֹקְמוּהָ, כְּשֵׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְכַר בְּלֹא תִבְנִין, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְחֲלוֹם בְּלֹא דְבָרִים בְּטָלִים.

אֲצִטְמוּכָא דָא קָרְקָן נִקְלָף. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, קוֹרְקָן טוֹחֵן, דְּאִיהוּ נְטִיל כְּלָא, וְשׁוֹחֵק, וּמִשְׁדַּר

לְכָל אֲבָרִין. אֵי אֲבָרִין בְּלֹא חוֹבִין, כְּגוֹנוֹא דְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, דְּאִית מְלִין דְּמַעַכְבִּין נַת קָרְבָּנָא, דְּלֹא נַחִית לְקַבֵּל לִיה, הֵהוּא דְשָׂדֵר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקַבֵּל דוֹרוֹנָא דִּילִיה.

דְּאִית דְּמִקְבָּל לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל יְדֵי אֲרִיָּה, דְּאֶתְמַר בֵּיה (יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאֲרַבְעָתָם. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְכִיב עָלֶיהָ, וְנַחִית בֵּיה, לְקַבֵּל לִיה הֵהוּא דוֹרוֹנָא.

וְאִית דוֹרוֹנָא דְּמִקְבָּל לִיה עַל יְדֵי שׁוֹר, דְּאֶתְמַר בֵּיה (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאוֹל לְאֲרַבְעָתָן. וְאִית

דוֹרוֹנָא, דְּמִקְבָּל עַל יְדֵי דְנֶשֶׁר, דְּאֶתְמַר בֵּיה (יחזקאל א) וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאֲרַבְעָתָן. דְּאֵינוֹן שְׁתֵּי תוֹרִים, אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה.

וְאִית דוֹרוֹנָא, דְּמִקְבָּל לִיה עַל יְדֵי דְאֶדָם דְּכַתִּיב בֵּיה, (ויקרא א) אֶדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה. דְּאֶתְמַר בֵּיה. (יחזקאל א) וּדְמֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אֶדָם. יְהוָה נַחִית עָלֶיהָ, לְקַבֵּל דוֹרוֹנָא.

וְאִית חֵיּוֹן טְבַעֲיוֹת, מְמַנֵּן עַל גּוֹפִין, דְּאֵינוֹן מֵאֲרַבְעַת יְסוּדִין, וְאֵינוֹן דְּכִיּוֹן. וְלְקַבֵּל לִיהוּ אֲרַבְעַת חֵיּוֹן דוֹרְסִין, מִסְאָבִין, (נ"א מִלְאָכִין מִמֵּנֵם) עַל אֲרַבְעַת מְרִירָן, דְּאֵינוֹן:

מְרָה חוֹרָא, מְרָה סוּמְקָא, מְרָה יְרוּקָא, מְרָה אוּכְמָא. וְאִית חֵיּוֹן שְׂכָלִיּוֹת, דְּסַחְרִין לְכַרְסֵיָא. וְאִית לְעֵילָא מְנַיָּהוּ, וּגְבוּהִים עֲלֵיהֶם, וְאֵינוֹן חֵיּוֹן אֱלֹהִיּוֹת, מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה. וְאִית חֵיּוֹן דְּסְטָרָא אַחֲרָא. וְאֶתְקָרִיאוּ אֱלֹהִים אַחֲרִים. וְאֱלֹהִיּוֹת דְּקוֹדֶשָׁא, אֱלֹהִים חַיִּים. וְאֵלִין אֱלֹהִיּוֹת דְקְדוּשָׁה, אֶתְקָרִיאוּ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִיּוֹת, וְעֵלַת עַל כְּלָא, אֶל אֲדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. וְכָל זֵינָא אֲזִיל לְזִיגִיָּה. וּבְגִין דְּאִית אֱלֹהִים אַחֲרִים, אָמַר עָלֶיהָ, (שמות כב) זָבַח לְאֱלֹהִים יַחֲרָם

מְרָה שְׁחָרָה. וְיֵשׁ חֵיּוֹת שְׂכָלִיּוֹת שְׂסוּכְבוֹת הַכֶּסֶף. וְיֵשׁ לְמַעְלָה מֵהֵן וּגְבוּהוֹת עֲלֵיהֶן, וְהֵן חֵיּוֹת אֱלֹהִיּוֹת, מִצַּד הַקְּדוֹשָׁה. וְיֵשׁ חֵיּוֹת מֵהַצַּד הָאַחֵר, וּנְקָרוֹת אֱלֹהִים אַחֲרִים. וְהַחֵיּוֹת הָאֱלֹהִיּוֹת מִצַּד

הקדשה נקראות אלהים חיים. ואלו האלהיות של הקדשה נקראות אלהי האלהיות, ועלת על הכל, אל אדון על כל המעשים. וכל מין הולך למינו. ומשום שיש אלהים אחרים, אמר עליהם, (שמות כב) זבח לאלהים יחרם בלתי לה לבדו. כדי שלא יתערב אלהים חיים עם אלהים אחרים. (ובחבור קדמוני). (עד כאן).

זהר

אצטומכה זו לוקחת ושוחקת, ושולחת לכל הצדדים של מטה, וממנה נזונים התחתונים. ומאלו שותים השמרים למטה כל אותן רוחות וצדדים אחרים שגזונים בלילה מאותם איברים ופדרים. והשאר נוטלים כל האיברים, ונוטל הכל הכבד, ומקריב ללב, כמו שנאמר לעיל. וזהו שכתוב (יחזקאל א) ופני אריה אל הימין. ועל זה מתראה על המזבח דגמת אריה שאוכל קרבנות. מכאן ולהלאה כל שאר האיברים בסוד של הגוף פדגמא של מעלה.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, מאור הקדוש, ודאי אצטומכה בראשונה לוקחת הכל עד שש שעות, ואופה. קרקבן הוא אופה. והראה היא משקה. הלב הוא המלך. ואלו השנים הם ודאי אופה ומשקה לתת למלך מהטוב של כל מאכלים ומשקים, מהראש של כלם, מהמבחר של כלם, וזהו שכתוב (שיר השירים ה) אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. אחר כך נאמר אכלו רעים, שהם שאר האיברים, שהם חילות ומחנות המלך, שמחלק להם מזון על ידי שר האופים. שתו ושכרו דודים, על ידי שר המשקים. והכבד הוא לימין הפן אדם. ומשום זה, ופני אריה אל הימין לארבעתם, לימין המלך, שהוא הלב. הטחול לשמאל. אלו הם מהצד האחר, ופני שור מהשמאל. משקה יין מזוג במים למלך. ואריה אוכל, זה כבד, שאוסף מזון לפני המלך, שהוא הלב.

בלתי ליהו"ה לבדו. בגין דלא יתערב אלהים חיים עם אלהים אחרים. (ס"א ובהבורא קדמאה) (דף רל"ה ע"א).

וזה:

אצטומכה דא, נטיל ושחיק, ומשדר לכל סטרין דלתתא, ומניה אתזנו תתאי. מאינון שתין שמרים לתתא, כל אינון רוחין וסטרין אחרנין דאיתזנו בליליא, מאינון אברים ופדרים. ושאר נטלין כל שייפין, ונטיל פלא כבד, וקריב ללב, כמה דאתמר. ודא איהו דכתיב, (יחזקאל א) ופני אריה אל הימין. ועל דא אתחזי על מדבחה, פגוונא דאריה אכיל קרבנין. מכאן ולהלאה כל שאר שייפין, ברזא דגופא כגוונא דלעילא.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, ודאי אצטומכה בקדמיתא נטיל פלא, עד שית שעתין, ואופה. קרקבן, איהו אופה. וריאה, איהו משקה. לבא מלפא. ואינון תריין, אינון ודאי אופה ומשקה, למיהב למלפא, משפירו דכל מאכלין ומשקין, רישא דכלהו, מבחר לכלהו. והיינו דכתיב, (שיר השירים ה) אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי. לבתר, אכלו רעים, שאר אברים, דאינון חילין ומשריין דמלפא, דפליג לון מזונא, על ידי שר האופים. שתו ושכרו דודים, על ידי שר המשקים.

וכבד איהו לימיןא דבר נש. ובגין דא, ופני אריה אל הימין לארבעתם לימיןא דמלפא, דאיהו לבא. טחול, לשמאלא. אלין אינון מסטרא אחרא, ופני שור מהשמאל. משקה חמרא מזוג במיא למלפא. ואריה אכיל, דא כבד, פניש מזונא קמי מלפא, דאיהו לבא.

וַיֵּשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל זֶה: אִם כָּבֵד
הוּא עֲשׂוֹ, אִיךְ הוּא מִתְקַן מְזוּן
לְלֵב? אֶלֶּא וְדָאֵי הֵלֵב הוּא
כְּדָגְמָתוֹ שֶׁל יִצְחָק. כָּבֵד - עֲשׂו,
שֶׁהוּא הֶצֶד צִיד. וַיֹּאמֶר לוֹ,
(בראשית יז) יָקוּם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד
בְּנֹו. אֵלֹו הֵן הַתְּפִלוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת
וּמִתְרַקְּוֹת מְעַנִּיִּים, וַיִּצְחָק בְּצַעַר
וּבְיַגְוֹן, שֶׁלֹּא יִכּוֹלִים לְכוּן
לְתַפְלָה. וּמִשּׁוּם זֶה לֹא אָמַר
וַיֹּאכַל מִצֵּידִי, אֶלֶּא וַיֹּאכַל מִצֵּיד
בְּנֹו, (שמות ד) בְּנֵי כְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ
זֶה אֵין לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מְזוּן בְּגִלוֹת
אֶלֶּא עַל יְדֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם.

אָבֵר פֶּאֶשֶׁר הֵם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מְזוֹנּוֹתָם עַל יְדֵי הַשְּׂכִינָה. וְהִיוּ
שְׁתֵּי כְּנָפֵי הָרֶאֱה מִשְׁקוֹת אִמָּה,
שֶׁר הַמְשָׁקִים. וּשְׁתֵּי הַכְּלִיּוֹת -
הָאוֹפִים, שֶׁמְבַשְׁלוֹת הַזָּרַע הַיּוֹרֵד
מִן הַמַּחַ, וּמְבַשְׁלוֹת מִים
שֶׁמְקַבְּלוֹת מִכְּנָפֵי הָרֶאֱה. וּלְבִסּוֹף
שִׂיאֵכֵל הַמְלֶךְ, שֶׁהוּא הֵלֵב, נֹאמַר
בְּשְׁתֵּי הַכְּלִיּוֹת שְׁלוֹ אֶכְלוּ רַעִים.
וְלִשְׁתֵּי כְּנָפֵי הָרֶאֱה - שְׁתּוֹ וְשָׁכְרוּ
דוֹרִים.

הַרְבֵּב הוּא כְּפֶאֶר דִּין, אַרְבַּע חִיּוֹת
שְׁלוּחִים שְׁלוֹ. שְׁתֵּי כְּנָפֵי רֶאֱה
וּשְׁתֵּי כְּלִיּוֹת. שְׁעַל כְּנָפֵי רֶאֱה
נֹאמַר וּפְנִיָּהֶם וּכְנִפֵּיהֶם פְּרֻדּוֹת
מְלַמְעֵלָה, לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֵת
הַמְלֶךְ, שֶׁהוּא (ישעיה יא) רוּחַ חֲכָמָה
וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת
וַיִּרְאֵת ה'. שִׁיּוֹשֵׁב עַל כְּפֶאֶר, שֶׁהוּא
הֵלֵב, שְׁכָל אוֹתָם דְּפָקִים
מִתְנַהֲגִים אַחֲרָיו כְּחִילִים אַחַר
מְלָכָם.

וְהָרוּחַ שְׁנוֹשֶׁבֶת מִכְּנָפֵי הָרֶאֱה,
נוֹשֶׁבֶת עַל שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֹסֶם, וְהִיא
קָרִידָה וְצוֹנְנֶת מִהַשְּׂמַאל, וְחֲמָה
מִיָּמִין. וּמִצַּד הַמַּחַ, שֶׁהוּא כְּפֶאֶר
שֶׁל רַחֲמִים, הִיא רוּחַ קָרָה לִימִין
לְבָב הֵלֵב וְהַמַּחַ מְזוּג בּוֹ, בְּאִמְצַע שֶׁל שְׁנֵיהֶם. אִף כֶּף הֵלֵב
מְזוּג מִקַּר וְחֹסֶם. וְהַמַּח גַּם כֶּף, שֶׁמְקַבְּלִים זֶה מִזֶּה.

וְאֵת הַשְּׂמֵרִים שֶׁל הַכַּל נוֹטֵל הַטְּחוּל וְהַמְחַנּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, שֶׁאִמַּר עֲלֵיהֶם שְׁלֵמָה,

וְאֵת לְאִקְשׁוּי עַל הָאֵי. אֵי כְּבֵד אִיהוּ עֲשׂו, אִיךְ הוּא
מִתְקַן מְזוֹנָא לְלֵבָא. אֶלֶּא וְדָאֵי לְבָא אִיהוּ כְּגוֹוֹנָא
דִּיִּצְחָק. כָּבֵד עֲשׂו, דְּאִיהוּ הֶצֶד צִיד. וַיִּמָּא לִיָּה, (בראשית
יז) יָקוּם אָבִי וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו. אֵלִין אֵינוֹן צְלוֹתִין, דְּאֵזְלִין
וּמִתְרַקְּוִין מְעַנִּיִּים, וַיִּצְחָק בְּצַעַרָא וּבִיַגְוֹנָא, דְּלֹא יִכְלִין
לְכוּוֹנָא לְצְלוֹתָא. וּבְגִין דָּא לֹא אָמַר וַיֹּאכַל מִצֵּידִי, אֶלֶּא
וַיֹּאכַל מִצֵּיד בְּנֹו. (שמות ד) בְּנֵי כְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. כְּגוֹוֹנָא דָּא,
לִית לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מְזוֹנָא בְּגִלוֹתָא, אֶלֶּא עַל יְדֵי אוּמִין
דְּעֻלְמָא.

אָבֵל כְּד אֵינוֹן בְּאֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל, מְזוֹנִיהוֹן עַל יְדֵי
שְׂכִינְתָא. וְהִיוֹן תְּרִין כְּנָפֵי רִיָּאָה מְשָׁקִין אוּמָה,
שֶׁר הַמְשָׁקִים. וְתִרִין פּוֹלְטִין הָאוֹפִים, דְּמְבַשְׁלִין הַזָּרַע
דְּנַחִית מִן מוֹחָא, וּמְבַשְׁלִין מִיָּא דְּמְקַבְּלִין מִכְּנָפֵי רִיָּאָה.
וּלְבַתֵּר דְּיִיכוֹל מְלָפָא, דְּאִיהוּ לְבָא, אֵתְמַר בְּתִרִין כְּלִיָּין
דִּילִיָּה, אֶכְלוּ רַעִים. וְלְתִרִין כְּנָפֵי רִיָּאָה, שְׁתּוֹ וְשָׁכְרוּ
דוֹרִים.

דְּלֵבָא אִיהוּ כְּפֶאֶר דִּין, אַרְבַּע חִיּוֹן שְׁלִיחִין דִּילִיָּה. תְּרִין
כְּנָפֵי רִיָּאָה, וְתִרִין כְּלִיָּין, דְּכְנָפֵי רִיָּאָה וּפְנִיָּהֶם
וּכְנִפֵּיהֶם פְּרֻדּוֹת מְלַמְעֵלָה, לְקַבְּלָא עֲלֵיהוּ מְלָפָא, דְּאִיהוּ
(ישעיה יא) רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת
וַיִּרְאֵת יְיָ. דְּנִתִּיב עַל כְּפִסְיָא, דְּאִיהוּ לְבָא, דְּכָל אֵינוֹן
דְּפִיקִין מִתְנַהֲגִין אַבְתְּרִיָּה, כְּחִילִין בְּתַר מְלַכִּיהוֹן.

וְרוּחָא דְּנָשִׁיב מִכְּנָפֵי רִיָּאָה, נָשִׁיב עַל תְּרֵי נוֹקְבֵי חוּטְמָא.
וְאִיהוּ קָרִיר וְצוֹנְנָא מְשָׂמָאֶלֶּא. וְחֵם מִימִינָא.
וּמִסְטְרָא דְּמוֹחָא דְּאִיהוּ כְּרִסְיָא דְּרַחֲמֵי, אִיהוּ רוּחַ קָר
לִימִינָא, דְּחֶסֶד. וְחֵם מְשָׂמָאֶלֶּא דְּגְבוּרָה, דְּתַמְן לְבָא.
וּמוֹחָא מְזִיג בֵּיָּה, בְּאִמְצַעֵיתָא דְּתְרוּוִיָּהוּ. אוּף הָכִי לְבָא
מְזִיג, מְקוֹר וְחֹסֶם. וּמוֹחָא אוּף הָכִי, דְּמְקַבְּלִין דִּין מִדִּין.
וְשְׂמֵרִים דְּכֻלָּא, נְטִיל טְחוּל, וּמִשְׁרִיין דִּילִיָּה, דְּאֵינוֹן
עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, דְּאִמַּר עֲלֵיהוּ שְׁלֵמָה, (קהלת

החֶסֶד, וְחֲמָה מְשָׂמָאל הַגְּבוּרָה, שֶׁשֵּׁם הֵלֵב וְהַמַּחַ מְזוּג בּוֹ, בְּאִמְצַע שֶׁל שְׁנֵיהֶם. אִף כֶּף הֵלֵב
מְזוּג מִקַּר וְחֹסֶם. וְהַמַּח גַּם כֶּף, שֶׁמְקַבְּלִים זֶה מִזֶּה.

וְאֵת הַשְּׂמֵרִים שֶׁל הַכַּל נוֹטֵל הַטְּחוּל וְהַמְחַנּוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, שֶׁאִמַּר עֲלֵיהֶם שְׁלֵמָה,

(קהלת ב) קניתי לי עבדים ושפחות. שתי כליות נקראות אשים, על שם אשים של מעלה, שנאמר בהם (דברים יח) אשי ה' ונחלתו יאכלון.

ובקנה שית עזקאן, דעליהו אתמר, (תהלים כט) הבו לי בני בני אלים. דבהון סליק קלא, דאתפליג לו' קלין דשכינתא. ושביעא סליק לפומא, דאיהו כרסניא. ושית עזקאן דקנה, אינון פגונוא דשית דרגין דכרסניא דמלכא. וקנה איהו סלם, דביה (בראשית כח) מלאכי אלהים עלים וירדים בו, דאינון הבלים סלקין ביה מלכא (נ"א מלכא), ורוחין דאוריא (חורין נקיון) נחתין ביה בלכא, לקרא חמימותא, דלא לוקיד גופא.

וכר רוחא נחית, נחית בכמה רוחין, כמלכא עם חיליה. וכנפי ריאה מקבלין לרוחא, דאיהו מלכא עליהו, פמה דאמינא. (יחזקאל א) ופניהם וכןפיהם פרודות, (שמות כה) והיו הכרבים פרשי למעלה.

אז זכאן אכרין דבר נש בפקודין דעשה דמלכא עלאה דאיהו רוח הקדש, נחית בסלם, דאיהו גרון, בכמה רוחין קדישין, דאתמר עליהו, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וסלקין לקבל אליו הבלים דלכא, דאתמר עליהו, משרתיו אש להט. ועליהו אתמר (תהלים כט) קול יהו"ה חצב (דף ר"ה ע"ב) להבות אש. בגין דליבא אדני, דמניה סלקין להבות אש בפומא דאיהו יהו"ה, דנחתין עמיה פמה רוחין דקדושה, מארבע אתוון יהוה. דאתמר עליהו, (יחזקאל לו) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח.

קנ"ה, איהו קנה חכמה קנה בינה, דאינון לימינא דחסד, ולשמאלא דגבורה. תפארת, סלם באמצעיתא, בגופא כליל תרין דרועין, וגוף וברית, ותרין (סריו) שוקין. לקבל שית עזקאן דקנה.

שנאמר עליהן (יחזקאל לו) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח. קנ"ה - הוא קנה חכמה קנה בינה. שהם לימין החסד, ולשמאל הגבורה. תפארת, סלם באמצע, בגוף, כלול משתי זרועות וגוף וברית ושתי (צדדים) שוקים, כנגד שש הטבעות של הקנה.

ובקנה שית עזקאן, דעליהו אתמר, (תהלים כט) הבו לי בני בני אלים. דבהון סליק קלא, דאתפליג לו' קלין דשכינתא. ושביעא סליק לפומא, דאיהו כרסניא. ושית עזקאן דקנה, אינון פגונוא דשית דרגין דכרסניא דמלכא. וקנה איהו סלם, דביה (בראשית כח) מלאכי אלהים עלים וירדים בו, דאינון הבלים סלקין ביה מלכא (נ"א מלכא), ורוחין דאוריא (חורין נקיון) נחתין ביה בלכא, לקרא חמימותא, דלא לוקיד גופא.

וכר רוחא נחית, נחית בכמה רוחין, כמלכא עם חיליה. וכנפי ריאה מקבלין לרוחא, דאיהו מלכא עליהו, פמה דאמינא. (יחזקאל א) ופניהם וכןפיהם פרודות, (שמות כה) והיו הכרבים פרשי למעלה.

אז זכאן אכרין דבר נש בפקודין דעשה דמלכא עלאה דאיהו רוח הקדש, נחית בסלם, דאיהו גרון, בכמה רוחין קדישין, דאתמר עליהו, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וסלקין לקבל אליו הבלים דלכא, דאתמר עליהו, משרתיו אש להט. ועליהו אתמר (תהלים כט) קול יהו"ה חצב (דף ר"ה ע"ב) להבות אש. בגין דליבא אדני, דמניה סלקין להבות אש בפומא דאיהו יהו"ה, דנחתין עמיה פמה רוחין דקדושה, מארבע אתוון יהוה. דאתמר עליהו, (יחזקאל לו) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח.

קנ"ה, איהו קנה חכמה קנה בינה, דאינון לימינא דחסד, ולשמאלא דגבורה. תפארת, סלם באמצעיתא, בגופא כליל תרין דרועין, וגוף וברית, ותרין (סריו) שוקין. לקבל שית עזקאן דקנה.

שנאמר עליהן (יחזקאל לו) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח. קנ"ה - הוא קנה חכמה קנה בינה. שהם לימין החסד, ולשמאל הגבורה. תפארת, סלם באמצע, בגוף, כלול משתי זרועות וגוף וברית ושתי (צדדים) שוקים, כנגד שש הטבעות של הקנה.

שנאמר עליהן (יחזקאל לו) פה אמר יהו"ה מארבע רוחות באי הרוח. קנ"ה - הוא קנה חכמה קנה בינה. שהם לימין החסד, ולשמאל הגבורה. תפארת, סלם באמצע, בגוף, כלול משתי זרועות וגוף וברית ושתי (צדדים) שוקים, כנגד שש הטבעות של הקנה.

וְכַאֲשֶׁר יוֹרֵד יְהוָה לְלֵב לְגַפִּי
 אֲדַנְי, מִתְחַבְּרִים הֵדִין בְּרַחֲמִים
 בְּלֵב, שֶׁהוּא יֵאֱהוּדוֹנְהִי. וְכַאֲשֶׁר
 עוֹלָה שֵׁם אֲדַנְי לְפָה, שְׁנֹאֲמַר
 אֲדַנְי שִׁפְתֵי תִפְתַּח, לְקַבֵּל שֵׁם
 יְהוָה בְּפִה, וְלֵהֲתַחֲבֵר שֵׁם שְׁנֵי
 שְׁמוֹת בְּחִבּוּר אֶחָד - יֵאֱהוּדוֹנְהִי,
 כְּמוֹ שְׁמֵתְחַבְּרִים בְּלֵב. וּמִשּׁוּם זֶה
 בְּאֵרוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מִי שֶׁאֵין
 תּוֹכוֹ כְּכֹרוֹ אֶל יִכְנַס לְבֵית
 הַמִּדְרָשׁ, אִם אֵין לָהֶם פֶּה וְלֵב

שׁוּיִם. (ע"ד כ"א).

זוהר

קִנְיָה - שֵׁשׁ טַבְּעוֹת בְּקִנְיָה
 שְׁמֵתְחַבְּרוֹת כְּאַחַת, וְהֵן נִקְרְאוֹת
 בְּנֵי אֱלִים. מוֹצִיאֹת רוּחַ לְנֹשֵׁב
 עַל הָעוֹלָם, וּבָאוֹת מִצַּד הַגְּבוּרָה.
 וְכַאֲשֶׁר הֵן מִתְחַבְּרוֹת כְּאַחַת, הֵן
 כְּדִגְמַת הַשּׁוֹפָר. וְאֵלוֹ נִקְרְאוּ
 שׁוֹפָר, שׁוֹפָר שֶׁל אֵיל שֶׁל יִצְחָק.
 אֱלִים - בְּנֵי בֶשֶׁן, הָבוּ לֵי בְנֵי אֱלִים.
 אֱלִים. אֱלִים שֶׁל יִצְחָק. וּמוֹצִיאֹת
 רוּחַ וְקוֹל. וְאוֹתוֹ קוֹל יוֹצֵא וּפּוֹגֵעַ
 בְּעַנְיֵי גֶשֶׁם, וְנִשְׁמָע לְבָרִיּוֹת
 שְׁבַחוֹן. וְעַל זֶה נֶאֱמַר, (איוב כו)
 וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוֹנֵן. שְׁוֹדָאֵי
 מִצַּד הַגְּבוּרָה הֵם בְּאִים. וּמִשּׁוּם
 זֶה (ומה אומר הקול ההוא? קול ה' על המים
 אל הכבוד וגו') אֶל הַכְּבוֹד הִרְעִים ה' ^ה
 עַל מִים רַבִּים. אֶל הַכְּבוֹד רוֹעֵם
 לֹא כְּתוּב, אֶלָּא אֶל הַכְּבוֹד
 הִרְעִים, עַל יְדֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי אֱלִים.
 וְאֵין מִי שְׁמַפִּיר בְּשִׁבַח שֶׁל הַקּוֹל
 הַזֶּה. זֶהוּ שִׁכְתוּב מִי יִתְבוֹנֵן.

רַעִיא מְהִימָנָא

פֶּתַח הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן וְאָמַר, אוֹי
 לָהֶם לְבַנֵי אָדָם, שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב,
 סְטוּמֵי עֵינַיִם, שֶׁלֹּא יוֹדְעִים אֲבָרֵי
 הַגּוּף שֶׁלָּהֶם עַל מָה הֵם מִתְקַנְיִם,
 שְׁהֵרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (הַקְּנִיָּה),
 שֶׁלֹּשָׁה חִילוֹת כְּלוּלִים בּוֹ: אֶחָד
 - הַבֵּל, שֶׁהוּא לֵהב אֵשׁ, שִׁיּוּצָא
 מִן הַלֵב וְנִחְלַק לְשִׁבְעָה הַבָּלִים

וְכֹד נְחִית יְהוָה לְלֵבָא, לְגַפִּי אֲדַנְי, מִתְחַבְּרִין דִּינָא
 בְּרַחֲמֵי בְּלָפָא. דְּאִיהוּ יֵאֱהוּדוֹנְהִי. וְכֹד סְלִיק אֲדַנְי
 לְפּוּמָא, דְּאֲדַנְי שִׁפְתֵי תִפְתַּח, לְקַבֵּל יְהוָה בְּפּוּמָא,
 לְאַתְחַבְּרָא תְּמָן תְּרִין שְׁמָהֶן בְּחִבּוּרָא חֲדָא, יֵאֱהוּדוֹנְהִי,
 כְּגוּוֹנָא דְּמִתְחַבְּרָאן בְּלָפָא. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאִרֵי
 מִתְנִיתִין, מִי שֶׁאֵין תּוֹכוֹ כְּכֹרוֹ אֶל יִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ,
 אִי לִית לֹוּן פּוּמָא וְלָפָא שׁוּיִן. (ע"ב רַעִיא מְהִימָנָא).

זהר:

קִנְיָה שִׁית עֲזָקָאן בְּקִנְיָה, מִתְחַבְּרָאן כְּחֲדָא,
 וְאֵינוֹן אֶקְרוּן בְּנֵי אֱלִים, מְפָקֵי רוּחָא
 לְנֹשֵׁבָא עַל עֲלָמָא. וְאַתְיִין מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה.
 וְכֹד אֵינוֹן מִתְחַבְּרִין כְּחֲדָא, אֵינוֹן כְּגוּוֹנָא
 דְּשׁוֹפָר. וְאַלִין אֶקְרוּ שׁוֹפָר, שׁוֹפָר שֶׁל אֵיל
 שֶׁל יִצְחָק. אֱלִים בְּנֵי בֶשֶׁן, הָבוּ לֵי בְנֵי אֱלִים.
 אֱלִים דִּיִצְחָק, וּמְפָקִין רוּחָא וְקִלָּא. וְהֵהוּא
 קָלָא נְפִיק, וְאַעֲרַע בְּעַבֵי מְטָרָא, וְאַשְׁתַּמַּע
 לְבְרִייתָא לְבַר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב כו) וְרַעַם
 גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוֹנֵן. דְּוֹדָאֵי מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה
 קָא אֲתִיִין. וּבְגִין דָּא (ס"א ומה אומר ההוא קללא, קול יי על
 המים אל הכבוד וגו') אֶל הַכְּבוֹד הִרְעִים יי עַל מִים
 רַבִּים. אֶל הַכְּבוֹד רוֹעֵם לֹא פְתִיב, אֶלָּא אֶל
 הַכְּבוֹד הִרְעִים, עַל יְדָא דְּבְנֵי אֱלִים. וְלִית מְאֵן
 דִּידַע בְּשִׁבְחָא דְּהֵאֵי קָלָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב
 מִי יִתְבוֹנֵן.

רַעִיא מְהִימָנָא

פֶּתַח רַעִיא מְהִימָנָא וְאָמַר, ווי לֹוּן לְבַנֵי נְשָׂא, דְּאֵינוֹן
 אֲטִימִין לָפָא, סְטִימִין עֵינַיִן, דְּלֹא יְדַעִין אֲבָרִים
 דְּגוּפֵיהוֹן עַל מָה אֵינוֹן מִתְקַנְיִן, דְּהֵא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 (נ"א קנ"ח) תְּלַת חִילוֹן פְּלִילֵן בֵּיה, חַד הַבֵּל, דְּאִיהוּ לֵהב
 אֵשׁ, דְּנְפִיק מִן לָפָא וְאַתְפַּלֵּג לְזוֹ הַבָּלִים, דְּאָמַר קַהֲלַת.
 תְּנִינָא, אוֹרֵי דְּעָאֵל לְגַבִּיהָ מְלַבַּר. תְּלִיתָא, מִים דְּכַנְפֵי

שְׁאֵמֵר קִהְלֵת. שְׁנֵי - אֲוִיר שְׁנֹכְנֵס
בְּתוֹכוֹ מִבְּחוּץ. שְׁלִישֵׁי - מִים שֶׁל
כִּנְפֵי רֵאָה, שֶׁהֵם דְּבוּקִים בְּקִנְיָה.
וּמְשַׁלְּשֵׁת אֵלּוּ נַעֲשֶׂה קוּל - מִים וְרוּחַ
וְאֵשׁ. וּמִתְחַלֵּק כָּל אֶחָד לְשִׁבְעָה, וְהֵם
שִׁבְעַת הַלְּבוֹת, שִׁבְעָה אֲוִירִים, שִׁבְעָה
נְחָלִים.

וּבְאֲשֶׁר פּוֹגְעוֹת לְהַבּוֹת הַלֵּב בְּעַנְי
גֶשֶׁם, שֶׁהֵם כִּנְפֵי רֵאָה, דֶּרֶךְ קִנְיָה
הִרְאָה - זֶהוּ שְׁנֹאֲמֵר וְרַעַם גְּבוּרוֹתָיו
מִי יִתְבוּנֵן. שְׁבָה הַלֵּב מִבֵּין בְּבִינָה,
שֶׁהִיא פֶלֶב לְשִׁמְאֵלוֹ, גְּבוּרָה. וְחֶסֶד
לְיִמִּין, מִים שֶׁל כִּנְפֵי רֵאָה. וְשֵׁם
חֶכְמָה, הַמַּחַ, וּמְנַנּוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ד)
מַעֲנֵן גְּנִים בְּאֵר מִים חַיִּים וְנִזְלִים מִן
לְבָנוֹן, שֶׁהוּא לְבֵן הַמַּחַ, נִזְלִים עַל
הַקְּנָה שֶׁל הִרְאָה, אַחַר שֶׁעָלוּ עַנְי
הַבִּינָה לְגַבֵּי הַמַּחַ.

וְסוּד הַדָּבָר - (שם א) מִי זֹאת עֲלָה מִן
הַמַּדְבָּר פְּתִימְרוֹת עֶשֶׂן. וְזֶה עֶשֶׂן
הַמַּעֲרָכָה שֶׁעוֹלָה מִן הַלֵּב לְמַחַ, שֶׁכָּל
הַרוּחֹת שֶׁל הָעוֹלָם לֹא מְזִיזוֹת אוֹתוֹ
מִמְקוֹמוֹ. חֶכְמָה - כ"ח מ"ה. כ"ח -
בְּלֵב. מ"ה - בְּמַחַ. קִנְיָה - תְּפִאֲרַת,
כְּלוּל שֵׁשׁ סְפִירוֹת. שֵׁשׁ מַדְרָגוֹת הֵן
לְכַסָּא, שֶׁהִיא אֲמָא. שֶׁתֵּרַד הַחֶכְמָה
אֶצְלָה מִן הַמַּחַ לְלֵב, שְׁבָה הַלֵּב
מִבֵּין. וּמִשּׁוֹם זֶה, (משלי ד) קִנְיָה חֶכְמָה
קִנְיָה בִּינָה. בּוֹ אֲבֵא יוֹרֵד, בּוֹ אֲבֵא
עוֹלָה. וְזֶהוּ סֵלֶם שִׁבּוֹ (עלים וְיָרְדִים בו)
עֲלִים - שְׁנִים, וְיָרְדִים - שְׁנִים.
וּבְחִבּוּר הַקְּדָמוֹן. (ע"ב)
זָהָר

וְשֵׁט - שֶׁפִּלַּע מֵאֲכָל, וּמִשֵּׁם נִכְנָס
לְכָל הָאֵיבָרִים, שֶׁהִיא (זֶה הוּא סוּד)
בְּמַדְרָגָה שֶׁל אֲשִׁים. אֲשִׁים הֵם
קְרִבִים מִדָּ, וּבּוֹלְעִים וְנוֹטְלִים כְּלִיל
(הכל) מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַעֲלִיּוֹנָה, שֶׁכְּלִיל
לְאֲשִׁים. וְסוּד זֶה - (דברים יח) אֲשִׁי ה' וְנִחַלְתוּ יֵאֱכֹלוּן. אֵלּוּ אוֹכְלִים
וּבּוֹלְעִים, וְהַשָּׂאָר לֹא אוֹכְלִים כָּף.
וְכָרַ בְּנֵי הָעוֹלָם (שְׁבַחוּן) לְבַד, לֹא
יִדְעִים אֵיךְ אוֹכְלִים וְלֹא הַסוּד

רֵיאָה, דְּאֵינוֹן דְּבוּקִים בְּקִנְיָה. וּמִתְלַת אֲלִין אֲתַעֲבִיד
קוּל, מִים וְרוּחַ וְאֵשׁ, וּמִתְפַּלֵּג כָּל חַד לְשִׁבְעָה,
וְאֵינוֹן שִׁבְעָה לְהַבִּים, שִׁבְעָה אֲוִירוֹת, שִׁבְעָה נְחָלִים.
וְכַד אֲעָרְעוּ לְהַבִּים דְּלִפְא, בְּעֵבֵי מְטָרָא, דְּאֵינוֹן
כִּנְפֵי רֵיאָה, אֲרוּחַ קִנְיָה דְּרֵיאָה. הֵיאֵי אִיהוּ וְרַעַם
גְּבוּרוֹתָיו מִי יִתְבוּנֵן. דְּבִיָּה לֵב מִבֵּין בְּבִינָה, דְּאִיָּה
כְּלִפְא לְשִׁמְאֵלָא, גְּבוּרָה. וְחֶסֶד לְיִמִּינָא, מִים דְּכִנְפֵי
רֵיאָה. וְתַמָּן חֶכְמָה מוֹחָא, וּמְנִיָּה, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד)
מַעֲנֵן גְּנִים בְּאֵר מִים חַיִּים וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן. דְּאִיָּהוּ לְבוֹנָא
דְּמוֹחָא, נִזְלִים עַל קִנְיָה דְּרֵיאָה. בְּתַר דְּאִסְתַּלְקוּ
עַנְיִים דְּבִינָה לְגַבֵּי מוֹחָא.

וְרוּזָא דְּמִלָּה (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִי זֹאת עֲלָה מִן הַמַּדְבָּר
פְּתִימְרוֹת עֶשֶׂן. וְדָא עֶשֶׂן הַמַּעֲרָכָה, דְּסִלִּיק
מִן לְפָא לְמוֹחָא. דְּכָל רוּחִין דְּעֲלָמָא, לֹא זִיזִין לִיָּה
מֵאֲתַרִּיהַ. חֶכְמָה: כח מ"ה. פּוּחַ: בְּלִפְא. מָה:
בְּמוֹחָא. קִנְיָה: תְּפִאֲרַת, כְּלִיל שִׁית סְפִירָאן. שִׁית
דְּרִגִין אֵינוֹן לְכַרְסֵיָא, דְּאִיָּהי אִימָא. לְנַחְתָּא חֶכְמָה
לְגַבֵּה, מִן מוֹחָא לְלִפְא, דְּבָה לֵב מִבֵּין. וּבְגִין דָּא,
(משלי ד) קִנְיָה חֶכְמָה קִנְיָה בִּינָה. בִּיָּה אֲבָא נְחִית. בִּיָּה
אֲבָא סִלִּיק. וְהֵיאֵי אִיָּהוּ סֵלֶם דְּבִיָּה (ס"א עוֹלִים וְיָרְדִים
בו) עוֹלִים תְּרִי, וְיָרְדִים תְּרִי. וּבְחִבּוּרָא קְדָמָאָה. (ע"ב)
רַעִיא מוֹחֵמָא).

זוהר:

וְשֵׁט דְּבִלַּע מִיכְלָא, וּמִתַּמָּן עָאֵל לְכַלְהוּ
שְׁיִיפִין, דְּאִיָּהי (ס"א דָא אִיָּהוּ רוּזָא) בְּדַרְגָּא
דְּאֲשִׁים. אֲשִׁים אֵינוֹן קְרִבִין מִדָּ, וּבּוֹלְעֵי
וְנוֹטְלֵי כְּלִיל (ס"א כִלָּא) מִגּוֹ אֲשָׁא עֲלָאָה,
דְּכְלִיל לְאֲשִׁים. וְרוּזָא דָא, (דברים יח) אֲשִׁי יי
וְנִחַלְתוּ יֵאֱכֹלוּן. אֲלִין אֲכֻלִין וּבּוֹלְעִין,
וְשָׂאָר לֹא אֲכֻלִין הָכִי.

וְכָרַ בְּנֵי עֲלָמָא (ס"א לְכַר) לְבַד, לֹא יִדְעִין אֵיךְ
אֲכֻלִין, וְלֹאוּ רוּזָא דְּלַהוֹן, אֲלָא דְּרִגִין

שלהם, אלא מדרגות שבפנים הם יודעים, ולוקחים מהם. ושט אין לו בדיקה מבחוץ, שלא יודעים, אלא מבפנים יודעים ונוטלים עד שנכנסים לבית הטחינה, ונשחק ומתבשל. ולוקח הכל הפכד, כמו שנאמר. מאלו האשים יוצאות מדרגות שמקדימות ונוטלות מהפכד בראשונה (ומהו? אלו) הטוחנות, שאוכלים הקרבנות וטוחנים אותם. ועל זה משתרב בית המקדש פתוב, (קהלת יב) ובטלו הטוחנות פי מעטו. אלו הטוחנות בתחלה.

בין שנטחן, הם שולטים עליהם, בולעים ונוטלים, ונקראים וש"ט. מדוע? אלא ושט, צורה של אות וא"ו, הוא ושט כפוף. ולאחר מכן משוטט לאכל ולשתות יין ומים, שנאמר (במדבר יא) שטו העם ולקטו. אכל לאכל, ושתיה של יין ומים, נסוף היין ונסוף המים.

בזה הושט נכנס, ונשאב בראה על ידי אלו השרפים (האיברים), בשלהבת שלהם לוקחים המשקה, ונקראים ראה בחבור אחד, ונשאב הכל בהם. וכל אלו לוקחים כל אחד ואחד כמו שראוי להם. ומשתרב בית המקדש נאמר, (קהלת יב) ובטלו הטוחנות פי מעטו, כלם. שהמעטו דמותם ומזונם, ואין יום שאין בו קללה. הרים קולו רבי שמעון ואמר, אוי ירושלים עיר קדושה! אוי לעם שכל טובות אלו אבדו! שרים גבורים ממנים הקטינו דמותם. על זה בוכים החברים. אמרו, אוי רבי! פאשר תסתלק מן העולם, מי יגלה סודות סתומים עמקים כאלו, שלא נשמעו מימיו של שלמה המלך ועד עתה? אשרי הדור ששומעים מלים אלו, ואשרי הדור שאתה בתוכו! אוי לדור שישארו יתומים ממך!

דלגו אינון ידעין, ונטלין מנייהו. ושט לית ליה בדיקה מבחוץ, דלא ידעי, אלא מבפנים ידעי ונטלי עד דעאל לבי טוחנא, ואשתחיק ואתבשל. ונטיל פלא כבד כמה דאתמר. מאלין אשים נפקי דרגין, דאקדמי ונטלי מכבד בקדמיתא, (ומאן אינון אלין) הטוחנות, אכלי קרבנין וטחיני. ועל דא מדאתחרב בי מקדשא כתיב, (קהלת יב) ובטלו הטוחנות פי מעטו. אלין טחינין בקדמיתא.

בין דאתטחנן, אינון דשליטי עלייהו, בלעי ונטלי, ואקרוין וש"ט. אמאי. אלא ושט, דיוקנא דוא"ו, (דף רל"ו ע"א) איהו ושט כפוף. ולבתר, שט למיכל משתיא, חמרא ומיא. דכתיב, (במדבר יא) שטו העם ולקטו. מיכלא למיכל, משתיא חמרא ומיא, נסוכא דיין, ונסוכא דמים.

בהאי ושט עאל ואשתאיב בריאה, אלין שרפים, (ס"א ש"פין) בשלהוביתא דלהון נטלי משתיא, ואקרוין ריאה, בחבורא חדא, ואשתאיב פלא בהון. וכל אלין, נטלין פל חד וחד, פדקא חזי ליה. ומדחרב בי מקדשא, (קהלת יב) ובטלו הטוחנות פי מעטו כלהו. דאזעירו דיוקנייהו ומזונייהו, ולית יומא דלית ביה מארה, ארים קליה רבי שמעון ואמר, ווי ירושלים קרתא קדישא, ווי לעמא דכל טבאן אלין אבדין, רברבן גיברין ממנן אזעירו דיוקנייהו, על דא בכו חבריאי. אמרו, ווי רבי, פד תסתלק מן עלמא, מאן יגלה רזין סתימין עמיקין כאלין, דלא אשתמעו מן יומא דשלמה מלכא, ועד השתא. זכאה דרא דשמעין מלין אלין, וזכאה דרא דאנת בגווייה, ווי לדרא דישתארוין יתמין מנך.

רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

פְּתַח הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן וְאָמַר, וְהָרִי פְּתוּב וּשְׁפֹתוֹתֵינוּ שְׂבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ. וְשִׁבְעָה רְקִיעִים הֵם: וִילוֹן, רְקִיעַ. שְׁחָקִים, זְבוּל. מְעוֹן. מְכוּן. עֲרֻבוֹת. שְׁחָקִים. שְׂבָהֶם רַחֲמִים שְׁטוּחָנִים מִן לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא. וְאֵלּוּ נִקְרְאִים שְׁחָקִים, עַל שֵׁם (שְׁמוֹת ל) וּשְׁחָקָת מִמֶּנָּה הִדָּק, וְאֵינּוֹן נִצַּח וְהוּד, עַל־יְהוּ אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה מֵה) וּשְׁחָקִים יִזְלוּ צָדֵק, דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה.

וִילוֹן, דְּבִיָּה מְכַנֵּס עֲרֻבֵית וּמוֹצִיא שְׁחָרִית. רְקִיעַ, אִיְהוּ יִסוּד. דְּבִיָּה נִהְרִין שְׁמָשָׁא וְסִהָרָא, דְּאִיְהוּ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׂכִינְתָא תַּתְּאָה. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. וְצַדִּיק אוֹת, בֵּין נִצַּח וְהוּד. וְעֵדוּת, בֵּין תַּפְּאֶרֶת וּמַלְכוּת. נִצַּח וְהוּד תְּרִין פְּלִגֵי גּוּפָא אֵינּוֹן, כְּגוֹנוּא דְּתִרִין תְּאוּמִים. וּבְגִין דָּא אֶתְקֵרִיאוּ שְׁחָקִים. תְּרִוּוּיְהוּ כְּחָדָא ו'ו' אֵינּוֹן, מִן וְשֵׁט, מִסְטָרָא דְּשְׁמָאֲלָא. וְאֵינּוֹן תְּרִין טוּחְנוֹת, מִסְטָרָא דִּמְיֻנְא.

נִצַּח וְהוּד - שְׁנֵי חֲצָאֵי גּוּף הֵם, כְּדִגְמַת שְׁנֵי תְּאוּמִים. וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרְאִים שְׁחָקִים. שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד אוֹת ו'ו' הֵם, מִן וְשֵׁט, מִצַּד הַשְּׁמָאֵל. וְהֵם שְׁתֵּי הַטוּחְנוֹת, מִצַּד הַיְמִין.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. עֲצָמוֹת צַדִּיק יִסוּד עוֹלָם, מִדְּרַגְהָ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְעַל־יָהֶם נֶאֱמַר, אֶת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי. וְאֵינּוֹן לַחֵם אֲלָא תוֹרָה, שְׁנֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ט) לָכוּ לַחֲמֵי בְּלַחֲמֵי. וְהֵם אֲשֶׁכּוּלוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק. וְצַדִּיק עֵץ פָּרִי. וּבְגִלְלוּ נֶאֱמַר (בְּמִדְבָר יג) וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים. וּמִדּוּעַ בְּמוֹט? בְּגִלְלוּ שְׂאֵל הִיָּה שֵׁם צַדִּיק.

וּבְגִינְיָהוּ אֶתְמַר בֵּיה, (תְּהִלִּים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק, שֶׁהוּא עֵץ, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (בְּמִדְבָר יג) הִיָּשׁ בָּה עֵץ אִם אֵין. אַעֲקְרוּ עֵץ דְּאִיְהוּ צַדִּיק, אֵלִין דְּאֶפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל אַרְעָא, וְגֵרְמוּ, וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, ו' ו'.

עַל־יְהוּ אֶתְמַר, סַחֲטָה עֲנָבִים. צַדִּיק יִסוּד, בֵּיה סוּד, עֵץ אִם אֵין. עֲקְרוּ עֵץ שֶׁהוּא צַדִּיק, אֵלּוּ שֶׁהוּצִיאוּ שֵׁם רַע עַל הָאָרֶץ, וְגֵרְמוּ לָמָּה שְׁנֶאֱמַר וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, ו' ו'.

פְּתַח רְעִיא מְהִימְנָא וְאָמַר, וְהָא כְּתִיב, וּשְׁפֹתוֹתֵינוּ שְׂבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ. וְשִׁבְעָה רְקִיעִין אֵינּוֹן: וִילוֹן. רְקִיעַ. שְׁחָקִים. זְבוּל. מְעוֹן. מְכוּן. עֲרֻבוֹת. שְׁחָקִים. דְּבַהוֹן רִיחִים דְּטוּחָנִים מִן לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא. וְאֵינּוֹן אֶקְרוּן שְׁחָקִים, עַל שֵׁם (שְׁמוֹת ל) וּשְׁחָקָת מִמֶּנָּה הִדָּק, וְאֵינּוֹן נִצַּח וְהוּד, עַל־יְהוּ אֶתְמַר (יִשְׁעִיָּה מֵה) וּשְׁחָקִים יִזְלוּ צָדֵק, דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה.

וִילוֹן, דְּבִיָּה מְכַנֵּס עֲרֻבֵית וּמוֹצִיא שְׁחָרִית. רְקִיעַ, אִיְהוּ יִסוּד. דְּבִיָּה נִהְרִין שְׁמָשָׁא וְסִהָרָא, דְּאִיְהוּ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא וּשְׂכִינְתָא תַּתְּאָה. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (בְּרַאשִׁית א) וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. וְצַדִּיק אוֹת, בֵּין נִצַּח וְהוּד. וְעֵדוּת, בֵּין תַּפְּאֶרֶת וּמַלְכוּת. נִצַּח וְהוּד תְּרִין פְּלִגֵי גּוּפָא אֵינּוֹן, כְּגוֹנוּא דְּתִרִין תְּאוּמִים. וּבְגִין דָּא אֶתְקֵרִיאוּ שְׁחָקִים. תְּרִוּוּיְהוּ כְּחָדָא ו'ו' אֵינּוֹן, מִן וְשֵׁט, מִסְטָרָא דְּשְׁמָאֲלָא. וְאֵינּוֹן תְּרִין טוּחְנוֹת, מִסְטָרָא דִּמְיֻנְא.

וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. (שְׁמוֹת יג) עֲצָמוֹת צַדִּיק יִסוּד עֵלְמִין, דְּרַגְא דִּיוֹסֵף הַצַּדִּיק. וְעַל־יְהוּ אֶתְמַר, אֶת קַרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשִּׁי. וְלִית לַחֵם, אֲלָא אוֹרִיָּתָא, (מִשְׁלֵי ט) לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי. וְאֵינּוֹן: אֲשֶׁכּוּלוֹת דְּצַדִּיק. וְצַדִּיק, עֵץ פָּרִי. וּבְגִינְיָה אֶתְמַר, (בְּמִדְבָר יג) וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים. וְאֶמְאִי בְּמוֹט. בְּגִין דְּלָא הִיָּה תַּמָּן צַדִּיק.

וּבְגִינְיָהוּ אֶתְמַר בֵּיה, (תְּהִלִּים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק, דְּאִיְהוּ עֵץ, דְּאֶתְמַר בֵּיה, (בְּמִדְבָר יג) הִיָּשׁ בָּה עֵץ אִם אֵין. אַעֲקְרוּ עֵץ דְּאִיְהוּ צַדִּיק, אֵלִין דְּאֶפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל אַרְעָא, וְגֵרְמוּ, וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, ו' ו'.

עַל־יְהוּ אֶתְמַר, סַחֲטָה עֲנָבִים. צַדִּיק יִסוּד, בֵּיה סוּד, עֵץ אִם אֵין. עֲקְרוּ עֵץ שֶׁהוּא צַדִּיק, אֵלּוּ שֶׁהוּצִיאוּ שֵׁם רַע עַל הָאָרֶץ, וְגֵרְמוּ לָמָּה שְׁנֶאֱמַר וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, ו' ו'.

וְעַל הַמְּרַגְלִים נֶאֱמַר, סַחֲטָה עֲנָבִים. צַדִּיק שֶׁהוּא יִסוּד, בּוֹ סוּד, שֶׁהוּא יֵין הַמְּשֻׁמֵּר בְּעֲנָבֵי מִשְׁשֶׁת

ימי בראשית. שהם שש מדרגות של האות ו'. והם שרפים, אותיות ו' ו', שנאמר (ישעיהו ו) שש כנפים לאחד. מהשמאל. ואלו המוציאים מים - מהימין. וצמאים בשלהבת שלהם מצד הגבורה ושואבים מצד החסד. ועליהם נאמר, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות, מצד העמוד האמצעי, שנושבים על הלב, שהוא מדרגה עשירית ברוח הקדש, שהוא ביניהם. והוא אות ו', אות בצבא שלו, כלול ו' פרקים של שתי שוקים, שכתוב בהן (שיר השירים ה) שוקיו עמודי שש, וזה צדיק אות ברית.

ו' עליונה - תפארת. בין ששה פרקים של שתי זרועות. ומשום זה ו' ו', גוף וברית שנחשבים כאחד. והם (שמות כה) פרשי כנפים למעלה, כנגד ו' עליונה שעליהם. ומצדה נקראים נביאי אמת. סככים בכנפיהם על הברית, שהיא אות ו' שניה, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ומשום זה נצח והוד טוחנים מן לצדיקים, שהם מצד של צדיק יסוד עולם, שהוא ביניהם. ומשום זה נקראים טוחנות. ומצד של הושט נאמר, (במדבר יא) שטו העם ולקטו, אותם המלקטים פסקים של המשנה. וטחנו ברחים - מפאן, מי שמוציא דבורים של תורה, צריך לטחנם בשנים ולהוציא דבורים שלמים, ואלו הדבורים נקראים שלמים. ואחרים, אותם שהם שוטים, שאוכלים דבורים בהלעטה ולא טוחנים אותם בטוחנות שלהם ובשנים, מה כתוב בהם? (שם) הפשר עודנו בין שניהם [וגו'] ואף ה' חרה בעם. שהם משרש של מי שנאמר עליו (בראשית כה) הלעיטני נא. ונצח והוד נקראים כרובים.

ושמונה הם: חכמה, בינה, גדלה, גבורה, תפארת, מלכות, נצח, הוד. צדיק עטרה על ראשו, שהוא אין לו זוג. ומה העטרה שלו? כתר עליון. ובגללו פרשהו בעלי המשנה,

דאיהו יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. דאינון ו' דרגין דאת ו'. ואינון שרפים, ו' ו', (ישעיהו ו) שש כנפים לאחד. משמאלא. ואינון אפיקו מים מימינא. וצחין בשלהוביתא דלהון מסטרא דגבורה, ושואבין מסטרא דחסד.

ועליהו אתמר, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות, מסטרא דעמודא דאמצעיתא, דנשבין על לבא, דאיהו דרגא עשירא ברוחא דקודשא, דאיהו ביניהו. ואיהו ו', אות בצבא דיליה, כליל ו' פרקין דתריין שוקין, דכתיב בהו (שיר השירים ה) שוקיו עמודי שש, ודא צדיק אות ברית.

ו' עלאה, תפארת. בין שית פרקין דתריין דרועין. ובגין דא, ו' ו', גוף וברית חשבינן חד. ואינון (שמות כה) פרשי כנפים למעלה, לקבל ו' עלאה עליהו. ומסטריה, אתקריאו נביאי האמת. סככים בכנפיהם על ברית, דאיהו ו' תניינא, (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ובגין דא, נצח והוד, טוחנים מן לצדיקיא, דאינון מסטרא דצדיק יסוד עולם, דאיהו ביניהו. ובגין דא אתקריאו טוחנות.

ומסטרא דושט, (במדבר יא) שטו העם ולקטו, אינון לקוטות דפסקות דמתניתא. וטחנו ברחים, מהכא, מאן דאפיק מלין דאורייתא, צריך למטחן לון בשניים, ולאפקא מלין שלימין, ואינון מלין אתקריאו שלמים. ואוחרנין, דאינון שטיין, דאכלין מלין בהלעטה, ולא טוחנין לון בטוחנות דלהון ובשינהון, מה פתיב בהו, (במדבר יא) הפשר עודנו בין שניהם ואף יי חרה בעם, דאינון, מגזעא דמאן דאמר (בראשית כה) הלעיטני נא. ונצח והוד אתקריאו כרובים.

ותמנינא אינון: חכמה, בינה, גדלה, גבורה, תפארת, מלכות, נצח, הוד. צדיק, עטרה על רישיה. דאיהו לית ליה זוג. ומאי עטרה דיליה. כתר עליון. ובגיניה (דף רל"ו ע"ב) אוקמוה מארי מתניתין, העולם

העולם הבא אין בו לא אכילה ולא
 שתיה, אלא צדיקים יושבים
 ועטרותיהם בראשיהם. וזהו
 שבארו, אמרה שבת לפני הקדוש
 ברוך הוא, לכל הימים נתת בן זוג
 ולי לא נתת בן זוג. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים ו)
 שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.
 אות ע' גדולה, ואות ד' גם כן.
 וסימן זה - עד. וזהו שכתוב
 (שמואל א-יב) עד ה' בככם. נשארו
 אותיות ש"מ. מ' פתוחה. מה
 הטעם לא סתומה? משום שם'
 סתומה היא מלך (עולם) עליון. מ'
 פתוחה היא מלך (עולם) תחתון.
 אותיות אחרות נשארו א' ח',
 עליהן כתוב (משלי כה) כבוד אלהים
 הסתר דבר.

מצאנו בספרו של רב המנונא
 סבא, כל מי שמייחד יחוד זה בכל
 יום, שמחה מזמנת לו מלמעלה
 מסוד אותיות אלו - ש"מ מצד זה,
 א"ח מצד זה. ומצד האותיות -
 למפרע (שדי) מתחיל, ובישר (חיים)
 מסים. וסימנם: אש"מ"ח, שנאמר
 (תהלים קד) אנכי אשמח בה'. ממש.
 זה יחוד הקדוש. ויפה הוא. וכך
 הוא בספרו של חנוך, שאמר כמו
 זה, שמי שמייחד יחוד זה בכל יום,
 שמחה מזמנת לו מלמעלה.

עוד יש בו אותיות ש"מ, שנכלל
 מן ע' גדולה. אלו שבעים שמות
 בסוד האבות הקדושים, וזהו שמע
 - שם ע'. ישראל, ה', אלהינו, ה'
 - אלו ארבעה בתי התפלין
 שמאחד אותם א"ח. אותו שאמר
 (שיר השירים ה) פתחי לי אחתי רעיתי.
 אות ד' - זה קשר של תפלין, שהיא
 אחוזה בהם. סוד לחכמים נאמר,
 שלא לגלות. שתק רבי שמעון.
 בכה וחיך. אמר, אמר, שהרי ודאי
 עת רצון נמצא, ואין פדור זה עד
 שיבוא מלך המשיח, שיהיה להם
 רשות לגלות.

הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים
 ועטרותיהם בראשיהם. והיינו דאוקמוה, אמרה שבת
 קמי קדשא בריך הוא, לבלהו יומי נתת בן זוג ולי לא
 נתת בן זוג. (ע"כ רעיא מהימנא).

זהר:

פתח רבי שמעון ואמר, (דברים ו) שמע ישראל
 יי אלהינו יי אחד. ע' רבבא, ד' אוף
 הכי. וסימנא דא עד. היינו דכתיב, (שמואל א יב)
 עד יי בככם. אשתארו און און ש"מ, מ'
 פתוחה. מאי טעמא לא סתימא, בגין דם'
 סתימא, מלפא (ס"א עלמא) עלאה. מ' פתיחא,
 מלפא (ס"א עלמא) תתאה. און און אחרנין,
 אשתארו א"ח, (משלי כה) כבוד אלהים הסתר
 דבר פתיב.

אשבהנא בספרא דרב המנונא סבא, כל מאן
 דמייחד יחודא דא בכל יומא,
 חדוה זמינא ליה מלעילא, מרזא דאון
 אליון, ש"מ מהאי סטרא. א"ח, מהאי סטרא.
 ומצד און, למפרע (שדי) שרי, ובמישר (חיים)
 סיים. וסימן אשמח. דכתיב, (תהלים קד) אנכי
 אשמח ביי. ממש. דא יחודא קדישא. ושפיר
 איהו. והכי הוא בספרא דחנוך, דאמר פי
 האי גוונא, דמאן דמייחד יחודא דא בכל
 יומא, חדוה זמינא ליה מלעילא.

הו אית ביה ש"מ, דאתפליל מן ע' רבבא.
 אליון שבעין שמהן ברזא דאבהן קדישין,
 ודא הוא שמע: שם ע'. ישראל, יי, אלהינו,
 יי, אליון ארבע בתי תפלין, דאחיד לון א"ח.
 ההוא דאמר (שיר השירים ה) פתחי לי אחתי רעיתי.
 ד': דא קשר של תפלין, דהיא אחידת בהו.
 רזא לחכימין אתמסר, דלא לגלאה. שתיק
 רבי שמעון. בכה וחיך, אמר, אימא, דהא
 ודאי רענא אשתכח, ולית פדרא דא עד דיייתי
 מלפא משיחא, דיהא רשו לון לגלאה.

שתי רצועות יוצאות מצד זה ומצד זה, סוד של שתי ירכים שלמטה של זה הא"ח, שנביאי האמת אחוים בו. שהרי מלמעלה יוצאים שתי רצועות, סוד של שתי זרועות, מימין ומשמאל. ואות דל"ת אחוזה בהן. לבסוף יורדת, ונתפשטו שתי הירכים למטה. פיון שהיא אחוזה למעלה כמו שצריך, יורדת למטה להתאחד עם עמה. וכאשר היא מתאחדת, נאחזת בסוף הירכים, וסימן של אות יו"ד ברית קדש עליה מלמעלה.

אז היא אחוזה ביחוד אחד. יו"ד זהו סוד הברית, (ועל זה) כל מי ששומר ברית זו, הוא נשמר למעלה, ונשמר למטה. (מנן לנו) מפנחס, משום שהוא קנא על ברית זו, נצול מן הדין העליון ומן הדין שלמטה, ומשום זה נרשמה אות יו"ד זו בתוכו. זהו שכתוב פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו'.

יו"ד זו צריך שלא תפרד כלל מתוך תפלה של יד, שלא תעשה פרוד. וכל שמחה שלה היא בזו האות יו"ד. יו"ד זו היא בזכר, ולא בנקבה. הוא צדיק, והיא צדק. ומשום זה מתקרבת אצלה, ומי שמרחיק אותו ממקום זה, רחוק הוא מהענג של העולם הבא.

בזכר הוא צדיק, והיא צדק בלי אות יו"ד. הוא איש, והיא אשה, בלי יו"ד. ומשום זה שמחה (תשובה) שלה להתקרב אליה ולהתענג עמה. מי שמרחק ענג זה, ירחיקו אותו מענג של מעלה. ועל זה כתוב, (שמואל א-ב) פי מכבדי אכבד וגו'.

בא וראה, פנחס עמד בפני דין תקיף של יצחק, וסתם פרצה, בגלל זה השלים לגבי פנחס סוד

תריין רצועין נפקין, מסטרא דא ומסטרא דא, רזא דתריין ירכין דלתתא דהאי א"ח, דנביאי קשוט אחידן בהו. דהא מלעילא נפקין תריין רצועין, רזא דתריין דרועין, מימינא ומשמאלא, ודל"ת אתאחידת בהו. לבתר נחמא, ואתפשטו ירכין לתתא. פיון דהיא אתאחידת לעילא בדקא יאות, נחמא לתתא, לאתאחדא באכלוסהא. וכד איהי אתאחדת, אחידא בשפולי ירכין, ורשימו דיוד ברית קדישא עלה מלעילא, פדין איהי אתאחדת ביחודא חד.

יו"ד דא איהי רזא דברית, (ועל דא) כל מאן דנטר ברית דא, איהו אשתזיב לעילא, ואשתזיב לתתא. (מנא לו) פנחס, בגין דאיהו קני על ברית דא, אשתזיב מן דינא עלאה, ומן דינא דלתתא, ובגין כך אתרשם יו"ד דא בגווייה, הדא הוא דכתיב, פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגו'.

יו"ד דא, אצטריף דלא יתעדי כלל מגו תפלה דיד, דלא יעביד פרודא. וכל חדוה דילה, בהאי י'. איהו יו"ד דא בדכורא איהי, ולא בנוקבא, איהו צדיק, ואיהי צדק. ובגין כך, אתקריבת בהדה, ומאן דרחיק ליה מאתר דא, רחיק הוא מעדונא דעלמא דאתי.

בדכורא איהו צדיק, ואיהי צדק בלא יו"ד. איהו איש. ואיהי אשה, בלא יו"ד. ובגין כך חדוה (נ"א תיובתא) דילה, לאתקרבא בה, ולא תעדנא בהדה. מאן דרחיק עדונא דא, ירחקון ליה מעדונא דלעילא. ועל דא כתיב, (שמואל א ב) פי מכבדי אכבד וגו'.

תא חזי, פנחס קאים קמי דינא תקיפא דיצחק, וסתים פרצה, בגין כך אשלים לגבי פנחס רזא דיצחק. קם קמי פרצה דכתיב, (תהלים קו)

ויעמד פנחס ויפלל. קם בפרצה קמי דינא דיצחק, בגין לאגנא עלייהו דישראל. (ס"א פנחס קאים קמי דינא תקיפא ויצחק לאגנא עלייהו דישראל. דכתיב, (תהלים קו) ויעמד פנחס ויפלל. מאי ויעמד, דקם בפרצה קמי דינא ויצחק, בגין כף אשלים לגבי פנחס רוא דיצחק.) ועל דא כליל דא בדא בחושבנא.

ואי תימא, הא חשבנא לא תליא אלא בעינין דילה, והכא חשבנא לעילא ביצחק. אלא ודאי הכי הוא, בגין דיצחק תליא ואשתמשא (ס"א ואתמשא) בההוא אתר דאינון עיינין, דתמן דיינין דינין דכל עלמא, דהא עיינין דילה, אינון שבעין קתדראין, אתר דדינין דעלמא, ואקרוין סנהדרין. ועל דא כלא חד, בגין דיצחק ואינון פחדא אזלין, וכלא שפיר.

פנחס דא יצחק, וקם פנחס ודאין דינא, ומתלבש בגבורה תקיפא דאיהו שמאלא. ובגין כף זכה לימינא. הכא אתכליל שמאלא בימינא. השיב את חמתי, מאי השיב את חמתי. אלא אלין אינון ג' ממונים דגיהנם: משחית, אף, וחימה. (ד"א חד על שפיכות דמים, חד על גילוי עריות, וחד על עבודה זרה.) בגין דחמא ההוא חמה, דהוה פשיט ואתמשא מסטרא דיצחק, מה עבד, אתלבש איהו ביצחק, ואחיד בההוא חימה, כמאן (דף רל"ז ע"א) דאחיד בחבריה, ואתיב ליה לאחורא.

וכדין דין דינא, ועביד דינא. דין דינא, דכל בועל ארמית קנאין פוגעין בו. ועביד דינא, דכתיב וידקור את שניהם. ועל דא כתיב הכא, השיב את חמתי. וכתיב התם, השיב אחר ימינו מפני אויב, מה להלן לאחורא, הכי נמי לאחורא. ועל דא יו"ד דפינחס הכא, יו"ד דיצחק. וכלא הוא מעל בני ישראל, דכד חמא ההוא חמה,

של יצחק. עמד בפני פרצה, שכתוב (תהלים קו) ויעמד פינחס ויפלל. עמד בפרצה לפני דין של יצחק כדי להגן על ישראל. (פנחס עמד בפני דין התקיף של יצחק להגן עליהם על ישראל, שכתוב (תהלים קו) ויעמד פינחס ויפלל. מהו ויעמד? שעמד בפרץ בפני דין של יצחק, בגלל זה השלים לפנחס טוד של יצחק.) ועל זה כלול זה בזה בחשבון.

ואם תאמר, חשבון זה לא תלוי אלא בעינים שלה, וכאן החשבון למעלה ביצחק - אלא ודאי כף הוא, משום שייצחק תלוי ומשתמש (ונמשך) באותו מקום שהם עינים, ששם דנים דינים של כל העולם, שהרי העינים שלה הם שבעים פסאות, מקום דיני העולם, ונקראים סנהדרין. ועל כן הכל אחד, משום שייצחק ואלו הולכים כאחד, והכל יפה.

פנחס זה יצחק, ועמד פנחס ודן דין, ומתלבש בגבורה חזקה, שהוא שמאל. ומשום זה זכה לימין. פאן נכלל שמאל בימין. השיב את חמתי, מהו השיב את חמתי? אלא אלו הם שלשה ממנים של הגיהנם: משחית, אף, וחמה. (אחד על שפיכות דמים, אחד על גילוי עריות, ואחד על עבודה זרה.) משום שראה אותו חמה שהיה מתפשט ונמשך מצדו של יצחק, מה עשה? התלבש הוא ביצחק, ואחז באותה חמה כמי שאחז בחברו והשיב אותו לאחוריו.

ואז דן דין, ועשה דין. דין דין - שכל בועל ארמית קנאים פוגעים בו. ועשה דין - שכתוב וידקור את שניהם. ועל זה כתוב פאן, השיב את חמתי. וכתוב שם (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. מה שם לאחוריו, כף גם פאן לאחוריו. ועל זה אות יו"ד של פינחס פאן, יו"ד של יצחק. והכל הוא מעל בני ישראל. שפאשר

רָאָה אוֹתוֹ חֲמָה, רָאָה אוֹתוֹ שְׁהִיָּה יוֹרֵד עַל רְאֵשֵׁיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
 מָה רָאָה? רָאָה אוֹת מ', אוֹת זוֹ שְׁהִיָּתָה טְסָה בְּרִקְיעַ, וְזֶהוּ סִמְנָן שֶׁל מְלֶאֶךְ הַמּוֹת שְׂרוּצָה לְהַבְנוֹת בְּאוֹת נְאוֹ וְאוֹת ת'. מָה עָשָׂה פְּנִיחָס? שְׁהִיָּה מִתְלַבֵּשׁ בִּיצְחָק, אֲזַי נִטַּל מ' הֵיחֵא, וְחִטַּף אוֹתוֹ, וְחִבֵּר אוֹתָהּ עִמוֹ. כִּיּוֹן שָׂרָאָה מְלֶאֶךְ הַמּוֹת שֶׁפְּנִיחָס חִטַּף לוֹ אוֹת מ' הֵיחֵא עִמוֹ, מִיָּד שָׁב לְאַחֲרָיו. מָה הִטְעַם? מִשּׁוֹם שֶׁפָּאָשֵׁר קָנָא פְּנִיחָס בְּלָבוֹ, הִתְלַבֵּשׁ בִּיצְחָק, וְהִתְעַלָּה לְהִיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹן מְאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, וְכַף עוֹלָה שְׁמוֹ בְּמֵאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, וְכַף עוֹלָה יִצְחָק. כִּיּוֹן שָׂרָאָה לְאוֹת מ' עָפָה בְּרִקְיעַ, חִטַּף אוֹתָהּ וְחִבֵּר אוֹתָהּ עִמוֹ, וְנִעְשָׂה מִיָּד מְאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ.

מִשּׁוֹם שְׁאוֹת מ' הִיָּתָה סִמְנָן רֵאשׁוֹן לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְבְנוֹת מוֹת עַל הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שְׁאוֹת זוֹ הִיָּתָה טְסָה עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם, בְּשִׁעָה שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א) וַתִּקַּח מִפְּרִיּוֹ, מ' פְּרִיּוֹ. וְהָיוּ מְחַכּוֹת אוֹתֵיּוֹת ו"ת בְּזִמְנָן שֶׁפְּתוּב וַתֹּאכַל, וַתִּתֵּן, וַתִּפְקַחְנָה. אֲזַי נִבְנְה מוֹת עַל הָעוֹלָם.

פְּנִיחָס הָיָה נִרְאָה לוֹ עֲכָשׁוֹ אוֹתָהּ אוֹת מ', עָף עַל רְאֵשֵׁיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וְאִיךְ רָאָה אוֹתוֹ? רָאָה צִוְרַת אוֹת מ' פְּתוּחָה, מְלֶאֶה דָם. כִּיּוֹן שָׂרָאָה אוֹתוֹ, אָמַר: זֶה וְדָאֵי סִמְנָן שֶׁל מְלֶאֶךְ הַמּוֹת. מִיָּד חִטַּף אוֹתָהּ, הִזְכִּיר עֲלֶיהָ שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, וְהוֹרִיד לְאוֹתָהּ הָאוֹת אֲצִלוֹ. וְזֶה שְׁהִיָּה בְּגִימְטְרִיא מְאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, הַצְטַרַּף לְהִיּוֹת מְאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. וְאֲזַי נִאָּמַר וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ. וְעַל זֶה פְּתוּב, מִעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָנָאוּ אֶת

חֲמָא לִיָּה דְהָוָה נְחִית עַל רִישֵׁיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל.
 מְאוֹ חֲמָא. חֲמָא מ', אֶת דָּא דְהָוָה טָאס בְּרִקְיעָא, וְדָא הוּא סִמְנָא דְמְלֶאֶךְ הַמּוֹת,
 דְּבַעֲיָא לְאַתְבְּנָאָה בְּאֵת וְאוֹת ת'. מָה עֲבַד פְּנִיחָס. דְהָוָה מִתְלַבֵּשׁ בִּיצְחָק, כְּדִין נְטִיל הָהוּא אֶת מ', וְחִטַּף לִיָּה, וְחִבֵּר לִיָּה בְּהַדְיָה. כִּיּוֹן דְחֲמָא מְלֶאֶךְ הַמּוֹת, דְּפְנִיחָס חִטַּף לִיָּה לְהָהוּא מ' בְּהַדְיָה, מִיָּד תָּב לְאַחֲרָא.

מְאוֹ טְעָמָא. בְּגִין דְכַד קָנִי בְּלִבִּיה פְּיִנְחָס, אֶתְלַבֵּשׁ בִּיצְחָק, וְאֶסְתַּלַּק לְמַהוֹי בְּחוֹשְׁבְּנָא בְּמֵאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, וְהָכִי סְלִיק שְׁמִיָּה בְּמֵאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, וְהָכִי סְלִיק יִצְחָק. כִּיּוֹן דְחֲמָא לְאֵת מ' טָאס בְּרִקְיעָא, חִטַּף לִיָּה, וְחִבֵּר לִיָּה בְּהַדְיָה וְאֶתְעַבִּיד מִיָּד מְאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ.

בְּגִין דְאוֹת מ' הָוָה סִמְנָא קְדָמָאָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן, לְמַבְנֵי מוֹת עַל עֲלָמָא, בְּגִין דְאֵת דָּא הָוָה טָאס עַל רִישֵׁיה דְאָדָם, בְּשִׁעָתָא דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַתִּקַּח מִפְּרִיּוֹ, מ' פְּרִיּוֹ. וְהָוָה מְחַכָּא ו"ת, בְּזִמְנָא דְכְּתִיב, וַתֹּאכַל, וַתִּתֵּן, וַתִּפְקַחְנָה. כְּדִין אֶתְבְּנֵי מוֹת עַל עֲלָמָא.

פְּנִיחָס הָוָה חֲמֵי לִיָּה הַשְׁתָּא הָהוּא אֶת מ', טָאִיס עַל רִישֵׁיהוֹן דְיִשְׂרָאֵל. וְהִיאָךְ חֲמָא לִיָּה. חֲמָא דְיוֹקְנָא דְמ' פְּתוּחָה, מְלִיא דְמָא. כִּיּוֹן דְחֲמָא לִיָּה, אָמַר הָא וְדָאֵי סִמְנָא דְמְלֶאֶךְ הַמּוֹת, מִיָּד חִטַּף לָהּ, אֲדַכְּרַ עֲלָהּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ, וְנְחִית לְהָאֵי אֶת לְגַבִּיָּה. וְזֶה דְהָוָה מְאֵתִים וּשְׁמוֹנָה, אֶתְצַרִּיף מְאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. כְּדִין וַיִּקַּח רִמַּח בְּיָדוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב מִעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָנָאוּ אֶת קְנָאֵתִי, דְקָנִי לְשְׁמָא קְדִישָׁא, דְהוּוּ מְחַבְּרִין לִיָּה בְּרֵשׁוֹ אַחֲרָא. בְּתוּכָם, מְאוֹ בְּתוּכָם. בְּגִין דְהָוָה אֲזִיל קְנָאֵתִי. שְׁקָנָא לְשֵׁם הַקְדוּשׁ, שְׁהָיוּ מְחַבְּרִים לוֹ בְּרֵשׁוֹת אַחֲרָת. בְּתוּכָם, מְהוּ בְּתוּכָם? מִשּׁוֹם

שְׁהִיָּה הוֹלֵךְ וּבֹא בְּתוֹךְ כְּמֵה
הַמּוֹנִים וְכִמְה חֲשׂוּבִים, וּמִסֵּר
עֲצָמוֹ לְמִיתָה בִּינְיָהֶם. אֲבָל
בְּתוֹכְכֶם, בְּתוֹךְ מ', בְּתוֹךְ מ' הִיָּה
אוֹתָהּ קִנְיָה שְׁקֵנָא.

מֵה טַעַם אוֹת מ'? מִשׁוּם שְׁהִיא
סִימָן שֶׁל מוֹת, הִיא סִימָן שֶׁל מ'
מִלְקִיּוֹת. הִיא סִימָן שֶׁל ד' מִיתוֹת
בֵּית דִּין. וּמִשָּׁם עָלָה וַיֵּרֵד, וַיֵּרֵד
וְעָלָה. עָלָה לִמ', וַיֵּרֵד לְד'. יֵרֵד
מִד', שֶׁהֵם ד' רוּחוֹת שֶׁנִּפְרְדוֹת
מִתּוֹךְ זָכַר וַיִּקְבָּה מִהִשְׁמָאָה,
וּבְגִלְלוֹן ד' מִיתוֹת בֵּית דִּין. וּמִשָּׁם
עוֹלִים לִמ'. כְּלוּמַר, מ' סִימָנִים
וְכֻלָּם שֶׁל מִלְאָף הַמּוֹת. וְזֶה לְקַח
פְּנִחָס וְעַמֵּד בְּתוֹךְ מ', וְעַל זֶה
נֶאֱמַר וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּקִנְיָתִי.

וְכִי אֵיךְ הִשִּׁיב פְּנִחָס אֶת חֲמַתוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָרִי כְּתוּב
וַיִּהְיֶה הַמֵּתִים בְּמַגְפָּה וְגו' ? אִם
לֹא מֵת אֶחָד מֵהֶם, הֵייתִי אוֹמֵר
הִשִּׁיב חֲמַתִּי, אֲבָל כִּינּוּן שֶׁכָּל אֱלוֹ
מֵתוֹ, מֵה טַעַם הִשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי
וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ?

אֲלֵא וְדָאֵי בְּרוּר הַדְּבָר: אוֹי לוֹ
לְכֹן אֲדָם שְׁפֹגֵם זָרְעוּ! אוֹי לוֹ
לְמִי שְׁלֹא שׁוּמֵר זָרְעוֹ כְּמוֹ
שְׁצָרִיד! חֶס וְשָׁלוֹם שְׁאִפְלוּ אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל מֵת, אֲלֵא שְׁבֻט שְׁמַעוֹן,
כְּאִשֵּׁר בָּאוּ אוֹתָם עָרֵב רַב,
הַתְּעַרְבוּ בְּנָשִׁים שֶׁל שְׁבֻט שְׁמַעוֹן
לְאַחַר שְׁהִתְגַּיְרוּ, וְהוֹלִידוּ בָנִים -
מֵהֶם מֵתוּ בְּעַגְלָה, וּמֵהֶם מֵתוּ
בְּמַגְפָּה, וְאַחֲרֵים מֵתוּ כְּאֵן, אֱלוֹ
שְׁנִשְׁאָרוֹ. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב וַיִּהְיֶה
הַמֵּתִים בְּמַגְפָּה. אֲשֶׁר מֵתוּ לֹא
כְּתוּב, אֲלֵא הַמֵּתִים, מֵתִים שְׁכָּבַר
הִיוּ.

וּמִשׁוּם שְׁנִשְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל וְכָל
אוֹתָם זָרַע קְדוֹשׁ, נִמְנוּ כָּלֶם,
מִשׁוּם שְׁלֹא חִסֵּר אֶפְלוּ אֶחָד
מֵהֶם. וְעַל זֶה כְּתוּב וְלֹא כְלִיתִי
אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - מֵעַל

וְעַל בְּגוֹ כְּמֵה אוֹכְלוֹסִין, כְּמֵה רַבְרָבִין, וּמִסֵּר
גְּרַמְיָה לְמוֹתָא בִּינְיָהוּ. אֲבָל בְּתוֹכְכֶם, בְּתוֹךְ מ',
בְּתוֹךְ מ' הָיָה הוּא קִנְיָה דְקִנְיָה.

מֵאֵי טַעַמָא מ'. בְּגִין דְּאִיְהִי סִימָנָא דְמוֹת,
אִיְהִי סִימָנָא דְמ' מִלְקִיּוֹת. אִיְהִי סִימָנָא
דְד' מִיתוֹת בֵּית דִּין. וּמִתְמַן סְלִיק וְנַחֲתָה, נַחֲתָה
וְסְלִיק, סְלִיק לִמ', וְנַחֲתָה לְד'. נַחֲתָה מִד', אֵינּוּן
ד' רוּחִין, דְּמִתְפָּרְשֵׁן מִגּוֹ דְכָר וְנוֹקְבָא
מִמְסָאבוּתָא, וּבְגִינְיָהוּ ד' מִיתוֹת בֵּית דִּין.
וּמִתְמַן סְלִיקִין לִמ'. וְהֵינּוּ מ' סִימָנָא וּמֵאֲנִין
דְּמִלְאָף הַמּוֹת. וְדָא נְטִיל פְּנִחָס, וְקָם בְּתוֹךְ
מ', וְעַל דָּא וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי.
וְכִי הָאֵיךְ הִשִּׁיב פְּנִחָס חֲמַתִּיהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא, וְהִכְתִּיב וַיִּהְיֶה הַמֵּתִים בְּמַגְפָּה וְגו',
אִי לֹא מֵת חֵד מִנְיָהוּ, הָיָה אֲמִינָא הִשִּׁיב אֶת
חֲמַתִּי, אֲבָל כִּינּוּן דְכָל הַנִּי מֵיתוֹ, מֵאֵי טַעַמָא
הִשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
אֲלֵא וְדָאֵי בְּרִידָא דְמִלְאָה, וְוִי לִיָּה לְבָר נִשׁ
דְּפָגִים זָרְעִיָה, וְוִי לִיָּה לְמֵאֵן דְלֹא נְטִיר
זָרְעִיָה כְּדָקָא יָאוּת, חֶס וְשָׁלוֹם דְאַפִּילוּ חֵד
מִיִּשְׂרָאֵל מֵית, אֲלֵא שְׁבֻטָא דְשְׁמַעוֹן, כִּד אֲתִי
אֵינּוּן עָרֵב רַב, אֲתַעְרְבוּ בְּנָשִׁין דְשְׁבֻטָא
דְשְׁמַעוֹן, בְּתַר דְאַתְגַּיְרוּ, וְאוֹלִידוּ בָנִין, מִנְהוֹן
מֵיתוּ בְּעַגְלָה, וּמִנְהוֹן מֵיתוּ בְּמוֹתָנָא, וְאַחֲרֵינִין
מֵיתוּ הַכָּא, אֵינּוּן דְאַשְׁתָּאֲרוּ. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב,
וַיִּהְיֶה הַמֵּתִים בְּמַגְפָּה, אֲשֶׁר מֵתוּ לֹא כְתִיב,
אֲלֵא הַמֵּתִים, מֵתִים דְמַעֲיָקְרָא הוּוּ.

וּבְגִין דְאַסְתָּמְרוּ יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינּוּן זָרְעָא
קְדִישָׁא, אֲתַמְנוּן כְּלָהוּ, בְּגִין דְלֹא חִסֵּר
אֶפְלוּ חֵד מִנְיָהוּ. וְעַל דָּא כְתִיב, וְלֹא כְלִיתִי
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִכָּלֵל דְאַחֲרֵינִין כְּלוּ. וְכֹן הִשִּׁיב
אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִכָּלֵל שְׁאֲחֲרִים כְּלוּ. וְכֹן מֵה שְׁנֵאֲמַר הִשִּׁיב

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשֵּׁבִי, אֲכַל מֵעַל
אֲחֵרִים שֶׁהָיוּ עָרַב רַב לֹא הַשֵּׁבִי.
וְעַל זֶה כָּתוּב הַפְּסוּק וְאָמַר מֵעַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה נִמְנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּמִקְדָּם, וְחִבְרָה אוֹתָם
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ.

בְּדִגְמַת זֶה בְּמַעֲשֵׂה הַעֲגָל,
שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּפֹּל מִן הָעַם
וְגו'. כָּל אֵלֹה מֵעָרַב רַב הָיוּ.
וּלְהִרְאוֹת שְׁלֵא הָיוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
מִה כָּתוּב אַחֵר כִּפְּ? (שְׁמוֹת ל"ה)
וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה (שְׁמוֹת ל"ה). בֹּא
וּרְאֵה, בְּרֵאשׁוֹנָה כָּתוּב (שְׁמוֹת כ"ה)
מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ.
הַכֹּל בְּכֻלּוֹ. פִּיּוֹן שְׁאֵלֹה הָעָרַב רַב
עָשׂוּ זֹאת וּמִתּוֹ מֵהֶם אוֹתָם
שְׁמַתוֹ, רָצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַתְּפִיֵּס עִמָּהֶם עִם יִשְׂרָאֵל. אָמַר
לָהֶם: הַתְּחַבְּרוּ כֻלְכֶם לְצַד אַחַד.
זֶהוּ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת ל"ה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה
אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - לְבָדֶם.
אָמַר לָהֶם: בְּנֵי, בְּכֶם אֲנִי וְרָצָה
לְשַׁכֵּן, עִמָּכֶם תִּהְיֶה הַדִּירָה שְׁלִי.
וְעַל זֶה, (ש"ס כ"ה) קָחוּ מֵאֲתָכֶם
תְּרוּמָה. מֵאֲתָכֶם, וְלֹא מֵאֲחֵרִים.
לֹא רוּצָה שְׁתִּהְיֶה שְׁתַּפּוֹת
לְאֲחֵרִים עִמִּי, וְלֹא עִמָּכֶם, וּמִשּׁוּם
זֶה בָּלָם נִכְרְתוּ. אַף כָּאֵן הָרִי הֵם
מֵאֵלֹה שֶׁרֵשׁ הָרַע הָיוּ, וַיִּהְיוּ
הַמְּתִים. הַמְּתִים - וְדֹאֵי מְתִים,
וְלֹא מִיִּשְׂרָאֵל. וּמִשּׁוּם זֶה מְנָה
אוֹתָם, שֶׁנֶּאֱמַר שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, הָרִימוּ רֹאשֵׁיהֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, כְּמָה נִכּוּן
הוּא, אִם לֹא מִצָּאתִי חוֹלְקִים עַל
זֶה. אָמַר לוֹ, בְּנֵי אָמַר. אָמַר לוֹ,
וְהָרִי כָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כ"ה) וַיִּצְמַד
יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, וְלִמְדָנוּ
שֶׁהִתְחַבְּרוּ יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ. כְּצִמִּיד
זֶה שֶׁמִּתְחַבֵּר בְּאָדָם בְּקִשּׁוּטִיו, כִּפְּ
הַתְּחַבְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעוֹר.
אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר, הֵכִי הוּא - וַיִּצְמַד

הַשֵּׁבִי, אֲכַל מֵעַל אַחֲרָנִין דִּהְיוּ עָרַב רַב, לֹא
הַשֵּׁבִי. וְעַל דָּא רָשִׁים קָרָא וְאָמַר, מֵעַל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דָּא אֲתַמְנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּמִלְקָדְמִין, וְחִבְרָה לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּהִדְיָה.

בְּגוֹזְנָא דָּא בְּעוֹבְדָא דְעֲגָל, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"ב)
וַיִּפֹּל מִן הָעַם וְגו'. כָּל אֵינוֹן מֵעָרַב
רַב הָיוּ. וְלֹא חֲזָא דְלֹא הָיוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִה
כְּתִיב לְבָתֵּר, (שְׁמוֹת ל"ה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (דף רל"ז ע"ב).

קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה. (שְׁמוֹת ל"ה) תָּא חֲזִי, בְּקִדְמִיתָא
כְּתִיב, (שְׁמוֹת כ"ה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ
לְבוֹ. כֹּלָא בְּכֻלּוֹ. פִּיּוֹן דְאֵינוֹן עָרַב רַב עָבְדוּ
דָּא, וּמִיתוּ מִנִּיְהוּ אֵינוֹן דְמִיתוּ, בְּעָא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאֲתַפְיִיסָא בְּהַדְיָהוּ דְיִשְׂרָאֵל, אָמַר
לוֹן, אֲתַחְבְּרוּ כֻלְכוּ לְסִטְרָא חַד, הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"ה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֵיְהוּ, אָמַר לוֹן, בְּכוּן אֲנָא
בְּעֵי לְמִשְׁרִי, עִמְכוּן תִּהֵא דִינִרָא דִילִי.

וְעַל דָּא, (שְׁמוֹת כ"ה) קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה, מֵאֲתָכֶם,
וְלֹא מֵאֲחֵרָא, לֹא בְּעִינָא דִתְהֵא שְׁתוּפָא
לְאַחֲרָנִין בְּהַדִּי, וְלֹא בְּהַדְיָכוּ, וּבְגִין כִּפְּ כִּלְהוּ
אֲשַׁתְּצִיאוּ. אוּף הָכָא הָא אֵינוֹן מֵאֵינוֹן גּוֹזְעָא
בִישָׂא הָיוּ, וַיִּהְיוּ הַמְּתִים. הַמְּתִים, וְדֹאֵי מְתִים,
וְלֹא מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְגִין כִּפְּ מְנָה לוֹן, דְכַתִּיב שָׂאוּ
אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָרִימוּ רֹאשֵׁיהוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, כְּמָה יָאוֹת הוּא, אִי
לֹא אֲשַׁפְחָנָא פְּלוּגְתָא עַל דָּא. אָמַר לִיה
בְּרִי אִימָא. אָמַר לִיה וְהָא כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"ה) וַיִּצְמַד
יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, וְתַנִּינָן דְאֲתַחְבְּרוּ יִשְׂרָאֵל
בְּהַדְיָה, כְּצִמִּידָא דָּא דְאֲתַחְבֵּר בְּכַר נִשׁ
בְּקִשּׁוּטִיו, הֵכִי אֲתַחְבְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעוֹר.
אָמַר לִיה אֶלְעָזָר, הֵכִי הוּא, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל

יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, אֵלָא אֲנָא לֹא אֲמַרְתִּי שְׁנַטְהֵרוּ יִשְׂרָאֵל מֵאוֹתוֹ חוּב, אֵלָא שְׁנַטְהֵרוּ מִמּוֹת, שְׁלֹא שָׂרָה עֲלֵיהֶם מוֹת.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר כח) קח את כל ראשי העם והוקע אותם. אָמַר לוֹ, רֵאשֵׁי הָעָם וְדָאִי, וְלֹא רֵאשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִן הָעָם יֵשׁ לָנוּ לְלַמֵּד. כְּתוּב כְּאֵן הָעָם, וְכְתוּב שָׁם (שמות לב) וַיִּרְא הָעָם. (שם) וַיִּקְהַל הָעָם. (שם) וַיִּפֹּל מִן הָעָם. אָבֵל בֶּא וְרָאָה, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, וְלֹא עָבְדוּ לוֹ. אָבֵל מִסוּף הַפְּסוּק מוֹכַח, שְׁכְּתוּב וַיֵּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, וְלֹא כְּתוּב וַיֵּאכַל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ יִשְׂרָאֵל. אֵלָא הָעָם, כִּיּוֹן שְׁכְּתוּב וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל, מִהוּ וַיֵּאכַל הָעָם? אֵלָא אוֹתוֹ זָרַע רַע הָיוּ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל.

מִהוּ שְׁכְּתוּב (במדבר כח) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר? בֶּא וְרָאָה, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעוֹר לֹא כְּתוּב, אֵלָא לְבַעַל פְּעוֹר. קְשׁוּטִים וְתַקַּף נִתְּנוּ לְבַעַל פְּעוֹר בְּלִי דַעַת, מִשּׁוּם שְׁעִבּוּדַת פְּעוֹר הוּא לְפָרַע עֲצָמוֹ וְלִהְיוֹצֵא לְפָנָיו צוּאָה רוֹתַחַת. וְאוֹתָהּ עִבּוּדָה מוֹעִילָה לוֹ וּמִתְחַזֵּק מִכֹּהֵן. וַיִּשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שָׂרָאוּ זֹאת, חֲשַׁבּוּ שְׂדָה זְלוּל שְׂלָה הוּא וְקִלְקוּל שְׂלָה, שְׁהָרִי בְּעִבּוּדָה זָרָה כְּתוּב, (ישעיה ל) צֹא תֹאמַר לוֹ. וְהֵם בְּגַלּל הַזְּלוּל שֶׁל הָעִבּוּדָה זָרָה פָּרְעוּ עֲצָמָם בְּלִי יְדִיעָה, וְעַל זֶה כִּפֹּר פְּנָחַס וּבִטֹל הַמַּגִּפָּה, שְׁנֹאֲמַר וַיִּכְפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רַעִיָא מְהִימְנָא (רועה הנאמן).

אָמַר הַרּוֹעֵה הַנְּאֻמָּן, הַשִּׁיב אֶת חֻמְתִּי. מִהוּ הַשִּׁיב אֶת חֻמְתִּי? אֵלָא שְׁלֹשָׁה מִמְּנִים שֶׁל הַגִּיהֵנּוּם: אֶחָד עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים, וְאֶחָד עַל

לְבַעַל פְּעוֹר, אֵלָא אֲנָא לֹא אֲמַרְתִּי דְאֶתְדַּכּוּ יִשְׂרָאֵל מִהֵוּא חוֹבָה, אֵלָא דְאֶתְדַּכּוּ מִמוֹתָא, דְלֹא שָׂרִיא עֲלֵיהוּ מוֹתָא.

אָמַר לֵיהּ וְהָא כְּתִיב, (במדבר כח) קח את כל ראשי העם והוקע אותם. אָמַר לֵיהּ רֵאשֵׁי הָעָם וְדָאִי, וְלֹא רֵאשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וּמִן הָעָם אֵית לָן לְמִילָף, כְּתִיב הִכָּא הָעָם, וְכְתִיב הִתָּם (שמות לב) וַיִּרְא הָעָם. (שמות לב) וַיִּקְהַל הָעָם. וַיִּפֹּל מִן הָעָם. אָבֵל תָּא חֲזִי, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר, וְלֹא פִלְחוּ לֵיהּ, אָבֵל מִן סִיפֵיהּ דְקָרָא אוֹכַח, דְכְּתִיב וַיֵּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ, וְלֹא כְּתִיב וַיֵּאכַל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ יִשְׂרָאֵל. אֵלָא הָעָם, כִּיּוֹן דְכְּתִיב וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל, מֵאִי וַיֵּאכַל הָעָם. אֵלָא הֵוּא זָרַע בִּישָׂא, הָוּוּ חוֹבָה דְיִשְׂרָאֵל. (דף רל"ח ע"א).

מִהוּ דְכְּתִיב, (במדבר כח) וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר. תָּא חֲזִי, וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל בְּבַעַל פְּעוֹר לֹא כְּתִיב, אֵלָא לְבַעַל פְּעוֹר. קְשׁוּטִין וְתוֹקְפָא יְהָבוּ לְבַעַל פְּעוֹר, בְּלֹא דַעַתָּא, בְּגִין דְפּוֹלְחָנָא דְפְּעוֹר הוּא, לְמַפְרַע גְּרַמִּיָּה, וְלֹאֲפָקָא קַמִּיָּה צוּאָה רוֹתַחַת. וְהֵוּא עֵיבִידְתָּא אֲהֵנִי לֵיהּ, וְאֶתְתַּקַּף מִנִּיָּה. וַיִּשְׂרָאֵל כִּיּוֹן דִּחְמוּ דָּא, חֲשִׁיבָא דְזְלוּלָא דִּילֵיהּ אִיהוּ, וְקִלְקוּלָא דִּילֵיהּ, דְהָא בְּעִבּוּדָה זָרָה כְּתִיב, (ישעיה ל) צֹא תֹאמַר לוֹ. וְאִינּוֹן בְּגִין זְלוּלָא דְעִבּוּדָה זָרָה, פָּרְעוּ גְרַמִּיָּהוּ בְלֹא יְדִיעָה, וְעַל הָנִי כִּפֹּר פְּנָחַס, וּבִטֹל מוֹתָנָא, דְכְּתִיב וַיִּכְפֹּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. (ומה כתיב).

רַעִיָא מְהִימְנָא

אָמַר רַעִיָא מְהִימְנָא, הַשִּׁיב אֶת חֻמְתִּי, מֵאִי הַשִּׁיב אֶת חֻמְתִּי. אֵלָא ג' מִמְּנִים דְגִיהֵנּוּם, חֵד עַל שְׁפִיכוֹת

דָּמִים, וְחֵד עַל גְּלוּי עֲרִיוֹת, וְחֵד עַל עִבּוּדָה זָרָה. וְאִינּוֹן: מִשְׁחִית, אָף, וְחִימָה. הוּא (חָמָא

גלוּי עֲרִיּוֹת, וְאָחַד עַל עֲבוּדָה זָרָה. וְהֵם: מִשְׁחִית, אֶף, וְחִמָּה. הוּא (רָאָה שִׁיְהוּרָה) (חִמָּה שְׁהִידָה) עָף בְּעוֹלָם. אָמַר הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אָמַר מֵעַל הָעָם, שֶׁהֵם עָרַב רַב, שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּפֹּל מִן הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ, שֶׁכָּף בְּאֲרָנוֹ וְשָׂאֵלוֹ לַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה (עַד כֹּאן).

וְכֹה כְּתוּב? קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַה', וְלֹא מֵעָרַב רַב. שְׁלֹא נִקְרְאִים קְהֵלָה וְחַבּוּר עַד שֶׁעָבַר מֵהֶם עָרַב רַב. כְּכִיכּוֹל בְּזִמְן שִׁמְתַעְרְבִים בִּיְנֵיהֶם, כְּאֵלוֹ לֹא הָיוּ גֹי אֶחָד. וּמִשּׁוּם זֶה קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, וְלֹא מִשְׁתַּפּוֹת אַחֲרָת, שְׂאִינִי רוּצָה לְשַׁתֵּף אַחֲרֵים בִּינִי וּבִינֵיכֶם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּאֲשֶׁר עָרַב רַב הֵם מֵעָרְבִים בִּישְׂרָאֵל, מַה כְּתוּב? (אֵיכָה א) הָיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ. וְיִשְׂרָאֵל, אַחַר שְׁעוֹבְרִים מֵהֶם אֵלוֹ, מַה כְּתוּב? שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲנִי רוּצָה לְדוֹר עִמְכֶם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּאֲשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת, עָלִיהֶם נֶאֱמַר, מִי מֵעַבְבֵי? שְׂאוֹר שְׁבַעסָה. וְהָרִי בְּאֲרוֹהוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, בְּזִמְן שֶׁעָרַב רַב הֵם רֹאשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל, כְּכִיכּוֹל כְּאֵלוֹ (מַעֲבִירִים שְׁלוֹטוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) עוֹשִׂים שְׁלוֹטוֹן בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְנָסִים בְּמִשְׁפָּטֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת.

וּמִשּׁוּם זֶה צוּעָקִים וְאוֹמְרִים, (יִשְׁעִיָּה כו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֵלוֹנוּ אֲדָנִים זוֹלָתָךְ.

דְּבַר אַחַר, פִּינְחָס וְכו'. קוּם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וּפְתַח בְּדַבְרֵים לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה. קוּם הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה וְאָמַר, בַּחֲבוּר הַקְּדָמוֹן נֶאֱמַר כָּךְ. בֹּא וְרֹאֵה, פִּינְחָס עֲמַד לִפְנֵי הַדִּין הַתְּקִיף שֶׁל יִצְחָק, וְעֲמַד לִפְנֵי פְרָצָה, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים ק) וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלַל וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה, כְּדִי לְהִגֵּן עָלֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם זֶה כְּלוּלִים זֶה וְזֶה בַּחֲשֻׁבוֹן, פִּינְחָס כְּחֻשְׁבוֹן יִצְחָק, וְכֵן צָרִיף לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים.

דִּיהוּה) (ס"א חִמָּה דְּהוּה) טָאָס בְּעֵלְמָא. אָמַר הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אָמַר מֵעַל הָעָם, דְּאֵינּוֹן עָרַב רַב, דְּאֲתַמַּר וַיִּפֹּל מִן הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כְּשִׁלְשַׁת אֲלָפֵי אִישׁ, דְּהָכִי אוֹקִימָנָא וְשָׂאֵלוֹ לְבוֹצִינָא קְדִישָׁא. (ע"ב).

וְכֹה כְּתוּב, קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה לַי, וְלֹא מֵעָרַב רַב, דְּלֹא אֲתַקְרִיאוּ קְהֵלָה וְחַבּוּר, עַד דְּאֲתַעְבְּר מִנְהוֹן עָרַב רַב, כְּכִיכּוֹל בְּזִמְנָא דְּמַתַּעְרְבִין בִּיְנֵיהוּ, כְּאֵלוֹ לֹא הָיוּ גֹי אֶחָד. וּבְגִין דָּא קָחוּ מֵאֲתַכֶּם תְּרוּמָה, וְלֹא מִשְׁתַּפּוֹת אַחֲרָא, דְּלֹא כְּעִינָא לְשַׁתַּפָּא אַחֲרֵינִין בִּינִי וּבִינֵיכֶם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּדֵ עָרַב רַב אֵינּוֹן מֵעוֹרְבִין בִּישְׂרָאֵל, מַה כְּתוּב (אֵיכָה א) הָיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ. וְיִשְׂרָאֵל בְּתַר דְּמַתַּעְבְּרִי מִנֵּיהוּ אֲלִין מַה כְּתוּב, שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאָמַר קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא, אֲנָא כְּעִי לְדִירָא עִמְכוֹן. הַדָּא הוּא דְכְּתוּב, (שְׁמוֹת כה) וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּדֵ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, עָלִיָּהוּ אֲתַמַּר מִי מֵעַבְבֵי שְׂאוֹר שְׁבַעסָה, וְהָא אוֹקְמוּהָ מֵאֲרֵי מַתְנִיתִין, בְּזִמְנָא דְּעָרַב רַב אֵינּוֹן רֹאשִׁים עַל יִשְׂרָאֵל, כְּכִיכּוֹל כְּאֵלוֹ (ס"א עֲבִין שׁוֹלְטֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא), עֲבִדִין שׁוֹלְטֵנוּ בְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וַיַּעֲלוֹן בְּמִשְׁפָּטֵי כְּכַבִּיא וּמִזְלֵי. וּבְגִין דָּא צוּחִין וְאֲמַרִין, (יִשְׁעִיָּה כו) יי אֱלֹהֵינוּ בְּעֵלוֹנוּ אֲדָנִים זוֹלָתָךְ.

דְּבַר אַחַר, פִּינְחָס וְכו'. קוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְאֲפַתַּח מְלֵי קְמֵי שְׁכִינָתָא. קוּם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְאָמַר, בַּחֲבוּרָה קְדָמָא אֲתַמַּר הָכִי. תָּא חֲזִי, פִּינְחָס קָאִים קְמֵי דִינָא תְּקִיפָא דִּיצְחָק, וְקוּם קְמֵי פְרָצָה, דְּכְּתוּב, (תְּהִלִּים ק) וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלַל וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה, בְּגִין לְאַגְנָא עָלִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּבְגִין דָּא כְּלוּל דָּא וְדָא בַּחֲשֻׁבָנָא, פִּינְחָס כְּמַנְיָן יִצְחָק, וְהָכֵא צָרִיף לְחַדֵּתָא מְלִין.

פְּתַח וְאָמַר, אֵלֶיהוּ רְחִימָא דְמִלְפָּא עֲלָאָה, חֲזָא מ"ם מִן מוֹת טָאס בְּאוּרָא, חֲטַף לָהּ, וְשַׁתַּף לָהּ עִם ר"ח, דְּאִיהוּ יִצְחָק, וְאִיהוּ בְּחוּשְׁבֵן פִּינְחָס, וְאִשְׁתְּלִים בֵּהּ רמ"ח. לְבַתֵּר חֲזָא ר' מִן מו"ת טָס בְּרִקִיעָא, וְחֲטַף לִיהּ, וְשׂוּי לִיהּ בְּרמ"ח, וְאִשְׁתְּלִים רמ"ח. הֲדָא הוּא דְכֵתִיב, וַיִּקַּח רַמְח בְּיָדוֹ.

פְּתַח וְאָמַר, אֵלֶיהוּ אָהוּבֵו שְׁל הַמְלַךְ הַעֲלִיזוֹן רָאָה מ' מִן מוֹת, עָף בְּאוּרֵי, חֲטַף אוֹתָהּ וְשַׁתַּף אוֹתָהּ עִם ר"ח, שֶׁהוּא יִצְחָק, וְהוּא בְּחֻשְׁבוֹן פִּינְחָס, וְנִשְׁלַם עַל יְדֵה לְרמ"ח. אַחַר כֵּן רָאָה אוֹת ר' מִן מו"ת, עָף בְּרִקִיעַ וְחֲטַף אוֹתָהּ, וְשָׂם אוֹתָהּ בְּרמ"ח, וְנִשְׁלַם לְרמ"ח. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּקַּח רַמְח בְּיָדוֹ.

וְאִיהוּ, בְּמָה יְכִיל לְחֲטוֹף תְּרִין אֲתוּוֹן אֲלִינוּ. בְּתִרִין רוּחִין דְּאִשְׁתְּמָרוּ (ס"א דִּאֲתְּמָרוּ) לְעֵילָא, דְּאִשְׁתְּתַּפּוּ בְּפִנְחָס. פְּנ"י ח"ס. בְּתִרִין פְּנִים אֲלִינוּ, חָס עַל יִשְׂרָאֵל דְּלָא אֲתַאבְּדוּ, בְּחֵילָא דְתִירוּוִייהוּ, וַיִּדְקוּר אֶת שְׁנֵיהֶם, בְּתִרִין אֲתוּוֹן מ"ו. וְהֵינּוּ בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכֶם.

וְהוּא, בְּמָה יְכִיל לְחֲטַף שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ? בְּשְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁנֵשְׁמָרוּ (שְׁהִסְתְּרוּ) לְמַעְלָה, שֶׁהִשְׁתְּתַּפּוּ בְּפִינְחָס. פְּנ"י ח"ס. בְּשְׁנֵי פְּנִים אֵלּוּ חָס עַל יִשְׂרָאֵל שְׁלָא נִאֲבָדוּ, בְּפַח שְׁל שְׁנֵיהֶם, וַיִּדְקוּר אֶת שְׁנֵיהֶם, בְּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת - מ"ו. וְזֶהוּ שְׁנֵאֲמַר בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכֶם.

וְאִמְרֵי אִשְׁתַּתַּף בְּיִצְחָק. בְּגִין דְּיִצְחָק מְסַר גְּרַמְיָה לְמִיתָה. וּבְגִין דָּא אִשְׁתַּתַּף לִיהּ לְיִצְחָק, לְמַהוּי לִיהּ עֲזוּר. דְּמִסְטְרָא דְתִרִין עֵיזְלֵי דְאִיִּלְתָּא, אִשְׁתַּתַּפִּי בֵּיהּ אֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב, דְּאֲבָרְהָם דְּרָגִיָּה חֲסֵד אִשְׁתַּתַּף בַּח"ס דְּפִנְחָס. יַעֲקֹב אִיהוּ פְּנ"י א"ל (ס"א יַעֲקֹב אִיהוּ פְּנ"י דְּפִנְחָס) דְּפִנְחָס בְּגִין דְּאִתְּמַר בֵּיהּ, (בְּרַאשִׁית לֵב) כְּאֲשֶׁר עֵבֵר אֶת פְּנוּאֵל, (ס"א שֵׁם הַמְּקוֹם פְּנ"י) פְּנ"י א"ל. בְּגִין דְּכַד עֲלָמָא אִיהוּ בְּדוּחְקָא, וְאִית צְדִיק בְּעֲלָמָא מְקַנֵּי עַל בְּרִית, אֲבָהֵן אִשְׁתַּתַּפּוּ בֵּיהּ, וּבְגִינֵיהוּ אָמַר מֹשֶׁה בְּדוּחְקָא דְיִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לֵב) זָכַר לְאֲבָרְהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדִיד. וּבִתְלַת אֲתוּוֹן יַה"ו מִן אֵלֶיהוּ, זָכָה לָהּ מִן הַנְּבִיא, וְדָא אִיהוּ אֵלֶיהוּ, ה' נְבִיא, (ס"א וְדָא רָא אֵל יְהוָה נְבִיא) וְאִשְׁתְּלִים בֵּיהּ יַה"ו.

וּבְדוּעַ הִשְׁתַּתַּף בְּיִצְחָק? מִשׁוּם שְׁיִצְחָק מְסַר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, וּמִשׁוּם זֶה שַׁתַּף אֶת יִצְחָק לְהִיּוֹת לוֹ לְעֲזָר. שְׁמַצֵּד שְׁל שְׁנֵי עַפְרַי הָאֵילִים הִשְׁתַּתַּפּוּ בּוֹ אֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב, שְׁאֲבָרְהָם שְׁדַרְגְּתוּ חֲסֵד הִשְׁתַּתַּף בַּח"ס שְׁל פִּנְחָס. וַיַּעֲקֹב שֶׁהוּא פְּנ"י א"ל (יַעֲקֹב הוּא פְּנ"י שְׁל פִּינְחָס). שְׁפִנְחָס, מִשׁוּם שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בְּרַאשִׁית לֵב) כְּאֲשֶׁר עֵבֵר אֶת פְּנוּאֵל (שֵׁם הַמְּקוֹם פְּנ"י), פְּנ"י א"ל. וּמִשׁוּם שְׁכַאֲשֶׁר הַעוֹלָם הוּא בְּצַעַר וַיֵּשׁ צְדִיק בְּעוֹלָם הַמְּקַנָּא עַל הַבְּרִית, הָאֲבוֹת מִשְׁתַּתַּפִּים עִמּוֹ, וּבְגִלְלָם אָמַר מֹשֶׁה בְּצַעַרְם שְׁל יִשְׂרָאֵל, (שְׁמוֹת לֵב) זָכַר לְאֲבָרְהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדִיד. וּבִשְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת יַה"ו מֵאֵלֶיהוּ זָכָה לְאוֹת ה' מִן הַנְּבִיא, וְזֶהוּ אֵלֶיהוּ, ה' נְבִיא (וְזֶה סוּד אֵל יְהוָה נְבִיא), וְנִשְׁלַם בּוֹ יַה"ו.

י' דְּזָכָה פִּנְחָס בֵּיהּ, בְּגִין דְּקַנֵּי עַל בְּרִית, זָכָה לְבְרִית. וְתִרִין יוֹדִין אֵינּוֹן, יוֹד עֲלָאָה מִן יַה"ו, דְּכֵרַת בֵּהּ לְאֲבָרְהָם, בֵּין עֲשָׂר אֲצַבְעוֹת דִּידִין. יו"ד זְעִירָא אִיהִי מִן אֲדָנִי, דְּכֵרַת בֵּהּ בֵּין עֲשָׂר אֲצַבְעָאן דְּרַגְלִין וְאִיהִי אֶת קְדִישָׁא, דְּמַתְעַטְרָא בְּרִשְׁמֵי עֲלָאָה.

וְדָא אֲתַרְשִׁים תְּמִיד לְעֲלָמִין, אִיהִי אוֹת דְּשַׁבַּת, אוֹת

אוֹת י' שְׁזָכָה בֵּהּ פִּנְחָס מִשׁוּם שְׁקַנָּא עַל הַבְּרִית - זָכָה לְבְרִית. וְשְׁתֵּי יוֹדִין הֵן, י' עֲלִינָה מִן יַה"ו, שְׁפָרַת בֵּהּ לְאֲבָרְהָם בֵּין עֲשָׂר אֲצַבְעוֹת יָדוֹ. יו"ד קְטַנָּה הִיא מִן אֲדָנִי, שְׁפָרַת בֵּהּ בֵּין עֲשָׂר אֲצַבְעוֹת רַגְלִיו, וְהִיא אוֹת קְדוּשָׁה שְׁמַתְעַטְרַת בְּרִשְׁמֵי הַעֲלִיזוֹן. וְזֶה רִשׁוּם תְּמִיד לְעוֹלָמִים, וְהִיא אוֹת הַשַּׁבַּת, אוֹת הַתְּפִלִּין, אוֹת שְׁל יָמִים טוֹבִים, אוֹת שֵׁם שְׁדִי

שָׁרְשׁוּם (דברים יא) על מזוזות ביתך
ובשְׁעָרֶיךָ, להיות בה רשומים
ישראל בְּרָצוּעוֹת, בכְּרִית שְׁלֵהם,
שֶׁהם בְּנֵי הַמֶּלֶכָה, בְּנֵי הַהֵיכָל שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. ובתּוֹרָה הֵם
רְשׁוּמִים בְּאוֹת י' עֲלִינָה שֶׁהם
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְוָהוּ. וְכֵן נֶאֱמַר (דברים יא)

בְּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם.

וְאוֹת י' שֶׁל שְׂדֵי הַיָּד הַיְי חֲלִיָּה שֶׁל
שֶׁלְשֵׁלֶת עַל צְנֹארוֹ שֶׁל שֵׁד יֵצֵר
הָרַע שֶׁלֹּא יִזְיֵק לוֹ לְבֶן אָדָם.
שֶׁעֲלִיו אָמַר דָּוִד, (תהלים כב) הַצִּילָה
מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד פֶּלֶב יְחִידָתִי.
הוּא נַחֵשׁ, הוּא פֶּלֶב, הוּא אֲרִיָּה.
שֶׁעֲלִיו אָמַר דָּוִד, (שם י) יֵאָרֵב
בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִכָּה. וְהַנְּבִיא
קָרָא לוֹ דָּב. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (איכה א)
דָּב אֲרֵב הוּא לִי אֲרִי בְּמִסְתָּרִים.
(תהלים מט) נִמְשַׁל כְּבַהֲמוֹת. נִמְשַׁל
לְכָל חַיּוֹת טְמֵאוֹת, שֶׁהֵן דּוֹרְסוֹת.
נִמְשַׁל לְכָל אָדָם כְּפִי חוֹבוֹתָיו,
וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וְזֶהוּ פֶּלֶב וְנַחֵשׁ וְחִמּוֹר נּוֹעֵר,
שֶׁמְרַכִּיבִים עֲלָיו נַפְשׁוֹ. וּמִיָּד
שֶׁנּוֹדַע זֶה שְׂרוֹכֵב עֲלָיו שֶׁהוּא
הַחוּטָא, עֲלָיו פְּתוּב (בראשית מט)
וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אַחֲזָר. וְסוּד הַדְּבָר -
(דברים כב) כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ.
וּמִשׁוּם זֶה אָמַר אִיּוֹב, (אביו יב) לֹא
נִפֹּל אֲנֹכִי מִפֶּסֶם. וַצַּדִּיק שְׂרוֹכֵב
עֲלָיו, קוֹשֵׁר אוֹתוֹ בְּקִשְׁיָרָה שֶׁל
רְצוּעוֹת הַתְּפִלִּין. אוֹת תְּפִלִּין
שֶׁהִיא אוֹת יוֹד שֶׁל שְׂדֵי, טְבַעַת
עַל צְנֹארוֹ. שֶׁ שֶׁל הַתְּפִלִּין הִיא
שֶׁלְשֵׁלֶת עַל צְנֹארוֹ.

וְכֹּו רֹכֵב אֲלֵיהּ וְעֵלָה הַשְּׂמִימָה.
זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (מלכים ב-ב) וַיַּעֲלֵ אֲלֵיהּ
בְּסַעֲרָה הַשְּׂמִימָה. וְכֹּו (איוב לח) וַיַּעֲזֵן
יְהוָה אֶת אִיּוֹב מִן הַסַּעֲרָה.
וּמִשׁוּם זֶה בְּאַרְוָהוּ חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה

עֲלָיו, אִיזְהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יֵצֵר. וַיֵּשׁ מִי שֶׁנִּהְפֵּךְ לוֹ לְחִמּוֹר, שֶׁאִינוֹ מַצְטַעֵר רֹכְבוֹ. וְאֵלּוֹ
הֵם הַמִּשְׁתַּדְּלִים בְּקַל וְחֹמֶר. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּאַבְרָהָם, (בראשית כב) וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חִמְרוֹ. וּבְגִלְלוֹ
נֶאֱמַר עַל הַמִּשְׁחָה, (זכריה ט) עֲנִי וְרֹכֵב עַל חִמּוֹר.

דְּתַפְלִין, אוֹת דְּיוֹמִין טְבִין, אוֹת דְּשְׂדֵי דְרָשִׁים (דברים ו) עַל
מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ. לְמַהוּי בְּהַ רְשִׁימִין יִשְׂרָאֵל
בְּרָצוּעֵיהֶו, בְּכְרִית דְּלֵהוֹן, דְּאִינוֹן בְּנוֹי דְּמִטְרוֹנִיתָא, בְּנוֹי
דְּהִיכְלָא דְּמִלְכָא קְדִישָׁא, וּבְאַרְיִיתָא, אִינוֹן רְשִׁימִין בְּאַת
י' עֲלָאָה, דְּאִינוֹן בְּנֵי מִלְכָא עֲלָאָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ. וְהָא
אַתְמַר (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם.

וְאוֹת יוֹד דְּשְׂדֵי, אִיהוּ חוּלְיָא דְשֶׁלְשֵׁלֶת, עַל קוּדְלָא דְשֵׁד
יֵצֵר הָרַע, דְּלֹא לְנִזְיֵק לֵיהּ לְפָר נֶשׁ. דְּעֲלִיָּה אָמַר
דָּוִד, (תהלים כב) הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד פֶּלֶב יְחִידָתִי.
אִיהוּ נַחֵשׁ, אִיהוּ כֶּלֶב, אִיהוּ אֲרִיָּה. דְּעֲלִיָּה אָמַר דָּוִד,
(תהלים י) יֵאָרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה בְּסִכָּה. וְהַנְּבִיא קָרָא לֵיהּ
דָּב, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ג) דָּב אֲרֵב הוּא לִי אֲרִי
בְּמִסְתָּרִים. (תהלים מט) נִמְשַׁל כְּבַהֲמוֹת, נִמְשַׁל לְכָל חַיּוֹן
מִסְּאֲבִין, דְּאִינוֹן דּוֹרְסִין, אַתְמַתִּיל לְכָל פֶּר נֶשׁ, כְּפּוּם
חוֹבוֹי, וְהָא אַתְמַר.

וְהָאִי אִיהוּ כֶּלֶב וְנַחֵשׁ וְחִמּוֹר נּוֹעֵר, דְּמִרְכִּיבִין עֲלִיָּה
נַפְשָׁא. וּמִיָּד דְּאַשְׁתַּמוּדַע הִהוּא דְרֹכִיב עֲלִיָּה
דְּאִיהוּ חֲמִיבָא, עֲלִיָּה פְּתִיב, (בראשית מט) וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אַחֲזָר.
וְרָזָא דְמִלְכָה, (דברים כב) כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר
אִיּוֹב, (איוב יב) לֹא נִפֹּל אֲנֹכִי מִפֶּסֶם. וַצַּדִּיק דְרֹכִיב עֲלִיָּה,
קִשְׁיָר לֵיהּ בְּקִשְׁיָרֵו דְרָצוּעֵין דְתַפְלִין. אוֹת תְּפִלִּין דְּאִיהוּ
אוֹת יוֹד. דְּשְׂדֵי, חוּלְיָא עַל קְדִילָה. שֶׁ דְתַפְלִין, שֶׁלְשֵׁלֶת
עַל קְדִילָה.

וְכִיָּה רֹכִיב אֲלֵיהּ, וְסִלִּיק לְשְׂמִיָּא. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
(מלכים ב ב) וַיַּעֲלֵ אֲלֵיהּ בְּסַעֲרָה הַשְּׂמִימָה. וְכִיָּה (איוב
לח) וַיַּעֲזֵן יְהוָה אֶת אִיּוֹב מִן הַסַּעֲרָה. וּבְגִין דָּא, אוּקְמוּהָ
רְכָנָן דְּמִתְנִיתָא עֲלִיָּה, אִיזְהוּ גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יֵצֵר. וְאִית
לְמֵאן דְּמִתְהַדָּר לֵיהּ חִמּוֹר, דְּלֹאֵו אִיהוּ מַצְטַעֵר רֹכְבוֹ.
וְאֵלּוֹן אִינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּקַל וְחֹמֶר. וּבְגִין דָּא אַתְמַר
בְּאַבְרָהָם, (בראשית כב) וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חִמְרוֹ. וּבְגִינָה אַתְמַר
עַל מִשְׁחָה, (זכריה ט) עֲנִי וְרֹכֵב עַל חִמּוֹר.

עֲלָיו, אִיזְהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יֵצֵר. וַיֵּשׁ מִי שֶׁנִּהְפֵּךְ לוֹ לְחִמּוֹר, שֶׁאִינוֹ מַצְטַעֵר רֹכְבוֹ. וְאֵלּוֹ
הֵם הַמִּשְׁתַּדְּלִים בְּקַל וְחֹמֶר. וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּאַבְרָהָם, (בראשית כב) וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חִמְרוֹ. וּבְגִלְלוֹ
נֶאֱמַר עַל הַמִּשְׁחָה, (זכריה ט) עֲנִי וְרֹכֵב עַל חִמּוֹר.

ומשום זה י' מן שד"י, שהיא חליה של השלשלת, ממנה (מפחדים) מפזרים כל שדים ומזיקים, ומיד שרואים אותו במזוזות של הפתחים, בורחים, שבה נאמר (תהלים קמט) לאסר מלכיהם בזקים ונכבדיהם בכבלי ברזל. כל שכן כאשר רואים אותו באות של תפלין שעל הזרוע, ורשומים בה באות ברית בכשרם, (במדבר א) והזר הקרב יומת. אין זר אלא יצר הרע, שדומה לכל חיות ועופות דורסים.

ומשום זה נאמר, (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד - זה פנחס שקנא על הברית, ונרשם בו שהוא בנם של המלך והמלכה. קנא במחשבה, וזכה לאות י' מן יהו"ה. וקנא במעשיו, וזכה לאות י' מן אדני. וזוהי חכמה בראש, וחכמה בסוף. ומשום שאדם הראשון היה רשום בשניהם, בארוהו חכמים שהוא ראשון למחשבה ואחרון למעשה. תוף כדי שאמר דברים אלו, נכסה מהם. אמר רבי אלעזר (לחבריו), אשרי חלקנו שזכינו לשמע דברים מבני העולם העליון. ובחבור הקדמון. לכן אמר. בשבועה עליך, אם הוא ברצונך ואם לא - אמר רבי פנחס בן יאיר. אותו הצל הפה בעיניו של רבי אבא. וכי לא היה יודע הקדוש ברוף הוא אם היה ברצונו אם לאו? אמר לו, אם לו גלוי - האם גלוי לאחרים? ומשום זה נאמר לכן אמר.

ועוד נאמר בחבור הקדמון, (תהלים ס) מכתם לדוד - סימן שהראו לו לדוד כשחל ליואב לארם נהרים ולארם צובה לעשות בהם קרב. אמר הרועה הנאמן, שושן עדות - זו עדות של השכינה, שהיא שושן עדות. שהיא עדות שעומדת עלינו ומעידה עלינו לפני המלך, ומדרגות עליונות קדושות עמה, וסיוע קדוש לשבח. אמר הרועה הנאמן, שושן עדות - שהם מעידים על ישראל, והיא נשמה עליהם,

ובגין דא י' מן שד"י, דאיהו חוליאי דשלשלת, מינה (ס"א מפחדים) מפוזרים כל שדין ומזיקין, ומיד דחזיין ליה במזוזות דתרעין, ברחין, דבה אתמר, (תהלים קמט) לאסר מלכיהם בזקים ונכבדיהם בכבלי ברזל. כל שכן כד חזיין לה באות תפלין על דרועין, ורשימין בה באות ברית בכשריהון, (במדבר א) והזר הקרב יומת, לית זר, אלא יצר הרע, דמא לכל חיון ועופין דורסין.

ובגין דא, (איוב ד) זכר נא מי הוא נקי אבד, דא פנחס, דקני על ברית, ואתרשים ביה, דאיהו ברא דמלכא ומטרונתא. קני במחשבה, וזכי לאת י' מן יהו"ה. וקני בעובדוי, וזכה לאות י' מן אדני. והאי איהו חכמה בראש. וחכמה בסוף. ובגין דאדם קדמא היה רשום בתרווייהו, אוקמוה עליה רבנן, דאיהו ראשון למחשבה, אחרון למעשה. אדהכי דאמר מלין אלין אתפסי מנייהו. אמר (דף רל"ח ע"ב) רבי אלעזר, (לחבריו) זכאה חולקנא, דזכינא למשמע מלין מבני עלמא דאתי.

ובחבורא קדמא. לכן אמר, באומא עלך, אם הוא ברעותך, ואי לאו, אימא. רבי פנחס בן יאיר. ההוא טולא בטש בעינוי דרבי אבא, וכי לא היה ידע קדשא בריך הוא, אי היה ברעותיה, אם לאו. אמר ליה, אם ליה גלוי, מי גלוי לאחרינו, ובגין דא לכן אמר.

ותו אתמר בחבורא קדמא, (תהלים ס) מכתם לדוד, סימנא דאחזיאו ליה לדוד, כד שדר ליואב לארם נהרים ולארם צובה לאגחא בהו קרבא. אמר רעיא מהימנא, שושן עדות: דא סהדותא דשכינתא, דאיהו שושן עדות. דאיהי סהדותא דקיימא עלן, וסהידת עלן קמי מלכא, ודרגין עלאין קדישין בהדה, וסייעתא קדישא לתושבחתא.

אמר רעיא מהימנא, שושן עדות דאינון סהדין על לדוד כאשר שלח ליואב לארם נהרים ולארם צובה לעשות בהם קרב. אמר הרועה הנאמן, שושן עדות - זו עדות של השכינה, שהיא שושן עדות. שהיא עדות שעומדת עלינו ומעידה עלינו לפני המלך, ומדרגות עליונות קדושות עמה, וסיוע קדוש לשבח. אמר הרועה הנאמן, שושן עדות - שהם מעידים על ישראל, והיא נשמה עליהם,

ישראל, דאינון אברים, ואיהי נשמתא עליהו. איהו סיעתא דשמאי. דאתמר בה, (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. דאתמר בה, (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. איהי סיעתא קדישתא, (ומנה תלויא) דאתמר עלה תניא דמסייע לך.

איתן מושבך ושים בסלע קנף. (במדבר כד) איתן: תני"א. תמן קנא דנשרא עלאה, ואיהי שכנינתא. ועלה אתמר, (דברים לב) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, דבור ודבור דנפיק מפומי דההוא תני"א, דאפיק בין לשמא דיהוה, בין באורייתא, בין בצלותא, בין בכרכה, בין בכל פקודא ופקודא, מה כתיב ביה. יפרש כנפיו, ההוא נשרא דהוא דבור, דביה יהנ"ה.

יקחחו ישאהו על אברתו, מאי על אברתו. על ההוא אבר דבר נש, (ס"א דההוא נשרא) דביה מצוה יהו"ה, אתקרי אבר דשכינתא. ובגין דא ישאהו על אברתו. ישאהו: כגון (במדבר ו) ישא יהו"ה פניו אליך.

ומאי ושים בסלע קנף. אלא אמר דוד עליה, (שמואל ב כב) וי סלעי ומצדתי. אוף הכי תנא, דאיהו ביה הלכה תקיפא כסלע, דלית פטיש יכיל לפצצא יתה בכל קושין דעלמא. בהאי איהו מקננא נשרא, וכל תנאים אתקריאו קנים דילה. ובגין דא, (דברים כב) פי יקרא קן צפור לפניך, בארץ מקרה, זמנא קדא פאושפיזא ואכסנאי, דאזדמן לפום שעתא כבי אושפיזיה.

ואית דאינון במתניתא דלהון דירה לשכינתא, קדא הוא דכתיב, (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת וגו', לדרתם, לדרתם חסר, לשון דירה. ואית מארי משנה דתורתם אמנותם, דלא זזת שכינתא מנהון פל יומיהון. אבל אליו, פי יקרא קן צפור לפניך, בהון שכינתא בארץ מקרה, זמנין שרייא עליהו ואשתכחת עמהון, וזמנין לא אשתכחת עמהון.

והיא סיוע משמים, שנאמר בה (מלכים א-ח) ואתה תשמע השמים. היא סיוע קדוש (וממנה תלוי), שנאמר עליה, תניא המסיעת לך.

איתן מושבך ושים בסלע קנף (במדבר כד). איתן - תני"א. שם הקן של הנשר העליון, והיא השכינה, ועליה נאמר (דברים לב) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, שהם שוני הלכות ומשניות. וכל דבור ודבור שיוצא מפיו של זה התני"א, שמוציא אותו לשם השם - בין בתורה, בין בתפלה, בין בכרכה, בין בכל מצוה ומצוה - מה כתוב בו? יפרש כנפיו, אותו הנשר, שהוא דבור שבו יהו"ה. יקחחו ישאהו על אברתו. מהו על אברתו? על אותו איבר של בן האדם (של אותו נשר) שבו מצוה יהו"ה, ונקרא איבר של השכינה. ומשום זה נאמר ישאהו על אברתו. ישאהו, כמו (במדבר ו) ישא יהו"ה פניו אליך.

ומהו שכתוב ושים בסלע קנף? אלא אמר דוד עליו, (שמואל ב-כב) ה' סלעי ומצדתי. כף גם השונה הלכה שבו הלכה תקיפה בסלע, שאין פטיש יכול לפוצץ אותה בכל קשיות שבעולם. בזה הוא מקנן הנשר, וכל התנאים נקראים קנים שלה. ומשום זה נאמר, (דברים כב) פי יקרא קן צפור לפניך, בדרך מקרה, פעם אחת, כאורח ואכסנאי שמזדמן לפי שעה לבית מלונו.

ויש שהם בלמוד שלהם נעשים דירה לשכינה. זהו שכתוב (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת וגו', לדרתם. לדרתם חסר, לשון דירה. ויש בעלי משנה שתורתם אמנותם, שלא זזה השכינה מהם כל ימיהם. אבל על אלו נאמר, פי יקרא קן צפור לפניך. בהם השכינה נמצאת בדרך מקרה. פעמים ששורה עליהם ונמצאת עמהם, ופעמים לא נמצאת עמהם.

זזת שכינתא מנהון פל יומיהון. אבל אליו, פי יקרא קן צפור לפניך, בהון שכינתא בארץ מקרה, זמנין שרייא עליהו ואשתכחת עמהון, וזמנין לא אשתכחת עמהון.

וְרוּא דְמַלְהָ, זְמַנִּין דְאַשְׁתַּכַּחַת עִמָּהוּן, לֹא תַקַּח הָאֵם. וְזַמַּנִּין דְלֹא אֲשַׁתְּכַחַת עִמָּהוּן, שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. אֶפְרָחִים אֲלִין מְאִירֵי מְשֻׁנָּה. אוּ בִיּוֹצִים, מְאִירֵי מְקַרָּא בְּאֲלִין דְלֹא קֹבְעִין לְמוֹדִיָּיהוּ, שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. אֲבָל בְּאֲלִין דְקֹבְעִין לְמוֹדִיָּיהוּ, לֹא תַקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְאִיתַּי מְאִירֵי הַלְכוּת, דְדַמְיִין לְכַבְּבָא, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (דְנִיאל יב) וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים פְּכוּכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. לָאוּ פְּכוּכָבִים, דְאַתְמַר בְּהוּן (ישעיה לז) וְכָל צְבָאָם יִבּוּל. אֲלֵא כְּאִינוּן פְּכַבְּיָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְאִינוּן לְעוֹלָם וָעֶד קִיָּיִמִי תְדִיר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אֲדָם, (בראשית א) בְּתֵר דְאַשְׁלִימוּ לְעֵבֵדֵי תִיָּיהוּ כָּל אוֹמְן וְאוֹמְן, אָמַר לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, אוֹמְנוּתָא חֲדָא אִית לִי לְמַעַבְד, דִּיְהִי שׁוֹתְפָא דְכַלְנָא. אֲתַחֲבְרוּ כְּלָכוּ כַחֲדָא, לְמַעַבְד בִּיה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחוּלְקָא דִילֵיה, וְאָנָּא אֲשַׁתְּפֵי עִמְכוּן, לְמִיָּהֵב לֵיה מִחוּלְקָא דִילֵי. וְהִיָּינוּ נַעֲשֶׂה אֲדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, דְלִית אֲדָם אֲלֵא יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (יחזקאל לד) וְאַתָּן צִאֲנֵי צִאֲן מְרַעִיתֵי אֲדָם אֲתָם. אֲתָם אֲדָם, וְלֹא עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וּבְגִין דָּא (תהלים קמט) יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעַשְׂוֹ.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאֵי הֵהוּא תְנָא דְאַתְטָמַר בְּסַלְע דְחוּיָא אָמַר דָּא, דְכַתִּיב בִּיה אִיתָן מוֹשְׁבָךְ וְשִׁים בְּסַלְע קִנְיָךְ. דְתַלְת אֲבָהֶן נִקְרָאוּ אִיתְנִים, וְרִבִיעֵאָה אִיתָן מוֹשְׁבָךְ. דְבִיה מְתִישְׁבָא הַלְכָה, דְאַתְמַר בְּה הַלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי. דְאִיהוּ אֲתַפְשֵׁט עַל שְׁתִּין רַבּוּא דְיִשְׂרָאֵל, וְנַהִיר לוֹן בְּאוֹרֵיָתָא, כְּשִׁמְשָׁא (לְסִיָּהֵרָא) דְאַתְפְּסֵי בְּלִילְיָא, וְנַהִיר לְכָל פְּכַבְּיָא וּמַזְלֵי. וְלִית לִילְיָא אֲלֵא גְלוּתָא, וְאִיהִי (ישעיה כא) שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל. וְאַתְגְּלֵיָא בִימְמָא, דְאַתְמַר (בראשית מד) הַבְּקָר אוּר, בְּקָר דְאַבְרָהָם, דְאַתְמַר בִּיה (שמות טז) וּבִקְר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יי. (רות ג) חֵי יי שְׁכָבֵי עַד הַבְּקָר.

כָּא (כא) שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל. וּמְתַגְּלָה בְּיוֹם, שְׁנַאֲמַר (בראשית מד) הַבְּקָר אוּר. הַבְּקָר שְׁל אַבְרָהָם, שְׁנַאֲמַר בּוּ (שמות טז) וּבִקְר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד ה'. (רות ג) חֵי ה' שְׁכָבֵי עַד הַבְּקָר.

וְסוּד הַדְּבָר - פְּעָמִים שְׁנַמְצָאָת עִמָּהֶם, נְאָמַר עֲלֵיהֶם לֹא תַקַּח הָאֵם. וּפְעָמִים שְׁלֹא נַמְצָאָת עִמָּהֶם - שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. אֶפְרָחִים אֶת הָאֵם. אֶפְרָחִים - אֵלוּ בְּעֲלֵי מְשֻׁנָּה. אוּ בִיּוֹצִים - אֵלוּ בְּעֲלֵי מְקַרָּא. וּבְאֵלוּ שְׁלֹא קֹבְעִים אֶת לְמוֹדָם - שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. אֲבָל בְּאֵלוּ שְׁקֹבְעִים לְמוֹדָם - לֹא תַקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וַיֵּשׁ בְּעֲלֵי הַלְכוּת שְׁדוּמִים לְפוּכָבִים. זְהוּ שְׁכַתוּב (דְנִיאל יב) וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים פְּכוּכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד. לֹא כְּכּוֹכָבִים שְׁנַאֲמַר בְּהֶם (ישעיה לד) וְכָל צְבָאָם יִבּוּל, אֲלֵא כְּאִינוּן פְּכַבְּיָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְאִינוּן לְעוֹלָם וָעֶד קִיָּיִמִי תְדִיר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אֲדָם, (בראשית א) בְּתֵר דְאַשְׁלִימוּ לְעֵבֵדֵי תִיָּיהוּ כָּל אוֹמְן וְאוֹמְן, אָמַר לוֹן קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, אוֹמְנוּתָא חֲדָא אִית לִי לְמַעַבְד, דִּיְהִי שׁוֹתְפָא דְכַלְנָא. אֲתַחֲבְרוּ כְּלָכוּ כַחֲדָא, לְמַעַבְד בִּיה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחוּלְקָא דִילֵיה, וְאָנָּא אֲשַׁתְּפֵי עִמְכוּן, לְמִיָּהֵב לֵיה מִחוּלְקָא דִילֵי. וְהִיָּינוּ נַעֲשֶׂה אֲדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, דְלִית אֲדָם אֲלֵא יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (יחזקאל לד) וְאַתָּן צִאֲנֵי צִאֲן מְרַעִיתֵי אֲדָם אֲתָם. אֲתָם אֲדָם, וְלֹא עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וּבְגִין דָּא (תהלים קמט) יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעַשְׂוֹ.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאֵי הֵהוּא תְנָא דְאַתְטָמַר בְּסַלְע דְחוּיָא אָמַר דָּא, דְכַתִּיב בִּיה אִיתָן מוֹשְׁבָךְ וְשִׁים בְּסַלְע קִנְיָךְ. דְתַלְת אֲבָהֶן נִקְרָאוּ אִיתְנִים, וְרִבִיעֵאָה אִיתָן מוֹשְׁבָךְ. דְבִיה מְתִישְׁבָא הַלְכָה, דְאַתְמַר בְּה הַלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי. דְאִיהוּ אֲתַפְשֵׁט עַל שְׁתִּין רַבּוּא דְיִשְׂרָאֵל, וְנַהִיר לוֹן בְּאוֹרֵיָתָא, כְּשִׁמְשָׁא (לְסִיָּהֵרָא) דְאַתְפְּסֵי בְּלִילְיָא, וְנַהִיר לְכָל פְּכַבְּיָא וּמַזְלֵי. וְלִית לִילְיָא אֲלֵא גְלוּתָא, וְאִיהִי (ישעיה כא) שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל. וְאַתְגְּלֵיָא בִימְמָא, דְאַתְמַר (בראשית מד) הַבְּקָר אוּר, בְּקָר דְאַבְרָהָם, דְאַתְמַר בִּיה (שמות טז) וּבִקְר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד יי. (רות ג) חֵי יי שְׁכָבֵי עַד הַבְּקָר.

כָּא (כא) שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל. וּמְתַגְּלָה בְּיוֹם, שְׁנַאֲמַר (בראשית מד) הַבְּקָר אוּר. הַבְּקָר שְׁל אַבְרָהָם, שְׁנַאֲמַר בּוּ (שמות טז) וּבִקְר וּרְאִיתֶם אֶת כְּבוֹד ה'. (רות ג) חֵי ה' שְׁכָבֵי עַד הַבְּקָר.

בתוך כף אותו הרוצה הנאמן יצא מאותו סלע ואמר, המנורה הקדושה, מה מועיל לי להסתתר מפניך, שהרי לא השארתי מקום שלא נכנסתי להסתתר ממך ולא מצאתי. אם כן, אין לי להתכפות ממך.

אמר לו המנורה הקדושה, לאחר שאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר לבסוף, ויברא אלהים את האדם בצלמו? אמר לו, מה שבארו על זה בעלי המשנה, שמהם אמרו יברא, ומהם אמרו לא יברא - הקדוש ברוך הוא ברא אותו, שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו. אמר לו, אם כן הוא, לא נתן חלק בו אף אחד מהם, ולא נעשה בצורה שלהם, אלא בצורת המלך, בצלמו כדמותו, שהוא צלם דמות תבניתו. אמר, כף משמע מהכתוב.

אמר, חס ושלום! אלא אני אמרתי לך, שנברא בכל והשליטו על הכל. ואם היה נותן כל אחד בו חלקו בזמן שהיה כועס עליו, כל אחד היה נוטל חלקו ממנו, (ישעיה ב) פי במה נחשב הוא.

אמר הקדוש ברוך הוא ברא אותו (כל אחד ואחד) בצורתו, זו המלכות הקדושה שהיא תמונת כל, שבה הסתכל הקדוש ברוך הוא וברא את העולם וכל הבריות שברא בעולם, וכלל בה עליונים ותחתונים בלי פרוד כלל, וכלל בה עשר ספירות וכל שמות וכנויים והיות. והעליון על הכל, שהוא אדון על הכל, ואין אלוה חוץ ממנו, ואין נמצא בעליונים ותחתונים פחות ממנו.

משום שהוא קשר של כלם, שלמות של כלם, לקיים בו (תהלים ק) ומלכותו בכל משלה. ומשום שלא נמצא עליון על הכל בעליונים ותחתונים פחות ממנו, אפלו באחד מהם, נקראת אמונת ישראל. ומצדו של העליון על הכל נאמר בה (דברים ד) כי לא ראיתם כל תמונה. אבל מצד של שאר הבריות נאמר בה (במדבר יב) ותמונת ה' יביט.

אדהבי, הא רעיא מהימנא נפיק מההוא סלע, ואמר, בוצינא קדישא, מה מועיל לי לאתטמרא מקמך, דהא לא שבקנא אתר דלא עאלית לאתטמרא מנך, ולא אשבחנא, אי הכי לית לי לאתכסניא מנך.

אמר ליה בוצינא קדישא, בתר דאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מאי ניהו דאמר לבתר ויברא אלהים את האדם בצלמו. אמר ליה, מה דאוקמוה על דא מארי מתניתין, דמנהון הו' אמרין יברא, ומנהון אמרין לא יברא, קדשא בריה הוא ברא ליה, דכתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו. אמר ליה, אי הכי (דף רל"ט ע"א) איהו, לא זיהב חולקא ביה חד מנייהו, ולא אתעביד בדיוקנא דלהון, אלא באיקונין דמלכא בצלמו כדמותו, דאיהו צלם דמות תבניתו. אמר הכי אשתמודע.

אמר חס ושלום. אלא אנא אמינא לך, דאתברי בכלא, ואשליטיה על כלא. ואי הוה זיהב כל חד ביה חולקיה, בזמניה דהוה כעסיה עליה, כל חד, הוה נטיל חולקיה מניה, (ישעיה ב) פי במה נחשב הוא.

אלא קדשא בריה הוא ברא ליה (כל חד וחד) בדיוקניה, דא מלכות קדישא, דאיהי תמונת כל. דבה אסתכל קדשא בריה הוא, וברא עלמא, וכל בריין דברא בעלמא, וכלל בה עלאין ותתאין, בלא פרודא כלל, וכלל בה עשר ספירן, וכל שמהן וכנויין והויין. ועלת על כלא, דאיהו אדון על כלא, ולית אלהא בר מניה, ולא ישתבח בעלאין ותתאין פחות מניה. בגין דאיהי קשר דכלהו, שלימו דכלהו, לקיימא ביה (תהלים ק) ומלכותו בכל משלה. ובגין דלא אשתבח עלת על כלא בעלאין ותתאין פחות מנה, אפילו בחד מנייהו, אתקריאת אמונת ישראל. ומסטרא דעלת על כלא, אתמר בה, (דברים ד) פי לא ראיתם כל תמונה. אבל מסטרא דשאר בריין אתמר בה, (במדבר יב) ותמונת ה' יביט.

משום שהוא קשר של כלם, שלמות של כלם, לקיים בו (תהלים ק) ומלכותו בכל משלה. ומשום שלא נמצא עליון על הכל בעליונים ותחתונים פחות ממנו, אפלו באחד מהם, נקראת אמונת ישראל. ומצדו של העליון על הכל נאמר בה (דברים ד) כי לא ראיתם כל תמונה. אבל מצד של שאר הבריות נאמר בה (במדבר יב) ותמונת ה' יביט.

בא המנורה הקדושה ושאר החברים, והשתטחו לפניו ואמרו, ודאי עתה אין מי שיכול לקחת ממנו חלקו, שלא נתן בו חלקו אחד בעולם אלא בורא העולם, עליון על הכל, ובו תלוי עניו או שכוונו, ולא במלאך ושרף ולא בשום בריה בעולם. ומשום זה בארו חכמי המשנה, המשתף שם שמים ודבר אחר, נעקר מן העולם. מיד ששמעו דברים אלו שאמר רבי שמעון המנורה הקדושה, שמח הרועה הנאמן. (שאמר הרועה הנאמן, שמח המנורה הקדושה) וכל החברים ברכו אותו ואמרו, רועה נאמן, אם לא היה באדם בעולם אלא לשמע זה די -

אשריו מי שמשתדל בגלות האחרונה לדעת השכינה, לכבוד אותה בכל המצוות ולסבל בגללה כמה צרות, כמו שנאמר, השכר עבור שמחת חתן וכלה הוא הדחק. וישכב במקום שהוא (בראשית כח) - אם יש כ"ב אותיות של התורה, השכינה שוכבת עמו.

מהו י"ש? חכמה מאין? שבמקום שהשכינה העליונה שם, חכמה שם. ובגללה נאמר, (משלי ח) להנחיל אהבי יש. וזהו (שמות כ) ועשה חסד לאלפים לאהבי - מצד של אהבת חסד. ויש - שהיא חכמה - לימין. שפך בארהו, הרועה להחפים - ידרים. ומשום זה נאמר להנחיל אהבי יש.

בא וראה, בסודות הסתומים, במדות של הקדוש ברוך הוא, אותה מדה שמשתדלים בה וזוכרים אותה, עליה נאמר, במדה שאדם מודד, בה מודדים לו. ושבועים פנים לתורה, וזהו שנאמר (שם) בכל המקום אשר אזכיר את שמי צריך להיות! אלא באותה מדה שאזכיר את שמי, באותה מדה אבוא אליך וברכתך. (ע"כ רעיא מדימנא).

אתא בוצינא קדישא ושאר חבריאי, ואשתטחו קמיה, ואמרו, ודאי כען לית מאן דזכיל למיטל מגיה חולקיה, דלא יהיב ביה חולקא חד בעלמא, אלא בורא עלמין, עלת על פלא, וביה תליא ענשיה, או אגריה, ולא במלאך ושרף, ולא בשום בריה דעלמא. ובגין דא אוקמוה רבנן דמתניתין, המשתף שם שמים ודבר אחר, נעקר מן העולם. מיד דשמע מלין אלין דאמר רבי שמעון בוצינא קדישא, חדא רעיא מהימנא. (ס"א דאמר רעיא מהימנא בוצינא קדישא חדא) וכל חבריאי בריכו ליה, ואמרו, רעיא מהימנא, אי לא הוה אתי בר נש בעלמא אלא למשמע דא די.

זכאה איהו, מאן דאשתדל בגלותא בתראה, למנדע לשכינתא, לאוקיר לה בכל פקודין, ולמסבל בגינה כמה דוחקין. כמה דאתמר, אגרא דכלה דוחקא. (בראשית כח) וישכב במקום שהוא, אם יש כ"ב אותיות דאורייתא, איהי שכיבת עמיה.

מאן י"ש. חכמה מאין. דבאתר דשכינתא עלאה תמן, חכמה תמן. ובגינה אתמר, (משלי ח) להנחיל אהבי יש. והיינו (שמות כ) ועשה חסד לאלפים לאהבי. מסטרא דאהבת חסד. ויש דאיהי חכמה לימינא, דהכי אוקמוה הרועה להחפים ידרים. ובגין דא, להנחיל אהבי יש.

תא חזי ברזין סתימין, במדות דקודשא בריה הוא, ההיא מדה דמשתדלין בה, ודכרין בה, עלה אתמר, במדה שאדם מודד בה מודדין לו. ושבועין אנפין לאורייתא, והאי איהו (שם) בכל המקום אשר אזכיר את שמי, תזכיר את שמי מיבעי ליה. אלא בההיא מדה דאזכיר את שמי, בההיא מדה אבוא אליך וברכתך. (ע"כ רעיא מדימנא).

וזוכרים אותה, עליה נאמר, במדה שאדם מודד, בה מודדים לו. ושבועים פנים לתורה, וזהו שנאמר (שם) בכל המקום אשר אזכיר את שמי. תזכיר את שמי צריך להיות! אלא באותה מדה שאזכיר את שמי, באותה מדה אבוא אליך וברכתך. (ע"כ רעיא מדימנא).

זהר:

זהר

ע"פ הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט. רב למעט (במדבר כו). רבי יהודה פתח ואמר (קהלת א) ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין לגרע וגו'. שלמה המלך, שחכמתו יתרה על כל בני העולם, לא ידענו כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם, והוא אמר ידעתי, מה שלא ידע בן אדם אחר?!

א"ל ודאי שלמה המלך חכמתו עולה על כל בני העולם, ומה שהוא ידע, לא יודעים כל שאר בני העולם. בא וראה, שאר בעלי אמנות שבעולם, כאשר הוא עושה מעשה, משגיח בו ומסתכל פעם ופתי פעמים ועושה אותו, ולבסוף מוסיף עליו או גורע ממנו. והקדוש ברוך הוא לא כך - מוציא מעשה לאמתו מתהו, שאין בו ממשות כלל, והוא ממש נתקן כמו שצריך, ולא צריך להוסיף ולגרע ממנו. בגלל זה כתוב, (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד.

ועוד, כל אשר יעשה האלהים, לתקון העולם, ודאי הוא יהיה לעולם. רבי יצחק אמר, אם פן, מהו שנאמר והאלהים עשה שייראו מלפניו? אלא זה הפסוק כך למדנו, והוא סוד עליון בין חברינו. פסוק זה כך צריך להיות: כי כל אשר עשה האלהים הוא יהיה לעולם. מהו כל אשר יעשה? והרי כתוב, מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה, ואתה אמרת כל אשר יעשה? א"ל מפסוק אחר נשמע. כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה יעשה? עשית צריך להיות! למחפה לו?! לך צריך להיות! אלא מקום עליון הוא, שנמשך

ע"פ הגורל תחלק נחלתו בין רב למעט. רבי יהודה פתח ואמר, (קהלת א) ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וממנו אין לגרע וגו'. שלמה מלכא, דחכמתיה יתיר על כל בני עלמא, לא ידענא כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם, ואיהו אמר ידעתי, מה דלא ידע בר נש אחרא.

א"ל ודאי שלמה מלכא חכמתיה סלקא על כל בני עלמא, ומה דאיהו ידע לא ידעי כל שאר בני עלמא. תא חזי, שאר אומני דעלמא, כד איהו עביד עבידתא, אשגח ביה, ואסתפל זמנא ותריז זמנין ועביד ליה, ולבתר אוסיף עליה, או גרע מניה. וקודשא בריך הוא לאו הכי, אפיק עבידתא לאמתו מתהו, דלית בה ממשות כלל, ואיהו ממש אתתקן כדקא יאות, ולא אצטריך לאוספא ולאגרעא מניה. בגין כך כתיב, (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד.

הו כל אשר יעשה האלהים, לתקונא דעלמא, ודאי הוא יהיה לעולם. רבי יצחק אמר, אי הכי מהו והאלהים עשה שייראו מלפניו. אלא האי קרא הכי אוליפנא, והוא רזא עלאה בין חברנא, האי קרא הכי מיבעי ליה, כי כל אשר עשה האלהים הוא יהיה לעולם, מהו כל אשר יעשה, והא כתיב מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה, ואת אמרת כל אשר יעשה.

א"ל מקרא אחרא אשתמע, כתיב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה

יעשה? עשית צריך להיות! למחפה לו?! לך צריך להיות! אלא מקום עליון הוא, שנמשך

ויוצא ומדליק גרות כלם לכל כוון, ונקרא עולם הבא. וממנו יוצא אילן אחד להשקותו ולתקנו. וזה האילן עליון ומכבד הוא על כל שאר האילנות, וכבר בארוהו. ואותו עולם הבא שנמשך ויוצא, מתקן לו לזה האילן תמיד, משקה אותו ומתקן אותו במעשיו, מעטר אותו בעטרות, ולא מפסיק מקורו לעולם ולעולמי עולמים.

באותו אילן תלויה האמונה, בו שורה מכל שאר האילנות, קיום הכל בו. ועל זה כתוב, כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם. ודאי הוא הנה, הוא הנה, והוא יהיה. עליו אין להוסיף וממנו אין לגרע. ועל זה בתורה כתוב, (דברים יג) לא תסף עליו ולא תגרע ממנו. שאילן זה תורה הוא. ומקום זה מתקן האלהים תמיד. האלהים סתם, זו גבורה מאין סוף ומאין חקר, כמו שנאמר (ישעיה מ) אין חקר לתבונתו. האלהים, ולא אלהים. ועל זה עשה, יעשה תמיד, פנביעה שלא פוסקים מימיה לדורי דורות.

בגדר זה כתוב, והאלהים עשה שייראו מלפניו. תקן לו לזה האילן בתקון שלם שאחוז לכל צד, עליון ותחתון, כדי שייראו מלפניו, ולא יחליפו אותו בחלוף אחר לדורי דורות.

אמר רבי אבא, ודאי יפה אתה אומר, אבל שוב יש להסתפל: בתחלה יעשה, ולבסוף - והאלהים עשה. מה בין זה לזה? אלא (תמיד) ודאי יעשה ויתקן לזה האילן שלא יפסקו מימיו לדורי דורות. ולבסוף עשה. מהו עשה? אלא עשה האלהים אילן אחר למטה ממנו. ולא יעשה כמו זה.

לתתא מניה. ולא יעשה

לו. יעשה, עשית מיבעי ליה. למחפה לו, לך מיבעי ליה. אלא אתר עלאה הוא, דנגיד ונפיק ואדליק בוצינין פלהו לכל עיבר, ואקרי עולם הבא. ומניה נפיק חד אילנא, (דף רל"ט ע"ב) לאתשקיא ולאדתקנא. והאי אילנא עלאה ויקרא הוא על כל שאר אילנין, והיא אוקמוה. והוא עולם הבא דנגיד ונפיק, אתקין ליה להאי אילנא תדיר, אשקי ליה, ומתקן ליה בעבידתיה, מעטר ליה בעטרין, לא פסיק מבוצעי מניה לעולם לעלמי עלמין.

בהוא אילנא תליא מהימנותא, ביה שריא מכל שאר אילנין, קיומא דכלא ביה. ועל דא כתיב, כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם. ודאי הוא הנה הוא הנה והוא יהא. עליו אין להוסיף, וממנו אין לגרע. ועל דא באורייתא כתיב, (דברים יג) לא תסף עליו ולא תגרע ממנו. דאילנא דא, דאורייתא הוא. ואתר דא אתקין האלהים תדיר. האלהים סתם, דא גבורה מאין סוף ומאין חקר. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) אין חקר לתבונתו, האלהים, ולא אלהים. ועל דא עשה, יעשה תדיר, כמבוע דלא פסקן מימיו לדרי דרין.

בגין כך כתיב, והאלהים עשה שייראו מלפניו. אתקין ליה להאי אילנא, בתקונא שלים, דאחיד לכל סטר עילא ותתא, בגין דייראו מלפניו. ולא יחלפון ליה בחלופא אחרא לדרי דרין.

אמר רבי אבא, ודאי שפיר קא אמרת, אבל תו אית לאסתפל, בקדמיתא יעשה, ולבתר והאלהים עשה, מה בין האי להאי. אלא (תדיר) ודאי יעשה ואתקין להאי אילנא, דלא פסקין מימיו לדרי דרין. ולבתר עשה, מהו עשה. אלא עשה האלהים אילנא אחרא

שְׁנֵה הָאֵילָן הַפְּתוּחַ עָשָׂה אוֹתוֹ וְהִתְקִין אוֹתוֹ, מִשּׁוֹם שְׁמֵי שִׁיבְנִס לְאֵילָן הָעֲלִיּוֹן, יִכְנֵס בְּרִשׁוֹת, וְיִמְצָא לְאֵילָן הַפְּתוּחַ, וְיִירָא לְהַכְנֵס, אֲלֵא כְּמוֹ שְׂרָאוֹי.

בֵּא וְרָאָה שְׁנֵה, שׁוֹמֵר הַפְּתוּחַ הוּא, וְעַל זֶה נִקְרָא (תהלים קכא) שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הָאֵילָן הַפְּתוּחַ עָשָׂה, וּמִשְׁקָה וּגְזוּן מִהָאֵילָן הָעֲלִיּוֹן. וְעַל זֶה לֹא כְּתוּב יַעֲשֶׂה, אֲלֵא עָשָׂה. מַה הַטַּעַם? שְׂיִירָאוּ מִלְּפָנָיו בְּנֵי הָעוֹלָם וְלֹא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו אֲלֵא אֵלוֹ שְׂיִהִיּוּ רְאוּיִים לְהִתְקַרֵּב, וְלֹא אֲחֵרִים, וְיִשְׁמְרוּ בְּנֵי הָאָדָם דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה וְלֹא יִסְטוּ לְיָמִין וְלִשְׂמָאל.

בֵּא וְרָאָה, עַל זֶה הָאֵילָן שֶׁכֵּל חֲלָיו בּוֹ נִמְצְאוּ, אָמַר דָּוִד, (תהלים טז) אֲתָה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי מִהוֹ גּוֹרְלִי? זֶה הַגּוֹרֵל שְׂאוּחַז בּוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ. וְעַל זֶה כְּתוּב עַל פִּי הַגּוֹרֵל. וְכֵן הוּא עַל פִּי ה'. וְיָמַת שֵׁם עַל פִּי ה'. כְּתוּב הַגּוֹרֵל (פ' טו ע"ב). אֲשֶׁרִי חִלַּקְתָּ שֵׁל אֵלוֹ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יוֹמֵם וְלַיְלָה וְיוֹדְעִים דְּרַכֵּיו, וְהֵם אוֹכְלִים בְּכָל יוֹם מְזוֹן עֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (קהלת ז') הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעֲלִיָּה. שְׁהָרִי הַתּוֹרָה שֶׁל מַעֲלָה מִמָּקוֹם זֶה נְזוֹנִית, וְהָרִי נִתְבָּאָר עֲלֵיהֶם, (ישעיה טז) הִנֵּה עֹבְדֵי יֹאכְלוּ.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) וְיִהְיֶה קוֹל מֵעַל לְרִקִיעַ. דָּא קוֹל דְּאֲחִיד לְהָאֵי רִקִיעַ, וְאֲשַׁתַּף בְּהִדְיָה. וְדָא הוּא (תהלים קיא) זָכַר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו. וְהוּא רִקִיעַ קָאִים עֲלֵיהוּ, עַל אֵינוֹן חִיוּן. וְדָא הוּא דְאֲבָרֵי בִשְׁנֵי, (בראשית א) לְהַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.

וְהָרִי בְּאוֹרְהָ, שֶׁשְׂבָעָה רִקִיעִים לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. וְדָאֵי וִילּוֹן אֵינוֹ מְשַׁמֵּשׁ, שְׁהָרִי אֵין לוֹ מְשֻׁלוֹ, אֲלֵא מַה שְׁנוֹתָנִים לוֹ. וְהַעֲנִיִּים בּוֹ אֲחוּזִים. זֶהוּ סוּד הַכְּתוּב, (דברי

כהאי. דְּהָאֵי אֵילָנָא תַתָּאָה, עֹבֵיד לִיה וְאֲתַקִּין לִיה, בְּגִין דְּמֵאֵן דִּיעוּל לְאֵילָנָא עֲלָאָה, יִיעוּל בְּרִשׁוֹ, וְיִשְׁפַּח לְאֵילָנָא תַתָּאָה, וְיִדְחַל לְמִיעָאֵל, אֲלֵא כְּדָקָא חֲזִי.

תָּא חֲזִי, דְּהָאֵי, נְטִיר פְּתוּחָא הוּא. וְעַל דָּא אֲקָרִי (תהלים קכא) שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל וְדָא אֵילָנָא תַתָּאָה עָשָׂה, אֲתַשְׁקִיא וּמִתְזוֹן מֵאֵילָנָא דְלַעֲיָלָא. וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב יַעֲשֶׂה, אֲלֵא עָשָׂה. מָאֵי טַעְמָא. שְׂיִירָאוּ מִלְּפָנָיו בְּנֵי עֲלָמָא, וְלֹא יִקְרְבוּן לִיה, אֲלֵא אֵינוֹן דִּיתְחַזְזוּן לְקַרְבָּא, וְלֹא אֲחֵרָא, וְיִסְתַּמְרוּן בְּנֵי נְשָׂא אֲרַחֵי דְאוּרִייתָא, וְלֹא יִסְטוּן לְיָמִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

תָּא חֲזִי, עַל הָאֵי אֵילָנָא דְכָל חִילּוּי בֵּיה שְׂרִיא, אָמַר דָּוִד, (תהלים טז) אֲתָה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי. מִהוֹ גּוֹרְלִי. דָּא עֲדָבָא דְאֲחִיד בֵּיה דָּוִד מִלְּפָא. וְעַל דָּא, עַל פִּי הַגּוֹרֵל כְּתִיב. וְכֵן הוּא עַל פִּי יִי. וְיָמַת שֵׁם עַל פִּי יִי. הַגּוֹרֵל כְּתִיב (פ"א ב' בֵּיה ע"ב). זַכָּאָה חוֹלְקִיהוּן דְאֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרִייתָא יִמְמָא וְלִילִי, וְיִדְעֵי אֲרַחֵי. וְאֵינוֹן אֲכָלִי בְּכָל יוֹמָא מְזוֹנָא עֲלָאָה. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (קהלת ז') הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעֲלִיָּה. דְּהָא אוּרִייתָא דְלַעֲיָלָא מֵאֲתַר דָּא אֲתַזֵּן, וְהָא אֲתַמַּר עֲלֵיהוּ, (ישעיה טז) הִנֵּה עֹבְדֵי יֹאכְלוּ.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) וְיִהְיֶה קוֹל מֵעַל לְרִקִיעַ. דָּא קוֹל דְּאֲחִיד לְהָאֵי רִקִיעַ, וְאֲשַׁתַּף בְּהִדְיָה. וְדָא הוּא (תהלים קיא) זָכַר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו. וְהוּא רִקִיעַ קָאִים עֲלֵיהוּ, עַל אֵינוֹן חִיוּן. וְדָא הוּא דְאֲבָרֵי בִשְׁנֵי, (בראשית א) לְהַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם.

וְהָא אוֹקְמוּהָ, דְשְׂבָעָה רִקִיעִין לְעֵילָא לְעֵילָא. וְדָאֵי וִילּוֹן אֵינוֹ מְשַׁמֵּשׁ, דְּהָא לִית לִיה מְדִילִיָּה, אֲלֵא מַה דִּיתְבִּין לִיה. וּמִסְפְּנֵי בֵּיה אֲתַאֲחִדוּ, דָּא הוּא רְזָא דְכְּתִיב, (דברי הימים א כב)

הימים-א-כב) (1) כְּעֵנִי הַכִּינּוּתִי לְבֵית אֱלֹהֵי.
וְזֶה מְכַנֵּס שְׁחָרִית וּמוֹצֵיא עֶרְבִית.
שְׁחָרִית בְּלֵילָה מוֹצֵיא חִילוֹתָיו לְכָל
הַצְּדָדִים, וְשׁוֹלֵט עַל אוֹתָם חִילוֹת
וְהַמּוֹנִים. וּבְשְׁחָרִית מְכַנֵּס לְכָלֶם,
וּמְכַנֵּסֶם לְנִקְבָם וְלֹא שׁוֹלֵטִים.
שְׁחָרִית הַבֶּקֶר כּוֹלֵל אֶת כָּלֶם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צב) לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר
חֲסִדְךָ וְאִמּוֹנֶתְךָ בְּלֵילוֹת. וְהָרִי
בְּאֵרוֹהוּ.

וַיֵּשׁ קוֹל עַל זֶה הַרְקִיעַ, מִמֶּנּוּ נִזְוֵן
זֶה הַרְקִיעַ. בְּשַׁעַר שְׁקוֹל זֶה
מִתְעוֹרֵר, כָּל הַהַמּוֹנִים לֹא
נוֹסְעִים, וְאֵין לָהֶם רְשׁוֹת אֶלֶּא
לְעַמֵּד בְּמִקּוֹמָם, וּמְקַרְבִּים אֶת
חִילוֹתֵיהֶם וּמְחַפְּסִים לְאוֹתוֹ טוֹב
שֶׁנֶּמְשָׁךְ לְאוֹתוֹ רְקִיעַ וַיִּתְּבַרְכוּ
בְּגִלְלוֹ, וְעַל זֶה הוּא מְעַל לְרְקִיעַ
אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים.

בֹּא וְרֵא, רְקִיעַ רְקִיעַ אֲשֶׁר עַל
אֲבָן סְפִיר דְמוֹת כֶּסֶף, מֵה שֶׁכְּתֹב
כְּמֵרָאָה אֲבָן סְפִיר - זֹו אֲבָן
יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב, (בראשית
כט) וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֲבָן וְגו'. אֲבָן אַחַת
יְרֵדָה מִלְמַעְלָה כְּאֲשֶׁר רָצוּ יִשְׂרָאֵל
לְרֶשֶׁת אֶת הָאָרֶץ, וְכְתוּב בָּהּ
גּוֹרֵל. וְהִיא אֲמָרָה: זֶה לְפָלוּנִי,
וְזֶה לְפָלוּנִי. וְזֹו הָאֲבָן הִיא מִתְחַת
כֶּסֶף הַמֶּלֶךְ יוֹרְדָת. וְדָאִי (שם מט)
מִשֵּׁם רַעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל כְּתוּב.
וּמִשׁוּם זֶה עַל פִּי הַגּוֹרֵל וְדָאִי
תְּחַלֵּק נְחֻלְתּוֹ.

רְבִי יִצְחָק וְרַבֵּי יְהוּדָה הָיוּ
הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא לְלוּד. פָּגַע בָּהֶם
רְבִי אֶלְעָזָר. רָצוּ אַחֲרָיו. אָמְרוּ,
וְדָאִי נְרוּץ אַחֲרֵי הַשְּׂכִינָה. עַד
שֶׁהִגִּיעוּ אֶצְלוֹ, אָמְרוּ, וְדָאִי
נִשְׁתַּתַּף אִתְּךָ וְנִשְׁמַע דְּכַר חֲדוּשׁ.
פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה נא) שְׁמַעוּ אֵלַי
רְדָפִי צְדָק מִבְּקֵשֵׁי וְגו'. שְׁמַעוּ
אֵלַי רְדָפִי צְדָק - אֵלוֹ שְׁהוֹלְכִים
אֲחֵר הָאֲמוּנָה, רְדָפִי צְדָק, וְדָאִי
אֵלוֹ מִבְּקֵשֵׁי ה'. אִם רָצִיתֶם לְדַעַת
הָעוֹלָם שֶׁגֵּרְמוּ מִיָּתָה לְעַצְמָם עַל

[ו] כְּעֵנִי הַכִּינּוּתִי לְבֵית אֱלֹהֵי. וְדָא מְכַנֵּס
שְׁחָרִית וּמוֹצֵיא עֶרְבִית. דְּהָא בְּלֵילָא, אֲפִיק
חִילוֹי לְכָל סְטְרִין, וְשִׁלְטָא עַל אֵינוּן חִיָּלִין
וְאֶכְלוּסִין. וּבְשְׁחָרִית כְּנִישׁ לְכָלֶהוּ, וְאֶעִיל
לְנִקְבֵיהוּ, וְלֹא שִׁלְטִין. דְּהָא בְּקֶר כָּלִיל כְּלָהוּ.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים צב) לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדְךָ
וְאִמּוֹנֶתְךָ בְּלֵילוֹת. וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וְקוֹל אֵית עַל הָאִי רְקִיעַ, מִנִּיה אֲתָזֵן הָאִי רְקִיעַ,
בְּשַׁעַתָּא דְּהָאִי קוֹל אֲתַעֵר, כְּלָהוּ אֶכְלוּסִין
לֹא נְטִלִין, וְלִית בְּהוּ רְשׁוּ, אֶלֶּא לְמִיקָם
בְּדוּכְתֵיהוּ, וְאֶקְרִבֵי חִילֵיהוּן וּמְחַפְּאֵן, לְהֵהוּא
טִיבוּ דְנִגִּיד לְהֵהוּא רְקִיעַ, וַיִּתְּבַרְכֵן בְּגִינָה,
וְעַל דָּא אֵיהוּ מְעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁים.

הָא חֲזִי רְקִיעַ רְקִיעַ אֲשֶׁר עַל אֲבָן סְפִיר דְמוֹת
כֶּסֶף, כְּמֵרָאָה אֲבָן סְפִיר, דָּא אֲבָן יִשְׂרָאֵל.
וְדָא הוּא רְזָא דְכְּתִיב, (בראשית כט) וַיִּגְלְלוּ אֶת הָאֲבָן
וְגו'. חַד אֲבָן נִחְתָּא מְלַעֲיָלָא, כַּד בְּעוּ יִשְׂרָאֵל
לְמִירַת אֲרַעָא, וְכְתִיב בֵּיה גּוֹרֵל. וְאֵיהוּ אָמַר,
דָּא לְפָלוּנָא, וְדָא לְפָלוּנָא. וְדָא אֲבָן הוּא
מִתְחַת (ד' ק"מ ע"ב) כְּרִסְיָא דְמִלְכָּא נִחְתָּא. וְדָאִי
(בראשית מט) מִשֵּׁם רַעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל כְּתִיב. וּבְגִינֵי
כַּךְ עַל פִּי הַגּוֹרֵל וְדָאִי תְּחַלֵּק נְחֻלְתּוֹ.

רְבִי יִצְחָק וְרַבֵּי יְהוּדָה הָיוּ אֲזִלֵי מֵאוֹשָׁא לְלוּד,
פָּגַע בְּהוּ רְבִי אֶלְעָזָר, רְהִטוּ אֲבַתְרִיה.
אָמְרוּ, וְדָאִי נְרִהִיט אֲבַתְרִיה דְּשְׂכִינְתָּא. עַד
דְּמִטוּ לְגַבְיָה, אָמְרוּ וְדָאִי נִשְׁתַּתַּף בְּהַדְרָה,
וְנִשְׁמַע מְלָה חֲדָתָא.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה נא) שְׁמַעוּ אֵלַי רְדָפִי צְדָק
מִבְּקֵשֵׁי וְגו'. שְׁמַעוּ אֵלַי רְדָפִי צְדָק,
אֵינוּן דְּאֶזְלִין בְּתַר מְהִימְנוּתָא, רְדָפִי צְדָק, וְדָאִי
אֵינוּן מִבְּקֵשֵׁי ה'. אִי בְּעִיתוֹ לְמַנְדַּע מְהִימְנוּתָא,

הָאֲמוּנָה וְלֵאחֲזוּ בְּזֵה הַצְּדָק, לֹא תִסְתַּכְּלוּ בָּהּ לְכַבְדָּה כְּשֶׁאֵר בְּנֵי

וְלֹא־חָדָא לְהַאי צְדָקָה, לָא תַסְתַּכְּלוּן בָּהּ בְּלַחֲוֹדָהָ כְּשֶׁאֵר בְּנֵי עַלְמָא, דְּגִרְמוּ מִיְתָה לְגִרְמִייהוּ עַל דָּא. אָבֵל (שם) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתֶּם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נִקְרְתֶם.

צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרְבְּנֵי לַחֲמֵי וְגו' (במדבר כח) פְּתִיב (שמואל א טו) הַחֲפִץ לֵי בְעֻלוֹת וּזְבָחִים כְּשֶׁמַּע בְּקוֹל יְיָ וְגו'. לִית רַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דִּיחֻוב בְּרַ נֶשׁ, וְעַל חוּבִיָּה יִקְרִיב קְרָבָן. אֵלֶּא קְרָבָן דִּיאִהוּ בְּלֵי חוּבָה, דָּא אִיהוּ קְרָבָן שְׁלָמִים, וְאִקְרִי שְׁלָמִים, וְקְרָבָן תְּמִיד אוּף הֵכִי, וְאִף עַל גַּב דְּמַכְפָּר עַל חוּבִין.

רבי אבא פתח, (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁפָּרָה וְגו'. הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ, דְרַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לָא אַתְרַעֵי בְּקְרָבָן דִּבְרַ נֶשׁ עַל חוּבִין, אֵלֶּא רוּחַ נִשְׁפָּרָה. וּבְנֵי נֶשׁא לָא יַדְעֵי מָאי קָאמְרִי, וְהֵכִי שְׁמַעְנָא מְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְכַד אֶתִּי בְרַ נֶשׁ לְאַסְתָּאבָא בְּחוּבִין, אֲמַשִּׁיף עָלֶיהָ רוּחַ, מְסַטְרָא דְמַסָּאבָא, וְאַתְגָּאֵי עַל בְּרַ נֶשׁ, וְשְׁלִיט עָלֶיהָ לְכָל רַעוּתָא. וְהַהוּא סְטְרָא מְסָאבָא, אַתְגַּבַּר בְּחִילִיָּה וְאַתְתַּקַּף, וְשְׁלִיט עָלֶיהָ לְרַעוּתֵיהָ. אֶתִּי בְרַ נֶשׁ וְשְׁלִיט עָלֶיהָ לְאַתְדַּכָּאָה, מְדַכָּאִין לִיהָ.

בְּזִמְנָא דִּהְוָה בֵּי מַקְדְּשָׁא קְיִים, אִקְרִיב קְרָבְנִיָּה, כָּל כְּפָרָה דִּילִיָּה תְּלִיָּא עָלֶיהָ, עַד דְּאַתְחַרְט, וְתַבַּר לְהַהוּא רוּחַ מְגוּ גְאוּתָא דִּילִיָּה, וּמְאִיף לִיהָ. וְדָא הוּא תְּבִירוּ, דִּהַהוּא דְרַגָּא דְמַסָּאבָא. וְכַד אַתְבַּר הַהוּא רוּחַ מְסָאבָא, וְקְרִיב קְרָבְנִיָּה, דָּא אִיהוּ דְאַתְתַּקַּבַּל בְּרַעוּנָא כְּדִקָּא יָאוּת.

וְאִי לָא אַתְבַּר הַהוּא רוּחַ, לָאוּ קְרָבְנִיָּה כְּלוּם, וּלְכַלְפֵי אַתְמָסֵר, דִּהָא קְרָבְנָא דָּא לָאוּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֵלֶּא מְכַלְפֵי. וּבְגִין כֵּן זְבַחֵי אֱלֹהִים כְּדִקָּא יָאוּת,

זֶה. אָבֵל (שם) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חֲצִבְתֶּם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נִקְרְתֶם. צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קְרָבְנֵי לַחֲמֵי וְגו'. כְּתוּב (שמואל א-טו) הַחֲפִץ לֵה' בְּעֻלוֹת וּזְבָחִים כְּשֶׁמַּע בְּקוֹל ה' וְגו'. אִין רְצוֹן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִתְחַיֵּב כֵּן אָדָם וְעַל חוּבוֹ יִקְרִיב קְרָבָן. אֵלֶּא קְרָבָן שֶׁהוּא בְּלֵי חוּבָה, זֶהוּ קְרָבָן שְׁלָם, וְנִקְרָא שְׁלָמִים. וְקְרָבָן תְּמִיד גַּם כֵּן, וְאִף עַל גַּב שְׁמַכְפָּר עַל חוּבוֹת.

רבי אבא פתח, (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁפָּרָה וְגו'. פְּסוּק זֶה פְּרֻשׁוֹהוּ, שְׁרְצוֹן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִין רְצוּנוֹ בְּקְרָבָן שֶׁל אָדָם עַל חֲטָאִין, אֵלֶּא רוּחַ נִשְׁפָּרָה. וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים מַה אוּמְרִים. וְכֵן שְׁמַעְנוּ מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁכַּאֲשֶׁר בָּא אָדָם לְהַטְמֵא בְּחֲטָאִין, מִמְּשִׁיף עָלָיו רוּחַ מְצַד הַטְּמֵאָה, וּמִתְגַּאֵה עַל הָאָדָם וְשׁוֹלֵט עָלָיו לְכָל רְצוּנוֹ. וְאוּתוֹ צַד הַטְּמֵאָה מִתְגַּבַּר בְּכַחוֹ וּמִתְחַזַּק, וְשׁוֹלֵט עָלָיו שְׁיַעֲשֶׂה רְצוּנוֹ. כֵּן אָדָם וְשׁוֹלֵט עָלָיו לְהַטְהֵר - מְטַהֲרִים אוֹתוֹ.

בְּזִמְנָא שֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיִם, הַקְּרִיב קְרָבָנוּ - כָּל כְּפָרָה שְׁלוֹ תְּלוּיָה עָלָיו, עַד שֶׁהִתְחַרְט וְשָׁבַר לְאוּתָהּ הַרוּחַ מִתּוֹךְ גְּאוּתוֹ וְהִשְׁפִּיל אוֹתָהּ. וְזוֹהִי הַשְּׁבִירָה שֶׁל אוֹתָהּ דְרַגָּה שֶׁל טְמֵאָה. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּרְתָּ אוֹתָהּ רוּחַ הַטְּמֵאָה וּמִקְרִיב קְרָבָנוּ, זֶהוּ שְׁמַתְקַבַּל בְּרְצוֹן כְּמוֹ שְׁצַרִיף.

וְאִם לֹא נִשְׁבַּרְתָּ אוֹתָהּ רוּחַ, אִין קְרָבָנוּ כְּלוּם, וְנִמְסָר לְכָלְכִים, שְׁתַּרֵּי קְרָבָן זֶה אִינוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵלֶּא מִהַכְּלָכִים. וּמִשּׁוּם זֶה זְבַחֵי אֱלֹהִים כְּמוֹ שְׁצַרִיף הוּא רוּחַ נִשְׁפָּרָה, שְׁיַשְׁבַּר

זְבַחֵי אֱלֹהִים כְּדִקָּא יָאוּת,

אותה רוח טמאה ולא תשלט. ועל זה מי שישבר אותה כמו שצריך, עליו פתוב, (תהלים עח) רוח הולך ולא ישוב. שיהיה אותו אדם בהבטחה שלא ישוב אצלו לעולמים. זהו שפתוב ולא ישוב. לב נשבר ונדפה - אותו אדם שלא התגאה ולא התענג בתענוגי העולם - אלהים לא תבזה, בכבוד הוא אצלו.

צו את בני ישראל (במדבר כח). מהו צו? זה עבודה זרה, פדי שלא יכניס עצמו להטמא ברוח טמאה, שהיא עבודה זרה ממש. רבי אלעזר פתח, (שיר השירים ה) פאתי לגני אחתי וגו'. פסוק זה בארוהו, אבל יש דברים נסתרים בקרבן (ששה סדרים בקרבן) כאן, והכל נתבאר. אמר לו רבי שמעון, יפה הוא שהתחלת הדבר, וסתמת, תאמר. (סתמת מדוע?) אמר, משום שראיתי בספרו של חנוך דבר ולמדתי. אמר, תאמר אותו הדבר שראית ושמעתי.

אמר, הכל דבר אחד, הקדוש ברוך הוא אמר את זה, פאתי לגני, בגלל שכל קרבנות העולם כאשר עולים, כלם עולים לתוך גן עדן בתחלה, סוד כנסת ישראל. וכיצד? בראשונה ובהתחלת הקרבן, בשעה שאדם מודה על חטאיו, ושחיתתו וזריקת דמו על המזבח.

עתה יש להסתפל, איך אותן רוחות קדושות נהנות מזה, ומה טעם של קרבן בהמה, והרי יותר היה ראוי לאדם לשבר אותה הרוח ולשוב בתשובה, ומה הטעם של שחיתת הבהמה ולשרפה באש המזבח?

אלא סוד הוא, משום שיש בהמה שרובצת על אלה הרים, ואף

הוא רוח נשברה, דיתבר ההוא רוחא מסאבא, ולא ישלוט. ועל דא מאן דיתבר ליה פדקא יאות, עליה פתיב, (תהלים עח) רוח הולך ולא ישוב. ליהוי ההוא גברא באבטחותא, דלא יתוב לגביה לעלמין. דא הוא דכתיב, ולא ישוב. לב נשבר ונדפה, ההוא גברא דלא אתגאי, ולא אתענג בענוגין דעלמא, אלהים לא תבזה, ביקרא איהו לגביה.

צו את בני ישראל. (במדבר כח) מאי צו. דא עבודה זרה. בגין דלא ייעול גרמיה לאסתאבא ברוח מסאבא, דאיהו עבודה זרה ממש.

רבי אלעזר פתח. (שיר השירים ה) פאתי לגני אחתי כלה וגו'. האי קרא אוקמוה, אבל אית סתרים בקרבנא (ס"א שית סדרין דקרבנא) ה"א, וכלא אתמר. אמר ליה רבי שמעון, יאות הוא, דשרית מלה, וסתמת, אימא. (ס"א נסתמת אמאי) אמר, בגין דחמינא בספרא דחננוך מלה, ואוליפנא. אמר, אימא ההיא מלה דחמית (דף ר"מ ע"ב) ושמעתי.

אמר פלא חד מלה, קדשא בריך הוא אמר דא, פאתי לגני, בגין דכל קרבנין דעלמא כד סלקין, פלהו עיילין לגו גנתא דעדן בקדמיתא, רזא דפנסת ישראל. והיאך בקדמיתא ושירותא דקרבנא, בשעתא דבר נש אודי חטאוי עליה, ונכיסו וזריקו דדמיה על מדבחא.

השתא אית לאסתפל, היאך אינון רוחין קדישין אתהנון מהאי. ומאי טעמא דקרבנא דבהמה, והא תיר הוה סגיא, לתברא בר נש ההוא רוחא, ולא תבא בתיובתא מאי טעמא נכיסו דבהמה, ולאוקדא ליה בנורא דמדבחא.

אלא רזא הוא, בגין דאית בהמה דרביעא על אלה טורין, ואלף טורין

הרים אוכלת בכל יום, וכלם נקראים (תהלים א) בהמות בהרי אף. ועל זה למדנו שיש בהמה שאוכלת בהמה. וממה נעשו? מאש. ואת כלם לזכות אותם אותה בהמה בלחיקה אחת. זהו שכתוב (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מי הירדן שנתמלא בשש שנים, היא שותה אותם בגמיעה אחת. זהו שכתוב (איוב מ) יבטח פי גיית ירדן אל פיהו.

סוד הדבר, החמורה של כל אלו, עקר ויסוד לאלו הבהמות שלמטה, משום שהרוח מתפשטת מהן (שרוחות הבהמות מתפשטות מהן) למטה, ומצטיירת אותה הרוח למטה בבהמות. וכאשר חטא האדם, מביא בהמה לקרבן, ואותה הרוח של בהמה זו עולה וחוזרת למקומה, ומתפשטת אותה הרוח בכלם. וכל אלו מסוג זה מתקרבים וביאים ונהנים מאותו חלב ודם שהיה לביש של רוח זו, שהרי מצד שלהם היתה (בגלל) אותה הרוח (שלהם). וכלם נהנו ונזונו ונעשו סגגורים על אותו האדם. ונכנס דרך הושט, כמו שנתבאר. ומשום זה הקרבן מן הבהמה. אמר רבי שמעון, ברוך בני להקדוש ברוך הוא, עליך נאמר (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. ישמח אביך - שלמעלה. ואמך - זו כנסת ישראל. ותגל יולדתך - זו בתו של רבי פנחס של יאיר החסיד. אלעזר בני, אמר, זה קרבן בהמה, קרבן העוף מהו שכתוב (ויקרא א) ואם מן העוף עלה קרבנו? אמר לו, לא ראיתי, אבל הסתכלתי מדבר זה של הבהמה, דבר של עופות. ולא אחר, ולא אמר, משום שלא ראיתי, ועד כאן לא שמעתי.

אכלת בכל יומא, וכלהו אקרוין (תהלים א) בהמות בהרי אף. ועל דא תנינן, דאית בעירא אכיל בעירי. וממה הו. מאשא. וכלהו לחיף לון ההיא בהמה בלחיקה חדא, הדא הוא דכתיב, (דברים ד) פי יי אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מיא דירדן, דאמלא בשית שנין, היא עבדת ליה גמיעה חדא, הדא הוא דכתיב, (איוב מ) יבטח פי גיית ירדן אל פיהו.

כתרא דמלה, חמירא דכל הני, עקרא ויסודא להני בעירי דלתתא. בגין דרוחא מנייהו מתפשטא (ס"א דרוחי דבעירי מנייהו אתפשטו) לתתא, ואתציר ההוא רוחא לתתא בבעירי. וכד חב פר נש, אייתי בעירא לקרבנא, וההוא רוחא דבעירא דא, סלקא ותב לאתריה, ומתפשט ההוא רוחא בכלהו. וכל אינון דזינא דא, מתקרבין ואתיין ואתהניין מההוא חלבא ודמא, דההוא לבושא דרוחא דא, דהא מסטרא דלהון הוה (גין) ההוא רוחא (דלהו). וכלהון אתהנו ואתזנו, ואתעבדון סניגורין על ההוא בר נש. ועאל דרך ושט, פמה דאתמר. ובגין כך קרבנא מן הבהמה.

אמר רבי שמעון, בריך ברי לקודשא בריך הוא, עלך אתמר (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך. ישמח אביך, דלעילא. ואמך, דא כנסת ישראל. ותגל יולדתך, דא ברתיה דרבי פנחס בן יאיר חסידא. אלעזר ברי אימא, הא קורבנא דבהמה, קרבנא דעופי מאי דכתיב, (ויקרא א) ואם מן העוף עלה קרבנו. אמר ליה, לא חמינא, אבל אסתפלנא מהאי מלה דבהמה, מלה דעופי. ולא אוחרא, ולא אימא, בגין דלא חמינא, ועד כען לא שמענא.

אחר, ולא אמר, משום שלא ראיתי, ועד כאן לא שמעתי.

אָמַר לוֹ, אֲלֶעָזֶר, יִפֶּה אֲמַרְתָּ. אָבֶל רָזָא דְקַרְבָּנִין סְתָרִין סְגִיאיִן תַּמָּן, וְלֹא אֲתַמְסְרוּ לְגַלְאָה, בַּר לְזַפְאֵי קְשׁוּט, דְּרָזָא דְמֵאֲרִיהוּן לָא אֲתַפְסִי מַנְיִיהוּ. סְתָרָא דְקַרְבָּנִין, דָּא אִיהוּ סְתָרָא, לְאַיְנוּן מְאֵנִין (ס"א ח"ג) קַדִּישִׁין. ד' דְּיוֹקְנֵין חֲקוּקִין בְּכַסָּא, וְדָא אִיהוּ כּוֹרְסִיָּא וּפְרָנְסָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא. פְּנֵי שׁוּר. פְּנֵי נֶשֶׁר. פְּנֵי אַרְיָה. פְּנֵי אָדָם. פְּנֵי אָדָם דְּכָלִּיל לְכַלְהוּ. וְכָל אַנְפִּין מִסְתַּכְּלִין אֵלִין לְאַלִּין, וְאֲתַכְּלִילִין אֵלִין בְּאַלִּין, וּמַנְיִיהוּ מִתַּפְשָׁטִין לְכַמְהָ סְטָרִין וְרַבּוּן, עֵילָא וְתַתָּא, דְּלִית לוֹן שְׁיַעוּרָא וּמַנְיִנָּא וְחֻשְׁבוּן.

מִפְּנֵי הַשּׁוּר מִתַּפְשָׁט לְבַהֲמוֹת רוּחַ מִמְּנוּ לְאַרְבָּעָה מִיָּנִים, וְנִכְלָלִים בְּאַחַד. וְאֵלּוּ הֵם: פְּרִים, וּכְבָשִׁים, וְעֵתוּדִים, וְעִזִּים. וְהֵם עוֹמְדִים לְקַרְבָּן. וּמִשׁוּם שְׁמֵהֶם הָיוּ, אֵלּוּ חִילוֹת קְדוּשִׁים שְׁמֵתַפְשָׁטִים מֵאוֹתוֹ פְּנֵי שׁוּר, מִתְקַרְבִּים לְיִסוּד שְׁלֵהֶם, וְנִהְנִים מֵאוֹתוֹ יִסוּד וּמִלְבוּשׁ שְׁלֵהֶם. וְאֵם לֹא שְׁהִיוּ לָהֶם יִסוּדוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, לֹא הָיוּ נִקְרָבִים שֵׁם.

בְּדַגְמַת שֵׁשׁ נִחַת לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה מְרוּחֹת הַצְּדִיקִים, וּמִתְקַרְבֵּת לְקַבֵּל רוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק וְנִהְנִית מִמְּנוּ, מִשׁוּם שְׁמִמְנָה הֵיטָה אוֹתָהּ רוּחַ - כֶּף אֵלּוּ נִהְנִים מִצַּד הַיִּסוּד שְׁלֵהֶם, וְנִהְנִים מֵאוֹתוֹ הַלְּבוּשׁ שְׁמֵתַקְרָבִים אֵלָיו, (שְׁהָרִי) רוּחַ הַמְּלָבוּשׁ (כֶּף אֵלּוּ נִהְנִים מֵאוֹתוֹ הַלְּבוּשׁ שְׁמֵתַקְרָבִים שֶׁמִּצַּד הַיִּסוּד שְׁלֵהֶם, שְׁהָרִי חִלְבֻדִים מִלְבוּשׁ) שֶׁל רוּחַ שְׁלֵהֶם הֵיטָה, וּמִשׁוּם זֶה נִהְנִים מֵהֶם.

פְּנֵי נֶשֶׁר מִתַּפְשָׁט לְעוֹפוֹת רוּחַ מִמְּנוּ. וְנֶשֶׁר בְּשֵׁנֵי צְדָדִים הוּא. וְיִסוּד זֶה (בְּרֵאשִׁית א) וְעוֹף יְעוֹפֵף, שְׁתֵּי רוּחֹת. וּמִשׁוּם זֶה מִתַּפְשָׁט יוֹרֵד (וְנֶשֶׁר בְּשֵׁנֵי צְדָדִים הוּא, יָמִין וּשְׂמָאל.

אָמַר לֵיהּ, אֲלֶעָזֶר, יֵאוֹת אֲמַרְתָּ. אָבֶל רָזָא דְקַרְבָּנִין סְתָרִין סְגִיאיִן תַּמָּן, וְלֹא אֲתַמְסְרוּ לְגַלְאָה, בַּר לְזַפְאֵי קְשׁוּט, דְּרָזָא דְמֵאֲרִיהוּן לָא אֲתַפְסִי מַנְיִיהוּ. סְתָרָא דְקַרְבָּנִין, דָּא אִיהוּ סְתָרָא, לְאַיְנוּן מְאֵנִין (ס"א ח"ג) קַדִּישִׁין. ד' דְּיוֹקְנֵין חֲקוּקִין בְּכַסָּא, וְדָא אִיהוּ כּוֹרְסִיָּא וּפְרָנְסָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא. פְּנֵי שׁוּר. פְּנֵי נֶשֶׁר. פְּנֵי אַרְיָה. פְּנֵי אָדָם. פְּנֵי אָדָם דְּכָלִּיל לְכַלְהוּ. וְכָל אַנְפִּין מִסְתַּכְּלִין אֵלִין לְאַלִּין, וְאֲתַכְּלִילִין אֵלִין בְּאַלִּין, וּמַנְיִיהוּ מִתַּפְשָׁטִין לְכַמְהָ סְטָרִין וְרַבּוּן, עֵילָא וְתַתָּא, דְּלִית לוֹן שְׁיַעוּרָא וּמַנְיִנָּא וְחֻשְׁבוּן.

פְּנֵי שׁוּר, אֲתַפְשָׁט לְבַעֲרֵי רוּחָא מַנְיָה, לְאַרְבָּעָה זַיְיָנִין, וְאֲתַכְּלִילִין בְּחַד, וְאַלִּין אִינוּן: פְּרִים, וּכְבָשִׁים, וְעֵתוּדִים, וְעִזִּים. וְאַלִּין קְרִימִין לְקַרְבָּנָא. וּבְגִין דְּמַנְהוּן הוּוּ, אִינוּן חִיָּלִין קַדִּישִׁין דְּמִתַּפְשָׁטִי מֵהָהוּא פְּנֵי שׁוּר, מִתְקַרְבִּין לְיִסוּדָא דְּלֵהוּן, וְאַתְהֵנוּן מֵהָהוּא יִסוּדָא וּלְבוּשָׁא דְּלֵהוּן. וְאִי לָא דִּהוּוּ לֵהוּ יִסוּדָא דֵּהָאִי עֲלֵמָא, לָא מִתְקַרְבִּין תַּמָּן.

בְּגוֹזָא דֵּהָאִי נִיחָא לְשִׁכְנַתָּא קַדִּישָׁא, מְרוּחֵיהוּן דְּצְדִיקֵיָּא, וְאַתְקַרִּיבֵת לְקַבֵּלָא רוּחָא דֵּהָהוּא זַפְאָה, וְאַתְהֵנָּאת מַנְיָה, בְּגִין דְּמַנְהָ הָוָה הָהוּא רוּחַ. כֶּף אֵלִין אֲתֵהֵנוּן מִסְטָרָא דְּיִסוּדָא דְּלֵהוּן, וְאַתְהֵנוּן מֵהָהוּא לְבוּשָׁא דְּמִתְקַרְבֵי לֵיהּ, (ס"א דהא) רוּחַ מְלָבוּשָׁא (ס"א כֶּף אֵלִין מִתְהֵנוּן מֵהָהוּא לְבוּשָׁא דְּמִתְקַרְבֵי מִסְטָרָא דְּיִסוּדָא דְּלֵהוּן, דֵּהָא חִלְמָא וְדָמָא לְבוּשָׁא) דְּרוּחָא דְּלֵהוּן הָוָה. וּבְגִין כֶּף אֲתֵהֵנוּן מַנְיָיהוּ.

פְּנֵי נֶשֶׁר אֲתַפְשָׁט לְעוֹפָא רוּחַ מַנְיָה. וְנֶשֶׁר בְּתָרִין סְטָרִין אִיהוּ. וְרָזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית א) וְעוֹף יְעוֹפֵף, תָּרִין רוּחִין. וּבְגִין כֶּף אֲתַפְשָׁט וְנִחַתָּא (ס"א וְנֶשֶׁר בְּתָרִין סְטָרִין אִיהוּ, יָמִינָא וּשְׂמָאלָא וְרָזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית א) וְעוֹף

וסוד זה (שם) נעוץ ועופף, ומשום זה שתי רוחות מתפשטות ממנו (ויורדות) ממיין ומשמאל קרבן העוֹף.

מכָּרֶס סֵטֶר הַטְּהוֹר לֹא מְקַרְבִּים אֶלָּא יוֹנָה וְתוֹרִים, שֶׁהֵם נֶאֱמָנִים לְבָנֵי זִנְגָם מִכָּל שְׁאֵר הָעוֹפוֹת. וְהֵם נִרְדָּפִים וְלֹא רוֹדְפִים, וְנֶאֱמָנִים זֶה לְזֶה, הַנִּקְבָּה לְכֵן זִנְגָה, וְעַל זֶה הַקְּרָבָן מֵהֵם. וְיִוְרְדוֹת וּמִתְקַרְבוֹת אֵלּוּ הַרוּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְנִהְיֹת מִיסוּד וְעֵקֶר שְׁלֵהֶם.

וְאִם תֹּאמֶר, אֵיךְ מִתְפַּשֵּׁט מִמַּעַט שֶׁל יוֹנָה זוֹ אוֹ מִתוֹר זֶה לְכַמָּה צְדָדִים וְחִילוֹת שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר? אוֹ מִן בְּהֵמָה אַחַת אֵף כֶּף? בֹּא רְאֵה, גַּר אֶחָד דֵּק דוֹלֵק, וּמִתְמַלֵּא מִמְּנוֹ כָּל הָעוֹלָם. עוֹד, עֵץ קָטָן מִדְּלִיק לְגָדוֹל.

עַד כֵּן קָרָבָן מִשְׁנֵי צְדָדִים שְׁחֻקוּקִים בְּכֶסֶף. וְעַתָּה יֵשׁ לְשֵׂאל, אַרְבַּע דְּמִיּוֹת הֵן שְׁחֻקוֹת בְּכֶסֶף. מֵה טַעַם אֵין קָרְבָּנוֹת מִשְׁנֵי צְדָדִים אַחֲרֵים? אֶלָּא וְדַאי מְכַלֵּם יֵשׁ קָרָבָן. אַרְיָה חֻקוֹק בְּכֶסֶף, וּבִשְׂעָה שְׁקָרָבָן שֵׁלֶם, אַרְיָה יוֹרֵד וְעוֹלָה בְּאֵשׁ, וְאוֹכֵל וְנִהְיָה מִשָּׁם. אָדָם חֻקוֹק בְּכֶסֶף, אָדָם עֹקֵר הַכֵּל, וּמְקַרְבֵי שָׁם רִיחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ. וְהָאָדָם הַעֲלִיּוֹן נִהְיָה מֵהָאָדָם הַתַּחְתּוֹן, וְכָל מִין מִתְקָרֵב לְמִינוֹ וְנִהְיָה מִמְּנוֹ מִשְׁלוֹ מִמַּשׁ וּמִהִסוּד שְׁלוֹ.

וְאִם תֹּאמֶר, וְהָרִי אַרְיָה שְׂאִין לוֹ יִסוּד לְמַטָּה בְּאוֹתוֹ קָרָבָן - אַרְיָה כְּלוּל בְּכֹלֶם, שְׁהָרִי לִימִין הוּא, וּמִשּׁוֹם זֶה אוֹכֵל בְּכֹלֶם, וְכָל הַשְּׂאֵר לֹא אוֹכְלִים (מִמְּנוֹ) מִמִּינוֹ, מִשּׁוֹם שְׂמִינֵן הוּא. הָרִי כָּל אַרְבַּע הַדְּמִיּוֹת הַחֻקוּקוֹת בְּכֶסֶף נִקְרָבוֹת לְקָרָבָן, וּמִשּׁוֹם זֶה הוּא קָרָבָן שֵׁלֶם. וְכֹאשֶׁר נִהְיִים מֵעֵקֶר וִיסוּד שְׁלֵהֶם, אַזְ נַחַת רִיחַ לְהַדְּלִיק גִּירוֹת הַעֲלִיּוֹנִים.

ועופף, ובגין כך תרין רוחי מתפשטו מגיה ונחתי) מימינא ומשמאלא קרבנא דעופי.

מכָּרֶס סֵטֶר דְּכָנָא, לֹא אֶתְקָרִיב אֶלָּא יוֹנָה וְתוֹרִים, דְּאֵינּוּן בְּקִשׁוּט לְזוּוּגְיֵיהוּ, (ד) רח"מ"א) מְכַלְשָׁרְעוּפִין. וְהֵם נִרְדָּפִין, וְלֹא רוֹדְפִין. וּמֵהֵימְנָא דָּא לְדָא, נּוֹקְבָא לְבַר זִוּגוֹ. וְעַל דָּא קָרְבָּנָא מְנִיֵּיהוּ. וְנַחְתֵּי וּמִתְקָרְבֵי אֵינּוּן רוּחִין קְדִישִׁין, וְאֶתְהַנְיִין מִיסוּדָא וְעֵקֶרָא דְלַהוּן.

וְאִי תֵימָא, הֵיךְ אֶתְפַּשֵּׁט זְעִיר מֵהָאִי יוֹנָה, אוֹ מִשְׁפָּנִינָא דָּא, לְכַמָּה סֵטֶרִין חֲיִילִין דְּלִית לוֹן שִׁיעוּרָא. אוֹ מִן בְּעִירָא חָדָא אוֹף הָכִי. תָּא חֲזִי. חַד שְׂרָגָא דְקִיק דְּלִיק, אֶתְמַלְיָא מְנִיָּה כָּל עֲלָמָא. תּוֹ אָעָא דְקִיק, אֲדִלִיק לְרַבְרָבָא. עַד הָכָא קָרְבָּנָא מִתְרִין סֵטֶרִין דְּחֻקִּיקִין בְּכֶסֶף. הַשְּׂתָא אֵית לְמִשְׂאֵל, אַרְבַּע דְּיוּקְנִין אֵינּוּן, דְּחֻקִּיקִין בְּכֶסֶף, מְאִי טַעְמָא לִית קָרְבָּנִין מֵאַחֲרֵנִין. אֶלָּא וְדַאי מְכַלְהוּ אֵית קָרְבָּנָא. אַרְיָה חֻקוֹק בְּכוֹרְסִיָּא, בְּשַׂעְתָּא דְקָרְבָּנָא שְׁלִים, אַרְיָה נְחִית וְעָאל בְּאֵשׁ, וְאָכִיל וְאֶתְנַהֵי מִתְמָן. אָדָם חֻקוֹק בְּכוֹרְסִיָּא, אָדָם עֵקֶרָא דְכֹלָא, וּמְקַרְבֵי תְמָן רוּחִיָּה וְנִשְׁמָתִיָּה, וְאָדָם עֲלָאָה אֶתְהַנְיָ מֵאָדָם תַּתָּאָה, וְכָל זֵינָא אֶתְקָרִיב לְזֵינִיָּה, וְאֶתְהַנְיָ מְנִיָּה מִדִּילִיָּה מִמַּשׁ, וּמִיסוּדָא דִּילִיָּה.

וְאִי תֵימָא, הָא אַרְיָה דְלִית לִיָּה יִסוּדָא לְתַתָּא בְּהֵוּא קָרְבָּנָא. אַרְיָה כְּלוּל בְּכֹלְהוּ, דְהָא לִימִינָא הוּי, וּבְגִין כֶּף אָכִיל בְּכֹלְהוּ, וְכָל שְׂאֵר לֹא אָכְלִין (כ"א מניה) מִזֵּינִיָּה, בְּגִין דִּימִינָא הוּא. הָא כָּל אַרְבַּע דְּיוּקְנִין דְּחֻקִּיקִין בְּכֶסֶף, מִתְקָרְבִין לְקָרְבָּנָא, וּבְגִין כֶּף הוּי קָרְבָּנָא שְׁלִים. וְכַד אֶתְהַנּוּן מֵעֵקֶרָא וִיסוּדָא דְלַהוּן, כְּדִין נַחַת רוּחַ לְאֲדִלְקָא בּוּצִינִין עֲלָאִין.

בְּהַנִּי וְלִינְאֵי וְיִשְׂרָאֵלִי, יְהִיבִי (ס"א אינון) יְסוּדָא
וְעַקְרָא לְאִינוּן דְּרֵגִין עֲלָאִין דְּלֵהוּן. וְכָל
דְּרָגָא יְהִיב לִיסוּדָה אַרְבַּע דְּיוֹקְנִין דְּכוֹרְסִיָּא
בְּקַדְמִיתָא. כְּדַאמְרֵן זִינָא לְקַבֵּל זִינְיָה,
וּמְתַקְרְבִי אִינוּן בְּקַדְמִיתָא זִינָא לְזִינְיָה. פְּנִי
שׁוּר כְּלֵהוּ פְּנִים דְּמִתְפַּשְׁטֵן לְאִינוּן זִינִין
כְּדַקְאמְרֵן, כְּלֵהוּ מִתְקְרְבִי לְעַקְרָא וְיִסוּדָא
דְּלֵהוּן. פְּנִי נֶשֶׁר, כְּדַאמְרֵן. פְּנִי אַרְיָה, כְּדַאמְרֵן.
פְּנִי אָדָם, דְּמִקְרִיב רִוּחָהּ וְנִשְׁמָתֶיהָ מִתְקְרִיב
לְגַבֵּי אָדָם עֲלָאָה.

בְּהַנָּא דְּמִיחַד שְׁמָא קְדִישָׁא, מִתְקְרִיב לְגַבֵּי
כְּהַנָּא עֲלָאָה. הֵהוּא דְּעָאֵל לְבֵית קֳדָשׁ
הַקְּדוּשִׁים. וְאַתְקְרִיב דָּא, וְאַדְלִיק בְּתַקוּנְיָה
בְּנֵהִירוֹ דְּאַנְפִּין (ס"א דִּאֲתוּנון), לְקַדְמוֹת כְּהַנָּא
דְּלֵתְפָא. לִינְאֵי דִי מְנַגְנִי בְּחֻדְוָה, הֵהוּא סְטְרָא
דְּלֵהוּן חֲדַי, וְאַנְהִיר אַנְפִּין. יִשְׂרָאֵל דְּקְרִיב, (ס"א
דְּבִינְיָמו) עַל קַרְבָּנָא בְּצִלוֹתָא, דְּהָא צִלוֹתָא עַל
כְּלָא הָוָה. אַתְעַר לְגַבֵּיָהּ יִשְׂרָאֵל סְבָא (ס"א
עֲלָאָה), סְתָמָא (ס"א חוּסְמָא) קְדִישָׁא, וְאַנְהִיר אַנְפִּין.
כֶּרֶז זִינָא לְזִינְיָה, וְכָל מְלָה בְּתַר יְסוּדָא דִּילֵיהּ
אַזְלָא וְאַתְעַרו דְּרֵגִין תְּתַאִין לְדְרֵגִין עֲלָאִין,
וְאַף עַל גַּב דְּכֵלְהוּ מִתְעַרִין, וְאַתְעַרו דְּרֵגִין
דְּחִיקִין בְּפִסָּא, לְגַבֵּי דְרֵגִין דְּאַרְעָא, יְסוּדָא
דְּלֵהוּן. וְאַינוּן דְּרֵגִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרֵן, כְּלֵהוּ
מִתְעַרִי וּמִתְקְרְבִי לְסְעוּדָתָא, וּמִתְעַדְנִי. אֲבָל
לֵית רִשׁוּ לְחַד מְנִיָּהּ לְמִיכָל, לָא לְדְרֵגִי עֲלָאִי,
וְלָא לְדְרֵגִי תְתַאִי, וְלִמְתַּהֲנִי שׁוּם הַנָּאָה, וְלָא
לְאוּשִׁיט יְדָא בְּקַרְבָּנָא, עַד דְּמִלְפָּא עֲלָאָה אָכִיל
וְאַתְהֵנִי, וְיְהִיב לֹון רִשׁוּ.

לְבַתְרָ דְּיְהִיב לֹון רִשׁוּ, כָּל חַד וְחַד אַתְהֵנִי
וְאַכִיל (כְּדַקָּא יְאוּת). וְהֵינְו דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים
ה) אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, אֲלִין אִינוּן דְּרֵגִין
וְאַחַת נְהַנִּית וְאוּכַלַת (כְּמוֹ שְׁצִירָד). וְזֵהוּ שְׁכַתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲרִיתִי

בְּהַנִּים וְלִינְאֵי וְיִשְׂרָאֵלִים נוֹתְנִים
(הם) יְסוּד וְשִׁרְשׁ לְאֵלוֹ הַמְּדַרְגּוֹת
הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׁלֵהֶם. וְכָל מְדַרְגָּה
נוֹתְנַת לִיסוּדָה אַרְבַּע דְּמִיּוֹת שֶׁל
הַפִּסָּא בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ
מִיּוֹן כְּנַגְד מִיּוֹ, וּמִתְקְרְבִים אֵלָיו
בְּרֵאשׁוֹנָה מִיּוֹן לְמִיּוֹ. פְּנֵי הַשׁוּר,
כָּלֶם פְּנִים שְׁמִתְפַּשְׁטִים לְאוֹתָם
מִיּוֹנִים כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ, כָּלֶם
מִתְקְרְבִים לְשִׁרְשׁ וְלִיסוּד שְׁלֵהֶם.
פְּנֵי נֶשֶׁר, כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ. פְּנֵי אַרְיָה,
כְּמוֹ שְׁאַמְרֵנוּ. פְּנֵי אָדָם, שְׁמִקְרִיב
רִוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ מִתְקְרֵב אֶצֶל הָאָדָם
הַעֲלִיּוֹן.

כְּהֵן שְׁמִיחַד שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, נִקְרַב
לְגַבֵּי הַכְּהֵן הַעֲלִיּוֹן. אוֹתוֹ שְׁנַכְנֵס
לְבֵית קֳדָשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְנִקְרַב זֶה,
וּמְדַלִּיק בְּתַקוּנּוֹ בְּהַאֲרַת הַפְּנִים
(שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת) לְקַרְאֵת הַכְּהֵן
שְׁלִמְטָה. לִוּיִם שְׁמַנְגְנִים
בְּשִׁמְחָה, אוֹתוֹ צַד שְׁלֵהֶם שְׁמַח
וּמְאִיר פְּנִים. יִשְׂרָאֵל שְׁמִקְרִיב,
(שְׁעוּדִים) עַל הַקְּרָבָנוֹת בְּתַפְלָה,
שְׁהֵרִי תַפְלָה עַל הַכֹּל הֵיחָה.
הַתְעוּרָר לְעַמְתָּם יִשְׂרָאֵל סְבָא
(הַעֲלִיּוֹן), סְתוּם (חֲסֵם) הַקְּדוֹשׁ, וּמְאִיר
פְּנִים.

כֶּרֶז מִיּוֹן לְמִיּוֹ, וְכָל דְבוּר אַחַר
יְסוּד שְׁלוֹ הוֹלֵךְ, וּמְעוּרְרוֹת
מְדַרְגּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְמְדַרְגּוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת, וְאַף עַל גַּב שְׁכָלֶם
מִתְעוּרְרוֹת, וּמִתְעוּרְרוֹת מְדַרְגּוֹת
שְׁחִיקוֹת בְּפִסָּא לְגַבֵּי מְדַרְגּוֹת
שֶׁל הָאֲרֵץ, יְסוּד שְׁלֵהֶן. וְהֵן
מְדַרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁנִסְתְּרוֹת, כְּלֵן
מִתְעוּרְרוֹת וּמִתְקְרְבוֹת לְסְעוּדָה,
וּמִתְעַדְנּוֹת. אֲבָל אֵין רִשׁוּת לְאַחַת
מֵהֶן לְאַכֵּל, לָא לְמְדַרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
וְלָא לְמְדַרְגּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת, וְלִהְנוֹת
שׁוּם הַנָּאָה, וְלָא לְהוּשִׁיט יְדָה
לְקַרְבָּן, עַד שֶׁהִמְלִיף הַעֲלִיּוֹן אוּכַל
וְנוֹתֵן לֵהוֹן רִשׁוּת.

וְאַחַר שְׁנוֹתֵן לֵהוֹן רִשׁוּת, כָּל אַחַת
מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי - אֵלָיו הֵן מְדַרְגּוֹת

בְּהַנִּי וְלִינְאֵי וְיִשְׂרָאֵלִי, יְהִיבִי (ס"א אינון) יְסוּדָא
וְעַקְרָא לְאִינוּן דְּרֵגִין עֲלָאִין דְּלֵהוּן. וְכָל
דְּרָגָא יְהִיב לִיסוּדָה אַרְבַּע דְּיוֹקְנִין דְּכוֹרְסִיָּא
בְּקַדְמִיתָא. כְּדַאמְרֵן זִינָא לְקַבֵּל זִינְיָה,
וּמְתַקְרְבִי אִינוּן בְּקַדְמִיתָא זִינָא לְזִינְיָה. פְּנִי
שׁוּר כְּלֵהוּ פְּנִים דְּמִתְפַּשְׁטֵן לְאִינוּן זִינִין
כְּדַקְאמְרֵן, כְּלֵהוּ מִתְקְרְבִי לְעַקְרָא וְיִסוּדָא
דְּלֵהוּן. פְּנִי נֶשֶׁר, כְּדַאמְרֵן. פְּנִי אַרְיָה, כְּדַאמְרֵן.
פְּנִי אָדָם, דְּמִקְרִיב רִוּחָהּ וְנִשְׁמָתֶיהָ מִתְקְרִיב
לְגַבֵּי אָדָם עֲלָאָה.

בְּהַנָּא דְּמִיחַד שְׁמָא קְדִישָׁא, מִתְקְרִיב לְגַבֵּי
כְּהַנָּא עֲלָאָה. הֵהוּא דְּעָאֵל לְבֵית קֳדָשׁ
הַקְּדוּשִׁים. וְאַתְקְרִיב דָּא, וְאַדְלִיק בְּתַקוּנְיָה
בְּנֵהִירוֹ דְּאַנְפִּין (ס"א דִּאֲתוּנון), לְקַדְמוֹת כְּהַנָּא
דְּלֵתְפָא. לִינְאֵי דִי מְנַגְנִי בְּחֻדְוָה, הֵהוּא סְטְרָא
דְּלֵהוּן חֲדַי, וְאַנְהִיר אַנְפִּין. יִשְׂרָאֵל דְּקְרִיב, (ס"א
דְּבִינְיָמו) עַל קַרְבָּנָא בְּצִלוֹתָא, דְּהָא צִלוֹתָא עַל
כְּלָא הָוָה. אַתְעַר לְגַבֵּיָהּ יִשְׂרָאֵל סְבָא (ס"א
עֲלָאָה), סְתָמָא (ס"א חוּסְמָא) קְדִישָׁא, וְאַנְהִיר אַנְפִּין.
כֶּרֶז זִינָא לְזִינְיָה, וְכָל מְלָה בְּתַר יְסוּדָא דִּילֵיהּ
אַזְלָא וְאַתְעַרו דְּרֵגִין תְּתַאִין לְדְרֵגִין עֲלָאִין,
וְאַף עַל גַּב דְּכֵלְהוּ מִתְעַרִין, וְאַתְעַרו דְּרֵגִין
דְּחִיקִין בְּפִסָּא, לְגַבֵּי דְרֵגִין דְּאַרְעָא, יְסוּדָא
דְּלֵהוּן. וְאַינוּן דְּרֵגִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרֵן, כְּלֵהוּ
מִתְעַרִי וּמִתְקְרְבִי לְסְעוּדָתָא, וּמִתְעַדְנִי. אֲבָל
לֵית רִשׁוּ לְחַד מְנִיָּהּ לְמִיכָל, לָא לְדְרֵגִי עֲלָאִי,
וְלָא לְדְרֵגִי תְתַאִי, וְלִמְתַּהֲנִי שׁוּם הַנָּאָה, וְלָא
לְאוּשִׁיט יְדָא בְּקַרְבָּנָא, עַד דְּמִלְפָּא עֲלָאָה אָכִיל
וְאַתְהֵנִי, וְיְהִיב לֹון רִשׁוּ.

לְבַתְרָ דְּיְהִיב לֹון רִשׁוּ, כָּל חַד וְחַד אַתְהֵנִי
וְאַכִיל (כְּדַקָּא יְאוּת). וְהֵינְו דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים

ה) אֲרִיתִי מוֹרִי עִם בְּשָׁמִי, אֲלִין אִינוּן דְּרֵגִין
וְאַחַת נְהַנִּית וְאוּכַלַת (כְּמוֹ שְׁצִירָד). וְזֵהוּ שְׁכַתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲרִיתִי

עליונות. מורי עם בשמי, אוכלים ונהנים כמו שצריך. (ו זרוע ימין בדרך שמאל). אכלתי יערי עם דבשי - זה יעקב ברחל, זו אכילה כמו שצריך. שתיתי ייני עם חלבי - זו זרוע שמאל בדרך ימין. הרי פלן מדרגות (קרבנות) עליונות שנהנה מהן המלך הקדוש בראשונה, וזו האכילה שלו וההנאה שלו. עד כאן אכילת המלך העליון בראשונה.

מכאן ולהלאה נתן רשות לארבע דמיות שחקוקות בכסא, ולכל אותם שמתפשטים ממנו, להנות ולאכל. זהו שכתוב אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים - אלו הן ארבע דמיות כמו שאמרנו. שתו ושכרו דודים - כל אותם שמתפשטים מהן, וכלם אוכלים ומתפשטים ונהנים כמו שראוי, ומאירים הפנים, והעולמות כלם בשמחה. וכל אחד ואחד, בין מדרגות עליונות ובין מדרגות תחתונות, בשרש שלהם מתקרבים ונהנים. זהו סוד וסתר הקרבן כמו שראוי.

באו רבי אלעזר ורבי אבא ושאר החברים והשתטחו לפניו. אמר רבי אבא, אם לא נמסרה התורה בחר סיני, אלא שהיה אומר הקדוש ברוך הוא, הרי בן יוחאי הוא התורה והסתרים שלי - די לעולם. אוי פאשר תסתלק מן העולם. מי יאיר אורות התורה. הפל יחשף מאותו יום. שהרי עד שיבא מלך המשיח לא יהיה דור כדור זה שרבי שמעון נמצא בתוכו.

אמר רבי שמעון, על סוד זה אסור לו לבן אדם לטעם פלום עד שיאכל המלך העליון. ומה הוא? תפלה. תפלה של בן אדם, כדגמת זה בתחלה מזמנים שלקח על עופות ובהמות לקרבן,

עלאין. מורי עם בשמי, אכלי ואתהני כדקא יאות. (ס"א דא זרועא ימינא, בירכא שמאלא). אכלתי יערי עם דבשי, דא יעקב ברחל, דא אכילה כדקא יאות. שתיתי ייני עם חלבי, דא זרועא שמאלא, בירכא ימינא. הא כלהו דרגין (ס"א קרבניו) עלאין, דאתהני בהו מלכא קדישא בקדמיתא. ודא מיכלא דיליה והנאה דיליה.

עד הכא מיכלא דמלכא עלאה בקדמיתא. מכאן ולהלאה, יהיב רשו לארבע דיוקנין דחקיקין בכורסייא, ולכל אינון דמתפשטן מנייהו, לאתהני ולמיכל. הדא הוא דכתיב, אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים, אלין אינון ארבע דיוקנין דאמרן. שתו ושכרו דודים, פל אינון דמתפשטי מנייהו, וכלהו אכלי ומתפשטי, ואתהנון כדקא יאות, ואנהירו אנפין, ועלמין כלהו כחדה, (דף רמ"א ע"ב) וכל חד וחד, בין דרגין עלאין, ובין דרגין תתאין, ביסודא דלהון מתקרבין ומתהנין. דא איהו רזא וסתרא דקרבנא כדקא חזי.

אתו רבי אלעזר ורבי אבא ושאר חברייא, ואשתטחו קמיה. אמר רבי אבא, אלמלא לא אתמסר אורייתא בטורא דסיני, אלא דאמר קדשא ברוך הוא, הא בר יוחאי אורייתא וסתרין דילי, דיי לעלמא. ווי כד תסתלק מן עלמא. מאן ינהיר בוצינין דאורייתא, פלא יתחשף מההוא יומא. דהא עד דייתי מלכא משיחא, לא ליהוי דרא כדרא דא, דרבי שמעון שרי בגויה.

אמר רבי שמעון, על רזא דא, אסיר ליה לבר נש לטעום פלום, עד דייכול מלכא עלאה, ומה איהו. צלותא. צלותא דבר נש, פגוונא דא, בקדמיתא, מזמנין לדיוקנין

לדמיות שחקוקות בכסא על אותן הבריות שמתפשטות רוחות

בריות שהרוח שלֵהֶן יסוד בעולם הזה מהֶן, וְזֶהוּ (תהלים קד) מִה רבו מעֲשֵׂיךָ ה', שְׁהַרִי בְרִיּוֹת שְׂרָאוֹיּוֹת לְהַקְרִיב, רוח שלֵהֶן מתפשטת עליהן, ארבע דמיות מזמנות על קרבנות אלו. וְזֶהוּ שְׂאֵנו אומרים, וְהַאֲפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, וְכָל אֹתֵם חֵיּלוֹת אַחֲרַיִם שֶׁמִתְפַשְׁטִים מֵהֶם.

וְלִבְסוֹף הַכֶּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁהוּא מֵיחַד אֵת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְזֶהוּ שְׂאוֹמְרִים אֶהְבֵּתנו עוֹלָם אֶהְבֵּתנו וכו'. וְהֵיחֹד שֶׁמֵיחַד, זֶהוּ (דברים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְלִבְסוֹף הַלְוִיִּם שֶׁמֵתְעוֹרְרִים לְנִגּוֹן, זֶהוּ (שם יא) וְהָיָה אִם שָׁמַע וְגו', הַשְּׁמָרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה וְגו'. זֶה נִגּוֹן הַלְוִיִּם, כְּדִי לְהַסְתִּיר סֵתֵר (לעורר צד) זֶה בְּקִרְבָּן זֶה. וְאַחַר כֵּן יִשְׂרָאֵל, זֶה אֲמַת וְיִצִיב וְנִכּוֹן, יִשְׂרָאֵל סָבָא שְׁעוֹמֵד עַל הַקְּרָבָן, (קָרָבָן עֲלִיּוֹן אֵלֶּי הַמְדַרְגּוֹת) שְׁהִיא עֶשֶׂר מְדַרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת פְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַכֵּל, עוֹמְדוֹת עַל הַשְּׁלֶחָן.

אֲבָרִי אֵין רְשׁוֹת לְאַחַד מֵהֶם לְאַכֵּל וְלְהוֹשִׁיט יָדוֹ לְקִרְבָּן עַד שֶׁהַמְּלֶאךָ הַעֲלִיּוֹן אוֹכֵל. וְזֶהוּ ג' רֵאוֹנוֹת וְג' אַחֲרוֹנוֹת. פִּיּוֹן שֶׁהוּא אָכַל, נִתֵּן רְשׁוֹת לְאַרְבַּע דְּמִיּוֹת, וְלִכָּל אֹתֵם הַצְּדָדִים שֶׁנִּפְרָדִים מֵהֶן, לְאַכֵּל.

וְאֵן אָדָם, שֶׁהוּא דְמוֹת שְׁכוּלָלָת אֵת כָּל שְׂאֵר הַדְּמִיּוֹת, יוֹרֵד וְנוֹפֵל עַל פְּנָיו, וּמוֹסֵר עֲצָמוֹ וְרוּחוֹ לְגַבֵּי הָאָדָם הַעֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד עַל אוֹתָן הַדְּמִיּוֹת, שְׁכוּלָל כָּל הַדְּמִיּוֹת, לְעוֹרֵר אוֹתוֹ עֲלָיו כְּמוֹ שְׂרָאוֹי, וְזֶהוּ שְׂנֵאֲמֵר (תהלים כה) אֲלִיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא, לְעוֹרֵר (שֵׁלֶשׁ) דְּמִיּוֹת אַחֲרוֹת וְכָל אֵלֶּי שֶׁמִתְפַשְׁטִים מֵהֶן. (תהלה לְדוֹד) וְזֶהוּ שְׁכִתוּב (שם כמה) יִבְעֵנו. יִרְנְנוּ. יֵאמְרוּ. יִדְבְּרוּ.

דְּחִקִּיקִין בְּכוֹרְסִיָּא, עַל אֵינוֹן בְּרִיּוֹן, דְּמִתְפַשְׁטִי רוּחִין דְּלֵהוֹן, עַל עוֹפִי וּבְעִירִי, לְקִרְבָּנָא בְרִיּוֹן דְּרוּחָא דְּלֵהוֹן יְסוּדָא בְּהָא עֲלֵמָא מְנִייהו, וְהֵינְנוּ (תהלים קד) מִה רבו מעֲשֵׂיךָ יי, דְּהָא בְרִיּוֹן דְּאַתְחַזִּיין לְקִרְבָּנָא רוּחָא דִּילֵהוֹן, מִתְפַשְׁט עֲלֵיהוּ אַרְבַּע דְּיוֹקְנִין, מְזַמְנֵן עַל קִרְבָּנִין אֵלִין. וְהֵינְנוּ דְקָאֲמַרְן, וְהַאֲפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, וְכָל אֵינוֹן חֵיּלִין אַחֲרָנִין דְקָא מִתְפַשְׁטִי מְנִייהו.

וְלִבְתַּר כִּהְנָא רַבָּא דְקָא מֵיחַד שְׂמָא קְדִישָׁא, הֵינְנוּ אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתנו וכו'. יְחוּדָא דְקָא מֵיחַד, הֵינְנוּ (דברים ו) שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. וְלִבְתַּר לְיוֹאֵי, דְקָא מִתְעַרִי לְנִגּוֹנָא, הֵינְנוּ (דברים יא) וְהָיָה אִם שָׁמַע וְגו', הַשְּׁמָרוּ לָכֶם פֶּן יִפְתָּה וְגו'. דָּא נִגּוֹנָא דְלְיוֹאֵי, בְּגִין לְאַסְתְּרָא סֵתֵרָא (ס"א לְאַתְעָרָא סֵתֵרָא) דָּא, בְּקוֹרְבָּנָא דָּא. וְלִבְתַּר יִשְׂרָאֵל, דָּא אֲמַת וְיִצִיב וְנִכּוֹן, יִשְׂרָאֵל סָבָא דְקִיּוּמָא עַל קִרְבָּנָא, (קִרְבָּנָא עֲלֵמָא הַא דְרִיּוֹן) דְּאֵיחֵי עֶשְׂרָה דְרָגִין עֲלֵאִין פְּנִימָאִין דְכֵלָא, קִיּוּמָא עַל פְּתוּרָא.

אֲבָרִי לִית רְשׁוֹ לְחַד מְנִייהו לְמִיכָל, וְלֵאוּשִׁיט יָדָא לְקִרְבָּנָא, עַד דְּמִלְפָּא עֲלָאָה אָכִיל. וְהֵינְנוּ ג' רֵאוֹנוֹת, וְג' אַחֲרוֹנוֹת. פִּיּוֹן דְּאֵיחֵי אָכִיל, יְהִיב רְשׁוֹ לְד' דְּיוֹקְנִין, וְלִכָּל אֵינוֹן סְטָרִין דְּמִתְפַרְשֵׁן מְנִייהו, לְמִיכָל.

בְּדִין אָדָם, דְּאֵיחֵי דְּיוֹקְנָא דְכֵלִיל כָּל שְׂאֵר דְּיוֹקְנִין, מְאִיף וְנִפְיֵל עַל אֲנָפוּי, וּמְסִיר גְרָמִיָּה וְרוּחִיָּה לְגַבֵּי אָדָם דְּלְעִילָא, דְּקִיּוּמָא עַל אֵינוֹן דְּיוֹקְנִין, דְכֵלִיל כָּל דְּיוֹקְנִין, לְאַתְעָרָא לִיה עֲלִיָּה כְּדָקָא חֲזִי, וְהֵינְנוּ (תהלים כה) אֲלִיךָ יי נִפְשִׁי אֲשָׂא, לְאַתְעָרָא (תֵּלֶת) דְּיוֹקְנִין אַחֲרָנִין, וְכָל אֵינוֹן דְּמִתְפַשְׁטִי מְנִייהו. (תהלה לְדוֹד) וְהֵינְנוּ

וְכֹלֵם אוֹכְלִים וְנֹהְגִים, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּמוֹ שָׂרְאוּי לוֹ.

מִכָּאן וְלִהְלֹאָה יֹאמֵר אָדָם צְרוֹת
שֶׁלוֹ בּוֹ (שֶׁל לְבוֹ), זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שם
כ) יַעֲנֶה ה' בְּיוֹם צָרָה. (צָרָה) כְּעֶבְרָה
שִׁישׁוֹבְתָּ בְּצָרָה, כְּדִי לְהַפֵּךְ אֶת
כָּלֶם לְהִיּוֹת סְגוּרִים עַל הָאָדָם.
וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי
הָעַם שִׁפְכָה לוֹ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ לְטַבְרִיָּה.
פָּגַע בּוֹ אֲלִיָּהוּ, אָמַר לוֹ, שְׁלוֹם
עָלֶיךָ מוֹרִי. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן,
בְּמָה עוֹסֵק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרַקִּיעַ? אָמַר לוֹ, בְּקַרְבָּנוֹת עוֹסֵק,
וְאֹמֵר דְּבָרִים חֲדָשִׁים מִשְׁמַךְ.
אֲשֶׁרִיךְ! וּבִאֲתִי לְהַקְדִּים לְךָ
שְׁלוֹם, וְדַבֵּר אֶחָד רוֹצֵה אֲנִי
לְשֹׂאֵל מִמֶּךָ לְהַסְכִּים; בִּישִׁיבָה
שֶׁל הַרְקִיעַ שְׂאֵלוֹ שְׂאֵלוֹת:
הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ אֹכִילָה
וְשִׁתְיָה, וְהָרִי כְּתוּב (שיר השירים ה)
בְּאֲתִי לִגְנֵי אַחֲתִי כֹלֵה וְגו',
אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו'. מִי
שְׂאֵין בּוֹ אֹכִילָה וְשִׁתְיָה, הוּא
אוֹמֵר אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי
שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי?!

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מָה הִשִּׁיב לָהֶם? אָמַר לוֹ,
אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָרִי בַר
יֹחָאִי יֹאמֵר, וּבִאֲתִי לְשֹׂאֵל מִמֶּךָ.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה חֲבִיבוֹת
חֲבִב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל, וּמַרְבּוּי הָאֲהָבָה שְׂאוֹהֵב
אוֹתָהּ, שְׁנָה מַעֲשָׂיו מִמָּה שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה. שְׂאָף עַל גֵּב שְׂאֵין דְּרָכָיו
בְּאֹכִילָה וְשִׁתְיָה - בְּגִלְלַת הָאֲהָבָה
אֲכַל וְשָׁתָה. הוֹאִיל וּבָא אֲצִלָּה,
עֲשֵׂה רְצוֹנָה. כֹּלֵה נִכְנְסֵת לְחֶפֶז
וְרוֹצֵה לְאָכַל, אֵין זֶה דִּין שִׂיאֲכַל
חֲתָנָה עֲמָה אֵף עַל גֵּב שְׂאֵין דְּרָכָו
לְעִשׂוֹת כֶּף? ! זֶהוּ שִׁפְתוֹב בְּאֲתִי
לִגְנֵי אַחֲתִי כֹלֵה. הוֹאִיל וּבִאֲתִי
אֲצִלָּה וְלְעִלּוֹת עֲמָה לְחֶפֶז,
אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו'.

(תהלים קמה) יַבִּיעוּ. יִרְנְנוּ. יֹאמְרוּ. וְכֹלֵהוּ
אֲכַלִּין וְאֲתִהַנֵּיין כָּל חַד וְחַד פְּדָקָא חֲזִי לִיָּה.
מִכָּאן וְלִהְלֹאָה לִימָא בַר נָשׁ עֲאֲקוּ דִּילִיָּה בִּיָּה
(כ"א דלביה), הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים כ) יַעֲנֶה
יְי בְּיוֹם צָרָה. (עאקו) כְּעוֹבַרְתָּא דִּיתְבָּא בְּעֲאֲקוּ,
לְאֲתִהַפְכָּא כְּלֵהוֹן סִיגוּרִין עָלֵיָה דְּבַר נָשׁ. וְעַל
דָּא כְּתִיב (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה אֲזִיל לְטַבְרִיָּא, פָּגַע בִּיָּה
אֲלִיָּהוּ, אָמַר לִיָּה שְׁלָמָא עָלֵיָה דְמוֹר. אָמַר
לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמֵאִי קָא עָסִיק קְדָשָׁא בְרִיךְ
הוּא בְּרַקִּיעָא. אָמַר לִיָּה בְּקַרְבָּנוֹת עָסִיק, וְאָמַר
מִלִּין חֲדָתִין מִשְׁמַךְ, וּפָאָה אֲנִתָּ, וְאֲתִינָא
לְאֲקִדְמָא לְךָ שְׁלָם, וּמְלָה חֲדָא בְּעִינָא לְמִשְׂאֵל
מִנֶּךָ, לְאֲסַכְמָא. בְּמִתְיַבְתָּא דְרַקִּיעָא שְׂאֲלִתָּא
שְׂאִילוֹ, עָלְמָא דְאֲתִי לִיָּת בִּיָּה אֹכִילָה וְשִׁתְיָה,
וְהָא כְּתִיב (שיר השירים ה) בְּאֲתִי לִגְנֵי אַחֲתִי כֹלֵה
וְגו', אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי וְגו'. מֵאן דְּלִית
בִּיָּה אֹכִילָה וְשִׁתְיָה, אִיָּהוּ אָמַר אֲכַלְתִּי יַעֲרִי
עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם חֶלְבִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְאִי קָא
אַתִּיב לוֹן. אָמַר לִיָּה, אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ
הוּא, הָא בַר יוֹחָאִי יִימָא. וְאֲתִינָא לְמִשְׂאֵל
מִנֶּךָ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה חֲבִיבוֹ חֲבִב קְדָשָׁא
בְרִיךְ הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּמִסְגִּיָּאוֹ דְרַחֲמִימוֹ
דְרַחֲמִים לָהּ, שְׁנֵי עוֹבְדוּי מִמָּה דְהוּא עֶבֶיד.
דְּאָף עַל גֵּב דְלָאוֹ אוֹרְחוּי בְּמִיכְלָא וּמִשְׁתְּיָא,
בְּגִין רַחֲמִימוֹתָא, אֲכִיל וְשָׁתָה. הוֹאִיל וְאֲתִי
לְגַבָּה, עֶבֶיד רְעוּתָהּ. כֹּלֵה עֵיילת לְחוּפָּה, וּבְעַת
לְמִיכַל, לִיָּת דִּין דִּיכּוֹל חֲתָנָה בְּהָדָה, אֵף עַל
גֵּב דְלָאוֹ אֲרַחֲיָה לְמַעַבְדֵּי הָכִי. הָדָא הוּא דְכָתִיב
בְּאֲתִי לִגְנֵי אַחֲתִי כֹלֵה. הוֹאִיל וְאֲתִינָא לְגַבָּה,
וְלְמִיעַל בְּהָדָה לְחוּפָּה, (דף רמ"ב ע"א) אֲכַלְתִּי יַעֲרִי
עִם דְּבָשִׁי וְגו'.

וְיִלְפִינָן מִדָּוֶד, דְּזַמִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשָׁנִי עוֹבְדוּי מִמָּה דְאַרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קַבִּיל וְעָבִיד רְעוּתִיהָ. זַמִּין לְמַלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא בְּהַדְיָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלב) קוּמָה יְיָ לְמַנוּחַתְךָ אֶתָּה וְאַרְוֵן עֵינֶיךָ. מַלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא כַּחֲדָא, בְּגִין דְלֹא לְאַפְרָשָׁא לִזְוֵן, שְׁנֵי מְאֲנִין, וְשָׁנִי עוֹבְדִין דְּמַלְכָּא.

וְהוּוּ שְׁכִתּוּב (שם) כְּהִנִּיךְ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ בְּעִבּוֹר דָּוִד וְגו'! כְּהִנִּיךְ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק? ! לְוִיךָ צִרִיף לְכַתֵּב! שְׁהֲרִי צֶדֶק מִצַּד הַלְוִיִּים הוּא. וַחֲסִידֶיךָ יִרְנְנוּ! לְוִיךָ יִרְנְנוּ מִיבְעֵי לִי, דְּהָא רְנָה וְזַמְרָה בְּלִיּוֹאֵי נִינְהוּ, וְאִיהוּ שְׁנֵי וְאָמַר, כְּהִנִּיךְ וַחֲסִידֶיךָ, דְּאֵינוּן מִסְטָרָא דִּימִינָא.

אָמַר לִי אֵיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּדוּד לָאו אֹרַח דִּילֵי הָכִי. אָמַר דָּוִד, בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבַדְךָ אֵל תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ. תְּקוּן שְׁאֲנֵי תְּקַנְתִּי, אֵל תִּשְׁנֶה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, דָּוִד, הוּאִיל וְזַמְנָת אוֹתִי, יֵשׁ לִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלֹא רְצוֹנִי. וְלִמְדִים מִכָּאן דְּרַךְ הָעוֹלָם, שְׁמִי שְׁמוֹזְמָן לְאַחַר, אוֹתוֹ שְׁבָא אֲצִלוּ יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ אִף עַל גַּב שְׁאִין דְּרַכּוּ בְּכַךְ.

אָמַר לִי אֵיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּדוּד לָאו אֹרַח דִּילֵי הָכִי. אָמַר דָּוִד, בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבַדְךָ אֵל תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ. תְּקוּנָא דְאַנָּא תְּקִינָת, לָא תִשְׁנֶה לִי. אָמַר לִי, דָּוִד, הוּאִיל וְזַמְנָת לִי, אֵית לִי לְמַעַבַּד רְעוּתְךָ, וְלָאו רְעוּתִי. וְיִלְפִינָן מִהָאֵי, אֹרַחָא דְעֵלְמָא, דְּמֵאן דְּמִזְמָן לְאַחְרָא, הָהוּא דְאַתִּי לְגַבִּיָּה, אֵית לִי לְמַעַבַּד רְעוּתִיהָ, אִף עַל גַּב דְּלָאו אֹרַחִיהָ בְּכַךְ.

בְּךָ (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וְגו'. הוּאִיל וְכֹא חֲתָן אֲצִל הַפְּלָה, אִף עַל גַּב שְׁאִין דְּרַכּוּ לְשִׁפְכַּ אֱלָא בְּכָרִים וּכְסֻתוֹת, וְהִיא נִתְנָה לוֹ אֲבָנִים לְשִׁפְכַ - הַפֵּל יִקְבַּל בְּרִצּוֹן הַלֵּב. זְהוּ שְׁכִתּוּב וַיִּשְׁפַּכ בְּמָקוֹם הַהוּא, עַל אוֹתָם אֲבָנִים, אִף עַל גַּב שְׁאִין דְּרַכּוּ בְּכַךְ.

בְּךָ (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וְגו', הוּאִיל וְאַתָּא חֲתָן לְגַבִּי כְלָה, אִף עַל גַּב דְּלָאו אֹרַחִיהָ לְמִשְׁפַּכ. אֱלָא בְּכָרִים וּכְסֻתוֹת, וְאִיהִי יְהִבָּה לִי אֲבָנִין לְמִשְׁפַּכ, כְּלָא יִקְבַּל בְּרְעוּתָא דְלִבָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּשְׁפַּכ בְּמָקוֹם הַהוּא, עַל אֵינוּן אֲבָנִין, אִף עַל גַּב דְּלָאו אֹרַחִיהָ בְּכַךְ.

אִף גַּם כָּאן, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי - אִף עַל גַּב שְׁאִין דְּרַכּוּ בְּכַךְ, בְּגַלְל אַהֲבָה שֶׁל הַפְּלָה. וְעַם כֵּל זֶה בְּבִיתָהּ שֶׁל הַפְּלָה, וְלֹא

אֹרַח נְמִי הָכָא, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי אִף עַל גַּב דְּלָאו אֹרַחִי בְּכַךְ, בְּגִין רַחֲמֵי דְכְּלָה. וְעַם כֵּל דָּא כְּבִיתָא דְכְּלָה וְלֹא כְּאַתְרָא אַחְרָא. בְּאַתְרִיהָ לָא אָכִיל וְלֹא שְׁתִּי,

אִף גַּם כָּאן, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי - אִף עַל גַּב שְׁאִין דְּרַכּוּ בְּכַךְ, בְּגַלְל אַהֲבָה שֶׁל הַפְּלָה. וְעַם כֵּל זֶה בְּבִיתָהּ שֶׁל הַפְּלָה, וְלֹא

אֹרַח נְמִי הָכָא, אֲכַלְתִּי יַעֲרִי עִם דְּבִשֵׁי אִף עַל גַּב דְּלָאו אֹרַחִי בְּכַךְ, בְּגִין רַחֲמֵי דְכְּלָה. וְעַם כֵּל דָּא כְּבִיתָא דְכְּלָה וְלֹא כְּאַתְרָא אַחְרָא. בְּאַתְרִיהָ לָא אָכִיל וְלֹא שְׁתִּי,

בְּאֶתֶר דִּילָהּ אָכִיל וְשָׁתִי. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, בְּאֶתִי לְגַנְי. מְלֶאכִין דְשָׁדֵר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, לָא אַכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּאַתְרֵיהּוּ, בְּגִין אַבְרָהָם אַכְלוּ וְשָׁתוּ. אָמַר לֵיהּ, רַבִּי. חֲיִידָּ, מְלָה דָּא בְּעֵי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִימַר, וּבְגִין דְלֹא לְמַחְזֵק טִיבוּ לְגַרְמִיהּ, קָמִי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, סְלִיק מְלָה לְגַרְמָהּ, זַפְאָה אַנְתָּ בְּעֵלְמָא, דְמֶאֱרָף מִשְׁתַּבַּח בְּךָ לְעֵילָא. וְעֵלְךָ כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים.

בְּמָקוֹם אַחֵר. בְּמָקוֹמוֹ לֹא אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹתֶה - בְּמָקוֹם שְׁלָהּ אוֹכֵל וְשׁוֹתֶה. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאֶתִי לְגַנְי. מְלֶאכִים שְׁשַׁלַּח הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לֹא אַכְלוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּמָקוֹמָם - בְּשִׁבִיל אַבְרָהָם אַכְלוּ וְשָׁתוּ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, חֲיִידָּ דְכָר זֶה רְצָה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹמַר, וּמְשׁוּם שְׁלֹא לְהַחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ לְפָנֵי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, הִבִּיא הַדְּבָר לְפָנֶיהָ. אֲשֶׁרִידָּ בְּעוֹלָם, שְׁאֵדוֹנָךְ מִשְׁתַּבַּח בְּךָ לְמַעְלָה, וְעֵלְיָךְ כְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים.

אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי וְגו', (במדבר כח) רַבִּי יוֹדָאִי אָמַר, בְּקָרְבָּנָא אֵית עֶשֶׂן, וְאֵית רִיחַ, וְאֵית נִיחַח. עֶשֶׂן: אֵינוֹן מְאָרִי דְרוּגְזָא. דְכָתִיב, (דברים כט) פִּי אֲזִ יַעֲשֶׂן אֶף יִי. אֵינוֹן אַתְהֵנוֹן מְעֶשֶׂן. וְעֶשֶׂן רוּגְזָא, בְּחוּטְמָא אִיהוּ. רִיחַ: אֵינוֹן דְאֶקְרוּן תְּפוּחִין. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּתוּחִים. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שיר השירים ז) וְרִיחַ אֶפְרַיִם פְּתוּחִים.

אֵת קָרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי וְגו' (במדבר כח). רַבִּי יוֹדָאִי אָמַר, בְּקָרְבָּן יֵשׁ עֶשֶׂן, וְיֵשׁ רִיחַ, וְיֵשׁ נִיחַח. עֶשֶׂן - אֵלוּ בְּעֵלֵי הַרְגוּ, שְׁנֹאֲמַר (דברים כט) פִּי אֲזִ יַעֲשֶׂן אֶף ה'. אֵלוּ נְהַגִּים מְהַעֲשֶׂן, וְעֶשֶׂן רְגוּ בְּחוּטָם הוּא. רִיחַ - אֵלוּ שְׁנֹקְרָאִים תְּפוּחִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, פְּתוּחִים - זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר השירים ז) וְרִיחַ אֶפְרַיִם פְּתוּחִים.

אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר. (במדבר כח) מְאִי בַּבֶּקֶר. דָּא בֶּקֶר דְאַבְרָהָם. דְכָתִיב, (בראשית כב) וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. מְנַלְן דְהֵאִי בֶּקֶר דְאַבְרָהָם הוּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִהֵכָא, (בראשית מד) הַבֶּקֶר אוֹר. בֶּקֶר אוֹר לָא כְּתִיב, אֶלָּא הַבֶּקֶר אוֹר, וְדָא אוֹר קְדָמָא, דְכָרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, וְעַל דָּא תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר, בַּבֶּקֶר דְאִשְׁתַּמוּדְעָא. וְלִקְבַל בֶּקֶר דְאַבְרָהָם, אַתְקָרִיב קָרְבָּנָא דָּא. קָרְבָּן דְבִין הָעֲרִיבִים, דָּא יִצְחָק, וְלִקְבַל עָרֵב דְיִצְחָק אַתְקָרִיב. מְנַלְן. דְכָתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בִּשְׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. וְעָרֵב דְיִצְחָק הוּא, וְהָא אוֹקִימָנָא.

אֵת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר (במדבר כח). מֵהוּ בַּבֶּקֶר? זֶה בֶּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם, שְׁנֹאֲמַר (בראשית כב) וַיִּשְׁפֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. מְנַלְן לְנוּ שְׂזֵה הַבֶּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִכָּאן, שְׁנֹאֲמַר (שם מד) הַבֶּקֶר אוֹר. בֶּקֶר אוֹר לֹא כְּתוּב, אֶלָּא הַבֶּקֶר אוֹר, וְזֶה אוֹר רֵאשׁוֹן שֶׁכָּרָא הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעַל זֶה נֹאמַר תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר, בַּבֶּקֶר הַיְדוּעַ. וּכְנַגֵּד בֶּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם מְקָרִיבִים קָרְבָּן זֶה. קָרְבָּן שֶׁל בֵּין הָעֲרִיבִים זֶה יִצְחָק, וּכְנַגֵּד עָרֵב שֶׁל יִצְחָק נִקְרַב. מְנַלְן לְנוּ? שְׁנֹאֲמַר (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בִּשְׂדֵה לְפָנוֹת עָרֵב. וְעָרֵב הוּא שֶׁל יִצְחָק, וְהָרִי בְּאַרְנוּ.

רעיא מהימנא

שְׁקוּדָא דָּא לְהַקְרִיב מִנְחָה בְּכָל יוֹם, וְלְהַקְרִיב קָרְבָּן

רעיא מהימנא

מִצְוָה זוֹ לְהַקְרִיב מִנְחָה בְּכָל יוֹם וְלְהַקְרִיב קָרְבָּן מוֹסֵף שֶׁבֶת. וְאַחֲרָיו לְסֵדֵר לַחֵם הַפָּנִים וְלִבְנוֹהָ,

וְקָרְבָן מוֹסֵף בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ.
הַמְנַרְהָה הַקְדוּשָׁה, בְּכָל יוֹם צָרִיף
לְשִׁלַח דּוֹרוֹן לְמִלְךָ בְיַד הַמַּלְכָּה.
אִם הִיא בְּרִשׁוֹת בְּעֵלָה, צָרִיף
תּוֹסֶפֶת, כְּמוֹ מוֹסֵף בְּשַׁבַּת וּבְרֵאשׁ
חֹדֶשׁ, וּמוֹסֵף שֶׁל כָּל יָמִים טוֹבִים.

שְׁהִיָּא רִשׁוֹת הַיְחִיד שְׁלוֹ, וְהַעֲמוּד
הָאֻמְצָעִי הוּא בְּעֵלָה שֶׁל רִשׁוֹת
זוֹ. וַיַּעֲקֹב שֶׁתִּקְוֶן תְּפִלַּת עַרְבִית,
הוּא מְדַרְגָּה שְׁלוֹ שֶׁל הַעֲמוּד
הָאֻמְצָעִי. בְּגִלּוֹל זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּעֵלֵי
הַמְשָׁנָה, תְּפִלַּת עַרְבִית רִשׁוֹת.
שְׁאֵף עַל גַּב שְׁבָגְלוֹת, הַדּוּמָה
לְלִילָה, שְׁשׁוּלְטִים שֶׁם סְמָאֵל
וְנִחַשׁ וְכָל הַמְמָנִים שֶׁל הַהִמְוָנִים
שְׁלוֹ, וְשִׁכְיָנָה יוֹרְדַת בְּגָלוֹת עִם
יִשְׂרָאֵל - הִיא נִמְצָאֵת בְּרִשׁוֹת
בְּעֵלָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (ישעיה מב) אֲנִי
ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לֹא אֶחָר לֹא
אֶתֶן.

וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר (בראשית כח) וַיִּפְגַּע
בְּמִקְוֶם. אֵין פְּגִיעָה אֲלֵא פִיּוֹס,
כְּמוֹ (רות א) אֵל תִּפְגַּעִי בִי כִּנְסַת
יִשְׂרָאֵל מִפִּיֶסֶת לוֹ שְׁלֵא יִזּוּ
מִמְנָה, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא הוּא
מִקְוֶמוֹ שֶׁל עוֹלָם. אֵיזָה עוֹלָם? זוֹ
הַשְׁכִּינָה. תִּרְגוּם עוֹלָם הוּא
עֲלָמָא, לְשׁוֹן נַעֲרָה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר
(שמות ב) הַעֲלָמָה. וּמָה כְּתוּב בּוֹ?
(בראשית כח) וַיִּלְךְן שָׁם. הַתְּפִיֶס עֲמָה
לְלוֹן שֶׁם בְּגָלוֹת עִם הַשְׁכִּינָה. וְאִם
תֵּאֵמַר שְׁיַעֲקֹב פִּיֶס אוֹתָהּ - נִכּוֹן.
וּמִשׁוּם שֶׁהִיא בְּכָל לִילָה, שֶׁהוּא
הַגְּלוּת, בְּרִשׁוֹת בְּעֵלָה, פִּרְשׁוּ
תְּפִלַּת עַרְבִית רִשׁוֹת. וּפְרוּשׁ אַחֵר,
הוּא תִּבְנֵן לְאֹכֵל לְבָהֳמוֹת חֲמִרִיּוֹת
בְּקַל וְחֲמֹר. יָרְדוּ בְּעֵלֵי הַמְשָׁנָה
וְהַשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו, וְשִׁמַּח בְּדָבָר
זֶה, וְקִשְׂרוּ אוֹתָהּ בְּכִמָּה קִשְׂרִים
שֶׁל סוּדוֹת סְתוּמִים וְעִטְרוּ אוֹתָהּ,
וְהַעֲלוּ אוֹתָהּ אֶצֶל הַחֲבֵרִים שְׁנִשְׂאָרוֹ שָׁם.

אֲמַר הַרוּעָה הַנְּאָמָן, הַמְנַרְהָה הַקְדוּשָׁה, בְּגִלּוֹל זֶה בְּשִׁאֵר הַתְּפִלוֹת הוּא חוֹבָה, כְּשִׁטְר חוֹב שְׁעֲלִיו,
לְסִמְךָ אוֹתָהּ בְּצַדִּיק חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁבוּ כָּל הַסּוּמָף גְּאֵלָה לְתַפְלָה אֵינוֹ נְזוֹק כָּל אוֹתוֹ יוֹם. וּבְכִמָּה
נְסִמְכַת עַל יְסוּד? בְּזוּרַע יְמִין. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (רות א) חֵי ה' שְׁכֵבִי עַד הַבֶּקֶר.

מוֹסֵף שַׁבַּת. וְאַבְתָּרִיהָ לְהַסְדִּיר לְחֵם הַפָּנִים וּלְבוֹנָה. וְקָרְבָן
מוֹסֵף בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ. בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, בְּכָל יוֹמָא צָרִיף
לְשִׁדְדֵי דוֹרוֹנָא לְמַלְכָּא בִידָא דְמַטְרוֹנִיתָא. אִי אִיהִי בְּרִשׁוֹ
בְּעֵלָה, צָרִיף תּוֹסֶפֶת, כְּגוֹן מוֹסֵף בְּשַׁבַּת וּבְרֵאשׁ חֹדֶשׁ,
וּמוֹסֵף דְּכָל יוֹמִין טוֹבִין.

דְּאִיהִי רִשׁוֹת הַיְחִיד דִּילִיָּה וְעֲמוּדָא דְאֻמְצָעִיתָא אִיהוּ
בְּעֵלָה דְּהֵאִי רִשׁוֹת. וַיַּעֲקֹב דְּתִקְוֶן צְלוֹתָא דְּעַרְבִית,
אִיהוּ דְּרָגָא דִּילִיָּה דְּעֲמוּדָא דְאֻמְצָעִיתָא. בְּגִין דָּא אוֹקְמוּהָ
מְאִרֵי מִתְנִיתִין, תְּפִלַּת עַרְבִית רִשׁוֹת, דְּאָף עַל גַּב דְּבְגָלוֹתָא
דְּדוּמָה לְלִילָה, דְּשִׁלְטִין תִּמְן סְמָאֵל וְנִחַשׁ, וְכָל מְמָנִין
דְּאֵכְלוּסִין דִּילִיָּה, וְשִׁכְיָנָתָא נִחַתָּת בְּגָלוֹתָא עִם יִשְׂרָאֵל,
אִיהִי בְּרִשׁוֹ דְּבְעֵלָה אֲשֶׁתִּפְחַת, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה

מב) אֲנִי יי הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לֹא אֶחָר לֹא אֶתֶן.

וּבְגִין דָּא (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בְּמִקְוֶם, לִית פְּגִיעָה, אֲלֵא
פִיּוֹסָא. כְּגוֹן (רות א) אֵל תִּפְגַּעִי בִי. כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל
פִּיֶסֶת לִיָּה, דְּלֵא יִזּוּ מִיָּנָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא אִיהוּ
מִקְוֶמוֹ שֶׁל עוֹלָם. מְאִי עוֹלָם. דָּא (דף רמ"ב ע"ב) שְׁכִינָתָא.
תִּרְגוּם עוֹלָם, עֲלָמָא, לִישְׁנָא דְּעוֹלָמָא, כְּמָה דְּאֵתָא אֲמַר,
הַעֲלָמָה. וּמָה כְּתִיב בִּיהָ, (בראשית כח) וַיִּלְךְן שָׁם, אֲתִפִּיֶס
עֲמָה, לְמִיבַת תִּמְן בְּגָלוֹתָא עִם שְׁכִינָתָא. וְאִי תִימָא דִּיעֲקֹב
פִּיֶס לָהּ, שְׁפִיר. וּבְגִין דְּאִיהִי בְּכָל לִילָה, דְּאִיהוּ גְלוּתָא,
בְּרִשׁוֹ בְּעֵלָה, אוֹקְמוּהָ תְּפִלַּת עַרְבִית רִשׁוֹת. וּפִירוּשָׁא
אַחֲרִינָא, אִיהוּ תִבְנֵן לְמִיכַל לְבַעֲרִין חוּמְרִים בְּקַל וְחוּמְרִ.
נִחַתוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, וְאֲשֶׁתִּטְחוּ קַמִּיהָ, וְחִדְדִי בְּהֵאִי מְלָה,
וְקִשְׂרוּ לָהּ בְּכִמָּה קִשְׂרִין דְּרִזִּין סְתִימִין. וְאַעֲטְרוּ לָהּ,
וּסְלִיקוּ לָהּ לְגַבֵּי חֲבַרְיָא דְאֲשֶׁתָּארוּ תִּמְן.

אֲמַר רַעְיָא מְהִימְנָא, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, בְּגִין דָּא בְּשִׁאֵר
צְלוֹתִין אִיהוּ חוֹבָה, דְּשִׁטְר חוֹב עֲלִיָּהוּ, לְסִמְכָא
לָהּ בְּצַדִּיק חֵי עֲלָמִין, דְּבִיָּה כָּל הַסּוּמָף גְּאוּלָּה לְתַפְלָה,
אֵינוֹ נְזוֹק בְּכָל אוֹתוֹ יוֹם. וּבְכִמָּה סְמִיכַת עַל יְסוּד. בְּדְרוּעָא
יְמִינָא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (רות ג) חֵי יי שְׁכֵבִי עַד הַבֶּקֶר.

אֲמַר הַרוּעָה הַנְּאָמָן, הַמְנַרְהָה הַקְדוּשָׁה, בְּגִלּוֹל זֶה בְּשִׁאֵר הַתְּפִלוֹת הוּא חוֹבָה, כְּשִׁטְר חוֹב שְׁעֲלִיו,
לְסִמְךָ אוֹתָהּ בְּצַדִּיק חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁבוּ כָּל הַסּוּמָף גְּאֵלָה לְתַפְלָה אֵינוֹ נְזוֹק כָּל אוֹתוֹ יוֹם. וּבְכִמָּה
נְסִמְכַת עַל יְסוּד? בְּזוּרַע יְמִין. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (רות א) חֵי ה' שְׁכֵבִי עַד הַבֶּקֶר.

כאשר מגיע זמן תפלת מנחה, (אסתר ב) בערב היא באה. זהו שפתיב (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב. משום שמונחה שלוחה היא לאדוני, (אדני צדיק להיות) בגלות של עשו, (שם לב) והנה גם הוא אחרינו. ועוד לאדוני (אדוני לאדוני), זהו אדון כל הארץ, וזה צדיק, משם יוסף הצדיק, (דברים לג) בכור שורו הדר לו, שעתידי לצאת ממנו משיח בן אפרים. ובגללו נאמר (בראשית לו) והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי. ובצדיק נאמר, כל הפורע - כורע בכרוף. אמר המנורה הקדושה, רועה נאמן, בך נאמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף. משום שגוף וברית נחשבים כאחד. ומשום זה עליך נאמר, והנה קמה אלמתי וגם נצבה. שכך תפלה בעמידה. וכן כל הזקף - זקף בשם. ובצדיק, כל הפורע - כורע בכרוף, וזהו ותשתחווין לאלמתי. שאפה אחוז בימין ובשמאל, בגוף וברית. ואחר כך תעלה עליהם לבינה, לפתח בה חמשים שערים של חרות לישראל, לקיים (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. ומשום זה תפלת שחרית חובה, ותפלת ערבית רשות.

בערבית הוא ברפת השפיכנו, ששוככת בין זרועי המלך בגלות. כאשר יבא הבקר, פסח אחוז בו בימין. אבל בזרוע שמאל של יצחק - חדש תשרי. (בראשית כד) ויהי הוא טרם פלה לדרב והנה רבקה יצאת, מן הגלות. ומשום שלא יוצאת מצד הדין, יעקב שפל את ידיו, ושם שור בימין, אריה בשמאל. ומשום זה (תהלים ק) נאם ה' לאדוני שב לימיני - זה צדיק, כנגדו משיח בן יוסף. ואמר לו שב לימיני, זרוע של אברהם, בגלות של ישמעאל, עד אשית איביך הדום לרגליך.

באותו זמן תתעורר רוח יתרה תוספת על ישראל, אשפוף את רוחי על כל

כד מטי זמן צלותא דמנחה, בערב היא באה. הדיא הוא דכתיב, (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב. בגין דמנחה שלוחה היא לאדוני, (אדני מיבעי ליה) בגלותא דעשו, (שם לב) והנה גם הוא אחרינו. ועוד לאדוני (אדוני לאדוני), דיא איהו אדון כל הארץ, ודיא צדיק, מתמן יוסף הצדיק, (דברים לג) בכור שורו הדר לו. דעתידי לנפקא מניה משיח בן אפרים. ובגיניה אתמר. (בראשית לו) והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסבינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי. ובצדיק, כל הפורע כורע בכרוף.

אמר בוצינא קדישא, רעיא מהימנא, בך אתמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף. בגין דגוף וברית חשבינן חד. ובגין דיא עלף אתמר, והנה קמה אלמתי וגם נצבה. דכך תפלה מעמד. וכן כל הזקף זקף בשם. ובצדיק, כל הפורע כורע בכרוף, והיינו ותשתחווין לאלמתי. דאנת אחיד בימינא ובשמאלא, בגוף וברית. ולבתר תסתלק עליהו לבינה, למפתח בה חמשים תרעין דחירו לישראל. לקיימא, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, ובגין דיא צלותא דשחרית חובה, דערבית רשות.

בערבית איהו השפיכנו, דשכיבת בין זרועי מלכא בגלותא. כד ייתי צפרא, פסח אחיד ביה בימינא. אבל בדרועא שמאלא דיצחק, תשרי. (בראשית כד) ויהי הוא טרם פלה לדרב והנה רבקה יצאת, מן גלותא. ובגין דלא נפקי מסטרא דדינא, יעקב (בראשית מח) שפל את ידיו, ושוי שור בימינא, אריה בשמאלא. ובגין דיא (תהלים ק) נאם ה' לאדני שב לימיני, דיא צדיק, לקבליה משיח בן יוסף, ואמר ליה שב לימיני, דרועא דאברהם, בגלותא דישמעאל, עד אשית איביך הדום לרגליך.

בההוא זמנא, יתער רוח יתרה תוספת על ישראל, הדיא

שלא יוצאת מצד הדין, יעקב שפל את ידיו, ושם שור בימין, אריה בשמאל. ומשום זה (תהלים ק) נאם ה' לאדוני שב לימיני - זה צדיק, כנגדו משיח בן יוסף. ואמר לו שב לימיני, זרוע של אברהם, בגלות של ישמעאל, עד אשית איביך הדום לרגליך.

באותו זמן תתעורר רוח יתרה תוספת על ישראל. זהו שפתיב (ויאל א) אשפוף את רוחי על כל

בְּשֵׁר. וְיִהְיֶה מְנוּחָה לְיִשְׂרָאֵל
מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, (אסתר ט) וְנוּחַ
מֵאִיבִיחָם. פְּדֻגְמַת הַשְּׁבֵת,
שְׁנוּסָפֶת בְּאֶדְם נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשֵׁבֶת
וְיֵשׁ לָהֶם בַּה נַחַת - אִם בְּנֶפֶשׁ
יִתְּרָה יֵשׁ לָהֶם נַחַת, שְׁהִיא נִקְבָּה,
כָּל שֶׁכֶּן בְּרוּחַ, שְׁהוּא זָכָר.

וְתַנְאִים וְאֲמוֹרָאִים, נֶפֶשׁ יִתְּרָה
לְכָל יִשְׂרָאֵל כְּאֶחָד - אַחַת הִיא,
אֲבָל לְכָל אָדָם הוּא כְּפִי מַעֲשָׂיו.
וְלִמְדֵנוּ מִקַּל וְחֹמֶר שֶׁל הַתְּשׁוּבָה,
שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל כְּאֶחָד, בְּכָל זְמַן
שְׁחוֹזְרִים כָּלֶם - מֵתַקְבְּלִים. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ד) כֹּה' אֱלֹהֵינוּ בְּכָל
קְרָאנוּ אֱלִינוּ. שְׁשֵׁם ה' מִכְּתָר
עֲלֵיהֶם בְּכִתְרוֹ, שְׁהוּא כְּתָר עֲלִיוֹן.
וְזוֹהִי נִשְׁמָה יִתְּרָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל
בְּשֵׁבֶת וַיִּמִּים טוֹבִים. וּמִשׁוֹם זֶה
תִּקְנֵנוּ בְּכָל יוֹם לְחַתֵּם בְּשֵׁם יְהוָה,
שְׁהוּא חוֹתֵם שֶׁל כָּל הַבְּרִכוֹת שֶׁל
הַתְּפִלוֹת, וְלֹא אוֹמְרִים מוֹסֵף בְּלִי
כְּתָר. וּבְשֵׁבֶת תִּקְנֵנוּ לֹמַר בְּמוֹסֵף,
כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ.

אֲבָל לְכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל, כֶּף
יִוֹרְדֵת לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה כְּפִי מִדְּרָגָתוֹ.
אִם הוּא חֲסִיד - נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ
יִתְּרָה מִמֵּדֶת חֲסִיד כְּפִי מִדְּרָגָתוֹ;
אִם הוּא גְבוּר, יִרָא חֲטָא - נוֹתְנִים
לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה מִמֵּדֶת הַגְּבוּרָה;
וְאִם הוּא אִישׁ תָּם - נוֹתְנִים לוֹ
נֶפֶשׁ יִתְּרָה מִמֵּדֶת אֲמֶת. וְנֶפֶשׁ
יִתְּרָה זוֹ מַלְכוּת, שְׁהִיא כְּלוּלָה
מֵעֵשֶׂר סְפִירוֹת, וְכִפִּי מִדָּה שֶׁל בֶּן
אָדָם. אִם נִשְׂיָא יִשְׂרָאֵל, אוֹ חֲכָם,
אוֹ מְבִין בְּחֻכְמָה, אוֹ בַּתּוֹרָה,
שְׁנֹאֲמַר בוֹ (מְשִׁלִּי א) לְהִבִּין מִשָּׁל
וּמְלִיצָה, אוֹ בְּנִבְיָאִים, אוֹ
בְּכַתּוּבִים - כֶּף נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ
יִתְּרָה שְׁנִקְרֵאת כְּתָר מַלְכוּת.

וְאִם חֲכָם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ, הַמְּחַפְּסִים
לְכָל אָדָם, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים קד) כָּלֶם
בְּחֻכְמָה עֲשִׂית - נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ
יִתְּרָה מִשָּׁם. וְאִם הוּא מְבִין דְּבַר בַּתּוֹרָה - נוֹתְנִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה מִבִּינָה. וְאִם הוּא

הוּא דְּכִתְיָב, (יִוָּאל א) אֲשֵׁפוּף אֶת רוּחִי עַל כָּל בְּשֵׁר, וְיִהְיֶה
נִיחָא לְיִשְׂרָאֵל מֵאֲמוּמִין דְּעַלְמָא, (אסתר ט) וְנוּחַ מֵאִיבִיחָם.
כְּגוֹוֹנָא דְשֵׁבֶת, דְּאֲתוּסָף בְּבַר נֶשׁ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשֵׁבֶת, וְאִית
לוֹן בַּה נִיחָא, אִי בְּנֶפֶשׁ יִתְּרָה אִית לוֹן נִיחָא, דְּאִיחָי
נוֹקְבָא, כָּל שֶׁכֶּן בְּרוּחָא דְּאִיחָו דְּכוּרָא.

וְתַנְאִים וְאֲמוֹרָאִים, נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשֵׁבֶת לְכָל יִשְׂרָאֵל
כְּאֶחָד, חַד אִיחָי. אֲבָל לְכָל בַּר נֶשׁ, אִיחָו כְּפּוּם
עוֹבְדוּי. וְאֵלִיפְנָא מִקַּל וְחֹמֶר דְּתִיּוּבְתָא, דְּכָל יִשְׂרָאֵל
כְּאֶחָד, בְּכָל זְמַנָּא דְּחִזְרִין בְּלָהוּ, מֵתַקְבְּלִי. הָדָא הוּא
דְּכִתְיָב, (דְּבָרִים ד) פִּינִי אֱלֹהֵינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֱלִינוּ, דְּשֵׁם יְיָ
מוֹכְתָר עֲלֵיהֶוּ בְּכִתְרֵיהּ, דְּאִיחָו כְּתָר עֲלִיוֹן. וְהִיא אִיחָו
נִשְׁמָה יִתְּרָה דְּכָל יִשְׂרָאֵל, בְּשֵׁבֶת וַיִּוּמִין טְבִין. וּבְגִין דָּא
תִּקְנֵנוּ בְּכָל יוֹמִין, לְמַחְתֵּם בְּשֵׁם יְהוָה, דְּאִיחָו חוֹתֵם דְּכָל
בְּרַכָּאן דְּעֲלוֹתֵין, וְלֹא אֲמַרִין מוֹסֵף בְּלֹא כְּתָר. וּבְשֵׁבֶת,
תִּקְנֵנוּ לְמִימַר בְּמוֹסֵף, כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.

אֲבָל לְכָל חַד מֵיִשְׂרָאֵל, הֲכִי נַחֲיִית לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה, כְּפּוּם
דְּרִגָּא דִּילִיה. אִי הוּא חֲסִיד, יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה
מִמֵּדֶת חֲסִיד, כְּפּוּם דְּרִגָּא דִּילִיה. אִי אִיחָו גְבוּר, יִרָא
חֲטָא, יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה, מִמֵּדֶת גְבוּרָה. וְאִי אִיחָו
אִישׁ תָּם, יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה, מִמֵּדֶת אֲמֶת. וְנֶפֶשׁ
יִתְּרָה דָּא מַלְכוּת, דְּאִיחָי כְּלִילָא מֵעֵשֶׂר סְפִירוֹאן, וְכְפּוּם
מִדָּה דְּבַר נֶשׁ. אִם נִשְׂיָא יִשְׂרָאֵל, אוֹ חֲכָם, אוֹ מְבִין
בְּחֻכְמָה, אוֹ בַּתּוֹרָה, דְּאֲתַמַּר בִּיה, (מְשִׁלִּי א) לְהִבִּין מִשָּׁל
וּמְלִיצָה. אוֹ בְּנִבְיָאִים, אוֹ בְּכַתּוּבִים. הֲכִי יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ
יִתְּרָה, דְּאֲתַקְרִיאַת כְּתָר מַלְכוּת.

וְאִי חֲכָם, כְּמוֹ דְּאוּקִימְנָא הַמְּחַפְּסִים לְכָל אָדָם, דְּאֲתַמַּר
(תְּהִלִּים קד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂית, יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה
מִתְּפָן. וְאִם הוּא מְבִין דְּבַר מֵתוּף דְּבַר בְּאוּרִיחָא, יְהִבִין
לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה מִבִּינָה. וְאִם הוּא חֲכָם בְּנִבְיָאִים
וּבְכַתּוּבִים, יְהִבִין לִיה נֶפֶשׁ יִתְּרָה מִנְּצַח וְהוּד. וְאִי אִיחָו

חכם בנביאים ובכתובים -
 נותנים לו נפש יתרה מנצח והוד.
 ואם הוא צדיק גמור ששומר אות
 ברית, אות שבת, אות ימים
 טובים, אות תפלין - נותנים לו
 נפש יתרה מצדיק. ובכל מקום,
 נפש יתרה ממלכות.

ואם הוא אדם מפל מדות אלו -
 נותנים לו פתור בשם יהוה, פיהו
 אלהינו בכל קראנו אליו. אין
 קדוש פיהו. מעולם הזכר,
 שהוא תפארת, מלך מכתר בכתר
 עליון, שבה ימלך בשכינה,
 שהיא נפש יתרה. וכתר נשמה
 יתרה, יהו"ה, רוח, שנאמר (יזאל
 א) אשפוך את רוחי על כל בשר,
 והוא כלול עשר ספירות ממעלה
 למטה, פדגמת זה: ' חכמה. ה'
 בינה. ו' כולל שש ספירות מחסד
 עד יסוד. ה' מלכות. כ' מן פיהו
 אלהינו, פתור על ראשו. וזוהי
 נשמה שנוספת ביום השבת.

ומשום שעלת העלות מפלא
 ומכסה בכתר זה, ומתפשט בשם
 יהוה בשבתות וימים טובים, אין
 שלטון לסמאל ולנחש ולכל
 הממנים שלו, ואין לו שלטון
 לגיהנם, נקבה רעה של סמאל,
 ולא למחנות שלו. כלם נסתרים
 מלפני מחנה המלך, כמו
 שסתרו אמות עובדי כוכבים
 ומזלות של העולם כאשר יתגלה
 המשיח. זהו שכתוב (ישעיה ב) ובאו
 במערות צרים (שם ז) ובנקיקי
 הסלעים.

קמו תנאים ואמוראים ואמרו,
 רועה נאמן, אתה הוא ששקול
 לכל ישראל, ממלא מפל מדות
 טובות, ודאי כך שורה זה שנאמר
 בו (שמואל א-ב) אין קדוש פיהו
 אלהינו. אתה פתור על כל אחד
 ואחד מישראל, כי אין בלתך בן
 אדם שיהיה פתור עליך, לא נשיא, ולא חכם, ולא מבין, ולא חסיד, ולא גבור, ולא תם, ולא

צדיק גמור דנטר אות ברית, אות שבת, אות יומין טבין,
 אות תפלין, יהבין ליה נפש יתרה מצדיק, ובכל אתר,
 נפש יתרה ממלכות.

ואי איהו בר נש מפל מדות אלין, יהבין ליה פתור בשם
 יהוה, פיהו (דף רמ"ג ע"א) אלהינו בכל קראנו אליו.

אין קדוש פיהו. מעלמא דדכורא, דאיהו תפארת, מלך
 מכתר בכתר עלאה, דבה ימלוך בשכינתיה, דאיהו נפש
 יתרה. וכתר נשמה יתרה, יהו"ה, רוח, דאתמר (יזאל א)
 אשפוך את רוחי על כל בשר, ואיהו כליל ' ספיראן
 מעילא לתתא, פגוונא דא: ' חכמה. ה' בינה. ו' כליל
 שית ספיראן, מחסד עד יסוד. ה' מלכות. כ' מן פיהו
 אלהינו, פתור על רשיה. והאי איהו נשמה דאתוספא
 ביום שבת.

ובגין דעלת העלות, מופלא ומכסה בהאי כתר, ואתפשט
 בשם יהוה בשבתות וימים טובים, לית שולטנותא
 לסמאל ולנחש ולכל ממנן דיליה, ולית ליה שלטנותא
 לגיהנם, נוקבא בישא דסמאל, ולא למשרין דיליה,
 פלהו מתטמרין מן קדם משרייתא דמלכא, פגוונא
 דיתטמרן אומין עובדי כוכבים ומזלות דעלמא, כד יתגלי
 משיחא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה ב) ובאו במערות צרים
 (ישעיה ז) ובנקיקי הסלעים.

קמו תנאין ואמוראין, ואמרו, רעיא מהימנא, אנתה הוא
 שקיל לכל ישראל, ממולא מפל מדות טבין, ודאי
 כך שרייא, ההוא דאתמר ביה, (שמואל א ב) אין קדוש
 פיהו אלהינו. אנתה פתור על כל חד וחד מישראל, פי
 אין בלתך בר נש, דיהא כתר עליך, לא נשיא, ולא חכם,
 ולא מבין, ולא חסיד, ולא גבור, ולא תם, ולא נביא,
 ולא צדיק, ולא מלך. אנתה הוא בדיוקנא דקודשא ברין
 הוא, ברא בדיוקנא דאבוהי, פגוונא דישראל, דאתמר
 בהון, (דברים יד) בנים אתם לי אלהיכם. אשלים פקודין

אדם שיהיה פתור עליך, לא נשיא, ולא חכם, ולא מבין, ולא חסיד, ולא גבור, ולא תם, ולא

נביא, ולא צדיק, ולא מלך. אתה הוא בדמותו של הקדוש ברוך הוא, בן בדמות אביו, כמו ישראל שנאמר בהם (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. השלם מצוות של אדונך, שאין מצוות מאלו שלך שלא יתעטר בו הקדוש ברוך הוא ושכינתו מעלה ומטה בכתר עליון בכל מדה ומדה.

פתח ואמר, תנאים ואמוראים, שפאשר היה קורא לכלם, לרפי שמעון בכלל עמהם בכל זמן, אמר להם, אני משבח לכם כפי נדיבות שלכם, שאתם בני נדיבים אברהם יצחק ויעקב. אין מי שיכול לשבח לכם אלא אדון העולם, שאפלו התורה בלה עד אין סוף בכם היא תלויה, כמו מה שנאמר בתורה, (איוב יא) ארצה מארץ מדה ורחבה מני ים. כף השבח שלכם. אבל יתקיים בכם מה שהתקיים בי, ששמחתי בכבודו של אהרן אחי, כמו שבארוהו, הלב ששמח בגדלת אחיו, ילבש אורים ותמים.

ותנאים ואמוראים, כל מוספים של שבתות וימים טובים, כל מוסף שאומרים בו כתר - מכאן נודעים. וכל תפלות של ישראל, ריחן פריח של (שיר השירים א) מור ולבונה וכל אבקת רוכל, בשאר ימים. אבל בשבתות וימים טובים חשוב עליו מיני בשמים. משום שבמים טובים עולים מכל אבקת רוכל, שנאמר בו (בראשית לב) ויאבק איש עמו. שתפלה שהיא פגומה, נאבק עמה סמאל, להלחם עמה באותו פגם של עברה שבאותו אבק, שזה וזה עולה עד השמים.

אבק של יעקב, ללמד זכות על התפלה בכמה מחנות של חובות (וביחוד) שהם (תולות) קבוצות ומחנות, שמתאספים עמו ללמד זכות עליה. והאבק במדרגה של סמאל עולה בכמה מחנות

דמארץ, דלית פקודין מאלין דילך, דלא יתעטר ביה קדשא בריך הוא ושכינתיה עילא ותתא, בכתר עלאה, בכל מדה ומדה.

פתח ואמר, תנאין ואמוראין, דכד הוה קרי לבלהו, לרפי שמעון בכלל עמהון בכל זמנא, אמור לון, אנא משבחנא לכו, כפום נדיבות דלכון, דאתון בני נדיבים אברהם יצחק ויעקב. לית מאן דיכיל לשבחא לכון, אלא מרי עלמא, דאפילו אורייתא בלה עד אין סוף, בכו היא תליא. פגוונא דאתמר באורייתא, (איוב יא) ארפה מארץ מדה ורחבה מני ים, הכי שבח דילכו. אבל יתקיים בכו, מה דאתקיים בי, דחדינא ביקרא דאהרן אחי, כמה דאוקמוה, הלב ששמח בגדלת אחיו, ילבש אורים ותמים.

ותנאין ואמוראין, כל מוספין דשבתות וימים טובים, כל מוסף דאמרין ביה כתר, מהכא אשתמודעין. וכל צלותין דישראל, ריחא דלהון, פריחא (שיר השירים ג) דמור ולבונה וכל אבקת רוכל, בשאר ימין. אבל בשבתות וימים טובים, חשיב עליה מפל מיני בשמים.

בגין דביומין טבין, סלקין מפל אבקת רוכל, דאתמר ביה, (בראשית לב) ויאבק איש עמו. דצלותא דאיהי פגימה, אתאבק עמה סמאל, לאגחא עמה בהוא פגימו דעברה, בהוא אבק דדא ודא סליק עד שמאי.

אבק דיעקב, לאולפא זכותא על צלותא, בכמה משריין דחובין (ר"א רבנו) דאינון (ס"א תלוי) תבילין ומשריין, דמתפנשין עמיה, לאולפא זכו עליה. ואבק דרגא דסמאל, סליק בכמה משריין דחובין, לאולפא חובין עליה, ודא צלותא דערבית, דאקרי סלם דיעקב, דבה (בראשית כח) והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. אלין דסלקין

אבק של יעקב, ללמד זכות על התפלה בכמה מחנות של חובות (וביחוד) שהם (תולות) קבוצות ומחנות, שמתאספים עמו ללמד זכות עליה. והאבק במדרגה של סמאל עולה בכמה מחנות

שֶׁל חוֹבוֹת לְלַמֵּד חוֹבוֹת עֲלֵיהֶּ, וְזוֹ תַּפְּלַת עֲרֻבֵי שְׁנֵי קָרָאֵת סָלַם יַעֲקֹב, שְׁפָה (בראשית כח) וְהָיָה מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵימָּ וְיִרְדִּים בּוֹ. אֲלוֹ שְׁמַעֲלִים חוֹבוֹת וּמִוִּרְדִּים זְכוּיֹת תַּחֲתֵיהֶם, וְאֲלוֹ מַעֲלִים זְכוּיֹת, וְיִרְדִּים חוֹבוֹת תַּחֲתֵיהֶן, וּמִשְׁפִּילִים לָהֶם בְּכַמָּה קָרָבוֹת. שְׁחָם בְּעֵלֵי מַגְנִים בְּמַלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, עַד שֶׁנִּשְׁמַעַת הַמַּלְחָמָה לְהָרִים הַגְּבוּהִים, שֶׁהֵם אֲבָרָהֶם יַצְחָק וַיַּעֲקֹב. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ. רִיב הַתַּפְּלָה, וְרִיב הַתּוֹרָה. וְזֶה הַקָּרָב שֶׁל תַּפְּלַת עֲרֻבֵי שְׁנֵי מִשְׁשָׁף עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר. שְׁרָבֵן גְּמִלְיָאֵל הַעֲמִיד אוֹתָהּ עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר, שֶׁתַּפְּלַת עֲרֻבֵי זְמַנָּה כָּל הַלַּיְלָה, אֲלֵא שְׁחַכְמִים עָשׂוּ גִדְרָ עַד חֲצוֹת.

וּמִשּׁוֹם זֶה נֶאֱמַר וַיֹּאבֵק אִישׁ עֲמוֹ עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר. מֵהוּ הַשְּׁחָר? תַּפְּלַת עֲרֻבֵי, שְׁשֵׁעוּרָה עַד בְּקָר שֶׁל אֲבָרָהֶם, שֶׁהוּא אַרְבַּע שְׁעוֹת. (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אֲבָרָהֶם בְּבִקְרָ. בַּתְּחִלַּת שְׁעָה רִאשׁוֹנָה בְּסוֹף הַשְּׁחָר, (שְׁחָר) נִצַּח יַעֲקֹב, שֶׁשֵּׁם (תהלים כב) לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשְּׁחָר, לְקַחַת נִקְמָה מִסְמָאֵל, שֶׁנִּגְעַת בִּירְדָּ שְׁמָאֵל שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הוֹד, שָׁבוּ נֶאֱמַר (איכה א) נְתַנְנִי שְׁמָמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה, הוֹד, מִצַּד הַהוֹד, אֲלֵף חֲמִישִׁי, נִשְׂאָר בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרַב וַיִּבֶשׁ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה הוֹד שֶׁלְךָ, רוּעָה נֶאֱמָר, שָׁבוּ אֶתָּה חָרַב מִנְּבוֹאֲתֶךָ מִשְׁמָאֵל, וּמִשּׁוֹם שֶׁאֶתָּה (ישעיה סג) מוֹלִיף לִימִין מִשָּׁה, שֶׁהוּא נִצַּח, רֹאשׁ שֶׁל הַשְּׁחָר, וְנֶאֱמַר (משלי ה) אֵילַת אֶהְבִּים, לְכֵן פֶּתַח דוֹד וְאָמַר לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשְּׁחָר, שָׁבוּ זְבָא בְּעַל נוֹצֵחַ הַקָּרָב. וּמִשּׁוֹם שֶׁנִּצַּח הוֹד הֵם שְׁנֵי מִינֵי שְׁחָר, בְּאֵרוֹ בְּמִשְׁנָה מֵאִמְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשְׁחָרִין, וְלֹא אָמַר בְּשְׁחָרִין - לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁנִים.

וְשְׁנֵי מִשְׁיחִים יִתְעוֹרְרוּ לְגַבְיָהֶם - מִשְׁיחַ בֶּן דוֹד כְּנֶגֶד הַנִּצַּח, וְנִקְשָׁר בְּבִקְרָ שֶׁל אֲבָרָהֶם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טז) נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח. הוֹד בְּגִבּוֹרָה, שָׁבוּ מִשְׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם אַחוּז. אֶתָּה

חוֹבִין, וְנִחְתִּי זְכוּיֹן תַּחֲתֵיהֶוּ, וְאֵלִין סְלָקִין זְכוּיֹן, וְנִחְתִּין חוֹבִין תַּחֲתֵיהֶוּ. וּמִשְׁפִּילִין לֹוֹן בְּכַמָּה קָרָבִין.

דְּאֵינּוֹן מְאִרֵי תְרִיסִין, בְּמַלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה, עַד דִּישְׁתַּמַּע קָרָבָא לְטוֹרִין רַבְרָבִין, דְּאֵינּוֹן אֲבָרָהֶם יַצְחָק וַיַּעֲקֹב, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (מִיכָה ו) שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב יְיָ. רִיב דְּעֲלוֹתָא. רִיב דְּאוֹרִיָּתָא. וְהֵאֵי קָרָבָא דְּעֲלוֹתָא דְּעֲרֻבֵי, עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר. דְּרָבֵן גְּמִלְיָאֵל אוֹקְמָה, עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר. דְּתַפְּלַת עֲרֻבֵי זְמַנָּה כָּל הַלַּיְלָה, אֲלֵא דְחַכְמִים עָבְדוּ גִדְרָ עַד חֲצוֹת.

וּבְגִין דָּא וַיֹּאבֵק אִישׁ עֲמוֹ עַד עֲלוֹת הַשְּׁחָר, מָאֵן שְׁחָר. עֲלוֹתָא דְּעֲרֻבֵי. דְּשִׁיעוּרָה עַד בְּקָר דְּאֲבָרָהֶם, דְּאֵי הֵי אַרְבַּע שְׁעוֹת (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אֲבָרָהֶם בְּבִקְרָ. בְּרִישׁ שְׁעָתָא קְדָמָה, בְּסוֹף הַשְּׁחָר, (דְּאֵי הוּא) נִצַּח יַעֲקֹב, דְּתַמָּן (תהלים כב) לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשְּׁחָר, לְנִטְלָא נוֹקְמָא מִסְמָאֵל, דְּנִגְעַת בִּירְדָּ שְׁמָאֵל דְּיַעֲקֹב, דְּאֵי הוּא הוֹד, דְּבִיָּה אֶתְמַר (איכה א) נְתַנְנִי שְׁמָמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה, הוֹד, מִסְטְרָא דְּהוֹד, אֲלֵף חֲמִישִׁי, אֶשְׁתַּאֲרַת בִּי מִקְדָּשָׁא חָרַבָּה וַיִּבֶשׁ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דָּא הוֹד דִּילְךָ רַעְיָא מְהִימְנָא, דְּבִיָּה אֶתָּה חָרַב, מִנְּבוֹאֲהָ דִּילְךָ מִשְׁמָאֵלָא, וּבְגִין דְּאֶתָּה (ישעיה סג) מוֹלִיף לִימִין מִשָּׁה, דְּאֵי הוּא נִצַּח, רִישָׁא דְּשְׁחָרִין, (משלי ה) אֵילַת אֶהְבִּים, פֶּתַח דוֹד לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשְּׁחָר, דְּבִיָּה יִיתִי מְאִרֵי נִצַּחֵן קָרָבִיָּא. וּבְגִין דְּנִצַּח וְהוֹד תְּרִין שְׁחָרִין, אוֹקְמוּהָ בְּמַתְנִיתִין מֵאִמְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשְׁחָרִין, וְלֹא אָמַר בְּשְׁחָרִין תְּרִין.

וְתִרִין מִשְׁיחִין יִתְעוֹרוּן לְגַבְיָהֶוּ, מִשְׁיחַ בֶּן דוֹד, לְקַבֵּל נִצַּח, וְאֶתְקַשְׁר בְּבִקְרָ דְּאֲבָרָהֶם, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים טז) נְעִימוֹת (דף רמ"ג ע"ב) בִּימִינְךָ נִצַּח. הוֹד בְּגִבּוֹרָה,

הַשְּׁחָר, וְנֶאֱמַר (משלי ה) אֵילַת אֶהְבִּים, לְכֵן פֶּתַח דוֹד וְאָמַר לְמַנְצֵחַ עַל אֵילַת הַשְּׁחָר, שָׁבוּ זְבָא בְּעַל נוֹצֵחַ הַקָּרָב. וּמִשּׁוֹם שֶׁנִּצַּח הוֹד הֵם שְׁנֵי מִינֵי שְׁחָר, בְּאֵרוֹ בְּמִשְׁנָה מֵאִמְתֵי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בְּשְׁחָרִין, וְלֹא אָמַר בְּשְׁחָרִין - לְשׁוֹן רַבִּים, שְׁנִים.

וְשְׁנֵי מִשְׁיחִים יִתְעוֹרְרוּ לְגַבְיָהֶם - מִשְׁיחַ בֶּן דוֹד כְּנֶגֶד הַנִּצַּח, וְנִקְשָׁר בְּבִקְרָ שֶׁל אֲבָרָהֶם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טז) נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח. הוֹד קָשׁוֹר בְּגִבּוֹרָה, שָׁבוּ מִשְׁיחַ בֶּן אֶפְרַיִם אַחוּז. אֶתָּה

באמצע, שמדרגה שלך תפארת, שנקשר בך העמוד האמצעי. ויסוד חי העולמים במדרגה שלך. וחכמה בזמן, כנאמר הרוצה להחכים - ידרים. ובינה לשמאל, הרוצה להעשיר - יצפין.

היא הקשת אצלה, וזהו לבוש השכינה, לבוש הצדיק, שנקרא ברית הקשת. והיא אות שבת, ואות יום טוב, ואות תפלין, ואות ברית מילה. ואמר הקדוש ברוך הוא, מי שאינו רשום באות זו, לא יכנס במראה זו בחדר זה. וזהו מטה, שהעמוד האמצעי מטה בו כלפי חסד לצדיקים גמורים לתת להם זכיות בשמונה עשרה ברכות התפלה. ומטה כלפי חובה לרשעים, לדון אותם בגבורה לדין כפי מעשיהם. ובעמוד האמצעי מאריך על הבינוניים. וזהו אות ש'.

שרשה גוני הקשת - אות ברית הקשת, בת יחידה, שבת המלכה. ויש לה שש מדרגות תחת שלטונה, שהם ששת ימי המעשה שכלולים במטטרון, ועליהם נאמר, (שמות כג) ששת ימים תעשה מעשיך. אבל בת יחידה היא שבת לה, העושה בה מלאכה יומת.

יהנה נקרא בצרוף אות ה' אחרונה, ומצד זה יה' לימין, שהיא ה' שלמות שלו. וכך לכל צד משה צדדים: יהו, הוי, ויה, יוה, היו, והי שהם שמונה עשרה אותיות שכלולות בצדיק חי העולמים. והיא רביעית ההין בכל צד.

והיא אות ה"א, מצד של שם המפרש, יו"ד ה"א וא"ו. יו"ד בחסד, ה"א בגבורה, וא"ו בתפארת. כששולט ה"ט"ל הזה, אסרו חכמים ארבעים מלאכות חסר אחת. ואתקריאו אבות מלאכות, על שם דאינון לקבל אבהן, דשליט עליהו ט"ל, דאיהו ארבעים חסר אחת.

דביה משיח בן אפרים אהיד. אנת באמצעיתא, דדרגא דילך תפארת, דאתקשר בך עמודא דאמצעיתא. ויסוד חי עלמין בדרגא דילך. וחכמה בזמן, הרוצה להחכים ידרים. ובינה לשמאלא, הרוצה להעשיר יצפין.

איהי הקשת גבה, והאי איהו לבושא דשכינתא. לבושא דצדיק, דאתקרי ברית הקשת. ואיהו אות שבת, ואות יום טוב, ואות תפלין, ואות ברית מילה. ואמר קדשא בריך הוא, מאן דלאו איהו רשים בהאי אות, לא ייעול במראה דא, בחדר דא. והאי איהו מטה, דעמודא דאמצעיתא מטה ביה כלפי חסד לצדיקים גמורים, למיחב לון זכוון, בשמנה עשר ברכאן דצלותא. ומטה כלפי חובה לרשיעייא, למידן לון בגבורה לדינא, כפום עובדיהון. ובעמודא דאמצעיתא מאריך על בינוניים. והאי איהו ש'.

תלת גוונין דקשת, אות ברית הקשת, בת יחידה, שבת מלכתא. ואית לה שית דרגין, תחת שולטנותא, דאינון ששת ימי המעשה, דכלילן במטטרון. דעליהו אתמר, (שמות כג) ששת ימים תעשה מעשיך. אבל בת יחידה, שבת ליהוה, העושה בה מלאכה יומת.

יהוה אתקרי באות ה'. ומסטרא דא, יה"ו לימינא. דאיהו ה' שלימו דיליה. והכי לכל סטרא בשית סטרין, יהו, הוי, ויה, יוה, היו, והי. אינון שמנה עשר אתוון, דכלילן בצדיק חי עלמין. ואיהי רביעית ההין בכל סטרא. ואיהו ה"א, מסטרא דשמא מפרש, יו"ד ה"א וא"ו. יו"ד בחסד, ה"א בגבורה, וא"ו בתפארת. כד שלטא האי ט"ל, אסרו חכמים ארבעים מלאכות חסר אחת. ואתקריאו אבות מלאכות, על שם דאינון לקבל אבהן, דשליט עליהו ט"ל, דאיהו ארבעים חסר אחת.

והיא אות ה"א, מצד של שם המפרש, יו"ד ה"א וא"ו. יו"ד בחסד, ה"א בגבורה, וא"ו בתפארת. כששולט ה"ט"ל הזה, אסרו חכמים ארבעים מלאכות חסר אחת. ונקראות אבות מלאכות, על שם שהם כנגד אבות ששולט עליהם ט"ל, שהוא ארבעים חסר אחת.

וּבְאֵלֶּיךָ אֲרַבְעִים מְלֶאכֶת חֹסֶר
אֶחָת, הִכָּה עֶשֶׂר מְלֶאכֶת לְאָדָם,
וְעֶשֶׂר לְחֹוה, וְעֶשֶׂר לְנֹחַשׁ, וְתִשַׁע
לְאֶרֶץ. וּמִשׁוֹם שֵׁט"ל שׁוֹלֵט
בְּשִׁבְתָּ, שֶׁהִיא אוֹת ה', לִכְן אֵין
לוֹקִין בְּשִׁבְתָּ. וְזֶה הֵט"ל אֵינוֹ כְּמוֹ
הֵט"ל שֶׁל יוֹם חַל, מִצַּד שֶׁל עֶבֶד
מְטַטְרוֹן, שֶׁהֵן אֲרַבְעִים מְלֶאכֶת
חֹסֶר אֶחָת: הַזֹּרֵעַ וְהַחֹרֵשׁ וְכוּ'.

זְכֹן וְזָקֵן, הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת אֶרֶץ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב
(ישעיה 10) וְהָאֶרֶץ הָדָם רְגֵלִי. מִצַּד
הַחֹסֶד נִקְרָאת מִים, וּמִצַּד הַגְּבוּרָה
נִקְרָאת אֵשׁ, וּמִצַּד הָעֲמוּד
הָאֲמֻצְעִי - אֹוִיר. וְהִיא אֶרֶץ,
קֹרָקַע לְכֻלָּם.

וּמִשׁוֹם שֶׁנִּשְׁמָה יִתְרָה מִתְּפַשֵּׁט
בְּשִׂכְנָה, שֶׁהִיא שִׁבְתַּת הַמַּלְכָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (תהלים ק) וּמְלֻכּוֹתָי
בְּכָל מְשָׁלָה - מִשָּׁם הִיא נִעֲשִׂית
מְלֻכּוֹת, שֶׁשְׁלִיטְתָּהּ עַל הָאֶרֶץ וְעַל
אֵילָנוֹת וְזֹרְעִים (וְהָרִים וְאֲבָנִים).
וּמִשׁוֹם שֶׁאֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהִיא
נִשְׁמָה יִתְרָה בְּשִׁבְתָּ, בָּהּ תּוֹלְדוֹת
שֶׁלָּהּ - יֵשׁ בָּהּ מְנוּחָה לְאֶרֶץ,
שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה.

וּמִשׁוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה
הַתְּפֻשָּׁטָה בְּאֶרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר עָלֶיהָ
(במדבר 17) פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר
אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ
עַל, לִכְן אֶסוּר לְחַרֵּשׁ בְּשִׁבְתָּ.
וְחִרְיֵשָׁה בְּשׁוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קכט)
עַל גְּבִי חֲרָשׁוֹ חֲרָשִׁים. וְהַשְּׂכִינָה
הַתַּחְתּוֹנָה הִיא פָּרָה אֲדָמָה מִצַּד
הַגְּבוּרָה. תְּמִימָה - מִצַּד הַחֹסֶד,
שֶׁהִיא מְדַרְגָּה שֶׁל אֲבָרָהָם,
שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית 17) הִתְהַלֵּף לִפְנֵי
וְהָיָה תְּמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם -
מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. אֲשֶׁר לֹא
עָלָה עָלֶיהָ עַל - מִצַּד הַשְּׂכִינָה

הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא חֲרוֹת הַכֹּל, בְּמָקוֹם שֶׁהִיא שׁוֹלֵטָת, (במדבר 17) וְהָזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת, אֵין רְשׁוֹת לְצַד
הָאֲחֵר לְשִׁלֵּט, לֹא שֵׁטָן, וְלֹא מִשְׁחִית, וְלֹא מְלֶאֱךָ הַמְּנוּחָה, שֶׁהֵם מִצַּד הַגִּיהֵנּוּם.

וּמִשׁוֹם זֶה בִּימֵי הַחַל אוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל, (תהלים עח) וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב

וּבְאֵלֶּיךָ אֲרַבְעִים מְלֶאכֶת חֹסֶר חֹד, לָקַח עֲשָׂרָה מְלֶאכֶת
לְאָדָם. וְעֲשָׂרָה לְחֹוה. וְעֲשָׂרָה לְנֹחַשׁ. וְתִשַׁע
לְאֶרֶץ. וּבְגִין דֵּט"ל שֶׁלְטָא בְּשִׁבְתָּ דְאִיהוּ ה', אֵין לוֹקִין
בְּשִׁבְתָּ. וְהִיא ט"ל לְאוֹ אִיהוּ כֵּט"ל דְּחוֹל, מְסַטְרָא דְעֶבֶד
מְטַטְרוֹן. וְאֲרַבְעִים מְלֶאכֶת חֹסֶר אֶחָת, הֵם הַזֹּרֵעַ
וְהַחֹרֵשׁ וְכוּ'.

סְבָא סְבָא, שְׂכִינְתָא אֲתִקְרִי אֶרֶץ דְּקוֹנְדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה 10) וְהָאֶרֶץ הָדָם רְגֵלִי.
מְסַטְרָא דְחֹסֶד אֲתִקְרִיאת מִים. וּמְסַטְרָא דְגְבוּרָה
אֲתִקְרִיאת אֵשׁ. וּמְסַטְרָא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא אֹוִיר.
וְאִיהִי אֶרֶץ, קֹרָקַע לְכֻלָּהּוּ.

וּבְגִין דְּנִשְׁמָתָא יִתְרָה אֲתִפְשָׁטָא בְּשִׂכְנְתָא, דְאִיהִי שִׁבְתָּ
מְלֻכָּתָא, דְאֲתִמַּר בָּהּ (תהלים ק) וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה,
מִשָּׁם אִיהִי מְלֻכּוֹת, דְשִׁלְטְנוּתָהּ עַל אֶרֶץ, וְעַל אֵילָנִין
וְזֹרְעִין. (וטוֹרִין וְאֲבָנִין) וּבְגִין דְאֵילָנָא דְחַיִּי, דְהִיא נִשְׁמָתָא
יִתְרָה דְבְּשִׁבְתָּ, בָּהּ תּוֹלְדִין דִּילָהּ, אִית גְּיִיחָא לְאֶרֶץ,
דְאִיהִי שְׂכִינְתָא.

וּבְגִין דְשְׂכִינְתָא עֲלָאָה אֲתִפְשָׁטָת בְּאֶרֶץ, דְאֲתִמַּר בָּהּ
(במדבר 17) פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם
אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל, אֶסוּר לְחַרֵּוֹשׁ בְּשִׁבְתָּ חִרְיֵשָׁה
בְּשׁוֹר. דְאֲתִמַּר (תהלים קכט) עַל גְּבִי חֲרָשׁוֹ חֲרָשִׁים. וְשְׂכִינְתָא
תַּתְּאָה אִיהִי פָּרָה אֲדָמָה מְסַטְרָא דְגְבוּרָה. תְּמִימָה,
מְסַטְרָא דְחֹסֶד, דְאִיהוּ דְרָגָא דְאֲבָרָהָם, דְאֲתִמַּר בֵּיהּ
(בראשית 17) הִתְהַלֵּף לִפְנֵי וְהָיָה תְּמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם,
מְסַטְרָא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל,
מְסַטְרָא דְשְׂכִינְתָא עֲלָאָה דְאִיהִי חִירוֹ דְכֻלָּא, בְּאֲתֵר דְאִיהִי
שֶׁלְטָא (במדבר 17) וְהָזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת, לִית רְשׁוֹ לְסַטְרָא אֲתִרָא
לְשִׁלְטָאָה, לֹא שֵׁטָן, וְלֹא מִשְׁחִית, וְלֹא מְלֶאֱךָ הַמְּנוּחָה,
דְאֵינוֹן מְסַטְרָא דְגִיהֵנּוּם.

וּבְגִין דָּא, בְּיוֹמִין דְּחוֹל, אֲמַרִּין יִשְׂרָאֵל, (תהלים עח) וְהוּא

אפו וגו'. משום שבימי החל השכינה התחתונה מתלבשת באלו הקלפות של מיתה ודין. ובשבת מתפשט מהם, בגלל שעץ החיים שהוא בן י"ה, יה"ו, מתחבר באות ה"א. בזמן ההוא מנוחה נמצאת לאות ה"א, וכל מה שהוא מתחתיה, ולא צריך לומר בה והוא רחום. ומי אלו (שתחתיה)? תחת י' ישראל. וכל מקום שישאל נמצאים, שמירה נמצאת ומנוחה.

ומשום זה אסור לחרש בארץ ולעשות בה גמות, שנעשה באלו עשה פגם בארץ הקדושה, שהיא שכינה. ואסור להשתמש בפלים של הארץ בשבת, ואפלו לטלטל אבן ולא דבר, אלא כלי סתם, שיהיה מנוחה להם בנכות השכינה שנקראת אבן, שכתוב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמת מצבה - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה יש להם קיום בעולם, ועליה נאמר (שם מט) משם רעה אבן ישראל. (זכריה א) על אבן אחת שבעה עינים. (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ומשום זה נאמר, (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. צריך לשמר אותה בדינתם, שלא יצאו מרשות היחיד לרשות הרבים. וזהו שבארזוהו בעלי המשנה, יציאות השבת שמים שהן ארבע, הוצאה מרשות לרשות, והכנסה גם כן יציאה קורא לה. ואלו הם סמאל ונחש, צריכים ישראל לשמר עליהם שלא יכנסו לדירה של השכינה, שהיא רשות היחיד. מי רשות הרבים? חללה שפחה זונה נדה גויה, רשות של סמאל ונחש, ושבעים ממנים של העמים.

ובחבור הקדמון, אריתי מורי עם בשמי - זרוע ימין בדרך שמאל. אכלתי יערי עם דבשי - יעקב ברחל. שתיתי ייני עם חלבי - זרוע שמאל בדרך ימין. זרוע ימין בדרך שמאל, הם חסד עם הוד. יעקב ברחל -

רחום וכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו וגו'. בגין דביומין דחול, שכינתא תתאה אתלבשת באלין קליפין דמיתה דדינא. ובשבת אתפשטת מנייהו, בגין דאילנא דחיי דאיהו בן י"ה, יה"ו, אתחבר בה"א. בההוא זמנא נייחא אשתכחת לה"א, וכל מה דאיהו תחותה, ולא צריך למימר ביה והוא רחום. ומאן אינון (ס"א תחותה). תחות י' ישראל. וכל אתר דישראל משתכחין, נטירו אשתכח ונייחא.

ובגין דא, אסור למחרש בארעא, ולמעבד בה גומות, דהוי כאילו עביד פגימו בארעא קדישא, דאיהי שכינתא. ואסור לאשתמשא בכלים דארעא בשבת. ואפילו לטלטל אבן. ולא מידי אלא כלי בעלמא. דיהוי נייחא לון בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא, דכתיב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמת מצבה, בצלותא. עמידה איהי לישראל, דבגינה אית לון קיומא בעלמא. ועליה אתמר, (בראשית מט) משם רעה אבן ישראל. (זכריה א) על אבן אחת שבעה עינים, (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים.

ובגין דא (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדרתם ברית עולם. צריך לנטרא לה בדינתם, דלא יפקון מרשות היחיד לרשות הרבים. והאי איהו דאוקמוה מארי מתניתין, יציאות השבת שמים שהן (ד"ע"א) ארבע, הוצאה מרשות לרשות, והכנסה נמי יציאה קרי לה. ואינון סמאל ונחש, צריכים ישראל לנטרא לון, דלא ייעלון לדירה דשכינתא, דאיהי רשות היחיד. מאן רשות הרבים? חללה שפחה זונה נדה גויה, רשות דסמאל ונחש, ושבעין ממנן דעמין.

ובחבורא קדמאה, אריתי מורי עם בשמי, דרועא ימינא בירכא שמאלא. אכלתי יערי עם דבשי, יעקב ברחל. שתיתי ייני עם חלבי, דרועא שמאלא בירכא ימינא. דרועא ימינא בירכא שמאלא, אינון חסד עם הוד. יעקב ברחל, עמודא דאמצעיתא

במלכות. דרועא שמאלא בירכא ימינא גבורה בנצח. ואמאי שני מדות דיליה הכי. אלא רזא דנימא הכא, דוד אמר הכא, (תהלים קלב) כהניף ילבשו צדק וחסידים ירננו. ואתמר התם, ולויף מיבעי ליה למימר. אמר קדשא בריף הוא לאו ארח לשנות מדותי, אלא בתר דזמינת לי, אית לי למעבד רעותך. ומתכא אוליפנא, דבעל הבית דמזמין אפילו למלכא, אית ליה למעבד רעותיה. ובגין דא אוקמוה, פל מה שאומר לך בעל הבית עשה חוץ מצא. ועם פל דא דרזא דא שפיר איהו, הא כתיב (מלאכי א) אני יי לא שניתי, ובכל קרפנין לא כתיב בהון אלא ליהנה, איך וכל למהוי דישני דרגין דשמיה בקרפנא.

אלא, אריתי מורי: יוצר אור. עם בשמי: אהבת עולם. אכלתי יערי: שמע ישראל. עם דבשי: ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד. שתיתי ייני: והיה אם שמע, עד ויאמר. עם חלבי: מן ויאמר, עד אמת. אכלו רעים: ג' ראשונות, וג' אחרונות. שתו ושכרו דודים: שאר ברקאן דצלותא.

ובחבורא קדמאה, סתרא דקרנא, פרים וכבשים ועתודים ועזים, אינון ארבעה, פני שור. פני נשר וגו', שתי תורים או שני בני יונה, וצריך לפרשא. אריה נחית לגבי שור, דאיהו שמאלא, לאתקשרא חסד בגבורה. אדם נחית לגבי נשר. דרגא דייעקב. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, שופריה דייעקב שופריה דאדם קדמאה הוה. ומאן גרים לאסתלקא לאתקרי ישראל, דכתיב, (בראשית לב) לא יעקב ואמר עוד שמך פי אם ישראל יהיה שמך, דיהוי ישראל עקר לאפרשא ביניהו. (ע"כ רעיא מהימנא).

העמוד האמצעי במלכות. זרוע שמאל בירף ימין - גבורה בנצח. ומדוע שתי מדות שלו כף? אלא הסוד שנאמר כאן, דוד אמר כאן, (תהלים קלב) כהניף ילבשו צדק וחסידים ירננו. ונאמר שם, ולויף צריך היה לו לומר! אמר הקדוש ברוף הוא, אין דרך לשנות מדותי, אלא אחר שהזמנתי אותי, יש לי לעשות רצונך. ומכאן למדנו, שבעל הבית שפזמין אפילו למלך, יש לו לעשות רצונו. ומשום זה בארוהו, פל מה שאומר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא. ועם פל זה שסוד זה יפה הוא, הרי כתוב (מלאכי א) אני ה' לא שניתי, ובכל הקרפנות לא כתוב בהם אלא ליהנה, ואיך יכול להיות שישנה מדרגות של שמו בקרפנות?

אלא, אריתי מורי - יוצר אור. עם בשמי - אהבת עולם. אכלתי יערי - שמע ישראל. עם דבשי - ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד. שתיתי ייני - והיה אם שמע, עד ויאמר. עם חלבי - מן ויאמר עד אמת. אכלו רעים - ג' ראשונות, וג' אחרונות. שתו ושכרו דודים - שאר ברכות התפלה.

ובחבור הקדמון, סתר הקרפנות - פרים וכבשים ועתודים ועזים, הם ארבעה, פני שור, פני נשר וגו', שתי תורים או שני בני יונה. וצריך לפרש. אריה יורד לגבי שור, שהוא שמאל, לקשר חסד בגבורה. אדם יורד לגבי נשר, דרגה של יעקב. ומשום זה בארוהו בעלי המשנה, תאר פניו של יעקב היה תאר פניו של אדם הראשון. ומי גרם שיעלה ויקרא ישראל, שכתוב (בראשית לב) לא יעקב ואמר עוד שמך פי אם ישראל יהיה שמך? שיהיה ישראל עקר להבדיל ביניהם.

(ע"כ רעיא מהימנא)

ועשירית האיפה (במדבר כח), מדוע? אלא עשירית האיפה, כנגד כנסת ישראל, שהיא העשירית שבמדרגות,

ועשירית האיפה, (במדבר כח) אמאי. אלא עשירית האיפה, לקבל כנסת

וְצִרְיָכָה לְהִנָּחֵן בֵּין שְׁתֵּי זְרוּעוֹת,
וְהִיא סֵלֶת הַלֶּחֶם, וְהִיא לֶחֶם.
וּמְשֹׁם שֶׁהִיא לֶחֶם, לֹא הִפְקֵד
עַל לֶחֶם שֶׁל חֲמֶשֶׁת הַמִּינִים,
שֶׁהֵם חֻטָּה, וְשַׁעוּרָה, וְשִׁיפוֹן
וְכוֹי, מִמֶּנּוּ שֶׁל הָעוֹלָם. וְלֹא שֵׁם
מִמֶּנּוּ עֲלֵיהֶם, אֲלֵא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְבַדּוֹ.

וּמְשֹׁם זֶה מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּלֶחֶם
וְזוֹרֵק אוֹתוֹ בְּאֶרֶץ, עֲנִיּוֹת רוֹדְפֹת
אֲחֵרָיו. וּמִמֶּנּוּ אֶחָד הִפְקֵד עַל
זֶה, וְהוּא רוֹדֵף אֲחֵרָיו לְתַת לוֹ
עֲנִיּוֹת, וְלֹא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם עַד
שִׁצְטָרֵף לְבְרִיּוֹת. וְעֲלָיו כְּתוּב,
(איוב טו) נִדְד הוּא לְלֶחֶם אִיָּה. נִדְד
הוּא, וְיִלְךְ מִטְּלָטֵל, וְגוֹלָה מִמְּקוֹם
לְמְקוֹם, לְלֶחֶם אִיָּה הוּא. וְאִין
מִי שִׁשְׁגִיחַ עֲלָיו. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
אִיָּה מִי שִׁיָּרַחַם עֲלָיו, מְשֹׁם
שֶׁלֹא יִמָּצֵא.

רַעִיא מְהִימָנָא

וּבְחִבּוּר הַקְּדָמוֹן, אָמַר הַרוּעָה
הַנָּאֵמָן, וּמֵה מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּפִירוּרִים
שֶׁל הַלֶּחֶם וְזוֹרֵק אוֹתָם בְּמְקוֹם
שֶׁלֹא צָרִיף כֶּף - כָּל שֶׁכֵּן מִי
שֶׁמְזַלְזֵל בְּפִירוּרִים שֶׁל הַמַּחַ,
שֶׁהֵם טְפוֹת הַזֶּרַע, שֶׁזוֹרֵק אוֹתָם
בְּאֶרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר בְּהֵם (בְּרֵאשִׁית ו) כִּי
הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרַכּוֹ עַל
הָאֶרֶץ. אוֹ שֶׁזוֹרֵק אוֹתָם בְּנִדְהָ,
אוֹ בְּבַת אֶל נֶכֶר, אוֹ בְּשִׁפְחָה
אוֹ בְּזוֹנָה. וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן
מִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּפִירוּרִים שֶׁל הַלֶּחֶם
שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם קוֹצֵי הָאוֹתִיּוֹת
וְתִגֵּי הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם,
כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֶתֶר - יִחַלֵּף.

וְכֹל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמוֹסֵר סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, וְסִתְרֵי קַבְלָה, וְסוּדוֹת
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, אוֹ סִתְרֵי
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ
לְאֲנָשִׁים שֶׁאֵינָם הַגּוֹנִים, שֶׁשׁוּלֵט
עֲלֵיהֶם יֵצֵר הַרְעָה, אֲשֶׁה זוֹנָה,
וְאִין לֶחֶם אֲלֵא כ"ב אוֹתִיּוֹת

יִשְׂרָאֵל. דְּאִיָּהי עֲשִׂירָאָה דְּדִרְגִין, וְאַצְטְרִיכָא
לְאַתְרֵיהֶבָא בֵּין תְּרִין דְּרוּעִין, וְאִיָּהי סֵלֶת נְהָמָא,
וְאִיָּהי נְהָמָא. וּבִגִין דְּאִיָּהי נְהָמָא, לֹא אֶתְפְּקֵד
עַל נְהָמָא דְּחֲמֶשֶׁת מִינִין, דְּאִיָּהי חֻטָּה,
וְשַׁעוּרָה, וְשִׁיפוֹן וְכוֹי, מִמֶּנּוּ דְּעֲלָמָא. וְלֹא
שְׁוִי מִמֶּנּוּ עֲלֵיהוּ, אֲלֵא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא
בְּלַחְדוּדֵי.

וּבִגִין דָּא, מָאן דְּמְזַלְזֵל בְּנְהָמָא, וְזָרִיק לִיה
בְּאַרְעָא, עֲנִיּוֹתָא רְדִיף אֲבַתְרִיהָ. וְחַד מִמֶּנּוּ
אֶתְפְּקֵד עַל דָּא, וְאִיָּהוּ רְדִיף אֲבַתְרִיהָ, לְמִיָּהב
לִיה עֲנִיּוֹתָא, וְלֹא יִפּוּק מִן עֲלָמָא, עַד דְּיִצְטְרִיף
לְבְרִיָּין. וְעֲלֵיהָ פְתִיב, (איוב טו) נִדְד הוּא לְלֶחֶם
אִיָּה. נִדְד הוּא, וְיַהֲף מִטְּלָטֵל, וְגִלִּי מֵאַתְר
לְאַתְר, לְלֶחֶם אִיָּה הוּא. וְלִית (דף רמ"ד ע"ב) מָאן
דְּיִשְׁגַּח עֲלֵיהָ, הָדָא הוּא דְכְתִיב אִיָּה. מָאן
דְּיָרַחַם עֲלֵיהָ, בִּגִין דְּלֹא יִשְׁכַּח.

רַעִיא מְהִימָנָא

וּבְחִבּוּרָא קְדָמָאָה אָמַר רַעִיא מְהִימָנָא, מָאן דְּמְזַלְזֵל
בְּפִירוּרִין דְּנְהָמָא, וְזָרִיק לוֹן בְּאַתְר דְּלֹא
אַצְטְרִיף. הָאִי כָל שֶׁכֵּן מָאן דְּמְזַלְזֵל בְּפִירוּרִין דְּמוֹחָא,
דְּאִינוֹן טְפִין דְּזֶרַע, דְּזָרִיק לוֹן בְּאַרְעָא, דְּאַתְמַר בְּהוֹן
(בְּרֵאשִׁית ו) כִּי הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרַכּוֹ עַל הָאֶרֶץ. אוֹ
דְּזָרִיק לוֹן בְּנִדְהָ, אוֹ בְּבַת אֶל נֶכֶר, אוֹ בְּשִׁפְחָה אוֹ בְּזוֹנָה.
וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מָאן דְּמְזַלְזֵל בְּפִירוּרִין דְּנְהָמָא
דְּאוֹרֵייתָא, דְּאִינוֹן קוֹצֵי אֲתוּוֹן, וְתִגֵּי אֲתוּוֹן, דְּאַתְמַר
עֲלֵיהוּ כָל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּתִגָּא חֵלֵף.

כָּל שֶׁכֵּן מָאן דְּמִסֵּר רִזִין דְּאוֹרֵייתָא, וְסִתְרֵי קַבְלָה, וְסִתְרֵי
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, אוֹ סִתְרֵי אֲתוּוֹן דְּשִׁמָּא מְפָרֵשׁ,
לְאֲנָשִׁים דְּלֹאוּ אִינוֹן הַגּוֹנִים, דְּשִׁלִּיט עֲלֵיהוּ יֵצֵר הַרְעָה,
אֲשֶׁה זוֹנָה, דְּאַתְמַר עֲלָהָ, (מְשִׁלִּי ו) כִּי כַעַד אֲשֶׁה זוֹנָה עַד
שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהָ (מְשִׁלִּי ו) כִּי כַעַד אֲשֶׁה זוֹנָה עַד כְּפַר לֶחֶם.

כפר להם. ולית להם אלא כ"ב אתוון דאורייתא. ולית כפר, אלא אפלו הלכה אחת. (ועוד רעיא מהימנא).

ובחבורא קדמאה, לא גלי רזא באלין פרוורין, אלא בארע פשט, ולא יהיב בהון שיעורא. אבל אוקמוה מארי מתניתין, דשיעורא דפירוורין כזית לפחות, כל שפן אי אינון כפיצה. דמארי מתניתין דקדקו עליהו, עד כזית עד כפיצה לכרכא עליהו.

וארר רזא, א"ח הוא ט' פרוורין, שלש לכל סטר, תלת מן ד', תרין עשר. רביעית איהו שלימו, לאשלקמא ביה עשר. ולאשלקמא ד', דאינון יהוה. מאי עשר: אינון: יו"ד ה"א וא"ו ה"א. קוצא דאת ד' מן אחד, שיעורא כזית. י' מן יהוה, שיעורא דיליה כפיצה.

איהו ד', שלימו דמרפכתא דאדם, ושלימו דארבע אנפין דאדם. ובגין דא, (במדבר ו) ישא יהוה פניו אליך. ואוקמוה מארי מתניתין, והכתיב (דברים י) אשר לא ישא פנים. אלא אמר הקדוש ברוך הוא, ולא אמרתי להם (דברים יא) ואכלת ושבעת, והם דקדקו עליהם, עד כזית או עד כפיצה, ואיך לא אשא להם פנים. ורבנן דמתניתין ואמוראין, כל תלמודא דלהון, על רזין דאורייתא סדרו ליה.

קם רעיא מהימנא, וסליק ידוי קמי קדשא בריך הוא ושכינתיה, ואמר הכי, קדשא בריך הוא יהא רענא דילך, למיהב לון מזונא שלימתא, לתקנא לגבך, ולגבי מטרוניתא עלאה עלמא דאתי, דאתמר עלה, (תהלים כב) כי ליי המלוכה ומושל בגוים. ולגבי מטרוניתא תננינא, דאתמר בה זמנא תננינא, (עובדיה א) והיתה ליי המלוכה. לתקנא פתורא שלימתא, מכל עדונין, ומכל מאכלין.

ואנא מזמן עמך, לכל מארי מתניתין, ולמארי מקרא, ולמארי תלמוד, וכל שפן למארי סתרי תורה דילך,

התורה. ואין כפר אלא אפלו הלכה אחת. (ועוד רעיא מהימנא).

ובחבור הקדמון לא גלה סוד באותם פרוורים אלא בדרך פשט, ולא נתן בהם שעור. אבל בארוהו בעלי המשנה, ששעור של פרוורים כזית לפחות, כל שפן אם הם כפיצה. שבעלי המשנה דקדקו עליהם, עד כזית עד כפיצה לברך עליהם.

ודרך סוד, א"ח - הוא תשעה פרוורים, שלשה לכל פוון, שלשה מן ארבעה - שנים עשר. ד' היא השלמות, להשלים בה עשרה. ולהשלים ארבעה, שהם יהוה. מהם עשרה? אלו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. קוץ של אות ד' מאחד, שעורה בכזית. י' מהו"ה, שעורה כפיצה.

היא ד', שלמות המרפכה של אדם ושלמות של ארבע פנים של אדם. ומשום זה (במדבר ו) ישא יהוה פניו אליך. ובארוהו בעלי המשנה, והרי כתוב (דברים י) אשר לא ישא פנים. אלא אמר הקדוש ברוך הוא, ולא אמרתי להם (א) ואכלת ושבעת? והם דקדקו עליהם, עד כזית או עד כפיצה, ואיך לא אשא להם פנים?! וחקמי המשנה והאמוראים, כל התלמוד שלהם על סודות התורה סדרו אותו.

קם הרועה הנאמן, והרים ידיו לפני הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וכך אמר: קדשא בריך הוא, יהי רצון שלך לתת לנו מזון שלם, לתקן אצלך ואצל המלכה העליונה, עולם הבא, שנאמר עליו (תהלים כב) כי לה המלוכה ומושל בגוים. ולגבי המלכה השניה שנאמר בה פעם שניה,

ואני מזמן עמך לכל בעלי המשנה, ולבעלי המקרא, ולבעלי התלמוד, וכל שפן לבעלי סודות

(עובדיה א) והיתה לה המלוכה. לתקן שלחן שלם מכל מצדנים ומכל מאכלים.

התורה שלך, פלה שלך, מלכה קדושה שלך, עליונה ותחתונה, והכל ברשות של עליון כל עליונים, אדון כל האדונים, מלך על כל המלכים של מעלה ומטה, שהוא יחיד בלי שני, ואין אות ונקדה שמשפתפת עמו, ולא שנוי גונים של אנשים. שהוא בעל כל המפתחות של סודות ההיות, ושמות וכנויים, וכל סודות הגנוזים של החכמה, שתפתח אותם פלם לכבודך, עליון על כל העלות. אני מתחנן לפניך שתפתח אותם לכבודך, שפכודך הוא מאבי ואמי שבשמים, ואב של כל ישראל ואם שלהם, שנאמר בה (משלי א) ואל תטש תורת ארך, ועמך אין שתף של אם בעולם.

קם זמן שני ואמר, בעלי המשנה, נשמות ורוחות ונפשות שלכם, התעוררו פעת כלכם והעבירו שנה מפם, שהיא ודאי משנה, דרך פשט של עולם הזה. שאני לא עוררתי בכם אלא בסודות עליונים של העולם הבא, שאתם בהם (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן.

פתח ואמר, הרי בארוהו בעלי המשנה, בעל הבית בוצע ואורח מכרף. ועוד בארוהו, צריך לדקדק בה' מן המוציא. ושתי ה' הן פנגד שתי הלחם. שתי כפרות של השבת. אות י' היא פביצה של כל אחד ואחד. ומיהו בעל הבית שבוצע? זו אות ו'.

בין כף הנה זקן הזקנים הנה יורד אצלו ואמר, רועה נאמן, חזר כף, שהרי לחם הוא אות ו', שתי כפרות שלו, כמו שאמרת הן אותיות ה' ה'. ודאי אות ו' היא פנגד יעקב, ה' ה' פנגד לאה ורחל. י' פביצה לכל אחד.

אמר לו, זקן זקן, והרי בכמה מקומות בארוהו, שיעקב הוא בעל הבית, ויוסף אורח, שמדרגתו יסוד חי העולמים, כולל ח"י ברכות התפלה, ומשום זה אמרו עליו, (משלי י) ברכות לראש צדיק.

פלה דילך, מטרוניתא קדישא דילך, עלאה ותפאה, וכלא ברשות דעלת כל עלאין, אדון כל האדונים, מלך על כל המלכים דעילא ותפא, דאיהו יחיד בלא תננינא, ולית את ונקדה דמשפתת בהדיה, ולא שנוי גוונין דאינשא. דאיהו מארי כל מפתחאן, דרזין דהיות, ושמהן וכנויין, וכל רזין גניזין דחכמתא, דתפתח לון פלהו ליקרא דילך, עלת על כל עלות. אנה מתחנן קדמך, דתפתח לון ליקרא דילך, דיקרא דילך איהו מאבי ואמי דשמאי, ואב דכל ישראל, ואם דלהון, דאתמר בה (משלי א) ואל תטש תורת ארך, ועמך לית שותפו דאם בעלמא.

קם זמנא תננינא ואמר, מארי מתניתין, נשמתין ורוחין ונפשין דלכון, אתערו כען פולהו, ואעברו שינתא מנכון, דאיהו ודאי משנה, ארח פשט דהאי עלמא. דאנא לא אתערנא ככו, אלא ברזין עלאין דעלמא דאתי, דאתון בהון (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן.

פתח ואמר, הא אוקמוה מארי מתניתין, בעל הבית בוצע ואורח מכרף. ועוד אוקמוה, צריך לדקדק בה' מן המוציא. ותרין ההין אינון, לקבל שתי הלחם. שתי כפרות דשבת. י', איהו פביצה לכל חד וחד. ומאן איהו בעל הבית דבוצע. דא ו'.

אדהכי, הא סבא דסבין קא נחית לגביה, ואמר, רעיא מהימנא חזור בך. דהא לחם איהו ו', שתי כפרות דיליה, כמה דאמרת אינון ה' ה'. ודאי ו' איהו לקבל יעקב. ה' ה' לקבל לאה ורחל. י', פביצה לכל חד.

אמר ליה, סבא סבא, והא בכמה אתרין אוקמוה, דיעקב איהו בעל הבית, ויוסף אורח, דדרגיה יסוד חי עלמין, פליל ח"י ברכאן דצלותא, ובגין דא אוקמוה עליה, (משלי י) ברכות לראש צדיק. אמר ליה הכי הוא,

אמר לו, כף הוא, והכל אמת. כל סוד במקומו, מה שאני אמרתי ומה שאתה אמרת. אבל זה שבוצע את הלחם מיהו?

אמר לו, זקן, אתה בדמותו, וזה שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזה אדם של המרכבה העליונה שהפנים שלו יהוה. ומשום זה ו' לחם, שהן ה' ה'. ושעור שקבעו פזית וכביצה, הרי נתבאר פזית באיזה שם משערים, שהרי בארו חכמים שאין עושים מצוות חבילות, אף פאן לא נותנים שני שעורים באות י', להיות פזית וכביצה. אלא שתי אלפא ביתות הן, יש י' עליונה, ויש י' קטנה. י' מן יהוה - עליונה. י' מן אדני - קטנה. ואלו השתים, אחת בפזית ואחת בכביצה, בסוד זה השלוב יאהדונהי. בא הזקן ונשק לו.

בין כף קם המנורה הקדושה, פתח ואמר, ודאי פעת מתחברים (משלי ל) מה שמו ומה שם בנו. שמחו החברים ואמרו, אשריו מי שזוכה לאכל מהלחם הזה שנאמר בו (משלי ט) לכו לחמו בלחמי, ואשרי הנפש שנאמר בה (ויקרא כב) מלחם אביה תאכל. (שם) וכל זר לא יאכל בו. שהקדוש ברוך הוא בו נאמר, (מלאכי ב) הלא אב אחד לכלנו. והנפש שעוסקת בתורה - מלחם אביה תאכל.

ומי גרם לה שאוכלת מלחם אביה? משום שחזרה בתשובה ונאחזת (ומתחדשת) פנעוריה. זהו שכתוב (ויקרא כב) ושבה אל בית אביה פנעוריה, כמו (איוב לב) [ו]ישוב לימי עלומי. כמו האילן שקצצו אותו ומתחדש בשרשיו. וזהו סוד של מי שמת בלי זרע.

ועוד יש סוד אחר, שלבסוף יבוא בגלגול ויתחדש פמזמן קדמון. וזהו אלמנה וגרושה, שהתגרשה מגן עדן, ומשום זה נקראת גרושה, כמו (בראשית א) ויגרש את האדם. ומה גרם לה? משום שזרע אין לה, שמת בלא בנים. ושבה אל בית אביה פנעוריה, ששבה בעולם הזה באותו נער בן

וכלא קשוט. כל רזא באתריה, מה דאנא אמרית, ומה דאת אמרת. אבל ההוא דפליג נהמא מאן הוא.

אמר ליה, סבא אנת בדיוקניה, ודא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ודא אדם דמרכבתא עלאה, דאנפין דיליה יהוה. ובגין דא, ו' לחם, דאינון ה' ה'. ושיעורא דאוקמוה פזית וכביצה, הא אתמר פזית באן שמה משערין, דהא אוקמוה רבנן דאין עושין מצוות חבילות, אוף הכי, לא יתבנין תרין שיעורין באת י', למיהוי פזית וכביצה. אלא תרי אלפא ביתות אינון, אית י' עלאה, ואית י' זעירא, י' מן יהוה, עלאה. י' מן אדני, זעירא. ואלין תרין, חד בפזית, וחד בכביצה, ברזא דא יאהדונהי. אתא סבא ונשיק ליה.

אדהכי קם בוצינא קדישא, פתח ואמר, ודאי כען מתחברין (משלי ל) מה שמו ומה שם בנו, חדו חברייא ואמרו, זכאה הוא מאן דזכי למיכל מהאי נהמא, דאתמר ביה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי. וזכאה נפשא, דאתמר בה (ויקרא כב) מלחם אביה תאכל. (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל בו. דקודשא בריך הוא ביה אתמר, (מלאכי ב) הלא אב אחד לכלנו. ונפשא דאתעסקת באורייתא, מלחם אביה תאכל.

ומאן גרים לה דאכלת מלחם אביה. בגין דתבת בתיובתא (דף רמ"ה ע"א) ואתאחדת (נ"א ואתחדת) פנעוריה. הדא הוא דכתיב, (ויקרא כב) ושבה אל בית אביה פנעוריה, פגון (איוב לג) [ו]ישוב לימי עלומי. פגוונא דאילנא דקציצו ליה, ואתחדש בשרשוי. והאי איהו רזא, דמאן דמית בלא זרע.

ועוד אית רזא אחרא, דלבתר ייתי בגלגולא, ויתחדש פמלקדמין. והיינו אלמנה וגרושה, דאתתרכת מגנתא דעדן, ובגין דא אתקריאת גרושה, פגון (בראשית

ועוד יש סוד אחר, שלבסוף יבוא בגלגול ויתחדש פמזמן קדמון. וזהו אלמנה וגרושה, שהתגרשה מגן עדן, ומשום זה נקראת גרושה, כמו (בראשית א) ויגרש את האדם. ומה גרם לה? משום שזרע אין לה, שמת בלא בנים. ושבה אל בית אביה פנעוריה, ששבה בעולם הזה באותו נער בן

היבם, וזהו ושבה אל בית אביה כנעוריה. ולבסוף שזכתה לזרע מלחם אביה תאכל. וכל זר לא יאכל בו וגו'. (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה - לאיש זר.

אמר הרועה הנאמן, הלל ושמאי, שאתם אחד מצד הרחמים ואחד מצד הדין, שהם חסד וגבורה, מדרגות של אברהם ויצחק. ואתם מהגזע שלהם, האספו לכאן אתם ושמונים תלמידים שהיו לו להלל, ואף כף תלמידי בית שמאי, לסעודת המלך.

הרי בארתם, אתם והחברים שעמכם, בעלי הוראות, שבארתם אין הבוצע רשאי לאכול עד שיענו אמן בעלי הסעודה, ואין בעלי הסעודה רשאים לאכול עד שיאכל הבוצע. ודאי כאשר בוצע בעל הבית, ובוצע לאותם בעלי הסעודה, לא לכלם משער שעור אחד, שאין דרך אלו הבוצעים לבצע בשוה, שלפעמים נותן לזה כפיצה, ולזה פניח.

וכאשר עונים אמן על כפיצה זו, קדם שיאכל בעל הבית, מחברים שני שעורים כאחד בכזית וכפיצה, שלוב יאהדונגיה - אמן זה אינו על האכילה, אלא על הכפיצה. לאחר שאלו השעורים מצטרפים באמן, יאכל בעל הבית. וזהו (שיר השירים ה) אריתי מורי עם בשמי יערי עם דבשי. ואחר כף - אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים - בעלי הסעודה. שיהיו הפנים בדמות אבותם.

הרי כאן לחם בשתי כפרות, ושעורו - פניח וכפיצה. מהו לחם הפנים של שלחן המלך? אלא זה פרושהו, שיש לו שתיים עשרה פנים. ומהן? אלא הן ארבע פנים של אריה, ארבע פני שור, ארבע פני נשר. והם (במדבר ו) יברכך יהוה. יאר יהוה. ישא יהוה.

ויגרש את האדם. ומאן גרים לה. בגין דזרע אין לה, דמית בלא בנין. ושבה אל בית אביה כנעוריה, דתבת בהאי עלמא כההוא נער בן יבם, והיינו ושבה אל בית אביה כנעוריה. ולבתר דזפת לזרע מלחם אביה תאכל. וכל זר לא יאכל בו וגו'. (דברים כה) לא תהיה אשת המת החוצה, לאיש זר.

אמר רעיא מהימנא, הלל ושמאי, דאתון, חד מסטרא דרחמי, וחד מסטרא דדינא, דאינון חסד וגבורה, דרגין דאברהם ויצחק. ואתון מגזעיהו, אתפנשו הכא, אתון ותמנין תלמידים דהוו ליה להלל. ואוף הכי תלמידי בית שמאי, לסעודתא דמלכא.

הא אוקמתון, אתון וחברייא דעמכון, מארי דהוראות, דאוקמתון, אין הבוצע רשאי למיכל, עד שיענו אמן מארי סעודתא, ולית מארי סעודתא רשאי למיכל, עד שיאכל הבוצע. ודאי כד בצע בעל הבית, ובצע לאינון מארי סעודתא, לאו לכלהו משער שעורא חדא, דלאו אורח אלין בוצעין, לבצוע בשוה, דלזמנין יהיב לדא כפיצה, ולדא כזית.

וכר עונין אמן על האי כפיצה, קדם דיכול בעל הבית, מחברין תרין שיעורין כחדא, בכזית וכפיצה, יאהדונגיה, אמן, דא לאו איהו על האכילה, אלא על הכפיצה, לבתר דאינון שיעורין מצטרפין באמן, ייכול בעל הבית. והיינו (שיר השירים ה) אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי, ולבתר אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אכלו רעים, מארי סעודתא. דיהון בגין בדיוקנא דאבוהון.

הא הכא לחם בשתי כפרות, ושיעורו וכפיצה. מאי ניהו לחם הפנים דפתורא דמלכא. אלא הא אוקמוה, דאית ליה תריסר אנפין. ומאי ניהו. אלא אינון ארבע אנפי אריה. ארבע אנפי שור. ארבע אנפי נשר. ואינון (במדבר ו) יברכך יהוה. יאר יהוה. ישא יהוה.

זה פרושהו, שיש לו שתיים עשרה פנים. ומהן? אלא הן ארבע פנים של אריה, ארבע פני שור, ארבע פני נשר. והם (במדבר ו) יברכך יהוה. יאר יהוה. ישא יהוה.

וּמְנַלְן דְּלַחַם הַפָּנִים אִיהוּ מִפְתוֹרָא דְמִלְפָּא. דְּכַתִּיב, (יחזקאל מא) וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה. ז"ה: תְּרִיסַר אַנְפִּין. וְאוֹף הָכִי, מֵאֵן דְּאִית לֵיה, בְּעֵי לְתַקְנָא וְלִסְדְּרָא עַל פְּתוּרֵיה, אַרְבַּע כְּפֻרוֹת בְּכָל סְעוּדְתָא דְשַׁבַּת, לְתַלְת סְעוּדְתֵי תְרִיסַר אַנְפִּין.

וְאִי תִימָא לָאו אֵינוֹן אֵלָא שִׁית מְדַאוּרֵייתָא, מִשּׁוּם לַחַם מְשֻׁנָּה. אֵלָא לָא נִיכוּל לְמַדְכַּר ו', בְּלָא חֲבָרִיה, ו' ו', שִׁית מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא, וְשִׁית מְלַתְתָּא לְעֵילָא. לְקַבֵּל שִׁית דְּרַגִּין דְּכִרְסִיָּא עֲלָאָה. וְשִׁית דְּרַגִּין דְּכִרְסִיָּא תַתָּאָה. שִׁית בְּאַתְכַּסְיָּא. וְשִׁית בְּאַתְגְּלִיָּא. (דברים כט) הַנְּסֻתוֹת לִיהוֹ"ה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגֻלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם.

וְלַחְמֵי תוֹדָה אֵינוֹן אַרְבַּעִין חִלּוֹת, עֲשָׂרָה רְקִיקִין. עֲשָׂרָה רְבוּכִין. עֲשָׂרָה שֶׁל חֶמֶץ. עֲשָׂרָה שֶׁל מֶצֶה. הָא אֵינוֹן מ'. לְקַבֵּל י' מִן יְהוֹ"ה. ד' אַנְפֵי אָדָם. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' אַנְפֵי אַרְיָה. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' אַנְפֵי שׁוֹר. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' אַנְפֵי נֶשֶׁר. הָא אִיהוּ תְקוּנָא קְדָמָאָה דְּפְתוּרָא דְמִלְפָּא, דְּאֵינוֹן עֲשָׂרָה דְּבָרִים דְּצָרִיף בֵּר נֶשׁ לְאַנְהָגָא בְּפְתוּרָא דְשַׁבַּת.

חַד, לְתַקְנָא פְתוּרָא כְּמֵאֵן דְּאָכִיל קָמֵי מִלְפָּא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוֹ"ה. תַּנְיִנָא, נְטִילַת יָדִים, עַד שְׁעוּרָא דְגִזְרוּ רַבָּנֵן, דְּאֵינוֹן חֶמֶשׁ קְשָׁרִין, דְּבַהוּן אַרְבַּעָה עֲשָׂר פְּרָקִין. וְאוֹף הָכִי אַרְבַּעָה עֲשָׂר פְּרָקִין אֵינוֹן, דִּיד שְׁמָא לָא. וְאֵינוֹן שְׁמֹנָה וְעֶשְׂרִים פְּרָקִין. לְקַבֵּלֵיהוּ כ"ח יְהוֹ"ה, דְּאֵינוֹן שְׁמֹנָה וְעֶשְׂרִים אַתְוּוֹן דְּקָרָא קְדָמָאָה דְּעוּבְדָא דְּבִרְאשִׁית. דְּאַתְמַר בַּהוּן, (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדַל נָא פַחַּ יְהוָה.

וְעֵשֶׂר אַצְבָּעָאן, רְמִיזֵי לְעֵשֶׂר אַמִּירָן דְּעוּבְדָא דְּבִרְאשִׁית. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִירֵי מְתַנִּיתִין, מֵאֵן דְּמִזְלִזֵל בְּנְטִילַת יָדִים, נַעֲקַר מִן הָעוֹלָם. אַמְאִי בְּגִין דְּאִית בַּהוּן רְזָא דְּעֵשֶׂר אַמִּירָן, וְשְׁמֹנָה וְעֶשְׂרִים אַתְוּוֹן, דְּבַהוּן אַתְבְּרִי עֲלָמָא.

פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שְׁנַאֲמַר בְּהֶם (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדַל נָא פַחַּ יְהוָה. וְעֵשֶׂר אַצְבָּעוֹת רוּמְזוֹת לְעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וּמִשּׁוּם זֶה בְּאָרוּ בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, מִי שְׁמִזְלִזֵל בְּנְטִילַת יָדִים, נַעֲקַר מִן הָעוֹלָם. מִדּוּעָ? מִשּׁוּם שֵׁישׁ בְּהֶם סוּד שֶׁל עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת וְשְׁמֹנָה וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת שְׁבָהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם.

וּמִנְיָן לָנוּ שְׁלַחַם הַפָּנִים הוּא מִשְׁלַחַן הַמִּלֶּךְ? שְׁכַתוּב (יחזקאל מא) וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה. ז"ה - גִּימְטְרִיָּא שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה פָּנִים. וְאָף כֶּף, מִי שֵׁישׁ לוֹ, צָרִיף לְתַקֵּן וְלִסְדֹּר עַל שְׁלַחַן אַרְבַּע כְּפֻרוֹת בְּכָל סְעוּדָה שֶׁל שַׁבַּת, לְשַׁלֵּשׁ סְעוּדוֹת - שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה פָּנִים.

וְאִם תֵּאמַר שְׁאִינְם אֵלָא שֵׁשׁ מִהַתוֹרָה, מִשּׁוּם לַחַם מְשֻׁנָּה - אֵלָא לָא נוֹכַח לְהַזְכִּיר שֵׁשׁ בְּלֵי חֲבָרוֹ. ו' ו', שֵׁשׁ מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, וְשֵׁשׁ מְלַמְטָה לְמַעְלָה, כְּנֶגֶד שֵׁשׁ מְדַרְגוֹת שֶׁל הַפֶּסַח הָעֵלְיוֹן וְשֵׁשׁ מְדַרְגוֹת שֶׁל הַפֶּסַח הַתַּחְתּוֹן. שֵׁשׁ בְּהַסְתֵּר, וְשֵׁשׁ בְּגִלוּי. (דברים כט) הַנְּסֻתוֹת לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגֻלוֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם.

וְלַחְמֵי תוֹדָה הֵם אַרְבַּעִים חִלּוֹת. עֲשָׂרָה רְקִיקִין, עֲשָׂרָה רְבוּכִין, עֲשָׂרָה שֶׁל חֶמֶץ, עֲשָׂרָה שֶׁל מֶצֶה. הָרִי הֵם אַרְבַּעִים. כְּנֶגֶד אוֹת י' מִן יְהוֹ"ה, ד' פְּנֵי אָדָם. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' פְּנֵי אַרְיָה. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' פְּנֵי שׁוֹר. י' מִן יְהוֹ"ה, ד' פְּנֵי נֶשֶׁר. זֶהוּ תְקוּנָא רֵאשׁוֹן שֶׁל שְׁלַחַן הַמִּלֶּךְ, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה דְּבָרִים שְׁצָרִיף אָדָם לְהַנְהִיג בְּשְׁלַחַן הַשַּׁבַּת.

אַחַד - לְתַקֵּן שְׁלַחַן כְּמִי שְׁאוּכַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁכַתוּב זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוֹ"ה. שְׁנֵי - נְטִילַת יָדִים עַד שְׁעוּרֵי שְׁגִזְרוּ חֲכָמִים, שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁה קְשָׁרִים שְׁבָהֶם אַרְבַּעָה עֲשָׂר פְּרָקִים. וְאָף כֶּף אַרְבַּעָה עֲשָׂר פְּרָקִים הֵם שֶׁל יָד שְׁמָא לָא. וְהֵם שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים פְּרָקִים. כְּנֶגֶד נְאֻמַּר כ"ח יְהוֹ"ה, שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת שֶׁל (במדבר יד) וְעַתָּה יִגְדַל נָא פַחַּ יְהוָה.

תְּלִיתָאָה, כּוּס דְּבִרְכָה, דְּתַקִּינוּ בֵּיה עֲשָׂרָה דְּבָרִים. הִדְחָה. שְׁטִיפָה. עֲטוּר. עֲטוּף. חֵי. מְלֵא. מִקְבְּלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו. וְנוֹתְנוּ בְּיָמִין. וְנוֹתְן עֵינָיו בּוֹ. וּמַגְבִּיּוּהוּ מִן הַקְּרַקַּע טַפְחָה. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמַתְנֵה לְאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ.

וְאוֹרַח רְזָא, כּוּס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְּרַכַּת יְיָ. כּוּס בְּגִי אֱלֹהִים. וּמַתְמָן נִשְׁמַתָּא, דְּאִיְהִי עַל שְׁמִיה כּוּס. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קטז) כּוּס יִשׁוּעוֹת אָשָׂא. מֵאֵן יִשׁוּעוֹת. חֲמִשָּׁה אֶצְבָּעָאן. דְּאֵינּוּן לְקַבֵּל חֲמִשָּׁה סְפִירָן דְּכּוּס. דְּאִיְהוּ אֱלֹהִים חַיִּים בִּינָה (דף רמ"ה ע"ב) מַתְפַּשְׁטָא כְּהוּן, לְחֲמִשִּׁין תְּרַעִין. ה' זְמַנִּין עֲשָׂר. בְּאֵת י', דְּאִיְהוּ עֲשָׂרָה דְּבָרִים דְּתַקִּינוּ רַבְּנָן בְּכּוּס, דְּאִיְהוּ אֱלֹהִים חַיִּים, חֲמִשׁ אַתְּוּן, בְּחֻשְׁבּוֹן ה'.

וְאוֹקְמוּהָ בְּכּוּס, שְׁצָרִיף הִדְחָה וְשְׁטִיפָה. הִדְחָה מִבְּחוּץ, וְשְׁטִיפָה מִבְּפָנִים. וְרְזָא דְמַלְהָ, שְׁיָהָא תּוֹכוֹ פְּכוּרוֹ. מֵאֵן דְּזָכִי לְנִשְׁמַתָּא מֵהָא כּוּס, לְמַהוּי נִשְׁמַתָּא דְכִנְיָא מְלָגוֹ וּמְלַבְר. וְרְזָא דְמַלְהָ, (ויקרא טז) וְטִהְרוּ וּקְדָשׁוּ, טִהְרָה מִבְּפָנִים, וּקְדָשָׁה מִבְּחוּץ. וּמָה כּוּס לָאו טִהְרַתִּיה וּקְדָשְׁתִּיה מְלָגוֹ וּמְלַבְר בְּלֵא מִיָּא. אוּף הָכִי נִשְׁמַתָּא, לָאו טִהְרַתִּיה וּקְדָשְׁתִּיה מְלָגוֹ וּמְלַבְר בְּלֵא אוּרִייתָא. וּבְגִין דָּא אָמַר רַבִּין גְּמַלְיָאֵל, מִי שְׂאִין תּוֹכוֹ פְּכוּרוֹ לֹא יִכְנֹס לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ. בְּגִין דְּלָאו אִיְהוּ מִסְטָרָא דְאִילְנָא דְחַיִּי, אֲלֵא מַעֲצָה הַדְּעַת טוֹב וְרַע.

עֲטוּר, אוֹקְמוּהָ מַעֲטוּר בְּתַלְמִידִים. וְאוֹרַח רְזָא, ה' אִיְהוּ כּוּס, מַעֲטוּר בְּתַלְמִידִים בְּאֵת י', דְּאִיְהוּ עֲטוּרָת עַל ה'. עֲטוּף, צָרִיף לְאֶעֱטָפָא רִישִׁיהָ בְּגִין דְּשְׁכִינְתָּא עַל רִישִׁיהָ. דְּהָכִי אוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְּנִיתִין, אָסוּר לְתַלְמִיד חֲכָם לְמִיְהִיף ד' אַמּוֹת בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ. מִשּׁוּם (ישעיהו ו) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שְׁפָן בְּבִרְכָה, וּבְאֶדְפְּרַת שְׁמָא קְדִישָׁא, לְמַהוּי בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ.

שְׁיָהָא עֲטוּרָה עַל ה'. עֲטוּף - צָרִיף לְעֲטוּף רֵאשׁוֹ בְּגִלּוֹל שְׁהַשְׁכִּינָה עַל רֵאשׁוֹ. שְׁכָף פְּרִשׁוּהוּ בְּעַלִּי הַמְּשָׁנָה, אָסוּר לְתַלְמִיד חֲכָם לְהִלָּף ד' אַמּוֹת בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ, מִשּׁוּם (ישעיהו ו) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שְׁפָן בְּבִרְכָה וּבְהַזְכָּרַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שְׂאִסוּר לְהִיּוֹת בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ.

שְׁרִישֵׁי - כּוּס שֶׁל בְּרַכָּה שְׁתַּקְנוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים: הִדְחָה וְשְׁטִיפָה. עֲטוּר. עֲטוּף. חֵי. מְלֵא. מִקְבְּלוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו. וְנוֹתְנוּ בְּיָמִין. וְנוֹתְן עֵינָיו בּוֹ. וּמַגְבִּיּוּהוּ מִן הַקְּרַקַּע טַפְחָה. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמַתְנֵה לְאַנְשֵׁי בֵּיתוֹ.

וּבְדִרְךָ סוּד, כּוּס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְּרַכַּת ה'. כּוּס בְּגִימְטְרִיאָא אֱלֹהִים, וּמִשְׁם הַנְּשִׁמָּה, שְׁיָהָא עַל שְׁמוֹ - כּוּס. זְהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים קטז) כּוּס יִשׁוּעוֹת אָשָׂא. מִי נִקְרָא יִשׁוּעוֹת? חֲמִשׁ אֶצְבָּעוֹת, שְׁהֵן כְּנֶגֶד חֲמִשׁ סְפִירוֹת שֶׁל כּוּס, שְׁהוּא שֵׁם אֱלֹהִים חַיִּים שְׁהַבִּינָה מַתְפַּשְׁטָת בְּהֵם לְחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים. ה' פְּעָמִים עֲשָׂר, בְּאוֹת י', שְׁהוּא עֲשָׂרָה דְּבָרִים שְׁתַּקְנוּ חֲכָמִים בְּכּוּס, שְׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, חֲמִשׁ אוֹתִיּוֹת בְּחֻשְׁבּוֹן ה'.

וּבְאֵרוֹ, בְּכּוּס שְׁצָרִיף הִדְחָה וְשְׁטִיפָה. הִדְחָה מִבְּחוּץ, וְשְׁטִיפָה מִבְּפָנִים. וְסוּד הִדְבָר - שְׁיָהָא תּוֹכוֹ פְּכוּרוֹ. מִי שְׁזָכָה לְנִשְׁמָה מְכּוּס זֶה, לְהִיּוֹת נִשְׁמָה טִהוּרָה מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. וְסוּד הִדְבָר - (ויקרא טז) וְטִהְרוּ וּקְדָשׁוּ. טִהְרָה מִבְּפָנִים, וּקְדָשָׁה מִבְּחוּץ. וּמָה כּוּס אֵין טִהְרַתּוֹ וּקְדָשְׁתּוֹ מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ בְּלֵי מַיִם - אָף כֶּף הַנְּשִׁמָּה אֵין טִהְרַתּוֹ וּקְדָשְׁתּוֹ מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ בְּלֵי תוֹרָה. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר רַבִּין גְּמַלְיָאֵל, מִי שְׂאִין תּוֹכוֹ פְּכוּרוֹ לֹא יִכְנֹס לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ. בְּגִלּוֹל שְׂאִין הוּא מְצַד עֵץ הַחַיִּים, אֲלֵא מַעֲצָה הַדְּעַת טוֹב וְרַע.

עֲטוּר - פְּרִשׁוּהוּ מַעֲטוּר בְּתַלְמִידִים. וְדִרְךָ סוּד - ה' אִיְהוּ כּוּס, מַעֲטוּר בְּתַלְמִידִים בְּאוֹת י', שְׁכָף פְּרִשׁוּהוּ בְּעַלִּי הַמְּשָׁנָה, אָסוּר לְתַלְמִיד חֲכָם לְהִלָּף ד' אַמּוֹת בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ, מִשּׁוּם (ישעיהו ו) מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שְׁפָן בְּבִרְכָה וּבְהַזְכָּרַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שְׂאִסוּר לְהִיּוֹת בְּגִלּוּי הָרֵאשׁ.

דָּאת י' מן יהוה, איהי אתעטף באור, ואתעביד אור. (והיינו אורא דארץ ישראל מחכים) בגין דָּאת י' דאיהי חכמה באור, והיינו אור דאתעטף ביה בד ברא עלמא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) עטה אור בשלמה. והאי איהו (בראשית א) יהי אור יהי אור. ואוקמוה מארי סתרי תורה, בטרים נתהווה כל דבר, נתהוו ההויות. ובגין דא יהי אור ויהי אור, דהוה מקדמת דנא.

ח"י אוקמוה, חי מן החבית. וארז רזא, שכנינתא עלאה איהי תמינאה דספיראן מתפא לעילא, ובגין דא אתקריאת ח', ואתמר בה (משלי כד) בחכמה יבנה בית. והיינו חבית: ח' בי"ת. ובגין דאיהי חיים, דכתיב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה, יין מתמן איהו ח"י. ודא איהו יינא דאורייתא. מאן דאשתדל בה, אקרי ח"י. ועוד, צדיק ח"י. איהו חי מן החבית.

יין אית מניה תרין גוונין, חנור וסומק. יין, שבעין אנפין. הא ע"ב. ולקבל תרין גוונין דיין, איהי זכור ושמור דשבת, ושבעין תיבין דקדוש ויכל"ו, הא ע"ב.

מלא, הדא הוא דכתיב כוס (דברים לג) מלא ברפת יי. ואוף דאיהו מלא מיינא דאורייתא. בר נש הכי צריך למהוי שלים, כמה דאת אמר (בראשית כה) איש תם: גבר שלים. כמו (בראשית לג) ויבא יעקב שלם, הכי צריך למהוי נשמתא שלימתא, ולא יהיה בה פגם, (ויקרא כא) דכל אשר בו מום לא יקרב. אוף הכי אלם עם י"ה, הוא אלהים, פחושבון כוס. (שם י"ה) איהו מלא, והפוף אלם ותמצא מלא. אימתי. בד אית תמן י"ה. והיינו (שמות יז) כי יד על פס י"ה. אדנ"י חושבניה ו"ה. עמודא דאמצעייתא מלא מן תרווייהו. ובגין דא שריא עליה אדם, דהוא שמא מפרש.

מקבלו בשתי ידיו, פגוונא דאורייתא, דהוה בתרין אלהים, פחושבון כוס. (שם י"ה) הוא מלא, והפף אותיות אלם ותמצא מלא. מתי? פאשר יש שם אותיות י"ה. והינו (שמות יז) כי יד על פס י"ה. אדנ"י חשבוננו ו"ה. העמוד האמצעי מלא משניהם, ומשום זה שורה עליו אדם, שהוא שם מפרש. מקבלו בשתי ידיו - כמו התורה שהיתה בשני לוחות, חמשה דברות בלוח אחד פנגד חמש

שאות י' מן יהוה היא שהתעטפה באור, ונעשתה אור. (וזהו אור של ארץ ישראל מחכים) משום שאות י', שהיא חכמה, באור, וזהו אור שהתעטף בו לשברא את העולם. זהו שפתיב (תהלים קד) עטה אור בשלמה. וזהו (בראשית א) יהי אור - יהי אור. ופרשוהו בעלי סודות התורה, בטרים שנתהווה כל דבר, נתהוו ההויות. ומשום זה נאמר יהי אור ויהי אור, שהיה מזמן קדמון.

חי - פרשוהו חי מן החבית. ודרף סוד - שכניה עליונה היא שמניית לספירות ממטה למעלה, ומשום זה נקראת אות ח', ונאמר בה (משלי כד) בחכמה יבנה בית. וזהו חבית: ח' בי"ת. ומשום שהיא חיים, שפתיב (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה, היין משם הוא חי. וזהו יינה של תורה. מי שמשפדל בה נקרא חי. ועוד, צדיק חי, שהוא חי מן החבית. יין יש ממנו שני גוונים - לבן ואדם. יין גימטריא שבעים פנים. הרי ע"ב. וכנגד שני גוונים של היין, הוא זכור ושמור של שבת, ושבעים תבות של קדוש ויכל"ו - הרי ע"ב.

מלא - זהו שפתיב כוס (דברים לג) מלא ברפת ה'. ואף שהוא מלא מיינה של תורה. אדם כף צריך להיות שלם, כמו שנאמר (בראשית כה) איש תם - גבר שלם, כמו (שם לג) ויבא יעקב שלם. כף צריך להיות נשמה שלמה, ולא יהיה בה פגם, ויקרא כא) שכל (איש) אשר בו מום לא יקרב. אף כף אותיות אלם עם י"ה - הוא כף אותיות אלם ותמצא מלא. מתי? פאשר יש שם אותיות י"ה. והינו (שמות יז) כי יד על פס י"ה. אדנ"י חשבוננו ו"ה. העמוד האמצעי מלא משניהם, ומשום זה שורה עליו אדם, שהוא שם מפרש. מקבלו בשתי ידיו - כמו התורה שהיתה בשני לוחות, חמשה דברות בלוח אחד פנגד חמש

לוחיון, חמשה דברין בלוחא חדא, לקבל חמשה אצבעאן דידי ימינא. וחמשה בלוחא תניינא, לקבל חמשה אצבעאן דידי שמאלא. ואתיהיבו בימינא דהיינו ביד ימין. ובגין דא, שני לוחות אבנים הוריד בידו, ולא בידיו. והאי איהו דאסהיד קרא, (דברים לג) מימינו אש דת למו.

אצבעות של יד ימין, וחמשה בלוח שני כנגד חמש אצבעות של יד שמאל. ונתנו בימין, כלומר ביד ימין. ומשום זה, שני לוחות אבנים בידו, ולא בידיו. וזהו שמעיד הפסוק, (דברים לג) מימינו אש דת למו.

ונותן עיניו בו, בגין דהאי כוס, דאיהו לקבל ארעא דישראל, דאתמר בה, (דברים יא) תמיד עיני יי אלהיך בה. ועיינין דלעילא, אינון שבועין סנהדרין, ומשה ואהרן עליהו. תרין עיינין עלאין. חד עין ימין, וחד עין שמאלא, ואינון ע"ב, כמנן פנין. והאי איהו רזא דנותן בפוס עינו.

ונותן עיניו בו - משום שפוס זה הוא כנגד ארץ ישראל, שנאמר בה (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה. ועינים של מעלה הם שבועים סנהדרין, ועליהם משה ואהרן. שתי עינים עליונות. אחת עין ימין, ואחת עין שמאל. והם ע"ב, כמנן "פנין". וזהו סוד של נותן בפוס עינו.

ומנביהו מן הקרקע טפח, בגין דאת ה' איהי כוס, בעי לסלקא לה באת י', דאיהי טפח, דביה אתפתחת ה' בה' אצבעאן. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה, בגין דיתברך דביתהו, דאיהי נפש, דאתמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל, ואתברכת ואתעבדת פרין, הדא הוא דכתיב, (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

ומנביהו מן הקרקע טפח - משום שאות ה' היא כוס, צריך להעלות אותה באות י', שהיא טפח, שבו נפתחת אות ה' בחמש אצבעות. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה - משום שתתברך אשתו, שהיא נפש, שנאמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל. ומתברכת ועושה פרות. זהו שכתוב (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

רביעאה, למהוי על פתוריה דברי תורה, דלא יתקיים ביה כגוונא דעמי הארץ, דאתמר עליהו (ישעיה כח) כי כל שלחנות מלאו קיא צאה. אבל בסתרי תורה אוקמוה, הרוצה להעשיר יצפין, יתן שלחן לצפון. הרי שלחן לשמאלא, דאיהו דין, בעי לקשרא ביה ימינא, דאיהו אורייתא, דאתיהיבת מחסד, דאיהו רחמי, ימין ה'.

רביעי - להיות על השלחן דברי תורה, שלא יתקיים בו כגומת עמי הארץ שנאמר עליהם (ישעיה כח) כי כל שלחנות מלאו קיא צאה. אבל בסודות התורה פרשוהו, הרוצה להעשיר יצפין, יתן שלחן לצפון. הרי שלחן לשמאל, שהוא דין, צריך לקשר בו הימין, שהוא התורה, שנתנה מחסד, שהוא רחמים, ימין ה'.

חמישאה, אוקמוה מארי מתניתין, דצריך להאריך על פתוריה, בגין עניים. ורזא דמלה, בגין דצדקה יאריך יומי, דלא יתקצרון. כגוונא דאורייתא איהו אריכות יומין, בתרין עלמין, בעלמא דין ובעלמא דאתי לנשמתא. אוף הכי צדקה, איהי אריכות יומין לגופא, בתרין עלמין, הדא הוא דכתיב, (דברים ל) כי הוא בעולם הזה ובעולם הבא לנשמות - אף כף הצדקה היא אריכות ימים לגוף בשני עולמות. זהו

חמישי - פרשוהו בעלי המשנה, שצריך להאריך על השלחן בגלל עניים. וסוד הדבר - בגלל הצדקה יאריך ימיו, שלא יתקצרו. כמו התורה שהיא אריכות ימים בשני עולמות, זהו

שְׁכַתּוֹב (דברים ל) כִּי הוּא חֲזִיף וְאָרֶךְ יָמָיֶךָ. כִּי הוּא חֲזִיף - בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאָרֶךְ יָמָיֶךָ - בְּעוֹלָם הַבָּא. שְׁעוֹלָם הַבָּא לְגוֹף לְתַחֲתֵית הַמֵּתִים, שְׂאֵחַר שְׂיָקוּם לֹא יָמוּת. וְכִמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הַבָּא יִהְיֶה עוֹמֵד, כִּף הָעוֹלָם הַזֶּה יִהְיֶה עוֹמֵד.

שְׂשִׁי - שְׂלֵא יִהְיֶה גִרְגָּרָן וּבִלְעָן עַל שְׁלַחְנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ עֶשׂוֹ שְׂאָמֵר (בראשית כה) הִלְעִיטָנִי, דָּרָךְ הִלְעִטָה, אֲלֵא דָרָךְ טַחֲיִנָה. אַף כִּף מִי שְׂמוֹצִיא דְבוּרִים שֶׁל תְּפִלָּה אוֹ תוֹרָה מִפִּיּוֹ, צָרִיךְ לְהוֹצִיא אוֹתָם בְּדָרָךְ טַחֲיִנָה - שְׂלָמִים, וְלֹא בְּהִלְעִטָה - חֲסָרִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא בְּגִלְל סַכְנָה שְׂמָא יְקָדִים קָנָה לוֹשֵׁט.

שְׂבִיעִי - מִים אַחְרוֹנִים. וּפְרָשׁוּהוּ, מִים רִאשׁוֹנִים מְצוּהָ, וְאַחְרוֹנִים חוֹבָה, וְאַמְצָעִים רְשׁוּת. מִים רִאשׁוֹנִים צָרִיךְ לְהַגְבִּיחַ הָאֲצָבָעוֹת כְּדִי שְׂלֵא יִחְזְרוּ מְשָׁקִים וַיִּטְמְאוּ אֶת הַיָּדַיִם. וַיִּשׁ מִהַחֲכָמִים שְׂאָמְרוּ, שְׂאַחְרוֹנִים מְשׁוּם מְלַח סְדוּמִית, שְׂלֵא יִסְמָא אֶת הָעֵינַיִם. אֲפִלוּ כִּף הוֹצִיא אוֹתָם מַחוּבָה. וְסוֹתָרִים הַדְּבָרִים אֶת אֵלוּ שְׂאָמְרוּ עֲלֵיהֶם חוֹבָה, וְאִין דָּרָךְ אַרְץ לְסוֹתֵר דְּבָרֵי הַגְּאוּנִים, (מאלו שְׂאָמְרוּ עֲלֵיהֶם) אֲלֵא שְׂנָאֵמֵר עֲלֵיהֶם, (דברים ז) עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ.

וְרֵא עוֹד, אֲלֵא שְׂאָמְרוּ עֲלֵיהֶם שְׂלֵשׁ קְדוּשׁוֹת. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם - אֵלוּ מִים רִאשׁוֹנִים. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים - אֵלוּ מִים אַחְרוֹנִים. כִּי קְדוּשׁ - זֶה שְׂמֵן עָרֵב. אֲנִי ה' - זֶה בְּרָכָה. וְאַמְצָעִים, בֵּין גְּבִינָה לְבִשָׁר, וּמְשׁוּם זֶה וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוּשׁ אֲנִי ה'. אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׂאָדוֹנִם יִשִּׁים אוֹתָם אֲצִלוּ. מִים רִאשׁוֹנִים שְׂזוֹרַע אָדָם - מְצוּהָ. אַחְרוֹנִים, שֶׁל הַנְּקָבָה

חֲזִיף וְאָרֶךְ יָמָיֶךָ. כִּי הוּא חֲזִיף בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאָרֶךְ יָמָיֶךָ בְּעוֹלָם הַבָּא. דְּעֲלָמָא דְאַתִּי לְגוֹפָא (דף רמ"ו ע"א) לְתַחֲתֵית הַמֵּתִים, דְּלְבַתֵּר דְּיִיקוּם לֹא יָמוּת. וּכְגוּוֹנָא דְּעֲלָמָא דְאַתִּי יִהְיֶה קָיָים, הַכִּי עֲלָמָא דִּין יִהְיֶה קָיָים.

שְׂתִיטָאָה, שְׂלֵא יִהְיֶה גִרְגָּרָן וּבִלְעָן עַל פְּתוּרִיָּה דְּמִלְכָא, כְּגוּוֹנָא דְּעֶשׂוֹ דְּאָמֵר (בראשית כה) הִלְעִיטָנִי, אֵרַח הִלְעִטָה, אֲלֵא בְּאֵרַח טַחֲיִנָה. אוֹף הַכִּי, מֵאֵן דְּאָפִיק מִלִּין דְּצִלוֹתִין אוֹ דְּאוֹרִייתָא מִפּוּמוֹי, בְּעֵי לְאַפְקָא לִוֵּן בְּהַטְחָנָה שְׂלָמִים, וְלֹא בְּהִלְעִטָה חֲסָרִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּגִין סַכְנָה דְּשְׂמָא יְקָדִים קָנָה לוֹשֵׁט.

שְׂבִיעָאָה, מִים אַחְרוֹנִים. וְאוֹקְמוּהָ, מִים רִאשׁוֹנִים מְצוּהָ. וְאַחְרוֹנִים חוֹבָה. וְאַמְצָעִים רְשׁוּת. מִים רִאשׁוֹנִים צָרִיךְ לְסַלְקָא אֲצָבָעָאן, כְּגִין דְּלֹא יִהְדְּרוּן מְשָׁקִין וַיִּטְמְאוּ אֶת הַיָּדַיִם. וְאִית מַרְבָּנָן דְּאָמְרֵי, דְּאַחְרוֹנִים מְשׁוּם מְלַח סְדוּמִית, שְׂלֵא תִסְמָא אֶת הָעֵינַיִם. אֲפִילוּ הַכִּי אֲפִיקִין לִוֵּן מַחוּבָא. וְסוֹתָרֵי מִלִּין, אֲלִין דְּאָמְרוּ עֲלֵיהֶו חוֹבָה, וְלֹא אֵרַח אֲרַעָא לְסוֹתָרָא גְאוּנִים מִלִּין, (ס"א מאלו דְּאָמְרוּ עֲלֵיהֶו) אֲלֵא דְאַתְקָרֵי עֲלֵיהֶו, (דברים ז) עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאָמְרוּ עֲלֵיהֶו ג' קְדוּשׁוֹת, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם אֵלוּ מִים רִאשׁוֹנִים. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים אֵלוּ מִים אַחְרוֹנִים. כִּי קְדוּשׁ, זֶה שְׂמֵן עָרֵב. אֲנִי יי, זֶה בְּרָכָה. וְאַמְצָעִים, בֵּין גְּבִינָה לְבִשָׁר. וּבְגִין דָּא, וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוּשׁ אֲנִי יי. זְכָאִין עָמָא, דְּמֵאֲרִיִּהוּן יִשְׂוֵי לִוֵּן לְגַבִּיָּה.

אוֹף הַכִּי וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם, בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ. מִים רִאשׁוֹנִים דְּזָרַע בְּרֵנֵשׁ, מְצוּהָ. אַחְרוֹנִים דְּנוֹקְבָא, חוֹבָא. וְאַמְצָעִים קָא רְמִיז, וּכְגַבִּינָה תְּקַפִּיאֲנִי. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב י) הֲלֹא כַחֲלָב תִּתִּכְנִי וְכַגְּבִינָה תְּקַפִּיאֲנִי. וְהֵאֵי אִיִּהוּ אַף כִּף וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם - בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ. מִים רִאשׁוֹנִים שְׂזוֹרַע אָדָם - מְצוּהָ. אַחְרוֹנִים, שֶׁל הַנְּקָבָה

- חוֹבָה. וְאִמְצָעִים - הָרִי רוֹמֵז, וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֲנִי. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (איוב י) הֲלֹא כְחֹלֶב תִּתִּיכֵנִי וְכַגְבִּינָה תִקְפִּיאֲנִי. וְהוּוּ שְׁבֹא הָרִמֵּז בֵּין גְּבִינָה לְכֹשֶׁר, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (איוב י) עוֹר וּבֹשֶׂר תִּלְבִּישָׁנִי. שְׁמִינִי - לְשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוֹס. מִדּוּעַ? בִּינָה הִיא הַשְּׁלִישִׁית מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, מִמַּעַלָּה לְמַטָּה. וּמִשּׁוּם זֶה פָּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה לֹא צָרִיף כּוֹס (ר"א). לְשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוֹס. וְכֹא בְרִמֵּז - קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שֶׁהַתּוֹרָה לֹא יוֹרֶדֶת פָּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה - כִּהְנִים, לְוִים, יִשְׂרָאֵלִים. תּוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים. בְּחֵדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וְזוֹ בִּינָה, יְהו"ו. וּבְגִלְגָּלָה נֶאֱמַר, שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַיְיָ הַלְלִיָּהּ. מַלְכוּת, אוֹת ה' רְבִיעִית, עֲלֶיהָ נֶאֱמַר, אַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת הַיְיָ הַלְלִיָּהּ. וְאוֹת ש' שֶׁל שְׁלֹשָׁה עֲנָפִים כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת. וְאוֹת **ש** שֶׁל אַרְבַּע פָּנִים כְּנֶגֶד אַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת.

תְּשִׁיעֵנִי - כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, רְבִיעִית הַלֵּל. וְשַׁעוֹר שְׁלוֹ לְעַמַּת אוֹת ה', רְבִיעִית שֶׁל שֵׁם יְהו"ה. עֲשִׂירֵי - בַּעֲשָׂרָה אוֹמֵר נְבָרָךְ לֹאֲלֵהֲיִנּוּ. וְשִׁכִּינָה תִּתְחַנֵּן הִיא רְבִיעִית וְעֲשִׂירִית. רְבִיעִית לְשֵׁם יְהו"ה. עֲשִׂירִית לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת, שֶׁהֵן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְכִמְהָ צָרִיף אָדָם לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ שְׁלֹא לְזַרֵּק דְּבָרִים אֵלָיו בְּמִקּוֹם שְׁלֹא צָרִיף כְּמוֹ מִי שֶׁזּוֹרֵק לְחֵם. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁזּוֹרֵק לְחֵם שֶׁל הַתּוֹרָה הַחוּצָה מִשְׁלַחֲנוֹ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחֵן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'. (ע"ב רע"ב)

רע"א מהימנא.

זהר

וּבַחֲבוּרָה קִדְמָא, תְּלַת אֵינּוֹן דְּגֵרְמִין בֵּישׁ לְגֵרְמִייהוּ. תְּרִין בְּהַאי עֲלָמָא, וְחַד בַּעֲלָמָא אַחְרָא, וְאַלִין אֵינּוֹן: מָאן דְּלֵיט גֵרְמִיָּה, דְּתַנִּינָן חַד מְמַנָּא אַתְּפַקֵּד קַמֵּיהָ דְּבַר נֶשׁ, וּבְשַׁעֲתָא דְּלֵיט גֵרְמִיָּה הֵהוּא בַר נֶשׁ, הַאי מְמַנָּא, וְשַׁבְעִין אַחְרָנִין דְּמְמַנָּן תְּחוּתֵיהָ, נְטִלִין הֵהוּא

דְּקָא רְמִיז, בֵּין גְּבִינָה לְכֹשֶׁר, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם) עוֹר וּבֹשֶׂר תִּלְבִּישָׁנִי.

תְּמִינָאָה, לְשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוֹס. אֲמַאי. בִּינָה אִיהִי תְּלִיתָא מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת, מֵעִילָא לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא פָּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה לֹא צָרִיף כּוֹס. לְשִׁלְשָׁה צָרִיף כּוֹס, קָא רְמִיז קִדְשָׁה לָךְ יִשְׁלָשׁוּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא דְאוֹרִינְתָא לֹא נַחְתָּא פָּחוֹת מִג', כִּהְנִים, לְוִים, יִשְׂרָאֵלִים. תּוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים. בְּיַרְחַ תְּלִיתָא, בְּיוֹם תְּלִיתָא. וְדָא בִּינָה, יְהו"ו. וּבְגִינָה אִתְמַר, שְׁלֹשׁ מִשְׁמֵרוֹת הַיְיָ הַלְלִיָּהּ. מַלְכוּת ה' רְבִיעִית, עֲלֶיהָ אִתְמַר אַרְבַּעַת מִשְׁמֵרוֹת הַיְיָ הַלְלִיָּהּ. וְש' דְּתַלְתָּ עֲנָפִין לְקַבֵּל תְּלַת מִשְׁמֵרוֹת. וְש' דְּאַרְבַּע עֲנָפִין, לְקַבֵּל אַרְבַּעַת מִשְׁמֵרוֹת.

תְּשִׁיעָאָה, כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, רְבִיעִית לּוֹג, וְשִׁיעוֹרָא דִּילֵיהָ, לְקַבֵּל ה', רְבִיעִתָּא דְשֵׁם יְהו"ה. עֲשִׂירָאָה, בַּעֲשָׂרָה אוֹמֵר נְבָרָךְ לֹאֲלֵהֲיִנּוּ. וְשִׁכִּינְתָא תְּתָאָה, אִיהִי רְבִיעִית, וְעֲשִׂירִית. רְבִיעִית לְשֵׁם יְהו"ה. עֲשִׂירִית לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת. דְּאֵינּוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְכִמְהָ צָרִיף בַר נֶשׁ לְנִטְרָא גֵרְמִיָּה, דְּלֹא לְזוּרֵק מִלִּין אֵלִין בְּאַתְרָה דְּלֹא אֲצִטְרִיף. כְּמוֹ מָאן דְּזָרִיק נְהֻמָּא. כָּל שֶׁכֵּן מָאן דְּזָרִיק נְהֻמָּא דְאוֹרִינְתָא, לְבַר מִפְתוּרֵיהָ, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא. דְּאִתְמַר בָּהּ, (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחֵן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ. (ע"ב רע"א מדימנא).

זהר:

וּבַחֲבוּרָא קִדְמָא, תְּלַת אֵינּוֹן דְּגֵרְמִין בֵּישׁ לְגֵרְמִייהוּ. תְּרִין בְּהַאי עֲלָמָא, וְחַד בַּעֲלָמָא אַחְרָא, וְאַלִין אֵינּוֹן: מָאן דְּלֵיט גֵרְמִיָּה, דְּתַנִּינָן חַד מְמַנָּא אַתְּפַקֵּד קַמֵּיהָ דְּבַר נֶשׁ, וּבְשַׁעֲתָא דְּלֵיט גֵרְמִיָּה הֵהוּא בַר נֶשׁ, הַאי מְמַנָּא, וְשַׁבְעִין אַחְרָנִין דְּמְמַנָּן תְּחוּתֵיהָ, נְטִלִין הֵהוּא

שְׁעוֹשָׂה אוֹתוֹ וּמְשַׁלֵּם לוֹ אוֹתוֹ דְּבוּר.

מִי לָנוּ גְדוֹל מִמֹּשֶׁה, שְׁאָמַר (שְׁמוֹת לב) וְאִם אֵין מַחְנִי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ, וְאָמַר לְעֶרְךָ, וְאָף עַל גַּב שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה רְצוֹנוֹ, עִם כָּל זֶה לֹא נִצּוֹל מֵעַנְשׁ, וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁלֹא נִזְכָּר בְּפִרְשַׁת וְאַתָּה תִּצְוֶה, וְנִמְחָה מִשָּׁם. וְהָרִי פִּרְשִׁיהוּ. מִי לָנוּ גְדוֹל מִדָּוִד הַמֶּלֶךְ שְׁאָמַר (תְּהִלִּים ט) אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רִשְׁעִי לְנִגְדִי. מִהוּ בְּעוֹד רִשְׁעִי לְנִגְדִי? הַמְּמַנֶּה הוּא הַמִּפְקֵד עַל זֶה, וְלוֹקַח הַדְּבוּר הַהוּא לְקַלְקֵל לוֹ לְאָדָם. וְאַחַד מִי שֶׁזוֹרֵק לְחֵם אוֹ פְּרוּרִים שֶׁל לְחֵם בְּקִרְקַע וְעוֹשֶׂה בוֹ זְלוּזָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. אֵלּוּ הַשְּׁנַיִם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאַחַד בְּעוֹלָם הַהוּא - מִי שֶׁפָּדְלִיק נֵר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת טָרָם מִגִּיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁא דְסַדְרָא, מִשׁוּם שֶׁמַּחְלֵל שַׁבַּת, וְגוֹרָם לְאֵשׁ שֶׁל הַגִּיהֵנָם לְדַלֵּק טָרָם הַגִּיעַ זְמַנּוֹ.

מְקוֹם אֶחָד יֵשׁ בְּגִיהֵנָם לְאוֹתָם שֶׁמַּחְלֵלִים שַׁבַּת. פִּיּוֹן שֶׁהוּא הַדְּלִיק נֵר טָרָם הַגִּיעַ זְמַנּוֹ, יֵשׁ מְמַנֶּה אֶחָד בְּגִיהֵנָם בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וּמְבַעֵיר בְּרֵאשׁוֹנָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם וְאוֹמֵר: זֶה מְקוֹם שֶׁל פְּלוּנִי. וְכָל חֲיָבֵי הַגִּיהֵנָם מְסִיעִים לְהַבְעִיר אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם. אוֹתוֹ מְמַנֶּה קוֹרָא וְאוֹמֵר: (יִשְׁעִיהַב) הִנֵּה ה' מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְעֵטָף עֵטָה. חֲיָבֵי הַגִּיהֵנָם אוֹמְרִים: (שם) כְּדוּר אֵל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם שְׁמָה תְּמוֹת וְגו'. מִשׁוּם שֶׁהוּא גָּרָם לָהֶם לְהַשְׁרִף טָרָם הַגִּיעַ זְמַנּוֹ. הָרִי לָנוּ שְׁלֹשָׁה שְׁגוּרִמִּים רַע לְעַצְמָם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

מְלָה, וְאִמְרֵי אָמֵן, וְסִלְקֵי לָהּ לְעֵילָא, וְדִיִּינִין לָהּ, וְאִיהוּ רְדִיף אַבְתְּרִיהּ, עַד דְּעַבִּיד לִיהּ, וְאַשְׁלִים לִיהּ הַהוּא מְלָה.

מָאן לָן רַב מִמֹּשֶׁה, דְּאָמַר (שְׁמוֹת לב) וְאִם אֵין מַחְנִי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ, וְאָמַר לְעוֹרְךָ, וְאָף עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַבִּיד רְעוּתִיהּ, עִם כָּל דָּא לֹא אֲשַׁתְּזִיב מֵעוֹנְשָׁא, וְהָא אֲתַמַּר דְּלֹא אֲדַפֵּר בְּפִרְשַׁת וְאַתָּה תִּצְוֶה, וְאַתְּמַחִי מִתְּפִינִין. וְהָא אוֹקְמוּיהּ. מָאן לָן רַב מִדָּוִד מֶלֶכָא, דְּאָמַר (תְּהִלִּים ט) אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רִשְׁעִי לְנִגְדִי, מָאִי בְּעוֹד רִשְׁעִי לְנִגְדִי. הַהוּא מְמַנֶּה דְאַתְּפַקֵּד עַל דָּא, וְנִטִּיל הַהִיא מְלָה לְאַבְבָּא שָׁא לִיהּ לְפָר נֵשׁ.

וְחַד מָאן דְּזִרְיק נְהֵמָא, אוֹ פִּירוּרִין דְּנֵהֵמָא בְּאַרְעָא, וְקָא עַבִּיד בֵּיהּ זְלוּזָא, כְּמָה דְאַתְּמַר. הִנֵּי תֵרִי בְּהַאי עֲלֵמָא. וְחַד בְּהַהוּא עֲלֵמָא, מָאן דְּאוּקִיד שְׁרָגָא בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, עַד לֹא מָטוּ יִשְׂרָאֵל לְקַדְוִשָׁא דְסַדְרָא, בְּגִין דְּקָא מַחְלֵל שַׁבַּתָא, וְגָרִים לְנוֹרָא דְגִיהֵנָם לְאַתּוּקְדָא, עַד לֹא מָטָא (דף רמ"ו ע"ב) זְמַנִּיהּ.

חַד דּוּכְתָא אִית בְּגִיהֵנָם, לְאִינוּן דְּקָא מַחְלֵלִי שַׁבַּתָא. פִּיּוֹן דְּאִיהוּ אוּקִיד שְׁרָגָא עַד לֹא מָטָא זְמַנִּיהּ, חַד מְמַנֶּה אִית בְּגִיהֵנָם בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וְאוּקִיד בְּקַדְמִיתָא לְהַהוּא דּוּכְתָא, וְאָמַר הַאי דּוּכְתָא דְפִלְגֵנָא. וְכָל חֲיָיבִין דְגִיהֵנָם, מְסִיעֵי לְאוּקְדָא הַהוּא דּוּכְתָא. הַהוּא מְמַנֶּה קְאָרִי וְאָמַר, (יִשְׁעִיהַב) הִנֵּה יְיָ מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְעֵטָף עֵטָה. חֲיָיבִין דְגִיהֵנָם אֲמַרִי, (יִשְׁעִיהַב) כְּדוּר אֵל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם שְׁמָה תְּמוֹת וְגו'. בְּגִין דְּאִיהוּ גָרִים לוֹן לְאַתּוּקְדָא, עַד לֹא מָטָא זְמַנִּיהּ. הָא לָן תִּלְתָּא, דְגָרְמִי בִישׁ לְגַרְמִיִּיהוּ, כְּמָה דְאַתְּמַר.

השלמה מהחשממות (סימן יב) רעיא מהימנא

רעיא מהימנא

וַיַּחֲלֶם וְהָנָה סֵלֶם (בראשית כח) - זו התפלה. מצב ארצה, שמתפללים בני אדם אותה בארץ, שהיא השכינה, ומגיעה לשמים, שהוא הקדוש ברוך הוא, שגאמר (מלכים א-ח) וְאִתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. וְסוּד הַדָּבָר - (תהלים ח) ה' אֲדֹנָינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְהַה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם.

וּבִזְמַן שְׁמוּדִיעַ לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְּׂכִינָה שְׁעוּלָה בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה, מִיָּד - (בראשית כח) וְהָנָה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלֵים וַיִּרְדִּים בּוֹ, בְּאוֹתוֹ אָדָם. כָּלֶם פּוֹתְחִים כְּנַפְיָהֶם לְעַמַּת הַשְּׂכִינָה בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יחזקאל א) וּפְנֵיהֶם וּכְנַפְיָהֶם פְּרֻדוֹת מִלְּמַעְלָה. וְזֶהוּ עֲלֵים - שְׂכִינָה עַל כְּנַפְיָהֶם. וַיִּרְדִּים בּוֹ, מֵהוּ בּוֹ? בְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְעַמַּת הַשְּׂכִינָה, וּמִתְיַחַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ בְּאוֹתָהּ תִּפְלָה. שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא מְצוּה פְּלוּלָה מִשֵּׁם הַיְיָ, יְהוָה הִיא חַיָּה שְׁלוֹ, וּמְצוּה בְּלֹא מַחְשָׁבָה אֵין לָהּ עֲלֵיהָ.

וּמַחְשָׁבָה הִיא אָדָם - שֵׁם יוֹד ה"א וְא"ו ה"א, תִּפְאָרַת, מְצוּה, הִיא מְלָכוֹת פְּלוּלָה מְאַרְבַּע חֵיווֹת שֶׁל הַמְּרַכְבָּה פְּלוּלָה מְאַרְבַּע אוֹתִיוֹת, הִיא נִקְבָּה שְׁלוֹ, פְּנִים שְׁלוֹ, פְּנִים שֶׁל רַחֲמִים. בְּגִלְלָה גְּאָמַר, (שמות ל) אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

וּמִצַּד הַצַּדִּיק נִקְרָא אַחֲרָיו, חַיָּה פְּלוּלָה שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֲלִיוֹת, שֶׁהֵן מְאַחֲרָיו שֶׁל הָאָדָם לְעַמַּת שְׁמוֹנָה עָשָׂר נַעֲנוּעִים שֶׁל הַלּוּלָב שְׁדוּמָה לְשִׁדְרָה, שְׁבוּ שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֲלִיוֹת, שֶׁהוּא אַחֲרֵי לְמַעְשָׂה בְּרֵאשִׁית, וְקִדְּם לְמַחְשָׁבָה, שְׁגָאֵר בָּהּ, יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה. מֵה שְׂאִין בֶּן בְּאָדָם, שְׁעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא אַחֲרֵי לְמַעְשָׂה, וְקִדְּם לְפָרְעָנוֹת.

וַיַּחֲלֶם וְהָנָה סֵלֶם, (בראשית כח) דָּא צְלוֹתָא. מִצְב אֶרְצָה, דְּמִצְלִין בְּנֵי נִשְׂא לָהּ בְּאַרְעָא דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָּא וּמִטַּאת לְשִׁמְיָא דְּאִיְהוּ קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִתְמַר (מלכים א ח) וְאִתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. וְרָזָא דְּמִלָּה (תהלים ח) יי' אֲדֹנָינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְהַה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם. וּבִזְמַנָּא דְּמוֹדַע לֹון קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׂכִינְתָּא דְּסִלְקָא בְּהִיא צְלוֹתָא. מִיָּד (בראשית כ"ח) וְהָנָה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלֵים וַיִּרְדִּים בּוֹ, בְּהִיא בְּרַ נֶשׁ. כּוּלְהוּ פְּתַחֲחִין גְּדַפְיָהוּ לְקַבֵּל שְׂכִינְתָּא בְּהִיא צְלוֹתָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (יחזקאל א) וּפְנֵיהֶם וּכְנַפְיָהֶם פְּרֻדוֹת מִלְּמַעְלָה. וְהִיא אִיְהוּ עֲלֵים שְׂכִינְתָּא עַל גְּדַפְיָהוּ. וַיִּרְדִּים בּוֹ, מֵאִי בּוֹ, בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נַחֲתָ עֲלֵיהּ לְקַבֵּלָא שְׂכִינְתָּא, וּמִתְיַחַד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹ בְּהִיא צְלוֹתָא. דְּשְׂכִינְתָּא אִיְהִי מְצוּה כְּלִילָא מִשֵּׁם הַיְיָ, יְהוָה אִיְהִי חַיָּה דִּילֵיהּ, וּמְצוּה בְּלֹא מַחְשָׁבָה לִית לָהּ סְלִיקוּ.

וּמַחְשָׁבָה אִיְהוּ אָדָם יוֹד ה"א וְא"ו ה"א, תִּפְאָרַת מְצוּה, מְלָכוֹת כְּלִילָא מְאַרְבַּע חֵיווֹן דְּמְרַכְבָּתָא כְּלִילָא מְאַרְבַּע אַתְוון אִיְהִי נּוֹקְבָא דִּילֵיהּ אַנְפִּין דִּילֵיהּ, אַנְפִּי רַחֲמִי. בְּגִינָה אַמִּינָא, (שמות ל"א) אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

וּמִפְּטָרָא דְּצַדִּיק אַתְקָרִי אַחֲרוּי, חַיָּה כְּלִילָא שְׁמוֹנָה עָשָׂר חוּלְיִין דְּאִינוּן מְאַחֲרֵי דְּבַר נֶשׁ לְקַבֵּל שְׁמוֹנָה עָשָׂר נַעֲנוּעִין דְּלוּלָב דְּדוּמָה לְשִׁדְרָה דְּבִיה שְׁמוֹנָה עָשָׂר חוּלְיִין. אִיְהוּ אַחֲרֵי לְעוּבְדָּא דְּבְרֵאשִׁית, וְקִדְּם לְמַחְשָׁבָה דְּאִתְמַר בָּהּ, יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה. מֵה לָאוּ הִכִּי בְּאָדָם, דְּעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דְּאִיְהוּ אַחֲרֵי לְמַעְשָׂה וְקִדְּם לְפָרְעָנוֹת.

עָשָׂר חֲלִיוֹת, שֶׁהוּא אַחֲרֵי לְמַעְשָׂה בְּרֵאשִׁית, וְקִדְּם לְמַחְשָׁבָה, שְׁגָאֵר בָּהּ, יִשְׂרָאֵל עֲלָה בְּמַחְשָׁבָה. מֵה שְׂאִין בֶּן בְּאָדָם, שְׁעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא אַחֲרֵי לְמַעְשָׂה, וְקִדְּם לְפָרְעָנוֹת.

קָמוּ תַנְאִים וְאִמְרָאִים וְאִמְרוּ, רֹעֵה נְאֻמָּן, יִתְקַיֵּם בְּךָ זֶה הַפְּסוּק, (ישעיה סב) אֵל תִּתְּנוּ דְמֵי לוֹ. שֶׁהֵי עֲלוּיִים וְתַחְתּוֹנִים מְקַנְנִים בְּצֶלֶם שְׁלֶךְ. מַחְנוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהֵם מִיִּשְׁבִּיבָה שֶׁל מַעְלָה, וּמַחְנוֹת שֶׁל הַמְּלָכָה שֶׁהֵם מִיִּשְׁבִּיבָה שֶׁל מַטָּה, עֲלִיף נְאֻמְר (בראשית כח) וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים וְגו'. בְּךָ עוֹלִים מַחְנוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה בְּתַפְלָה שְׁלֶךְ, וְיוֹרְדִים מַחְנוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲצֵל הַשְּׂכִינָה בְּכַמָּה שִׁירִים וְנִגְוָנִים בְּתַפְלָה. וְאַתָּה הוּא הַקְּרוֹב שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַפְלָה שְׁלֶךְ, שֶׁהֵיא קְרִיבָן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתוֹ.

בְּפִרְשַׁת (במדבר כח) צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת קְרִבְנֵי לַחֲמִי, שֶׁתְּקַנּוּ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה קְרִיבָנוֹת בְּתַפְלָה מִצַּד הַיְמִין, שֶׁשֵּׁם אִישׁ חֶסֶד - פֶּהֵן. וְתַקְנּוּ אֶמִירַת הַזְּמִירוֹת שֶׁהֵם שִׁיר הַלְוִיִּם אַחֲרֵיהֶם - מִצַּד הַגְּבוּרָה. וְהוּד, דְּרָגָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, נִקְשֵׁר בְּשִׁמְאֵל. וְאַהֲרֹן, שֶׁדְּרָגָתוֹ נְצ"ח, נִקְשֵׁר בְּחֶסֶד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים טו) נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח. אַחַר כֵּן יַחֲוֶה בְּפִסּוּק שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל, וְכוֹלָל בְּרָכָה וְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּבְרָכָה מִצַּד הַיְמִין. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (במדבר ו) דְּבַר אֵל אַהֲרֹן וְאֵל בְּנֵי לְאֹמֶר כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְקִרְשָׁה מִצַּד הַלְוִיִּם, הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, קִשּׁוֹר יְמִין וּשְׂמָאל, וְהוּא קִשּׁוֹר שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ שֶׁהֵיא אֲמָא עֲלוּיָנָה, תַּפְלִין עַל רֹאשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשׂוּהָ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה בְּתַפְלִין שֶׁל אֲדוֹן הָעוֹלָם מִה פְּתוּב בְּהֵן. וְהוּא קִשּׁוֹר שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל יָד, שֶׁהֵיא שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, וְזֶהוּ שֶׁפִּרְשׂוּהָ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, הִרְאָהוּ לְמִשָּׁה קִשּׁוֹר שֶׁל תַּפְלִין. שֶׁ שֶׁל תַּפְלִין מִשָּׁה, כְּלוּל מִשְׁלִשָּׁה עֲנָפִים שֶׁל הָאֲבוֹת לְמַעְלָה, שֶׁתְּקַנּוּ שְׁלֹשׁ תַּפְלוֹת שֶׁהֵן סִימָן שִׁמְ"ע, שֶׁהֵיא שְׁחֲרִי"ת מְנַח"ה עַרְבִי"ת, מ"ה שְׁלֶךְ - תַּפְלַת הַשְּׂבָת, שֶׁנְאֻמְר בָּהּ (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו'.

דְּאִבְהֵן לְעֵלְיָא, דְּתַקְנּוּ תַלְתַּת צְלוֹתֵין דְּאִינוּן סִימָן שִׁמְ"ע, דְּאִיְהִי שְׁחֲרִי"ת מְנַח"ה עַרְבִי"ת,

מ"ה דִּלְךָ צְלוֹתָא דְּשִׁבְתָּ דְּאַתְמַר בֵּיהּ (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו'.

קָמוּ תַנְאִים וְאִמְרָאִים וְאִמְרוּ, רֵעֵי מְהִימְנָא, יִתְקַיֵּם בְּךָ הַיִּ קְרָא (ישעיה ס"ב) אֵל תִּתְּנוּ דְמֵי

לו. דְּהָא עֲלִיָּין וְתַפְאִין מְקַנְנִין בְּצוֹלְמָא דִּיךָ. מְשִׁירֵין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִינוּן מְמַתִּיבְתָא עֲלָאָה וּמְשִׁירֵין דְּמִטְרוֹנִיתָא דְאִינוּן מְמַתִּיבְתָא תַּתְּאָה, עֲלָךְ אַתְמַר (בראשית כ"ח) וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים וְגו'. בְּךָ סִלְקִין מְשִׁירֵין דְּשְׂכִינְתָא בְּצְלוֹתָא דִּילְךָ, וְנַחְתִּין מְשִׁירֵין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגַבֵּי שְׂכִינְתָא בְּכַמָּה שִׁירֵין וְנִיגוּנִין בְּצְלוֹתָא. וְאַנְתָּ הוּא קְרִיבֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצְלוֹתָא דִּילְךָ דְּאִיְהִי קְרִיבָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ.

בְּצוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת קְרִיבְנֵי לַחֲמִי, (במדבר כח) דְּתַקְנּוּ מְאִרֵי מַתְּנִיתִין קְרִיבְנִין בְּצְלוֹתָא מְסִטְרָא דִּימִינָא, דְּתַמָּן אִישׁ חֶסֶד פֶּהֵן. וְתַקְנּוּ זְמִירוֹת דְּאִינוּן שִׁיר דְּלוֹיִם אַבְתְּרִייהוּ מְסִטְרָא דְּגְבוּרָה. וְהוּד דְּרָגָא דְּדָוִד מְלֻכָא אַתְקַשֵׁר בְּשִׁמְאֵלָא. וְאַהֲרֹן דְּדְרָגָא דִּילִיָּה נְצ"ח אַתְקַשֵׁר בְּחֶסֶד. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (תהלים ט"ז) נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח.

לְכַתְּרָ שִׁמְעַ יִשְׂרָאֵל דִּיחֻדָּא, כְּלוּל בְּרָכּוֹ וְקִדְשָׁה, אִיְהוּ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ, וּבְרָכָה מְסִטְרָא דִּימִינָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (במדבר ו) דְּבַר אֵל אַהֲרֹן וְאֵל בְּנֵי לְאֹמֶר כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וְקִדְוִשָׁה מְסִטְרָא דְּלוֹיִם עֲמוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא קִשּׁוֹר יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְאִיְהוּ קִשּׁוֹרָא דְּתַפְלִין דְּרִישָׁא דְּאִיְהִי אֲמָא עֲלָאָה תַּפְלִין עַל רִישָׁיָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מַתְּנִיתִין בְּתַפְלֵי דְּמְאִרֵי עֲלֻמָּא, כְּמָה פְּתִיב בְּהוּ. וְאִיְהוּ קִשּׁוֹרָא דְּתַפְלִין דִּיְדִ דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה וְהֵיא אִיְהוּ דְּאוּקְמוּהָ מְאִרֵי מַתְּנִיתִין, הִרְאָהוּ לְמִשָּׁה קִשּׁוֹר שֶׁל תַּפְלִין. שֶׁ שֶׁל תַּפְלִין מִשָּׁה, כְּלוּל תַּלְתַּת עֲנָפִין

דְּאִבְהֵן לְעֵלְיָא, דְּתַקְנּוּ תַלְתַּת צְלוֹתֵין דְּאִינוּן סִימָן שִׁמְ"ע, דְּאִיְהִי שְׁחֲרִי"ת מְנַח"ה עַרְבִי"ת,

מ"ה דִּלְךָ צְלוֹתָא דְּשִׁבְתָּ דְּאַתְמַר בֵּיהּ (בראשית א) וַיְרֹדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו'.

ואתה כולל מרפכה תחתונה של אהרן דוד ושלמה ואדם למעלה, ובת זוגו למטה, אם כל ח"י, שהוא צדיק חי העולמים. ומשום זה אהרן, אף על גב שהוא ימין, פרושהו חכמים בו, אהרן שושבין של המלכה.

יעקב הוא כולל משלשה אבות, שבו רוכב אדם הראשון, שלא לחנם פרושהו בעלי המשנה, יפיו של יעקב כפיו של אדם הראשון.

אמר המנורה הקדושה, רועה נאמן, רואה אני שפפל הקדוש ברוך הוא את שמך ואמר משה משה, לכלל אותך במרפכה העליונה ובמרפכה התחתונה, לכלל בך את אדם הראשון מצד האבות, ולכלל בך את חנה מצד אהרן דוד ושלמה. למה לא כפל שם יעקב בך?

אמר לו המנורה הקדושה, משום שקרא לו יעקב וישראל. יעקב לשון עקב, כלומר נקבה, שנאמר עקבו של אדם הראשון הנה מכה גלגל חמה. ונקרא ישראל, ששם ראש הזכר, ראש לנקבה, כלומר העקב. והוא שאמר הקדוש ברוך הוא לנחש, (בראשית א) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. וזה גרם שכינה בגלות, שנאמר בה (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'.

שמה רבי שמעון, ושמוחו בעלי המשנה ואמרו, פה של השכינה, סיני, מי יכול לעמד (לפני) פיה, שהקדוש ברוך הוא ושכינתו מדברים בו, וששים רבוא של ישיבה של מעלה וששים רבוא של ישיבה של מטה מדברים בו. על פיה ועליו נאמר והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו.

דבר אחר והנה סלם - פתח רבי שמעון ואמר, סיני זה סלם, והוא קל, וסוד הדבר - (ישעיה ט) הנה ה' רכב על ע"ב ק"ל. ע"ב - יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ועוד ע"ב - י', י"ה, יה"ו, יה"ו, יה"ו, יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו, יו"ד

ואנת כלי מרפכה תפאה דאהרן דוד ושלמה ואדם קדמאה לעילא ובת זוגיה לתתא, אם כל ח"י דאיהו צדיק חי עלמין. ובגין דא אהרן אף על גב דאיהו ימינא אוקמוה רבנן ביה, אהרן שושביןא דמטרוניתא. יעקב איהו כלי תלת אבהן דביה רכיב אדם קדמאה, דלאו למגנא אוקמוה מארי מתניתין, שופריה דיעקב כשופריה דאדם קדמאה.

אמר בוצינא קדישא, רעיא מהימנא חזינן דכפל קדשא בריך הוא שמך. ואמר, משה משה, לאכללא לך במרפכתא עלאה ובמרפכתא תתאה, לאכללא בך אדם קדמאה מסטרא דאבהן, ולאכללא בך חנה מסטרא דאהרן דוד ושלמה. למה לא כפל שם יעקב הכי.

אמר ליה בוצינא קדישא בגין, דקרא ליה יעקב וישראל. יעקב לישראל דעקב, דהיינו נוקבא. דאתמר, עקבו של אדם הראשון הנה מכה גלגל חמה. ואתקרי ישראל דתמן ראש דכורא, רישא לנוקבא דהיינו עקב. והאי איהו דאמר קדשא בריך הוא לחו"א, (בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. ודא גרם שכינתא בגלותא דאתמר בה, (משלי כ"ב) עקב ענוה יראת ה'.

חרי רבי שמעון וחדו מארי מתניתין ואמרו, פומא דשכינתא סיני, מאן יכול למיקם (קמי) פומך דקודשא בריך הוא ושכינתיה ממללין ביה ושתין רבוא דמתיבתא עלאה ושתין רבוא דמתיבתא תתאה ממללין ביה על פומך. ועלך אתמר, והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו.

דבר אחר והנה סלם, פתח רבי שמעון ואמר, סיני דא סלם ואיהו קל ורזא דמלה הנה ה' רכב על ע"ב ק"ל, ע"ב, יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ועוד ע"ב י', י"ה, יה"ו, יה"ו, יה"ו, יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו, יו"ד

על פיה ועליו נאמר והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו. דבר אחר והנה סלם - פתח רבי שמעון ואמר, סיני זה סלם, והוא קל, וסוד הדבר - (ישעיה ט) הנה ה' רכב על ע"ב ק"ל. ע"ב - יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ועוד ע"ב - י', י"ה, יה"ו, יה"ו, יה"ו, יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו, יו"ד

אותיות, ואותן תולדות שלהן עולות ק"ל. ע"ב ק"ל עולים מאתים ושנים, כחשבון ב"ר. ואתה הוא רועה נאמן, עליך נאמר (תהלים ב) נשקו בר. ואתה רב למטה, רבן של כל ישראל, רבן של מלאכי השרת, בן למעלה, בן להקדוש ברוך הוא ושכינתו.

נאמר אצל דוד, (שמואל ב י"ד) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. בזה הגם התכפר דוד. וזהו שעור של חלה, שלש וארבעים ביצים ותוספת חמש ביצה, רמזו בנאמר (ויקרא ה) וחקמישתו יוסף עליו.

אשרי התפלה שיצאה מפיה, כמו שהקדוש ברוך הוא ירד על הר סיני ונאמר בו (דברים כט) כי אשר ישנו פה וגו'. כף בן (כאשר) אתה תשתדל בתורה ותפלה, הקדוש ברוך הוא יאסוף עליונים ותחתונים וכל אותן נשמות שהיו וכל העתידים להיות וכל מחנות המלאכים וירד בצלם שלך לקבל התפלה שלך והתורה שלך. משום שמחשבה שלך ליחד להקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל מחנות שלו למעלה ומטה בתורתך ובתפלתך.

הקדוש ברוך הוא, מחשבה טובה מצרפה למעשה. וכמו שהוא אמר אנכי, וכלם אמרו (שמות כד) נעשה ונשמע - כף הקדוש ברוך הוא עשה לכל המחנות שלו שכלם שתקו ושמעו לדבורך, משום שרצונך בהם ליחד להקדוש ברוך הוא ושכינתו בכל המחנות שלו.

וכר מה שהקדוש ברוך הוא הבטיח לעשות לך כמה טובות שאין להן סוף, כלם אמרו נעשה ונשמע. ומשום זה נאמר, (תהלים ק"ג) ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, והתחזק בך. שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו וכל המחנות שלו הספיקו לעשות כל רצונך ויותר, מה שהיא כתוב על ידך, ולא נפל דבר קטן מכתובת ידך שלא התקיים.

דהא קדשא בריהו ושכינתיה וכל משיריין דיליה אסתפמו למעבד כל רעותך ויתיר, מה דאיהו כתוב על ידך. ולא נפיל מלה זעירא מכתובת ידך דלא אתקיים.

ה"א וא"ו ה"א. אתון קדמאין סלקין לשבעין ותריין אתון, ואינון תולדין דילהון סלקין ק"ל. ע"ב ק"ל סלקין מאתן ותריין כחושבון ב"ר. ואתה הוא רעיא מהימנא, עלך אתמר (תהלים ב) נשקו בר. ואתה רב לתתא רבן של כל ישראל רבן המלאכי השרת, בר לעילא, בר לקודשא בריהו הוא ושכינתיה.

אתמר לגבי דוד (שמואל ב י"ד) גם יי העביר חטאתך לא תמות, בהאי גם אתכפר דוד. והאי איהו שיעורא דחלה, תלת וארבעין ביצים ותוספת חמש ביצה, רמזו (ויקרא ה) [ו]חקמישתו יוסף עליו.

זכאה צלותא דנפקא מפומך, כגוונא דקודשא בריהו הוא נחית על טורא דסיני ואתמר ביה (דברים כ"ט) פי את אשר ישנו פה וגו'. הכי בר (ס"א בר) אתה תשתדל באורייתא וצלותא קדשא בריהו הוא כניש עלאין ותתאין וכל אינון נשמתין דהוו וכל דעתידין למהוי וכל משיריין המלאכים ונחית בצולמא דילך לקבלא צלותא דילך ואורייתא דילך. בגין דמחשבתא דילך ליחדא לקודשא בריהו הוא ושכינתיה בכל משיריין דיליה עילא ותתא באורייתך ובצלותך.

קדשא בריהו הוא מחשבה טובה מצרפה למעשה. וכגוונא דאיהו אמר אנכי, וכלהו אמרו (שמות כ"ד) נעשה ונשמע, הכי קדשא בריהו הוא עביד לכל משיריין דיליה דכלהו שתקין ושמעין למלוכה, בגין דרעותך בהון ליחדא לקודשא בריהו הוא ושכינתיה בכל משיריין דיליה.

וכל מה דקודשא בריהו הוא אבטח למעבד לך כמה טבין דלית לון סוף, כלהו אמרו נעשה ונשמע. ובגין דא (תהלים ק"ג) ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ואתתפק בך.

דהא קדשא בריהו הוא ושכינתיה וכל משיריין דיליה אסתפמו למעבד כל רעותך ויתיר, מה דאיהו כתוב על ידך. ולא נפיל מלה זעירא מכתובת ידך דלא אתקיים.

אשרי האדם שאדונו חושב אותו כגופו ועושה לו כבוד כצורתו להיות לוקח דברים של פיו בתורה ותפלה כדבריו בהר סיני. ואין אחד שפתח פיו לקטרג לו אלא כלם, עליונים ותחתונים, בהסקמה אחת ובכרצון אחד.

רעיא מהימנא

דבר אחר (בראשית כח) ויחלם והנה סלם, רועה נאמן, מה ל' עולה על כל האותיות, כף אפה עתיד להתעלות על כל הבריות, משום שעלה לשם של יו"ד ה"י וא"ו ה"י, שבו שלש י"י, שחשבונו שלשים. שבהתחלה הייתה בשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא יאא, ב"ג מדות של רחמים שהן גימטריא אחד. כעת תתעלה באל, שהוא אותיות ייא"י. ששני שמות הם עדים הלא אל אחד בראנו. זהו שכתוב (מלאכי ב) הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו.

ובשרש יודין אלו יתקיים כף, (ישעיה נב) ירום ונשא וגבה מאד בשם מ"ה. שכתב עולה מא"ד לחשבון אד"ם. ובהפוף אותיות - מאד הוא אד"ם. ירום - בארבע פנים של אר"ה, שהם (במדבר ו) יברכה יהו"ה. ונשא - בארבע פני שור, שהם ישא יהו"ה, בשמאל. וגבה מאד - יאר יהו"ה, באמצעיתו. וזה שם יוד הי ואו הי, ישא יהו"ה פניו אליך וישם לך שלום. רביעי - יהו"ה, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.

מצד הימין נקראת אבן. וכמה אבנים לחות יקרות נמצאו מנזה, שממנה מי התורה יוצאים. ובגללם נאמר, אמר רבי עקיבא לתלמידיו: כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, שמא תסתפנו בנפשכם. אל תאמרו שהם מים, מים ממש, משום (תהלים קא) דבר שקרים לא יפון לנגד עיני. שאלו המים זו התורה, שנאמר בה (משלי ו) ותורה אור. ומשום שזה האור נובע

ובאה בר נש דמאריה חשיב ליה כגופיה ועביד ליה יקרא כדיוקניה למתוי שקיל מילולין דפומוי באורייתא וצלותא כמלוי בטורא דסיני. ולית חד דפתח פומוי לקטרגא ליה אלא כלהו עלאין ותתאין באסקמותא חדא וברעותא חדא: (עד כאן מההשממות).

רעיא מהימנא

דבר אחר (בראשית כח) ויחלם והנה סלם, רעיא מהימנא, מה ל' אסתלק על כל אתוון, הכי את עתיד לאסתלקא על כל בריין. בגין דאסתלק לשמא דיו"ד ה"י וא"ו ה"י. דביה י"י, דחושפניה ל'. דבקדמיתא הוית בשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו יאא, בתליסר מכילין דרחמי, דאינון אחד. כען תסתלק באל, דאיהו ייא"י. דתרין שמקן סהדין, הלא אל אחד בראנו. הךא הוא דכתיב, (מלאכי ב) הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו.

ובתלת יודין אליו, יתקיים כף, (ישעיה נב) ירום ונשא וגבה מאד, במ"ה. דהכי סליק מא"ד, לחשבון אד"ם. ובהפוף אתוון, מאד הוא אד"ם. ירום: בארבע אנפין דאר"ה, דאינון (במדבר ו) יברכה יהו"ה. ונשא: בארבע אנפין דשור, דאינון ישא יהו"ה בשמאל. וגבה מאד: יאר יהו"ה, באמצעיתא. ודא יוד הי ואו הי, ישא יהו"ה פניו אליך וישם לך שלום. רביעאה יהו"ה, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.

מסמטרא דימינא, אתקריאת אבן. וכמה אבנין מפולמין יקירין אשתכחו מנה, דמנייהו מיא דאורייתא נפקין. ובגיניהון אתמר, אמר רבי עקיבא לתלמידיו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שמא תסתפנו בנפשכם. לא תימרין דאינון מים, מים ממש. משום (תהלים קא) דבר שקרים לא יפון לנגד עיני. דאלין מים, דא אורייתא, דאתמר בה (משלי ו) ותורה אור. ובגין דהאי נהורא נביע

לוח זוהר ש"ס דף היומי מסכת סנהדרין

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"ו פז-פח	סנהדרין דף סח	ח"ו כא-כב	סנהדרין דף לה	ח"ו תכז-תכח	סנהדרין דף ב
ח"ו פט-צ	סנהדרין דף סט	ח"ו כג-כד	סנהדרין דף לו	ח"ו תכט-תל	סנהדרין דף ג
ח"ו צא-צב	סנהדרין דף ע	ח"ו כה-כו	סנהדרין דף לז	ח"ו תלא-תלב	סנהדרין דף ד
ח"ו צג-צד	סנהדרין דף עא	ח"ו כז-כח	סנהדרין דף לח	ח"ו תלג-תלד	סנהדרין דף ה
ח"ו צה-צו	סנהדרין דף עב	ח"ו כט-ל	סנהדרין דף לט	ח"ו תלה-תלו	סנהדרין דף ו
ח"ו צז-צח	סנהדרין דף עג	ח"ו לא-לב	סנהדרין דף מ	ח"ו תלז-תלח	סנהדרין דף ז
ח"ו צט-ק	סנהדרין דף עד	ח"ו לג-לד	סנהדרין דף מא	ח"ו תלט-תנמ	סנהדרין דף ח
ח"ו קא-קב	סנהדרין דף עה	ח"ו לה-לו	סנהדרין דף מב	ח"ו תמא-תמב	סנהדרין דף ט
ח"ו קג-קד	סנהדרין דף עו	ח"ו לז-לח	סנהדרין דף מג	ח"ו תמג-תמד	סנהדרין דף י
ח"ו קה-קו	סנהדרין דף עז	ח"ו לט-מ	סנהדרין דף מד	ח"ו תמה-תמו	סנהדרין דף יא
ח"ו קז-קח	סנהדרין דף עח	ח"ו מא-מב	סנהדרין דף מה	ח"ו תמז-תמח	סנהדרין דף יב
ח"ו קט-קי	סנהדרין דף עט	ח"ו מג-מד	סנהדרין דף מו	ח"ו תמט-תנ	סנהדרין דף יג
ח"ו קיא-קיב	סנהדרין דף פ	ח"ו מה-מו	סנהדרין דף מז	ח"ו תנא-תנב	סנהדרין דף יד
ח"ו קיג-קי�	סנהדרין דף פא	ח"ו מז-מח	סנהדרין דף מח	ח"ו תנג-תנד	סנהדרין דף טו
ח"ו קטו-קטז	סנהדרין דף פב	ח"ו מט-נ	סנהדרין דף מט	ח"ו תנה-תנו	סנהדרין דף טז
ח"ו קיז-קיח	סנהדרין דף פג	ח"ו נא-נב	סנהדרין דף נ	ח"ו תנוז-תנח	סנהדרין דף יז
ח"ו קיט-קכ	סנהדרין דף פד	ח"ו נג-נד	סנהדרין דף נא	ח"ו תנט-תס	סנהדרין דף יח
ח"ו קכא-קכב	סנהדרין דף פה	ח"ו נה-נו	סנהדרין דף נב	ח"ו תסא-תסב	סנהדרין דף יט
ח"ו קכג-קכד	סנהדרין דף פו	ח"ו נז-נח	סנהדרין דף נג	ח"ו תסג-תסד	סנהדרין דף כ
ח"ו קכה-קכו	סנהדרין דף פז	ח"ו נט-ס	סנהדרין דף נד	ח"ו תסה-תסו	סנהדרין דף כא
ח"ו קכז-קכח	סנהדרין דף פח	ח"ו סא-סב	סנהדרין דף נה	ח"ו תסז-תסח	סנהדרין דף כב
ח"ו קכט-קל	סנהדרין דף פט	ח"ו סג-סד	סנהדרין דף נו	ח"ו תסט-תע	סנהדרין דף כג
ח"ו קלא-קלב	סנהדרין דף צ	ח"ו סה-סו	סנהדרין דף נז	ח"ו תעא-תעב	סנהדרין דף כד
ח"ו קלג-קלד	סנהדרין דף צא	ח"ו סז-סח	סנהדרין דף נח	ח"ו א-ב	סנהדרין דף כה
ח"ו קלה-קלו	סנהדרין דף צב	ח"ו טט-ע	סנהדרין דף נט	ח"ו ג-ד	סנהדרין דף כו
ח"ו קלז-קלח	סנהדרין דף צג	ח"ו עא-עב	סנהדרין דף ס	ח"ו ה-ו	סנהדרין דף כז
ח"ו קלט-קמ	סנהדרין דף צד	ח"ו עג-עד	סנהדרין דף סא	ח"ו ז-ח	סנהדרין דף כח
ח"ו קמא-קמב	סנהדרין דף צה	ח"ו עה-עו	סנהדרין דף סב	ח"ו ט-י	סנהדרין דף כט
ח"ו קמג-קמד	סנהדרין דף צו	ח"ו עז-עח	סנהדרין דף סג	ח"ו יא-יב	סנהדרין דף ל
ח"ו קמה-קמו	סנהדרין דף צז	ח"ו עט-פ	סנהדרין דף סד	ח"ו יג-יד	סנהדרין דף לא
ח"ו קמז-קמח	סנהדרין דף צח	ח"ו פא-פב	סנהדרין דף סה	ח"ו טו-טז	סנהדרין דף לב
ח"ו קמט-קנ	סנהדרין דף צט	ח"ו פג-פד	סנהדרין דף סו	ח"ו יז-יח	סנהדרין דף לג
ח"ו קנא-קנב	סנהדרין דף ק	ח"ו פה-פו	סנהדרין דף סז	ח"ו יט-כ	סנהדרין דף לד

לוח זוהר ש"ס דף היומי מסכת סנהדרין

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"ז קעג-קעד	סנהדרין דף קיא	ח"ז קסג-קסד	סנהדרין דף קו	ח"ז קנג-קנד	סנהדרין דף קא
ח"ז קעה-קעו	סנהדרין דף קיב	ח"ז קסה-קסו	סנהדרין דף קז	ח"ז קנה-קנו	סנהדרין דף קב
ח"ז קעז-קעח	סנהדרין דף קיג	ח"ז קסז-קסח	סנהדרין דף קח	ח"ז קנז-קנח	סנהדרין דף קג
		ח"ז קסט-קע	סנהדרין דף קט	ח"ז קנט-קס	סנהדרין דף קד
		ח"ז קעא-קעב	סנהדרין דף קי	ח"ז קסא-קסב	סנהדרין דף קה

שכר ועונש ה' חלקים

מפעל הזוהר העולמי יוצא במבצע חסר תקדים, רכישת הספרים במחיר מסובסד, לארגונים לקרב רחוקים, כגון הידברות, ערכים, יד לאחים, שובו בנים ועוד, וכן למזכי הרבים המתנדבים לקרב ולרבות הלומדים.

**המעוניין יתקשר לטלפון:
0527-651911**

קחו עמכם דברים ושובו אל ה'! לא ידח ממנו נדח

ספר שכר ועונש
סדר בראשית
פירוש בראשית וחי פרקים א-י"ב
מודרך להצלה ורוחניות
חלק א

ספר

פְּנִינֵי הַזָּהָר

הדקה היומית
לזכר דף היומי
החדש השלם והמנקד

מִסְכַּת סְנֵהֲדָרִין

מלקט מספר "אור הזהר" עם הוספות חדשות

המחלק לכל ימות השנה על פי סדר למוד ש"ס דף היומי, לשבע שנים, ומסדר ללמוד ברבים להתחבר בדקה אחת לתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א בו יבאר גדל החיוב ללמוד וללמוד הזהר הקדוש והתקונים והכמת האמת שחבר התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א - אשר גילה סודות נפלאים בתורה, שבהם העולם קיים, והשאייר צנצנת המון ברכה לדור אחרון עקבתא דמשיחא להצילנו מגלות החל הזה, ועל ידי זה תמלא הארץ דעה פמים לים מכסים, בגאולה השלימה במהרה ברחמים.

מעלתה - טהרתה - קדשתה - סגלתה

קובץ גדול מתלמוד בבלי ירושלמי, מדרשים, זוה"ק, תקונים, ראשונים ואחרונים, ספרי שו"ת, ספרי בעשטה"ק ותלמידיו, הגר"א ותלמידיו, גדולי הספרדים הדבוקים בכתבי הא"י, ספרי מוסר, קרוב לאלף צדיקים ומראה מקומות, כללים יסודיים ועיקריים בענין למוד הזהר והתקונים.

דבריהם הקדושים חוצבים להבות אש, מלהיבים נפש האדם, מדריו ומורה דרו, להתמיד בלמוד הזהר, ולסגור מידי שבע בשבוע כל פרשת הזהר.

אוסף ענקי במקצוע זה עדין לא ראה אור הדפוס עד היום

תקנתנו כי דבריהם הקדושים יעשו רושם בלבבות בני ישראל, וזה יהיה פרי עמלי להביא הברכה לכל בית ישראל בכל מקום שהם.

בזהר דא יפקון מן גליתא ברחמי

עיר וקדיש מן שמיא נחת - כי לא תשכח מפ' זרעו



שנת ספ"ר או"ר הזהר' עם כולל שלשה תיבות

- [בגימטריא] תשע"ג לפ"ק חודש שבט תשע"ג

הוצאה שביעית עם הוספות חדשות ותקונים

חודש אלול תשע"ו לפ"ק - עיה"ק בית שמש תובב"א

"כל ישראל מתחזקים היטב בלימוד זוהר וש"ס
באהבה" בגימטריה = 1913 "וְזַרְקָתִי עֲלֵיכֶם
מִיָּמִים טְהוֹרִים וְטְהוֹרָתָם" = 1913 (יחזקאל פרק
לו כה) "יִשְׁמַע חֶכְם וְיִוֹסֵף לְקַח וְנָבוֹן תַּחְבְּלוֹת
יִקְנֶה" = 1913 (משלי פרק א' ה').

"בראשית" אותיות "תא רשב"י", כלומר: "בא
רשב"י", בראשית כל העולם נברא בשביל
התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל
שנקראו ראשית, ולמען שיבוא הרשב"י ויגלה
תורתו לדור אחרון ובזכותו נגאל, ובזכות ובכח
הלמוד הקדוש הזה נצא מן הגלות, לא בזולת
זה הלמוד, כְּאֲשֶׁר אָמְרוּ בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (פרשת
נשא) זֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר
הַזֶּה, מִן זִוְהָרָא דְּאִימָא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה. בְּאֵלִין
לָא צְרִיךְ נְסִיוֹן, וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעָם
מְאִלְנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ הַאי סֵפֶר הַזֶּה, יִפְקוּן
בִּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן, (דְּבָרִים לב)
"ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ", עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

ספר פניני הזוהר

הדקה היומית
לזוהר דף היומי
המחולק ל-7 שנים

מסכת סנהדרין

ספר פניני הזוהר לזוהר דף היומי: הוא ספר לימוד יומי, המבוסס על ספר הזוהר הקדוש שכתב התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

פניני הזוהר: הם משפטים קצרים שנבחרו בהקפדה מתוך ספר אור הזוהר השלם, בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, מטרתם להאיר בכל יום, אור מגוון מרומים, הנקרא זוהר הרקיע, אל נשמתו של כל יהודי, בלימוד דקה אחת מתחברים לתנא האלקי הרשב"י הקדוש.

בזכות השמיעה או הקריאה של מאמרי הזוהר נשמתו של כל יהודי תרגיש ששולחים לה צלילים מאינסוף ב"ה, שמדברים בשפתה, הנשמה תרגיש כיסופים וגעגועים למקור מחצבתה, אור הקדושה והטרה תעטוף בחמימות ואהבה האינסופיים המזומנים לכל יהודי.

בלימוד הדקה הזאת יוליד בלב כל יהודי יראה ואהבה גדולה להשם יתברך, בתשוקה שתגרום להתחזקות בקיום תורה ומצוות לשמה, ויוסיף וילך מחיל אל חיל.

עצם הלימוד הזוהר מזכך את הנשמה ומאיר אותה, ובזכות דקה של לימוד בכל יום, הלומד מסיר מעליו גזרות קשות חולאים, מחלות ויסורים רבים רח"ל, ומזכה את עצמו, ואת כל משפחתו, ואת כל עם ישראל, לשפע של רחמים, שמחה ואהבה, ומזרז את בואו של משיח צדקנו בגאולה השלמה בב"א.

פניני הזוהר: שולבו יחד עם זוהר דף היומי על כל הש"ס שיצאו בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, בראשותו של הגה"צ האדמו"ר מהאלמין - הרב שלום יהודה גרוס שליט"א.

הפתגמים כוללים קטעים קצרים של הזוהר והדרכות לחיי היום יום, ולעבודת השם על פי ספר הזוהר, בעקבות הצעה של גדולי המקובלים, הוצע ללמוד ממנו מדי יום, במקביל ללימוד דף זוהר היומי והש"ס.

על ידי שנתדבק בעץ החיים, תרום קרני כנסת ישראל שבעתיים, ונזכה לראות בנחמת ציון וירושלים, במהרה בימינו אמן.

על ידי לימוד הדקה הזאת תראו ישועות בכל העינים



תפילה קצרה לאומרה קדם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם
בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַקְמָא שְׂכִינְתָא מַעְפְּרָא, וְלַעֲלוּי שְׂכִינַת עוֹזְנֵי אִם
הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

הַרְיָנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל הַתְּנַאִים וְהַצְדִּיקִים
הַכְּתוּבִים בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנַא הָאֱלוּקֵי רַבִּי שְׂמֵעוֹן בַּר
יֹחָאי וְרַבִּי אֱלֶעָזָר בְּנֵו. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּם תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶת עָלָיו הַשְּׁלוֹם
(תהילים סא ד-ה') כִּי הָיִיתָ מְחֹסֶה לִּי מִגְדָּל עֵז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֶךְ
עוֹלָמִים אַחֲסֶה בְּסִתְרֵי כְּנָפֶיךָ סְלֶה. וְאַזְכֶּה שְׁבַלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׂפֹתוֹתֵיהֶם
דוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שְׂמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן
בוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲרִין סִפְרָא סִפְרָא הַזוֹהַר, יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה
אֵל עֲבָדֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה, וְיִהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה (תהילים צ' ט"ז י"ז). (סוד ה')



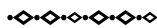
תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים. אָב הַרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה,
שְׂקַרְבָּתֵנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקְדָּשׁ, וְנִתַּת לָנוּ חֶלֶק בְּסוּדוֹת
תוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מַה אָנוּ, מַה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה. עַל
כֵּן אֲנַחְנוּ מִפְּלִים תַּחֲנוּנוּנוּ לְפָנֶיךָ שְׂתַמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטָּאוֹתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ.
וְאֵל יִהְיוּ עוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בִּינֵינוּ לְבִינְךָ. וּבְכֵן יִהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַכּוֹנֵן אֶת לְבַבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאַהֲבָתְךָ,
וְתִקְשִׁיב אָזְנְךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהֵי, וְתִפְתַּח לְבַבֵּנוּ הָעֵרֶל בְּסוּדוֹת תוֹרָתְךָ. וְיִהְיֶה
לְמוּדֵנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֵי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ בְּרִיחַ גִּיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עֲלֵינוּ אוֹר מְקוֹר
נִשְׁמַתֵּנוּ בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם
גְּלִית דְּבָרֶיךָ אֱלֹהֵי בְּעוֹלָם. וְזִכּוֹתֶם וְזִכּוֹת אֲבוֹתֶם וְזִכּוֹת תוֹרָתֶם וְתַמִּימוֹתֶם
וְקִדְשָׁתֶם יַעֲמִד לָנוּ לְבַל נִכְשַׁל בְּדַבְרִים אֱלוֹ. וּבְזִכּוֹתֶם תֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמַה

שְׁאֲנוּ לומְדִים. כַּמְאֹמֶר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת
מִתּוֹרֶתְךָ. יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמִרֵי פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.
כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּנָה:

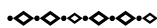
רַבּוֹן עֲלְמוֹן, דַּאֲנֵת הוּא מְגַלֵּי עֲמִיקָתָא וּמִסְתַּרְתָּא וְגַלֵּי רִזְיָא. יְהֵא רַעְוָא
מִן קְדָמְךָ לְאַסְבְּרָא מְלִין בְּפוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכַתוּב, וְאַנְכִי
אַהֵיה עִם פִּיק וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר. וְלֹא גִיעוּל בְּכִסּוּפָא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי
לְמִשְׁמַע רִזִּין עֲלָאִין דְּאוֹרִיתָא מְפוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמִן וְכֵן
יְהִי רִצּוֹן, אֲמִן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים:
וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ, וּמִצְדֵיכִי הַרְבִּים כְּכּוֹכָבִים לְעוֹלָם
וָעֵד: גַּל־עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרֶתְךָ:



תַּפְּלָה לְרִפּוּאוֹת וַיְשׁוּעוֹת

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעְדָּא כְּמוֹד, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כֹּל
אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וְהַרְיֵנִי מוֹזֵמֵן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְר
הַזֶּהר הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פּ"פ (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרִפּוּאוֹת ...] [יְשׁוּעוֹת ...]
[לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחְזִקְהוּ [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרִפּוּאוֹת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאוֹת
הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו וְשֵׁם"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאָרֶךְ יָמָיו
וְשִׁנּוּתָיו בְּנַעֲיָמִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה וּרְחָמִים ...] אֲמִן סְלָה.



תַּפְּלָה לְאַחַר קְרִיאַת הַזֶּהָר

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי שְׂיִתְקִים בְּנוֹ עִתָּה
מְקָרָא שְׁכַתוּב וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיק וּבְכַל יְדֵי כְּסִיתִיךָ לְנִמְעֵ שְׁמִים
וְלִיסַד אֲרִץ, לְהַעֲלוֹת לְרוּמִם וּלְתַנְן הַרְיִסוֹת וְחַרְבּוֹת הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה
לְקִשׁוּט וּפּוּרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוּנָא יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲמָרָה לְיוֹשְׁנָה
וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מְקָרָא שְׁכַתוּב "וְהִיָּה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים כְּאוֹר שְׁבַעֲתַת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב"י הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי

אֶלְעָזָר, וְיוֹתֵם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא עַד סוֹפוֹ
 כְּרַצּוֹנוֹ וְכְרַצּוֹן יִרְאִיו. וּבִזְכוּת הַיּוֹתֵנוּ עִסּוּקִים בְּחֻמְכָּהּ הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מֵהִרָּה תִצְמִיחַ, לְעֵלּוּי שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר, וַיִּזְרַח עָלֵינוּ אוֹר
 יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ}, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, אֲמֵן נִצַּח
 סֵלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּי חַיִּים וְיִטְאַל זִיע"א)

מִוֶּדָּה אֲנִי לִפְנֵיךָ יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שׁוֹכֵתֵנִי לְלַמּוֹד
 וְלַהֲגוֹת בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה זִיְהִרָה עֵילָאָה, וּזְכוּת הַתְּנָאִים
 הַקָּדוֹשִׁים שֶׁלְמַדְנוּ תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וְלִזְרַעְנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטָחַת הַנְּבִיא (ישעיה
 נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֶשַׁע בִּיעֻקֵּב נֶאֱמַר יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} וְאֲנִי זֹאת
 בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ
 לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע וּמִפִּי זֶרַע זֶרַע אָמַר יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} מַעֲתָה וְעַד
 עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּם בְּנוֹ הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, טז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי
 כְּפִיתֶיךָ לְנִטְע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבְרַבַּת מִשָּׁה
 רַעֲיָא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} בְּרַד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ
 אֵל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנּוֹ וְתַגַּל נִפְשָׁנוּ בִישׁוּעָתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן
 מְלֶךְ אֱלֹקֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ} לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן. (סיד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ.
 שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ.
 בְּנֶה בֵיתְךָ בְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
 בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשָּׁב שְׂכִינַתְךָ לְתוֹכוֹ, וְהִשָּׁב כְּהַגִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם. וּמְלָאָה הָאֶרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ}
 לִירְאָה וְלִאֲהָבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)



תורתו מגן לנו

דגל הזוהר
054-7112492

אנו **מוגן**
לומד זוהר!



שע"י מועצת גדולי ישראל
למען תורת הרשב"י



תוכן העניינים

מה טוב ומה נעים אם ישתדלו לקבוע חבורות ללמוד הזהר בפרט לעת כזאת אשר ניצוצי הגאולה החלו לפרח עלינו להשתדל בלמוד הקדוש הזה המסגל לביאת משיח צדקנו.....	ז
כל ישראל מחיבים ללמד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוך.....	ז
מקטנים עד גדולים חיבים ללמד זהר הקדוש.....	ח
הלואי לא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה - והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסק בחכמה הלזו.....	ח
מי יתן שיתחילו ללמד עם הצאן קדושים כשהם עדין בני 9-10 שנים, ספר הזהר הקדוש, ויהיה בודאי הגאולה בקרוב בלי שום חבלי משיח.....	ט
צריך ללמוד ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו.....	ט
פסק בית דין מהאדמו"ר מחב"ד על הזוהר הקדוש.....	י
הקדמה לספר זוהר ברסלב.....	לט
זוהר ברסלב.....	מ
ספר לקוטי מוהר"ן.....	מ
כי לא תשכח מפ"י זרעו, אותיות יוחאי - על ידי זרעו של יוחאי שהוא רבי שמעון בן יוחאי, לא תשכח התורה.....	מ
לכו חזו מפעלות השם התגלות נפלא מסוד גדלת התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי זכרונו לברכה.....	מ
הגעגועים של החבריא קדישא לרבי שמעון בן יוחאי.....	מא
כשמשבחים הרשב"י זכרונו לברכה, אזי מגלה אחר כך חדושי תורה.....	מא
ענין "פתח" בזהר הקדוש.....	מב
למוד אדם כשר תורת רשב"י גורם נשיקין הדדין.....	מג
לקוטי הלכות.....	מג
כופרים לגמרי בכל דברי הזהר הקדוש ובכל דרכי הקבלה, ומחציפים פניהם ואומרים שכל ספר הזהר הקדוש והתקונים לא יצא מפי רבי שמעון בר יוחאי וחבריו - כל בר דעת מבין שדברי הזהר הקדוש והתקונים אי אפשר להתגלות כי אם על פי רוח הקדש גבוה ונורא מאד.....	מג
הצדיקים הגדולים האמתיים בחינת משיח, מכניסין דרך התשובה... ספר התקונים הקדוש.....	מה

בַּכַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְחֻבְרַיּוֹ, יֵשׁ כַּח אֶפְלוֹ לְמִי שְׁנוּפֵל לְבַחֲמִינַת מְקוֹמוֹת
הַמְטַנְנִים לְחַפְשׁ וּלְבִקְשׁ אִיֶּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ עַד שְׁנַתְקַנֵּין גַּם כֵּן..... מו

בְּזֶה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ "רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי" כָּלוּל כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁהִיָּה שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנִים בְּמַעֲרָה וְחֻבְרַ סָפֵר הַזֵּהָר, וְכָל הַמַּעֲשִׂוֹת הַנִּזְכָּרִים מִמֶּנּוּ..... מו

אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֵקֶר קְדָשֶׁת שַׁבָּת כִּי אִם בַּכַּח הַצְּדִיקִי אֲמַת שְׁהֵם
בַּחֲמִינַת שַׁבָּת..... מו

שְׁמַחַת הַיְלֻלָא דְרַשְׁבִּי בְּשִׁבִיל הַהִשְׁאָרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ
לְדוֹרֵי דוֹרוֹת..... מו

רַשְׁבִּי הַמְשִׁיךְ תַּקּוּנִים כְּאַלְהָה, שְׁבַכְל דּוֹר וְדוֹר עַד הַסּוּף, שְׁכָל מִי שִׁירְצָה
לְשׁוּב יוֹכֵל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא..... מט

כָּל תְּקוּוֹתֵינוּ עֲתָה הוּא עַל אֱלוֹ הַצְּדִיקִים שְׁנַתְגַּלָּה קְבוּרָתָם..... מט

שְׁמַחִים עַל שְׂבָאִים עַל קְבָרוֹ בַּהִילּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, כִּי עֲתָה עֵקֶר
הַתְּקוּן עַל יְדֵי קְבָרֵי צְדִיקִים כְּאַלּוֹ, עַל יְדֵי שְׂבָאִים עַל קְבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, כִּי
כָּבֵר עָשׂוּ פְעֻלוֹת נוֹרְאוֹת כְּאַלּוֹ מֵאֵז וְעַד עֲתָה, שִׁיכּוּלִים לְבֹא עַל קְבָרָם אֶפְלוֹ
הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, הִרְשַׁע שְׁבַרְשָׁעִים, וְלִהְתְּקַן עַל יְדֵי זֶה..... נ

יֵשׁ נְשָׁמוֹת נְפוּלוֹת מֵאֵד מֵאֵד, שְׂאִי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם שׁוּם תְּקוּן בְּעוֹלָם כִּי
אִם עַל יְדֵי נְשָׁמַת הַצְּדִיק..... נ

הַשְׁמַחָה הַגְּדוּלָה שֶׁל הַיְלֻלָא דְרַשְׁבִּי, שְׂאֵז עוֹלִין וְנַתְתְּקִינִין וְחוֹזְרִין בְּתִשְׁבּוּבָה כְּמָה
רְחוּקִים..... נא

יֵשׁ לָנוּ לְרִדְף בְּכָל לַב וּבְכָל נֶפֶשׁ אַחַר חֲכַמַת הַקְּבֵלָה שֶׁהוּא דְרָךְ הָאֲמַת..... נב

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְסַתְרֵי תוֹרָה הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה..... נג

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְחֻבְרַיּוֹ הָיוּ עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל תְּלַמִּידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, עַל יְדֵי
שְׁגָלָה סָפֵר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ וְהַתְּקוּנִים..... נד

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי הָיָה הַתְּקוּן שֶׁל הַעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אֱלָף תְּלַמִּידֵי רַבִּי
עֲקִיבָא..... נד

דִּיקָא עַל יְדֵי רַשְׁבִּי נְתוּסְפוּ כְּמָה מֵאוֹת סְפִטְלֵי בְּבֵית הַמְדְרָשׁ..... נד

רַבִּי "שְׁמַעוֹן" בֶּן יוֹחָאִי בְּחִינַת "וְשָׁמְעוּ" הוֹלֵךְ בְּכָל הַמִּדִּינּוֹת..... נה

יֵשׁ נְשָׁמוֹת נְפוּלוֹת מֵאֵד מֵאֵד, שְׂאִי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם שׁוּם תְּקוּן בְּעוֹלָם כִּי
אִם עַל יְדֵי נְשָׁמַת הַצְּדִיק..... נה

הַשְׁמַחָה הַגְּדוּלָה שֶׁל הַיְלֻלָא דְרַשְׁבִּי, שְׂאֵז עוֹלִין וְנַתְתְּקִינִין וְחוֹזְרִין בְּתִשְׁבּוּבָה
כְּמָה רְחוּקִים..... נו

ל"ג בְּעַמֵּר בְּחִינַת ג"ל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ..... נו

לְלַמֵּד זֶהָר עַל צִיּוֹן הַרְשָׁבִי בְּמֵרוֹן..... נו

- אֲשֶׁרֵי הַזֹּכֶה לִתֵּן מַעוֹת לְצַדִּיקָה נוֹרָאָה כְּזֹאת לְהַדְפִּיס סְפָרִים קְדוּשִׁים לְשֵׁם שָׁמַיִם..... נז
- הַמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים בְּצַדִּיקָתוֹ בְּסְפָרִים חֲדָשִׁים קְדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּחִינַת קִיּוֹם הַתּוֹרָה, בּוֹדֵאֵי אֵין קֶץ לְשִׁכְרוֹ וְצַדִּיקָתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד, אֲשֶׁרֵי לוֹ..... נז
- סֵפֶר הַמַּדּוֹת..... נח
- עֲמֻקּוֹת בְּסוּד מְאֻפָּשֶׁר פְּקִידַת עֲקָרוֹת וְרַפּוּי חוֹלִים..... נח
- שִׁיחוֹת הַר"ן..... נט
- מִי שֶׁלֹּא נִמְשָׁךְ אַחֵר סְפָרֵי הַזֶּהָר וְסְפָרֵי הָאֶרֶץ זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, בְּהִכָּרַח שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת הַדְּבָר הַקְּדוֹשׁ בְּאַמְתּוֹ, וּבְאַמְתּוֹ יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְשִׁבֵר אֶת מִזְגוֹ הָרַע..... נט
- רַבֵּינוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן, הַפְּלִיג מְאֹד כִּמְהָ פְּעָמִים בְּשִׁבְחַ גְּדֻלַּת קְדוּשַׁת הַתְּקוּנֵי זֶהָר..... נט
- בְּסֵפֶר הַתְּקוּנִים כָּלוּלִים כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ'..... ס
- עַל סֵפֶר הַתְּקוּנִים לְבַד לֹא יִסְפִּיקוּ אֲלֵפִים סְפָרִים וְכָל עוֹרוֹת אֵילֵי נְבִיאוֹת לְבָאֵר עֲצָם רַבּוּי הַסּוּדוֹת וְרַמְיזוֹת שֵׁישׁ שָׁם..... ס
- רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי קִדְשׁ כָּל כֶּךָ אֶת לְשׁוֹן הַתְּרַגּוּם, עַד שֶׁאֶפְלוּ שְׂאָר דְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים בְּלְשׁוֹן הַתְּרַגּוּם, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְעוֹרֵר לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ..... סא
- דַּע, שֶׁעַל יְדֵי לְמוּד הַזֶּהָר, נַעֲשֶׂה חֲשֶׁק לְכָל מִינֵי לְמוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה..... סא
- דְּרָךְ הַלְמוּד מִרַבֵּינוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן - לְלַמֵּד בְּמַהֲרֵי וּבְזוּרִיזוֹת וְלַבְלִי לְדַקֵּק הַרְבֵּה בְּלְמוּדוֹ..... סא
- אֵין צְרִיכִין בְּלְמוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד לומר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר וּמִמִּילָא יְבִין - מַעֲלַת רַבּוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֹּל..... סב
- לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים כָּלֶם, וְתַנ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסְפָרֵי הַזֶּהָר וְקַבְּלָהּ וּשְׂאָר סְפָרִים כָּלֶם..... סג
- לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה כָּל סְפָרֵי הַזֶּהָר וְתְקוּנֵיהֶם וְזֶהָר חֲדָשׁ, וְכָל סְפָרֵי קַבְּלָהּ מִהָאֶרֶץ זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה..... סג
- עַל יְדֵי לְמוּד הַזֶּהָר נַעֲשֶׂה חֲשֶׁק לְכָל מִינֵי לְמוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה..... סד
- הַלְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַזֶּהָר מְעוֹרֵר מְאֹד לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ..... סד
- נִמְצְאִים כִּמְהָ מְאֻמְרִים בַּזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ שֶׁגָּלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי לְתַלְמִידָיו אַחֵר הַסְּתַלְקוֹתוֹ..... סה
- מִהַנְּגוֹן שֶׁל הַתְּקוּנִים בְּחֲדָשׁ אֵלּוּל וּמַהֲחִלִּישׁוֹת הַלֵּב כְּשֶׁמִּתְאַחֲרִים, נַעֲשֶׂה דְּבָרִים עָלְיוֹנִים וְתְקוּנִים גְּדוּלִים לְמַעֲלָה..... סה

- סו..... תִּי מוֹהֲרָן.....
- סוֹדוֹת הַקְּבֵלָה, קִדְּם רֶשֶׁב"י וְהָאֲר"י זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה הָיוּ בְּסוֹד גָּדוֹל, וְאַחַר כֵּן שׁוּב
 לֹא הָיָה סוֹד, וְהִתִּירוּ לְגִלּוֹת הַסּוֹד..... סו
- כָּל הַמְּסַפְּרִים וּמְנַיְנִים שֶׁבְּזֵהָר, מְדַקְדָּק בְּמִנְיָן בְּדַקְדּוֹק גָּדוֹל עַל פִּי שְׁמוֹת שֶׁהָיָה
 קְבֵלָה בִּידָם..... סו
- הַזְהָר קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, אֵךְ אֵין עֲרָכּוֹ כִּהִתְקוּנִים..... סז
- סְפָרֵי הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וְסְפָרֵי הָאֲר"י זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה וְהַבֵּעַל שֵׁם טוֹב זְכָרוֹנוֹ
 לְבִרְכָה, הֵם כְּלָם מִיִּסְדִּים עַל פִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ..... סח
- סְפָר הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲר"י זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה כָּל דְּבָרֵיהֶם מְקַבְּלִים אִישׁ מִפִּי
 אִישׁ עַד מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, מֵה שֶׁחֲדָשׁוּ בָהֶם הָיָה בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ
 בְּמִדְרָגָה גְבוּהָ מְאֹד, וּמְחַזְקִין וּמְקִיְמִין מְאֹד אֶת אֲמוֹנָתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה..... סט
- מִחֲמַת שֶׁאֵין סְפָרֵי הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ בְּאִשְׁכָּנּוֹ, עַל כֵּן הֵם הוֹלְכִים מְלַבְּשִׁים בְּמַלְבוּשֵׁי
 דִּיִּטְשׁ..... ע
- אֵין לְלַמֵּד סְפָרִים שֶׁל דְּרוּשִׁים וּמוֹסָר כִּי אִם אוֹתָם הַהוֹלְכִים עַל פִּי דְּבָרֵי
 רְבוּתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה..... עא
- אֵיךְ לּוֹקְחִין חֲבָרָא כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל רֶשֶׁב"י, וְהֵייתִי גַם כֵּן תּוֹחֵב רֹאשִׁי
 בִּינְיָהם..... עא
- שְׁבַחֵי מוֹהֲרָן..... עב
- כְּשֶׁלּוֹמְדִים כָּל יוֹם דָּף אֶחָד, אֲזִי בְּמִשְׁךְ שְׁנַיִם סְפוּרוֹת זוֹכִים לְעֵבֵר עַל כָּל הַזְהָר
 וְעַל תְּקוּנֵי זֵהָר וְהַזְהָר חֲדָשׁ - זֶה מְחַדֵּיר בְּאֶדָם הַרְבֵּה יִרְאֵת שְׁמִים בְּנֵעָם וּבְזִיו
 מִיָּחַד, כִּנְרָאָה בְּחוּשׁ..... עב
- רַבֵּינוּ נַחְמָן מְבַרְסֵלַב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן בְּמֵרוֹן - צִוָּה שֵׁם לְבַנֵּי הַנְּעוּרִים לומר
 זֵהָר..... עב
- לָמַד בְּקִטְנוּתוֹ סְפָרֵי הַזְהָר וְתְקוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֲר"י זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה..... עג
- בְּלִמּוּד זֵהָר וְכְתָבֵי הָאֲר"י זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה, הָיָה בּוֹכֵה הַרְבֵּה עַד שֶׁזָּכָה לְהַבִּין..... עג
- הָיָה מְתַמֵּיד בְּכָל כְּתָבֵי הָאֲר"י וְסְפָרֵי הַזְהָר וְתְקוּנִים..... עג
- יְמֵי מוֹהֲרָנ"ת..... עד
- רַבִּי נִתָּן מְבַרְסֵלַב זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן בְּמֵרוֹן..... עד
- עֲלִים לְתֵרוּפָה..... עד
- לְנִסְעַ מְאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם לְל"ג בְּעֵמֶר לְמֵרוֹן, הוּא חֲתָנָה יָפָה - בְּאִים אֲנָשִׁים
 מְקַצָּה אֲרָצוֹת וּמְפַזְרִים הוֹן רַב..... עד
- מַעֲשֵׂי רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה עֲנִין נִפְלָא..... עה
- יְמֵי שְׁמוּאֵל..... עה

- אצל הציור של הרשב"י מרגישים ממש טעם גן עדן..... עה
- מי שלא ראה ההתעוררות שיש בל"ג בעמר במרון, לא ראה התעוררות מימיו..... עה
- מי שלא ראה השמחה שיש בל"ג בעמר במרון, לא ראה שמחה וחיות מימיו..... עו
- כדאי לכסף ולהשתוקק ולהטריח כל ימיו, ולמטר נפשו לראות ולהשתתף להיות בל"ג בעמר במרון..... עו
- המקום של הרשב"י זכרונו לברכה מלמד בנשים למעלה מהטבע..... עו
- המקום שם הוא למעלה מהמקום, והזמן שם הוא למעלה מהזמן..... עז
- אשרי הזוכה לבוא לשם תמיד, ומכל שכן בערב ל"ג בעמר ול"ג בעמר..... עז
- אין לשער זאת למי שלא ראה כל זאת בעיניו, ואף כשנמשיל בפה ובכתב אלה פעמים, אף על פי כן כשבאים בעצמו ורואים כל זה, אז רואים שאין דגמה כלל למה שהוא באמת..... עז
- לקוטי עצות המשלש..... עח
- המחלקת על הצדיקים הגדולים..... עח
- כמה גדול השקר בלמוד תורת הסוד וההפסד בהעדר למודה..... עח
- לקבע למוד של עמוד יומי בספר הזהר הקדוש חק ולא יעבר..... פב
- על ידי למוד תורת הח"ן בחיות דקדושה נברא אור שיכולים לראות שרפי מעלה..... פב
- ללמד לפני כל תפלה מאמר אחד מהזהר הקדוש או מהתקונים..... פג
- בכל לילה קדם השנה ממש, תלמד מאמר אחד מתקוני זהר..... פג
- מכתב ברכה לספר זוהר ברסלב הוצאה ראשונה..... פד
- זוהר הצדיקים..... פו
- רבנות היה מעורר את האחרים ללמד בזוהר לפני התפלה..... פו
- ספר הזוהר הקדוש השתמש בו עוד בצעירותו..... פז
- כשהצמח היה ילד, לקח את הזוהר, ואמר לו התורת חיים: "הנח לו, הוא רוצה ליקח את שלו"..... פז
- זקנו הקדוש עסק הרבה בתקון נשמות עם הזוהר הקדוש, ובכל עת שהיה לו דבר קשה לקח הזוהר..... פח
- היה לוקח הספר הזה להשתעשע בו..... פח
- הצמיד את ספר הזוהר הקדוש שבידו אל לבו, ביום ל"ג בעומר..... פט

- תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב קִבְּעוּ, אֵת עֵקֶר לַמּוֹתָם בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ, וְהֵם נֶחְשָׁבִים לְתַלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי..... צ
- מִי זֹכֵר לִגְעַת בְּמִקְלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ..... צ
- לְמוֹד הַזֹּהַר וְהַקְּבֵלָה מְקַרְבִּים מְאֹד אֵת הַגְּאוּלָּה..... צא
- שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת זֹהַר הַתְּשׁוּבָה..... צב
- שְׂאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת מֵעַם יִשְׂרָאֵל עַל לְמוֹד הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ..... צב
- שְׂאֵלָה: לָמָּה הָרַב שְׁלִי לֹא הוֹרָה לִי שְׁעָלִי לְלַמֹּד זֹהַר?..... צג
- שְׂאֵלָה: אִם אֲנִי שׁוֹמֵעַ רַק לְדַבְּרֵי רַבִּי שְׁלִי, הָאוֹמֵר לֹא לְלַמֵּד זֹהַר, הָאֵם יִהְיֶה לִּי גֹן עֵדֶן אוֹ לֹא? מַה יַעֲשׂוּ לִי בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, אִם שְׁמַעְתִּי לְרַב שְׁלִי? צז
- שְׂאֵלָה: אֲנִי לוֹמֵד בִּישִׁיבָה גְּדוּלָּה וּמִפְּרָסְמַת, וְתוֹרָם תָּרַם לָנוּ סְטִים שֶׁל זֹהַר הַקְּדוֹשׁ, וְרָאשׁ הִישִׁיבָה הוֹרָה לְהוֹצִיא אֵת הַזֹּהַר, מַה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?..... צח
- שְׂאֵלָה: אִם הָרַב שְׁלִי אֵינוֹ אוֹמֵר לְלַמֵּד זֹהַר, הָאֵם הוּא לוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְיָהּ? הָאֵם הוּא מְעַרְבֵי רַב? מִי אוֹמֵר אֵת זֶה?..... ק
- שְׂאֵלָה: לָמָּה הָאֲדַמּוֹ"ר מְהַאֲלֵמִין עוֹשֶׂה רַעַשׁ עַל לִימוֹד הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ?..... קב
- הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב!..... קטו
- אֵין כַּחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּפִיהֶם בְּיַדְנוּ כַּח אֲדִיר, לְנִצַּח אֵת הָאוֹיֵב, לְתַת אֵת הַמִּכָּה הָרֵאשׁוֹנָה!..... קטז
- לוֹמְדֵי הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ נוֹתְנִים אֵת הַמִּכָּה הָרֵאשׁוֹנָה!..... קטז
- הַמְּדִינָה כָּבֵר הַשְּׁלִימָה עִם הַמִּצְבָּ! אֲנַחְנוּ לֹא מְשַׁלְּמִים עִם הַמִּצְבָּ הַזֶּה!..... קטז
- וְנִהְפּוֹךְ הוּא! אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם!..... קטז
- וְהַרְשָׁב"י הַקְּדוֹשׁ מִבְּטִיחַ לָנוּ שְׂאֵם נִלְמַד זֹהַר נִנְצַל בְּמַלְחָמָה הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת..... קיז
- אֲנַחְנוּ נִתֵּן אֵת "הַמִּכָּה הָרֵאשׁוֹנָה"!..... קיז
- כִּיצַד זֶה אֶפְשָׁרִי? - הָאֵם יְכוּלִים לִישֵׁם זֹאת?..... קיח
- אָכֵן, אֶפְשָׁר וְאֶפְשָׁר! - בְּתַכְנִית קְלָה וּמִתְאַיְמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד!..... קיח
- שְׁלֹא תִגִּידוּ לֹא יִדְעֵנוּ! - שְׁלֹא תֵאמְרוּ לֹא יִכְלָנוּ!..... קיח
- בְּיַדְנוּ הַדְּבָר, וְחוֹב קְדוֹשׁ הוּא לָנוּ מִי לֵה' אֱלֹהֵינוּ!..... קיח

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף ב

המשך מ"זוהר חבד" [בפנינים לבבא בתרא]

מה טוב ומה נעים אם ישתדלו לקבץ חבורות ללמוד הזהר
בפרט לעת פזאת אשר ניצוצי הגאולה החלו לפרח עלינו
להשתדל בלמוד הקדוש הזה המסגל לביאת משיח צדקנו

ומה טוב ומה נעים אם ישתדלו לקבץ חבורות ללמוד
הזהר ובפרט לעת פזאת אשר ניצוצי הגאולה החלו
לפרח עלינו להשתדל בלמוד הקדוש הזה המסגל לביאת
משיח צדקנו כאשר דבר בקדשו אליהו הנביא זכור לטוב
לרעיא מהימנא דבהאי ספר הזהר יתפרקון מן גלותא וביה
יפקון מן גלותא. והשם יחיש גאלתנו בביאת משיח צדקנו
בעגלא ובזמן קריב במהרה בימינו אמן.

(הקדמת הרבנים לזהר דפוס ג'רבה)

כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון,
אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוף

אשר על פן כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה הזה
של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם,
אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוף, בעתים מזמנים
ומכשרים אשר המה מסדרים דבר יום ביומו מראש חדש
אלול עד מנחת יום הכפורים נחתם עת עקדת יצחק לקרב
הגאולה ויהיו נצולים מכל פגעים רעים.

(תקוני הזהר, כגן הירק הקדמת המחבר)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ג

מקטנים עד גדולים חיבים ללמוד זהר הקדוש

הַתּוֹרָה נִתְּנָה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד בְּכַדֵּי שְׂכָלָם יוֹדְעִים מִקְטָנִים
 עַד גְּדוּלִים דַּעַת הַשֵּׁם, וְגַם מְצִינוּ בְּהִרְבֵּה סִפְרֵי
 מִקְבָּלִים שְׂמֹזְהִירִים עַל לַמּוֹד חֲכָמָה זֶה שְׂפָל אָדָם חֵיב
 לְלַמֵּד אוֹתָהּ. (רבי יצחק בן צבי אשכנזי, טהרת הקדש, קמ"ז)

הַלּוֹאֵי לֹא הָיוּ מְקַלֵּין גְּדוּלֵי הַדּוֹר בְּלַמּוֹד הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה -
 וְהַלּוֹאֵי הָיוּ מְלַמְּדִין דֶּרֶךְ לְתַלְמִידֵיהֶם לְעֵסֶק בַּחֲכָמָה הַלְּזוֹ

וְאוֹמֵר אֲנִי, הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיוּ מְקַלֵּין גְּדוּלֵי הַדּוֹר בְּלַמּוֹד
 הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה וְהַלּוֹאֵי הָיוּ מְלַמְּדִין דֶּרֶךְ
 לְתַלְמִידֵיהֶם לְעֵסֶק בַּחֲכָמָה הַלְּזוֹ, אֲזִי בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה שׁוֹם
 הַרְמַת רֹאשׁ לְחֲכָמוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת וְהָיוּ כָּל הַחֲכָמוֹת נִדְחִים
 מִפְּנֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁנִּדְחָה הַחֲשֵׁךְ מִפְּנֵי הָאוֹר. אֵךְ שְׁעוֹנוֹתָיו גָּרְמוּ
 שְׁגָם כַּמָּה וְכַמָּה מִצְדִּיקֵי הַדּוֹר סָגְרוּ אֶת דַּלְתֵי הַחֲכָמָה בְּפְנֵי
 פְּרָחֵי הַפְּהֶנֶה וְאָמְרוּ שְׂלֵא יִלְמְדוּ עַד שִׁיְהִיוּ בְּעֵלֵי מְדֻרְגָה
 וְרוּחַ הַקְּדֹשׁ וְהִנֵּה עֲבוּר זֶה נִשְׁאַרְנוּ עֲרָמִים מִן הַחֲכָמָה
 הַקְּדוּשָׁה וְנִתְגַּבֵּר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים חֲשָׁכוֹת הַחֲכָמוֹת
 הַחִיצוֹנִיּוֹת הַכְּסִיל בַּחֲשֵׁךְ הוֹלֵךְ וּבְמִהְרָה בִּימֵינוּ "וַיֹּאמֶר
 אֱלֹקִים יְהִי אוֹר" וַיֵּאֶר לָנוּ.

(מורנו הרב צבי אלימלך מדינוב, מעין גנים, פרק א' אות ה')

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ד

מִי יִתֵּן שְׂיִתְחִילוּ לְלַמֵּד עִם הַצֵּאן קְדוּשִׁים כְּשֶׁהֵם עֲדִין בְּנֵי
 9-10 שָׁנִים, סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ, וַיְהִי בְּיַד הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ בְּקֶרֶב
 בְּלֵי שׁוֹם חֲבֵלֵי מוֹשֵׁיָהּ

מִי יִתֵּן וְהָיָה שְׂיִתְחִילוּ לְלַמֵּד עִם הַצֵּאן קְדוּשִׁים כְּשֶׁהֵם
 עֲדִין בְּקֶטְנוּתָם בֶּן ט' וְי' שָׁנִים סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ...
 וְהָיָה בְּיַד הַזֵּהר הַקְּדוֹשׁ בְּקֶרֶב בְּלֵי שׁוֹם חֲבֵלֵי מוֹשֵׁיָהּ.
 (סֵפֶר סְגֻלַת יִשְׂרָאֵל לַהֲגַה"צ רַבֵּי שְׁבֵתִי לִיפְשִׁיץ - מַעְרַכְת ז' אוֹת ה')

צָרִיף לְלַמּוֹד וְלֹא לְתֵת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂיִגְאָלְנוּ

יְהִי רְצוֹן שְׂיַעֲרָה הַשֵּׁם עָלֵינוּ רוּחַ טְהוֹרָה, וְנִזְכֶּה לְטָהַר
 לְבַבְנוּ לְעַבֵּד לְיִוְצָרְנוּ בְּכָל כַּחֲנוּ וּבְכָל נַפְשָׁנוּ וּבְכָל
 מְאֹדְנוּ, כְּמוֹ שְׂהַרְעִיא מְהִימָנָא מְצוּהָ אוֹתָנוּ לְלַמּוֹד זֹהַר
 הַקְּדוֹשׁ דְּוּוּקָא, שְׁתוּרַת הַרְשָׁב"י מְאִיר עַד סוּף הַדּוֹרוֹת,
 וְצָרִיף לְלַמּוֹד וְלֹא לְתֵת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד
 שְׂיִגְאָלְנוּ (זוהר פִּנְחָס רִי"ט). עַד שְׂיִשְׁלַח לָנוּ מוֹשֵׁיָהּ וְיִקְבֹּץ
 נְדַחְנוּ וְיִבְנֶה בֵּית תַּפְאֲרֵתָנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.



פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דָּף ה

פסק בית דין מהאדמו"ר מחב"ד על הזוהר הקדוש

האדמו"ר מליובאוויטש האדמו"ר האחרון בשולשלת חב"ד

הוראותיו האחרונות של כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר לכינוסי הילדים, לימוד הזוהר וכו' מוכיחים למעלה מכל צל של ספק, על גודל השעה בה אנו נמצאים, ולכן דווקא ברגעים גדולים אלו, מוטלת החובה של כולנו - ללא יוצא מהכלל להתגייס במרץ למבצעו הק', של כ"ק אדמו"ר שליט"א... (עלון כפר חב"ד תש"מ - תשמ"א, דבר המערכת)

עשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ ישראל, על דעתי שאני סובר ומצוה לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש

הרבי שאל הראשון לציון הגאון הרב מרדכי אליהו, האם בארץ הקודש לומדים זוהר, ענה לו, רק הספרדים לומדים זוהר תמידים כסדרן, אמר לו הרבי מה האפליה, הרי ספר הזוהר גם לאשכנזים ניתנה, ובודאי שהאשכנזים גם כן צריכים ללמוד ספר הזוהר, ואמר לו הרבי, כשתגיע לארץ ישראל (בשנת תשמ"ד) תעשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ ישראל, על דעתי שאני סובר ומצוה לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ו'

וזה דבר הפגישה אצל הרבי מליובאוויטש המובא בספר
 "הרבי ויהדות ספרד": החיבור של אשכנזים
 וספרדים:

"מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין
 ספרדים לאשכנזים וכו'". - בשנת תשד"מ
 ביקרו אצל הרבי שני הרבנים הראשיים, האשכנזי
 והספרדי - מיד אחרי בחירתם לתפקיד (הרב אברהם
 שפירא הכהן והרב מרדכי אליהו, שיחיו ויאריכו ימים [וצ"ל]). בין
 היתר, נסבה השיחה על לימוד תורת הסוד ועל ביטול
 המחיצות שבין אשכנזים לספרדים.

לְהִלֵּךְ נעתיק את רשימת הדברים מתוך הספר "בצל
 החכמה":

הרב שפירא שליט"א:

לְיִמּוּד הקבלה היה נפוץ אצל הספרדים יותר מאשר אצל
 האשכנזים, וגדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל
 קיבלו את לימוד הקבלה מהספרדים (בשער "שורשי החסידות"
 נצטט את דברי הרבי הרי"צ שהמפיצים הראשונים של תורת הסוד
 בארצות אשכנז הם הספרדים, שהגיעו לשם בעקבות גירוש ספרד. ולפי
 זה הן "גדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל" והן הפצת הקבלה בארצות
 אשכנז נזקפת לזכותה של יהדות ספרד. וכדברי הרבי, שהובאו בהערה ו'
 של הפרק הבא, שהספרדים קדמו לאשכנזים בתורת הסוד).

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף ז

כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א:

לְיִמּוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שִׁייך לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵן אֲשַׁכְנַזִּים וְהֵן סַפְרָדִים. בְּנוּגַע לְאֲשַׁכְנַזִּים הָרִי הַגֵּר"א, מַגְדוּלֵי הָאֲשַׁכְנַזִּים כּוֹתֵב בְּפִירוּשׁוֹ לְמִשְׁלֵי (פָּרָק ב' פְּסוּק ט.) וְנִצְטַט אֶת דְּבָרֵי הַגֵּר"א מִלֵּה בְּמִלֵּה: "כִּי כֹאֲשֶׁר יִבִּין הַסּוּד עַל בּוּרִיו, יִהְיֶה לוֹ הַכֹּל אֲצִלוֹ עַל בּוּרִיו: הַפֶּשֶׁט וְהַרְמָז הַדְּרוּשׁ וְסוּד. אֲבָל כָּל זִמָּן שֶׁלֹּא יִבִּין הַסּוּד אֲפִילוֹ הַפֶּשֶׁט אֵינוֹ בְּרוּר בִּידוֹ", עַד כֹּאֵן לְשׁוֹן הַגְּאוּן מוֹיִלְנָא.

בְּהַמִּשְׁךְ הַיַּחֲדוּת הַזֹּאת בִּיקְשׁוּ הַרְבָּנִים הָרֵאשִׁיִּים מֵהַרְבֵּי בְּרַכָּה "שֶׁלֹּא נִכְשַׁל בְּדַבַּר הַלְכָה". וְהַרְבֵּי עֲנָה לָהֶם עַל פִּי דְבָרֵי הַגֵּר"א, שֶׁרַק אִם לּוֹמְדִים פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה רַק "אִזּוֹ בְּטוּחִים שִׁיִּצְלִיחוּ לְכוּיִן לְאִמִּיתָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה בְּנִגְלָה דְּתוֹרָה, הֵן "יּוֹרָה יּוֹרָה" וְהֵן "יִדִּין יִדִּין" וְכִפִּי שֶׁהוֹזְכָר לְעִיל מִפִּירוּשׁ הַגֵּר"א" [שֶׁהֶעֱתַקְנוּ כֹּאֵן], ("בְּצֶל הַחֲכָמָה" עֲמוּד 220) שְׁמִי שֶׁלֹּא לְמַד חֲכָמַת הַנְּסַתֵּר אִי אֲפֶשֶׁר שִׁידַע דִּין לְאִמִּיתוֹ! וְכַדּוּר שֶׁלֹּאֲחֲרָיו הַדְּפִיס תְּלִמִּידוֹ הַמּוֹבָהק ר' חַיִּים מוֹלוּז'יִן אֶת סִפְרוֹ "נֶפֶשׁ הַחַיִּים" שֶׁרֹּבּוֹ לְקוֹחַ מִסְפְּרֵי קְבֵלָה [...] וּבְנוּגַע לְסַפְרָדִים [...].

וְנִמְצָא שֶׁהַלִּימוּד דְּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שִׁייך לְכָל הַחוּגִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵן אֲשַׁכְנַזִּים וְהֵן סַפְרָדִים [...]. מְכִיּוֹן שֶׁהַצְּטִיִּינוֹת שֶׁל הַסַּפְרָדִים בְּלִימוּד הַסּוּד וְזִכּוֹת רֵאשׁוֹנִים שֶׁשְׁמֹרָה לָהֶם בְּזֶה אֵינָה שׁוֹלֵלֶת אוֹ מְבַטֵּלֶת, חֲלִילָה, אֶת חוֹבַת הַלִּימוּד הַזֶּה מֵאֲחֵינוּ הָאֲשַׁכְנַזִּים; שֶׁכֵּן תּוֹעֵלֶת עֲצוּמָה יֵשׁ בְּלִימוּד זֶה, וְכַדְּבָרֵי הַגֵּר"א שֶׁהַרְבֵּי מִצְטַט (הֶעֱתַקְנוּ אוֹתָם לְעִיל בְּהַעֲרָה 9).

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ח

ודבר נוסף: זוהי הדרך הנכונה לבטל את המחיצות ולחבר בין אשכנזים וספרדים. שספרדים היו רגילים בלימוד הקבלה יותר מאשר האשכנזים, ולכן צריך לבטל מחיצה זו [...]. ("בצל החכמה" עמודים 208-209).

הרבנים הראשיים בארץ הקודש הרב אברהם הכהן שפירא והרב מרדכי אליהו - אור ליום ב' פרשת ויצא, ב' דראש חודש כסלו התשד"מ (הועתק מספר שיח שרפי קודש מעמוד 424 והלאה)

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בהמשך להמדובר אודות האריז"ל - ישנו ענין מיוחד שנתחדש בזמנו של האריז"ל בנוגע ללימוד פנימיות התורה: בדורות הראשונים היתה חכמת הקבלה "נסתרה כו' ונעלמה מכל תלמידי חכמים כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים", ואילו בדורו של האריז"ל נשתנה מצב זה, "כמ"ש האריז"ל דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה" (אגה"ק סכ"ו). וכמפורש בזוהר (ח"א קיז, א.) שלפני ימות המשיח יהי' הגילוי דפנימיות התורה בריבוי מופלג: "בשית מאה שנין לשתיאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח גו' נבקעו כל מעיינות תהום רבה גו'" (נח ז, יא. וראה שיחת ש"פ בהו"ב תשמ"ג ס"ז.), ובהמשך הענין שם (קיא, א.): "כך יהא קריב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'".

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דֵּף ט

זאת ועוד: הלימוד דפנימיות התורה מקרב את הגאולה – כמבואר בזוהר (ח"ג קכד, ב – ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק שם). "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמים" (כ"ה באגה"ק שם [ברחמים] ובזוהר שם: ברחמי).

וכידוע מ"ש הרח"ו בהקדמתו לשער ההקדמות (נדפסה גם בקונט' עץ החיים לכ"ק אדמו"ר [מהורש"ב] נ"ע ע' 61 ואילך) אודות גודל הנחיצות דלימוד פנימיות התורה, ועד שהעדר הלימוד דפנימיות התורה היא הסיבה היחידה לאריכות קץ הגלות!

ואם דברים אלו נכתבו בזמנו של הרח"ו – הרי עאכו"כ כאשר נמצאים בימים אלו, ארבע מאות שנה לערך לאחרי הרח"ו, ורואים ש"עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו" (ל' הכתוב – ירמ' ח, ט), הרי בודאי שהסיבה היחידה לכך היא – החסרון בלימוד פנימיות התורה.

כֵּן הסימנים שהובאו בחז"ל אודות סוף זמן הגלות – נתקיימו כבר, ולדוגמא – הסימנים בענינים בלתי-רצויים שבסוף מסכת סוטה, "חוצפה יסגי.. נערים פני זקנים ילבינו... בת קמה באמה כו" – ענינים אלו נתקיימו כבר ובאופן של "הידור דהידור!" [חס וחלילה ללמד היפך הזכות על בני, אבל, לדאבוננו, כך הם פני הדברים!] וכמו כן הסימן ד"מלכיות מתגרות אלו באלו" [שעל זה אמרו חז"ל (ב"ר פמ"ב, ד.) "אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגליו של משיח"] – כפי שרואים בתקופה הכי אחרונה:

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף י

וכן בנוגע לסימנים בענינים טובים, ולדוגמא: "אין לך קץ מגולה מזה שנאמר (יחזקאל לו, ח.) ואתם הרי ישראל ענפיתם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'", כשתתן ארץ ישראל פרי' בעין יפה, אז יקרב הקץ כו" (סנהדרין צח, א ובפרש"י), הסימן היחידי שלדאבוננו לא נתקיים עדיין הוא - מאמר הזוהר (הנ"ל) ש"כד יהא קריב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינן לאשכחא טמירין דחכמתא!"

וכאמור - אם הרח"ו כתב בנוגע לזמנו שהסיבה היחידה לאריכות הגלות היא העדר הלימוד דפנימיות התורה, הרי עאכו"כ שכן הוא עתה - ארבע מאות שנה לאחרי זה!

ולכן, דרישת השעה היא - ששני הרבנים הראשיים יצאו יחדיו ב"קול קורא" לעורר ולהלהיב את לבבות אחינו בני ישראל בכל מקום שהם אודות הצורך והנחיצות הכי גדולה בלימוד פנימיות התורה, ולפרסם זאת בפירסום הכי גדול. וכאשר יפרסמו "קול קורא" כזה, בדברים נלהבים, בדרכי נועם ובדרכי שלום - בודאי יפעלו הדברים את פעולתם.

הרב שפירא:

ישנם כיום יהודים שלומדים נסתר דתורה ב"נסתר" - באופן שאף א' לא ידע מזה, וכמו כן ישנם קבוצות שמתכנסות מידי שבוע (בליל שישי) כדי ללמוד פנימיות התורה, אלא שעושים זאת בצניעה ובהחבא, ומשתדלים שהדבר לא יתפרסם וכו'.

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דֵּף יא

אדמו"ר שליט"א:

שְׂמֵחַ הַנְּנִי לְשִׁמּוֹעַ עַל כֵּךְ, וְהַלּוֹאֵי יִתְרַבּוּ קְבוּצוֹת כְּאֵלוֹ, אֲבָל - צְרִיכִים לְהִשְׁתַּדֵּל לְפָרְסָם וּלְגַלוֹת אֶת הַדְּבָרִים, כִּי רַק עֵי"ז יוּכְלוּ לְהִרְבּוֹת וּלְהַפְיֵץ אֶת לִימוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה אֲצֵל כָּל בְּנֵי מִכְּל הַחֹוּגִים, וּבִפְרָט כְּאִשֶּׁר מְדוּבָר אֹדוֹת תְּלִמִּידִים - שֶׁהֵרִי הַתְּלִמִּיד אֵינּוּ יֹכֹל לְדַעַת מֵה עוֹשֶׂה רַבּוֹ בְּחִדְרֵי חִדְרִים, וּלְכַן, וּלְכַן כָּל זִמָּן שֶׁהַתְּלִמִּיד אֵינּוּ יוֹדֵעַ שְׂרַבּוֹ לּוֹמֵד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה - הֵרִי לֹא יִתְחִיל לְלַמּוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמוֹ.

הרב שפירא:

אֲבָן, אֶחָד מֵרֵאשֵׁי יִשִּׁיבַת "מִיר" אָמַר פַּעַם שְׂאִילוֹ "אֲכַשׁוּר דְּרָא" וְהָיוּ שׁוֹמְעִים לוֹ - הִיָּה קוֹבֵעַ בִּישִׁיבוֹת שִׁיעוֹר לְלִימוּד קְבֵלָה, וְהַסְבִּיר אֶת דְּבָרָיו, שְׂבִדוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, כְּאִשֶּׁר הָיוּ מִמְּשִׁיכִים לְעִסוֹק בְּלִימוּד הַתּוֹרָה גַּם לְאַחֲרֵי סִיּוּם הַלִּימוּד בִּישִׁיבָה, הִיתָה אִפְשָׁרוֹת לְהַשְׂאִיר אֶת לִימוּד הַקְּבֵלָה לְשָׁנִים שְׂלֵאֲחֲרֵי הַלִּימוּד בִּישִׁיבָה; אֲבָל כִּיּוֹם נִשְׁתַּנָּה הַמַּצָּב לְדַאֲבוּנָנוּ, וְאִם לֹא יִלְמְדוּ קְבֵלָה בִּישִׁיבוֹת - מִי יוֹדֵעַ אִם יִלְמְדוּ בְּכֻלָּל אֶת חֵלֶק הַקְּבֵלָה שְׂבִתוֹרָה.

וְכִמוֹ כֵּן יִשְׁנֵם גַּם כְּמָה מִכְּתָבִים שֶׁל הַרַב קוֹק ז"ל, שְׂבָהֵם מְזַהִיר בְּדְבָרִים קְשִׁים אֹדוֹת הַהִכְרָחָה וְהַצּוֹרֶךְ בְּלִימוּד הַקְּבֵלָה, שְׂלוּלֵי זֹאת אֵי אִפְשָׁר לְלַמּוֹד תּוֹרָה לְאִמִּיתָתָהּ, וְכּוֹתֵב שְׂעֵי"ז מְעַכְבִּים אֶת הַגְּאוּלָּה כו'.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף יב

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אם דבריו היו מתקבלים - לא היה מקום לפגישה שלנו בחוץ לארץ, כי היינו כבר כולנו בארץ הקודש, ביחד עם משיח צדקנו!

הרב אליהו:

ברצוני לבשר לכבודו אודות לימוד הקבלה אצלנו - הספרדים:

יש לנו בירושלים עיה"ק כמה ישיבות שבהם לומדים נסתר דתורה בליל שישי רבנים ובחורים צעירים מתקבצים יחדיו ללמוד בספרו של מורי ורבי ע"ה - "כרם שלמה", (פירוש על עץ חיים). ועוסקים בלימוד זה עד חצות הלילה, וישנם שמתחילים ללמוד בשעה שתים לאחר חצות עד נץ החמה, ישנם ישיבה של מקובלים ("בית א-ל") שבה לומדים קבלה בכל יום אחר הצהרים, ומתפללים מתוך סידור שישנם בו כוונות הרש"ש!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ראוי ונכון לפרסם גם מחוץ לכתלי בית המדרש.

הרב אליהו:

כן, ישנם מודעות על כך, וכל הרוצה יכול לבוא להשתתף בלימוד זה - לימוד של נסתר דתורה בנגלה (בגלוי), לא רק בנסתר.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף יג

הרב שפירא:

לְיִמּוּד הַקְּבֵלָה הִי נְפוּץ אֶצֶל הַסְּפָרְדִים יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אֶצֶל הָאֲשֶׁכְנָזִים, וּגְדוּלֵי הָאֲשֶׁכְנָזִים שֶׁבָּאוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל – קִיבְּלוּ אֶת לְיִמּוּד הַקְּבֵלָה מֵהַסְּפָרְדִים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לְיִמּוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שִׁיךְ לְכֹל בְּנֵי הֵן אֲשֶׁכְנָזִים וְהֵן סְפָרְדִים:

בְּנוּגַע לְאֲשֶׁכְנָזִים – הֵרִי הַגֵּר"א, מִגְדוּלֵי הָאֲשֶׁכְנָזִים, כּוֹתֵב בְּפִירוּשׁוֹ לְמִשְׁלֵי (עַה"פ ה', יח. וְרָאָה שֵׁם ד', כב. ז', יב. וְעוֹד). שְׁמֵי שְׁלֵא לְמַד חֲכָמַת הַנְּסִתֵר אִי אֶפְשָׁר שִׁידַע דִּין לְאֲמִיתוֹ! וּבְדוֹר שְׁלֵאֲחֵרִיו – הַדְּפִיס תְּלִמִּידוֹ הַמּוֹבֵהָק, ר' חַיִּים מוֹלוּז'יִן, אֶת סִפְרוֹ "נֶפֶשׁ-הַחַיִּים" שֶׁרֹּבּוֹ לְקוֹחַ מִסְּפָרֵי קְבֵלָה. וְכִמוֹ כֵּן יָדוּעַ שְׁאֲחֵרִים מִתְּלִמִּידי הַגֵּר"א עֲסָקוּ גַם בְּלִימּוּד הַקְּבֵלָה [אֲבָל כִּנְרָאָה הַזֹּהִירוֹ הֵם אֶת תְּלִמִּידיהֶם שֶׁלִּימּוּד זֶה שִׁיךְ לִיחִידי סְגוּלָה בְּלִבָּד, וְלִכֵּן, אִלוֹ הַהוֹלְכִים בְּשִׁטַּת הַגֵּר"א מִמַּעֲטִים בְּלִימּוּד הַקְּבֵלָה].

[הֵרֵב שְׁפִירָא הַזְכִּיר עוֹד כְּמָה מִגְדוּלֵי הָאֲשֶׁכְנָזִים בְּלִיטָא שְׁעֲסָקוּ בְּלִימּוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה – בַּעַל הַ"לְּשֵׁם", וְעוֹד].

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף יד

ובנוגע לספרדים – מי לנו גדול מהרמב"ם שהיה ספרדי, שפסק פס"ד מפורש בהתחלת ספרו "יד החזקה", ספר של "הלכות" (כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לספרו יד החזקה – בסופה): "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון כו'" – והרי ענין זה שייך רק ע"י לימוד פנימיות התורה. (ראה קונט' תורת החסידות פי"ג [ע' 14] ובהערה 3 שם. קונט' לימוד החסידות פי" [ע' 16 ואילך]. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ס"ע תלה ואילך).

ונמצא, שהרמב"ם פוסק בפירוש שלימוד פנימיות התורה הוא "יסוד היסודות ועמוד החכמות" – דחכמת התורה [ופשיטא שאין כוונתו לחכמות סתם, כי אם ובעיקר לאמיתות ענין החכמה – חכמת התורה]!

יבוליים ללמוד את כל חלקי התורה כולה, ואעפ"כ, אם לא לומדים פנימיות התורה – אזי חסר ח"ו "יסוד היסודות ועמוד החכמות"!

[הרב אליהו הזכיר שישנם כו"כ פסקי דינים ברמב"ם שהמקור להם – מדברי הזוהר, ולדוגמא – פס"ד הרמב"ם בהל' יבום וחליצה (פ"ד ה"ו) שלאחרי החליצה "משלכת אותו לארץ", והמקור היחידי לזה הוא – בדברי הזוהר (ח"ג קפ, א. וכמ"ש בטור אה"ע סקס"ט: לשון הרמב"ם כו' וחולצת המנעל ומשלכת אותו לארץ ע"כ. ואיני יודע למה כו' ועוד למה הצריכה להשליכו לארץ. ובביאורי הגר"א לשו"ע שם סקס"ט [סדר חליצה בקצרה] ס"ק פב מציינ ע"ז: הוא מנהג הקדמונים וכמ"ש בזוהר ריש חוקת כו'), ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א שישנם מקומות רבים כיו"ב (בכל זה – ראה מקומות שנסמנו בלקו"ש ח"ג ע' 768 הערה 18. הקדמת הר' מנחם כשר ע"ה לספר מפענח צפונות [ע' יד]).

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף טו

ובאמור - ספרו של הרמב"ם הוא "הלכות הלכות", כולל - גם הענינים שכותב בספר המדע, ובתחלתו פוסק (כאמור) ש"יסוד היסודות ועמוד החכמת לידע שיש שם מצוי ראשון כו'", שזהו כללות הענין דלימוד פנימיות התורה.

ונמצא, שהלימוד דפנימיות התורה שייך לכל החוגים דבנ"י, הן אשכנזים והן ספרדים, ובודאי תהי' התעוררות מיוחדת בדבר - כאשר שני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יפרסמו "קול קורא", לעורר אודות החובה והנחיצות ללמוד פנימיות התורה.

ועוד ענין בזה:

מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים וכו', ומכיון שכל הענינים התחלתם בתורה, כמאמר (זח"ב קסא, רעב.) "אסתכל באורייתא וברא עלמא" - צריכים לכל לראש לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים בנוגע ללימוד התורה: כפי שאמר מר היו הספרדים רגילים יותר בלימוד הקבלה מאשר האשכנזים, ולכן צריכים לבטל מחיצה זו, עי"ז ששני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יצאו בקריאה משותפת אודות הצורך בלימוד פנימיות התורה.

דרושה רק זהירות שלא לעשות מזה ענין פוליטי הקשור עם מפלגה זו או אחרת, ענין השייך לחוג זה או לחוג אחר, וכיו"ב.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף טז

אין זה חידוש השייך לחוג מסויים - דרישתו ותביעתו של הרח"ו ז"ל ללמוד פנימיות התורה מקובלת היא בכל חוגי בני"י, ספרדים, אשכנזים, יוצאי ליטא, יוצאי הונגרי, חסידי ליובאוויטש וכו' - הרח"ו ז"ל הי' מקובל אצל כולם! ולכן, כאשר יצטוו ב"קול קורא" את דבריו של הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות בלימוד פנימיות התורה, ויעוררו על קיום הדברים בפועל ממש - "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" (קידושין מ, סע"ב. וש"נ, וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ב-ג), הרי בודאי יתקבלו הדברים אצל כל החוגים.

בבב - תיכף ומיד לאחרי דורו של הגר"א השתדלו כל גדולי ישראל לבטל את המצב של חילוקי זרמים ופלגים ביהדות, ובפרט בדורו של אדמו"ר הצ"צ - כידוע (ראה "התמים" חוברת א' ע' לח-לט) שהיו חסים קרובים ביותר בינו לבין ר' חיים מוולוז'ין וכן בדורות שלאח"ז (ראה ספר "נשיאי חב"ד ובני דורם" [אה"ק תשל"ב]).

... **ומסקנת** הדברים היא - שיש להשתדל ביותר להפיץ את הרעיון של לימוד פנימיות התורה בכל חוגי בני"י, ולכל לראש - כאמור - ע"י פירסום "קול קורא" משני הרבנים הראשיים, כנ"ל.

הרב שפירא:

השאלה היא - אם ישמעו לדברינו, והרי ידוע ש"כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך כו'" (יבמות סה, ב. וראה זח"ג פה, סע"ב. וראה שד"ח אסיפת דינים מע' ה"א ס"ב [תתקעו, ב ואילך]).

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דָּף יז

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לְשֵׁם מה לחשוב בכיוון בלתי רצוי, חשבונות מצד "מרה שחורה" וכו' - הרי כל ישראל בחזקת כשרות (רמב"ם הל' קדה"ח פ"ב ה"ב. וראה גם הל' יסוה"ת ספ"ז.). ומדוע לחשוש שלא ישמעו?! - בכלל צריכים לגשת לכל דבר מתוך שמחה ובטחון, ולא רק בטחון באלקי ישראל, אלא גם בטחון בעם ישראל!

אפילו אם קריאה זו תפעל על יהודי אחד בלבד - כדאי הדבר, שהרי אמרו חכמים במשנתם (סנהדרין לז, א) "כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא, ועאכו"כ שבודאי וללא כל ספק יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו.

זאת ועוד: איתא בגמרא (שבת נה, א. וראה כת"ס חלק אה"ע סמ"ז) "אם לפניך גלוי להם מי גלוי"?! היינו, שאפילו כאשר גלוי וידוע לפני הקב"ה שלא יקבלו את המחאה, אין זה פוטר מחיוב המחאה - "להם מי גלוי"! וכפי שרואים במוחש, לדאבוננו, שישנם כו"כ ענינים שרבנים עוררו אודותם, ובעוונותינו הרבים לא תוקנו הדברים, ואעפ"כ, לא נמנעים הרבנים לחזור ולעורר על הדברים פעם נוספת!

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף יח

זכורני מתקופת הילדות שפגשתי את המלמד שלי לשבת וללמוד בתשעה באב, ולשאלתי לפשר הדבר, הרי אין ללמוד בת"ב כי אם דברים מסויימים כו' ? - השיב לי: הלואי שזה יהי' החטא שלי! - "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ.). ולכן, אם צריך להיות ענין של חטא, אזי מוטב שהחטא שלו יהי' - לימוד התורה בתשעה באב!... ועד"ז בעניננו: הלואי שהחטא היחידי יהי' - ההוכחה על הצורך בלימוד פנימיות התורה למרות החשש ד"מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע"... והעיקר הוא - כאמור - שבודאי יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו, ויתחילו ללמוד פנימיות התורה.

הרב שפירא:

כוונתי בעיקר ל"עולם הישיבות" - עולם בפ"ע, מעגל בתוך מעגל, כיצד יתקבל הדבר בעולם הישיבות, ומה תהי' תגובתם של ראשי הישיבות.

בכ"ף - לומדים בישיבות נגלה, ובנגלה גופא - מסכתות מסויימות, וגם באותם מסכתות - לא מספיקים לסיימם. וישנם רבנים שעושים רעש מדוע לא לומדים יותר בכמות כו', ולכן, קשה לדעת מה תהי' תגובתם של ראשי הישיבות על קריאה זו.

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף יט

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בּוֹדְאֵי ידוע לכת"ר שלפני שני דורות היתה התנגדות גדולה ביותר ללימוד ה"מוסר" בישיבות, בטענה שלימוד המוסר שייך לנשים ועמי-הארץ, ובשביל בני-תורה הרי זה בבחינת "ביטול תורה", ואעפ"כ, בימינו אלו נתקבל הדבר בכל הישיבות, וטעם הדבר - מכיון שנוכחו לדעת עד כמה נחוץ ומוכרח הדבר, וכמו כן מובא בנוגע ללימוד פנימיות התורה (ראה בכ"ז קונט' לימוד החסידות פ"ט).

הרב שפירא:

אֲכַן ראו בפועל בעת המהפכה ברוסי', כאשר הי' משבר נורא בכל הישיבות, שהיחידים שהחזיקו מעמד בכל הנסיונות הם - אלו שלמדו בישיבות חסידיות שבם למדו מוסר חסידות, עניני אמונה ודעות המחזקים את האמונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בְּסִיּוֹם מסכת סוטה אמרו חז"ל שבסוף זמן הגלות "בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבירו". ולכאורה תמוה: לשם מה הודיעו לנו חז"ל ענין זה - ענין שיכול להביא לידי "מרה שחורה" ח"ו?! אלא ודאי כוונת חז"ל בזה היא - שכאשר רואים שישנה הוספה בצד לדעו"ז, "בכל יום ויום מרובה כו' משל חבירו", צריכים להוסיף בעניני קדושה, תורה ומצוותי'. ועי"ז - הנה לא זו בלבד שמבטלים את הענינים הבלתי-רצויים, אלא פועלים זאת באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך (בשלח טו, כו.) מלכתחילה" (כפרשי" עה"פ - "לפי פשוטו").

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כ

ובענינינו (בהבא להלן ראה גם לקו"ש ח"י ע' 237. ועוד. קונטרס עה"ח פי"ג. קונטרס הנ"ל בסופו): בדורות שלפנינו לא היו כל ה"מחלות" (בחולי הנפש) שנתחדשו בעקבתא דמשיחא, ולכן, היתה קיימת אפשרות לנהל אורח-חיים יהודי גם ללא לימוד פנימיות התורה; אבל לאחרי שנתחדשו מחלות נוספות שלא היו בדורות שלפנינו - בהכרח למצוא "תרופה חדשה". והתרופה היא - לימוד פנימיות התורה, ובפרט תורת החסידות- שבה מבוארים עניני אמונה השגחה פרטית וכו' וכו', באופן של הבנה והשגה. וכפי שהוזכר לעיל שהיחידים שעמדו בנסיונות במדינה ההיא הם - אלו שלמדו בישיבות החסידיות (ובפרט תורת חסידות חב"ד ראה לקו"ש ח"ב ע' 475). ו"תרופה" זו היא באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך" מלכתחילה, כנ"ל.

ומי שאומר שאינו רוצה להשתמש ב"תרופה" זו מכיון שלא השתמשו בה בדורות שלפנינו - הרי זה דומה לחולה שלא ירצה לשמוע להוראת הרופא להשתמש בתרופה שהומצאה סדור האחרון, מכיון שבדור הקודם לא ידעו אודות תרופה זו!...

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כא

כיום נתבטלה גם ההגבלה שהיתה בדורות הראשונים בנוגע ללימוד הקבלה לפני גיל ארבעים שנה (ש"ך יו"ד סרמ"ו סק"ו בסופו. וראה מדרש שמואל לאבות ספ"ה. שערי זוהר לאבות שם. ניצוצי זוהר לזח"א קצא, א (ג). וכ"כ בסידור בית יעקב (להר"י עמדין) הל' ת"ת ס"ח.) - ישנם כיום רבנים בני ח"י שנה! מעולם "לא זכינו" לדור כזה שבחור צעיר בן ח"י שנה יאמר שיש לו שכל כמו בן ארבעים, ולכן ראוי הוא להורות!... ועפ"ז - אין כל תמיהה בכך שבטלה גם ההגבלה בנוגע ללימוד פנימיות התורה. [נוכאמור לעיל (ס"י) אם מישוהו צריך לקיים את הענין "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", מוטב ש"חטאו" יהי' - לימוד פנימיות התורה לפני שמלאו לו ארבעים שנה!...] וענין זה מתאים לדברי הזוהר - "אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו", היינו, שמדובר אודות לימוד פנימיות התורה ע"י בחורים צעירים, "רביי דעלמא".

ובנוגע לזמני הלימוד - אין צורך לגרוע מזמני הלימוד דשאר עניני - התורה, ישנו מספיק זמן במשך היום שבו לא עוסקים בלימוד התורה [פעם היו לומדים בישיבות 17-18 שעות ביממה, אבל כיום נשתנה המצב גם אצל ה"מתמידים"!], ואם ינצלו את הזמן הפנוי ללימוד הקבלה - הנה במשך זמן קצר יוכלו להיות "מקובלים"!!!

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כב

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בנוגע למה שהזכיר מר אודות עולם הישיבות, הנה המצב בישיבות כיום הוא – שהולכת וגוברת ההתעניינות בכל הקשור ללימוד קבלה וחסידות. תלמידי ישיבות רבים ממתנים שיתנו להם "היתר" ללמוד פנימיות התורה – הם לא מחכים על "ציווי", כי אם על "היתר" בלבד. ובינתיים – לומדים הם בצנעה, כדי שלא לחולל מהפכה נגד המשגיח והנהלת הישיבה!

ישנם כאלו שהתעניינותם היא מפני שמחפשים דרך בעבודת ה' כו', וישנם כאלו שהתעניינותם נובעת מתוך סקרנות גרידא: הם שמעו שהמשגיח מתנגד ללימוד הקבלה והחסידות, ואינם מבינים למה ומדוע! – פנימיות התורה נתגלתה ע"י רשב"י, שגדלותו מודגשת בנגלה דתורה – כפי שאמר עליו רבי עקיבא רבו (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב נ, ב): "דייך שאני ובוראך מכירין כחך", הם שמעו אודות גדלותו של האריז"ל, הרח"ו וכו', ויודעים שגם המשגיח "מודה" בגדלותם וכו', ולכן, אינם מבינים את יחסו של המשגיח ללימוד קבלה וחסידות. וענין זה גופא מעורר אצלם את הסקרנות לדעת מהו הלימוד דקבלה וחסידות, כדי לדעת על מה מתנהל הויכוח.

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף כֶּג

דָּרֶךְ אֲגַב: עֵצִם הָעוֹבְדָה שֶׁבַח־וֹר-יִשִּׁיבָה רוֹאֵה שְׁקִיִּים יַחַס שׁוֹנָה לְב' חֲלָקִים בַּתּוֹרָה - לִיְמוּד הַנִּגְלָה הוּא בַּפְּרָה־סִיא, לֹא כָל מַנִּיעוֹת וְהַגְּבֻלוֹת, וְאִדְרָבָה: טוֹפָחִים לֹא עַל שְׁכֻמוֹ, מִעוֹדְדִים אוֹתוֹ, נוֹתְנִים פְּרָסִים וְכו', וְאִילוֹ כֹּאֲשֶׁר רוֹצֵה לְלַמּוֹד קִבְלָה וְחִסִּידוֹת, עַל־יָד לַעֲשׂוֹת זֹאת בַּחֲדָרֵי-חֲדָרִים, בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת, בַּשְּׁעָה שֶׁאֵינָה לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה - הִרִי זֶה יִכּוֹל לַגְרוֹם אֲצִלוֹ עֲנִין בַּלְתִּי-רְצוּי, לְבוֹא וּלְדַבֵּר "שְׁמוּעָה זֹו נָאָה וְשְׁמוּעָה זֹו אֵינָה נָאָה" (עִירוֹבִין סָד, א) ח"ו!

וְלִהְיוֹת: הַלְשׁוֹן הוּא "שְׁמוּעָה זֹו נָאָה וְזֹו אֵינָה נָאָה", כְּלוֹמֵר, בּוֹדָאֵי מוֹדָה גַּם הוּא שְׁזוּהֵי שְׁמוּעָה אֲמִיתִית, חֲלָק מִ"תּוֹרַת אֲמֵת" שְׁנִיתְנָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, אֲלֵא אֹמֵר שְׁשְׁמוּעָה זֹו "אֵינָה נָאָה"!

וְאֵין צוֹרֵךְ לְהַבְהִיר מַה הֵן הַתּוֹצְאוֹת הָעֲלוּלוֹת לְבוֹא כַּתּוֹצְאָה מִזֶּה!

וְלָכֵן, כֹּאֲשֶׁר יִהְיֶה "קוֹל קוֹרָא" בְּנוֹגַע לְלִימּוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁעַל־יָד יַחֲתֵמוּ שְׁנֵי הַרְבָּנִים הַרְאִשִּׁים, הֵנָּה כֹּאֲשֶׁר יִבּוֹא הַתְּלָמִיד וְיִרְאֶה לְמַשְׁגִּיחַ אוֹ לְרֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה "קוֹל קוֹרָא" זֶה, שְׁבוּ מִצּוֹטְטִים דְּבָרֵינוּ שֶׁל הַרְח"ו ז"ל אוֹדוֹת הַצּוֹרֵךְ וְהַנְחִיצוֹת לְלַמּוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה - סְבִיר לְהַנִּיחַ שִׁישְׁתְּנָה יַחֲסוֹ שֶׁל הַמַּשְׁגִּיחַ אוֹ רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה כְּלָפִי אוֹתוֹ בַּחֲזוֹר שְׁרוֹצֵה לְלַמּוֹד גַּם פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כד

הרב אליהו:

בקשר לדברי הרח"ו שהוזכרו לעיל (ס"ו) אודות הצורך ללמוד פנימיות התורה - כותב הרב החיד"א שמי שלומד קטע מזוהר ב"חק לישראל" - מתקן הוא מ"ש הרח"ו ז"ל אודות העונש למי שלא לומד פנימיות התורה, וזה נקרא "תיקון" כו'. ואכן ישנם הרבה יהודי שלומדים קטעים מהזוהר ב"חק לישראל".

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כוונתי לא לענין של "תיקון" בלבד, כי אם בעיקר - להביא את הגאולה!... ואם הי' מספיק בלימוד קטע מסויים ב"חק לישראל" בלבד כדי להביא את הגאולה - הי' בא משיח צדקנו כבר בזמנו של החיד"א! ומכיון שעדיין לא בא בהכרח להוסיף בלימוד פנימיות התורה בשופי, וכדברי הזוהר דלעיל: "יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו'",,, עד ש"אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'.

בימינו אלו אין שום הגבלות בנוגע ללימוד פנימיות התורה, - לפני כמה דורות הי' מחסור בספרי קבלה, והיו צריכים לחפש כתבי-יד כו', ועד כדי כך - שבדורות הקודמים היו צריכים לפתוח קבר כדי להוציא משם כתבי-יד בעניני פנימיות התורה (ראה שה"ג להחיד"א ח"א מע' ח: אך אין בשערים הנז' [שמונה שערים להרח"ו] מהדורא בתרא כי מהרח"ו צוה לגונזה בקברו, ורבנן קדישי אשר בדור ע"י יחודים הוציאוה מקברו ברשותו ע"י שאלת חלום כו').!... אבל כיום, ישנם ריבוי ספרים הנדפסים, והם בהישג ידו של כאו"א, ולא נותר אלא ללמוד בהם בפועל.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כה

הרב אליהו:

בנוגע להדפסת ספרים בעניני פנימיות התורה – הדפסנו את ספר "כרם שלמה", פירושו של אבי מורי ורבי על "עץ חיים", ובנתיים יצאו לאור ששה חלקים. בלי ספר זה – אומרים כמה וכמה – אי אפשר להכנס היום לתורת הקבלה. ספרים אלו נדפסו בכמות מצומצמת, מכיון שחשבנו שלא ירבו הקונים. ולכן, חלק מהספרים כבר אזלו מן השוק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כיום אפשר לחזור ולהדפיס בדפוס צילום, במשך זמן מועט, באופן ד"אחישנה".

הרב אליהו:

עד שנחזור ונדפיסם – יבוא כבר משיח צדקנו!

כ"ק אדמו"ר שליט"א: יהי רצון שיהיו שני הענינים במהרה – הן ביאת משיח צדקנו, והן הדפסת הספרים, ואז – תרבה הדעה והחכמה כו' (רמבם ה"ל תשובה פט ה"ב).

מעניין לדעת האם ישנו ביאור בספר הנ"ל אודות סיום וחותם הע"ח, ששם מדובר בעניני גלות וקליפות כו' – דלכאורה, כיצד מתאים הדבר עם הכלל (ראה תוס' סוף נדה מברכות לא, א, ועוד), שיש לסיים בטוב.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כו

הרב אליהו:

החלק הסופי של הפירוש - לא הגיע לידינו, וכפי הנראה - נאבד חלק זה. [הנ"ל הבטיח לשלוח לכ"ק אדמו"ר שליט"א ספרים אלו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א ביקש שישלח לו באופן ד"אחישנה", והודה לו למפרע].

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה בזמן הזה מהווה הכנה ללימוד פנימיות התורה לעתיד לבוא, כמובן ע"פ מארז"ל (פסחים נ, א. וש"נ) "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (וכדוגמת המבואר בביאור מארז"ל זה [לקו"ת שה"ש כב, ד. ובכ"מ] שע"י הלימוד שלמד בבחי' הנגלות שבתורה (בעוה"ז) מזה נעשה בחי' לבוש שבו וע"י יוכל להשיג פנימיות התורה (בג"ע)". וע"פ המבואר בתניא דפל"ז י"ל, שעד"ז הוא גם בנוגע לתורתו של משיח, שההכנה לזה הוא לימוד פנימיות התורה במשך זמן הגלות).

הרב שפירא:

ע"פ מארז"ל (קה"ר פי"א ח. וראה גם שם פ"ב, א.) ש"תורה שאדם לומד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח" - נמצא, שלעתיד לבוא יצטרכו לכתוב ספרים אלו מחדש!

הרב אליהו:

מכיוון שענין זה (לימוד תורתו של משיח) נפעל ונגרם ע"י הלימוד בעוה"ז, הרי מובנת גודל החשיבות שבדבר, ולכן, בודאי לא יתבטל דבר זה.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כז

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו לומר שהתורה שאדם למד בעוה"ז תתבטל לעתיד לבוא. הפירוש דהבל הוא - בערך וביחס לתורתו של משיח.

וראיה לדבר - איתא במדרש (שם פ"א, ב. מדרש תהלים צב, א. וראה ספר הליקוטים-דא"ח צ"צ ערך הבל (הבלים) ס"ה) בענין "ז' הבלים שאמר קהלת", שהם "כנגד שבעה ימי בראשית", שבהם נברא העולם כולו, כולל - ארץ ישראל ובית המקדש כו'. וידוע גם גודל העילוי ד"הבל פיהם של תינוקות של בית רבן" - שעל זה מתקיים העולם (שבת קיט, ב. וראה ספר הליקוטים שם ס"ח.). ומזה מובן גם בעניננו - שהענין ד"הבל היא לפני תורתו של משיח", אינו פוגע ח"ו בגודל חשיבות הדבר.

הרב אליהו:

בנוגע להצעת כת"ר אודות "קול-קורא" - אולי כדאי שיחתמו על זה עוד כו"כ רבנים, הן מארץ ישראל והן מחוץ לארץ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

דבר טוב ונכון, אבל - כמובן - לא לדחות את הדבר עד שיאספו את כל החתימות, כי חבל על הזמן שעובר בינתיים! אם ימתינו עד שיחתמו כל הרבנים, או אפילו רובם - יבוא כבר משיח צדקנו, ואז יאבדו ח"ו את הזכות הגדולה לעורר את אחינו בנ"י ע"ד לימוד פנימיות התורה.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף כח

בענין זה דרוש מישהו שיתנהג כ"נחשון בן עמינדב" (סוטה לו, א. מכילתא עה"פ בשלח יד, כב. במדב"ר פי"ג, ז) ויקפוץ ויצא ב"קול קורא". ובפרט כאשר בענין זה יהיו שני "נחשונים" - שני רבנים ראשיים, אשכנזי וספרדי, הרי בודאי שדעתם תתקבל אצל כלל ישראל.

הרב אליהו:

הסימנים שהוזכרו לעיל בקשר לביאת משיח צדקנו אמורים הם בנוגע לגאולה באופן ד"בעתה" (ישעי' ס, כב, סנהדרין צח, א), אבל אנו מאמינים ומקווים שהגאולה תהי' באופן ד"אחישנה", ללא צורך בסימנים מיוחדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ודאי תהיה הגאולה באופן ד"אחישנה" - הנני מסכים לכך במאה אחוז!... אבל אין זה שייד לתוכן המדובר לעיל, כלומר, אין לעכב את ה"קול קורא" עד שמשיח צדקנו יבוא "עם ענני שמיא" (דניאל ז, יג. סנהדרין שם)!

הרב אליהו:

ברור, בודאי צריכים אנו לעשות את כל התלוי בנו כדי להביא את הגאולה, כולל - הפעולה בענין הנ"ל, אלא שביחד עם זה צריכים אנו להאמין ולקוות שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה", גם ללא סימנים מיוחדים כו' (ראה כרתי ופלתי יו"ד סק"י סוף בית הספק, ועוד).

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכְת סְנֵהֲדָרִין - דָּף כֵּט

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כְּאֵמוּר - מִסְכִּים הַנְּנִי לַכֶּךְ בְּמֵאָה אַחוּזִי! הַלּוֹאֵי יִסְכִּימוּ
הַרְבֵּנִים הַרְאִשִּׁים לְהַצְעָתִי (בְּדַבָּר הַ"קוֹל קוֹרֵא")
כִּפִּי שֶׁהַנְּנִי מִסְכִּים לְהַצְאָת כַּת"ר שֶׁמְשִׁיחַ צְדָקְנוּ יָבּוּא
בְּאוֹפֵן ד"א חִישָׁנָה"!...

הַרְבֵּנִים הַרְאִשִּׁים:

בוֹדְאֵי מִסְכִּימִים אֲנוּ לְהַצְעָת כַּת"ר בְּעֵנִין הַ"קוֹל קוֹרֵא"!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כוֹוֹנְתִי לֹא רַק לְהַסְכְּמָה בְּלִבְדּוֹ, כִּי אִם בְּנוֹגַע לְפּוֹעֵל מִמֶּשׁ
- כִּשֶׁם שֶׁהַנְּנִי מִסְכִּים שֶׁמְשִׁיחַ צְדָקְנוּ יָבּוּא בְּאוֹפֵן
ד"א חִישָׁנָה" בְּפּוֹעֵל מִמֶּשׁ!

הַרְבֵּ שְׁפִירָא:

אַנִּי מִקְוֵה שֶׁמְשִׁיחַתְנוּ יֵצֵא מִשֶּׁהוּ בְּנוֹגַע לְמַעֲשֵׂה בְּפּוֹעֵל.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אֵין כְּוֹוֹנְתִי לְמִשְׁהוּ, כִּי אִם לְעֵנִין שְׁלֵם, עֵנִין שִׁיכּוֹלִים
לְבָרֵךְ עֲלֵיו לֹא רַק "בְּרִכָּה רְאִשׁוֹנָה" (שֶׁהִיא גַם עַל
"מִשְׁהוּ"), אֲלֵא גַם "בְּרִכָּה אַחֲרוֹנָה" - עַל דְּבַר שִׁישׁ בּו
שִׁיעוֹר דּוֹקָא (רַמְב"ם הַל' בְּרִכּוֹת פ"א ה"ב, פ"ג ה"י"ב. טוֹשׁו"ע או"ח
ר"ס ר"י. שֵׁם סו"ס קַפֵּד [בְּנוֹגַע לְבְּרִכַּת הַמְזוּזָן]. וּבְשׁו"ע אֲדַה"ז שֵׁם ס"ב
כּוֹתֵב: וּדִין צִירוּף לְכֹזֵית יִתְבַּאֵר בְּסִימָן ר"י. אֲבָל בְּסו"ס ר"ז הוֹסִיפוּ
הַמְדַפְּסִים: הַסִּימָנִים הַחֲסָרִים (ר"ח-ר"י"א) לֹא נִדְפְּסוּ בְּתוֹךְ הַשׁו"ע מְעוֹלָם
וְכָל מִבְּקֶשׁ יִמְצָאָם בְּתוֹךְ סֵדֵר בְּרִכַּת הַנְּהַנִּין מֵהַרְבֵּ הַמַּחְבֵּר זְצַלְה"ה. סֵדֵר
בְּרִכָּה"ע לְאֲדַה"ז רַפ"ח).

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ל

הרב אליהו:

הט"ז (או"ח שם סק"א. אבל במג"א שם סק"צ סק"ד פסק דאפילו על יין שרף בעינן כשיעור, דלא כהט"ז. וכ"ה גם דעת אדה"ז בסדר ברכה"נ שם. וכ"כ בבאה"ט סר"י סק"ב בשם בית יעקב סנ"ז. א"ר או"ח שם סק"ו. וכ"כ בפמ"ג [מ"ז] שם סק"ב) פוסק שעל משקה חריף מברכים ברכה אחרונה גם בפחות משיעור.

כ"ק אדמור שליט"א:

לדבר חריף יש תכונה מיוחדת – שהוא פועל ונרגש בכל המאכל, ולכן אינו בטל [ע"ד ובודוגמת דבר המעמיד, ברי', חתיכה הראוי' להתכבד (ראה אנציק' תלמודים בערכם. וש"נ) וכיו"ב]. ולכן, אם לימוד ה"משהו" דפנימיות התורה יהי' באופן שהדבר יהי' נרגש בכללות ההנהגה במשך כל היום – אזי אסתפק גם ב"משהו"!... אבל – כאמור – "משהו" זה צריך להיות חריף, דבר המעמיד, וחתיכה הראויה להתכבד – לא בהצנע לכת!

מובן ופשוט שאין הכוונה בכל הנ"ל לאמירת "מוסר" – שהרי חסיד הנני ולא "מוסר'ניק".

הרב שפירא:

גם אנו זקוקים לשמיעת מוסר, זה מביא תועלת גדולה, קבלתי תועלת מגדולה משיחתנו זו.

כ"ק אדמור שליט"א:

ח"ו, כאשר רוצים לומר מוסר למישהו – צריכים ללכת אליו, ולא להיפך – מכבדים אותי בביקור כדי שאומר "מוסר" – ח"ו!

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דָּף לֹא

אָלֵא הַכוּוּנָה הַיָּא לְגַלוּת שַׁכְתָּר יִדְעוּ שִׁישׁ בִּידָם הַרְשׁוּת וְהַיְכוּלָת, הַצִּיּוּי וְהַנְתִּינָת-כַּח לְעוֹרֵר אֶת כָּל בְּנֵי לְעַנִּין חֲדָשׁ, כּוֹלָל - לְעַסוּק בְּלִימוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה.

וְעַנִּין זֶה הוּא בְּבַחֲינָת "מָה שֶׁתְּלַמִּיד וְתִיק עֵתִיד לְחֲדָשׁ" (רֹאֵה בַּהֲנַסְמָן בְּלִקוּ"שׁ חִי"ט ע' 252): הַכָּל יוֹדְעִים מ"ש בַּהֲקַדְמַת הַרַח"ו ז"ל אֹדוֹת הַצּוֹרֵךְ וְהַנְחִיצוֹת דְּלִימוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, הַכָּל יוֹדְעִים מ"ש הַגֵּר"א בְּפִירוּשׁוֹ לְמַשְׁלֵי שַׁכָּל רַב בִּישְׂרָאֵל, חַיִּיב לְלַמּוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה כַּדִּי שִׁיחֵי בְּטוּחַ שִׁיכּוּיִן לְאַמִּיתָתָהּ שֶׁל תּוֹרָה, וְאַעֲפ"כּ, עַד עֵתָה לֹא יִצְאוּ ב"קוּל-קוֹרָא" לְעוֹרֵר אֹדוֹת לִימוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְלִכֵּן, יִצְיָאָתָם שֶׁל שְׁנֵי הַרְבָּנִים הַרְאִשׁוֹנִים בְּקוּל-קוֹרָא כֹּזֵה, תְּהִי בְּבַחֲינָת "מָה שֶׁתְּלַמִּיד וְתִיק עֵתִיד לְחֲדָשׁ", עַנִּין שֶׁל חִידוּשׁ.

הַרְבֵּי אֱלִיָּהוּ:

עֵה"פ בְּפִרְשָׁתָנוּ (כַּח, יֹא) "וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא" אִיתָא בְּמִדְרַשׁ (ב"ר פִּס"ח יֹא. וְרֹאֵה גַם שֵׁם פַּע"ד, יֹא) "כֹּאֵן שַׁכַּב, אֲבָל כָּל כ' שָׁנָה שֶׁעֲמַד בְּבֵיתוֹ שֶׁל לְבָן לֹא שַׁכַּב (כַּדְכָּתִיב [בְּפִרְשָׁתֵינוּ לֹא, מ] "וְתִדַּד שְׁנֵתִי מֵעֵינַי" - יִפְ"ת לְב"ר שֵׁם [פִּס"ח]. וְרֹאֵה גַם מִת"כ לְב"ר פַּע"ד שֵׁם), וְמָה הִי אֹמֵר (בְּלִילָה, כִּיּוֹן שֶׁלֹּא שַׁכַּב, וְאַמְרִינֵן בְּמִסַּכַּת אֲבוֹת [פ"ג מ"ד] הַנִּיעוֹר בְּלִילָה וּמִפְּנֵה לְבוֹ לְבַטְלָה הִרִי זֶה מִתְחַיִּיב בְּנַפְשׁוֹ - מִת"כ לְב"ר שֵׁם) - כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים". וְשׁוֹאֲלִים עַל זֶה: הִרִי לְדַעַת הָאֲרִיז"ל (בְּפִרְע"ח שַׁעַר הַנְּהַגְתָּ הַלִּימוּד כְּתָב: וְבְלִילָה לֹא תִקְרָא מִקְרָא. וְכ"ה גַם בְּסִידוֹר הָאֲרִי ז"ל [לְהַרְש"ש] סֵדֵר הַלִּימוּד בְּאַשְׁמוּרָתָה. כּוּוֹנֵת הַלִּימוּד [לִיל שְׁשִׁין]. ק"ש שַׁעַל הַמַּטָּה. שׁו"ע הָאֲרִיז"ל תּוֹסַפְתָּ שַׁבַּת ס"א שֵׁם ס"ז. וְרֹאֵה בְּהַעֲרָה הַבָּאָה) (וְעוֹד) אֵינְן לּוֹמְרֵי תְּהִלִּים בְּלִילָה? - וְאִיתָא בְּסִפְרִים שֶׁבְּלִילָה לְמַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ קִבְּלָהּ.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף לב

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לאחרי חצות הלילה – מותר לומר תהלים לכל הדעות, בשו"ת חיים שאל (להחיד"א ח"ב סכ"ה, הובא בהגהות מראה כהן לשו"ע האריז"ל – ירושלים תשכ"א) שם ס"ז אות טו כתב, והרב האר"י זצ"ל הזהיר שלא יקראו מקרא בלילה. וההולכים אחרי ההדרים מנהגי האר"י זצ"ל אין קורין אפי' אחר חצות מקרא, וזה פשוט.

אבל ממשיך שם: ושמעתי מהמקובל כו' כמוהר"ר שלום שרעבי זלה"ה שהי' מפקפק על מה שנהגו לקרות בבתי כנסיות סמוך ליום תהלים, והיה אומר שאולי אין תהלים בכלל אזהרת הרב, ואין ולא ורפיא בידו. ונתפשט מנהג זה בכל ארץ ישראל שיש חבורות לזה. ומסיים החיד"א: והמקובלים נמנעו מלקרות תהלים בחול כל שלא האיר היום, וא"כ, יתכן שהתחיל לומר תהלים לאחרי חצות הלילה, ועוד ועיקר: לפני מתן תורה לא היתה הגבלה זו שלא לומר תהלים בלילה [משא"כ בזמנו של משה רבינו, בזמן מ"ת – כפי שמצינו במדרש (תנחומא תשא לו; יל"ש תשא רמז תו; מדרש תהלים עה"פ יט, ג. יל"ש עה"פ רמז תרעג)] בנוגע למשה ש"בשעה שהיה הקב"ה מלמדו מקרא היה יודע שהוא יום].

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף לֵג

הרב אליהו:

בְּנוּגַע לפירוש המדרש שיעקב אבינו הי' אומר "כל ספר תהלים" בלילה - שמעתי פעם פירוש, שזהו ע"ד אמירת תהלים בלילה ע"י דוד המלך, מכיון שאצל דוד המלך לא הי' זה בגדר של "תהלים" (חלק מתנ"ך - מקרא), כי אם בגדר של שירות ותשבחות, וכמו כן אפשר לומר בנוגע ליעקב אבינו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בְּנוּגַע לרמז דלימוד פנימיות התורה בפרשתנו - הרי זה מרומז בהתחלת הפרשה, "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה": "באר שבע" קאי על דרגות נעלות ביותר (ראה זוהר ריש פרשתנו. אוה"ת ריש פרשתנו. ועוד. ספר הליקוטים-דא"ח צ"צ ערך יעקב ס"ח [ע' תתקפב ואילך]), וכאשר יוצאים מ"באר שבע" ל"חרן", היינו, שמוציאים ומגלים את הענינים הכי נעלים דפנימיות התורה ("באר שבע") למטה מטה, "חרנה" - עי"ז בונים בית בישראל!

הרב אליהו:

עַד עכשיו דובר אודות פנימיות התורה, ועכשיו רוצים אנו ברכה על נגלה דתורה - "שלא נכשל בדבר הלכה", שעל זה דרושה ברכה מיוחדת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הֵא בהא תליא, כאשר לומדים פנימיות התורה, אז בטוחים שיצליחו לכוין לאמיתתה של תודה בנגלה דתורה, הן "יורה יורה" והן "ידין ידין", כפי שהוזכר לעיל (ס"ח) מפירוש הגר"א.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף לד

ספר "זוהר ברסלב" בהמשכים

הַקְדָּמָה לְסֵפֶר זוֹהַר בְּרִסְלָב

ישמחו החסידים ויגילו הלומדים, בעזרת השם יתברך, ובזכות רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, הרינו נותנים לפניכם היום ברכה הספר הקדוש "זוהר ברסלב - החדש והשלם - המנקד", [הוצאה שניה עם הוספות ותיקונים] קבץ גדול מפל ספרי רבנו ותלמידו הגדול מוהרנ"ת ותלמידיהם זי"ע, ונוסף עליו לקוט מספרי בעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, עם מאמרים נבחרים מהזוהר הקדוש, בענין חיוב למוד הזוהר הקדוש והתקונים, לכל איש יהודי.

יתן השם שימצא ספר זה חן ושכל טוב בעיני צבור היראים את דבר השם, ויאירו דברי הספר את עיניהם של ישראל בכל מקום שהם, לדבק ולילף בדרכי הצדיקים הקדושים, לזכות ולהחזיק בעץ החיים, וזכותם של הצדיקים הנזכרים בספר, יגנו על כל ישראל, להצילם ולהחיותם, עדי גבוא לציון גואל, וישלים משאליו דלבאי ולבא דכל עם ישראל לטב ולחיינו ולשלם, אמן כן יהי רצון.

וזאת למודעי, שספרים האלו מתר ומצנה לכל אחד להדפיס כמה שרוצה באילו שפה ולשון שרוצה, וכל המזכה את הרבים זכותו עומדת לעד וזוכה לבנים צדיקים. ובגדל כח זכות הרבים של העוזרים והמסייעים למפעל הקדוש הזה, יזכו לראות מיוצאי חלציהם רב תענוג ונחת דקדושה, עד אשר נזכה בקרוב שיערה השם עלינו רוח טהרה, ונזכה לטהר לבבנו לעבד ליוצרנו בכל כחנו ובכל נפשנו ובכל מאדנו, ותקיים הבטחת הרעיא מהימנא "בהאי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי" בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

מפעל הזוהר העולמי

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף לה

זוהר ברסלב ספר לקוטי מוהר"ן

כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ, אוֹתִיּוֹת יוֹחֵאֵי - עַל יְדֵי זְרַעוֹ שֶׁל יוֹחֵאֵי שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי, לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה

לְכוּ חֲזוּ מִפְעֻלוֹת הַשֵּׁם הַתְּגִלוֹת נִפְלְאוֹ מִסוּד גְּדֻלַּת הַתְּנַא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי הִבְטִיחַ שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל עַל יְדוֹ. כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנוֹם לְבִרְכָה (שֶׁבַת קלח:): 'כְּשֶׁנִּכְנְסוּ רַבּוֹתֵינוּ לְכָרֶם בְּיַבְנָה אָמְרוּ: עֲתִידָה תּוֹרָה שֶׁתִּשְׁתַּכַּח מִיִּשְׂרָאֵל וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח. שְׁנָאֵמַר: "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ". וְכַמְבָּאֵר בְּזֵהָר (נִשְׂא קַנְד:): 'בְּהֵאֵי חֲבוּרָא דְאִיהוּ סֵפֶר הַזֵּהָר יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא'.

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה וְהִבֵּן נִפְלְאוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁל תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה. כִּי עַל בֶּן סִמְךָ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי עֲצָמוֹ עַל זֶה הַפְּסוּק "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ". כִּי בְּאֵמַת בְּזֵה הַפְּסוּק בְּעֲצָמוֹ מְרָמָז וְנִסְתָּר סוּד הַזֵּה, שְׁעַל יְדֵי זְרַעוֹ שֶׁל יוֹחֵאֵי, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי, עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁתַּכַּח הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל. כִּי סוֹפֵי תְבוֹת שֶׁל זֶה הַפְּסוּק "כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ" הֵם אוֹתִיּוֹת יוֹחֵאֵי, וְזֵה שְׁמְרָמָז וּמְגִלָּה הַפְּסוּק כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זְרַעוֹ, מִפִּי זְרַעוֹ דִּיקָא, הִינּוּ מִפִּי זְרַעוֹ שֶׁל זֶה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא מְרָמָז וְנִסְתָּר בְּזֵה הַפְּסוּק, שֶׁהוּא הַתְּנַא יוֹחֵאֵי. כִּי עַל יְדֵי זְרַעוֹ שֶׁל יוֹחֵאֵי שְׁמְרָמָז בְּזֵה הַפְּסוּק בְּסוֹפֵי תְבוֹת כְּנִזְכָּר לְעֵיל, שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵאֵי, עַל יְדוֹ לֹא תִשְׁכַּח הַתּוֹרָה, כִּי בְּזֵהָר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא כְּנִזְכָּר לְעֵיל.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף לו

וְדַע, שְׁסוּד רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעֶצְמוֹ הוּא מְרַמֵּז בְּפָסוּק אַחֵר. כִּי דַע כִּי הַתָּנָא הַקְדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא בְּחִינַת (דְּנִיאל ד): עִיר וְקַדִּישׁ מִן שְׁמִיא נִחַת, רָאִשֵׁי תְבוֹת שְׁמַעוֹן וְכוּ'. (סְפָר לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן - בְּתַחֲלַת הַסְּפָר)

הגעגועים של החבריא קדישא לרבי שמעון בן יוחאי

בְּזוֹהַר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁשָּׁבְחוּ הַחֲבֵרִיא אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אֵיתָא וּוִי לְדָרָא כַּד יִסְתַּלַּק, פּוֹק עֵינַי וְתִשְׁכַּח, וְהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל"א): "שָׁבַת וַיִּנְפֹּשׁ", 'כִּיּוֹן שְׁשַׁבְתָּ וַי אֲבָדָה נֶפֶשׁ' (בִּיצָה טז). הֵינּוּ שְׁמַחְמַת גְּדֹל הַתַּעֲנוּג שֶׁל הַנֶּפֶשׁ יִתְרָה שָׁבָא בְּשַׁבָּת, עַל כֵּן מִתְחִילִים תַּכְף לְהַתְגַּעְגַּע וּלְהַצְטַעַר עַל אֲבֹדַת הַנֶּפֶשׁ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת. כֵּן הַחֲבֵרִיא, מַחְמַת גְּדֹל הַתַּעֲנוּגִים וְהַשְׁעֲשׂוּעִים שֶׁקָּבְלוּ מֵרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, עַל כֵּן תַּכְף וּמִיד הַתְחִילוּ לְהַתְגַּעְגַּע, וְעָלָה עַל לִבָּם צַעַר הַהִסְתַּלְקוֹת שְׂיִהְיֶה לָהֶם.

(לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק א' סִימָן קכו)

כְּשֶׁמְשַׁבְּחִים הַרְשָׁבִי זְכוּנוֹ לְבִרְכָה, אַזִּי מְגַלָּה אַחֵר כֶּךָ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה

בְּכָל מְקוֹם שֶׁשָּׁבְחוּ הַחֲבֵרִיא אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי עַל שְׁגָלָה לָהֶם סוּד נִפְלָא, תִּמְצָא שְׁאַחַר כֶּךָ אָמַר לָהֶם עוֹד חֲדוּשֵׁי תוֹרָה. (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק א' סִימָן קכו)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף לו

ספר קצור לקוטי מוהר"ן להצדיק הקדוש רבינו נחמן מברסלב נדפס שנת תרע"א
בולגריא

**על ידי למוד הזהר הקדוש נעשה חשק לכל הלמודים של
התורה הקדושה.**

**גם הלשון הקדוש של הזהר מסגל מאד, ומעורר מאד
לעבודת השם יתברך.**

**רש"י קדש כל כך את לשון תרגום, עד שאפלו שאר
דברים הנכתבים בלשון תרגום יש להם כח
לעורר להשם יתברך.**

כשמקנאין קנאת השם צבאות נחשב כמו צדקה.

(קצור לקוטי מוהר"ן, קעז-קעח-קעט-קפ)

**בהורות הראשונים כשהיו יודעים יום מיתתם, היו
עוסקים בתורה כל היום ולא היה שליטה
להבעל דבר עליהם, ועכשו מצינו בני אדם שמתו באמצע
למודם, דע שאם הלמוד כהגן בודאי אין לו שום כח אבל
אם אין הלמוד כראוי, בפרט למוד גמרא אם אין הלמוד
כראוי אזי הוא מקבל יותר כח מהלמוד, כי תלמוד
בגימטריא אותיות של שמה לילית, על כן יש כח בלמוד
התלמוד או להכניע אותה, או להפך, חס ושלום.**

(ליקוטי מוהר"ן חלק א' תורה רי"ד)

ענין "פתח" בזהר הקדוש

**אמר על מה שמובא בזהר הקדוש: פתח רבי יצחק ואמר
וכו', וכיוצא בזה בשאר החבריא קדישא, אמר:
פתח רבי יצחק, כשהיה רק פותח את פיו, תכף ומיד היה
אומר ומגלה תורה. (ספר לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קיח)**

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף לח

למוד אדם כִּשְׁר לומד תורת רשב"י גורם נשיקין הדדין

א. כִּשְׁר אדם כִּשְׁר לומד תורת התנא, אִז התנא נושק אותו והוא נושק את התנא וגורם תענוג גדול להתנא כמו שְׁנַאמר שפתותיהם דוכבות בקבר, וזהו על ידי בחינת נשיקה, ועל ידי זה נתיבך רוחם ברוחנו כו'.
(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ב)



לקוטי הלכות

ספר לקוטי הלכות למורינו הרה"ק רבי נתן מברסלב

פופרים לגמרי בכל דברי הזוהר הקדוש ובכל דרכי הקבלה, ומחזיפים פניהם ואומרים שכל ספר הזוהר הקדוש והתקונים לא יצא מפי רבי שמעון בר יוחאי וחבריו - כל בר דעת מבין שדברי הזוהר הקדוש והתקונים אי אפשר להתגלות כי אם על פי רוח הקדש גבוה ונורא מאד

הכל רואים ומבינים כל מי שיש לו מח בקדקדו, שאי אפשר לגלות תורה קדושה ונוראה כזאת כי אם מן השמים, על ידי נבואת פנים בפנים שהוא משה רבינו. ובפרט כל הסודות העצומות והנשגבות שכבר התחילו לגלות התנאים והצדיקים הקדמונים אשר תסמר שערות האדם, ורואים עין בעין כי רוח השם דבר בם, כי אי אפשר לגלות כזאת בשכל אנושי בשום אופן.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף לט

וְכָל הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁהִתְחִילוּ לְגַלוֹת מֵעַט דְּמַעַט מֵהֶם, וְכֹל מֵה שִׁיגַע מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּאַרְבָּעִים יָמִים שָׁלַשׁ פַּעַמִּים, לָחֵם לֹא אָכַל וַיִּמֵּם לֹא שָׁתָה, שְׁלֹא נִשְׁמַע מֵעוֹלָם שִׁיְהִי נִמְצָא אִישׁ כְּזֶה בְּקִדְשָׁה כְּזֹאת שְׁלֹא יֵאָכֵל וְלֹא יִשְׁתֶּה אַרְבָּעִים יָמִים רְצוּפִים וְכֹל הַנּוֹרְאוֹת הָעֲצוּמוֹת אֵלֶּה וְהָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים וְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה וְכוּ'. הַכֹּל כִּאֲשֶׁר לְכֹל הֵם רוֹצִים לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים וְלוֹמַר שֶׁהַכֹּל מְרֻמָּז עַל דְּבָרֵי חֻכְמוֹת הַיּוֹנִים אָרִיסְטוֹ וְחִבְרִיו יִמַּח שְׁמֵם וְכוּ'. וְכֹל זֶה הוּא בְּחִינַת בְּלָעַם בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ שֶׁרֶשׁ חֻכְמַת הַטֹּבֵעַ וְכוּ'.

עַד שֶׁזֶה סְמוּךְ גְּלוֹ נִבְלוּתָם לְעֵין כֹּל וּמִדְּפִיסִים בְּקִרְחֵיהֶם הָרָעִים, שְׁכּוֹפְרִים לְגַמְרֵי בְּכֹל דְּבָרֵי הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וּבְכֹל דְּרָכֵי הַקְּבָלָה, וּמְחַצִּיפִים פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים שְׁפֹל סֵפֶר הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וְהַתְּקוּנִים לֹא יֵצֵא מִפִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וְחִבְרִיו, וְהַדְּפִיסוּ אֵיזָה קִרְחַ עַל זֶה וְכוּ'. אֲשֶׁר כָּל בֶּר דַּעַת מְבִינֵן שְׁדַבְרֵי הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ וְהַתְּקוּנִים אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַתְּגַלוֹת כִּי אִם עַל פִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ גְּבוּהָ וְנוֹרָא מְאֹד שֶׁהוֹפִיעַ עַל צְדִיק קְדוֹשׁ כְּמוֹתוֹ שֶׁהוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וּבְנוֹ שִׁישְׁבוּ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים בְּמַעְרָה וְכוּ'.

וְכֵן כְּתָבֵי הָאֲרָ"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר בְּשִׁכְלֵנו אֲנוֹשֵׁי לְגַלוֹת חֲדוּשִׁים וְהַתְּגַלוֹת כְּאֵלֶּה וְכוּ', וְהֵם רוֹצִים לְעַקֵּר וּלְסַתֵּר חֵס וְשְׁלוֹם בְּנֵינִים נִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה, לֹא תֵהֵא כְּזֹאת בִּישְׂרָאֵל.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף מ

וּבֶן כְּתָבֵי הָאֵרִי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּהַקְדָּמַת
ה'עץ חיים', שְׁפָל מִי שֵׁיִסְתַּפֵּל בּוֹ בְּאַמַּת, יַעֲיֵד שְׁאִי
אֶפְשָׁר בְּשִׁכְלֵ אֲנוּשֵׁי לְגִלּוֹת חַדוּשִׁים וְהַתְּגִלוֹת כְּאֵלֶּה וְכוּ',
וְהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר וְלִסְתֹר חֵס וְשָׁלוֹם בְּנִינִים נִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה,
לֹא תֵּהָא כְּזֹאת בִּישְׂרָאֵל.

(ספר לקוטי הלכות למוהרנ"ת מברסלב, ה' ברכות השחר הלכה ה, אות עב)

**הצדיקים הגדולים האמתיים בחינת משיח, מכניסין דרך
התשובה... ספר התקונים הקדוש**

הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֱמֵתִים בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שְׁמַכְנִיסִין
דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, הֵם יוֹדְעִים הַסּוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית
מֵאֲמַר סְתוּם שְׁרֵשֶׁב"י גְּלָה עָלָיו ע' פָּנִים שְׁנוּהֶגִין לַעֲסֹק
בָּהֶם בְּאֵלוֹ הַיָּמִים בְּאֵלוֹל וְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא סֵפֶר
הַתְּקוּנִים הַקְּדוּשׁ.

לְהַכְנִיִם דֶּרֶךְ שֶׁל תְּשׁוּבָה, אֵין יוֹדֵעַ כִּי אִם הַצְּדִיקִים
הַגְּדוֹלִים הָאֱמֵתִים, כִּי כָּל צְדִיק אֱמֵתִי הוּא
בְּחִינַת מְשִׁיחַ, הוּא יוֹדֵעַ הַסּוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית מֵאֲמַר סְתוּם
שְׁרֵבִי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי גְּלָה עָלָיו שְׁבַעִים אֲנָפִין שְׁנוּהֶגִין
לַעֲסֹק בָּהֶם בְּאֵלוֹ הַיָּמִים בְּאֵלוֹל וְעֵשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא
סֵפֶר הַתְּקוּנִים הַקְּדוּשׁ, כִּי כָּל דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה בְּאֵלוֹ הַיָּמִים
הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמַר סְתוּם.

(ספר לקוטי הלכות למוהרנ"ת זצ"ל ה' ראש השנה הלכה ו)

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דף מא

בְּכַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְחֲבֵרָיו, יֵשׁ כַּח אֶפְלוֹ לְמִי שְׁנוּפֵל
 לְבַחֲנֵת מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִּים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ
 עַד שְׁנַתְקַנֵּין גַּם בֵּן

בְּכַח הַצְדִּיקִים כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְחֲבֵרָיו, יֵשׁ כַּח
 אֶפְלוֹ לְמִי שְׁנוּפֵל לְמְקוֹם שְׁנוּפֵל לְבַחֲנֵת מְקוֹמוֹת
 הַמְטַנְפִּים, יֵשׁ לוֹ כַּח לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אֵיזָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ וְכוּ'
 עַד שְׁעוּלָה לְבַחֲנֵת אֵיזָה, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר הָיוּ צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים
 שְׁזָכוּ לְאוֹר הַזֶּה, עַל כֵּן יֵשׁ כַּח לְהַנּוֹפְלִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ
 עַד שְׁנַתְקַנֵּין גַּם בֵּן, כִּי בְּאַמֶּת עֶקֶר כַּחֵם עַל יְדֵי הַצְדִּיק
 הָאֲמִתִּי שְׁזָכָה לְבַחֲנֵת אֵיזָה בְּקִדְשָׁהּ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי שְׁזָכָה לְרִזִּין סְתִימִין שְׁהֵם בְּחִינַת אֵיזָה.

(ספר לקוטי הלכות הלכות גבית חוב מהיתומים הלכה ג)

בְּזֶה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ "רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי" כָּלוּל כָּל מַעֲשָׂיו
 שְׁהָיָה שִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים בְּמַעֲרָה וְחֲפֵר סֵפֶר הַזֹּהַר, וְכָל
 הַמַּעֲשִׂוֹת הַנּוֹפְרִים מִמּוֹנוֹ.

זֶה בְּחִינַת מַעֲלַת זְכוּרֹן שְׁמוֹת הַצְדִּיקִים, כִּי בְּהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 שֶׁל כָּל צְדִיק וְצְדִיק, בּוֹ נִכְלָל כָּל מַהוּת הַצְדִּיק, כָּל
 צְדָקָתוֹ וְתוֹרָתוֹ וּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וְכָל מַעֲלוֹתָיו וּמְדַרְגוֹתָיו,
 כִּי הַשֵּׁם הוּא נִפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.

וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׁמִזְכִּירִין שֵׁם הַצְדִּיק, אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עָלֵינוּ
 קִדְשָׁתוֹ וְזִכּוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה גַּם אֲנַחְנוּ לְקִדְשָׁהּ
 וְטַהֲרָה וּלְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף מב

לְמוֹשֶׁה כְּשָׂאָנוּ מִזְכִּירֵיךָ שֵׁם הַתְּנַא רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי,
 בְּזֶה הַשֵּׁם כָּלוּל כָּל מַעֲשֵׂי זֶה הַתְּנַא שֶׁהִיא שְׁלֵשׁ
 עֶשְׂרֵה שָׁנִים בַּמַּעֲרָה וְחִבְר סֵפֶר הַזֹּהַר, וְכָל הַמַּעֲשִׂוֹת
 הַנִּזְכָּרִים מִמֶּנּוּ, כָּלֵם כָּלוּלִים בְּזֶה הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ רַבִּי
 שְׁמֵעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְכֵן בְּשֵׁאֲרֵי שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.
 (ספר לקוטי הלכות - הלכות סעדה הלכה ד אות ו)

אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ עֵקֶר קִדְשֵׁת שֶׁבֶת כִּי אִם בְּכַח
 הַצְּדִיקֵי אֲמַת שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבֶת

עֵקֶר קִדְשֵׁת שֶׁבֶת אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ כִּי אִם בְּכַח
 הַצְּדִיקֵי אֲמַת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּרַבִּי
 שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, אַנְתָּ שֶׁבֶת דְּכוּלְהוּ יוֹמֵי וְכוּ'.
 (ספר לקוטי הלכות הלכות שבת הלכה ז אות ג)

שְׂמַחַת הִילּוּלָא דְרִשְׁבִּי בְּשִׁבִיל הַהִשְׁאָרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִשְׁאִיר
 לָנוּ הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת

וְזֶהוּ בְּחִינַת הִילּוּלָא דְרִשְׁבִּי שְׁעוֹשִׁין בְּל"ג בְּעֶמֶר שְׂאֵז
 נִסְתַּלֵּק, כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִחָה מֵה שְׂזַכִּינוּ שֶׁהִשְׁאִיר לָנוּ
 הַשְׁאָרָה קְדוּשָׁה כְּזֹאת שֶׁהֵם סֵפֶר הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ שֶׁעַל יְדֵי
 זֶה נִזְכָּה לְהִשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, כִּי כָּל סֵפֶר הַזֹּהַר הֵם תְּקוּנִים
 וְכֵלִים שֶׁהִמְשִׁיכוּ בְּרַב הַשְּׂגָתָם הַקְּדוּשָׁה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה
 לְהִשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, שֶׁזֶהוּ כָּל דְּרָכֵי הַקְּבָלָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁגִּלוּ
 רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְתַלְמִידָיו.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף מג

וַעֲלֶה כֵּן בְּזֵהָר דָּא יִפְקֹוּן מִן גְּלוּתָא, וַיִּקְיָם "כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת" (מִיכָה ז), הֵינּוּ כְּמוֹ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם שֶׁהִיְתָה הַגָּאֵלָה עַל יְדֵי מִשֶּׁה רַבִּינוּ עַל יְדֵי שְׁגָלָה לָנוּ אֲזֵי הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת בְּדַרְכֵימָם נִפְלְאִים, כְּמוֹ כֵּן עֲתָה בְּגִלוֹת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה שֶׁקָּשָׁה וְכִבֵּד יוֹתֵר, אֲבָל בְּרַחֲמֵי יִגְאֲלֵנוּ עַל יְדֵי כָּל הַסְתָּרֵי תוֹרָה שֶׁגָּלוּ הַתְּנַא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְחֻבְרִיו, שֶׁהֵם כְּלִים וְצִמְצוּמִים לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה עָקַר רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וַגָּאֲלָתָהּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת.

וַעֲלֶה כֵּן עוֹשִׁין בַּל"ג בְּעֵמֶר שְׁמִחָה גְּדוֹלָה, דִּהְיֵנוּ בְּיוֹם הַסְתַּלְקוֹת הַתְּנַא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי, עַל שְׁזָכְנוּ שֶׁהַשְּׂאִיר לָנוּ הַשְּׂאֲרָה כְּזֹאת שֶׁתְּשָׂאֵר לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַשְׁיִגוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת.

כִּי אֵף עַל פִּי שְׁעֵדִין אֵין אָנוּ יוֹדְעִין וּמְבִינִים כָּלֵל סְתָרֵי הַתּוֹרָה שְׁגָלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי בְּזֵהָר וְתַקוּנִים, אֵף עַל פִּי כֵּן הוּא תַקוּן גְּדוֹל לְנַפְשָׁנוּ, כִּי כִּבֵּר עָשָׂה וְהַכִּין לָנוּ כְּלִים נִפְלְאִים וְתַקוּנִים גְּדוֹלִים עַל יְדֵי דַרְכֵי תוֹרָתוֹ הַקְדוּשָׁה שְׁגָלָה, שְׁעַל יָד זֶה מִי שְׁרוּצָה לְהַתְיַגֵּעַ לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, יוֹכֵל לְבוֹא בְּנִקְל לְהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, עַל יְדֵי הַדַּרְכִּים וְהַכְּלִים וְהַתְּקוּנִים שְׁגָלָה.

וַעֲלֶה כֵּן גַּם אַחַר הַתְּנַא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאי זְכִינוּ לְכַתְּבֵי הָאֲר"י זְכִירוֹנוּ לְבִרְכָה שֶׁהוֹסִיף לְגִלוֹת תַקוּנִים נִפְלְאִים וְכו', וְכֵן בְּדוֹרוֹתָיו זְכִינוּ לָמָּה שְׁזָכְנוּ עַל יְדֵי גְּדוּלַי הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ מִימֹת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכִירוֹנוּ לְבִרְכָה עַד עַכְשָׁיו. (סֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת גְּזִיקִין הַלְכָה ד)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף מד

רשב"י המשיך תקונים כאלה, שבכל דור ודור עד הסוף, שכל מי שירצה לשוב יוכל להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא

... כל השמחה היא מה שזכינו שהיה צדיק וקדוש כזה שגלה תורה נוראה כזאת ותקן תקונים כאלה בתורתו הקדושה, עד שעל ידי זה אנו בטוחים שלא תשכח התורה מפי זרענו, וזה גמר דיקא על ידי הסתלקותו, שאז דיקא תקן הפגם של תלמידי רבי עקיבא שמתו קדם זמנם, וגלה אז האדרא זוטא, מלבד מה שגלה כל ימי חייו האדרא רבא וספרא דצניעותא וכל ספר זהר הקדוש, שעל ידי כל זה המשיך תקונים כאלה שבכל דור ודור עד הסוף, שכל מי שירצה לשוב יוכל להתקרב להשם יתברך מכל מקום שהוא על ידי תקון הצמצומים שתקן בחייו ובפרט ביום הסתלקותו הקדוש, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם.

(ספר לקוטי הלכות הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נו)

כל תקוותינו עתה הוא על אלו הצדיקים שנתגלה קבורתם

ועתה כל תקוותינו על ידי אלו הצדיקים שנתגלה קבורתם, שהם יעוררו את משה רבינו מהימנא שיתחברו יחד לעסק בתקוננו, כי משה רבינו עליו השלום לא ידע איש את קבורתו, כי מי לנו גדול ממשה שלא נתעסק בו אלא הקדוש ברוך הוא לבדו, ועל כן אי אפשר לבוא על קבורתו, כי הוא בבחינת אור אין סוף נגדנו וכו'.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף מה

שְׂמַחִים עַל שְׂבָאִים עַל קְבָרוֹ בְּהִלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, כִּי עָתָה עָקַר הַתְּקוּן עַל יְדֵי קְבָרֵי צְדִיקִים כְּאֵלוֹ, עַל יְדֵי שְׂבָאִים עַל קְבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּבַר עָשׂוּ פְּעֻלוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ מֵאִזְ וְעַד עָתָה, שֶׁיִּכּוֹלִים לָבוֹא עַל קְבָרָם אֶפְלוֹ הַגְּרוּעַ שְׁבָגְרוּעִים, הִרְשַׁע שְׁבָרְשָׁעִים, וּלְהַתְּתַקֵּן עַל יְדֵי זֶה

וְעַל כֵּן עָתָה עוֹשִׁין הִלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁהוּא מִתְּלִמְדֵי רַבִּי עֲקִיבָא, שְׁשִׂמְחִים עַל שְׂבָאִים עַל קְבָרוֹ, כִּי עָתָה עָקַר הַתְּקוּן עַל יְדֵי קְבָרֵי צְדִיקִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', שְׁאֲנֹנוּ זוֹכִים לְתַקֵּן הַצְּמָצוּמִים וְכוּ' עַל יְדֵי שְׂבָאִים עַל קְבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, כִּי כָּבַר עָשׂוּ פְּעֻלוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ מֵאִזְ וְעַד עָתָה, שֶׁיִּכּוֹלִים לָבוֹא עַל קְבָרָם אֶפְלוֹ הַגְּרוּעַ שְׁבָגְרוּעִים, הִרְשַׁע שְׁבָרְשָׁעִים, וּלְהַתְּתַקֵּן עַל יְדֵי זֶה.

(ספר לקוטי הלכות הלכות תפלת המנחה הלכה ז אות נו)

יֵשׁ נְשָׁמוֹת נְפוּלוֹת מְאֹד מְאֹד, שְׂאֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם שׁוּם תְּקוּן בְּעוֹלָם כִּי אִם עַל יְדֵי נְשִׂמַת הַצְּדִיק

כִּי יֵשׁ נְשָׁמוֹת נְפוּלוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּפְּלוּ כָּל כֶּךָ כְּמוֹ שֶׁנִּפְּלוּ, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם שׁוּם תְּקוּן בְּעוֹלָם, כִּי אִם עַל יְדֵי נְשִׂמַת הַצְּדִיק, וְדִיקָא עַל יְדֵי מִיתָתוֹ, וְעַל כֵּן אֵיתָא בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (אַחֲרֵי עַא:) דְּצְדִיקָא שְׁכִיחֵי יִתִּיר בְּתֵר אֶסְתְּלִקוּתִיהָ בְּהֵאִי עֲלָמָא יִתִּיר מִבְּחִיּוּהִי.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף מו

זֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁתַּטְחוֹת עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּם
 שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד וּמוֹעִיל מְאֹד מְאֹד
 לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזִכּוֹת לְצֵאת מֵהָרַע שְׁלוֹ וְלָשׁוּב
 לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּפְּלוּ כָּל כָּךְ
 בְּעוֹנוֹתֵיהֶם, עַד שֶׁנֶּאֱחָזוּ בָהֶם הָרַע כָּל כָּךְ, עַד שֶׁאֵי
 אֶפְשָׁר לָהֶם בְּשׁוּם אֶפֶן לָשׁוּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, רַק עַל
 יְדֵי שְׂבָאִין עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְאִז נִכְלָלִין
 בְּנִשְׁמַת הַצַּדִּיק שְׁמַת, שֶׁהוּא עוֹסֵק תָּמִיד לְבָרַר בְּרוּרִים,
 וְהוּא בְּכַחוֹ הַגָּדוֹל שֶׁגָּדוֹל בְּמִיתָתוֹ יוֹתֵר מִבְּחַיָּיו, הוּא
 יְכוּל לְבָרַר אֶפְלוּ הַנִּשְׁמוֹת שֶׁנִּפְּלוּ מְאֹד מְאֹד. וְזֶה
 בְּחִינַת הִילּוּלָא דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי שְׁעוֹשִׁין בְּיוֹם
 הַסְּתַלְקוֹתוֹ דִּיקָא, כִּי דִּיקָא עַל יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ הוּא
 מְתַקֵּן וּמְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה נְפֹשׁוֹת רַבּוֹת יוֹתֵר, שְׁעַל יְדֵי
 זֶה נִתְרַבֵּה הַשְּׂמִיחָה בְּיוֹתֵר.

**הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הִילּוּלָא דְרַשְׁבִּי, שְׂאִז עוֹלִין וְנִתְתַקְּנִין
 וְחוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה כְּמָה רְחוּקִים**

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הִילּוּלָא דְרַשְׁבִּי בְּיוֹם
 הַסְּתַלְקוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּל"ג בְּעֶמְר, שְׂאִז עוֹלִין
 וְנִתְתַקְּנִין וְחוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה כְּמָה רְחוּקִים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת
 הַשְּׁתַּטְחוֹת עַל קַבְרֵי הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִגְדַּלְת
 הַשְּׂמִיחָה מְאֹד מְאֹד. (סֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת ה' נִזְיָקִין הַלְכָה ג)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף מז

יש לנו לרדף בכל לב ובכל נפש אחר חכמת הקבלה שהוא
דרך האמת

על אחת כמה וכמה שיש לנו לרדף בכל לב ובכל
נפש ובכל מאד אחר חכמת האמונה הוא חכמת
דרך הקבלה שהוא דרך האמת.

(הפעל שם טוב, מאירות עינים פרושת ראה).

מי שמשים עינו ולבו היטב על כל דברי התורה שבכתב
ובעל פה, בכל ספרי תנ"ך וש"ס ומדרשים וספרי
הזהר הקדוש וכתבי האר"י זכרוננו לברכה וספרי
הצדיקים אמתיים שבדורנו, כלם יעידון ויגידון כי השם
אחד ושמו אחד.

... וכן כל החדושים הנפלאים והנוראים שגלו גדולי
הצדיקים בני עליה כלם יעידון ויגידון ומגלין
אלקותו יתברך לכל החפץ באמת, כי כל מודה על
האמת יבין ויראה בעיני שכלו שאי אפשר לשכל אנושי
לגלות חדושים כאלה בשום אופן, כי אם מאת השם
צבאות יצאו, והוא יתברך בחסדו הופיע עליהם והודיעם
כל הנפלאות והנוראות האלה. נמצא, שהתורה הוא
עדות על אלקותו יתברך, על כן נקראת התורה
"עדות". (ספר לקוטי הלכות הלכות פסח הלכה ט)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף מח

רבי שמעון בר יוחאי וסתרי תורה הוא בחינת התעוררות השנה
 רבי שמעון בר יוחאי הוא בחינת התעוררות השנה, כי
 מבאר בדברי רבינו זכרוננו לברכה שרבי שמעון הוא
 בחינת (דניאל ד) עיר וקדיש מין שימיא נחת, שהוא ראשי
 תבות שמעון, עיר וקדיש דיקא בחינת התעוררות השנה,
 כי עיר הוא הפך השנה.

ועל כן הוא גלה ביותר כל רזין דאורייתא וסתרי תורה כי
 ליה יהבי רשותא, כי סתרי תורה הם בבחינת
 התעוררות השנה, כי פשטי אורייתא הם בחינת שנה, וסתרי
 אורייתא הם בחינת התעוררות השנה שנתגלו על ידי רבי
 שמעון בר יוחאי שהוא עיר וקדיש, עיר דיקא, הפך השנה.

ומחמת שרשב"י היה בבחינת התעוררות השנה, בחינת
 אור הפנים, על כן התפאר באיורא (זהר נשא קלב):
 דהא חמינא דאנפאי נהירין וכו', בחינת אור הפנים.
 (ספר לקוטי הלכות הלכות נזיקין הלכה ג)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף מט

רבי שמעון בן יוחאי וּחֲבֵרָיו הָיוּ עֹקֵר הַתְּקוּן שֶׁל תְּלַמֵּי־יְדֵי רַבִּי עֲקִיבָא, עַל יְדֵי שְׁגָלָה סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ וְהַתְּקוּנִים

עֹקֵר הַתְּקוּן שֶׁל תְּלַמֵּי־יְדֵי רַבִּי עֲקִיבָא הָיָה עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וּחֲבֵרָיו... כִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי עָסַק בְּזֶה בְּיוֹתֵר לְתַקֵּן הַצְּמָצוּמִים, לְתַקֵּן בְּחִינַת כָּלִים לְהַמְשִׁיךְ אֹרֶךְ הָאֵין סוּף לְגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּל סֵפֶר זֶהר הַקְּדוּשׁ בַּפָּרֹט הָאֲדָרָא רַבָּא וְאֲדָרָא זוּטָא. שְׁעַל יְדֵי זֶה הַמְשִׁיךְ וְתַקֵּן וּגְלָה צְמָצוּמִים נִפְלְאִים שֶׁהֵם בְּחִינַת מְצָחָא וְעֵינַיִן וְתַקוּנֵי דִיקְנָא קְדִישָׁא וְכוּ', שְׁכָלֵם בְּחִינַת צְמָצוּמִים נוֹרָאִים לְהַשִּׁיג עַל יְדֵי זֶה אֹרֶךְ הָאֵין סוּף כִּידוּעַ וּמוּבָן לְכָל מַחְצְדֵי חֻקְלָא. וְעַל כֵּן אָמַר בְּזֶהר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא. (סֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת תַּפְלַת הַמְּנַחָה הַלְכָה ז אֹת נו)

רבי שמעון בר יוחאי היה התקון של העשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא

רבי שמעון בר יוחאי היה התקון של העשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בשביל שלא נהגו כבוד זה בזה, על כן אמר (זהר נשא קכח): אֲנִן בְּחִיבוּתָא תְּלִין.

דיקא על ידי רשב"י נתוספו פמה מאות ספסלי בבית המדרש ועל כן נתגלגל על ידי רשב"י דיקא הזכות שנתוספו פמה מאות ספסלי בבית המדרש במעשה דרבן גמליאל ורבי יהושע. (ספר לקוטי הלכות הלכות נזיקין הלכה ד)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף ג

רבי "שמעון" בן יוחאי בחינת "ושמעו" הולך בכל המדינות
 רבי שמעון בן יוחאי "שמה גרים" (פרכות ז:), כי שמעון
 בחינת (אסתר ט, ד) "ושמעו הולך בכל המדינות".
 (ספר לקוטי הלכות הלכות סימני בהמה ותייה טהורה הלכה ד)

יש נשמות נפולות מאד מאד, שאי אפשר שיהיה להם שום
 תקון בעולם כי אם על ידי נשמת הצדיק

כי יש נשמות נפולות מאד מאד שנפלו כל כך כמו
 שנפלו, עד שאי אפשר שיהיה להם שום תקון
 בעולם, כי אם על ידי נשמת הצדיק, ודיקא על ידי
 מיתתו, ועל פן איתא בזהר הקדוש (אחרי עא:) דצדיקא
 שכיחי יתיר בתר אסתלקותיה בהאי עלמא יתיר
 מבחיה.

זהו בחינת השתטחות על קברי צדיקים אמתיים שהוא
 דבר גדול מאד ומועיל מאד מאד לעבודת השם
 יתברך, לזכות לצאת מהרע שלו ולשוב להשם יתברך, כי
 יש בני אדם שנפלו כל כך בעוונותיהם, עד שנאחז בהם
 הרע כל כך, עד שאי אפשר להם בשום אופן לשוב להשם
 יתברך, רק על ידי שבאין על קברי הצדיקים האמתיים,
 ואז נכללין בנשמת הצדיק שמת, שהוא עוסק תמיד לברר
 ברונים, והוא בכחו הגדול שגדול במיתתו יותר מבחיו,
 הוא יכול לברר אפלו הנשמות שנפלו מאד מאד.

וזה בחינת הילולא דרבי שמעון בר יוחאי שעושין ביום
 הסתלקותו דיקא, כי דיקא על ידי הסתלקותו הוא
 מתקן ומחזיר בתשובה נפשות רבות יותר, שעל ידי זה
 נתרבה השמחה ביותר.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף נא

הַשְּׁמִיחָה הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַיְלּוּלָא דְרִשְׁבִּי, שְׂאֵז עוֹלִין וְנִתְתַקְנִין
וְחוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה כַּמָּה רְחוּקִים

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשְּׁמִיחָה הַגְּדוּלָּה שֶׁל הַיְלּוּלָא דְרִשְׁבִּי בְּיוֹם
הַסְּתַלְקוּתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּל"ג בְּעֶמֶר, שְׂאֵז עוֹלִין
וְנִתְתַקְנִין וְחוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה כַּמָּה רְחוּקִים, שְׂזֶהוּ בְּחִינַת
הַשְּׁתַטְּחוֹת עַל קַבְרֵי הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּים, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִגְדְּלֵת
הַשְּׁמִיחָה מְאֹד מְאֹד. (סְפָר לְקוּטֵי הַלְכוֹת ה' נְזִיקִין הַלְכָה ג)

ל"ג בְּעֶמֶר בְּחִינַת ג"ל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ

ל"ג בְּעֶמֶר בְּחִינַת ג"ל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ,
בְּחִינַת סְתָרֵי תוֹרָה, בְּחִינַת אִיָּה, שְׁעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין
לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲמֵן וְאֲמֵן.

(סְפָר לְקוּטֵי הַלְכוֹת ה' גְּבִית חוֹב מֵהִיתוּמִים הַלְכָה ג)

לְלַמֵּד זֶהָר עַל צִיּוֹן הַרְשִׁבִּי בְּמִרוֹן

וְכֵן נוֹהֲגִין בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׁעַל כָּל קֶבֶר שֶׁל כָּל תַּנְאֵא אוֹ
נְבִיא אוֹמְרִים אִיזָה פְּסוּקִים אוֹ מֵאֲמָרִים שֶׁל אוֹתוֹ
הַנְּבִיא אוֹ הַתַּנְאֵא. וְכִבֵּר נְדַפֵּס שֵׁם עַל זֶה סְפָר אֶחָד מְלֻקֵּט
מֵמֵאֲמָרִים שֶׁל הַתַּנְאֵים הַקְּבוּרִים לוֹמַר אוֹתָם עַל קֶבְרָם, כִּי
שֵׁם עַל צִיּוֹן קֶבְרָם הַקָּדוֹשׁ מְסֻגָּל מְאֹד לְלַמֵּד תּוֹרָתָם
הַקָּדוֹשָׁה, כִּי שֵׁם יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבוּרִים הַקָּדוֹשִׁים, כִּי שֵׁם
בְּחִינַת אֲוִיר הַנֶּחַח וְהַזָּף, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה נִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם
בְּלִבּוֹ וְיָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

(סְפָר לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת סִימְנֵי בְּהֵמָה וְחִיָּה טְהוֹרָה הַלְכָה ד)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף נב

אשרי הזוכה לתן מעות לצדקה נוראה פואת להדפיס ספרים
קדושים לשם שמים

אשרי הזוכה לתן מעות לצדקה נוראה פואת להדפיס
ספרים קדושים לשם שמים, כי על ידי כל
הצדקות שנותנין, זוכין לקח הנפשות ולהמשיך תורה
בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, מכל שכן כשנותנין
צדקה בשביל זה בעצמו כדי להדפיס ספרים קדושים,
שהדפסת ספרים אלו בעצמן הם בחינת לקיחת הנפשות,
שהם האותיות והמשכת התורה, שבדאי אשרי חלקו
שזכה לזכות את הרבים להאיר חדושי תורה הקדושים לכל
ישראל, ועל ידי זה זוכין להשגחה שלמה, שעל ידי זה
נמשך שפע טובה וברכה וכל טוב לבית
ישראל. (ספר לקוטי הלכות קדושין הלכה ג, אות כב)

המוכה את הרבים בצדקתו בספרים חדשים קדושים שהם
בחינת קיום התורה, בודאי אין קץ לשכרו וצדקתו עומדת לעד,
אשרי לו

אזהב כסף לא ישבע כסף ומי אוהב בהמון לא תבואה
(קהלת ה), דרשו רבותינו זכרונם לברכה, ומובא
בפרוש רש"י: שאפלו מי שאוהב מצות לא ישבע וכו', כי
אם כשיש בהם מצוה שתתקיים לעד כגון כתיבת ספר תורה
ובנין בית המקדש וכו', מכל שכן כשפועל בצדקתו לזכות
את הרבים בספרים חדשים קדושים שהם בחינת קיום
התורה לכל אחד, בודאי אין קץ לשכרו וצדקתו עומדת
לעד, כי בכל פעם בכל דורות הבאים מזה את ישראל
שתתקיים התורה על ידו אשרי לו.

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת סְנֵה־דְרִין - דָּף נג

וְזֶה (תְּהִלִּים קו) אֲשֶׁר־י שׁוֹמְרֵי מִשְׁפָּט שֶׁהוּא הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹמְרֶיהָ
 שְׁלֹא תִשְׁתַּכַּח עַל יְדֵי שְׁמִזְזָה אֶת הָרַבִּים בְּסִפְרֵים
 קְדוּשִׁים. וְזֶהוּ (שָׁם) עוֹשֵׂי צְדָקָה בְּכָל עֵת, כִּי בְּכָל עֵת עוֹשֶׂה
 צְדָקָה, כִּי לֹמְדִים בְּסִפְרֵים שְׁמִכְנִיסִין קִיּוֹם הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם
 וְכוּ'. (סֵפֶר לְקוּטֵי הַלְכוֹת הַלְכוֹת בְּרַבַּת הַשַּׁחַר הַלְכָה ה, אוֹת לו)

**סֵפֶר הַמְּדוֹת**

עֲמֻקּוֹת בְּסוּד מְאֻפָּשֶׁר פְּקִידַת עֲקָרוֹת וְרַפּוּי חוֹלִים

עַל יְדֵי עֵינֵן עֵמֶק בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה יְכוּלִים לְפַקֵּד עֲקָרוֹת
 וּלְרַפְּאוֹת חוֹלָאֵת חֲזָק. (סֵפֶר הַמְּדוֹת אוֹת סוּד, מִבְּעַל לְקוּטֵי
 מוֹהֲרָ"ן זְכוּרֵנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא)



פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף נד

שיחות הר"ן

מי שלא נמשך אחר ספרי הזהר וספרי האר"י זכרונו לברכה, בהכרח שאינו יכול לסבל את הדבר הקדוש באמת, ובאמת יש לו בחירה ויש לו פח לשבר את מזגו הרע

מה שאנו רואים, שיש בני אדם שאין דעתם נמשכת אחר ספרים קדושים ונוראים מאד כגון ספרי הזהר וספרי האר"י זכרונו לברכה וכיוצא, אף על פי שיש בהם חדושים נוראים מאד מאד המאירים עינים ומתוקים כדבש, והם נמשכים דיקא אחר ענינים אחרים כגון חקירות, דע כי זהו מחמת מזגם, כי מזגם בטבעם הוא מזג רע מן התולדה שנולדו במזג רע שאינם יכולים לסבל את הדבר הקדוש באמת, ובאמת בודאי יש לו בחירה ויש לו פח לשבר את מזגו הרע, אבל מאחר שנולד במזג רע כזה, הוא צריך לסבל מרירות גדול לשבר את מזגו וטבעו הרע. ואשרי לאדם שנולד בקדשה. (ספר שיחות הר"ן מברסלב, מ')

רבינו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו אמן, הפליג מאד פמה פעמים בשבח גדלת קדשת התקוני זהר

רבינו נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו אמן, ידע כל דברי ה"עץ חיים" ו"פרי עץ החיים" וכל כתבי האר"י זכרונו לברכה מספר הזהר והעקר מהתקונים. והמוכן מדבריו היה שזה היה בימי נעוריו. והפליג מאד פמה פעמים בשבח גדלת קדשת התקוני זהר. והיה רגיל לעסק בו ביותר גם בכל השנה, אפלו שלא בימי אלול.

(ספר שיחות הר"ן אות קכח)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף נה

בְּסֵפֶר הַתְּקוּנִים כְּלוּלִים כָּל הַחֻמּוֹת שֶׁבַּעוֹלָם וְכוּ'.

(ספר שיחות הר"ן אות קכח)

**עַל סֵפֶר הַתְּקוּנִים לְבַד לֹא יִסְפִּיקוּ אֲלֵפִים סְפָרִים וְכָל עוֹרוֹת
אֵילֵי נְבוֹת לְבָאָר עֵצִם רַבּוּי הַסּוּדוֹת וּרְמִיזוֹת שֵׁישׁ שֵׁם**

**שִׁמְעָתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ פַּעַם אֶחָד שְׂדֵבֵר בְּהַפְּלֵגַת גְּדוּלוֹת
סוּדוֹת נוֹרָאוֹת תּוֹרְתָנּוּ הַקְּדוֹשָׁה. אָמַר: הֲלֹא כָּל
סֵפֶר תְּקוּנִים הוּא עַל תְּבַת בְּרֵאשִׁית לְבַד. וְעַל סֵפֶר
הַתְּקוּנִים לְבַד לֹא יִסְפִּיקוּ אֲלֵפִים סְפָרִים לְבָאָר עֵצִם רַבּוּי
הַסּוּדוֹת שֵׁישׁ שֵׁם, אֲשֶׁר לֹא יְכִילִם הָעֵינָן, כִּידוּעַ לְכָל גְּדֻלַּת
קְדוּשַׁת הַתְּקוּנִים הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר כָּל עוֹרוֹת אֵילֵי נְבוֹת לֹא
יִסְפִּיקוּ לְבָאָר סוּדוֹתָיו וּרְמִיזוֹתָיו וְכוּ'. וְכָל סֵפֶר הַתְּקוּנִים
עִם כָּל מַה שֶׁנִּכְלָל בּוֹ כְּנֻזְכָּר לְעֵיל, הוּא רַק פְּרוּשׁ עַל תְּבַת
בְּרֵאשִׁית לְבַד, וְכֵן עַל תְּבַת בְּרֵא יְכוּלִין גַּם כֵּן לַעֲשׂוֹת סֵפֶר
תְּקוּנִים עִם רַבּוּי סוּדוֹת וְכוּ' כְּנֻזְכָּר לְעֵיל.**

**וּמִזֶּה יְכוּלִין לְהַבִּין וּלְשַׁעַר קֶצֶת גְּבִהוֹת עִמְקוֹת תּוֹרְתָנּוּ
הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כֵן עַל כָּל תְּבָה וְתְבָה שֶׁל הַתּוֹרָה יֵשׁ
סוּדוֹת רַבּוֹת כְּמוֹ אֵלוֹ הַסּוּדוֹת הַכְּלוּלִים בְּ"סֵפֶר הַתְּקוּנִים"
שֶׁהוּא עַל תְּבַת בְּרֵאשִׁית לְבַד. וְעַתָּה, כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה שֵׁישׁ בָּהּ הִרְבֵּה תְּבוֹת כְּאֵלוֹ, מַה גְּדוּלוֹ סוּדוֹתֶיהָ,
אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְבָאָר וּלְדַבֵּר מִזֶּה כָּלֵל.**

(שיחות הר"ן אות רפה)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף נו

רבי שמעון בר יוחאי קדש כל כף את לשון התרגום, עד שאפלו שאר דברים הנכתבים בלשון התרגום, יש להם כח לעורר להשם לתברך

רבינו אומר בשיחות הר"ן (אות ק"ט), שרבי שמעון בר יוחאי קדש כל כף את לשון התרגום, עד שאפלו שאר דברים הנכתבים בלשון תרגום, יש להם כח לעורר להשם לתברך, עד כאן לשונו. ויתכן שלכן סדר בעל האקדמות את פיוטו הנפלא בלשון תרגום, בגלל ההתעוררות שיש בלשון הזו, כי רשבי הכנים התעוררות דקדשה בלשון התרגום.

דע, שעל ידי למוד הזהר, נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה הקדושה

ועוד אומר רבינו הקדוש (שם אות ק"ח): "ודע, שעל ידי למוד הזהר, נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה הקדושה", עד כאן לשונו. הרי לנו סגלה בדוקה להגיע לצמאון לדבר השם.

דרך הלמוד מרבינו נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו אמן - ללמוד במהירות ובזריזות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו

ספר עמנו הרבה בענין זה, שטוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כף ממילא מה שלא היה מבין בתחלה, כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף נו

אין צריכין בלמוד רק האמירה לבד לומר הדברים כסדר וממילא יבין - מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בהלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך, ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמד על כוננתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת סג.): 'לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר' שנאמר (תהלים קי"ט כ): "גרסה נפשי לתאבה" וכו'.

פי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שילמד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם, ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב, אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד. פי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלמוד, וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף נח

לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גַּמְרָא וּפּוֹסְקִים כָּלָם, וְתַנ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי
הַזוהר וְקַבְלָה וּשְׂאֵר סִפְרִים כָּלָם

אָבֵל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוּ לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת כַּנּוֹזֵר לְעִיל בְּלִי
דְקָדוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַיֵּם בְּיָדוֹ, וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד
הַרְבֵּה מְאֹד, גַּמְרָא וּפּוֹסְקִים כָּלָם, וְתַנ"ךְ וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי
הַזוהר וְקַבְלָה וּשְׂאֵר סִפְרִים כָּלָם. וּכְבָר מְבֹאֵר (שיחות ה'ר"ן
כ"ח) שִׁיחְתּוֹ שֶׁל רַבִּינוּ זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה, שֶׁטּוֹב לְאָדָם שִׁיעֲבֹר
בְּחַיָּיו בְּכָל הַסִּפְרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

לְגַמֵּר בְּכָל שָׁנָה כָּל סִפְרֵי הַזוהר וְתַקוּנִים וְזוהר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי
קַבְלָה מִהָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה

וּפְעַם אֶחָד חָשַׁב רַבִּינוּ זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה מֵה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַד שְׂאִין הַיּוֹם מִסְפִּיק, דִּהְיִינוּ לְגַמֵּר
בְּכָל שָׁנָה ש"ס עִם הָרִי"ף וְהָרָא"ש, וְאַרְבַּעַת שְׁלַחַן עָרוּף
הַגְּדוּלִים, וְכָל הַמְדַרְשִׁים כָּלָם, וְכָל סִפְרֵי הַזוהר וְתַקוּנִים
וְזוהר חֲדָשׁ, וְכָל סִפְרֵי קַבְלָה מִהָאָר"י זְכוּרָנוּ לְבָרְכָה. גַּם
צָרִיכִין לְלַמֵּד אֵיזָה שְׁעוֹר בַּיּוֹם בְּקִצַּת עֵיוֹן, וְעוֹד חָשַׁב
הַרְבֵּה דְבָרִים. גַּם צָרִיכִין לוֹמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וּתְחִנּוֹת
וּבְקָשׁוֹת הַרְבֵּה הַרְבֵּה.

וְאִזּוּ סִפֵּר הַרְבֵּה מֵעַנְיָן זֶה שֶׁצָּרִיכִין לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת גְּדוּל
וּבְזָרִיזוֹת וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ בְּדְקָדוּקִים הַרְבֵּה מֵעַנְיָן
לְעַנְיָן. וְהַדְּבָרִים הֵלְלוּ הֵם בְּדוּקִים וּמְנַסִּים.

גַּם לֹא הָיָה מְצוּיָה לְחַזֵּר תַּכְף עַל לְמוּדוֹ, רַק רְצוּנוֹ תָּמִיד
הָיָה לְלַמֵּד הַסִּפֵּר אוֹ הַפּוֹסֵק שְׁלוּמֵד כְּסִדֵּר מְרֹאשׁוֹ
לְסוּפּוֹ בְּזָרִיזוֹת, וְאַחַר כֵּן יִתְחִיל פְּעַם שֵׁנִי וַיִּגְמֹר אוֹתוֹ כָּלוּ.
וְכֵן פְּעַם אַחַר פְּעַם.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף נט

גם אמר לבל יהיה נבהל מזה שהזהיר שצריכין ללמד כל
 כך בכל יום... 'ולא עליך המלאכה לגמר ואי אתה בן
 חורין להבטל ממנה' (אבות ב טז).

(ספר שיחות הר"ן מברסלב אות עו)

על ידי למוד הזהר נעשה חשק לכל מיני למודים של
 התורה הקדושה

ידוע שלמוד הזהר מסגל מאד מאד. ודע, שעל ידי למוד
 הזהר נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה
 הקדושה, והלשון של הזהר מעורר מאד לעבודת השם
 יתברך. (שיחות הר"ן רבינו נחמן מברסלב, ק"ח)

הלשון הקדוש של הזהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך

הלשון הקדוש של הזהר מעורר מאד לעבודת השם
 יתברך, דהינו השבח שמשבח ומפאר את העובד
 השם, דהינו הלשון הרגיל בזהר לומר זכאה וכו' על כל
 מצוה ועבודה, ולהפך הצעקה שצועק וי וכו', וי ליה וי
 לנשמתיה, על הסר מעבודת השם, אלו הלשונות מעוררים
 מאד את האדם לעבודתו יתברך.

(שיחות הר"ן רבינו נחמן מברסלב, ק"ח)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף ס

נמצאים כמה מאמרים בזהר הקדוש שגלה רבי שמעון בר יוחאי לתלמידיו אחר הסתלקותו

אמר, שנמצאים כמה מאמרים בזהר הקדוש שגלה רבי שמעון בר יוחאי לתלמידיו אחר הסתלקותו. וזה ענין "ובחבורא קדמאה" שכתוב בזהר הקדוש בפרשת פנחס (חלק ג' ר"ט): ובשאר מקומות. פי העולם אינם מבינים מהו ענין "ובחבורא קדמאה", אך האמת שהוא גלה להם כמה תורות אחר פטירתו, ומה שגלה להם קדם קרא חבורא קדמאה. ובזה מישב היטב מה שנמצאים בספרי הזהר הקדוש ובתקונים פרוש על מילות האמוראים שהיו אחר רבי שמעון בר יוחאי זמן מרבה. אך באמת אלו המאמרים גלה רבי שמעון בר יוחאי אחר פטירתו, ואז כבר היו אלו האמוראים בעולם. אחר כך מצאתי ענין זה באיזה ספר. (ספר שיחות הר"ן רבינו נחמן מברסלב אות רעח)

מהנגון של התקונים בחדש אלול ומהחלישות הלב כשמתאחרים, נעשה דברים עליונים ותקונים גדולים למעלה.

פעם אחת היה מדבר מענין אלול, ואמר שמה שנוהגין לומר תקונים באלול, שהנגון של התקונים וגם מהחלישות הלב שיש לכל אחד אז, מחמת שכל אחד מתאחר אז בבית המדרש יותר מרגילותו, מכל זה נעשה דברים עליונים ותקונים גדולים למעלה.

(שיחות הר"ן רבינו נחמן מברסלב, קכ"ז)

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף סא

חַיֵּי מוֹהֲר"ן

סוֹדוֹת הַקְּבֵלָה, קֹדֶם רִשְׁב"י וְהַאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הָיוּ בְּסוֹד גְּדוֹל, וְאַחַר כֵּן שׁוּב לֹא הָיָה סוֹד, וְהַתִּירוּ לְגִלּוֹת הַסּוֹד

יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהֵם בְּתַחֲלָה סוֹד וְאַחַר כֵּן שׁוּב אֵינוֹ סוֹד כְּגוֹן קִצְתַּת סוֹדוֹת הַקְּבֵלָה שֶׁקֹּדֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וְהַאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הָיוּ אֵלּוּ הַדְּבָרִים בְּסוֹד גְּדוֹל, וְלֹא הָיוּ מְדַבְּרִים מִזֶּה כִּי אִם בְּסוֹד גְּדוֹל מְאֹד, וְאַחַר כֵּן בִּימֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי וְהַאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, שׁוּב לֹא הָיָה סוֹד, וְהַתִּירוּ לְגִלּוֹת הַסּוֹד קִצְתַּת.

וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה דְּבָרִים שֶׁהֵם עֲכָשׁוּ סוֹד וְאַחַר כֵּן בְּיָמֵים הַבָּאִים לֹא יֵהִיו סוֹד.

(חַיֵּי מוֹהֲר"ן מִבְּרִסְלָב, ת"י"ט)

כָּל הַמְּסַפְּרִים וּמְנַנְיָיִם שֶׁבַּזֵּהָר, מְדַקְדָּק בְּמִנְיָן בְּדַקְדוּק גְּדוֹל עַל פִּי שִׁמוֹת שֶׁהָיָה קְבֵלָה בְּיָדָם

אָמַר מִי שֶׁבָּקִי בַּזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ כָּל דְּבָרֵי הַזֵּהָר הֵם אֶחָד, הֵינּוּ לְהַמְּשִׁיף שְׁפַע, לְהַמְּשִׁיף מְשַׁח רְבוּת קוֹדֶשׁא, וְלִקְשׁוֹר הָעוֹלָמוֹת. וְלִפְעָמִים מְחַבֵּר שְׁנֵי דְּבָרִים אֵלּוּ וְלִפְעָמִים שְׁנֵי דְּבָרִים אַחֲרִים כְּפִי הָעֲנִיָּן. וְיֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּקְבֵלָה אִישׁ מִפִּי אִישׁ, כִּי כָּל דְּבָרֵי הַקְּבֵלָה הֵם בְּקְבֵלָה אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד מִשָּׁה רַבֵּינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם. גַּם הָיָה לָהֶם סְפָרִים סְפָרָא דְּרַב הַמְּנוּנָא וְכוּ'. גַּם יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה דְּבָרִים שֶׁגִּלּוּ הֵם.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף סב

גם כל העניינים המבארים בזהר הקדוש במספר במנין כגון בענייני ההיכלות וכיוצא, שנאמר בזהר שיש כף וכף פתחים, וכיוצא באלו הדברים הנאמרים בזהר במספר במנין, ומדקדק במנין בדקדוק גדול, כגון כף וכף אלפים ושבעים וארבע וכיוצא, כל זה היה על פי שמות שהיה קבלה בידם שהיו להם כללים ולמוד ידוע על זה, כגון שם של מ"ב וכו'. וכל אלו המספרים הנאמרים בזהר הם כפי אותה הבחינה של אותו הענין שהיו יודעין שהוא על פי שם זה או על פי כלליות שלפעמים נכללין ונצטרפין השמות אלו באלו ועל פי מספר השמות וכללותן הם המספרים הנזכרים לעיל. (חיי מוהר"ן מברסלב, תנח)

הזהר קדוש ונורא, אף אין ערכו פהתקונים

פעם אחת אמר כמתמיה, אצל העולם הכל שוין, ספר הזהר והתקונים. והמוכן מדבריו היה, שבאמת יש חלוק גדול ועצום בין ספר הזהר הקדוש ובין ספר התקונים, אף על פי שספר הזהר הוא קדוש ונורא מאד, אין לו שום ערך נגד קדשת וסודות של ספר הזהר. (חיי מוהר"ן רבינו נחמן מברסלב, שנ"ט)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף סג

ספרי הזוהר הקדוש וְספרי האר"י זכרוננו לְבִרְכָה וְהַבְעֵל שֵׁם
טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, הֵם כָּלֵם מִיִּסְדִּים עַל פִּי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ

ספרי הזוהר הקדוש וְספרי האר"י זכרוננו לְבִרְכָה וְהַבְעֵל
שֵׁם טוֹב זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וְכִיּוֹצֵא, הֵם כָּלֵם מִיִּסְדִּים
עַל פִּי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וּמְעוֹרְרִים אֶת הָאָדָם מְאֹד לְעִבּוּדָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּאַמְתּוֹ. ... וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מְאֹד בְּתַכְלִית הַרְחוּק
מִסְפְּרֵי הַמַּחְקָרִים, ... וְאֶסוּר גְּדוֹל מְאֹד לְלַמֵּד אוֹתָם,
כִּי הֵם פּוֹגְמִים וּמְבַלְבְּלִים מְאֹד אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ יוֹדְעֵי מֵהֵם כָּלֵל וְהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת, כִּי לֹא
בְּאֵלֶּה חֵלֶק יַעֲקֹב וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְבָרַח מֵהֵם לְמַלֵּט נַפְשׁוֹ מִנִּי
שַׁחַת לְכָל יְאֻבֵּד עוֹלָמוֹ לְגַמְרֵי חֵס וְשָׁלוֹם. וּמְרַגְּלָא בְּפוֹמִיָּה
דְּרַבִּינוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לוֹמֵר, כִּי טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם עַל
אֲשֶׁר שָׁלַח לָנוּ אֶת נְאֻמָּן בֵּיתוֹ הוּא מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם,
שֶׁהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִכָּל הַמְּבוֹכוֹת, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְצָוָה
עָלֵינוּ לְהֶאֱמִין בַּהֲשֵׁם בְּלִי שׁוּם חִקִּירוֹת כָּלֵל, וּלְקַיֵּם אֶת כָּל
דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצְוֹת כְּפִשׁוּטָן. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לִילָךְ
בְּתַמִּימוֹת וְכוּ'. (ספר חיי מוהר"ן מְבַרְסֵלָב אוֹת תז)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף סד

סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כָּל דְּבָרֵיהֶם
מִקְבָּלִים אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם, מֵה
שְׁחַדְשׁוּ בָהֶם הָיָה בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּמַדְרָגָה גְבוּהָ מְאֹד,
וּמְחַזְקִין וּמְקַיְמִין מְאֹד אֶת אֲמוּנַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה

סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה שְׁחַבְרוּ הַרְשָׁב"י
וְחַבְרֵיָא זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְעַל פִּי אֱלֹהֵינוּ
זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, כָּל דְּבָרֵיהֶם מִקְבָּלִים אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד
מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם. וּמֵה שְׁחַדְשׁוּ בָהֶם הָיָה בְרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ בְּמַדְרָגָה גְבוּהָ מְאֹד, וּמְחַזְקִין וּמְקַיְמִין מְאֹד אֶת
אֲמוּנַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִתְחִילָה מֵאֲבֹרֵיהֶם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם
וְכוּ', וּמְזַרְזִים מְאֹד לְקַיֵּם תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּכָל פְּרֻטְיָהּ
וְדִקְדוּקָיָהּ, וְלִהְבְדִּיל סִפְרֵי הַחֲקִירָה הֵם בְּהַפָּךְ מְכַל זֶה
כִּידוּעַ וּמְפָרְסָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בָּהֶם,
וּבוֹחֵר בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ.

(ספר חיי מוהר"ן מברסלב אות תח, תכן דבריו)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף סה

מחמת שאין ספרי הזהר הקדוש באשכנז, על פן הם הולכים
מלבשים במלבושי דייטש (גרמניה)

ענה ואמר זה אין אתה יודע שבאשכנז אינם נמצאים
ספרי הזהר הקדוש. ואף על פי שנדפסו שם ספרי
הזהר הקדוש, עם כל זה אינם מצויים שם רק נמכרו
למדינתנו, ומחמת שאין שם ספרי הזהר הקדוש, על פן
הם הולכים מלבשים במלבושי דייטש (גרמניה). כי
הלבושים הם בחינת מקיפים, ומחמת זה צריכים לדקדק
מאד להחזיק המלבושים בנקיות ולכבדם כראוי. ופסק
באמצע ולא גלה כלל מה שיכות יש למלבושי דייטש למה
שאינן נמצאים שם ספרי הזהר הקדוש.

(חיי מוהר"ן רבינו נחמן מברסלב, תכ"ב)

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת סְנֵהֲדְרִין - דָּף סו

אֵין לְלַמֵּד סְפָרִים שֶׁל דְּרוּשִׁים וּמוֹסָר כִּי אִם אוֹתָם הַהוֹלְכִים
עַל פִּי דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה

אָמַר שְׂאִין לְלַמֵּד סְפָרִים שֶׁל דְּרוּשִׁים וּמוֹסָר כִּי אִם אוֹתָם
הַהוֹלְכִים עַל פִּי דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבִרְכָה,
בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ וְסִפְרֵי הָאֲרָ"י
זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, וְכֵן כָּל הַסְּפָרִים שֶׁחֲבָרוּ הַצְּדִיקִים
הַסְּמוּכִים לְדוֹרוֹתֵינוּ שֶׁהֵם בְּנוּיִים עַל יְסוּדוֹת הַרְרֵי קֹדֶשׁ
עַל פִּי דְבָרֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה. שֶׁהֵם סִפְרֵי
הָרַב הַקְּדוֹשׁ מְפוֹלְנָא, וְסֵפֶר לְקוּטֵי אֲמָרִים. וְחָשַׁב עוֹד
כְּמָה סְפָרִים כְּאֵלֶּה שֶׁטוֹב לְלַמְדָם. וְהִמְשִׁכִּיל יָבִין מֵאֵלָיו
עַל פִּי דְבָרִים הָאֵלֶּה מֵאִיזָה סְפָרִים לְרַחֵק, וּבְאִיזָה סְפָרִים
יִתְחַזַּק וְיֵאֱחָז בָּהֶם. הֵינּוּ אוֹתָם שֶׁהֵם בְּנוּיִים רַק עַל פִּי
הַגְּמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרָ"י זְכוֹרָנוּ
לְבִרְכָה וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָה, אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאֱחָז
בָּהֶם. (סֵפֶר חַ"י מוֹהֲרָ"ן מִבְּרֶסֶלַב אוֹת תי)

אֵיךְ לֹקַחִין חֲבָרָא כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל רִשְׁב"י, וְהֵייתִי גַם כֵּן תוֹחַב
רֵאשִׁי בִּינִיהֶם

פַּעַם אַחַת דִּבֶּר עָמִי וְאָמַר כְּמַתְגַּעְגַּע: אֵיךְ לֹקַחִין חֲבָרָא
כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֶצֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְכִיּוֹצָא, וְאָנִי
הֵייתִי גַם כֵּן תוֹחַב רֵאשִׁי בִּינִיהֶם וְכו'.

(סֵפֶר חַ"י מוֹהֲרָ"ן מִבְּרֶסֶלַב אוֹת רפה)



פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דֵּף סז

שְׁבַחֵי מוֹהַר"ן

כְּשִׁלּוּמְדִים כָּל יוֹם דֵּף אֶחָד, אָזִי בְּמִשְׁךְ שָׁנִים סְפוּרוֹת זֹכִים
לְעַבֵּר עַל כָּל הַזֵּהָר וְעַל תְּקוּנֵי זֵהָר וְהַזֵּהָר חֲדָשׁ - זֶה מַחְדִּיר
בְּאֲדָם הַרְבֵּה יִרְאֵת שָׁמַיִם בְּנֵעָם וּבְזִיו מִיַּחַד, כַּנִּרְאָה בַּחוּשׁ

וְאִף אֵלּוּ שְׂאִינָם בְּעֵלֵי סֵדֵר כָּל כָּךְ, בְּכָל זֹאת צְרִיכִים לְקַבֵּעַ
לְלַמַּד מִדֵּי יוֹם לְפָחוֹת דֵּף אֶחָד שֶׁל זֵהָר, כְּגוֹן לְפָנֵי
קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה, אוּ בְזִמְן מְסִיָּם אַחֵר. וּבְאִפְּן כַּזֶּה,
כְּשִׁלּוּמְדִים כָּל יוֹם דֵּף אֶחָד, אָזִי בְּמִשְׁךְ שָׁנִים סְפוּרוֹת זֹכִים
לְעַבֵּר עַל כָּל הַזֵּהָר וְעַל תְּקוּנֵי זֵהָר וְהַזֵּהָר חֲדָשׁ, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה
עֲנִינִים שְׁמֻכִּינִים בָּהֶם מְעַט, וּבְפָרֵט בְּדַבְרֵי אֲגָדָה שְׁבָהֶם,
הַמְּאִירִים אֶת הַיְהוּדוֹת. וְאַחֵר כֵּךְ, כְּשִׁלּוּמְדִים פַּעַם שְׁנִיָּה,
זֹכִים לְהַבִּין מְעַט יוֹתֵר. וְזֶה מַחְדִּיר בְּאֲדָם הַרְבֵּה יִרְאֵת
שָׁמַיִם בְּנֵעָם וּבְזִיו מִיַּחַד, כַּנִּרְאָה בַּחוּשׁ.

רַבֵּינוּ נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן בְּמֵרוֹן - צוּה שֶׁם
לְבַנֵּי הַנְּעוּרִים לֹאמַר זֵהָר

בְּבוֹאֵם לְמַעַרְתַּת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָזִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים
עֹסְקוּ בַתְּפִלָּה וּבַלְמוּד זֵהָר כְּאֲשֶׁר פִּקַּד עֲלֵיהֶם
הוּא זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, וּמִמֶּנּוּ לֹא רָאוּ שׁוֹם דָּבָר, רַק הָיָה שְׁמִיחַ
עַד מְאֹד. וּבְכָל עֵת בָּא אֶצֶל הָאִישׁ שְׁהָיָה עִמּוֹ וְאָמַר לוֹ:
אֲשֶׁרִיךְ וְכוּ', וּבְלִילָה הַלֵּךְ מַחְדֵּר לְחֵדֵר, וְהַזְהִיר אוֹתָם
לֹאמַר זֵהָר וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא, וְהוּא בְעֵצְמוֹ לֹא אָמַר כָּלּוּם, רַק
הָיָה הוֹלֵךְ וּמְנַגֵּן בְּעֵצְמוֹ וְהָיָה בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה עַד אוֹר
הַיּוֹם, וְכִשְׁהָאִיר הַיּוֹם עָמַד בְּטִלִּית וְתַפְלִין וְהַתְּפִלָּל כְּמָה
שְׁעוֹת. (סֵפֶר שְׁבַחֵי הַר"ן מִבְּרֶסְלָב אוֹת יט)

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף סח

לְמַד בְּקִטְנוֹתוֹ סִפְרֵי הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים וְכָל כְּתָבֵי הָאֵר"י
זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה

הָיָה מִתְמַיֵד בְּלְמוּדוֹ מְאֹד וְלָמַד, וְלָמַד הַרְבֵּה מְאֹד ש"ס
וּפּוֹסְקִים וְתַנ"ךְ וְ"עֵינַי יַעֲקֹב", וְסִפְרֵי הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים
וְכָל כְּתָבֵי הָאֵר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, וּשְׁאָר סִפְרֵים הַרְבֵּה מְאֹד
וְסִפְרֵי מוֹסֵר הַרְבֵּה מְאֹד. (סֵפֶר שְׁבַחֵי הָר"ן מִבְּרִסְלָב אוֹת ז')

בְּלְמוּד זֶהָר וְכְתָבֵי הָאֵר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, הָיָה בּוֹכָה הַרְבֵּה עַד
שְׁזָכָה לְהַבִּין

סֵפֶר שְׁכָל לְמוּדוֹ בָּא לוֹ בִּיגִיעָה גְדוֹלָה, כִּי בְתַחֲלָה הָיָה
לוֹמֵד מְשֻׁנִּיּוֹת, וְלֹא הָיָה מִבִּין לְמוּדוֹ, וְהָיָה בּוֹכָה
הַרְבֵּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיֵאִיר עֵינָיו. וְהָיָה בּוֹכָה וּבּוֹכָה
כָּל כֶּף עַד שְׁזָכָה שְׂיֻכַּל לְלָמַד מְשֻׁנִּיּוֹת, וְכֵן אַחַר כֶּף לָמַד
שְׁאָר סִפְרֵים וְלֹא הָיָה מִבִּין גַּם כֵּן וְהָיָה בּוֹכָה וּבּוֹכָה גַּם
כֵּן הַרְבֵּה מְאֹד עַד שְׁזָכָה לְהַבִּינָם. וְכֵן בְּלְמוּד זֶהָר וְכְתָבֵי
הָאֵר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה הָיָה בּוֹכָה גַּם כֵּן הַרְבֵּה עַד שְׁזָכָה
לְהַבִּין. (סֵפֶר שְׁבַחֵי הָר"ן מִבְּרִסְלָב אוֹת ח')

הָיָה מִתְמַיֵד בְּכָל כְּתָבֵי הָאֵר"י וְסִפְרֵי הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים.

הָיָה מִתְמַיֵד בְּלְמוּדוֹ מְאֹד ש"ס וּפּוֹסְקִים וְתַנ"ךְ וְעֵינַי יַעֲקֹב
וְסִפְרֵי הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים וְכו', וּקְצַת הָיָה בְּלֵי שְׁעוֹר,
וּבְפֶרֶט בְּסִפְרֵי תַנ"ךְ וְעֵינַי יַעֲקֹב וְכָל כְּתָבֵי הָאֵר"י וְסִפְרֵי
הַזֹּהַר וְתַקּוּנִים. (שְׁבַחֵי הָר"ן רַבִּינוּ נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב ז')

פְּנִינֵי הַזֵּהָר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף סט

יְמֵי מוֹהַרְנָ"ת

רַבִּי נֹתָן מִבְּרֶסְלָב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אָמֵן בְּמִרוֹן

וּבְאֵנוּ לְמִרוֹן סְמוּךְ לַחֲצוֹת הַיּוֹם, וְנִכְנָסְנוּ לְהַמְדָּרֵשׁ הַנוֹרָא
 שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וּבָנוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאָמְרָנוּ
 שֶׁשֶׁם תְּהִלָּים וּתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת עַל קְבָרֵיהֶם הַנוֹרָאִים.
 (יְמֵי מוֹהַרְנָ"ת מִבְּרֶסְלָב)



עֲלִים לְתְרוּפָה

לְנִסְעַ מֵאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם לְ"ג בְּעֵמֶר לְמִרוֹן, הוּא חֲתָנָה יָפָה
 - בָּאִים אֲנָשִׁים מִקְצֵה אֲרָצוֹת וּמִפְּזָרִים הוֹן רַב

אֶתְמוּל לְפְנוֹת עָרַב, תְּהִלָּה לְקַל, בְּאֵתִי מִהֵהִילוּלָא
 קְדִישָׁא, בְּנֵי שִׁיחִיו, מָה אוֹכַל לְשַׁעַר לָכֶם גְּדֹל
 יִקְרַת הַדָּבָר הַזֶּה, אֲבָרְךָ בְּכָל לְבִי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר
 עַד כֹּה עֲזַרְנִי, סִי אִיז אָ פִּינַע חֲתָנָה מֵעַן מֵעַג פְּאָרִין
 (הִיָּה חֲתָנָה יָפָה, יְכוּלִים לְנִסְעַ) מֵאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם לְרֵאוֹת
 הָעֵנִין הַזֶּה, וְגִדֹל תִּקְוָה הָאֲמוּנָה קְדוּשָׁה שִׁישׁ לְכָל אַחֲיָנוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיחִיו בְּזֶה, בָּאִים אֲנָשִׁים מִקְצֵה אֲרָצוֹת, וְגַם
 מִטְּשַׁעֲרָקְעִסִיעַ הָיוּ כְּמָה אֲנָשִׁים מְכַבְּדִים, וּמִפְּזָרִים הוֹן
 רַב, וְאִינֶם בּוֹכִים כָּלֵל רַק שְׂמִיחִים כָּל הַלִּילָה, וְתִכְף
 בְּבִקְרָה נוֹסְעִים לְדַרְכָּם.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף ע

מעשי רבי שמעון, זה ענין נפלא

... והילדים מתגלחים פה שקורין "חאלאקין", והענין הזה הוא דבר נפלא, כי יש להם שירים לזה, ומרקדים עם הילדים בתנועות נפלאים, ממש כלתה נפשי בנעם הדבר הזה, והילדים דפה המה מחכמים נפלאים לא נראה כזאת, הכלל עם איז א [זה] ענין נפלא מעשי רבי שמעון. (עלים לתרופה, רבי יצחק בן מוהרנ"ת מברסלב, נקבר בצפת סמוך ונראה למרן הבית יוסף זכר צדיק לברכה)



ימי שמואל

אצל הציון של הרשב"י מרגישים ממש טעם גן עדן

אצל הציון של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, זכותו יגן עלינו אמן, ממש אין דגמתו החיות שמרגישים שם והתעוררות שיש שם, ממש טעם גן עדן.

מי שלא ראה התעוררות שיש בל"ג בעמר במרון, לא ראה התעוררות מימיו

אין ערך להתעוררות שבערב ל"ג בעמר ובל"ג בעמר במרון, וממש מי שלא ראה זאת לא ראה התעוררות מימיו.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עא

מי שלא ראה השמחה שיש בל"ג בעומר במרון, לא ראה
שמחה וחיות מימיו

והקוללות והתפלות אינם פוסקים באלו הימים והלילות
אף רגע, וכל הזמן הזה בחצר מחוץ לציון
הקדוש, השמחה והחדוה וההילולא אין לשער ולהעריך
כלל, שמחה כזו אין דגמטה, והכלי זמר מנגנין מיום ערב
ל"ג בצהרים ועוד קדם, עד ליל אחר ל"ג בעומר בלי הפסק
רגע, וכן הרקוד אינו נפסק אף רגע, ובפרט בעת ההדלקה
על הגג, אין לשער השמחה, ממש מי שלא ראה השמחה
הזו, לא ראה שמחה וחיות מימיו.

כדאי לכסף ולהשתוקק ולהטריח כל ימיו, ולמסור נפשו לראות
ולהשתתף להיות בל"ג בעומר במרון

מה נאמר ומה נדבר, כדאי לכסף ולהשתוקק ולהטריח כל
ימיו, ולמסור נפשו לראות ולהשתתף בזה, מבפנים
בכיות ותשובות והתעוררות, שאף ביום כפור לא נשמע
בשום מקום כזאת, ומבחוץ שמחות וחדוות ונגינות
וזמירות ורקודין, שבשום חתנות ושמחות של מלכים לא
נשמע ולא נראה כזאת, אשרינו מה טוב חלקנו כאשר
זכינו לזה.

המקום של הרשב"י זכרנו לברכה מלמד בנסים למעלה
מהטבע

וגם המקום שם מלמד בנסים למעלה מהטבע, כי כמה
נסים ומופתים ראינו בעינינו, מלבד מה ששמענו
מאבותינו ואבות אבותינו שספרו לנו.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף עב

המקום שם הוא למעלה מהמקום, והזמן שם הוא
למעלה מהזמן

מפוש המקום הזה הוא בחינת למעלה מהמקום, והזמן
שם למעלה מהזמן.

אשרי הזוכה לבוא לשם תמיד, ומכל שכן בערב ל"ג בעומר
ול"ג בעומר

אשרי הזוכה לבוא לשם תמיד, ומכל שכן בערב ל"ג
בעומר ול"ג בעומר.

אין לשער זאת למי שלא ראה כל זאת בעיניו, ואף כשנמשיל
בפה ובכתב אלף פעמים, אף על פי כן כשבאים בעצמו
ורואים כל זה, אז רואים שאין דגמה כלל למה שהוא באמת

ובבקר אחר התפלה מתחיל המצוה לגלח ראשי הילדים
ולעשות להם פאות, ומזמרים ומרקדים עמהם,
אין לשער זאת למי שלא ראה כל זאת בעיניו, ואף
כשנמשיל בפה ובכתב אלף פעמים, אף על פי כן כשבאים
בעצמו ורואים כל הנזכר לעיל, אז רואים שאין דגמה כלל
למה שהוא באמת. (ימי שמואל להחסיד הצדיק הקדוש רבי שמואל
הורוביץ זכר צדיק לברכה, נכד השל"ה הקדוש)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עג

לקוטי עצות המשלש

המחלקת על הצדיקים הגדולים

בבב דור ודור מתרבה ומתגרה מחלקת על הצדיקים, ועל פי רב עקר המחלקת על אלו הצדיקים העוסקים לקרב נפשות הרחוקים ביותר להשם יתברך, מחמת שמדת הדין מתגרה מאד באלו הנפשות הנזכר לעיל. על כן נכנס טינא בלב העולם, ולפעמים נכנס גם בלב גדולי הצדיקים לחלק על הצדיקים הנזכרים לעיל, המקרבים אותם, עד שמדמה להם שאינם מתנהגים כראוי. וזה נמשך ומשתלשל מבחינת המחלקת שחלקו השבטים על יוסף הצדיק. (רבינו נחמן מברסלב זיע"א, לקוטי עצות המשלש, חלק גרים והתקרבות רחוקים, ט"ז)

ללמד משניות וזהר הקדוש וגמרא. (הנהגות צדיקים - סדר עבודת היום מרבי נחמן מטולטשין)

פמה גדול השכר בלמוד תורת הסוד וההפסד בהעדר למודה א] עצם למוד הזהר בונה עולמות.

ב] שעה אחת בלמוד הנסתר פועלת יותר מחדש ימים בנגלה דתורה.

ג] בהבנת מאמר אחד בזהר מתקנים במרום בשעה אחת יותר מלמוד פשטות התורה בשנה תמימה.

ווי לעלמא דאנון אטימין לבא וסתימין עינין דלא מסתכלין ברזי דאורייתא. (זהר חלק א' דף כ"ח.)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עד

אִינּוּן דְּעֵבְדִין לְאוּרֵייתָא יְבִשָּׁה, וְלֹא בְּעָאן לְאַשְׁתְּדַלָּא
 בְּחֻכְמָה דְּקַבְּלָהּ, דְּגֵרְמִין דְּאַסְתִּילַק נְבִיעוּ דְּחֻכְמָה
 דְּאִיהִי י' מִינָה, וְאַשְׁתְּאַרְתּ ב' יְבִישָׁה, וְי לֹון דְּגֵרְמִין עֲנִיּוּתָא
 וְחֻרְבָא וּבִיזָה וְהָרַג וְאַבְדִין בְּעֵלְמָא.

(תקוני זהר תקון ל' דף ע"ג:)

זֶה הַמָּאָמֵר הֵבִיאוּ מוֹרְנוּ הָרַב חַיִּים וַיִּטְאַל זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה
 בְּהַקְדַּמְתּוֹ לְסַפֵּר עֵץ חַיִּים, לְהוֹדִיעַ כְּמָה גְדוֹל הַחַיּוּב
 הַמְטִיל עַל הַלּוֹמְדִים הַחֲרָדִים לְדַבֵּר הַשֵּׁם לְלַמֵּד קַבְּלָהּ,
 וְעֲנִשׁ כְּמָה גְדוֹל אִם אֵינָם לּוֹמְדִים, כִּי יַעֲשֶׂה בְשַׁעַה אַחַת
 בְּלַמוּד הַקַּבְּלָהּ מָה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּלַמוּד חֲדָשׁ יָמִים בְּפִשְׁטֵי
 הַתּוֹרָה. (כֶּסֶף מְלֶךְ לְתַקּוּנֵי זֶהֱר שָׁם)

מָאָן דְּגֵרִים דְּאַסְתִּילַק קַבְּלָהּ וְחֻכְמָתָא מְאוּרֵייתָא דְּבַעַל פָּה
 וּמְאוּרֵייתָא דְּבִכְתָּב, וְגֵרִים דְּלֹא יִשְׁתְּדַלּוּן בְּהוֹן,
 וְאַמְרִין דְּלֹא אֵית אֱלָא פִּשְׁט בְּאוּרֵייתָא וּבְתַלְמוּדָא, בְּוֹדָאֵי
 כְּאֵלוּ הוּא יִסְלַק נְבִיעוּ מֵהָהוּא נְהָר וּמֵהָהוּא גֵן, וְוִי לִיָּה טַב
 לִיָּה דְּלֹא אַתְּבְרִי בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹלִיף הָהִיא אוּרֵייתָא דְּבִכְתָּב
 וְאוּרֵייתָא דְּבַעַל פָּה, דְּאַתְחַשֵּׁב לִיָּה כְּאֵלוּ אַחְזֹר עֵלְמָא
 לְתַהוּ וּבְהוּ, וְגֵרִים עֲנִיּוּתָא בְּעֵלְמָא וְאוּרֵךְ גְּלוּתָא.

(תקוני זהר תקון מ"ג דף פ"ב.)

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עה

אם הִיָּה עִם הָאָרֶץ יוֹתֵר טוֹב לוֹ, כִּי אֵינוּ פּוֹגֵם אִם אֵינוּ
 לוֹמֵד קִבְּלָהּ, כִּי אֵין לְטִיל בְּפִרְדָּס קָדָם שְׂיִמְלֵא כָּרְסוֹ
 בְּבֶשֶׁר וַיֵּין, אֲבָל מֵאֵן דְּאוֹלִיף תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבַעַל
 פֶּה, עֲנָשׁוּ כָּל כֶּךָ גְּדוֹל אִם לֹא יִלְמַד קִבְּלָהּ, וְאֲדַרְבָּה פּוֹגֵם
 בְּלַמּוּדוֹ, וְטֹב לִיָּה דְלֹא יוֹלִיף לִיָּה, כִּי אַחֲזֹר עֲלֵמָא לְתַהוּ
 וְבַהּוּ, לְשִׁבְיַת הַכְּלִים שְׂמַגְבִּיר הַקְּלָפָה כְּשֶׁהִנָּהָר וְהַגֵּן
 יִבְשָׁה, דְּמִנְעַ הַטְּפָה רְזִי תּוֹרָה מֵהֶם כּוּ'. וּמִי שְׂיִכּוּל לְקַנּוּת
 לוֹ רַב שְׂיִלְמַדְהוּ קִבְּלָהּ אוֹ חֵבֵר אוֹ מִתּוֹף הַסְּפָרִים וּמִתְרַשֵּׁל,
 גּוֹרֵם אַרְךָ גְּלוּתָא כּוּ', כִּי לַמּוֹד הַזֶּהָר בְּגִירְסָא בְּעֲלֵמָא
 בּוֹנָה עוֹלָמוֹת, וְכָל שְׂכָן אִם יִזְכֶּה לְלַמַּד וּלְהַבִּין פְּרוּשׁ
 מֵאָמֵר אֶחָד יַעֲשֶׂה בּוֹ תְּקוּן לְמַעְלָה בְּשַׁעַת אַחַת מֵה שְׁלֹא
 יַעֲשֶׂה בְּלַמּוּד הַפְּשָׁט שְׁנָה תְּמִימָה כּוּ'. וְאֵין צָרָךְ לְהֶאָרִיךְ
 בְּרֵאיוֹת לָזֶה הַמְּפָרְשִׁים מִפִּי גְבוּרוֹת הַקְּדוּשׁ עֲלִיּוֹן הָאֵרִי"
 זְכַרְנוּנוּ לְבִרְכָה.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עו

גם מאמר זה מורה באצבע כל דברי רב זכרוננו לחיי העולם הבא למדקדק בו, כי קיים לן תורה מגנה ומצילה אפלו בעידנא דלא עסיק בה, ואיך אמר טב ליה דלא יוליף כלל, אלא ודאי למודו כל השנה אינו כלום אם אין מעטרו ביום אחד בלמוד הקבלה, כי שקול הוא כנגד כלם. וזה שאמר וגרים דלא ישתדלון בהון, דוק מינה הא אם ישתדלון בהון כל אחד כפי יכלתו אפלו יום לשנה, תורתו כלה עושה פרות למעלה, וכל שפן אם קובע עת להשם שעה אחד בכל לילה אז מבטח לו שהוא בן עולם הבא מבני היכלא דמלכא, ויהיה מרואי פני המלך היושבים ראשונה במלכותא דרקייעא. ודי בהערה זו למי שחננו השם בינה והשכל.

(כסא מלך לתקוני זהר תקון מ"ג אות ס')

רבי לוי יצחק בנדר עליו השלום (מחסידי ברסלב) אמר לי פעם, שמאז שבא לארץ ישראל במשך שלשים שנה, הספיק לעבר את הזהר למעלה משלשים פעמים.

היה מחלק לעצמו כל פרשה לשבעה חלקים, ובכל יום למד חלק אחד, כגון בפרשה שיש בה עשרים דפים זהר, היה מחלק לשבעה החלקים, והיה לומד כשלושה דפים ליום, ואלו פרשה של ארבעה דפים בלבד, היה לומד מעט יותר מעמוד זהר ליום.

הרב החשוב רבי לוי יצחק בנדר עליו השלום אמר לי פעם, שמאז שבא לארץ ישראל במשך שלשים שנה, הספיק לעבר את הזהר למעלה משלשים פעמים! היות שמדי שנה בשנה היה מסים את כל הזהר. בגדל

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף עז

הישוב הדעת שבו, וסדרו הקפדני – סדר לעצמו את למוד הזהר באפן כזה, שיוכל לסיים מדי שבוע בשבוע את הזהר של הפרשה הזו, והיה מחלק לעצמו כל פרשה לשבעה חלקים, ובכל יום למד חלק אחד, כגון בפרשה שיש בה עשרים דפים זהר, היה מחלק לשבעה החלקים, והיה לומד פשט דפים ליום, ואלו פרשה של ארבעה דפים בלבד, היה לומד מעט יותר מעמוד זהר ליום.

(ונכתב בספר להגאון רבי יעקב מאיר שכטער)

לקבע למוד של עמוד יומי בספר הזהר הקדוש חק ולא יעבר ואקרא בקול גדול לבני תורה ויראי השם, לקבע למוד של עמוד יומי בספר הזהר הקדוש חק ולא יעבר, פדי לטהר את הנפש ולהחיש את גאלתנו ופדות נפשנו.

(הגאון הצדיק המקבל רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א – נדפס בלוח עמוד היומי על ידי מרכז מתוק מדבש שנתיסד על ידי הגאון הצדיק המקבל רבי דניאל פריש זכר צדיק לברכה)

על ידי למוד תורת הח"ן בחיות דקדשה נברא אור שיכולים לראות שרפי מעלה

איתא מרבינו הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, שהראה לרבי רבי בער ענין בקבלה, ואמר הרבי רבי בער הפשט וכון האמת, ואמר לו הבעל שם טוב זכר צדיק וקדוש לברכה, אם כי הפשט הוא אמת, אכן אין שום חיות בהדברים, וכשאמר לו הפשט בחיות קדושה נתמלא החדר מלאכים, שמצד שהיה בחיות פי השם נעשה מכל דבור מלאך. (פרי צדיק פרשת ויגש דף ק"ה טור ב')

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף עח

וְעֵינַי סֵפֶר דְּבָרֵי יִשְׂרָאֵל (מודזיץ) כָּלְלִי אֹרִיתָא (דף י"ב טור ד'), וְזֶה לְשׁוֹן קְדוּשׁוֹ: מְפָרְסֵם הַמַּעֲשֶׂה מִן הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ עִם הַרְבֵּי רַבֵּי בְּעַר, מֵהַמְּאָמֵר מְסַפֵּר עֵץ חַיִּים, שְׁהִיָּה בּוֹ כַּמָּה שְׁמוֹת מְלֻאָכִים, וּמִיָּד שְׂאֵמֵר הַבְּעַל שֵׁם טוֹב זָכָר צְדִיק וְקְדוּשׁ לְבָרְכָה הַמְּאָמֵר, נִתְמַלֵּא כָּל הַבֵּית אֹרְחָה, וְרָאוּ בַחֹשׁ מִמֶּשׁ אֶת הַמְּלֻאָכִים הַנִּזְכָּרִים.

לְלַמֵּד לְפָנָי כָּל תְּפִלָּה מֵאָמֵר אֶחָד מֵהַזְהַר הַקְּדוּשׁ אוֹ מֵהַתְּקוּנִים

וּבְלִקְוֵי תוֹרָה מֵהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ מִטְּשַׁעֲרָנוּבִּיל זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ (בְּהַדְרָכָה ז'), מֵבִיא מֵהַבְּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ: לְלַמֵּד לְפָנָי כָּל תְּפִלָּה מֵאָמֵר אֶחָד מֵהַזְהַר הַקְּדוּשׁ אוֹ מֵהַתְּקוּנִים.

בְּכָל לַיְלָה קִדְּם הַשְּׁנָה מִמֶּשׁ, תְּלַמֵּד מֵאָמֵר אֶחָד מֵהַתְּקוּנֵי זֶהַר וּבְמִכְתָּב מֵהַבְּעַל שֵׁם טוֹב לְהַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ רַבֵּי דָּוִד מִנִּיקוּלְיֵיִאב זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ כְּתוּב, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "אָבֵל אֵיעֶצֶךָ וִיהִי אֱלֹקִים אִתְּךָ, בְּכָל לַיְלָה קִדְּם הַשְּׁנָה מִמֶּשׁ, תְּלַמֵּד מֵאָמֵר אֶחָד מֵהַתְּקוּנֵי זֶהַר וְכוּ'". וְעוֹד רַבִּים אֲשֶׁר מְפַלְיָגִים בְּגִדְל לַמּוֹד וְקָרִיאַת הַזְהַר הַקְּדוּשׁ וְהַתְּקוּנִים בְּעַקְבְּתָא דְמְשִׁיחָא דָּא, כַּמָּה תּוֹעֵלַת יֵשׁ בָּהּ לְנַפְשׁ לְהַאֲרִיחָה, לְתַקְנָה וּלְזַכָּכָה, וּבְזֶהַר דָּא יִפְקוּן בֵּיהּ מַגְלוּתָא "בְּרַחֲמֵי".

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דָּף עט

מִכְתָּב בְּרַנְהָ לְסִפְרֵי זוּהַר בְּרַסְלָב הוֹצֵאָה רֵאשׁוֹנָה

בס"ד,

"קול רינה וישועה באהלי צדיקים"

ברוך שהחיינו וקיימנו והיגענו לזמן הזה, להוציא לפועל את רצון רבינו הקדוש והטהור ננמ"ח, [נ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה], שיעסקו הכל בלימוד זוהר הקדוש תמידים כסדרם, אשר כידוע כל ספרי רבינו מלאים ומפיקים מזן אל זן, זוהר הקדוש וכתבי האר"י זי"ע.

ואמת שזוהי תורה לשמה, ורק בה אפשר להינצל מבלבולי הזמן, ולנצח במלחמת היצר. כמו שאמרו בזוהר הקדוש: שכל היהודים צריכים לשאוג ככפירים ביער לבקש את ה' יתברך, וזהו בדיוק דברי רבינו בהרבה מקומות, ואלו העוסקים כל היום רק בלימוד הגמרא אינם בטוחים על נפשם להינצל ממלחמת היצר, כמו שכתב רבינו בליקוטי מוהר"ן (ח"א תורה רי"ד).

וכל מי שבשם ברסלב יכונה חייב לעסוק כל יום בלימוד הזוהר הקדוש, ולעשות סיום בכל שנה ולהביא מתנה לרבינו הקדוש סיומי זוהר הקדוש, תיקוני זוהר, ואידרות. ומי שרק עכשיו מתחיל ללמוד זוהר הקדוש ונוסע לציון, שילמד תיכף ומיד ספרא דצניעותא ואדרא דמשכנא, שלוקח רק 18 דקות, וזה חשוב כמו שלמד כל הזוהר הקדוש בקיצור, [כמו שכתוב בהקדמת ספר ספרא דצניעותא בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, בית שמש] ובזה תשמח את רבינו זי"ע, ותזכה לקבל את התיקון האמיתי, וימליץ עליך רבינו שתשמע תפילתך וימלאו מן השמים כל משאלות לבך לטובה ולברכה.

וידוע שנשמת רבינו קשורה לנשמת רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, ועוד כתב רבינו בליקוטי מוהר"ן שעיקר ההתקשרות לצדיקים זה להיות אצל הרשב"י זי"ע.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף פ

ומוהרנ"ת ב"ליקוטי הלכות" כתב: שעיקר סיבת השמחה שיש לנו אצל הרשב"י בל"ג בעומר [ובכל השנה], זה בעבור המתנה שהשאיר לנו את ספר הזוהר הקדוש, שעל ידו אנחנו מתקשרים לנשמתו ממש, גם בדורינו השפל, וממנה חיות נפשינו בטוב.

ברכת יישר כוח עצומה למפעל הזוהר העולמי, והעומד בראשה מורינו האדמו"ר מהאלמין שליט"א אשר משמים קא זכו ליה לזכות את כל ישראל בלימוד הזוהר הקדוש, ובוודאי כל זה בא לו בזכות לימודו הקבוע בספרי רבינו זי"ע עוד בימי בחרותו כשלמד בישיבת סאטמאר בארצות הברית, וכבר אז לחם את מלחמת רבינו כנגד כל הטועים והמטעים, וקיבל הורמנא דמלכא מאדמו"ר רבינו יואל זי"ע, שסיפר על עצמו שבימי חורפו כד הוי כבר שיתסרי [בן שש עשרה] למד את כל ספרי רבינו [כל זה שמענו בעת שמחת מרדכי ואסתר, במשתה היין, בשמחת חברים באמצע הריקודים "הצילנו מקליפת המן עמלק", ותיכף זכינו לשמוע תורה, כמו שכתב השפת אמת בפירושו על תהילים [פרק ע"ח פסוק ל"ו] וזה לשונו: וזהו שאומרים "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו" ובזה הגמר עומד עמלק, ולכן בכל עת שיש מחיית עמלק יש קבלת התורה, וזה שכתוב וקיבל היהודים אשר החלו וכו', כי בפורים היה גמר תיקון העשיה, עכ"ל.

בברכת "והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע".

יצחק קליין



פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף פא

זוהר הצדיקים

פרק א'

1 האמרי חיים - וזהר הקדוש

רבות היה מעורר את האחרים ללמד בזוהר לפני התפלה

בבב"ל יום לפני התפלה היה לומד בזוהר הקדוש, ותמיד החזיק את ספר הזוהר על שלחנו. רבות היה מעורר את האחרים ללמד בזוהר לפני התפלה. באמצע קריאת הזוהר בימות החול היה פעמים רבות מפזם לעצמו בנסח מיוחד: "הייליגער שבת! הייליגער שבת!". היתה תקופה שהייתי רואה אותו לומד לפני התפלה שעור קבוע בספר הקדוש "פרי עץ חיים" עם בנו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ישועות משה מוויזניץ זצוק"ל.

החלק החשוב ביותר שבאוצר הספרים של רבנו הם הספרים שקבל מירושת אביו הרה"ק בעל אהבת ישראל זי"ע אשר חלקם עוד היו ברשות אבות השלשלת למעלה בקדש כדגמת הספר הזוהר הקדוש של הרה"ק בעל צמח צדיק זי"ע שרבנו השתעשע בו רבות.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף פב

ספר הזוהר הקדוש השתמש בו עוד בצעירותו

אחד הספרים החשובים ביותר באוצרו של רבנו בעל "אמרי חיים מוויזניץ" זי"ע, היה ספר הזוהר הקדוש, מעובדו זקנו הרה"ק בעל "צמח צדיק" מוויזניץ זי"ע, שהשתמש בו עוד בצעירותו בחיי אביו הרה"ק בעל "תורת חיים" זי"ע, כנרשם בשער הספר: "שיך לה"ה הרב ר' מענדיל בן הרב מקאסוב".

הספר הזה נדפס בשנת תר"ד בירושלים בדפוסו של המדפיס המפרסם הרה"ח ר' ישראל ב"ק ז"ל, בהקדמת המדפיס מדגש מעלת הספר "שנדפס במקום קדוש ועל ידי ישראל עם קדוש ונהדר בקדש", ואכן ספרי הדפוס הנ"ל היו חשובים ויקרים בעיני גדולי ישראל ברחבי העולם.

כשהצמח היה ילד, לקח את הזוהר, ואמר לו התורת חיים: "הנח לו, הוא רוצה ליקח את שלו"

בין כתבי רבנו נמצא פתקא כתוב בכתב יד קדשו: "כשהצמח היה ילד, עמד אצל אביו, והיו ספרים והזוהר על השלחן, והצמח לקח את הזוהר, והגבאי לא הניחו, ואמר לו התורת חיים: הנח לו, הוא רוצה ליקח את שלו", ספור זה ספר רבנו גם כן כמה פעמים ביומא דהילולא של זקנו הקדוש, וספר תוך כדי דבור שספר הזוהר שלו נמצא ברשותו, (יש שהבינו בטעות שהספר הזה הוא הספר שלקח מאביו בילדותו, אבל זה לא יתכן, פי כבר היה בר מצוה בשנת הדפסת הספר).

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף פג

זְקֵנוּ הַקְּדוֹשׁ עִסַּק הַרְבֵּה בְּתַקוּן נְשָׁמוֹת עִם הַזֹּהֵר הַקְּדוֹשׁ, וּבְכָל
עֵת שֶׁהָיָה לוֹ דְבַר קָשֶׁה לְקַח הַזֹּהֵר

קְדוּשָׁה מִיְחֻדָּת מִיָּחָס לְסֵפֶר זֶה, לְאוֹר עֲדוּתוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ, פִּי
זְקֵנוּ הַקְּדוֹשׁ עִסַּק הַרְבֵּה בְּתַקוּן נְשָׁמוֹת עִם הַזֹּהֵר
הַקְּדוֹשׁ בְּיָדוֹ, וּבְכָל עֵת שֶׁהָיָה לוֹ דְבַר קָשֶׁה לְקַח הַזֹּהֵר, וְכֵן
סֵפֶר רַבְּנּוּ עַל אֲבִיו, שֶׁכְּשֶׁהָיָה לוֹ עֲנִיָּן קָשֶׁה אָמַר: מְשׁוּלָם
גִּיב מִיר דְּעַם זֹהֵר (מְשׁוּלָם תָּן לִי אֶת הַזֹּהֵר) רַבְּנּוּ בְּעֶצְמוֹ הָיָה
לוֹ שְׁעוֹר קְבוּעַ לְלִמּוּד הַזֹּהֵר בְּכָל יוֹם קֹדֶם הַתְּפִלָּה, וְאַף
עֲרֹךְ פְּעַם סִיּוּם עַל הַזֹּהֵר הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ שְׁנוֹהֲגִים לַעֲשׂוֹת
סִיּוּם עַל הַש"ס, וּמֵרַב חֲשִׁיבוֹת הַמְּאַרְעֵי הַתְּעִיטָר בְּקִאֲלִפִּיק
עַל רֵאשׁוֹ.

הָיָה לוֹקַח הַסֵּפֶר הַזֶּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בּוֹ

הַרְה"ק בְּעַל "אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל" זי"ע, לֹא לָמַד בְּדֶרֶךְ כָּלֵל
בְּסֵפֶר הַזֶּה שֶׁל זְקֵנוּ הַקְּדוֹשׁ, אֲלֵא הָיָה נוֹהֵג לְלַמֵּד
בְּסֵפֶר הַזֹּהֵר שֶׁל דְּפוּס סְלָאוּיטָא אוֹ זִיטָאמִיר. גַּם רַבְּנּוּ
לֹא הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדֶרֶךְ כָּלֵל עִם סֵפֶר הַזֹּהֵר יְקָר הָעֲרֹךְ מִירוּשָׁת
אַבוֹתָיו, אֲךָ לְעֵתִים יְדוּעִים הָיָה לוֹקַח הַסֵּפֶר הַזֶּה
לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בּוֹ, כְּגוֹן בְּיוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר בְּהִילּוּלָא דְרֵשֶׁב"י,
מִחֲבַר סֵפֶר הַזֹּהֵר.

פְּעַם נִכְנַס רַבְּנּוּ לְעֲרֹךְ אֶת שְׁלַחְנוּ הַטְּהוֹר בְּיוֹם ל"ג בְּעוֹמֵר
עִם הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה בְּיָדוֹ, וְהִרְאָה לְהַנּוֹכַחִים מֵה
שְׁנַרְשָׁם בְּשַׁעַר הַסֵּפֶר שֶׁהִשְׁתַּיֵּף לְזַקֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּעַל "צִמְח
צַדִּיק" זי"ע, וְהִתְבַּטָּא עַל זֶה בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ: "אֵיךְ נוֹאֲלֵט
עִם נִישְׁט פֶּאָרְקוּיֶפֶט אָפִילוּ פֶּאָר קִיין פִּינְף פּוֹנֵט!"

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף פד

הצמיד את ספר הזהר הקדוש שבִּידוֹ אֶל לְבוֹ, בְּיוֹם
ל"ג בְּעוֹמֵר

אַחַר כֶּף סֵפֶר רַבְּנֵנוּ מֵהֵרָה"ק רַבִּי בְּרוּךְ מִמְּעֻזִּיבוֹז זצ"ל,
שֶׁנֶּטַל סֵפֶר הַזֹּהַר בְּיָדוֹ, וּפָרַשׁ אֶת הַכְּתוּב בְּשַׁעַר:
"סֵפֶר הַזֹּהַר - דָּאס לְעַכְטִיגֶע סֵפֶר, מֵהֵתְנָא - פּוֹן דְּעַר
וּוּאס לְעֶרְנֵט אֹנֵז, אֱלֹקֵי - גָּאט, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי".
אַחַר כֶּף נֶטַל הֵרָה"ק מִמְּעֻזִּיבוֹז אֶת הַסֵּפֶר וְהִצְמִידוֹ אֶל לְבוֹ
וְאָמַר: "הֵיילִיגֶער רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִיךְ קַעַן דִּיר אֹן דוּ קַעַנְסֵט
מִיר!" [אֲנִי מְכִיר אוֹתְךָ וְאֵתָה מְכִיר אוֹתִי] כְּשֶׁחֲזַר רַבְּנֵנוּ עַל
הַמָּאָמַר הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הֵרָה"ק מִמְּעֻזִּיבוֹז, חָקָה אוֹתוֹ תוֹךְ
כְּדִי דְבוּר, וְהִצְמִיד אֶת סֵפֶר הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ שֶׁבִּידוֹ אֶל לְבוֹ.
הַמְחִזָּה הַנּוֹרָא הַזֶּה חֲזַר עַל עֲצָמוֹ מִשָּׁךְ כְּמָה שָׁנִים בְּיוֹם
ל"ג בְּעוֹמֵר.

פרק ב'

המגיד מטשערנאביל נשמת רשב"י זי"ע

הַרְבֵּה צְדִיקִים הֵעִידוּ עַל הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ מִטְּשַׁעֲרֵנְאָבִיל
זִי"ע שֶׁהִיָּתָה לוֹ נִשְׁמַת רַשְׁב"י, הֵרָה"ק רַבִּי יִצְחָק
מִסְקֹוִירָא זִי"ע הָיָה שָׁר לְפַעֲמִים בְּיוֹם הַיָּאֲרֻצֵּיט שֶׁל אָבִיו
הַזֶּמֶר "בֶּר יוֹחָאִי". וְשְׁמַעְתִּי שֶׁבְּצַפַּת הָיוּ עוֹשִׂים הַדְּלָקָה
בִּל"ה בְּעוֹמֵר.

הֵרָה"ק רַבִּי דָּוִד מִטְּאֵלְנָא זִי"ע אָמַר שֶׁהַנוֹטְרִיקוֹן שֶׁל
מְרָדְכִי הוּא: מִ'גֵּלָה ר'זִין ד'אֹרִיָּתָא כְּבֶר יוֹחָאִי, וּבִמְקוֹם
לְשִׁיר "בֶּר יוֹחָאִי" הָיָה שָׁר ב"ר נַחְמִינְיוּ" שֶׁהָרִי הָיָה בְּנֹ
שֶׁל הַ"מְאֹר עֵינַיִם" זִי"ע. (כ"ק מְרָן אֲדָמוּר מִטְּשַׁעֲרֵנְאָבִיל

שְׁלִיט"א הַמְּבַשֵּׁר תוֹרְנֵי שַׁבַּת הַגְּדוֹל)

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סַנְהֶדְרִין - דֵּף פֶּה

פֶּרֶק ג'

הַרְבֵּי מְקַלְוִיזְנְבוּרְגַּ כ"ק מִרְן הָאֲדַמּוּר מְקַלְוִיזְנְבוּרְגַּ זִיע"א

תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב קָבְעוּ, אֶת עֵקֶר לְמוֹדֵם בְּסֵפֶר הַזֹּהַר
הַקְּדוּשׁ, וְהֵם נִחְשָׁבִים לְתַלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי

ע"פ כֵּן קָבְעוּ תְּלַמִּידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב אֶת עֵקֶר לְמוֹדֵם בְּסֵפֶר
הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ, וְהֵם נִחְשָׁבִים לְתַלְמִידָיו שֶׁל רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, שְׂאֵף הֵם אֶחָזוּ דְרָכָם בְּקִדְשׁ שְׂאִין צָרִיף
לְלַמֵּד חוֹבָה וְלִשְׂרֹף אֶת הַחוּטָאִים כִּי אִם לְהַסְתַּכֵּל בְּעֵין
טוֹבָה וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַחְזִירָם בְּתַשׁוּבָה, לְהַסִּיר מֵהֶם
הַלֵּב חוֹרֵשׁ מַחְשָׁבוֹת אֲוֶן וְשִׁיקְבָּלוֹ לֵב בְּשֵׁר לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה
שְׁלֵמָה לְפָנָיו ה' יִתְבָּרַךְ. (מִתּוֹךְ דְּבָרֵי קִדְשׁוֹ בְּשַׁעוֹר חֲמֵשׁ וָרֵשׁ"י פְּרֻשַׁת
אָמּוֹר תַּש"מ "ל"ג בְּעוֹמֶר", סֵפֶר זֹהַר קְלוִיזְנְבוּרְגַּ)

פֶּרֶק ד'

זֶקֶן הַמְּקוֹבְלִים הַמְּלומֵד בְּנִיסִים רַבִּינוּ יִצְחָק כַּדוּרֵי זְצוּק"ל

מִי זוֹכֵה לְגַעַת בְּמַקְלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ

בְּשָׁנָה קִדְּם פְּטִירַת רַבְּנּוּ זִיע"א, בְּקִרְתִּי אֶצֶל רַבְּנּוּ וְשָׂאֲלַתִּי
לְפִיו מֵה הוּא הַדְּבָר שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְקָרֵב אֶת הַגְּאוּלָּה
יּוֹתֵר מִכָּל, סֵפֶר לִי שֶׁבִישִׁיבַת "פּוֹרַת יוֹסֵף" הִיָּה גִבְאֵי גְדוֹל
בְּמַעֲשִׂים בְּשֵׁם ר' נָסִים נַחוּם, אֲשֶׁר הִיָּה חֲסִידָא קִדְיָשָׁא
וּפְרִישָׁא, תְּלַמִּידֵם שֶׁל ר' אֶפְרָיִם הַכֹּהֵן וְהַשֵּׁד"ה (ר' שְׂאוּל
דְּוִיק כַּהֵן), וְהִיָּה עוֹשֶׂה צוּמוֹת וְתַעֲנִיּוֹת וְלוֹמֵד קְבָלָה, וּבְזִמְנָן
הַמְּלַחְמָה הִיָּה דוֹאֵג שֶׁיִּלְמְדוּ בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם בְּסֵפֶר
הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ, כְּדִי לְקָרֵב אֶת הַגְּאוּלָּה, וְעַל יְדֵי זֶה בִּטַּל
גְּזֵרוֹת רַבּוֹת מֵעַל עִם יִשְׂרָאֵל.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף פו

וּסְפָרְתִי לוֹ מַה שֶׁשָּׁמַעְנוּ מִמּוֹרְנֵי ר' מְרִדְכִי שְׂרַעְבֵי זְצוּק"ל שִׁיּוֹם אֶחָד רָאָה אֶת ר' נָסִים נְחוּם בְּחִלּוֹם וּבִידּוֹ מִטָּה, וּכְשֶׁשָּׂאֵלוּ מַה עָנִין הַמִּטָּה אֲשֶׁר בִּידּוֹ, אָמַר לוֹ שֶׁזָּהוּ הַמִּטָּה שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וּכְשִׁיבּוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ יֵשׁ לוֹ אֶת הַזְכוּת לְתֵת בִּידּוֹ אֶת הַמִּטָּה. וּכְשֶׁשָּׂאֵלוּ לְמַה זָכָה לָזֶה, אָמַר לוֹ שֶׁזָּה בְּזָכוֹת שֶׁדָּאג שְׂרָבִים יַעֲסֻקוּ בְּסִפְרֵי הַזְּוָהָר וּבַתּוֹרַת הַקְּבֵלָה, וְאָמַר רַבֵּנוּ זְצוּק"ל דְּגַם בְּכוֹלָלִים שֶׁל אַבְרָחָם חִיבִים לְהִתְעַסֵּק בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, וְלִמּוּד זֶה יִתְקַן אוֹתָם וַיִּדְרִיךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַנְּכוֹנָה, וַיִּקְרְבוּ בְּכַךְ אֶת הַגְּאוּלָּה, כְּמוֹ כֵּן צְרִיכִים בְּכָל בַּיִת כְּנֶסֶת וּבֵית מִדְּרָשׁ לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזְּוָהָר הַקְּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ: "וּבְגִין דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי".

למוד הזהר והקבלה מקרבים מאוד את הגאולה

בְּאוֹתוֹ מַעֲמַד דְּבִרְתֵי עִם רַבֵּנוּ עַל לְשׁוֹן הַזְּוָהָר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּמַעֲלַת הַלִּמּוּד בְּסִפְרֵי הַזְּוָהָר, וּמוֹכָא שֶׁם שֶׁכָּאֲשֶׁר כָּתַב רַש"י אֶת הַזְּוָהָר הַקְּדוֹשׁ, אָסַף אֲצֵלוֹ אֶת נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים כְּלָם, וְכֵן אֶת כָּל מְלָאכֵי מְרוֹם, וְהָיָה מְזַמֵּין אוֹתָם שֶׁיְהִיוּ כְּלָם שְׂתַפִּים יַחַד בְּכַתִּיבַת הַזְּוָהָר הַקְּדוֹשׁ. וְעוֹד מוֹכָא שֶׁם שֶׁהַזְּוָהָר הַקְּדוֹשׁ הוּא כְּמוֹ תְּבַת נַח, אֲשֶׁר בִּימֵי הַמַּבּוּל מִי שֶׁהָיָה בְּתוֹךְ הַתְּבָה נֶצֶל, וְאָף עֲכָשׁוּ בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן יֵשׁ מְבּוּל שֶׁל אֶפִיקוֹרְסוֹת וּמִינּוֹת וְנִסְיוֹנוֹת גְּדוּלִים, וּמִי שְׂרוּצָה לְהִנָּצֵל מֵהַמַּבּוּל הַזֶּה, יַעֲסֻק כָּל יוֹם בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ וַיִּנָּצֵל.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף פז

וְלָכֵן אִם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְקָרֵב אֶת הַגְּאוּלָּה, צְרִיכִים לַעֲסֹק
כַּמָּה שְׁיֹתֵר בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ וּבְתוֹרַת הַנְּסֻתָּה, וְכָל
אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל לֹא לְבַטֵּל אֶף יוֹם אֶחָד מִלְמוּד זֶה.
(ספר זקן המקובלים מזקן המקובלים, המלומד בניסים, רבינו יצחק כדורי
זצוק"ל - שמסר פה אל פה לתלמידו המובהק הגאון המקובל רבינו
בנייהו שמואלי שליט"א)

שאלות ותשובות זוהר התשובה

שאלות ותשובות מעם ישראל על למוד הזהר הקדוש

גלוי האמת לאמיתה!!!

א. שאלה: מדוע לא שמענו עד היום מגדולי ישראל על
חובת לימוד זוהר הקדוש?

תשובה: טעות גדול בידך, עוד בשנת תרפ"א יצאו גדולי
ישראל בד"ץ של הצדיקים הגדולים של יהושע
ליב דיסקין זצ"ל, וחתמו על זה כל הגדולים דאז, ואחר
כך חתמו העדה החרדית בירושלים עיה"ק בשנת
תשס"ב-ח, ועוד גדולי ישראל, ויצאו הרבה ספרים עם
חתימות של רוב גדולי האשכנזים והספרדים. ובספר אור
הזהר גדולי ישראל והזהר מאורות הזהר ועוד, מובאים
יותר מאלף צדיקים. ואם לא שמעת? סימן שהרב שלך
מהערב רב ולא גילה לך את האמת.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף פח

ב. שאלה: למה הרב שלי לא הורה לי ששלי ללמוד זוהר?

תשובה: א. קדם תדון את רבך לכף זכות שהוא תינוק שנשבה, ואם לא למד מאין ידע? [למשל אם תלך לקבוץ ותצעק שבת, הם לא יבינו מה אתה רוצה מהם, הם מעולם לא שמעו מה זה שבת?]. ב. יתכן שלא שמע ולא ראה את הספר "אור הזוהר" מאלף צדיקים "ערכה של שעה", ו"גדולי ישראל והזוהר", שיותר מאלף צדיקים אומרים שכל יהודי ואפילו רשע צריך ללמוד זוהר! - עצה בידיך תביא לו את הספרים שיראה מה אומר לנו משה רבנו וכל הצדיקים הבאים אחרינו, ב"ה יותר מאלף, והאחרונים החפץ חיים החזון איש, ואחרון אחרון חביב רבי חיים קניבסקי שליט"א. ואם אחרי כל זה, הרב שלך מתנגד בלמוד הזוהר, אז הוא פשוט מרבני הערב רב זרע עמלק שדין רוחין ולילין שהרשב"א כתב עליהם שהם מזרע עמלק שדין רוחין ולילין (שו"ת הרשב"א סימן תי"ד, ספר הרזים, כתבי האריז"ל והם מזיקין את הבריות). וצריך לעזב את הבית הפנסת ולא לשמוע תורה מפיו. ראה מה שכתוב ה'פרי יצחק' על ספר יצירה: הס"ם מסית לבני האדם בכמה טענות מזיפות שלא יתעסקו בסודות התורה. וזה לשון הספר 'פרי יצחק' על ספר יצירה, (הקדמה) הס"ם שהוא עמלק כשהוא רואה שבני אדם רוצים לעסק גם כן בסודות התורה, אז הוא גורם כמה סבות ומניעות לאדם, ותמיד הוא מסית לבני האדם בכמה טענות מזיפות שלא יתעסקו בסודות התורה, ועל ידי כן יהיה לו תקומה שאין נמחה שמו.

פְּנִינֵי הַזֹּהַר מִסַּכַּת סְנֵה־רִין - דֵּף פֶּט

ג. שְׂאֵלָה: רֹאשׁ הַכּוֹלֵל שְׁלִי אֵינּוּ מְרַשֵּׁה לְלַמֵּד זֹהַר
בְּכוֹלֵל, מַה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה: לְהִרְאוֹת לְרֹאשׁ הַכּוֹלֵל כָּל מַה שְׁכָּתְבוּ הָאֱלֹף
צְדִיקִים, וְאִם אַחַר כֵּךְ לֹא יֵאמַר לְלַמֵּד זֹהַר,
מִשְׁמַע שֶׁהוּא פָּשׁוּט רָשָׁע וְכוּפֵר בְּעֵקֶר וְאֶפִיקוֹרֶס גָּמוּר לְפִי
הַרְמַב"ם ז"ל, וְלֹא מֵאֲמִין בִּי"ג עֲקָרִים וְלֹא יָקוּם לְתַחֲתֵית
הַמֵּתִים. לֹא מֵאֲמִין בְּאֲנֵי מֵאֲמִין וְי"ג עֲקָרֵי אֲמוּנָה. וְהוּא
לֹא מִחֻפְשׁ הַתְּכֵלִית שֶׁלֶךְ כְּמוֹ שְׁכָתַב הַגֵּר"א: בְּלִי לְמוֹד
הַסּוּד לֹא מְבִינִים אֶת הַפֶּשֶׁט. וְזֶה לְשׁוֹן הַגֵּר"א (אבן שלמה
פ"ח), כָּל זְמַן שֶׁאֵינּוּ מְבִין הַסּוּד אֶפִילוֹ הַפֶּשֶׁט אֵינּוּ בְּרוּר
בְּיָדוֹ. מִי שֶׁהֵיךְ יָכוֹל לְהַשִּׁיג סוּדוֹת הַתּוֹרָה וְהוּא לֹא
הַשְׁתַּדֵּל לְהַשִּׁיגֵן נִידוֹן בְּדִינִים קָשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. פְּנִימִיּוֹת
הַתּוֹרָה הוּא חַיִּים לְפְנִימִיּוֹת הַגּוֹף שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ,
וְהַחִיצוֹנִיּוֹת לְחִיצוֹנִיּוֹת הַגּוֹף, וְהַעוֹסְקִים בְּרַמְזוֹ וְסוּד אֵין
יֵצֵר הָרַע יָכוֹל לְהַתְּגַרוֹת בָּהֶם, וְעַקֵּר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה בְּלִמּוּד
חֻכְמַת קְבָלָה.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צ

ד. שאלה: האם זה נכון הדבר שאמרתם: שרב האומר לא ללמוד זוהר אי אפשר לו לחזור בתשובה?

תשובה: אמרו רבותינו זכרונם לברכה (רי"ף יומא פ"ח) עשרים וארבעה דברים מעכבים את התשובה, ואלו הם... והמתחבר לרשע, והאומר אחטא ואשוב, וכן אמרו במשנה (יומא פה, ב) האומר אחטא ואשוב, אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכפורים מכפר. והמתכבד בקלון חברו, והפורש מן הצבור, והמבזה אבותיו, והמבזה רבותיו, והמעכב את הרבים מעשות דבר מצוה, והמטה את חברו מדרך טובה לדרך רעה, והרואה בנו בתרבות רעה ואינו מוחה בידו, והחולק על דברי חכמים, והשונא את התוכחות, והמלעיג על המצוות. ועין רמב"ם (הלכות תשובה פרק ד): ארבעה מהם עוון גדול, והעושה אחד מהם אין הקדוש ברוך הוא מספיק בידו לעשות תשובה לפי גודל חטאו, ועין ספר שערי תשובה (שער הראשון - אות נב), אורחות צדיקים (שער העשרים וששה).

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צא

ה. שאלה: האם נכון הדבר שמי שמסרב ללמד זהר לא עמדו רגליו על הר סיני?

תשובה: בזהר בהעלתך (דף קנב.) קרי לעוסקים בחכמת האמת אינון דהוה קיימי בטורא דסיני, וז"ל: חכימין עבדי דמלכא עלאה, אינון דקיימו בטורא דסיני, לא מסתכלי אלא בנשמתא, דאיהי עקרא דכלא אורייתא מממש וכו', עכ"ל. [ראה אור הזהר, ורבי יהודה פתייה זי"ע מבאר, שאותם שאינם יודעים סודות התורה לא עמדו רגליו על הר סיני].

ו. שאלה: איך יכולים לכתב דברים חמורים כל כך, רב שאינו מורה ללמד זהר רוצח נפשות ממש והוא אשם על כל האסונות שהיה ויהיה חס ושלום?

תשובה: זה לשון התיקוני זהר (תקון ל' דף עג:):

וי לון דגרמין עניותא וחרבא וביזה ורג ופדן בעלמא.

[הבנת, לא אני אומר את זה].

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף צב

ז. שאלה: אם אני שומע רק לדברי רבי שלי, האומר לא ללמד זוהר, האם יהיה לי גן עדן או לא? מה יעשו לי בבית דין של מעלה, אם שמעתי לרב שלי?

תשובה: כתוב בזוהר הקדוש שאי אפשר לזכות לגן עדן העליון בלי למוד פנימיות התורה, ושם יקחו אותך לגיהנום, ושם תצעק, אני לא אשם הרב שלי לא אמר לי ללמד זוהר, ותמשך את הרב שלך יחד אתך לגיהנום, ותצעק שם, תשלחו את הרב לגיהנום שהוא אשם, הוא לא אמר לי ללמד זוהר, אבל באמת הרב לא יזכה ללכת לגיהנום, אלא לכף הקלע, ואתה אולי תזכה להפנס לגיהנום, אבל זה רק אם לא חזרת בתשובה, ובאמת לא ידעת, היום אין אחד שלא יודע שצריך ללמד זוהר הקדוש, ואפילו ילדים יודעים, ואתה לא יכול להגיד לא שמעתי ולא ידעתי!!! וזה לשון ספר הברית: ומי שלא עסק בחכמת האמת ולא רצה ללמוד אותה בשעה שנשמתו רוצה לעלות בגן עדן דוחין אותה משם בבזיון כמו שאמרו בזוהר שיר השירים וכו', ולא עוד שאפלו יש בידו כל מעשים הטובים שבעולם, השרפים בעלי שש כנפים שורפים את נשמתו בכל יום ויום כמו שאמרו בזוהר פרשת פקודי וכו', וזה השר הגדול הממנה על זה נקרא יופיא"ל פי הוא בגימטריא קבל"ה.

על פן אחי אהובי, אם אתה חפץ באמת לעולם הבא ואתה רוצה להתקרב להקדוש ברוך הוא, תלמד - תגרוס זוהר הקדוש בכל יום לפחות 4-5 דקות, שזה המינימום, וכך תזכה לשכר הגדול שכתבנו בעלון הזוהר מספר 35-36 ובספר ערכה של שעה.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף צג

ה. שאלה: הכנסתי פתח אליהו המבאר לבית הכנסת והרב הוציא את זה, מה לעשות?

תשובה: לעורר את הרב ולהראות מה שכתבנו כאן, ואם הוא ממשיך ברשעותו, תברחו ממנו, כי הוא בודאי מרבני הערב רב, זרע עמלק שדין רוחין ולילין.

ט. שאלה: אני לומד בישיבה גדולה ומפרסמת, ותורם תרם לנו סטים של זוהר הקדוש, וראש הישיבה הורה להוציא את הזוהר, מה עלינו לעשות?

תשובה: זה אחד מהעונות הגדולים ביותר להתעלם מדברי רבי שמעון בר יוחאי ומשה רבנו אשר בודאי על ידם יתגלה מלך המשיח ברחמים, ועל כן תעשו מה שיעצנו למעלה בתשובה א', ואם הוא מתנגד, הוא חיל טוב של זרע עמלק וכו', תמחו נגדו ותהיו באבל, על שבזה את כל אלף הצדיקים, ותצאו נגדו בחרב ובחנית ובקול קורא גדול, ותפרסמו את שמו ברבים ותזהירו את עם ישראל שאף אחד לא יתחבר להפגס לישיבה הזאת, ועיין לעיל.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף צד

רֵאָה מֵה שְׁכֶתֶב הַמְקֻדָּשׁ מִלֶּךְ: מִי שֶׁלֹּא לומד קְבֻלָּה פּוֹגֵם אֶת למוֹד הַנִּגְלָה שֶׁלֹּמֵד. וְזֶה לְשׁוֹן הַמְקֻדָּשׁ מִלֶּךְ' (תקוני זהר תיקון מ"ג), מאן דאולף תורה שפכתב בשר לחמה של תורה, ושטה יין תורה שבעל פה, עונשו כל כך גדול אם לא ילמד קבלה, ואדרבה פוגם בלמודו, וטב ליה דלא יולף וכו'. ומי שיכול לקנות לו רב שילמדהו קבלה או חבר או מתוך הספרים ומתרושל, גורם לארץ גלותא וכו'. וכל שפן אם יזכה ללמד ולהבין פרוש מאמר אחד יעשה בו תקון למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלמוד הפשט שנה תמימה. (עיין שם בתיקון ל' שגם הלומד קבלה בגירסא בעלמא בלי הבנה, לימוד שעה אחת נחשב כמו חודש ימים בלימוד פשטי התורה).

י. שאלה: האם זה אמת ששעה אחד זוהר הקדוש שנה יותר מעשר אלף אברכים שלומדים גמרא כל היום שלשה חדשים?

תשובה: ראה ערכה של שעה, ועלון אור הזוהר מספר 35-36.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף צה

יא. שאלה: האם זה נכון שמי שאינו לומד זוהר לא ראה מאורות מימיו?

תשובה: ראה של"ה (מאמר ראשון, מועתק בספר אור הזוהר דף 154 - תפנה למפעל הזוהר לקבל בחינם הספרים).

יב. שאלה: אם הרב שלי אינו אומר ללמד זוהר, האם הוא לומד תורה לשמה? האם הוא מערב רב? מי אומר את זה?

תשובה: ראה בהקדמת מורנו הרב חיים ויטאל זי"ע (על שער ההקדמות) ... וכלו כל הקצין ועדין בן דוד לא בא. ונודע את אשר אמרו רבותינו זכרונם לברכה כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאלו נחרב בימיו. ואתנה את פני לחקר ולדעת מה זה ועל מה נתארך קצנו וגלותנו. ומדוע לא בא בן ישי. ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי... מספר התקונים (תקון ל' דף ע"ז): ... וכל חסדו כציץ השדה, כל חסד דעבדי לגרמיהו הוא דעבדי... ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (תהלים עח, לט), דא איהו רוחו של משיח, וי לון מאן דגרמי דיזזיל ליה מן עלמא ולא יתוב לעלמא, דאלין אינון דעבדי לאורייתא יבשה, ולא בעאן לאשתדלא בתחמת הקבלה וגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהי יו"ד מינה, ואשתארת בי"ת יבישה, וי לון דגרמי עניותא וחרבא וביזה והרג ואבדן בעלמא, והאי רוח דאסתלק דאיהו רוחו של משיח כמה דאתמר, ואיהו רוח הקדש, ואיהו רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת השם (ישעיה יא ב).

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צו

**וַאֲפִיִּלּוּ כָּל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵיתָא כָּל חֶסֶד דְּעִבְדֵי
 לְגַרְמִיָּהּ וְכוּ'. עִם הַיּוֹת שֶׁפֶשְׁטוּ מִבְּאֵר, וּבִפְרֹט
 בְּזַמְנָנוּ זֶה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים אֲשֶׁר הַתּוֹרָה נַעֲשִׂית קָרְדִם
 לְחַתֵּךְ בָּהּ אֶצֶל קְצַת בְּעֵלֵי תוֹרָה אֲשֶׁר עֲסָקִים בַּתּוֹרָה עַל מְנַת
 לְקַבֵּל פָּרֶס וְהַסְפָּקוֹת יִתְרוֹת, וְגַם לְהַיּוֹתֶם מִכָּלֵל רְאִשֵׁי
 יְשִׁיבוֹת, וְדִינֵי סִנְהֶדְרָאוֹת, לְהַיּוֹת שָׁמַם וְרִיחֶם נוֹדֵף בְּכָל
 הָאָרֶץ וְדוֹמִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם לְאֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלָגָה הַבּוֹנִים מְגֻדֵל
 וְרֵאשׁוּ בְּשָׂמִים, וְעַקֵּר סִבַּת מַעֲשֵׂיהֶם הִיא מֵה שֶׁכָּתַב אַחַר
 כֶּף הַכְּתוּב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כִּכְתוּב בְּסֵפֶר הַזֵּהָר בְּפֶרֶשֶׁת
 בְּרֵאשִׁית (דף כ"ה): וְזֶה לְשׁוֹנוֹ עַל פְּסוּק אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
 הַשָּׂמִים וְהָאָרֶץ, שֶׁחֲמָשָׁה מִיָּנִים יֵשׁ בְּעֶרֶב רַב, וּמִן הַגּוֹ
 מִיָּנִים, מֵהֶם הוּא הַנִּקְרָא כַּת גְּבוּרִים, דְּעֲלִיָּהּ אֶתְמַר הַמָּה
 הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעוֹלָם אֲנָשֵׁי הַשָּׁם, וְאֵינּוֹן מִסְטָרָא דְּאֵלִין
 דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (בְּרֵאשִׁית יא) הִבָּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמְגֻדֵל וְגוֹ
 וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם בְּבִנְיָן בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְשׁוּיִין
 בְּהוֹן סֵפֶר תּוֹרָה וְעֵטְרָה עַל רִישֵׁיהָ, וְלֹא לְשָׂמָה, אֶלֶּא
 לְמַעַבְד לוֹן וְכוּ'. וְהִנֵּה עַל הַכַּת הַזֹּאת אֲמָרוּ בְּגִמְרָא: כָּל
 הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁלֹא לְשָׂמָה נַח לוֹ שְׁנֵה־פֶכֶה שְׁלִיתוּ עַל פָּנָיו
 וְלֹא יֵצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם.**

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צו

יג. שאלה: למה האדמו"ר מהאלמין עושה רעש על לימוד הזהר הקדוש?

תשובה: כתוב בזהר הקדוש שכל אלו שלא לומדים זהר הקדוש ימחקו מן העולם במלחמת גוג ומגוג, ופשוט שאנחנו צריכים להציל את כל עם ישראל שיכנסו בתבת נוח של הרשב"י, ורק אלו שלומדים זהר הקדוש ינצלו, לכן הקמנו את מפעל הזהר העולמי מתוך אהבת ישראל להציל את כל עם ישראל בכל מקום שהם, ואפילו את רבני הערב רב להחזיר אותם בתשובה!

יד. שאלה: מדוע כבודו אומר שראש ישיבה האומר שאין ללמוד זהר לא היה צריך לבוא לעולם? הלא הוא תלמיד חכם גדול?

תשובה: לא אני אומר זה, רק המקבל האלקי הצדיק הקדוש רבינו יעקב אבוחצירא זצוקלה"ה (בספרו גני המלך דף קפ"ה) אומר בשם רבי שמעון בר יוחאי הקדוש: דמי שלא למד תורת אמת שהם סודות התורה טוב לו שלא נברא דבלא זה אין אדם יודע אלהותו ותברך, ויראתו ואהבתו, ועבודתו.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צח

טו. שאלה: מדוע כבודו אמר לי שראש הישיבה שלי יצטרף לבוא בגלגול פעם נוספת, הלא הוא תלמיד חכם גדול?

תשובה: הרב פתיה ז"ע אומר בשם רבי חיים ויטאל זי"ע שכתב בתחלת שער המצוות: ואם לא עשה כן הרי חסר מצוה אחד של תלמוד תורה שהיא גדולה ושקולה ככל המצוות וצריך שיתגלגל עד שיטרח בד' בחינות של הפרד"ס הנזכר, עד כאן לשונו. ועוד אמר הרב יהודה פתיה זי"ע, שעוד בשעת הלוייה כאשר בוכים עליו, יתכן שכבר חזר לעולם הזה בגלגול, השם ירחם.

טז. שאלה: למה כבודו מרעיש עולמות שילמדו זהו למה אין מספיק ש"ס ופוסקים?

תשובה: אמר הרבי מקאמארנא בספרו היכל הברכה: בדור הזה האחרון, מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקונים וכתבי מרן האר"י שהם חיים ממש לנפש, בלילה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק הוא משפה ולחויץ, כדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא כלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים. וכדכתוב בתקוני זהר חדש... ובדאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, עכ"ל.

(היכל הברכה קומרנה פרשת עקב ז', י"ט - אור הזהר פרק י')

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף צט

יז. שאלה: מי אומר שאלו שאינם לומדים זוהר גורמים לעכב את המשיח?

תשובה: בתקון ל' כתב (הפסא מלך), וז"ל: כמה גדול חיוב על תלמיד חכם ללמד קבלה. וענשם כמה גדול אם אינם לומדים קבלה וגורם ארץ גלותא כי הם מעכבים הגאולה רחמנא ליצלן, כי יעשה בשעה אחת בלמוד הקבלה מה שלא נעשה בלמוד חדש ימים בפשטי התורה, כי גדול כחה לקרב הגאולה.

יח. שאלה: מי אומר שכל אלו שלא הורו ללמוד זוהר אשמים על שש מליון יהודים, ועל כל הפיגועים שנעשו עד היום?

תשובה: ידוע שבעל הסלם זצ"ל עשרים שנה לפני מלחמת העולם, הלך לרבנים וראשי ישיבות, והודיע להם שגזירה גדולה נחתמה על כלל ישראל, חלק גדול מכלל ישראל ימחקו מן העולם רח"ל, והוסיף דברי הרמח"ל הידועים שרק למוד הזהר הקדוש יכול להצילנו מן הגזרות הרעות רח"ל. על פן העצה היא, שכל רב וראש ישיבה יורה, לכל יהודי ללמד זוהר הקדוש. ולא שמעו בקולו! - אחרי כן פרצה מלחמה גדולה ונהרגו 6-7 מליון יהודים, כעת אני שואל את אותה השאלה שמקשה הגמרא במסכת שבת (נה) מי הרג אותם? - ידוע מאמר חז"ל (שבת דף נ"ה עמוד א') אמרה מדת הדין לפני הקב"ה, רבוננו של עולם מה נשתנו אלו מאלו. אמר לו הלו צדיקים גמורים והלו רשעים גמורים. אמרה לפניו רבוננו של עולם היה בידם למחות ולא מחו, ואכמ"ל.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף ק

וְלָפִי דְבָרֵי חַז"ל אֵלּוּ הֶרְבַּנִּים וְהָרַאשֵׁי יְשִׁיבוֹת אַשְׁמִים עַל
 כָּל הַשָּׁשָׁה מְלִיּוֹן יְהוּדִים שֶׁנִּהְרְגוּ שֶׁנִּשְׁחָטוּ עַל קְדוּשַׁת
 הַשֵּׁם!!! שֶׁהָיָה בְּיָדָם לֹאמַר לְצַבּוֹר לְלַמֵּד זוֹהַר הַקְּדוּשָׁה
 וְנִתְעַצְלוּ וְלֹא אָמְרוּ, וְזֶה הָאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, וְכָתַבְתִּי עַל הָעֲנִיָּן
 הַזֶּה סֵפֶר שְׁלֹם "מִצְוֹת הַתּוֹכְחָה". וְכֵן כָּתַב הַגּוֹב"י הַגְּאוֹן
 רַבִּי מִנַּחֵם מֵעֲנִיָּן הַלְפָרִין זצ"ל, הָעֲנִיִּים וְהַהֲרוּגִים בְּזִמְנֵן
 הַגְּלוּת תּוֹבְעִים בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה אֶת הַתְּלַמִּידֵי חֻכְמִים
 שֶׁלֹּא לְמַדּוֹ קִבְּלָהּ, וּמַעְנִישִׁים אוֹתָם עַל כָּךְ, וְזֶה לְשׁוֹן בְּעַל
 הַגּוֹב"י עַל יַעַץ הַחַיִּים, מִי שֶׁאֵינּוּ לֹמֵד נִסְתָּר וְחֻכְמַת סֵפֶר
 הַזוֹהַר תִּסְמְרָנָה שְׁעָרוֹתָיו וּבִשְׂרוֹ יַעֲשֶׂה חֲדוּדִין חֲדוּדִין
 בְּהַעֲלוֹתוֹ עַל לְבוֹ כִּי עֲנִיּוֹתָא דִּישְׂרָאֵל, הַגְּזֵרוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת
 הַמִּשְׁסוֹת וְהַהֲרוּגוֹת הוּא בְּעֵצְמוֹ הַגּוֹרֵם לָזֶה, וּבִפְמִלְיָא שֶׁל
 מַעְלָה הָעֲנִי יַחֲיִבוּ עַל דְּלוּתוֹ וְשִׁפְלוּתוֹ, וְהַהֲרוּג עַל
 הַרִיגָתוֹ, וְכָל זֶה נִקְרָא חֻטְאִים בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, עַל שְׁיוֹם
 הַכַּפּוּרִים אֵין מְכַפֵּר עֲלֵיהֶם, אוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַדִּין וְהַתּוֹכְחָה,
 עכ"ל. (וְכִמוֹ כֵּן הַיּוֹם יִתְבַּעוּ אֶת כָּל הָאֲדַמּוּרִיִּים וְהַרְבָּנִים וְרַאשֵׁי יְשִׁיבוֹת
 עַל שֶׁלֹּא עָשׂוּ כְּלוּם לְהַצִּיל יִשְׂרָאֵל מִפְּצַצַת אָטוּם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִסְכַּת
 שְׁבֹת (נ"ה) יִלְקוּט שׁוֹפְטִים, וְעֵינֵי חֶפְץ חַיִּים (בְּמִכְתָּב כ"ה), וז"ל: עֲלִיו
 לְדַעַת כִּי בְּנַפְשׁוֹ הוּא וְיִתְבַּע ח"ו עַל זֶה).

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קא

יט. שאלה: מי אומר שאם נלמד זוהר ננצל?

תשובה: משה רבנו והרשב"י אומרים: כי הזהר הקדוש הוא כמו תבת נח שאלו שילמדו ינצלו מחבלי משיח, והרמח"ל הקדוש אומר לנו: שרק בזה תלוי סוד הצלת עם ישראל בדור האחרון וגאולתו, בכח וסגלת למוד הזהר הקדוש, וזה לשונו הקדוש: בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, וכלנו נברח לתבה הזאת וננצל.

מזרי ורבותי אחים יקרים, בואו ונתאחד פלנו בחבורת 70,000 ונפעל שכל יהודי ויהודי ילמד זוהר הקדוש בכל יום ולארגן בכל בית המדרש וכולל שילמדו זוהר הקדוש, וכל אחד יחלק לכל מקום ספרי התעוררות ללמוד הזהר הקדוש, ועתה שערי תרוצים ננעלו, וכלם מקימים בשמחה את רצון השם יתברך - אפשר לקבל בחנם את הספרים - הן ספרי התעוררות והן תקוני זוהר, בארגון מפעל הזהר העולמי בבית שמש, 0548-436784.

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף קב

כ. שאלה: מדוע לא שמענו עד היום מגדולי ישראל על חובת לימוד זוהר הקדוש?

תשובה: טעות גדולה בידיך, עוד בשנת תרפ"א יצאו גדולי ישראל בד"ץ של הצדיקים הגדולים של רבי יהושע ליב דיסקין זצ"ל, וחתמו על זה כל הגדולים דאז, ואחר כך חתמו העדה החרדית בירושלים עיר הקדש בשנת תשס"ב-ח, ועוד גדולי ישראל, ויצאו הרבה ספרים עם חתימות של רוב גדולי האשכנזים והספרדים. ובספר אור הזוהר גדולי ישראל והזוהר מאורות הזוהר ועוד מובאים יותר מאלף צדיקים. ואם לא שמעת? סימן שהרב שלך מהערב רב ולא גילה לך את האמת.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קג

בא. שאלה: דברתי עם הראש ישיבה שלי, הראתי לו הספרים ואמר לי בתקיפות שהחליט, בשום אופן בעולם אינו מסכים להכניס זוהר בישיבה!!! ואמרתי לו, הלא החפץ חיים א והחזון איש זי"ע שאנו תלמידיהם ולומדים בספריהם, הם אמרו ללמד זוהר למה שלא נלך בדרכיהם? פניו של הראש ישיבה חורו, ואמר בתקיפות כאן אני הבעל הבית!!! רציתי לאמר לו, פי הקדוש ברוך הוא הבעל הבית, והתאפקתי ולא אמרתי כלום, האם אתם יכולים להסביר לי, למה ראש הישיבה מסרב לילך בדרכו של החפץ חיים והגר"א? הלא הוא ליטאי?

תשובה: ראה בשאלות לעיל, ואסביר לך במעשה שהיה: לפני שנה החלטתי לילך לכל הרבנים הגדולים לבקש מהם לכתב מכתבי חזוק שילמדו זוהר הקדוש, הגם שהזהר אינו צריך להספמם, אבל כף הוא דרכם של האנשים, כל אחד רוצה לשמוע דעת גדולי הדור בזה, ולא חשתי טוב שהלכתי עם כסא גלגלים, החלטתי לשלח תלמיד חכם גדול בעל מחבר ספרים גדולים וקבל כבר הסכמות הרבנים, שילך אל הרבנים והאדמו"רים, הלא לרב גדול אחד שיש לו קהל גדול ובנין גדול [ואולי כמה בנינים], וכבר קבל ממנו הסכמה על ספר שלו, אחר שיחה של שתי שעות ענה לו, אני יודע שהזהר יש לו כוח עצום וכו', אבל אם אומר לאנשים שילמדו זוהר אז לא יצטרכו אותי כלל כי רבי שמעון לכל וכו', לכן הראש ישיבה לא רוצה שתלמד זוהר, כי ברגע שאתה לומד זוהר, תתעלה למדרגות גדולות ועצומות, וכל הדרשות ודברי המוסר

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף קד

שִׁיאֵמַר יִהְיוּ אֶצְלָךְ כְּאֶפֶס וְאֵין, כִּי אִם לומְדִים זוֹהַר זוכִים
לְאֵמֶת, וַיִּתְבָּרַר לְךָ שְׂמוֹכָרִים לְךָ רַק שְׂקָר, וְעוֹד הַפַּעַם
שְׂקָר, וְהוּא לֹא רוֹצֵה בְכָל־ל שֶׁתִּתְעַלֶּה, כְּמוֹ שֶׁהִבְאֵנוּ לְעֵיל
בְּשֵׁאלָה י"ז וְזֶהוּ הַסּוּד הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְנֵי הָעָרֵב רַב
שְׁלֹא רוֹצִים שֶׁתִּלְמְדוּ זוֹהַר (ראה בספר סוד ה' באריכות).

בואו וראו: שְׁעָה אַחַת בְּשַׁבַּת קוֹדֵשׁ שָׁנָה מֵאָה מְלִיוֹן
שָׁנָה תוֹרָה, הִגַּע בְּעֶצְמָךְ: 10,000 אֲבָרְכִים
שְׁלומְדִים 10 שְׁעוֹת בְּיוֹם, יֵשׁ לָנוּ מְלִיוֹן שָׁנָה תוֹרָה,
וְכֹאֲשֶׁר יְהוּדֵי פְּשוּט אוֹ אֲפִילוֹ יֶלֶד קֶטָן שְׁלומֵד רַק שְׁעָה
אַחַת בְּשַׁבַּת זוֹהַר הַקְּדוּשׁ, גַּם כֵּן שְׁוֹהֵה מְלִיוֹן שָׁנָה תוֹרָה.
וְאִם קָשָׁה לְךָ לְלַמּוֹד אֲזוּ זְכִיתָ לְמֵאָה מְלִיוֹן שָׁנָה, [כְּמוֹ
10,000 אֲבָרְכִים שְׁלומְדִים 10 שְׁעוֹת בְּיוֹם בְּמִשְׁךְ מֵאָה
יָמִים], וְכֹךְ יְקוּיִים בָּנוּ דְבָרֵי הַנְּבִיא יוֹאֵל (ד' י') "הַחֲלֵשׁ
יֹאמַר גְּבוּר אָנִי", וְכֹל יְהוּדֵי יִכּוֹל לְזַכּוֹת לְזֶה וּלְהִבִּיא אֶת
הַמְּשִׁיחַ בְּרַחֲמִים.

אמר מרן ה"חפץ חיים": יסוד הַיְהִדוּת הוּא לְהֶאֱמִין
בְּשִׁכְר וְעוֹנֵשׁ, וּבֵאֵר אֶת הַיְהוּדִי: "וְסִרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ
וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שְׁוֹהֵה לָנוּ", שְׁלֹא עֲשִׂינוּ חֲשׁבוֹן
וְהַחֲשַׁבְנוּ בְּאֵמֶת אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת כְּמֵה בְּאֵמֶת שְׁוֹיִם,
וְכִבֵּר אֶמְרוּ חֲז"ל עַל לִימוּד הַתּוֹרָה "יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים
וְכֹל חֲפָצֶיךָ לֹא יִשׁוּוּ בָּהּ", בּוֹאוּ חֲשׁבוֹן: אֵיזָה שְׂכָר גָּדוֹל
יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּלִמּוּד הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ. וְכֵן קָיִים הַחֲפָץ
חַיִּים בְּעֶצְמוֹ אָנִי מֵאֲמִין בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ... בְּכֹל יוֹם
אַחַפָּה לוֹ, וּמֵה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים לְמַעַן בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ וּלְמַעַן
גְּאֻלַּת עַם יִשְׂרָאֵל.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קה

פ.ת.ו.ב. בְּפִתְּי הָאֲרִיז"ל, שְׁעַל יְדֵי לִימוּד תּוֹרַת הַסּוּד
מִתְגַּלְּה לָנוּ תּוֹרַת הַנְּגִלָּה, וּבְדוֹרָנוּ פּוֹלְנוּ זוֹכִים
לְרֹאֵת אֶת זֶה עֵין בְּעֵין, וּכְכֹר מְעִידִים אֲבָרְכִי הַכוֹלְלִים
וְאֶפִּילוּ יְהוּדִים פְּשׁוּטִים, שְׁאַחֲרֵי שִׁטְעָמוּ מִצּוּף דְּבֵשׁ
הַזּוֹהַר הַקְּדוּשׁ נִפְתָּח לָבָם וּמִתְרַחֵב מִחֵם לְחֵדֵשׁ חֲדוּשִׁים
נִפְלְאִים בְּתוֹרַת הַקְּדוּשָׁה, וְזָכוּ לְחַבֵּר חִיבוּרִים מְצוּיָיִנִים.

כ.ב. שְׁאֵלָה: מָה בִּיכוּלְתִי לַעֲשׂוֹת אִם רֹאשׁ הַכוֹלֵל שְׁלִי
מְסֻרָב שֶׁנִּלְמַד זוֹהַר בְּכָל יוֹם, הֲרֵי הַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר
שֶׁזוֹהַר הוּא הַסֵּפֶר מוֹסֵר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, וּבְכֻלָּל אֵינִי מִבִּין,
לְמָה מִתִּיר לָנוּ לְלַמֵּד כָּל סֵפֶר מוֹסֵר רַק לֹא זוֹהַר?

תְּשׁוּבָה: הוּא לֹא רֹאשׁ כּוֹלֵל, הוּא רֹאשׁ הַרוֹצְחִים וְגוֹלְנִים
וְשִׁתְּף לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לְהַרוֹג אֲנָשִׁים צְעִירִים
וְצְעִירוֹת, וְהוּא אֲשֶׁם עַל הָאֶסּוֹנוֹת וְכָל בְּתֵי הַחַיִּים
שְׁמֵלְאִים עִם צְעִירִים וְצְעִירוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי
הַגּוֹבֵא"י זצ"ל, רֹאֵה שְׁאֵלָה י"ז.

כ.ג. שְׁאֵלָה: אֶחָד סֵפֶר לִי שֶׁהֵנֶכֶם אוֹמְרִים שְׁאֵם אֵין
לוֹמְדִים זוֹהַר הַתְּפִלוֹת אֵינֶן מִתְקַבְּלוֹת, הֲאֵם אֶמֶת
הַדְּבָר? מָה הַמְּקוֹר לְכָךְ?

תְּשׁוּבָה: הַצְּדִיק הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי רַבְּנוּ יַעֲקֹב אֲבוּחֲצִירָא
כּוֹתֵב כֵּךְ בְּסִפְרוֹ עַל הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח (רֹאֵה בְּאֲרִיכוֹת
בְּהַקְדָּמָה לְסִפְרָא דְצִנִּיעוֹתא).

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף קו

כד. שאלה: הרב שלי עד היום התנגד לכל למוד הזוהר, מה עלי לעשות?

תשובה: להראות את הקונטרס הזה לראש הישיבה, וגם עלונים מספר 35 ו-36 של הזוהר, ולכתח יסכים, כי הוא מזרע ישראל.

כה. שאלה: אם כבר הראתי את הקונטרס הנזכר למעלה לרבי - והוא לא מסכים שנלמד (שנקרא/נגרוס) זוהר בישיבה, ואף מסרב שאני בעצמי אלמד/אקרא זוהר בישיבה מה עלי לעשות?

תשובה: אז על פי תקוני הזוהר (המהרח"ו, ובעל הסלם הקדמה לתקון עשר ספירות) הוא נקרא מחבל ויש לברח, ואם אין ביכולתך לברח, תארגנו קבוצה נגדו, ששהורים משלמים להם כסף מלא, והם גונבים את תורתכם, והמדות שמסגלים אתם לקבל על ידי למוד זוהר הקדוש. [עשו את זה בכמה ישיבות והצליחו, כי ברגע שהראש ישיבה ירגיש התנגדות גדולה נגדו, יסכים על המקום, ותשלחו לו בדואר - או תשימו לסטנדר שלו שהוא יראה מה כתוב עליו, לא ירצה את הבושה הגדולה שהוא יקבל, ותכף יסכים שכל הישיבה ילמדו 4-5 דקות ביום, ישנם ישיבות שלומדים כל בחור וכל אברך שעה ביום ועושים כל שבוע 4 סיומי זוהר הקדוש, בישיבת "חוט של חסד" ירושלים, תשאל את חבריך ותשמע, וכן יש עוד ישיבות רבות וכוללים].

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קז

כו. שאלה: אם הראיתי את הקונטרס הזה לרב שלי והרב יאמר לי: הרי אתה כלל לא מבין ארמית, זה בזבוז זמן, כי העקר הלמוד של תורה שבעל פה היא ההבנה.

תשובה: לא נכון, א. יש מעלה גדולה לגרס זוהר, גם ללא הבנה כי הוא נכתב ברוח הקדש, ובעצם הקריאה, של מילות הזהר הקדושות - אתה ממשיך קדשה עצומה לעולם, דהיינו, משפיע אורות מהעולמות העליונים לעולם הזה, וגם מזכך את נשמתך. ב. ומלבד זאת מעלה גדולה יותר הוא לקרא התרגום בלשון הקדש שהוא תרגום ארמית לעברית - וביכולתינו לשלח לכם ספרים עם תרגום ללשון הקדש. שתקרא בבית, או בישיבה כל יום 4-5 דקות וזו מעלה עצומה.

כז. שאלה: אם רבי אינו מסכים ללמוד זוהר באפן עצמאי בישיבה. ואיני רוצה לעזוב את הישיבה, וכרגע אני אובד עצות. מה עלי לעשות?

תשובה: נשלח לך ספרי זוהר, וכל יום תקרא, או תגרוס במשך 4-5 דקות זוהר בבית. ובע"ה ה' יעזר לך.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קח

כח. שאלה: למה כבודו כל כך מרעיש ומדבר קשה נגד האדמו"רים רבנים וראשי ישיבות שלא רוצים ללמד זוהר הקדוש?

תשובה: אנחנו כעת בסוף הגאולה ואין שאלה, אם תבוא פצצת אטום חס ושלום, השאלה איפה ומתי יבוא, וכמה קרפנות חס ושלום זה יביא חס ושלום, וכמו שאמרתי בדרשה:

רבותי, אין זמן למשחקים, כל בחור ואברך כולל הרוצה להציל את החיים שלו, ידע כי הזהר הקדוש והצדיקים אומרים ומזהירים אותנו, שמי שלא ילמד זוהר, ימחק מן העולם, אז מה צריכים לעשות? לעמד בחבוק ידים ולחכות חס ושלום שיהודים ימחקו מן העולם חס ושלום, כן, מי שלא עושה די להציל כל היהודים, יתבעו אותו בשמים כאלו הוא הרג אותם, כמו שכתב הצדיק המקבל הרב גובא"י זצ"ל.

וראינו איך שבעל הסלם הזהיר את האדמו"רים והרבנים ואף אחד לא עשה כלום, והם כעת נותנים בשמים דין וחשבון על זה, כן יש מאות מראיה מקומות בש"ס ופוסקים על זה, וכל דבר שאני כותב יש לי מאות דפים עם מקורות, ומי שרוצה אתן לו כל המקורות, על מה שאני כותב.

יש לנו 310 מראיה מקומות להזהר מרבני הערב רב, מה אנחנו עושים להנצל מהם? מי עושה משהו שעם ישראל ינצלו מהם? מי מגלה לנו האמת?

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף קט

עַל כֵּן אָנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁהַכֹּל עַל אַחֲרֵי־יָמַי, וְאֲנִי הַחֲלַטְתִּי לֹא מֵרַע אֶת הָאֱמֶת בְּגִלּוֹי. אֲנִי לֹא יָכוֹל לְלַכֵּת בְּדַרְךְךָ שֶׁל בַּעַל הַסֵּלֶם לְדַבֵּר יָפֵה, עָשִׂיתִי אֶת זֶה כְּכֹר 45 שָׁנָה, עֲכָשׁוּ אֵין זְמַן, כָּל אֶחָד יוֹשֵׁב וּמְחַכֶּה לְפַצְצַת אָטוּם, אָבֵל לֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם, לְהַצִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל.

עַל כֵּן אֵין לָנוּ עֲצָה רַק שֶׁכָּל אֶחָד יִצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ וְלִצְאֵת נֶגֶד רַבְּנֵי הָעָרֵב רַב, וַיִּתְחִיל לְלַמֵּד 4-5 דְּקוֹת זֹהָר הַקְּדוֹשׁ בְּיוֹם וּכְךָ יִנָּצֵל בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, זֶהוּ הַבְּטָחַת הַרְבִּי שֶׁמֵּעוֹן בַּר יוֹחָאֵי שָׂרְק אֱלוֹי יִנָּצְלוּ, וְהַשָּׂאָר יִמְחָקוּ מִן הָעוֹלָם, וְאֲנִי רוֹצֶה לְהַגִּיעַ בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם לְכֹל יְהוּדֵי בְּעוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב כָּל יְהוּדֵי בֵּין חֲרָדֵי וּבֵין חֲלוּנֵי, הֵם גַּם הַיְלָדִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ לִי עֲלֵיהֶם הַרְבֵּה יוֹתֵר רַחֲמָנוּת, כִּי הֵם בְּאֵמֶת תִּינוּקוֹת שֶׁנִּשְׁבָּנוּ, אִף אֶחָד לֹא רָצָה לְהַצִּיל אוֹתָם כְּשֶׁבָאוּ לְאָרֶץ בְּשָׁנוֹת הַחֲמִשִּׁים, וְהַכְּנִיסוּ אוֹתָם לְקִיבוּצִים, אֲזִי הֵם לֹא אֲשָׁמִים כָּלֵל, אֲנַחְנוּ אֲשָׁמִים עֲלֵיהֶם, צְרִיכִים לְקָרֵב אוֹתָם וְלֶאֱהָב אוֹתָם אֶהְבֵּת נַפְשׁ, וְאֵם לֹא אוֹמְרִים תּוֹכְחָה בְּאֶהְבָּה, זֶה סִימָן שֶׁלֹּא אוֹהֵבִים אֶת הַיְהוּדִים, כֵּךְ פּוֹסֵק הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קֵב הַיִּשְׂרָאֵל וְהִרְאֵשִׁית חֲכָמָה.

אֲזִי צָה"ל יוֹשְׁבִים וְחוֹשְׁבִים שָׁנִים, אֵיךְ לְהַצִּיל אֶת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל מִפַּצְצַת אָטוּם, כָּל הַכְּבוֹד לָהֶם.

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קי

אבל איפה אנחנו? מה אנחנו עושים להציל את עצמנו? ובאמת מי צריך לעורר את העולם אם לא הרבנים? וברוך ה' שיש לנו רבנים צדיקים שכתבו ועוררו אותנו כבר שנים ללמד זוהר הקדוש, ורק מעט ששמעו בקולם, לכן התחלתי לארגן לחלק בחנם ספרים על חובת למוד הזהר הקדוש לכל יהודי ויהודי, ותראו את האמונה הקדושה שיש לחילים, יש לנו עשרות אלפי חילים ששלחנו להם תקוני זוהר, וחיל אחד ירו בו פדור ממש על יד הלב, והיה לו בכיס תקוני זוהר פורמט פיס שלומד בזה מתי שיש לו זמן, והפדור נכנס רק בכריכה ולא נכנס יותר והראה את זה לכל החילים, [חבל שלא בקשתי ממנו לעשות תמונה, שכלכם תראו]. ואנחנו יושבים ולומדים כל היום, ולא נותנים לנו ללמד 4-5 דקות זוהר הקדוש להציל אותנו מהמלחמה הגדולה שמחכים כל יום עליה.

הקול קול יעקב!

**אין נחם של ישראל אלא בפיהם בידנו בַּח אָדיר,
לנצח את האויב, לתת את המכה הראשונה!**

**לומדי הזהר הקדוש נותנים את המכה
הראשונה!**

צה"ל מתכוננים להחזיר "מכה שנייה" לאירן על ידי צוללות, זאת אומרת שכבר השלימו עם העבודה, שתהיה זו אירן שתתן את "המכה הראשונה" - פצצה גרעינית לישראל [ח"ו], (והצבא משער שזה עלול לגבות כמליון נפש רח"ל).

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת סְנֵהֲדָרִין - דָּף קיא

הַמְדִינָה בְּבֵר הַשְּׁלִימָה עִם הַמִּצָּב! אֲנַחְנוּ לֹא מִשְׁלִימִים עִם הַמִּצָּב הַזֶּה!

וְנַהֲפֹךְ הוּא! אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם!

כֹּל אֶחָד מֵאַתְּנוּ מֵאַמִּין בְּדַבְרֵי הַנְּבִיאִים עַל הָעֵתִיד לְהִיּוֹת
בְּמַלְחַמַת הָעוֹלָם הָאַחֲרוֹנָה, וְשְׁנֵי נְבִיאִים הַתְּנַבְּאוּ עַל
כֵּן, יַחְזִקְאֵל וְזַכְרִיָּה, וּבְאֵרוֹ חֲז"ל כִּי גוֹג וּמְגוּג יָבוֹאוּ עַל
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל פְּעַמַּיִם אוֹ שְׁלֹשׁ, וְרַק בְּפַעַם הָאַחֲרוֹנָה הוּא
יִגִיעַ לִירוּשָׁלַיִם, וְיַחְזִקְאֵל הַנְּבִיא מְתָאֵר אֶת הַפְּעַם
הָרֵאשׁוֹנָה שְׂיָבוֹא, וְשֵׁם (יַחְזִקְאֵל פֶּרֶק לַח) מְתָאֵר כֵּן:

” (יח) וְהָיָה בְיוֹם הַהוּא בְיוֹם בּוֹא גוֹג עַל אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל נָאֻם
אֲדָנִי אֱלֹקִים תַּעֲלֶה חֲמַתִּי בְּאַפִּי: (יט) וּבִקְנֹאתִי בְּאֵשׁ
עֲבַרְתִּי דְבַרְתִּי אִם לֹא בְיוֹם הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל עַל
אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל: (כ) וְרַעַשׁוּ מִפְּנֵי דְגִי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיֵּת
הַשָּׂדֶה וְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֶמֶשׂ עַל הָאֲדָמָה וְכָל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה וְנִהְרְסוּ הַהָרִים וְנִפְּלוּ הַמְּדַרְגּוֹת וְכָל חוֹמָה
לְאֶרֶץ תִּפּוֹל.”

[וּפִירֵשׁ הַמַּלְבִּי"ם: וְהַרְעַשׁ הַזֶּה יֵשׁ לְפָרְשׁוֹ עַל דֶּרֶךְ
הַמְּלִיצָה, עַל גּוֹדֵל הַמַּלְחָמָה וְהַשְּׁמַעַת קוֹל כְּלֵי תוֹתַח וְכְלֵי
הַנִּשְׁק שִׁיּהִיו בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, הַמַּחְרִיבִים הָרִים וּמַהֲרִסִּים
חוֹמוֹת בְּצוּרוֹת בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל וְאֲדִיר מְאוּד, וְכֹל זֶה
הַצְּטִייר בְּמַחְזֵה הַנְּבִיא בְּרַעַשׁ וְהַהַמּוֹלָה גְּדוּלָּה].

פניני הזוהר מסכת סנהדרין - דף קיב

”(כא) וְקָרָאתִי עָלָיו לְכֹל הָרִי חָרֵב נָאִם ה' אֱלֹקִים חָרֵב אִישׁ בְּאַחֲיוֹ תִהְיֶה: (כב) וְנִשְׁפָּטְתִי אֹתוֹ בְּדָבָר וּבְדָם וּגְשָׁם שׁוֹטֵף וְאֲבָנֵי אֶלְגָּבִישׁ אֲשֶׁר וּגְפָרִית אֲמַטִּיר עָלָיו וְעַל אֲגָפָיו וְעַל עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אֹתוֹ: (כג) וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנִוְדַעְתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי ה'.”

וְאֵלֶּיךָ הַנְּבִיא זְכַרְיָה (ספר זכריה פרק יד) מְתָאֵר אֶת הַמְּלַחְמָה הָאֲחֵרוֹנָה, וְשֵׁם מְתָאֵרִים הַדְּבָרִים בְּכוּוֹן הַמְּזִכִּיר פְּצָצָה אֲטוּמִית, וְכֵן כְּתוּב:

”(יב) וְזֹאת תִּהְיֶה הַמַּגָּפָה אֲשֶׁר יִגַּף ה' אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם הַיָּמָּה בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֵמֶד עַל רַגְלָיו וְעֵינָיו תִּמְקַנֶּה בַּחֲרִיזָה וּלְשׁוֹנוֹ תִּמְקַן בְּפִיהֶם: (יג) וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא תִּהְיֶה מְהוּמַת ה' רַבָּה בָּהֶם וְהִחְזִיקוּ אִישׁ יָד רֵעֵהוּ וְעָלְתָה יָדוֹ עַל יַד רֵעֵהוּ: (יד) וְגַם יְהוּדָה תִּלָּחֵם בִּירוּשָׁלַם וְאֶסֶף חֵיל כָּל הַגּוֹיִם סָבִיב זָהָב וְכֶסֶף וּבְגָדִים לְרַב מְאֹד: (ט) וְכֵן תִּהְיֶה מַגַּפַת הַסּוּס הַפָּרֵד הַגָּמֶל וְהַחֲמוֹר וְכָל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּמַּחֲנוֹת הַהֵמָּה כַּמַּגָּפָה הַזֹּאת.”

**וְהַרְשֵׁב"י הַקְּדוֹשׁ מִבְּטִיחַ לָנוּ שְׂאֵם נִלְמַד זוֹהַר
נִנְצַל בַּמְּלַחְמָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת.**

אַנְחֵנוּ נִתֵּן אֶת "הַמֶּכֶה הַרְּאִשׁוֹנָה"!

”נִקְהָלֵנוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכֹל מְדִינֹת הַמְּלָךְ...” לְלַמּוֹד זוֹהַר הַקְּדוֹשׁ ”וְאִישׁ לֹא עֵמֶד לְפָנֵיהֶם כִּי נָפַל פְּחָדָם עַל כָּל הָעַמִּים” (אסתר פרק ט ב).

פניני הזהר מסכת סנהדרין - דף קיג

כָּל אֶחָד מֵאַתְנֻנּוּ שִׁישְׁתֵּתֶף אֶתְנֻנּוּ בְּמִבְצָע עוֹלָמִי זֶה מְקַבֵּל שְׂכָר כְּאֵלוֹ סִיּוֹם כָּל חֹדֶשׁ 70 אֶלֶף פְּעָמִים אֶת כָּל הַזֹּהָר הַקְדוֹשׁ [ראו את החשבון בעלון אור הזהר 35-36]. כָּל אֶחָד יְכוּל לְקַבֵּל בְּחָנָם מְעֻלּוֹנִים וְלַחֲלֹק לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם], וְכִּי נִמְנַע אֶת הָאָסוֹן וְנִקְרַב אֶת הַגְּאוּלָּה בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.

וְכִי אָמַר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְרִשְׁבִּי זִי"ע בְּזֵהָר הַקְדוֹשׁ (פְּרֻשַׁת נְשֵׂא דָף קכ"ד): "בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סִפְרֵי הַזֹּהָר יִפְקוֹן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמִי". [באור הדברים: בזכות החבור שלך, ספר הזהר הקדוש, יצאו בני ישראל מן הגלות ברחמים ללא צרות ויסורים וללא צער חבלי משיח!]

ביצד זה אפשרי? - האם יכולים ליישם זאת?

אכן, אפשר ואפשר! - בתכנית קלה ומתאימה לכל אחד ואחד!

שלא תגידו לא ידענו! - שלא תאמרו לא יכלנו!

בידינו הדבר, וחוב קדוש הוא לנו! מי לה' אלי!

כָּל אֶחָד יִקַּח כֶּרֶךְ אֶחָד מִשְׁבָּעִים כְּרָכִים וְיִלְמַד 4-5 דְּקוֹת בַּיּוֹם וְיִגְמַר אֶת זֶה כָּל חֹדֶשׁ, וְיִתְקַשֵּׁר ל־70 אֶלֶף אִישׁ שִׁיעֵשׂוּ כָּךְ, וְיִקַּבֵּל שְׂכָר כְּאֵלוֹ גָּמַר 70,000 פְּעָמִים כָּל הַזֹּהָר הַקְדוֹשׁ בְּחֹדֶשׁ אֶחָד.

הַקֶּב"ה הַקְדוֹם לָנו רְפוּאָה לְמַכָּה וְשִׁלַּח לָנו אֶת הַרְשָׁבִי הַהַצִּילָנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת.